no. 1 februari 1985

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

bezoek CPSU	pag. 2
29ste CPN kongres	3-11
materiaal tbv nieuwe statuten	12-17
40 jaar bevrijding	17
kerncentrales	18
kleine misdaad	19

CPN ledenkrant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

manifestatie '85

foto: Boris Klatser

CPN is sterk voor progressieve machtsvorming

'Een volle bak, prima sfeer, hernieuwd vertrouwen, met àl onze meningen vormen we samen toch één club, zo moeten we verder, dat waren de reacties van de aanwezigen op de manifestatie van 3 februari j.l. in Amsterdam.
In deze ledenkrant een fotoverslag, onder het motto 'foto's zeggen soms meer dan duizend regels'. De volgende ledenkrant, die eind februari verschijnt, zal een uitvoerig verslag geven van de redevoeringen van John Geelen, Ina Brouwer, Rob Philip, Hans Langenberg, Jan Berghuis, Fré Meis, Annel van Houts, Tineke van den Klinkenberg, Tara Oedayrai Singh Varma en Marcus Bakker. Verslag van de discussie-bijeenkomsten over het RSV-schandaal, discriminatie in Nederland en arbeidstijdverkorting.

Elli Izeboud

'een open debat is nodig'

Het bezoek aan de CPSU vond plaats aan de vooravond van de besprekingen tussen Gromyko en Schulz. En sinds het regeringsbesluit over de kruisraketten lijkt er een koortsachtige belangstelling te bestaan voor het aantal SS-20's dat de Sowjet-Unie heeft gestationeerd. Vraagstukken van de vrede vormden dan ook een uitgebreid gespreksonderwerp. Daarnaast waren de betrekkingen tussen beide partijen aan de orde. Over beide onderwerpen praten we met Elli Izeboud.

,,Het eerste wat we gedaan hebben is het weergeven van onze beoordeling van de situatie rond de kruisraketten in ons land. Er komen nogal wat Nederlandse delegaties in de Sowjet-Unie en zoals bekend worden er nogal verschillende interpretaties gegeven van het kabinetsbesluit. Daarom is het belangrijk dat men kennis neemt van onze standpunten."
Elli Izeboud legt daarbij veel nadruk op het feit dat de ,,vredesbeweging zelf de beslissende factor moet zijn. De stand van zaken van de onderhandelingen of het aantal SS-20's in de Sowjet-Unie kan niet beslissend zijn voor een Nederlands besluit. Dt neemt niet weg dat we natuurlijk van onze kant wel hebben duidelijk gemaakt dat we de SS-20's beslist niet als bijdrage aan onze veiligheid zien en hebben aangedrongen op bevriezing daarvan op dit moment. Ook hebben we het belang van het weer op gang komen van gesprekken aangegeven.
Van de kant van de CPSU zijn voorstellen benadrukt, zoals ,,tweezijdige bevriezing zolang er onderhandeld wordt", ,,No-first-use" verklaring, atoomvrije zônes, geen ontwikkeling van ruimtewapens.

vredeswil

,,Die voorstellen beoordelen we positief. Maar er zijn ook meningsverschillen, m.n. over de beoordeling van de oorzaken van de wapenwedloop, de rol van het bestaan van twee machtsblokken en het automatisme van de redenering die uitgaat van gelijke militaire kracht, in plaats van het uitgaan van gelijke veiligheid", zo zegt Elli Izeboud.
Onmiddellijk daarna memoreert ze haar bezoek aan het oorlogsmonument in Leningrad. ,,Het is onvoorstelbaar wat voor offers er zijn gebracht. In het licht van 40 jaar bevrijding geeft dat een zeer diepe indruk. Dan voel je dat als er daar 100.000-den mensen demonstreren voor vrede, dat dat gebeurt vanuit een oprechte vredeswil. De positie van de Sowjet-bevolking ten aanzien van het geheel van de veiligheid is heel anders dan in de VS, alleen al gezien het feit dat een eventuele atoomoorlog in Europa, dus ook een deel van de Sowjet-Unie zal worden uitgevochten. Mede vanuit de ervaringen tijdens de tweede wereldoorlog worden de raketten gezien als noodzakelijk voor de eigen veiligheid.
Wij hebben daar onze visie over gegeven, n.l. dat atoomwapens hoe dan ook veiligheid verminderen, de bedreiging die er vanuit gaat, dat atoomwapens óngeschikt zijn om veiligheid te garanderen."
Uiteraard is door de CPN delegatie de vraag voorgelegd over het aantal SS-20's. ,,Daarover hebben we niet meer gehoord dan dat de Amerikanen onjuiste informatie verschaffen en dat er niets nieuws is gedaan..."
Laatste punt dat de CPN voorzitter noemde is de beoordeling van verandering in de verhouding van West-Europa tot de Navo. De CPSU is met ons van mening dat de vorming van een westeuropees militair blok een groot gevaar inhoudt. Verschil is er over de vraag inhoeverre de WEU die rol al vervult. Van onze kant is vooral benadrukt de rol van kleine landen en niet-gebonden landen in Europa en het doorbreken van de blokkenpolitiek."

verstrengeling partij/staat

Tweede belangrijk gespreksonderwerp vormden de onderlinge betrekkingen. Tussen de CPSU en de CPN bestaan heel wezenlijke meningsverschillen, denk maar aan ons nieuwe partijprogram. De vraag is, wat doe je daarmee?
,,Uitgangspunt voor beide partijen is de autonomie. Maar dat kan niet betekenen dat meningsverschillen niet kunnen worden besproken. Wij hebben dan ook aangedrongen op een open debat van partij tot partij, zoals we ook al doen rond de vredesstrijd."
Elli Izeboud benadrukt daarbij als een probleem ,,de verstrengeling van partij, staat en bewegingen, dat bemoeilijkt het ontwikkelen van dergelijke open betrekkingen. Dat probleem hebben we op tafel gelegd."
,,De huidige betrekkingen zijn veel te diplomatiek, hebben onvoldoende verbondenheid met bewegingen, zijn te veel verbonden met de staatspolitiek in plaats van op levende stromingen. Uiteraard moet een staat diplomatieke stappen doen, maar het is verstikkend als partijen zich niet los daarvan kunnen bewegen. Dat is een vraagstuk dat overigens niet alleen voor socialistische landen geldt: Het doet zich ook in andere vormen voor in het westen, bv. waar sociaal-democratische partijen met regeringsmacht bewegingen proberen te binden aan hun eigen staatspolitiek via de ,,transmissieriem"-gedachte.
Een dergelijke vervlechting heeft schadelijke gevolgen voor de mogelijkheid van samenwerking en solidariteit. Om een voorbeeld te noemen. Een staat kan handel drijven met Indonesië, maar dan moet het toch ook mogelijk zijn dat de partij felle kritiek uit op het Suharto-regime."

autonoom

Tijdens de gesprekken is op deze problemen niet direct ingegaan. Wel is gezegd dat in het kader van het nieuwe partijprogram van de CPSU nieuwe wegen zullen worden aangegeven voor contacten met zusterpartijen.
Toch zijn er aanwijzingen dat deze vraagstukken ook in de Sowjet-Unie ter discussie zijn. Dat blijkt ook wel in artikelen. De stormachtige ontwikkeling van de vredesbeweging in de kapitalistische landen en de politieke invloed die daar vanuit gaat maakt het onmogelijk deze vraagstukken te negeren." De conclusie die we naar aanleiding van ons laatste bezoek hebben getrokken is dat het nuttig is om verder van gedachten te blijven wisselen over vraagstukken van vrede en veiligheid en dat we moeten nadenken over vormen voor een open debat over andere vraagstukken."

Eind vorig jaar bezocht een delegatie van de CPN, bestaande uit Elli Izeboud, Ton van Hoek en Jan Berghuis de Sowjet-Unie, op uitnodiging van de CPSU. De besprekingen met de CPSU werden gevoerd met Ponomarjov, secretaris van het Centraal Comité, kandidaat-lid van het politburo, Zagladin, 1e plaatsvervangend hoofd van de internationale afdeling en Rykin, medewerker van de internationale afdeling voor Nederlandstalige gebieden.
Daarnaast waren er gesprekken met mensen uit een staalbedrijf in Moskou, de vakbeweging, het instituut voor studie van de VS en Canada. Er was ruimte voor het kennisnemen van cultuur en historie, vooral in Leningrad. Bezocht werden onder meer het 900-dagenmonument, de burgerbegraafplaats van de Tweede Wereldoorlog, het museum van de Oktober-revolutie en er was een gesprek met partijveteranen.

Jan Berghuis

'de ervaring van arbeiders in kapitalistische landen krijgt onvoldoende aandacht'

In de Sowjet-Unie wordt op dit ogenblik uitgebreid geschreven en gesproken over de noodzaak van modernisering van de productie, Jan Berghuis werkt bij Hoogovens, waar hij ook dagelijks wordt geconfronteerd met de roep om modernisering. Als vakbondskaderlid was hij dan ook zeer nieuwsgierig hoe vraagstukken rond modernisering, in het bijzonder m.b.t. de positie van de arbeiders, in de Sowjet Unie, worden aangepakt.

Tijdens ons bezoek aan een staalfabriek in Moskou zijn we uitgebreid geinformeerd over een ontwikkeling die veel lijkt op zgn. kwaliteitskringen.

Doel ervan is arbeiders meer eigen bevoegdheden en invloed te geven gericht op verhoging van de productiviteit en kwaliteit van de individuele arbeid. Ervaringen bij Hoogovens leren dat een dergelijke modernisering en intensivering van de productie veel gevolgen heeft voor de positie van arbeiders in het arbeidsproces. Ik was dan ook zeer benieuwd hoe zij die problemen aanpakken."

Jan Berghuis laat een artikel zien, waarin een rede van M. Gorbachov (secr. van het Centraal Comitee van de CPSU) voor een wetenschapsconferentie is opgenomen. Deze voorname Sovjet-politicus uit daarin stevige kritiek op wetenschappers die ,,hun werk te langzaam doen en zich onvoldoende verdiepen in de problemen die bij de ontwikkeling van hoogwaardige technologie aan de orde zijn."

36 uur

Genoemd worden onder meer het vraagstuk van de beschikbaarheid van hoog ontwikkelde arbeidskrachten, de positie van het arbeiderszelfbestuur, de belangen van verschillende sociale groepen bij modernisering en de gevolgen voor het politieke systeem.

Met dit artikel in m'n achterhoofd heb ik in de Moskouse staalfabriek gevraagd hoe zij de gevolgen van de modernisering voor de arbeiders en voor de positie van de vakbeweging zien."
Het antwoord daarop noemt Jan Berghuis teleurstellend.
,,Problemen werden ontkend. De economische vooruitgang die het gevolg zal zijn van de invoering van kwaliteitskringen is in ieders belang, zo luidde hun redenering."
In Leningrad, waar omvangrijk experimenten met een nieuwe opzet van de industrie worden uitgevoerd, kregen we eenzelfde reactie. Daarbij is overigens ook duidelijk geworden dat er in de Sowjet-Unie in de industrie 36 uur wordt gewerkt, de zware industrie kent een vijfploegensysteem. Ook in voorzieningen voor het milieu wordt naar mijn indruk veel geinvesteerd."
,,Toch denk ik dat wordt onderschat van welke betekenis de ervaringen van de arbeidsbeweging in de kapitalistische wereld zijn. De invalshoek is niet die van verbetering van de arbeidsomstandigen, maar de ontwikkeling van de economie. Er lijkt dan ook meer interesse voor ondernemerservaringen uit kapitalistische landen; het idee van de kwaliteitskringen komt immers dáár vandaan," daarom is het van belang om onze ervaringen in gesprekken met andere partijen in te brengen," aldus Jan Berghuis.

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Walter Schoonenberg
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 13).

29e CPN CONGRES

verslagen commissies
discussiebijdragen
materiaal
statuten-ontwerp

verslag discussie in partij-bestuur over ontwerp-statuten

verslagen van commissies, aanvullend materiaal voor de beschrijvingsbrief

verslag van de archiefcommissie

Op het 28ste congres van de CPN werd besloten: het congres beveelt het partijbestuur aan om een archiefcommissie in te stellen met als taken:

- **voltooiing en ordening van het bestaande archiefmateriaal;**
- **het ontwerpen van regels voor openbaarheid en toegankelijkheid van het archief.**

In een van haar eerste zittingen besloot het partijbestuur tot de instelling van zo'n commissie, waarin werden benoemd:
Jaap Jan Flinterman, Barbara Henkes, Susan Legêne, Annie van Ommeren-Averink, Jaap Wolff en Joop IJisberg.

Deze commissie is aan het werk getogen met als doelstellingen: het formuleren van voorstellen voor taakstelling, werkwijze en samenstelling van een permanente archiefcommissie; het opstellen van een conceptreglement voor een toegankelijkheidsstelling van het archief en het maken van een overzicht van de problemen die met het toegankelijk maken verbonden zijn.
Bovendien kreeg de commissie de taak het archief verder te ordenen en daardoor het partijbestuur inzicht te verschaffen in het aanwezige materiaal.
Tot dat moment had een zekere ordening plaatsgehad door Joop IJisberg, die in 1979 door het partijbestuur met die taak belast was. Deze ordening betrof voornamelijk het partijbestuurs- en congresmateriaal. Het omvangrijke overige materiaal was ongeordend en voor niemand inzichtelijk.
De archiefcommissie belsoot in overleg met het partijbestuur tot het inschakelen van een aantal leden van de IPSO-geschiedenisgroep bij de ordeningswerkzaamheden, op de door dezen aanvaarde voorwaarde van zwijgplicht over hetgeen zij onder ogen kregen.

Tegelijkertijd werd door de archiefcommissie uitgebreid overleg gevoerd met deskundigen van verschillende belangrijke archieven in ons land over de vormgeving van een reglement. Verschillende concepten kwamen hieruit voort, die tenslotte getoetst werden aan de ervaringen die het door ordenen verkregen inzicht in het archiefmateriaal opleverden.
Uiteindelijk heeft dit geleid tot een ontwerpreglement waarin de taken en bevoegdheden van de archiefcommissie zijn omschreven, de voorwaarden voor het verkrijgen van toegang zijn vastgelegd, de geslotenheid is geregeld voor vertrouwelijke informatie over personen en de overdrachtstermijnen zijn bepaald voor het materiaal van het partijbestuur.

de ordening

De voor de ordening ingeschakelde, uit tien mensen bestaande, werkgroep heeft haar taak door intensief werken nu in belangrijke mate volbracht.
Vele duizenden stukken — naar schatting zo'n tien meter materiaal — zijn geïnventariseerd en beschreven.
Het materiaal van de zittingen van het partijbestuur, dagelijks bestuur, secretariaat en van de congressen en conferenties, evenals een klein oorlogsarchief, bevinden zich in een systematische ordening. Al het andere materiaal werd genummerd en beschreven in de vorm en volgorde waarin het werd aangetroffen, aangezien een systematische ordening vooraf een vrijwel onmogelijke opgave zou worden.
Er is zo inmiddels een ca. 10.000 stuks omvattend kaartsysteem ontstaan, waarop wel een systematische ingang is gemaakt met behulp van een aantal rubrieken. Daarnaast zijn er globale overzichtslijsten die een zeker inzicht geven in de inhoud van het archief en hanteerbaar zijn t.b.v. de besluitvorming van het partijbestuur betreffende het archief en vervolgens tevens voor het raadplegen door bezoekers van het archief.
Verdere ordening van het materiaal vindt nog steeds plaats, maar het inzicht dat nu is verkregen is ruimschoots voldoende om besluiten over toegankelijkheid mogelijk te maken. In het archief zal altijd materiaal zijn dat nog niet geordend is. Dat materiaal is dan nog niet toegankelijk voor onderzoekers. Openstelling van het archief is nu mogelijk en hoeft zeker niet op verdere ordening te wachten. Een eventuele herordening van het archief volgens een — als dat al te bedenken zou zijn — sluitend systeem, waarbij dan de stukken in rubrieken worden geplaatst, wijzen wij voorlopig als onmogelijk af. Het is een gigantisch karwei, mét hernummeren van stukken en archiefkaartjes, terwijl het huidige systeem voldoende inzicht en toegankelijkheid geeft.

vertrouwelijkheid

In het ontwerp-reglement wordt voorgesteld bepaald materiaal voor een periode van 50 jaar als vertrouwelijk, dus niet toegankelijk, te bestempelen. Het gaat daarbij om materiaal met vertrouwelijke informatie betreffende personen, dat bij openbaarheid aan hen of hun nabestaanden schade zou kunnen toebrengen.
Het is ons gebleken dat ook andere archiefbewaarplaatsen duidelijk kiezen voor een voorzichtig beleid m.b.t. openstelling van hun archieven.
Bovendien worden zo geen belemmeringen opgeworpen voor het verwerven van nieuw materiaal, met name uit de bezittingen van personen die vertrouwelijkheid van door het geschonken materiaal kunnen verlangen. De commissie heeft als criteria voor vertrouwelijkheid, dus geslotenheid, genomen: mogelijkerwijs belastend materiaal m.b.t.: BVD-kontakten, persoonlijke levenswandel, financiële handelingen, gedrag in de oorlog, criminele handelingen, juridische adviezen. De betreffende systeemkaarten zullen uit de kaartenbak worden verwijderd.

voorstellen

De archiefcommissie stelt het partijbestuur voor:

1. Gezien de stand van en het inzicht in de ordening van het partijarchief te besluiten tot openbaarheid en toegankelijkheid van dit archief op basis van het door ons voorgestelde reglement.
2. Een archiefcommissie in te stellen in de zin van het reglement. Gezien de korte periode tot een nieuw partijbestuur over een nieuwe commissie moet besluiten, verklaart de huidige commissie zich bereid als eerste commissie op te treden in de zin van het reglement.
3. Maatregelen te nemen die leiden tot de praktische openstelling van het archief: er dient een beheerder(ster) te komen die bezoekers kan helpen en het archief in goede staat houdt. Feitelijk zou deze persoon ook zorg moeten kunnen dragen voor de voortgaande ordening; het archief blijft immers voortdurend materiaal ontvangen. Voor de verdere ordening van het nu nog niet beschreven materiaal zou voorlopig de bestaande werkgroep zorg kunnen dragen.

Namens de archiefcommissie
Joop IJisberg

Het partijbestuur zal zich nog vóór het congres uitspreken over het ontwerp-archiefreglement dat door de archiefcommissie is samengesteld, zodat direct na het congres de openstelling van het partijarchief mogelijk zal zijn.

werkgroep arbeidstijd verkorting

In mei 1983 werd door het partijbestuur een werkgroep ingesteld welke moest uitzoeken wat de rol van de 'de politiek' kan zijn in het bevorderen van het proces van arbeidstijdverkorting. De samenstelling van de werkgroep was dusdanig dat partijbestuurders, denkers en praktici de werkgroep bevolkten (waarmee overigens niet gezegd is dat praktici niet kunnen denken of partijbestuurders niet praktisch zijn). Gezien de nogal ruime taakstelling werd gewerkt met vier grote onderdelen, welke als vier hoofdstukken in ons tussenrapport zijn gepubliceerd. Dat tussenrapport werd onder de titel 'Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting' half oktober uitgebracht en bevatte een algemene schets over ATV, crisis en vakbeweging, een hoofdstuk over de positie van vrouwen, een deel wat handelt over de positie van de vakbeweging en haar onderhandelingsvrijheid en tot slot komen we dan tot onze concrete politieke maatregelen voor ATV.
Een beperking die we ons zelf als werkgroep hebben opgelegd is dat we niet de pretentie (maar overigens ook geen opdracht) hadden een compleet alternatief sociaal-economisch plan te ontwikkelen, maar ons alleen hebben beperkt tot die politieke maatregelen voor arbeidstijdverkorting. Dat stelt grenzen aan bijvoorbeeld je financieringsmogelijkheden.
Maar goed. 5 november '83 is er een studiedag georganiseerd in partijverband waar voor het eerst de brochure wordt besproken. Hiervan is in de ledenkrant verslag gedaan. Daarna hebben we met mensen buiten de partij over onze brochure gediscussieerd en is ons plan verder verspreid. Discussies zijn onder andere gevoerd met Els Vermanen, Tineke de Rijk, Folkert Catz, Xander den Uyl en Pierre Bruls. Gelijktijdig werd ook de discussie gevoerd met onze Kamerfractie, inclusief fractiemedewerkers-(sters). Dit alles leidde tot het inzicht dat een groot deel van ons rapport niet echt 'to the point' was en is na uitgebreide discussie binnen onze werkgroep de definitieve versie aan het partijbestuur voorgelegd.
Op 30 juni '84 werden de uiteindelijke voorstellen gepresenteerd onder de naam **'Een politiek program voor arbeidstijdverkorting — voorstellen van de CPN tot politieke maatregelen tot versnelling en sturing van arbeidstijdverkorting'.** Dit politiek program heeft zich na de zomermaanden zowel binnen als buiten de partij verder een weg gebaand.
Alle leden van de werkgroep hebben zich verder, na de presentatie van het politiek program, langs andere wegen op de arbeidstijdverkorting gestort. Er zijn nu plannen om verdere deelterreinen van de arbeidstijdverkorting uit te werken (bijvoorbeeld de relatie arbeidstijd-bedrijfstijd).

Tot slot: leuke werkgroep, hard gewerkt en beregezellig!
vanuit de werkgroep
Bart Blokzijl

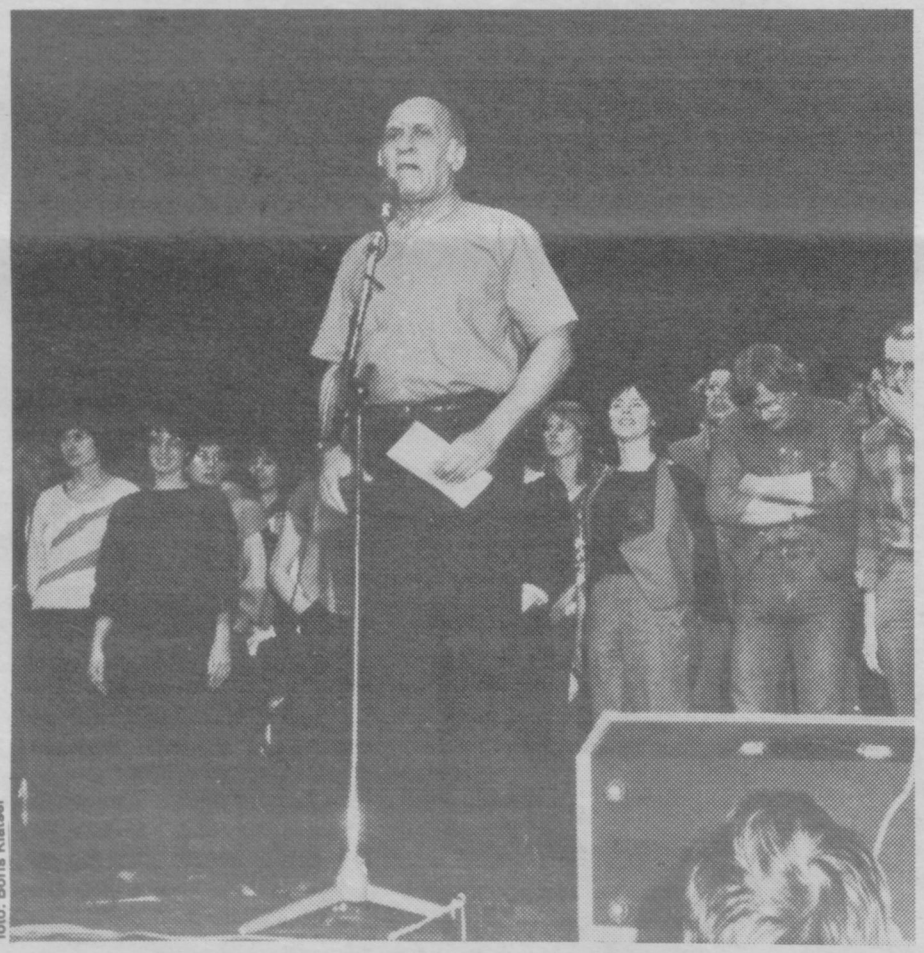
foto: Boris Kietser

over de cultuurgroep

Op het bijzondere congres over het nieuwe program van de CPN in 1983 werd aangekondigd dat er een cultuurgroep was opgericht om de discussies over kunst en cultuurbeleid te stimuleren. De behoefte hiertoe was duidelijk geworden in de voorbereiding van het program.

Bij gesprekken met betrokkenen over het hoofdstuk over kunst en cultuur werd vaak gewezen op het volstrekt ontbreken van enige vorm van overleg op dit gebied. Een geregelde meningsuitwisseling werd van belang gevonden, temeer, daar het belangrijk is om een visie te ontwikkelen op het huidige overheidsbeleid ten aanzien van kunst en cultuur. De tot standkoming van het ministerie van WVC en het beleid dat er door Brinkman wordt gevoerd betekenen immers een bedreiging voor de culturele ruimte in de samenleving.
Ook werd een hernieuwde discussie van belang gevonden over kunst als zodanig (op het bijzondere congres kwam bijvoorbeeld de discussie over strijdcultuur aan de orde) en over de verhouding tussen kunst en cultuur.
De cultuurgroep, bestaande uit achttien leden, met een ,,harde kern'' van zo'n tien mensen, is vanaf februari 1983 regelmatig bij elkaar geweest. Doelstelling van de groep is enerzijds het ondersteunen van de Tweede Kamerfractie (in het bijzonder Evelien Eshuis) op het gebied van WVC; anderzijds het met elkaar voeren en stimuleren van bovenstaande discussies. De groep bestaat uit mensen die alle op een of andere wijze werkzaam zijn in sectoren van kunst en cultuur; niet iedereen is lid van de CPN. Ook in de uitnodigingen naar mensen om over specifieke onderwerpen te spreken en in activiteiten richt de groep zich niet uitsluitend op de CPN.
Momenteel wordt gewerkt aan een conferentie over overheidsbeleid inzake kunst en cultuur. Deze conferentie richt zich geheel op betrokkenen in deze sectoren, waarbij het expliciet de bedoeling is om het zwaartepunt van de discussie van de beleidsmakers af te wentelen naar de kunstensector zèlf. De conferentie zal dit voorjaar plaats vinden. Centrale onderwerpen op deze conferentie zijn: cultuurpolitiek in crisistijd; privatisering of overheidsbemoeienis; de verhouding van een kunstbeleid tot een algemeen welzijnsbeleid; de positie van adviesraden (Raad voor de Kunst e.d.); cultuurwet versus kunstenwet.
Daarnaast wordt overlegd met de Boekmanstichting over een studiedag over CPN en kunstpolitiek sinds de TweedeWereldoorlog.

Susan Legêne

verslagen van commissies, aanvullend materiaal voor de beschrijvingsbrief

propaganda ledenwerving voorlichting

Dit stuk gaat meer over de toekomst dan het verleden. Wat er aan propaganda gedaan is kan iedereen zien. En duidelijk is ook dat de verzwakking van de partijorganisatie zijn stempel heeft gedrukt op de propaganda-activiteiten van de partij. Maar in de afgelopen maanden hebben er een aantal discussies plaatsgevonden op de organisatieconferentie (10 nov. 1984) en in het partijbestuur (3 nov. 1984), die veel beloven voor de toekomst.
Dit stuk gaat dan ook vooral over de inhoudelijke kanten van propaganda.

doel van propaganda

Propaganda is bedoeld om de verbinding te leggen tussen de partij en de massa; tussen communisten en degenen die ze willen bereiken. Goede propaganda heft de scheiding op tussen communisten en niet-communisten, tussen wetenden en niet-wetenden, in de gezamenlijke begeerte die ons heeft aangeraakt.
Propaganda kent globaal vier doelstellingen:
— leden en aanhang van de CPN kennis laten nemen van onze aktiviteiten en opvattingen;
— mensen winnen voor standpunten, om daarmee politieke feiten of doorbraken te bewerkstelligen;
— mensen winnen om bij verkiezingen hun stem op de CPN uit te brengen;
— mensen winnen voor het lidmaatschap van de CPN.

beeldvorming van de CPN

Hierbij kunnen moeten drie elementen een rol spelen.
— De CPN als partij van aktie.
De CPN is een partij van aktie en strijdbare mensen. In beeld gebracht moet worden dat communisten aktievoerders zijn. Maar ook dat er aktiemogelijkheden zijn en welke. Dat er ook aktie-ervaringen zijn, wat de CPN daarmee doet en wat anderen daarmee kunnen doen.

— De CPN als partij van coalitievorming.
Hierbij is aan de orde de betekenis van de CPN voor progressieve machtsvorming in Nederland. Om een machtsfaktor te zijn is het nodig onze eigen rol en opvattingen in coalities te presenteren. Niet in concurrentie met coalitiepartners maar als onderdeel van coalitiepolitiek, het hoort erbij. De CPN kan alleen maar samenwerken met anderen als ze zelf betekenis heeft.

— De CPN als partij met een goed en gedurfd programma.
Geen enkele andere partij heeft het tot nu toe aangedurfd in deze tijd nieuwe langetermijndoelstellingen te formuleren en het eigen verleden critisch te verwerken.
Dat heeft de CPN met haar nieuwe partijprogramma gedaan. En dit partijprogramma is geen program voor de toekomst, maar een program met toekomst, voor nu, vandaag en morgen.

vormen van propaganda

Schriftelijk propagandamateriaal als brochures, manifesten, affiches, programma's vol van inzicht, van kennis, maar ook van hartstocht?
De tragiek van communisten is dat hun kennis hen vaak vervreemdt, waar hun hartstocht hen juist met de massa zou kunnen verbinden. We willen echter geen tragische figuren zijn maar beweging veroorzaken, macht veroveren en bevrijding teweeg brengen. Propaganda is pas effektief als ze echt is. Dat wil zeggen als ze verbindt wat ,,ons" beweegt en ,,hen" beweegt.

We zullen geen stakingsbereide arbeiders, kwaaie vrouwen, relbeluste jongeren, maffe nichten, boze negers en wilde krakers aanspreken, als we niet zelf, naar binnen en naar buiten, wilde krakers zijn en maffe nichten en relbeluste jongeren en kwaaie vrouwen en stakingsbereide arbeiders.
En als dat niet stráákt uit onze pamfletten, brochures, affiches, manifesten en programma's . . .
Stijve en ingewikkelde partijtaal, inzichten in drie lagen jargon verpakt, onder zwaarwichtige betogen bedolven verlangens, dat is wel het tegendeel van aanstekelijke propaganda. En dat laatste hebben we nodig.
Mondelinge propaganda heeft het voordeel dat het veel echter en direkter kan zijn.

Om dit te benutten is het nodig communisten te populariseren, zoals Tweede-Kamerleden, raads- en statenleden, ondernemingsraadsleden, vakbondsaktivisten, vredesaktivisten, enz. Dit kan d.m.v. openbare bijeenkomsten, onze eigen radio- en televisieuitzendigen en de media.
De CPN is een pluriforme partij, die zich richt tot een pluriforme samenleving. De propaganda moet dan ook pluriform en veelzijdig zijn.

ledenwerving

De partij kan alleen een nieuw type communistische politiek ontwikkelen als ze kaders uit bewegingen in zich verenigt. De samenstelling nu beantwoordt daar onvoldoende aan en de ledenwerving op dit moment heeft ook niet de gewenste resultaten. En als partijlidmaatschap niet betekent dat jouw ervaringen uit de bewegingen worden besproken en verwerkt, tegelijk met die uit andere bewegingen, waarom zou je dan lid worden?
Dit vraagt om politieke verwerking van ervaringen in een partij die als kruisvlak van bewegingen funktioneert. Dit vraagt om gerichte ledenwerfcampagnes onder de kaders uit bewegingen van arbeiders, krakers, zwarten, buitenlanders, potten, flikkers, vrouwen, uitkeringsgerechtigden en strijdbare gelovigen en vredesaktivisten.
De pluriformiteit en gevarieerde samenstelling van de CPN is een verrijking als ze produktief gemaakt wordt. Dan kan ze een nieuwe positieve uitstraling krijgen.

concrete aanpak

In de afgelopen maanden zijn een aantal aanzetten gegeven tot een nieuwe aanpak van de propaganda, ledenwerving en voorlichting van de partij.
In de komende periode zullen ze verder geconcretiseerd moeten worden.
a. instelling van een landelijke propagandagroep.
Met als belangrijkste taak het bedenken van onderwerpen, vormen en middelen voor propaganda. Op de tweede plaats kan zij gericht zijn op uitvoerende taken.
Een globale taakomschrijving voor deze groep zou kunnen zijn dat zij maandelijks bijeen komt, inspeelt op de aktualiteit en doet aan langere termijnplanning, zodat we beter op gebeurtenissen inspelen en op dingen die eraan komen.
b. relaties propaganda-afdeling met de partij.
Nodig is een regelmatige informatiestroom over propagandamiddelen en ideeën naar de partij. Mogelijk middels een vaste rubriek in de ledenkrant. Grotere projecten kunnen worden geagendeerd op het overleg van distrikten.
Nodig is een overlegronde te maken langs distrikten om weer vaste propagandamensen in distrikten en afdelingen te krijgen.
c. ledenwerfaktiviteiten.
Met nieuw werfmateriaal is het nodig gerichte werfaktiviteiten en campagnes te starten.
d. nieuwe schriftelijke propagandamaterialen.
Er is vooral een behoefte en een tekort aan ,,eenvoudig" propagandamateriaal over aktuele thema's, als pamfletten, folders, affiches, stikkers, buttons, enz.
e. aktiviteiten met het partijprogramma.
Veel meer mensen moeten kennis (kunnen) nemen van het nieuwe partijprogramma. Daar moet campagne mee gemaakt worden.
f. 1985 — Nederland 40 jaar bevrijd.
Een aantal eigen CPN-aktiviteiten zijn in voorbereiding.

Siem van der Helm

discussiebijdragen over het congresmateriaal

partij moet haar eigen verantwoordelijkheid nemen

Bijgaand verslag is een resultaat van discussie van partijgenoten in Beverwijk/Heemskerk, die actief zijn in de sociale strijd. De discussie spitste zich toe op de vraag hoe de relatie tussen enerzijds de CPN en anderzijds sociale bewegingen en andere progressieve partijen moet worden geziend.
Volgens de discussie moet de CPN als partij haar eigen verantwoordelijkheid erkennen, evenals die van andere organisaties. Vanuit erkenning van die verantwoordelijkheden moet samenwerking en overeenstemming met anderen tot stand worden gebracht. De kracht van de partij, uitgedrukt in argumentatie- en mobilisatiekracht, is bepalend voor het inhoud geven aan samenwerkingsvormen.
In de ontwerpresolutie wordt op verschillende wijze geschreven over samenwerkingsvormen. Zo wordt in de resolutie over sociale strijd gezegd dat ,,er een werkgelegenheidspolitiek moet worden uitgewerkt in samenwerking met andere progressieve partijen." Terwijl in paragraaf 3 van diezelfde resolutie wordt gezegd dat ,,de partij zich inzet voor het organiseren van effectieve solidariteit..." De ene formulering legt nadruk op samenwerking, de andere op de eigen rol van de partij. Hierover is meer duidelijkheid gewenst. Als kanttekeningen bij deze resolutie wordt opgemerkt dat het tot stand brengen van een actieve werkgelegenheidspolitiek vereist een democratische wijze van totstandkoming ervan. Bovendien moet aan de volgorde en de omvang van de vier paragrafen van deze resolutie geen enkele politieke waarde worden gehecht. De vier paragrafen dienen als samenhangend geheel te worden beschouwd. Ook dienen aan de verschillende onderdelen geen bijzondere prioriteiten gegeven te worden, maar moeten ze alle even zwaar in onze politiek naar voren komen.
Wat betreft de concrete voorstellen in resolutie II wordt het wenselijk geacht dat de CPN opvattingen over technologiebeleid meeneemt in de uit te werken werkgelegenheidspolitiek.
Kritiek bestaat er op het gebruik van het woord flexibilisering in de paragraaf over arbeidstijdverkorting. Die formulering dient te zijn: ,,verscherping van de arbeidswetgeving om ongewenste vormen van arbeidstijdverkorting tegen te gaan."

Beverwijk/Heemskerk

criteria voor een nieuw partijbestuur

In de beschrijvingsbrief in het hoofdstuk ,,voorstellen met betrekking tot het kiezen van een nieuw partijbestuur" staat de zin ,,aan de hand van het overzicht van de bewilligde kandidaten en de discussie over uitgangspunten en taken voor het nieuwe bestuur zal de commissie een inhoudelijk advies opstellen voor het congres".
Onder het kopje uitgangspunten staan een aantal gedachten-sterretjes. Dit alles heeft mij in de pen doen kruipen.
Voorop staat voor mij dat het een partijbestuur dient te zijn dat de meerderheidsbesluiten van de partij uitvoert en dat het om een bestuur moet gaan wat creatief en revolutionair deze besluiten gestalte weet te geven. Een bestuur dat het perspektief dat in het program van de partij ligt opgesloten tot levende werkelijkheid mee helpt maken.
Dat vraagt moed en inzicht dat vraagt de moed om de regels uit de Internationale "sterft gij oude vormen en gedachten" tot uitvoering te brengen. Ook als het om eigen oude vormen en gedachten gaat is dat niet een eenvoudig proces maar wel bitterhard nodig.
Bovenstaand concluderend en de opvatting over pluriformiteit lezend onder het gedachtensterretje drie dan bekruipt mij de vrees dat er een partijbestuur komt dat niet kan functioneren. Dat het een partijbestuur wordt dat net als het zittende teveel door interne tegenstellingen en opties incompetent zal blijken te zijn.
Het vertrekpunt voor pluriformiteit dient te zijn, de wil om de inhoud van het program als basis van het handelen van de hele partij te zien en niet langer te bestrijden. Dat de CPN een partij is die volgens haar program ,,Bij haar optreden waardeert en hanteert verschillende strijdtradities, inspiratiebronnen en theoriën." Dit als inspiratie zien voor het handelen en ontwikkelen van theoretische opvattingen van een nieuw type communistische partij is iets anders dan bronnen, theoriën en strijdtradities tegenover elkaar te plaatsen en vanuit de eigen invalshoek naar het politieke spanningsveld te kijken en vandaaruit de positie in de partij te bepalen.

Wij hebben gemeend dat het formuleren van meerdere inspiratiebronnen een verrijking van communistische politiek zou inhouden. Naar mijn vaste overtuiging en ervaring is het ook een verrijking. De manier waarop we er mee omgegaan zijn heeft echter geleid tot een polarisatie van meningen en dat heeft geleid tot naar mijn mening een situatie in de partij waarin veel, zo niet heel veel geblokkeerd is. De toestand kan m.i. slechts veranderen als er een partijbestuur komt dat garandeert dat de meerdere inspiratiebronnen een rol spelen in de afweging bij besluitvorming zonder dat iedere mening in persoon zitting hoeft te hebben.

Een van de ergste vormen van blokkade ligt er naar mijn mening in de verhouding partij en De Waarheid. Hierbij laat ik in het midden wie schuldig is. Mij lijkt dat van beide kanten niet voldoende is gedaan, en met beide zijden bedoel ik partijbestuur en redactie, om tot werkbare situaties te komen, waarin duidelijk de besluitvorming van het 28e congres gehandhaafd blijft en een heldere politiek ontwikkeld werd over de plaats en de eigen verantwoordelijkheid van De Waarheid bij het vormen van coalities om te komen tot machtsvorming voor een socialistisch Nederland.
Een verantwoordelijkheid van het nieuw te kiezen partijbestuur dient dan ook te zijn dat het partijbestuur zich als geheel in zal zetten voor De Waarheid op basis van het meerderheidsbesluit van het 28e congres. Het gaat dan uitdrukkelijk niet alleen om financiële kwesties — hoe belangrijk ook — maar het gaat erom te komen tot campagnes en vormen van medewerking die het voortbestaan van De Waarheid mogelijk maken als instrument in de coalitie politiek tot machtsvorming.
Het instellen van een commissie door het huidige partijbestuur is een mogelijkheid die kan leiden tot herstel van wederzijds vertrouwen en relaties.
Een ander vraagstuk dat het nieuwe partijbestuur in ieder geval op zal moeten lossen is de openbaarheid van het partijbestuur. Openbaarheid van de vergaderingen van het partijbestuur voor de leden van de partij is van groot belang voor een vruchtbare wisselwerking tussen partij en bestuur. De partij kan sneller reageren als zaken kunnen gaan leiden tot blokkades in het uitvoeren van de meerderheidsbesluiten en zo kan er in de werkzaamheden corrigerend worden opgetreden.
De bovengenoemde blokkades in de partij hebben geleid tot het fenomeen dat een aantal leden van de partij die de partij op een of andere manier vertegenwoordigen en voor dit vertegenwoordiging presentiegelden ontvangen, deze niet meer afdragen. Dit is een politieke daad die voor een partij als de CPN ontoelaatbaar is.
Het nieuwe partijbestuur zal goede afspraken moeten maken over de afdracht van deze gelden zodat er een eind gemaakt kan worden aan deze toestand. De belangrijkste reden om dit te formuleren is, de partij heeft vaste bronnen van inkomsten nodig en dit is er één van.

Dik de Boef.

discussiebijdragen over het congresmateriaal

organisatie

Op de ledenvergadering van de afdeling Sittard is wat betreft organisatie ongeveer de volgende discussie gevoerd.
Op de eerste plaats moet organisatie kunnen stoelen op het nut wat je ervan kunt verwachten. In een groot gebied waar enkele leden wonen heeft het weinig nut een afdeling op te zetten, omdat de leden toch afzonderlijk actief zijn.
Dit geldt ook voor een district. Als er in een bepaald district praktisch geen afdelingen meer bestaan is een districtsbestuur een farce. Want wat besturen zij nog? Een districtsbestuur heeft tot taak een district politiek te besturen, regionale activiteiten te coördineren en zaken van het land door te geven aan de afdelingen. Dit heeft geen zin als er geen afdelingen meer zijn! Dit heeft ook weinig zin als een district praktisch gezien nog maar drie afdelingen telt. Drie afdelingen die organisatorisch nog niet eens sterk genoeg zijn om hun contributie fatsoenlijk op te halen. Het heeft dan meer zin om de afdelingen op te gaan bouwen en een soort afdelingenoverleg bij elkaar te roepen om districtstaken uit te voeren. Het spreekt voor zich dat zij, die zich daar mee bezig houden, dit doen op basis van hun activiteiten en contacten in de afdelingen.
Dit kun je ook landelijk doorvoeren. Een partijbestuur waarvan de leden geen contact hebben met afdelingen en districten is een nutteloos orgaan. Partijbestuurders zouden zich verplicht moeten voelen om regelmatig, ook op eigen initiatief, afdelingen en districten te bezoeken. Op dit moment is het zo dat partijbestuurders zich teveel opsluiten in Amsterdam. Nou is dat in ons geval wel een beetje moeilijk omdat onze enige partijbestuurder ook landelijk secretaris is. Nog een moeilijkheid is natuurlijk, dat Limburg voor ,,noorderlingen" op de een of andere manier onbereikbaar is. Zo is er bijvoorbeeld geen partijbestuurder op onze districtsbijeenkomst geweest in de voorbereiding van de organisatieconferentie. Ook is er tot nu toe, buiten John, nog geen partijbestuurder af kunnen dalen naar het zuiden.
Wat betreft het districtenoverleg vinden we dat dat niet altijd in Amsterdam gehouden zou moeten worden en dat er meer dan één of twéé districtsafgevaardigden heen zouden moeten kunnen. Voor het contact met andere districten is het belangrijk dat zo'n bijeenkomst ook eens in het land gehouden wordt, zodat meer mensen in de gelegenheid zijn op de hoogte te raken van landelijke items. Voorop gesteld natuurlijk dat er districten zijn om mee cq. namens te overleggen.
Verder vragen wij ons af wat de verhouding moet worden tussen partijbestuur en districtenoverleg.

Roeland Cleuren, Sittard

heldere en open structuren nodig

Menig congres uit de lange reeks die er gehouden zijn, zijn als absoluut noodzakelijk aangewezen. Maar dit geldt onbetwist voor het 29ste congres. Gezien de discussies over progressieve samenwerking op vergaderingen, in De Waarheid en ledenkrant zien vele partijgenoten door de bomen het bos niet meer; bevreesd dat de partij haar eigen identiteit aan het verliezen is en door een te kort schietende organisatie. Het nu aanpakken van de organisatie van de manifestatie van 3 feb. bewijst wel dat die vrees bestaat.
Op ons buitengewoon congres is een nieuw partijprogramma aangenomen, waarin de nieuwe inzichten en doelen van de partij uitgebreid zijn vastgesteld. Niet met als achtergrond een zich oplossend lichaam, maar een partij met een nieuwe identiteit en inbreng om het socialisme in ons land te realiseren. Laten we het 29ste congres benutten om na een periode van zoeken, wikken en wegen, de nieuwe route door te zetten en onze eigen identiteit te bevestigen.
Wanneer we de beschrijvingsbrief bestuderen dan kunnen we die niet loskoppelen van het materiaal voor de organisatieconferentie, en de daar gehouden discusses. De toelichting van paragraaf VI 'Versterking van de CPN' is uiterst summier, het materiaal van de organisatieconferentie is veel uitvoeriger.
Het is een goede traditie van de partij om organisatie en actie niet los van elkaar te zien, maar te beschouwen als een twee-eenheid. Daarom zou het goed zijn om aan de paragrafen 1 t/m 5 de betekenis van de organisatie te koppelen. Immers, vele partijgenoten zijn op die terreinen actief.
In de afgelopen tijd zijn op die gebieden resultaten bereikt, zoals ondermeer door onze voorzitter in de ledenkrant van augustus uiteen gezet. Ook in het Rotterdamse district zijn er voorbeelden: in de vredesbeweging vooral de actieweek in mei vorig jaar; tijdens de laatste succesvolle havenstaking tegen ontslagen; in de strijd tegen racisme. Absoluut noodzakelijk is het dat verdere stappen gedaan worden op weg naar progressieve samenwerking, en daarbij de organisatie van de partij wordt opgetrokken.
Vergelijken we paragraaf VI van de resolutie en het materiaal van de organisatieconferentie dan springen m.i. de volgende aspecten naar voren.

a) te vaag karakter van de door het partijbestuur geformuleerde politieke oriëntatie.

Zonder de kritiek op het partijbestuur te niet te doen, moet de partij als geheel zich wel realiseren dat consequente doorvoering van de besluiten van het 28ste congres en die van ons nieuwe program veel vaagheden had kunnen ondervangen.
b) verbetering van de informatievoorziening van en naar de leden en leidinggevende organen.
Deze kritiek is gedeeltelijk ondervangen door het regelmatig verschijnen van de ledenkrant. In sommige districten verschijnt ook een districtsbulletin, in Rotterdam functioneert ook een afdelingsraad. Toch is dit alles nog onvoldoende. Het mondelinge overleg moet geïntensiveerd worden, dat is een van de voorwaarden om tot goede besluitvorming te komen. Daarnaast stelt het PB voor de instelling van een districtenoverleg met het recht om gevraagd en ongevraagd advies te geven.
c) partij-afdelingen en districten moeten binnen het kader van de partijpolitiek meer zelfstandige politiek voeren.
Dit wordt terecht als een dode zaak beschouwd. Het districten overleg kan dit stimuleren en coördineren, en daarmee de eenheid van de partij bevorderen.
d) ledenvergaderingen spelen een wezenlijke rol in het partijleven.
Ik zou dit nog sterker willen stellen: ledenvergaderingen zijn de basis van de democratie, de besluitvorming en de uitvoering van de besluiten. ook leidinggevende kameraden vergeten dit dikwijls al te veel.
Het zou goed zijn aan de buitengewone betekenis van de ledenvergaderingen aandacht te besteden in de scholing.
Er is veel kritiek te brengen op de oude gezagsstructuren van de partij, maar duidelijk waren ze wel. Dat gaf de partij haar beeld van kracht, van initiatief en actie. Dit beeld had ook een wervend karakter. Door de spreiding en verdieping van kennis en daarmee parallel lopende democratisering van de partij, **mede** tot stand gebracht door de jongere generaties, verdwenen oude gezagsstructuren.
Wanneer wij in staat zijn naast actiebereidheid in onze partij ook heldere en open organisatiestructuren te realiseren dan zal onze wervingskracht zich opnieuw doen gelden.

Loo van der Halm, Rotterdam

vóór een partijraad

In het gehouden debat over de organisatiestructuur van de CPN kwam als een van de centrale problemen naar voren: de gebrekkige communicatie in de partij (zie ledenkrant 4-10-84 pag. 2 onder B. Organisatieproblemen): ,,Op beslissende punten is de communicatie in de partij onvoldoende."
Die gebrekkige communicatie is er op verschillende niveau's: tussen leden en afdelingsbestuur, afdelingsbestuur en districtsbestuur, districtsbestuur en partijbestuur en vooral tussen afdeling en partijbestuur. Terecht is in hoofdstuk II punt 4 gesteld onder het kopje Inzichtelijke organisatiestructuren: ,,Uit de discussie in de partij blijkt dat er grote behoefte is aan een regelmatig contact en wisselwerking tussen leden en partijbestuur. Daarbij gaat het met name om de vraag hoe de invloed van de leden op de landelijke politiek van de partij versterkt kan worden. Bij vele leden bestaat de indruk dat hun inbreng op de ledenvergadering en districtsvergaderingen onvoldoende doorklinkt en doorwerkt in de besluiten over landelijke politiek."
Het 28ste congres gaf het nu zittende partijbestuur de opdracht ,,bij het ontwikkelen van nieuwe statuten en reglementen de voorstellen te betrekken die het instellen van een partijraad en rechtstreekse afvaardiging vanuit de afdelingen naar het congres betroffen."

geen vierde bestuurslaag

Uitvoering van deze opdracht is noodzakelijk om de volgende redenen:
— De instelling van een partijraad, rechtstreeks gekozen uit de afdelingen is een absolute voorwaarde om tot een grondige verbetering van de communicatie tussen partijbestuur en afdelingen te komen. Alle andere voorstellen ten aanzien van de verkiezing zijn surrogaten en scheppen onnodige belemmeringen zoals die nu ook al bestaan.
— Door een direct uit en door de afdelingen gekozen partijraad kan het partijbestuur direct aan de weet komen, wat er in de afdelingen van de partij leeft. Anderzijds weten de afdelingen via hun vertegenwoordigers wat er in het partijbestuur aan opvattingen en meningen leeft.
— Door de verkiezing rechtstreeks uit de afdelingen is de band met de achterban zo sterk mogelijk. Elke getrapte verkiezing via districten of anderszins belemmert die sterke relatie.
— Het geopperde argument van een vierde bestuurslaag gaat niet op: een partijraad is geen bestuursleidinggevend orgaan. Integendeel, een partijraad is een adviserend orgaan aan het partijbestuur en een controlerend orgaan van het partijbestuur ten aanzien van de uitvoering van genomen congresbesluiten.
— Hiermee is niet in tegenspraak het functioneren van de districtsbesturen. Dit is mede afhankelijk hoe je tegen de belangrijkste functie van het districtsbestuur aankijkt. Mijns inziens vooral het stimuleren van politieke buurt- en afdelingsinitiatieven en niet zoals in de Toelichting bij het materiaal voor de organisatieconferentie werd gesteld: ,,districten vervullen een essentiële rol in de centrale taak van de partij: het omzetten van de doelstellingen in praktische initiatieven en concrete machtsvorming. Zij hebben hierin een belangrijke vertaalfunctie om voorwaarden te scheppen waaronder afdelingen een eigen aanvulling van besluiten kunnen geven, al naar gelang hun positie en mogelijkheden..." Uit deze zinsnede spreekt nog een te sterke centralistische gedachte met een alwetend partijbestuur, de districten als een soort sergeanten en de afdelingen als het voetvolk.

controle

De noodzakelijke communicatie tussen partijbestuur en districten kan ook gestalte krijgen via een regelmatig overleg met een bepaald district of via een secretarissen-overleg aangevuld met andere mensen naar gelang het onderwerp.
— Het is een normale democratische zaak dat een partijbestuur tussen congressen gecontroleerd wordt op de uitvoering van congresbesluiten. Andere Nederlandse partijen kennen daarom een orgaan als een partijraad al lang.
— Daarom kunnen ook conferenties, hoe noodzakelijk en nuttig, geen vervanging zijn van het democratisch proces via een gekozen partijraad.
— Genomen besluiten kunnen zeer snel door de afdelingen uitgevoerd worden, doordat men via de afdelingsvertegenwoordiger(s) direct betrokken is bij de discussie en besluitvorming. Partijbestuurders behoeven niet permanent alle afdelingen af te reizen om besluiten toe te lichten. De slagkracht van de partij neemt enorm toe!

Piet van Gemst Haarlemmermeer

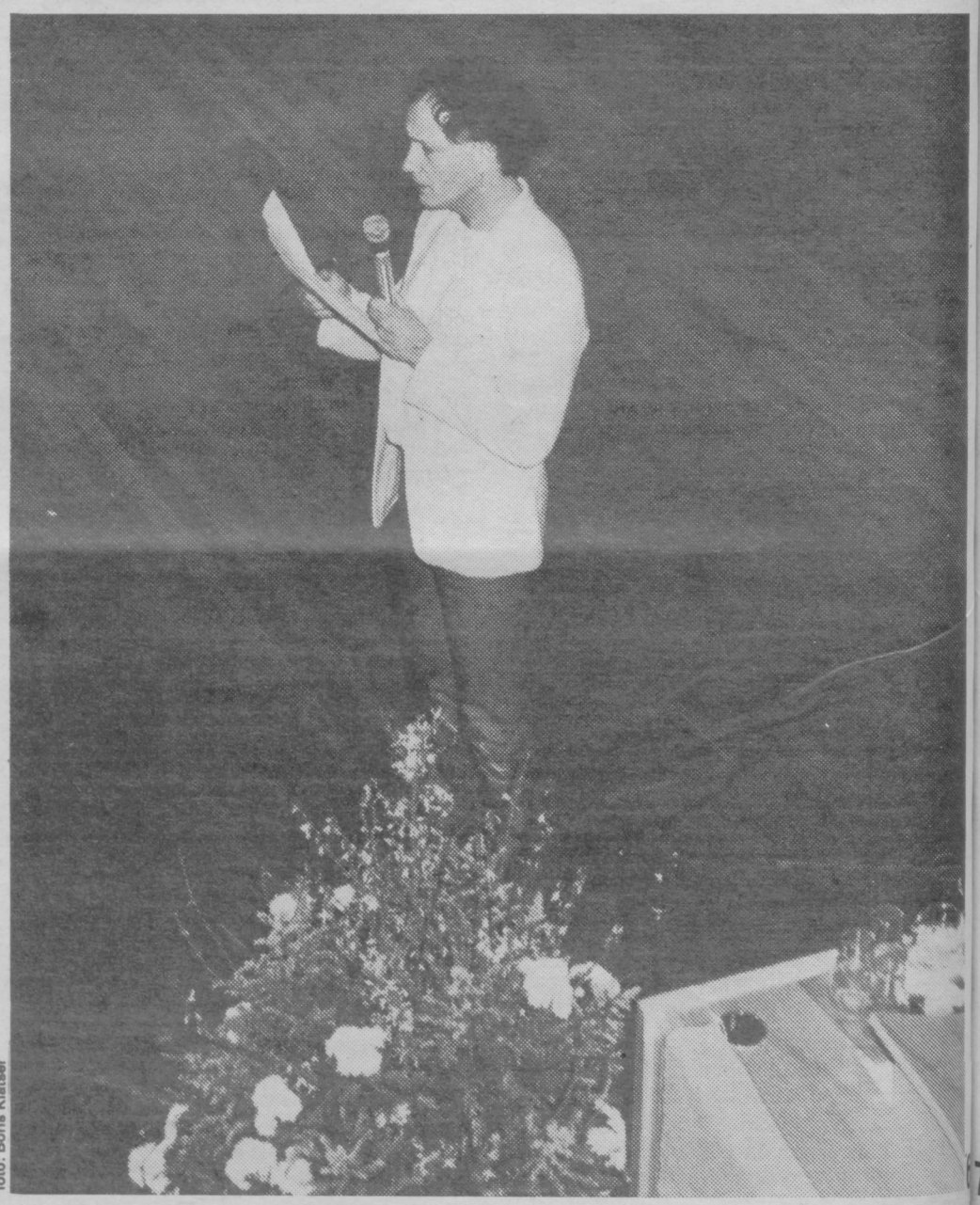

foto: Boris Klatser

discussiebijdragen over het congresmateriaal

de strijd voor de vrede is de verantwoordelijkheid van de CPN

In Zwolle zijn we met de werkgroep stop de neutronenbom, stop de kernwapenwedloop gestart met een aktie onder de naam ,,Kernwapenvrij verklaarde woning". Deze aktie voeren we huis aan huis, in een deel van de stad. Momenteel zijn een twintigtal mensen daadwerkelijk met deze aktie bezig, en kunnen we twee avonden per week met gemiddeld 10 mensen op pad. De reakties zijn overweldigend. Als ik terug kijk naar diverse andere huis-aan-huis akties, kan ik me er geen enkele herinneren waar we zo regelmatig zinvolle gesprekken/diskussies hebben met mensen. Gesprekken die niet alleen gaan over de plaatsing van de kruisraketten, of de volkspetitie, maar ook over de RSV, Ruding met zijn kortingen, de derde wereld etc. komt ter sprake. Het meest opvallend vind ik dat we regelmatig bij mensen worden uitgenodigd om met hen te praten. In het verleden gebeurde dit ook wel, maar nu valt het op, als je een avond op pad bent geweest, en er zijn niet minstens een aantal mensen voor verdere gesprekken bij mensen binnen uitgenodigd. Naar mijn mening blijkt hieruit de juistheid van een huis-aan-huis aktie op dit moment.

perspectief

Wat evenwel bij veel gesprekken ook naar voren komt is mensen ervaren dat het allemaal toch niets helpt, de regeerders doen toch wat ze zelf willen. Hierbij kom ik tevens bij het probleem dat ik met de huidige ontwerpresolutie over vrede en veiligheid heb. De aspekten die genoemd zijn, daarin kan ik me in grote lijnen uitstekend vinden, maar ik mis het antwoord van de CPN op de vraag, die mensen zo regelmatig stellen nl. Wat is het perspektief dat je de bevolking te bieden hebt indien de regering toch besluit tot plaatsing over te gaan? Kortom ik mis het antwoord van de parij op de vraag wat wij gaan doen indien de regering in november toch besluit de plaatsing door te laten gaan. Uitgangspunt moet naar mijn mening zijn dat hoe dan ook voorkomen moet worden dat deze nieuwe kernwapens op nederlands grondgebied worden geplaatst. Hiervoor is echter ook na een plaatsingsbesluit massaal verzet noodzakelijk.
Verzet ook dat mogelijk verder gaat dan de tot nu toe gevoerde ,,demokratische" aktiemethoden. Vormen van Burgerlijke Ongehoorzaamheid zullen mogelijkerwijs noodzakelijk blijken te worden.
Om ook de bevolking voor verdergaande akties tegen de plaatsing te winnen, moet het perspektief aanwezig zijn dat de te voeren strijd het beoogde resultaat afdwingt.
Hiervoor zal een diepgaande discussie gevoerd moeten worden, waarin een duidelijke strategie wordt bepaald.

strategie

Nu terug naar de Zwolse situatie. Naar buiten toe vormt het ZVP het gezicht van de vredesbeweging in Zwolle. Indien wij evenwel niet als werkgroep hadden besloten zelf de aktie ,,kernwapenvrij verklaarde woning" te gaan voeren, was er behalve wat interne diskussie nauwelijks naar de bevolking toe aktiviteiten ondernomen. Helaas kunnen wij als werkgroep niet geheel Zwolle huis-aan-huis benaderen, indien het ZVP had meegewerkt, hadden we dit misschien wel gekund. Hadden wij ons echter bij het besluit van het ZVP neergelegd, dan hadden we evenwel de kontakten die we nu opdoen, al is het dan maar in 1/5 deel van de stad, niet gehad, en hadden we de bevolking met gigantische vraagstukken zelf laten zitten. De ervaring van de laatste weken leert dat ,,de Zwolse Vredesbeweging" te kort schiet in haar verantwoordelijkheid naar de Zwolse bevolking toe. Ik ben dan ook van mening dat indien wij de diskussie over de te voeren strategie niet tijdig als partij voeren, wij ons veel te afwachtend opstellen. Wij hebben een verantwoordelijkheid in deze kwestie, en die moeten we ook waar maken.
Het gaat beslist niet alleen om radikalisering van akties, maar vooral ook om een politiek inhoudelijke diskussie te voeren over aktiemethoden, gekoppeld aan de vraag hoe we zoveel mogelijk mensen kunnen winnen voor akties tegen plaatsing op het moment dat er definitief tot plaatsing wordt besloten. Vanzelfsprekend moet voor 1 november alles op alles worden gezet om deze regering een besluit te laten nemen dat plaatsing in Nederland geen doorgang kan vinden. Maar voor 1 november moeten wij de strategie bepaald hebben, moeten de draaiboeken klaarliggen, wat we doen indien de regering wel tot plaatsing besluit, of opnieuw een uitstel inbouwt.
De bevolking heeft daar recht op. En wij kunnen daar een betere rol in vervullen dan b.v. de sociaal democratie, die nu zegt als we straks regeren komen ze er niet, want het zal beslist niet de eerste keer zijn dat zij hun beloften niet nakomen.

Henny Willems, Zwolle

andere koek uit deventer

In Deventer hebben we sinds de gemeenteraadsverkiezingen in 1982 te maken met een links-program-college. Een links program samengesteld door PvdA, PSP/PPR en CPN en een links college bestaande uit 4 PvdA-wethouders en 1 namens PSP/PPR.
Hoe was de situatie voor de gemeenteraadsverkiezingen?
De CPN was voor het eerst in de na-oorlogse periode niet vertegenwoordigd in de Deventer gemeenteraad (in 1946 nog 26%; 1958: 9,3%; 1966: 5,6% en 1978: 2,2 % van de stemmen).
De verkiezingen van 1982 bracht de CPN 3,8%, waarmee ze terugkeerde in de gemeenteraad (PvdA 42,5% en PPR/PSP 6%).
De gemeenteraadsverkiezingsuitslag maakte een links college mogelijk. Dat was dan ook onze interpretatie van de verkiezingsuitslag: ,,Nu links besturen". Tot onze verrassing was er bij de PvdA de bereidheid om te komen tot een links college.
De besprekingen (programvergelijking) liepen voortvarend. Het bleek dat we vooral met de PvdA-ers in de besprekingen goed overweg konden. Elk probleem losten we op!
Problematieser lag het met de PSP/PPR-delegatie. Veelal speelden we een bemiddelende rol tussen PvdA en PSP/PPR.
Bij de verdeling van de wethoudersposten hebben we mijns inziens een te bescheiden opstelling gekozen waar we nu in de dagelijkse linkse-college-praktijk de wrange vruchten van mogen plukken! De PSP/PPR leverde nu de (PPR)-wethoudster.
Met het college-beleid vind ik dat we positieve ervaringen opdoen. Het gezamenlijk program wordt uitgevoerd. Deventer is kernwapenvrije gemeente geworden, het college riep op via advertenties tot deelname aan de vredesdemonstratie in Den Haag. Het Deventer bedrijf, welke werktekeningen maakt voor Woensdrecht werd onder druk gezet. Deventer kreeg Lubbers, de Ruiter en wie al niet meer op zijn dak. Door onvoldoende overleg tussen de linkse partijen moest het college gedeeltelijk terugkomen op boycotverklaringen t.a.v. het bedrijf. CPN- en PvdA-bestuurders konkludeerden achteraf dat bij voldoende vooroverleg het niet zover had hoeven komen.
Het linkse college voert een beleid dwars tegen de Haagse bezuinigingswoede in. In Deventer géén kortingen op b.v. het sociaal-culturele werk. Jongerenwerk wordt uitgebreid, kinderopvang werd verbeterd. Op sociaal gebied wordt een beleid gevoerd welke de minstdraagkrachtigen positief discrimineert, gedeeltelijk door hogere overheden verboden omdat het een ingrijpen in het besteedbaar inkomen van de bevolking betrof.
Goede en betaalbare nieuwbouw komt tot stand. De binnenstad wordt weer bewoonbaar. Het culturele leven krijgt meer kansen. Het ,,Doe-Wat"-festival vond hier plaats. De politie kreeg terughoudende opdrachten en hield zich daaraan.
Het gezamenlijke besturenoverleg van PvdA, PPR, PSP en CPN krijgt vorm. Gezamenlijk vieren we de 1ste mei, bestrijden we vooroordelen, discriminatie en racisme.

progresief beleid doorzetten

Natuurlijk zijn er ook teleurstellende feiten te vermelden. Na een bezetting van de fractiekamers van CDA en VVD door het Deventer krisiskomité, ondersteund door de CPN en PSP/PPR kwam het bijna tot een breuk. Grote meningsverschillen tussen PvdA en CPN over ,,de democratie". Maar het resulteerde in een overleg over de meningsverschillen, welke zeer vruchtbaar bleek. Het resulteerde uiteindelijk in meer wederzijds begrip. Tientallen jaren wederzijds achterdocht vloog over de tafel en toch werd de band verstevigd...
Waar het aan schort is het ,,binnenhalen" van de successen. We missen zogezegd de muurschilderingen waarin de bevolking wordt geïnformeerd over wat de linkse samenwerking in Deventer tot stand brengt.
Stagnatie binnen onze eigen CPN-afdeling maakt dat wij dat onvoldoende corrigeren. Geen eigen wethouder betekent een profileringsprobleem voor ons, gekoppeld aan een achterstandpositie bij de informatie over ontwikkelingen. Maar naast kritiek op het bestaande dienen we vooral veel aandacht te besteden aan het positieve. De samenwerking tussen de socialisten en communisten moet worden voortgezet. De PvdA wil dat. De CPN moet dat ook willen.
Binnen delen van de PSP/PPR lijkt die wil er niet te zijn, m.n. de PSP-hoek vindt samenwerken inleveren, vindt samenwerken verlies van identiteit. Concreet gaat het volgens mij daarbij om zaken als b.v. het inhouden van een deel der (gemeentelijke) energierekening (*f* 5,72).
Er zijn in de partij ideeën over een gemeenschappelijke lijst met PSP en PPR. Maar indien dat in feite betekent dat één van die partijen (PSP) kan voorkomen dat er een progressief college-beleid zal worden voortgezet na de komende gemeenteraadsverkiezingen, dan zeg ik: NIET DOEN.
Laten we opnieuw op eigen kracht vertrouwen. Niet de samenwerking zoeken vanuit zwakte, maar de samenwerking zoeken vanuit kracht. Het stagnerende afdelingswerk uit de impasse helpen. Leden winnen, de politieke praktijk máken. Want daaraan ontbreekt het ons: aan vertrouwen in eigen kunnen. Maar vanuit de Deventer situatie vind ik dat het kan. We hebben een pracht van een partijprogram, met een optimistische toekomstvisie. Laten we aan de bak gaan, mensen inspireren voor een optimistische toekomst. Mensen inspireren daar zelf iets aan te doen, door ze o.a. lid te maken van onze partij, de CPN.

Henny Grave
Deventer
(door de redaktie ingekort)

foto: Boris Klatser

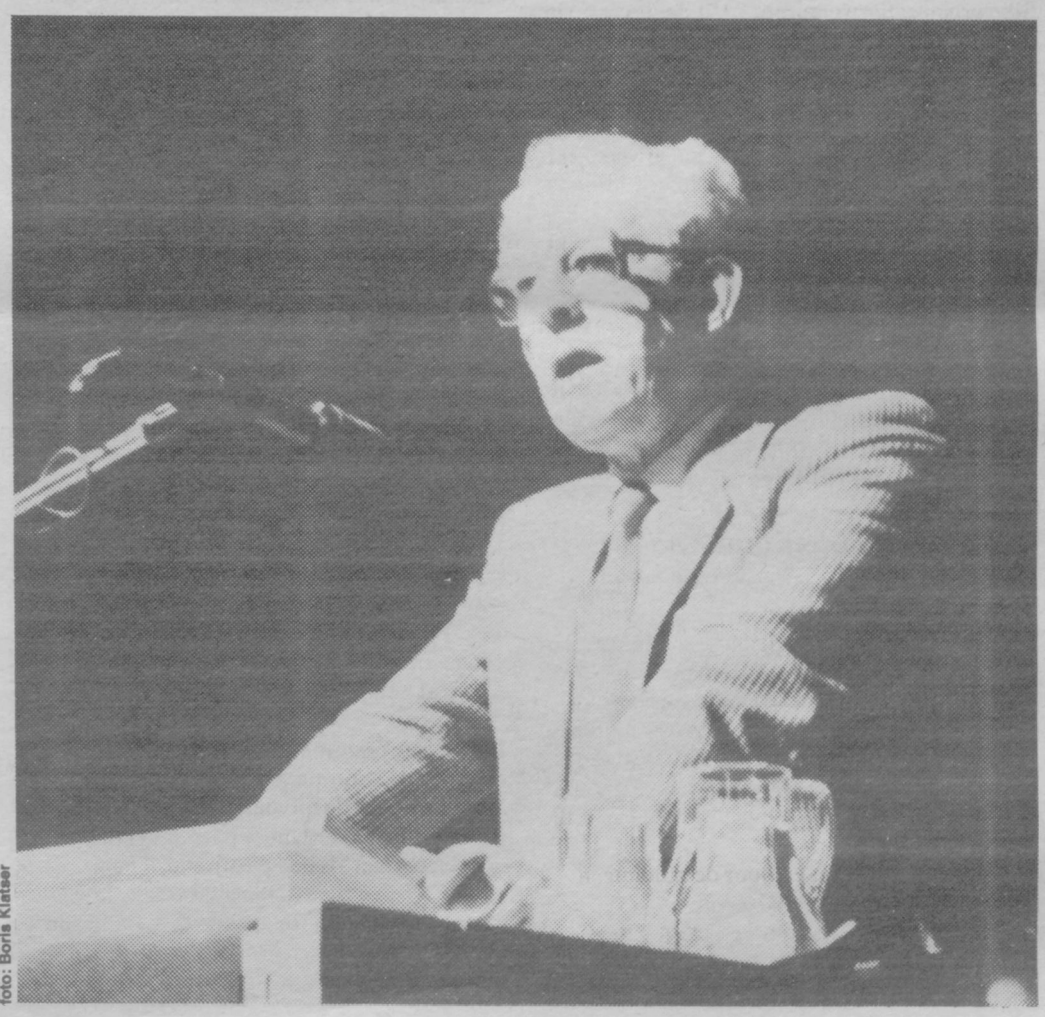

foto: Boris Klatser

discussiebijdragen over het congresmateriaal

geen gratis voorstelling verdeeldheid

„Hopelijk geeft het volgende congres meer duidelijkheid en gaat het daarna beter." Dit is een veel gehoorde opmerking van veel partijgenoten. Achter die opmerking gaat nogal wat schuil.
Voor velen is het een verzuchting, een soort klacht waaruit een afwachtende houding spreekt. De verzuchting wordt door steeds meer partijgenoten geuit. De opmerking werd 2 congressen geleden ook al gehoord en is sindsdien bepaald niet verstomd.
Een congres wordt aangewezen als de plek waar het allemaal moet gebeuren, sommigen laten hun lidmaatschap afhangen van de afloop van een congres. Zo hinken veel partijleden van congres naar congres, voor zover de politieke conditie dat toelaat.
Hoewel congressen formeel en statutair het hoogste orgaan binnen de partij zijn, de recente geschiedenis van de partij heeft toch ook bewezen dat de werking van een congres in bepaalde opzichten betrekkelijk is. Een stapel partijprogramma's betekent niet dat de partij haar gezicht terug krijgt van een (aktie)partij, die brede massa's bij haar standpunten en aktiebewegingen weet te betrekken. Daar is meer voor nodig.
Met alle kritiek die er van diverse kanten op — onderdelen van — partijprogram en standpunten geleverd kan worden, staande blijft dat de CPN een strijdbare plaats in de progressieve beweging dient waar te maken. De partij is dat verplicht aan de eigen standpunten en de plaats die ze zelf in die beweging wenst of pretendeert in te nemen en altijd héέft ingenomen. De CPN is dat evenzeer verplicht tegenover al degenen in Nederland die getroffen worden door het huidige regeringsbeleid.
We hebben een jarenlange periode meegemaakt van interne diskussies, formuleren en herformuleren van partijvisies en andere vraagstukken. Hoe belangrijk dat op zichzelf ook is, het is van nul en generlei waarde als juist de CPN (en daarmee iedere afzonderlijke partijgenoot) niet in staat blijkt te zijn om die politiek naar buiten te brengen.
De partij kan en mag niet alleen getuigen, maar zal vooral anderen moeten overtuigen om in brede coalities resultaten te bereiken in parlementaire organen, maar vooral ook in aktiebewegingen.
Daar is ook zelfovertuiging voor nodig, die alleen herwonnen kan worden door initiatieven te nemen, uit het isolement te kruipen en afstand te nemen van ruzieachtig gedoe tussen vaak onnodig en kunstmatig gecreëerde „stromingen". Naar buiten toe zal de partij het vertrouwen moeten geven dat de CPN staat voor dagelijkse belangen van de mensen.
Op dit punt heeft het komende congres een wezenlijke taak. Het congres zal een nieuw partijbestuur „aan het werk moeten zetten".
De ontwerp-resoluties, waarmee dat partijbestuur aan de slag zal moeten, bevatten m.i. merendeels uitstekende ideeën en voorstellen en soms hoge pretenties. Het partijbestuur is als politiek en bestuurlijk centrum van de partij een belangrijk orientatiepunt voor de uitvoering van die besluiten, naast de verantwoordelijkheid van de héle partij hiervoor.
In het verslag van werkzaamheden maakt het huidige partijbestuur een aantal zinvolle zelfkritische opmerkingen over haar funktioneren in de afgelopen jaren, o.a. met betrekking tot de mate waarin ze als een collectief kon optreden.
Ook daarvoor worden voorstellen gedaan om manco's in de toekomst te voorkomen.
Wat bij mij echter weer verbazing wekt (evenals ten tijde van de organisatieconferentie) is de hantering van de term „pluriformiteit".
Wat mij betreft mag het woord terugverwezen worden naar de woordenboeken, maar als het dan toch in het rijtje van uitgangspunten voor het nieuwe partijbestuur thuishoort, dient het uitgelegd te worden als het bijeenbrengen van partijgenoten uit diverse regio's, aktie- en werkterreinen. Deze interpretatie is bepaald niet nieuw als uitgangspunt voor de verkiezing van een partijbestuur.
Maar, het bijeenbrengen in het partijbestuur van de meest uiteenlopende stromingen leidt mede tot de zelf-kritiek die het huidige partijbestuur heeft moeten leveren.
Het voltallige partijbestuur zal moeten staan voor wat de partij tijdens het congres besluit te zijn. Dat is een voorwaarde als het een werkbestuur wil zijn.
Als we lering willen trekken uit ervaringen, moeten we op het komende congres en daarna niet wéér een gratis voorstelling van verdeeldheid, weggeven aan een breed publiek, terwijl de partij zelf later de peperdure rekening gepresenteerd krijgt.

Guus v.d. Linde, Hengelo.

foto: Boris Klatser

foto: Boris Klatser

samenwerking: een paar opmerkingen

In dit artikel wil ik proberen een bijdrage te leveren in de diskussie rond de linkse samenwerking, die op dit moment binnen en buiten onze partij wordt gevoerd. Ik wil dat doen tegen de achtergrond van de ervaringen, die in Delft zijn opgedaan in de samenwerking tussen CPN, PSP en PPR en vanuit mijn eigen ervaring als raadslid in de samenwerkingsfraktie PSP-CPN-PPR. Een fraktie, die bestaat uit 6 raadsleden (2 van elke partij) van de 37 raadszetels die er in Delft zijn, dus gebaseerd op 15,6% van de uitgebrachte stemmen bij de raadsverkiezingen van 1982. Terzijde zal ik nog enkele opmerkingen maken over de verhouding tot de PvdA.

samenwerking: met wie?

Ik beperk mij in dit artikel tot de samenwerking tussen CPN, PSP en PPR, niet om samenwerking met anderen uit te sluiten, maar omdat dit op dit moment het meest aktueel is, gezien de diskussies in de 3 partijen en omdat dit het meest aansluit bij mijn eigen ervaring.
Belangrijk is het een aantal verschillende „terreinen" van samenwerking te onderscheiden, te weten:
— samenwerking tussen leden van de 3 partijen in maatschappelijke bewegingen,
— samenwerking tussen afdelingsbesturen van de 3 partijen
— samenwerking in parlementaire organen.

samenwerking: in maatschappelijke bewegingen

Het spreekt vanzelf dat de kern van samenking hier ligt. Immers in maatschappelijke bewegingen, zoals de vakbeweging, vrouwenbeweging, vredesbeweging, enz. leren mensen elkaar kennen door te werken aan de realisering van de gezamenlijke doelstellingen.
In deze maatschappelijke bewegingen ontdekken (ten) velen dat het mogelijk is — zonder voorhoede pretenties — vanuit verschillende ideologiën en opvattingen gezamenlijk op te treden.
In mijn vísie berust het coalitie streven van de CPN op deze twee pijlers: het afstappen van de voorhoede pretentie en het „ontdekken" dat samenwerken in bewegingen mogelijk is en tot versterking van die bewegingen leidt. Iedere vorm van coalitie-politiek kan slechts slagen op basis van de samenwerking in bewegingen.

samenwerking: tussen besturen

Gezamenlijke politieke initiatieven op stedelijk (afdelings) nivo zijn noodzakelijk, zeker wanneer de samenwerking in bewegingen steeds meer een normale zaak wordt. Willen deze politieke initiatieven effekt sorteren, dan zullen deze initiatieven gedragen moeten worden door samenwerking tussen aktieve afdelingen, gesteund door hun leden. Ik pleit dus voor een sterke zelfbewuste CPN, die handelt vanuit haar beginselprogram en streeft naar samenwerking met name met PSP en PPR. Naar mijn mening wordt dit standpunt ook door de meerderheid van de leden van PSP en PPR als logisch ervaren. Ook zij hebben „hart" voor hun eigen partijformatie (zie de diskussie op hun laatste congressen).

samenwerking: in parlementaire organen

Een onderdeel van ons politieke werk is het werk in raden, staten en staten-generaal. Uitgangspunt voor ons in dit werk is steeds geweest een aktie- en eisenprogram voor het betreffende orgaan, vastgesteld door de ledenvergadering. Ik vind, dat we moeten streven naar gezamenlijke programma's en gezamenlijke lijsten met PSP en PPR op alle nivo's, maar niet ten koste van alles. Belangrijk is te komen tot overéénstemming binnen en tussen de drie partijen. Deze overéénstemming zal in de eerste plaats programmatisch moeten zijn.
Wanneer we daar in slagen kan afhankelijk van de plaatselijke situatie en het betreffende orgaan (lijstverbindingen in raden zijn wettelijk niet mogelijk) tot een lijstverbinding of gezamenlijke lijst worden overgegaan.
De ervaring in Delft leert dat programmatische overéénstemming geen groot probleem opleverde, het samenstellen van de lijst was de grootste hobbel, maar het resultaat was hoogst bevredigend: 15,6% van de stemmen.

verhouding tot de PvdA

Samenwerking tussen CPN, PSP en PPR op parlementair en bestuurlijk nivo mag nooit als belangrijkste inhoudelijk motief hebben „zich profileren t.o.v. de PvdA". Immers in maatschappelijke bewegingen wordt ook samengewerkt met leden van de PvdA, profilering op bestuurlijk en parlementair nivo — als dat de kern is van de samenwerking — zou leiden tot verwijdering tussen mensen in de bewegingen.
Samenwerking tussen CPN, PSP en PPR èn sterke maatschappelijke bewegingen, waarin alle progressieve mensen samenwerken zal de PvdA dwingen zich niet alleen te richten op coalitievorming met CDA en VVD.

samenwerking: een stap vooruit

Samenwerking tussen progressieve mensen en partijen, gebaseerd op akties voor gezamenlijke doelen is in mijn visie een belangrijke stap op weg naar maatschappelijke verandering.
Kern van deze samenwerking moet zijn de samenwerking in bewegingen, het kan en mag niet zo zijn, dat de zaak omgedraaid wordt en van „boven af" samenwerking wordt opgelegd.
Deze weg verzandt in een oeverloos debat over eigen identiteit versus opheffing van de partijen. Een aktieve en zelfbewuste CPN, die zich baseert op de ervaringen opgedaan in maatschappelijke bewegingen is een goede partner in coalities.
Ik kan mij — op een enkel detail na, dat ik zal amenderen — dan ook vinden in de tekst van resolutie V, machtsvorming voor een progressief program van aktie en alternatieven.

Arie Pieter Hoogendam, Den Haag

verslag vrouwenconferentie 19/20 januari

joke v. d. zwaard op de cpn-vrouwenkonferentie:

De positie en perspektieven van vrouwen in de 80er jaren en wat we daar als CPN-vrouwen politiek mee kunnen, daar moest het in deze inleiding over gaan. Naar mijn idee zou dit verhaal ook een reaktie moeten zijn op de bewering, dat de feministische beweging in de afgelopen jaren een belangrijke of de belangrijkste kracht in maatschappelijke veranderingsprocessen was, met de nadruk op ,,was'', verleden tijd dus.

Enerzijds is zo'n opmerking vaak een opwaardering achteraf. In de 60er en 70er jaren zijn er rechts en links ontelbare pogingen gedaan om de feministische beweging te kleineren, te bagatelliseren of als (burgerlijk) randverschijnsel op een afstand te houden. Anderzijds wordt er blijkbaar van uitgegaan, dat het weer over is, dat ze haar nut bewezen heeft, als korrektie op de linkse politiek, maar dat we ons nu weer moeten richten op de hoofdzaken, op de hoofdproblemen van de krisis.
Op praktisch nivo kom je die visie of houding o.a. keihard tegen als het gaat om werkloosheid. **Geen links mens zal de (voor een deel ongeregistreerde) werkloosheid onder vrouwen ontkennen. In de strategische keuzes, prioriteiten en speerpunten gaat het altijd weer over de arbeidsplaatsen van gezinshoofden.** Vergelijk ook het verschil in aandacht in de pers tussen de arbeidsplaatsen bij de ADM en de zgn. tweeverdienersproblemen van de vrouwen in de gezinsverzorging…
Het is een oud verhaal, dat weet ik.
Het nieuwe eraan is, dat je als feministen minder dan een aantal jaren geleden een beroep kan doen op het politieke geweten van links en dat je — als je links heel breed opvat — gewoon weer openlijk antifeminisme en homohaat kan signaleren.
In het Vrije Volk bijvoorbeeld, worden de hoofdredakteuren van De Waarheid en de Groene gewaarschuwd voor een feministische lijn; de Nieuwe Linie is daar tenslotte ook al aan kapot gegaan. En nu de VCN een partij wordt, laat ze pas goed haar keiharde antifeministische gezicht zien.

nieuwe situatie

Vanuit de positie van een actief feministe is het nieuwe aan de situatie anno nu dat er inderdaad iets aan de hand is met de feministische beweging. Ik vind het met name verwarrend te konstateren, dat er onder vrouwen weer een scherpe scheiding ontstaat tussen privé en openbaar, tussen met-jezelf-bezig-zijn en voor je medemens zorgen. Met politiek, met akties, met maatschappelijke veranderingen bezigzijn. En dat, terwijl die scheiding een aantal jaren geleden toch juist door de feministische beweging bekritiseerd werd. We zouden met vrouwen, met feministen een andere manier en invulling van politiek-bedrijven, van progressieve machtsvorming en samenwerking ontwikkelen.
In 1985 weten we beter dan 10/15 jaar geleden, dat dat helemaal niet zo makkelijk is, ook niet met vrouwen, met feministen. Die andere vormen en gedachten ontstaan soms flitsend en spontaan, maar vaak zitten daar dan wel periodes tussen van peinzen, tobben, hard werken met een gevoel van waar zijn we in godsnaam mee bezig. De weerstanden blijken dan niet alleen van de boze mannenwereld te komen.
Als CPN-vrouwen kennen we zowel dat flitsende als dat moeizame. Wat we als vrouwen, betrokken bij de vrouwenbevrijdingsstrijd en lid van de CPN en hier aanwezig in ieder geval gemeenschappelijk hebben, is dat we het toch nog steeds als een uitdaging, als spannend, maar ook als pure noodzaak beschouwen om op de een of andere manier kollektief bezig te zijn met fantaseren, denken, praten en strijden voor een betere wereld, ook voor vrouwen; of om op z'n minst in verzet te komen tegen het afpakken van wat we tot nu toe bereikt hebben.
Zowel over die **noodzaak** als over het **spannende** wilde ik het hebben. Eerst over de noodzaak.

angst en woede

Die kan je beredeneren, je kunt hem ook voelen. En dan gaat het over gevoelens van angst en van kwaadheid. Het maakt mij echt bang als ik lees dat in de VS van het hoge percentage mensen dat onder de armoedegrens leeft, in armenpensions woont en van de gaarkeukens van de kerk moet eten de grootste groep de alleenstaande vrouwen met kinderen is, een groep die vergelijkbaar is met de bijstandsvrouwen hier.
Daarnaast zijn het ook weer vrouwen die het aktieve kader vormen van de nieuw-rechtsbeweging: de anti-abortusbeweging, de homohaatsters, de aktievoersters tegen seksuele opvoeding op school, voor verplicht heropvoeden van zgn. gevallen vrouwen, tegen blijf-van-mijn-lijf-huizen, tegen zwart-wit-gemengde scholen, met een uitgesproken wantrouwen tegen joden en vóór Reagan onder de leus ,,Maak Amerika weer sterk door versterking van het gezin, de defensie en de ekonomie.''
Armoede en verrechtsing, die wat vrouwen betreft met elkaar verband houden, zolang voor de meeste vrouwen de keus ongeveer ligt tussen ,,door een man onderhouden worden en zelf het noodzakelijke extra bijverdienen'' of pure armoede.

De nieuw-rechtse vrouwen staan op hun recht om onderhouden te worden door de echtgenoot en richten hun haat, organiseren geweld tegen alles wat in hun ogen het gezin, hun zgn. veilige onderkomen, bedreigt.
Iedereen die misstanden in het gezin aankaart, andere verhoudingen voorstelt of verpersoonlijkt, kan deze dames over zich heen krijgen. Hun haat richt zich tegen alles wat anders is, wat afwijkt, kleurrijk is, zwart is, niet in de pas loopt en niet in te passen is.
Dat Amerikaanse voorbeeld is niet zo ver weg als het lijkt: over armoede kunnen bijstandsvrouwen in Nederland ook genoeg vertellen, en ook de verhalen over de toenemende haat, tegen zwarte vrouwen, buitenlandse vrouwen, tegen potten en flikkers hoeven we natuurlijk ook niet uit het buitenland te halen.
Gevoelens van angst, voor armoede, verrechtsing en haat kunnen een reden zijn om als feministen aktief te blijven binnen links, binnen de CPN. Het kan ook om kwaadheid gaan. Om daar een voorbeeld van te vinden, kan ik wat dichter bij huis blijven: het programkongres van de CPN, het optreden van de groep die zich ,,Communisme en Vakbeweging'' noemde en de demagogie in de wandelgangen daarna.
Ik vond het onthullend, dat in het CPN-programma, waarin we onze strategie en doelen voor de middellange termijn vastlegden, niet mocht staan dat we voor een drastische arbeidstijdverkorting zijn. De enige atv die iets oplevert voor grote groepen vrouwen en jongeren. ,,Daar hoef ik op mijn bedrijf, in mijn vakbond niet mee aan te komen…'', zo zei deze groep. En daar heb je dan de CPN-variant op de haalbaarheidsverhalen, de zgn. realistische dooddoeners die vrouwen altijd en overal te horen krijgen als ze politieke konsekwenties eisen van al die mooie verhalen dat vrouwen ook zelfstandige wezens zouden moeten kunnen zijn en dat wij kommunisten dat altijd al gevonden hebben. De reaktie van de mensen (mannen vaak) die hun positie bedreigd zien. Kommunisten zijn nooit bang geweest om hun eisen en idealen uit te spreken, ook als die niet van vandaag op morgen te realiseren zijn. Bij zo'n reaktie kan ik dus alleen maar denken: ze willen gewoon liever 40 uur werken, met een vrouw thuis die, afhankelijk van hun poen, voor de rest zorgt.

offensief feminisme

Maar gelukkig hebben wij als kommunisten een heel goed recept tegen behoudendheid, konservatisme, verdediging van bestaande verhoudingen. Aktie en beweging, dat zetten wij daar altijd tegen in. Een offensieve feministische beweging als radikaliteit tegen gematigdheid, tegen een no-nonsense-politiek met linkse smoezen, als dat in de CPN ook moet, dan kunnen ze het krijgen.
Genoeg over gevoelens van angst en kwaadheid.
Zelf hou ik dit soort dingen alleen maar vol, omdat er ook nog te lachen valt, vanwege de spanning en uitdaging van nieuwe dingen ontdekken, het uitproberen van nieuwe vormen en gedachten.
Achteraf denk ik (en ik niet alleen) dat we ook wel eens vastliepen op het feit, dat we — als kritiek op het heersende politieke bedrijf — al zo snel invulden wat dan politiek op ons vrouws was; waardoor we min of meer onkritisch een hoop traditionele vrouwbeelden (maar dan positief gewaardeerd zoals het heette) weer binnenhaalden en verschillen tussen vrouwen ontkenden.
We zouden gevoeliger zijn, niet van die leiderstypes, beter funktioneren in de veiligheid van een kleine groep, beter letten op de details, op de sfeer; en voor je 't weet zit je weer in het vrouwenhoekje, op de vrouwenpagina, doe je iedere vergadering nog een keer met vrouwen over, of mag je vanwege de linkse folklore ook elke keer even roepen dat wij vrouwen zo verschrikkelijk voor de vrede en voor een 25-urige werkweek zijn.
Na de eerste kick van het gevecht om een plek, een vrouwenhuis of een plek in de struktuur, een vrouwenoverleg in de CPN, in de vakbond, en na de sensatie van elkaar op een andere manier tegenkomen, vermindert het entoesiasme. Dat zie je overal. En misschien komt dat wel, omdat we onszelf/elkaar te veel vastpinnen op het zgn. vrouwelijke, omdat we onze eigen fantasieën censureren. Omdat we in het entoesiasme van de herkenning en erkenning van kwaliteiten van vrouwen, die altijd ondergewaardeerd werden, zeker in de politiek, te weinig bezig waren met uitbreken uit het keurslijf van het vrouwelijke. Of beter: dat gebeurde wel, in akties, in het parlementaire werk, maar we waren te weinig bezig met de politieke vertaling daarvan. En daarvoor zit je toch o.a. in een politieke klub bij elkaar.
We zouden dit weekend o.a. kunnen bedenken, welke momenten in de politieke/feministische beweging uit het recente of langvoorbije verleden voor onszelf nou inspirerend waren, omdat ze grensverleggend of grensdoorbrekend waren, omdat ze niet alleen naar inhoud, maar ook naar vorm verwezen naar een andere wereld, andere verhoudingen, een andere positie van vrouwen, een andere invulling van vrouwelijkheid (en mannelijkheid). Momenten waaruit we inspiratie putten om verder te gaan, niet omdat het moet of noodzakelijk is, maar omdat het spannend is, omdat er — ook bij jezelf — nieuwe dingen gebeuren, dingen die we vantevoren bijna niet konden bedenken…

doorbraak

Als je een keer een omheining van een vliegbasis hebt opengeknipt, dan weet je weer hoe leuk het is om stoer, sterk en er dwarstegenin te zijn en je doorbreekt bestaande verhoudingen, van mannen en vrouwen en het militaire systeem. Dat deden de bijstandsvrouwen ook die op nieuwjaarsrecepties jus d'orange overgoten in thermosflessen en daarmee de kode van netjes en bescheiden in de rij voor de burgemeester doorbraken.
En die daarmee op zo'n moment uit de positie van zielig, afhankelijk en te beklagen braken.
Zelfs het erover lezen in de krant, kan als middel tegen verstarring werken, kan de fantasie weer aan het werk zetten (een echte linkse krant zou voor die momenten oog moeten hebben).
Daarom moeten we met elkaar tegenbeelden en fantasieën van feministische, kommunistische tegenpraktijken produceren. Beelden, fantasieën en praktijken van het nu; niet over die ideaaltoestand die we dan mooi geen van allen zullen meemaken; het gaat om de weg ernaartoe. We wilden geen ventweg naar het socialisme, dat zeiden we een aantal jaren geleden. Maar we moeten ook zeker niet suf en sjachereinig in dat langzaam rijdend en stilstaand verkeer op de snelweg blijven sukkelen. Zeker als je steeds meer vriendinnen via de vluchtstrook ziet afhaken en je je zelf ook steeds vaker afvraagt waar je eigenlijk mee bezig bent.
Nee, volgens mij moeten we de toeristische route nemen: met de mooie uitzichten, de pretparken en de onverwachte gebeurtenissen en ontmoetingen.

foto: Boris Klatser

Annel van Houts voor de vrouwenkonferentie van de CPN

Daar zit je dan op alweer de derde landelijke vrouwenkonferentie. Mijn opdracht is een feministische beoordeling van de partijpolitiek in de afgelopen periode te geven en voorstellen voor prioriteiten in de komende tijd te doen. Het probleem is, waar begin je, wat stel je centraal, alles heeft met alles te maken, maar we moeten wel konkreet blijven. Wat is konkreet met zoveel verschillende vrouwen in de zaal, met zoveel verschillende ervaringen, in de partij en daarbuiten. Vrouwen met verschillende posities en belangen, die in de huidige krisis steeds harder tegen elkaar uitgespeeld worden. Vrouwen met werk, vrouwen zonder werk, vrouwen met en zonder kinderen, vrouwen die alleen wonen, vrouwen in een gezinssituatie, vrouwen met en vrouwen zonder uitkering, arbeidersvrouwen, middenklassevrouwen, zwarte vrouwen, potten en heterovrouwen. Ook in de vrouwenbeweging is het verschil tussen vrouwen een belangrijk diskussiepunt. Ik vind dat een goede zaak, zolang het maar in het perspektief staat van overeenkomsten in verschillen. Je moet elkaars verschillende posities kennen en kunnen begrijpen en vooral serieus nemen, wil je een sterke vuist kunnen maken.

Te lang — ook binnen de partij, maar dat is ook te verklaren — is alleen de eenheid beleden. De verschillen in standpunten werden ten behoeve van de gemeenschappelijke knok onder tafel gehouden. De grote vijand heette ,,mannen'', ,,het partijbestuur'', ,,de horizontalen'', ,,de vernieuwers'' of... Elke keer als we als vrouwen binnen de partij de mist ingingen, onze doelen niet bereikten, was er steeds weer een gemeenschappelijke — of niet gemeenschappelijke — zondebok: het partijbestuur, de partijstrijd, het feit dat er steeds minder vrouwen aktief waren, het feit dat die andere vrouwen...

Daar zit allemaal wel wat in, maar soms vraag ik me af: zijn die anderen niet een mooie legitimatie om je eigen activiteiten te stoppen. Dat terwijl de banen onder onze kont vandaan geschopt worden, het huishouden steeds zwaarder wordt, gekoppeld aan burenhulp en vrijwilligerswerk, vrouwen gekoppeld, gekort en in de minima gedreven worden. Vrouwen komen haast niet meer in het stuk voor, behalve onder het motto ,,even slecht is ook gelijk'' — en dat heet dan emancipatie: ik heb dat woord nog nooit zo vaak uit een regeringsmond gehoord.

Als we nu eens uitgaan van de vrouwen die hier zijn en van al die vrouwen die op hun manier binnen de partij actief zijn, als we er nu eens van uitgaan, dat we in een partij zitten die streeft naar volledige en volwaardige werkgelegenheid, naar herverdeling van arbeid en het terughalen van de winsten, naar het recht op eigen inkomen en werk — en daarin is de partij vrij uniek — dan moeten we toch met alle kracht iets doen. Werk en inkomen daar gaat het om en wie knokt daar nog voor, wie knokt nog voor vrouwen? Juist dat zou de CPN moeten doen en dan niet alleen in haar programma's en eisenpakketten, maar ook in de praktijk.

Dat we een strijd van lange adem hebben moeten voeren om onze uitgangspunten in het program te krijgen, dat zal iedereen zich wel herinneren. Dat vrouwen, sommige vrouwen, gebruikt zijn in de partijstrijd ligt ook nog vers in het geheugen. En dat vrouwen van verschillende kanten als schuldigen zijn aangewezen hoef ik ook niet meer te zeggen.

konkretisering noodzaak

Misschien hebben we onszelf wel teveel mee laten voeren in die strijd, die ik eerder een machtsstrijd noem dan een strijd om de politieke inhoud en strategie. Een oorzaak daarvoor is misschien het gebrek aan konkretisering van onze ,,vrouwenuitgangspunten''. Een konkretisering die pure noodzaak bleek op het laatste kongres — zeker toen de verschillende uitwerkingen van feministische strijdpunten gestalte kregen: wie was nu eigenlijk de echte feminist? Drastische ATV en geen uitspraak over inkomen; ATV met behoud van loon, jamaar wat betekent dan loon? In sommige gevallen toch inleveren?

Vanaf het eerste vrouwenoverleg na het kongres is er een werkgroep gaan funktioneren: de werkgroep herverdeling van arbeid en inkomen, toevallig? Die werkgroep heeft een aantal bijeenkomsten van het landelijke vrouwenoverleg voorbereid over de uitwerking van en strategie voor drastische ATV en over de relatie met sociale zekerheid. In de diskussies hebben we steeds de posities en perspektieven van verschillende vrouwen betrokken. We hebben verslag gedaan in de organen van de partij en standpunten ingebracht in diverse werkgroepen van de partij. Daar botsten we steeds tegen dezelfde dingen op die een tendens in de partij aangaven: vrouwen en hun speciale positie t.a.v. werk en inkomen werden nauwelijks meer genoemd. ATV en de strijd daarvoor werden steeds verder verengd tot behoud van werkgelegenheid en de strijd voor 36 uur. De kwestie van herbezetting, en dan met name door vrouwen, was verdwenen. Het leek wel of de partij haar standpunt laat bepalen door de vakbondstop. En dan maar weer uitleggen: arbeidstijdverkorting is van belang om herverdeling van arbeid te bereiken, ATV mag nooit inleveren betekenen, ATV in kleine stapjes levert geen arbeidsplaatsen op, aan ATV moeten garanties voor herbezetting gekoppeld worden, waarbij vrouwen positief gediskrimineerd moeten worden. En dan kregen we terug: ,,Voor drastische ATV met behoud van loon is geen massabasis'', ,,Ja, ik begrijp dus dat je met positieve aktie bedoelt, dat de vrijkomende plaatsen alleen door vrouwen bezet mogen worden'', ,,je bent vakbondsvijandig''. Onze argumentatie werd steeds omgevormd, verkeerd begrepen. Waar gaat het eigenlijk over? Over verschillende beoordelingen en opvattingen over machtsvorming, over de relatie beweging-vakbeweging-partijen-vertegenwoordigende lichamen.

In wiens belang is ATV met kleine stapjes? In wiens belang is het geen looneisen te stellen? Waarschijnlijk alleen in het belang van de ondernemers, of misschien in het belang van een heel selekte groep manlijke dertig-jarige blanke werknemers met een gezin. Als je het over machtsvorming hebt, dan betekent dat, dat je je eisen en je strategie zo organiseert, dat de belangen van de mensen — vrouwen en mannen — verdedigd worden. ATV in kleine stapjes, met inleveren, levert niets op voor vrouwen, voor werklozen, voor jongeren en voor in hun werk bedreigden. ATV in kleine stapjes betekent dat de verbinding met de voruwenbeweging verbroken wordt en dat is een kracht die je nodig hebt om een sterke ATV-beweging te ontwikkelen. ATV met inleveren betekent dat je de steun van het grootste deel van de arbeiders verliest.

ATV een prioriteit

Daarom vinden wij dat de strijd voor arbeidstijdverkorting prioriteit moet hebben: in het belang van vrouwen, in het belang van allen die steeds verder naar de werkloosheid opschuiven, in het belang van de strijd om de winsten, in het belang van een beter bestaan, in het belang van de herverdeling van het werk buitenshuis en binnenshuis. De strijd voor ATV en voor een zelfstandig inkomen zal prioriteit moeten krijgen binnen het sociaal-ekonomische program van de partij. Dat zal een hefboom zijn voor het afbreken van het patriarchale kapitalisme, of het kapitalistische patriarchaat.

Aan een samenhangende strategie hiervoor hebben we als CPN-vrouwen de laatste tijd proberen te werken en daaraan wordt ook door andere vrouwengroepen gewerkt. Niet allemaal op dezelfde wijze, wij zijn één van de weinige vrouwengroepen die de relatie blijven leggen tussen drastische ATV, behoud van loon en een zelfstandig inkomen.

We moeten met onze standpunten de boer op, binnen de partij en daarbuiten. In dat kader zijn we een ATV-krant aan het maken. Gebruik deze krant als steun in de rug voor je aktiviteiten in en buiten de partij en om je eigen standpunten en die van de CPN-vrouwen samen verder te ontwikkelen.

Het blijft een kwestie van lange adem, maar mijn moeder zei altijd ,,wie het kleine niet eert, is het grote niet weert''. Uit kleine dingen kan iets groots komen, we moeten werken met wat we hebben en dat uitbreiden.

Ook vrouwen moeten nieuwe perspektieven geboden worden en dat is een zware opgave in een tijd dat je als vrouwen aangesproken wordt op een nieuwe maatschappelijke taak als moeder, burenhulp, opvang voor werkloze mannen. Voor veel vrouwen is dat de realiteit.

Ook als CPN-vrouwen moeten we in deze situatie goed afwegen waar we onze energie op richten. Ik stel voor dat we prioriteit geven aan aktiviteiten voor arbeidstijdverkorting in relatie met verwerving van een zelfstandig inkomen voor iedereen. Daarbij moet de relatie met het hele terrein van lijfpolitiek ook niet uit het oog verloren worden. Want ATV is van belang om ekonomische zelfstandigheid te verwerven, en dat is weer een voorwaarde om de vrijheid te hebben je eigen manier van leven en samen leven te ontwikkelen.

De vraag is nu of we het erover eens zijn om als CPN-vrouwen arbeidstijdverkorting als prioriteit te kiezen en daarvoor binnen de partij te knokken. Als dat zo is, dan moeten we er alles aan doen om de motie die er ligt op het kongres aangenomen te krijgen en de partij te houden aan haar uitgangspunten.

---

vrouwen over hun conferentie

pans van der veen, groningen:

Veel positiever gestemd dan ik tevoren gedacht had, kwam ik terug van de vrouwenconferentie. Om verschillende redenen twijfelde ik aan de zin van de conferentie. In de eerste plaats had ik me vreselijk geërgerd aan de brochure Heksentoer, waarin het district Groningen als extreem antifeministisch wordt afgeschilderd. Toen ik dat las, was mijn eerste gedachte zoiets als: ,,van je vrouwelijke kameraden moet je het maar hebben''.

Nog afgezien van de onjuistheid van het stuk en de toonzetting ervan vind ik het onvoorstelbaar en in strijd met alles wat de partij voorstaat om zo over een district te schrijven, zonder zelfs ook maar de moeite te nemen bij dat district zelf te informeren.

Mijn twijfel groeide alleen maar, toen ik de verschillende stukken las die als voorbereiding op de conferentie werden toegestuurd. Niet dat ik zelf heel optimistisch ben over de manier waarop en het tempo waarin de feminisering en vrouwenstrijd in onze partij gestalte hebben gekregen, maar er valt meer over te zeggen dan in hoofdzaak in te gaan op het persoonlijk functioneren van een aantal vrouwen.

De laatste jaren heeft de interne partijstrijd zoveel energie opgeslokt, dat we als partij nauwelijks zijn toegekomen aan optreden naar buiten toe. En juist dát is zeer bepalend voor de ontwikkeling van diskussies in de partij, ondermeer op het terrein van feminisme en vrouwenstrijd.

Wat mij betreft dus in het materiaal te weinig aandacht voor de maatschappelijke ontwikkelingen, die juist voor vrouwen meestal op een verdere verslechtering van hun positie neerkwamen en die een aktieve ondersteuning van de strijd van vrouwen door de partij noodzakelijk maakt. Een uitzondering in het materiaal vormden de stukken over arbeidstijdverkorting. Deze waren concreet en er was geprobeerd de samenhang tussen strijd voor verbetering van de sociale zekerheid en strijd voor atv aan te geven.

In mijn discussiegroep op de conferentie vond ik dan ook de discussie over atv (en alles wat er bij komt) het meest zinnig. In de discussies over het functioneren van de vrouwelijke partijbestuurders overheerste het praten over hun persoonlijk functioneren in het p.b. en over hoe moeilijk je het als vrouw hebt.

Te weinig kwam aan de orde wat in wezen je verantwoordelijkheid is als je in een partijbestuur gaat zitten. Verrassend vond ik met name dat een aantal vrouwen uit het partijbestuur helemaal niet aanspreekbaar zijn op die verantwoordelijkheid, nl. leiding geven aan de partij in akties en discussies op alle terreinen. Ook op terreinen waar feminisme en vrouwenstrijd niet het centrale thema zijn.

Mijn algemene indruk na de vrouwenconferentie was positief. In de eerste plaats vond de conferentie plaats in een sfeer, waarin de meningsverschillen nu eens niet centraal stonden, maar werd er juist gezocht naar overeenstemming op basis van overtuiging.

Een ander belangrijk punt was dat er geen tegenstellingen werden geschapen tussen vrouwen en feministes. Een groot verschil met voorgaande jaren, waarin vaak niet aan de orde kwam dat vrouwen vanuit hun verschillende posities niet altijd dezelfde eisen stellen en uitgaande van hun positie andere prioriteiten stellen.

trudy mantel, rotterdam:

De weg naar de conferentie was al spannend; vijf vrouwen uit Rotterdam in één auto, een paar keer eruit om de bevroren ruiten schoon te maken, wachten op de wegenwacht, want de knipperlichten staken, spannend omdat Joke een inleiding houdt (halen we elf uur wel?). Maar lol hebben we alvast.

In het Zonnehuis ongeveer 100 vrouwen bij elkaar, vrouwen die je al jaren kent, vrouwen die je van gezicht kent en vrouwen die je nog nooit hebt gezien. Het leuke van hernieuwde en nieuwe kontakten. Joke die haar inleiding houdt, die ik al op papier gezien had maar die me hardop nog meer aanspreekt. Dan de rest van de dag diskussie in groepjes met tussendoor het verhaal van Annel.

Het is leuk te horen hoe vrouwen in de rest van het land (buiten Rotterdam dus) bezig zijn: Hoe het Klankbord (feministische ondersteuningsgroep van feministische raadsleden) in Amsterdam, relatief los van de CPN werkt en dat dat ,,isolement'' lekker opschiet, terwijl vrouwen in Heerhugowaard (ook in de raad) zich juist gesteund voelen door de hele afdeling. Momenten van kwaadheid bij verhalen over het gepakt en gebruikt voelen van vrouwen door mannen, b.v. op het laatste congres. De diskussie over de ATV ging in ons groepje wat tobberig. We waren het er over eens dat het moest, dat het te betalen is (en voor het laatst: wij zijn voor een 25-urige werkweek ZONDER INLEVEREN, revolutionair of niet dan?) dat het inderdaad de bestaande man-vrouwverhoudingen door elkaar gooit en de hele rest meer, maar het bleef zuchten, een soort klus. Terwijl je ook kan kijken naar het plezierige van ,,maar'' 5 uur per dag een baan of 3 dagen per week of 7 maanden per jaar of... per... Over de noodzaak van drastische ATV waren we het dus wel eens, maar hoe je daar een aardige kampagne voor op zet?

Tussendoor eten bij de chinees, het enige restaurant in Tuindorp-Oostzaan, dus die zat wel goed. Jammer was, dat we tot 10 uur 's avonds doorgingen, zodat veel vrouwen erg moe waren en er maar weinigen bleven voor het feest. Maar met het groepje dat bleef hebben we nog erg lekker geswingd (geswongen?)

Zondag ging wat moeizamer. Er ging erg veel tijd zitten in het formuleren van de motie aan het partijbestuur en de stemmingen daarover. Soms vond ik het wel erg zout-op-slakken-leggerig en te weinig luisteren naar elkaar, naar wat iemand nou echt bedoelde. We zullen moeten nadenken hoe we het de volgend keer anders doen, zodat we ons zelf niet verliezen in een papieren massa, want behalve dat het een hoop tijd kost is het ook vervelend. Maar we zijn er met z'n allen uitgekomen. We hebben soms ook vreselijk moeten lachten. Er ligt een prima aanbeveling aan het partijbestuur en een goed aktiviteitenplan. Het was een weekend van praten, luisteren, leren, ergeren, eten, breien, moe, kwaad en vrolijk worden.

Een weekend van het gaat niet makkelijk, het is soms tobben en ,,hoe moet het nou''. Maar ook een weekend van het moet, het gaat en je kan nog lachen ook.

amy koopmanschap, amsterdam:

Toen ik las over de vrouwenkonferentie kreeg ik zin om er heen te gaan. Eindelijk weer eens in een wat groter verband met vrouwen uit de partij bij elkaar. Voor mij was dat voor 't laatst in september '84 in Utrecht. Een diskussie over arbeidstijdverkorting die zeker op de vrouwenkonferentie terug zou komen. Het biedt immers een mogelijkheid voor vrouwen om ons leven in te richten zoals we dat willen.
Zin dus om te gaan, om bij te tanken, om verder te diskussiëren over de mogelijkheden van ATV. We schreven ons in voor een diskussiegroep voor de hele zaterdag. Eerst hield Joke van der Zwaard een inleiding. Ze liet heel duidelijk haar angst horen over de verrechtsing en het terugkruipen van vrouwen in haar huisjes en gezinnetjes. De andere kant van haar verhaal — haar keuze om als vrouwen niet de saaie snelweg te nemen, maar de toeristische route, misschien wat langzamer, maar vol inspiratie — kreeg algemene instemming.

Na de kennismaking in de diskussiegroep ging 't al gauw over hoe je als vrouwen werkt in de afdelingen. Het ging bij de één beter dan bij de ander; duidelijk werd wel, dat een konkrete aanleiding sneller vrouwen aantrekt. Er ontspon zich een diskussie over de vraag of het noodzakelijk is om je op vrouwenpunten te organiseren, het zou immers alles antikapitalistische strijd zijn. Hierover hadden we een verschil van mening. Ik had het gevoel, dat bepaalde tegenstellingen niet erkend werden.
's Middags na de inleiding van Annel ging de diskussie over ATV. Het gesprek bleek veelal hangen op de ATV zoals die nu in de publiciteit komt: 2 uur, 4 uur. Niet onze ATV, waarbij herverdeling van arbeid en inkomen en een zelfstandig ekonomisch bestaan voor elk individu centraal staan. De ATV die vrouwen mogelijkheden biedt om haar manier van werken, leven, samen wonen te kiezen. Duidelijk werd wel de noodzaak van individualisering van het belastingstelsel, om uit het gezinnetjesdenken te komen.
Zaterdagavond een diskussie over de status van het vrouwenoverleg en over de positie van vrouwen in raden en besturen. Al met al leverde zaterdag mij een katterig gevoel op: van bijtanken was niets gekomen en een aantal diskussies moesten van voren af aan gevoerd worden.
Zondag plenair bijeen. Zouden de konseptmoties het halen? Eerst verwarring over de status van de moties. Vervolgens diskussie, wijzigingsvoorstellen en aanvullingen. Geen grote geschillen, wel levendige diskussie en bijna unaniem werd er voor de konsept-moties gestemd.
Me realiserend, dat dit toch een overeenstemming is, die er aan het begin van het weekend niet bestond, ben ik tevreden over het resultaat van de vrouwenkonferentie.

aangenomen motie

Overwegende,
— dat een samenhangend program nodig is voor maatschappijvernieuwing en krisisbestrijding, gericht op volledige werkgelegenheid, demokratisering van de ekonomie en een zelfstandig inkomen voor iedereen;
— dat arbeidstijdverkorting alleen als deze drastisch is en gekombineerd wordt met goede sociale zekerheid perspektief biedt op een maatschappij met meer sociale gelijkheid en meer vrijheid voor iedereen om zijn of haar leven naar eigen inzicht in te richten;
— dat betaald werk voor vrouwen essentieel is om de ongelijke arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen, zowel binnenshuis als buitenshuis, te doorbreken;
— dat een zelfstandig inkomen voor vrouwen, al dan niet uit betaald werk, een essentiël voorwaarde is om de machtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen op te heffen;
— dat drastische arbeidstijdverkorting en individualisering van lonen en uitkeringen belangrijke middelen zijn om deze herverdeling van arbeid en inkomen te bereiken;
— dat drastische arbeidstijdverkorting ingevoerd dient te worden met individualisering van lonen en uitkeringen, met herbezetting van vrijgekomen uren en een inkomenspolitiek die de koopkracht garandeert en die van de lagere inkomens verbetert;
— dat een aktief optreden van de hele CPN het perspektief van drastische arbeidstijdverkorting dichterbij kan brengen;

konstaterende,
— dat arbeidstijdverkorting in de afgelopen periode steeds sterker op de voorgrond is gekomen van de CPN-politiek, maar dat een echte ATV-kampagne nog gestart moet worden;
— dat de CPN-politiek inzake sociale zekerheid het aksent heeft gelegd op het bestrijden van verslechteringen, terwijl er nog onvoldoende uitwerking van individualisering van het stelsel heeft plaats gevonden;

adviseert de vrouwenkonferentie het partijbestuur om aan het 29ste kongres voor te leggen:

1. dat de CPN op sociaal-ekonomisch terrein prioriteit geeft aan de strijd voor drastische arbeidstijdverkorting met herbezetting, uitbreiding van de werkgelegenheid en een zodanige verbetering van het stelsel van sociale zekerheid en het belastingstelsel, dat een zelfstandig ekonomisch bestaan voor iedereen mogelijk wordt;
2. op korte termijn uitkering van een konkreet beleid en een strategie voor drastische arbeidstijdverkorting, individualisering van inkomens en versterking van de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt tot stand te brengen, op basis van de inzichten zoals die door de vrouwenkonferentie zijn ontwikkeld;
3. initiatieven te nemen om machtsvorming op deze punten te ontwikkelen, het draagvlak voor drastische ATV en sociale zekerheid te verbreden door deze punten tot inzet te maken van heel links èn dit tot uitdrukking te doen komen in akties, bij progressieve samenwerking en bij verkiezingen.

Besluiten

1. De vrouwenoverleggen in de CPN bestaan op grond van de erkenning van sexentegenstellingen.
2. Het bestaansrecht van de vrouwenoverleggen dient gegarandeerd te worden door de CPN, zowel in de toekomstige statuten als in de praktijk.
3. Het vrouwenoverleg staat open voor alle vrouwen in de CPN. Het vrouwenoverleg werkt op basis van een werkplan.
4. Het partijbestuur legt jaarlijks rond 8 maart aan de partij verantwoording af van de ontwikkeling van een feministische politiek. Ten behoeve daarvan brengen alle besturen en groepen in de partij verslag uit aan het partijbestuur. Het partijbestuur neemt daartoe alle gewenste initiatieven. (de strekking van dit punt is aangenomen).
5. Het partijbestuur draagt er zorg voor dat er jaarlijks een vrouwenkonferentie wordt georganiseerd. Zij schept daar alle noodzakelijke voorwaarden voor. Deze vrouwenkonferentie maakt haar eigen program en beleid. (eveneens qua strekking aangenomen).

II. verbetering organisatie vrouwenoverleg:

Van de voorstellen ter verbetering van de organisatie van het landelijk vrouwenoverleg is alleen het volgende in stemming geweest en aangenomen:
Er wordt een koördinatiegroep ingesteld door het vrouwenoverleg die zorg draagt voor de voorbereiding van de bijeenkomsten en afhandeling van de lopende zaken. Het vrouwenoverleg zorgt voor kontakt met de werkgroepen, met het partijbestuur, met de Tweede Kamer-fraktie, de emancipatiewerkster, de distriktsvrouwenoverleggen en met andere vrouwenorganisaties en voor de onderlinge kommunikatie en publiciteit.

III. het aktiviteitenplan

De globale lijn van het aktiviteitplan is aangenomen.

IV. deelname van vrouwen in het partijbestuur

De globale strekking van het konsept-besluit hierover is aangenomen. Er wordt over doorgepraat op 11 febr. wanneer tevens de amendementen voor het partijkongres aan de orde zijn.

van de koördinatiegroep

Aan de derde landelijke vrouwenkonferentie van de CPN is door ruim honderd vrouwen deelgenomen. Vrouwen uit alle delen van de partij, vrouwen met diverse opvattingen. Er is gediskussieerd over aanbevelingen te doen aan het partijbestuur/kongres over de prioriteiten de komende tijd, over de aktiviteiten en positie van het landelijk vrouwenoverleg, over de positie van vrouwen in besturen en raden en over de ervaringsn met feminisering in de afdelingen en distrikten. De aanbevelingen zijn vervat in een motie die met grote meerderheid is aangenomen en waarvan de uiteindelijke tekst hierbij staat afgedrukt. Betaald werk en een zelfstandig inkomen ook voor vrouwen staan hierin centraal en drastische arbeidstijdverkorting wordt aangegeven als belangrijkste middel om dit perspektief dichterbij te brengen. Van de hele CPN wordt een aktief optreden hiervoor verlangd.
De grote lijn van het aktiviteitenplan van het landelijk vrouwenoverleg is eveneens aangenomen. Dat houdt in: doorgaan met aktiviteiten op het gebied van herverdeling van arbeid en inkomen, proberen ook op sociaal-kultureel terrein een werkgroep op te zetten (bijvoorbeeld over lijfpolitiek of sexueel geweld) en de onderlinge kommunikatie verbeteren. Dit laatste willen we doen door een vaste pagina in de ledenkrant te vragen en door een abonnement op de stukken van het vrouwenoverleg in te stellen.
Wat betreft de deelname van vrouwen aan het partijbestuur zijn er ook een aantal aanbevelingen uit de bus gekomen. Er wordt een efficiëntere vergaderwijze en een meer doorzichtige besluitvorming voorgesteld en van partijbestuurskandidaten wordt verwacht dat zij van tevoren hun visie op feminisering aangeven.
De konferentie had een wat ander karakter dan de beide voorgaande, doordat het meer op besluitvorming gericht was: af en toe iets minder leuk misschien, maar wel effektief, naar wij hopen. Een belangrijk resultaat is ook de ATV-krant van CPN-vrouwen die op 3 februari gepresenteerd is. Met deze krant willen we de diskussie over arbeidstijdverkorting in en buiten de partij bevorderen. Bestel een stapel voor je afdeling, distrikt, aktiekomitee of vrouwengroep!

□

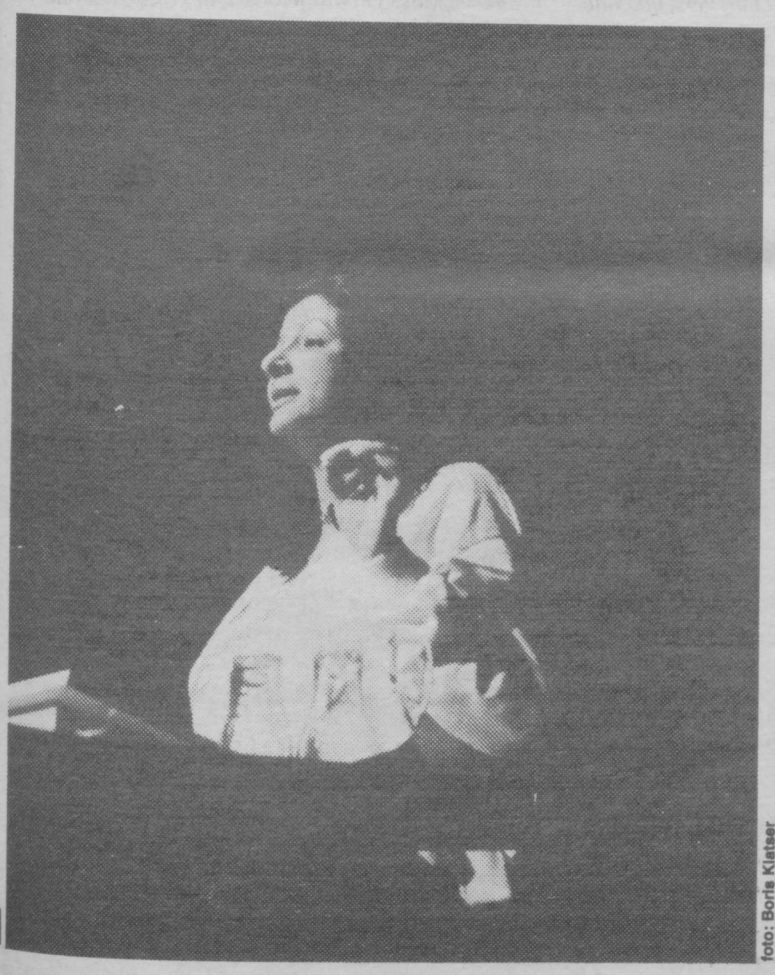

foto: Boris Klatser

De voorbereiding van het 29ste kongres zal voortgezet worden op 11 febr. om 20.00 uur in gebouw RASA te Utrecht en op 25 febr. na afloop van de herdenking van de Februaristaking te Amsterdam op de Hoogte Kadijk 145.
Voor de stukken van de vrouwenkonferentie en voor een abonnement op de stukken van het vrouwenoverleg à ƒ 7,50 kun je terecht bij CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

materiaal t.b.v. discussie over statuten

besluit van het partijbestuur t.a.v. de statuten-discussie

1. Op zijn zitting van 1 februari 1985 stelde het partijbestuur een aantal uitgangspunten vast waaraan nieuwe statuten moeten voldoen. Tevens werd besloten tot publikatie van een voorontwerp voor statuten van de hand van de commissie van het partijbestuur bestaande uit Hans Geleijnse en Simone Walvisch.
Dit voorontwerp is een door de commissie verwerkt resultaat van de meningsvorming in het partijbestuur, voorzover het daarbij ging om voorstellen die niet strijdig waren met de door de commissie op centrale punten gekozen benadering. Het geeft vorm aan één van de mogelijke uitgewerkte modellen voor de partij.
Naast verwerking van een reeks voorstellen vanuit het partijbestuur bevat het voorontwerp op een aantal punten keuzes, die in het partijbestuur omstreden zijn. Daarbij gaat het vooral om de volgende vraagstukken: het al dan niet instellen van een permanent orgaan in de partij dat tussen twee congressen in het partijbestuur controleert (districtenraad); de verhouding tussen directe en getrapte democratie in de partij; de bevoegdheden van het partijbestuur in verhouding tot die van afdelingen en districten en de besturen daarvan; de precieze verhouding tussen de positie van afdelingen en die van groepen. In de discussie in het partijbestuur zijn op die punten ook andere opvattingen en voorstellen naar voren gebracht, die tot een andere uitwerking in statuten zouden leiden. Het partijbestuur besloot ook daarover verslag te doen ten behoeve van de discussie in de partij.
2. Bovenstaande maakt duidelijk, dat het partijbestuur niet is toegekomen aan het vaststellen van een afgerond en afgewogen voorstel voor statuten. Toch is het volgens ons verantwoord om nu materiaal te publiceren. Zowel met het oog op openbaarheid als omdat we van mening zijn dat de meningsvorming in het partijbestuur materiaal heeft opgeleverd, dat voor de partijdiscussie van betekenis is.
3. Het partijbestuur stelt zich met het publiceren van bovengenoemd materiaal ten doel om de meningsvorming in de partij te bevorderen en om te bevorderen, dat we in de komende congresperiode tot besluitvorming kunnen komen. We stellen ons daarbij het volgende voor: aan de hand van het gepubliceerde materiaal heeft een eerste discussieronde in de partij plaats. Het nieuwe partijbestuur dient aan te geven hoe en hoe lang deze plaats heeft, en verwerkt de resultaten ervan. Het nieuwe partijbestuur maakt op grond daarvan ontwerpstatuten en legt deze aan de partij voor ter besluitvorming.

foto: Boris Klatser

hoofdlijnen voor nieuwe statuten

uiteraard dienen nieuwe statuten gebaseerd te zijn op de uitgangspunten van onze partijorganisatie, zoals vastgelegd in het partijprogram. Verder moeten ze in elk geval gebaseerd zijn op de navolgende principes:
- democratische organisatieopbouw en democratische besluitvorming;
- duidelijke spelregels;
- rechtsbescherming van de leden;
- de eisen van het verenigingsrecht.

Met inachtneming van deze principes, moeten naar ons oordeel de volgende hoofdlijnen in nieuwe statuten te onderkennen zijn.

1. Het congres is het hoogste orgaan in de vereniging. Tussen twee congressen in bepaalt het partijbestuur het beleid van de partij.
2. Het partijbestuur legt over zijn werkzaamheden verantwoording af aan het congres.
3. In de statuten worden de rechten van de individuele leden uitdrukkelijk vastgelegd. Daarbij gaat het o.a. om: het recht zich met ervaringen en ideeën rechtstreeks tot het partijbestuur te wenden, het recht om opvattingen binnen en buiten de partij naar voren te brengen en de mogelijkheid hierover overleg te plegen met andere partijleden. Tevens wordt een beroepsrecht geregeld dat betrekking heeft op besluiten van alle bestuursorganen, met uitzondering van het congres.
4. Tussen twee congressen in wordt een aantal nader omschreven bevoegdheden van het congres, waaronder in elk geval de goedkeuring van het financieel verslag, uitgeoefend door een representatief orgaan dat wordt gekozen door de distriktconferenties (thans partijconferentie). Raadpleging van de partij door het partijbestuur tussen congressen is noodzakelijk en kan op nader uit te werken manieren vorm krijgen; bijvoorbeeld door partijconferenties, distriktconferenties, distriktenoverleg, door vertegenwoordiging uit afdelingen, dan wel door een permanent representatief orgaan.
5. De basis van de partijorganisatie ligt in de afdelingen. Zij vormen de centrale plaats van discussie, meningsvorming, ideeënstrijd en besluitvorming tussen en door de leden t.a.v. de algemene partijpolitiek. Voor het funktioneren van de partijdemocratie en het partijleven is het bestaan van groepen van wezenlijk belang. Zij vervullen een centrale rol bij het uitwerken en verdiepen van de partijpolitiek op een bepaald terrein.
6. De statuten dienen uit te gaan van de relatieve zelfstandigheid van de afdelingen. De afdeling beslist, binnen het kader van de partijpolitiek, zelf over haar aktiviteiten. De ledenvergadering bepaalt het beleid van de afdeling.
7. De statuten dienen uit te gaan van de relatieve zelfstandigheid van de groepen (binnen het kader van de partijpolitiek), indien deze eenmaal door de desbetreffende besturen zijn ingesteld. Deze besturen zijn gehouden, adviezen van de door hen ingestelde groepen in te winnen.
8. Het vrouwenoverleg wordt afzonderlijk geregeld en gegarandeerd.
9. Inschrijving van leden geschiedt door of namens het partijbestuur, aangezien men door inschrijving lid wordt van een landelijke politieke partij. (Toelichting: het partijbestuur zal in de regel een district of afdeling terzake mandateren. De verantwoordelijkheid blijft bij het partijbestuur, hetgeen een uniform aanname-beleid moet garanderen. Deze bepaling betekent bovendien dat een aspirant-lid zich, hoe dan ook, in alle gevallen tot het partijbestuur kan wenden om zich te laten inschrijven.)
10. Opzegging van het lidmaatschap geschiedt door of namens het bestuur van de vereniging, zijnde het partijbestuur. Dit moet waarborg zijn voor een eenduidig beleid terzake. (Toelichting: opzegging wegens nalatigheid in de betaling van de contributie, wegens verhuizing naar het buitenland o.i.d. moet reeds volgens het verenigingsrecht geschieden door het partijbestuur. Bij opzegging om andere redenen ligt het initiatief in de regel bij de afdeling of het distrikt.)
11. Tegen besluiten van het bestuur van de vereniging tot opzegging moet een lid reëel in beroep kunnen komen.
12. De vergaderingen van het partijbestuur zijn in principe openbaar, tenzij anders wordt besloten.
13. De CPN dient een vereniging te zijn met volledige rechtspersoonlijkheid, die alle handelingen in het maatschappelijk verkeer kan verrichten en waarbij de persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders is uitgesloten.

voorontwerp voor nieuwe statuten van de communistische partij van nederland

De naam en de zetel

Artikel 1

De naam van de partij is Communistische Partij van Nederland.
Zij wordt in deze statuten verder aangeduid als 'de Partij' of 'de CPN'.
De partij is gevestigd te Amsterdam.

Het doel van de partij

Artikel 2

De doelstellingen van de partij zijn neergelegd in het partijprogramma.

De middelen

Artikel 3

De CPN streeft naar verwezenlijking van haar doelstellingen langs democratische weg, in samenwerking met andere partijen en organisaties, door middel van :
a. het organiseren van en het deelnemen aan acties;
b. het deelnemen aan verkiezingen voor alle openbare lichamen;
c. het uitgeven van dagbladen en andere lectuur;
d. het houden van openbare en cursusvergaderingen, culturele bijeenkomsten, demonstraties enz;
e. het uitoefenen van alle andere door de Grondwet toegekende staatsburgerlijke rechten.

materiaal t.b.v. discussie over statuten

Het lidmaatschap

Artikel 4

1. Lid van de partij kan zijn een ieder, die in Nederland woonachtig is, de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt, de algemene doelstellingen van de partij aanvaardt, de statuten van de partij onderschrijft en regelmatig de verschuldigde bijdragen betaalt.
2. Met het lidmaatschap van de CPN is onverenigbaar het lidmaatschap van een andere politieke partij of van een organisatie waarvan het lidmaatschap door het partijbestuur onverenigbaar is verklaard.
3. Het aannemen van nieuwe leden geschiedt door of vanwege het partijbestuur. Door toetreding tot de CPN maakt een lid deel uit van de afdeling in het gebied waar hij/zij woonachtig is.
4. Bij verhuizing is het desbetreffende lid verplicht hiervan aan het partijbestuur en aan de afdeling mededeling te doen.

Artikel 5

Het lidmaatschap van de partij eindigt door
a. overlijden;
b. schriftelijke opzegging door het lid, gericht tot het partijbestuur en tot de afdeling;
c. opzegging door het partijbestuur, ingeval het lid, nadat het gedurende zes maanden nalatig is geweest zijn/haar bijdragen te voldoen ook na schriftelijke aanmaning in gebreke is gebleven;
d. opzegging door het partijbestuur, indien het lid in strijd handelt met de statuten, handelingen verricht die afbreuk doen aan het doelstellingen van de partij en daarmee de partij op onevenredige wijze benadeelt of uitlatingen doet of handelingen verricht die discriminerend zijn ten opzichte van anderen.

Artikel 6

1. Een besluit tot opzegging zoals bedoeld in artikel 5 onder d, anders dan wegens strijd met de statuten, kan door het partijbestuur slechts worden genomen
   a. op voorstel van de ledenvergadering van de afdeling of groep waar het betrokken lid deel van uitmaakt, of
   b. op voorstel van het desbetreffende districtsbestuur.
2. Een besluit tot opzegging wordt niet genomen dan nadat het betrokken lid in de gelegenheid is gesteld zich te verantwoorden.
3. Van het besluit van het partijbestuur tot opzegging van het lidmaatschap wordt het betrokken lid, met opgave van redenen, in kennis gesteld.
   Tegen een dergelijk besluit kan het betrokken lid binnen een maand in beroep gaan bij de districtenraad.
   Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep is het betrokken lid geschorst.
4. Het lidmaatschap van leden van het partijbestuur kan slechts door het Congres worden opgezegd.

Artikel 7

1. Het partijbestuur kan een lid dat voor opzegging is voorgedragen, in afwachting van de behandeling van het voorstel tot opzegging, schorsen.
2. Het partijbestuur is verplicht binnen dertig dagen na het besluit tot schorsing, zoals bedoeld in het eerste lid, een besluit tot opzegging te nemen of de schorsing ongedaan te maken.

Artikel 8

1. Het partijbestuur is bevoegd een bestuurslid van de partij voor bepaalde tijd te schorsen, indien deze stelselmatig in strijd handelt met besluiten van de bevoegde organen van de partij.
2. Tot schorsing, zoals bedoeld in het eerste lid van dit artikel, kan slechts worden overgegaan nadat het betrokken lid in de gelegenheid is gesteld zich te verantwoorden.
3. Tegen een besluit tot schorsing, zoals bedoeld in dit artikel, kan het betrokken lid in beroep gaan bij de districtenraad.

Het Partijcongres.

Artikel 9

1. Het partijcongres is de hoogste instantie in de partij en wordt in elk geval een maal per twee jaar bijeen geroepen door het partijbestuur.
   Buitengewone congressen worden bij besluit van het partijbestuur of bij besluit van de districtenraad bijeengeroepen.
   De bijeenroeping van het congres geschiedt via een schriftelijke bekendmaking aan alle leden. De agenda wordt tenminste achte weken vóór het te houden congres bekend gemaakt.
2. Het partijcongres is tot het nemen van besluiten bevoegd, wanneer tenminste de helft van de leden van de partij is vertegenwoordigd middels afgevaardigden gekozen op de ter voorbereiding van het congres belegde districtsconferenties. De norm van de afvaardiging op het congres wordt vastgesteld door het partijbestuur.
3. Het partijcongres wordt geleid door een op het congres te verkiezen presidium. Het buitengewoon congres wordt geleid door het partijbestuur.
4. Het partijcongres wordt voorbereid door het partijbestuur. In de congresstukken kunnen naast meerderheidsopvattingen ook eventuele minderheidsopvattingen van leden van het partijbestuur worden opgenomen en aan het congres worden voorgelegd.
5. Door het partijcongres worden behandeld:
   a. de verantwoording door het partijbestuur over het gevoerde beleid;
   b. de vaststelling of wijziging van het partijprogramma en de statuten;
   c. de vaststelling of wijziging van het huishoudelijk reglement;
   d. de financiële rekening en verantwoording van het partijbestuur over het afgelopen boekjaar alsmede de begroting over het nieuwe boekjaar;
   e. algemene vraagstukken van politiek, taktiek en organisatie alsmede het actie- en eisenprogramma van de partij;
   f. de verkiezing van het partijbestuur. Het congres bepaalt de omvang van het partijbestuur.
6. Voor de jaren dat het congres niet bijeenkomt, worden de in het vijfde lid onder d. genoemde bevoegdheden uitgeoefend door de districtenraad.

Het partijbestuur

Artikel 10

1. Tussen twee congressen bepaalt het partijbestuur het beleid van de partij op basis van de besluiten van het partijcongres.
2. Het partijbestuur stelt het programma en de kandidatenlijst vast voor de verkiezingen van de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.
3. Het partijbestuur stelt de indeling van de partij vast in districten.
4. Het partijbestuur is voorts ondermeer bevoegd tot:
   a. het sluiten van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen;
   b. het sluiten van overeenkomsten, waarbij de partij zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt;
   c. het in dienst nemen, schorsen en ontslaan van medewerkers
   d. het benoemen, schorsen en ontslaan van de redacties van de centrale partij-organen. De des betreffende redacties leggen verantwoording af aan het partijbestuur.
5. Het partijbestuur kan de partij niet binden voor bedragen groter dan ƒ 200.000,- zonder voorafgaande goedkeuring van het congres resp. de districtenraad.
6. Het partijbestuur legt over zijn werkzaamheden verantwoording af aan het congres.

Artikel 11

1. Het partijbestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Deze kunnen ten hoogste 3x in funktie worden herkozen.
2. Het partijbestuur kan ten behoeve van zijn werkzaamheden een dagelijks bestuur instellen.
3. Het partijbestuur kan bepaalde bevoegdheden delegeren aan een dagelijks bestuur, een of meer commissies, aan een of meer districtsbesturen.
4. De vergaderingen van het partijbestuur zijn openbaar, tenzij het partijbestuur anders beslist.

Artikel 12

1. Niet het partijbestuur, maar in plaats daarvan hetzij de voorzitter en de secretaris gezamenlijk, hetzij de voorzitter en de penningmeester gezamenlijk, hetzij de secretaris en de penningmeester gezamenlijk, vertegenwoordigen de partij in en buiten rechte.
2. Het partijbestuur kan een of meer leden van het partijbestuur, zowel tesamen als afzonderlijk een volmacht geven om de partij te vertegenwoordigen binnen in die volmacht gegeven grenzen.

Districtenraad

Artikel 13

1. Er is een districtenraad die door het partijbestuur bijeen wordt geroepen, indien het partijbestuur het noodzakelijk acht de districten te raadplegen over bepaalde onderwerpen of indien het noodzakelijk is bepaalde thema's te verdiepen.
2. De districtenraad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan het partijbestuur. Daarnaast is instemming van de raad vereist met betrekking tot de vaststelling van het verkiezingsprogramma en de samenstelling van de kandidatenlijst voor de verkiezingen van de leden van de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.
   Voorts heeft de districtenraad de bevoegdheid genoemd in artikel 9, lid 5 onder in de jaren dat het congres niet bijeenkomt alsmede de elders in deze statuten genoemde bevoegdheden.
3. Een besluit van de districtenraad tot het bijeenroepen van een buitengewoon congres kan slechts worden genomen met een meerderheid van de stemmen der zitting hebbende leden.

Artikel 14

1. De leden van de districtenraad en hun vaste plaatsvervangers worden gekozen door de districtsconferenties.
   Het congres bepaalt de omvang van de districtenraad en stelt de norm vast van de verdeling der zetels over de verschillende districten.
3. De districtenraad komt tenminste tweemaal per jaar bijeen.
   Hij wordt bijeen geroepen, indien het partijbestuur of indien tenminste een vijfde van het aantal leden van de districtenraad dit wenst, zulks onder opgave van redenen.
4. De vergaderingen van de districtenraad worden voorbereid door het partijbestuur.
5. De vergaderingen van de districtenraad

zijn openbaar, tenzij de raad anders beslist.
6. Met het lidmaatschap van de districtenraad is onverenigbaar het lidmaatschap van het partijbestuur.

De afdelingen

Artikel 15

1. Van een afdeling maken deel uit alle leden van de partij die in de desbetreffende afdeling woonachtig zijn.
2. Omtrent de oprichting en de opheffing van afdelingen wordt door of vanwege het partijbestuur besloten in overeenstemming met de meerderheid van de daarbij betrokken leden.
3. De afdelingen in een door het partijbestuur bepaald gebied vormen een district.

Artikel 16

1. De ledenvergadering bepaalt het beleid van de desbetreffende afdeling van de partij op basis van het partijprogramma en de congresbesluiten en binnen de kaders van de partijpolitiek.
2. De ledenvergadering regelt de werkzaamheden binnen de afdeling en wijst in elk geval een secretaris en een penningmeester aan.
3. Indien een afdeling over eenkomt met een of meer gemeente(n) stelt de ledenvergadering ten behoeve van de verkiezingen voor de openbare lichamen binnen de desbetreffende gemeente(n) het programma en de kandidatenlijst van de partij vast.
4. De ledenvergadering kiest de afvaardiging van de afdeling naar de districtsconferentie. Iederlid heeft het recht kandidaten te stellen voor districtsbestuur, districtenraad, het partijbestuur en de delegatie vanuit het district naar het partijcongres.
5. De ledenvergadering kan over alle onderwerpen voorstellen indienen bij het districtsbestuur en/of bij het partijbestuur. Het aangesproken bestuur is gehouden op een dergelijk voorstel te reageren.
6 Ieder lid kan zich te allen tijden met voorstellen wenden tot het partijbestuur.

De groepen

Artikel 17

1. Leden van de partij die op een bepaald terrein actief zijn kunnen op basis van het partijprogramma en de congresbesluiten, ten behoeve van het uitwerken van de politiek van de partij op hun terrein, een groep vormen.
2. Het partijbestuur beslist omtrent de oprichting en opheffing van landelijke groepen na overleg met betrokken leden.
3. De districtsconferentie beslist omtrent de oprichting en opheffing van districtsgroepen na overleg met betrokken leden.
4. De ledenvergadering van de afdeling beslist omtrent de oprichting en opheffing van afdelingsgroepen na overleg met de betrokken leden.

Artikel 18

1. De groepsledenvergadering bepaalt het beleid van de groep op basis van het partijprogramma en de congresbesluiten en binnen de kaders van de partijpolitiek. Zij adviseert het partijbestuur, resp. het districtsbestuur, resp. de afdelingsledenvergadering.
Het partijbestuur, het districtsbestuur en de afdelingsledenvergadering nemen in beginsel over zaken die door hen ingestelde groepen specifiek betreffen geen besluit dan na advies van de desbetreffende groep(en) te hebben ingewonnen.
2. De ledenvergadering van de districtsgroep kan kandidaten stellen voor het districtsbestuur, de districtenraad en het partijbestuur en de delegatie vanuit het district naar het partijcongres.
3. De groepsledenvergadering regelt de werkzaamheden binnen de groep en wijst in elk geval een secretariaat aan.
4. De groepsledenvergadering kan voorstellen indienen bij resp. het partijbestuur en/of het desbetreffende districtsbestuur resp. de afdeling.
Het aangesproken bestuur is gehouden op een dergelijk voorstel te reageren.

Vrouwenoverleg

Artikel 19

1. Vrouwen die lid zijn van de CPN kunnen op het niveau van een afdeling, een district en landelijk een vrouwenoverleg vormen.
Het overleg bepaalt haar beleid op basis van het partijprogramma en de congresbesluiten.
Zij adviseert het partijbestuur, resp. het districtsbestuur resp. de afdelingsledenvergadering.
Het partijbestuur, het districtsbestuur en de afdelingsledenvergadering nemen in beginsel over zaken die het vrouwenoverleg betreffen geen besluit dan na advies van het desbetreffende vrouwenoverleg te hebben ingewonnen.
2. Het districtsvrouwenoverleg kan kandidaten stellen voor het districtsbestuur, de districtenraad, het partijbestuur en de delegatie vanuit het district naar het partijcongres.
3. De ledenvergadering regelt de werkzaamheden en wijst in elk geval een secretariaat aan.
4. Het vrouwenoverleg kan over alle onderwerpen voorstellen indienen bij resp. het partijbestuur en/of het desbetreffende districtsbestuur resp. de afdeling.
Het aangesproken bestuur is gehouden op een dergelijk voorstel te reageren.

De districten

Artikel 20
1. Van een district maken deel uit alle leden van de partij die in het desbetreffende district woonachtig zijn.
2. De districtsconferentie bestaat uit afgevaardigden van de afdelingen of uit alle leden van de partij in het desbetreffende district.
3. De gewone districtsconferentie wordt tenminste eenmaal per jaar belegd.
Voorts wordt een conferentie belegd, indien de helft van de aangesloten afdelingen dit verlangt, bij besluit van het districtsbestuur of bij besluit van het partijbestuur.

Artikel 21

1. Naast de overige in deze statuten genoemde taken bepaalt de districtsconferentie het beleid met betrekking tot het desbetreffende gebied op basis van het partijprogramma en de congresbesluiten en binnen de kaders van de partijpolitiek.
2. De districtsconferentie stelt, ingeval de grenzen van het district overeenkomen met de grenzen van een provincie, het programma vast voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en de kandidatenlijst voor de verkiezingen.
Indien de grenzen van het district niet overeenkomen met de grenzen van een provincie, wordt voor dit doel een bijzondere conferentie belegd waarop de leden van de betrokken districten vertegenwoordigd zijn. Bedoelde bijzondere conferentie heeft dezelfde bevoegdheden als de districtsconferentie bedoeld in de aanhef van dit lid.
3. De districtsconferentie kiest de afgevaardigden van het district naar het partijcongres.
4. De districtsconferentie kiest een districtsbestuur. De conferentie bepaalt de omvang, de taak en de zittingsperiode van dit bestuur.
5. De districtsconferentie kiest de leden en de plaatsvervangende leden vanuit het district in de districtenraad.
De conferentie kan bepalen dat de verkiezing van een of meer leden van de districtenraad rechtstreeks geschiedt door een of meer afdelingen.
De gekozen leden van de districtenraad zijn verantwoording verschuldigd aan de districtsconferentie.

Artikel 22

1. Tot de taken van het districtsbestuur behoort in elk geval:
   - het vaststellen van de regionale politiek van de partij op basis van het partijprogramma, de congresbesluiten en de besluiten van de districtsconferentie en binnen de kaders van de partijpolitiek.;
   - het bijeenroepen en voorbereiden van de districtsconferentie; het bestuur roept in elk geval een conferentie bijeen voor het vaststellen van een nieuw en verstrekkend regionaal beleid;
   In de voorbereiding van de conferentie kunnen naast meerderheidsopvattingen ook minderheidsopvattingen van leden het districtsbestuur aan de conferentie worden voorgelegd.
   - de uitvoering van de besluiten van de conferentie.
2. Het districtsbestuur is voor zijn werkzaamheden verantwoording schuldig aan de districtsconferentie.

De financiën van de partij

Artikel 23

1. De geldmiddelen van de partij worden verkregen door de bijdragen van de leden en van derden
2. De wijze van verdeling van de bijdragen der leden over de instanties van de partij wordt op het partijcongres vastgesteld.
In bijzondere gevallen het partijbestuur een tijdelijke regeling treffen.
3. Jaarlijks legt het partijbestuur op het congres resp. in de districtenraad rekening en verantwoording af over het afgelopen boekjaar.
Het financieel verslag wordt in de organen van de partij gepubliceerd.
Het boekjaar loopt van 1 september tot en met 31 augustus.
Voor de controle over de financiën van de partij stelt het congres een kascontrolecommissie in waarvan de leden voor twee jaar door het congres worden gekozen. Deze commissie dient het congres en de districtenraad van advies over alle aangelegenheden van financiële aard.
Met het lidmaatschap van de kascontrole commissie is onverenigbaar het lidmaatschap van het partijbestuur
4. Jaarlijks wordt door de penningmeester van elke afdeling in de ledenvergadering financieel verslag uitgebracht.
De ledenvergadering kiest jaarlijks een commissie om de kas te controleren.
Deze brengt verslag uit van haar bevindingen in de ledenvergadering.
5. In ieder district wordt jaarlijks op de districtsconferentie door het districtsbestuur financieel verslag uitgebracht.
De conferentie kiest jaarlijks een commissie om de kas te controleren.
Deze brengt verslag uit van haar bevindingen op de conferentie.
Met het lidmaatschap van deze commissie is onverenigbaar het lidmaatschap van het districtsbestuur.

Besluitvorming

Artikel 24

1. Voorzover in deze statuten niet anders is bepaald, worden alle besluiten van alle partijorganen genomen met vol-

materiaal t.b.v. discussie over statuten

strekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. In de besturen, op de ledenvergaderingen en in de districtenraad betreft dit de stemmen der aanwezige leden. Op het congres, in de districtenraad en op de conferenties betreft dit de stemmen der aanwezige afgevaardigden.

2. Indien over een voorstel geen stemming wordt gevraagd, wordt het geacht te zijn aangenomen.
3. Voor de bepaling van de meerderheid worden blanco stemmen en ongeldige stemmen buiten beschouwing gelaten.
4. Bij staking van stemmen vindt eenmaal herstemming plaats.
5. Elk lid c.q. elke afgevaardigde heeft één stem die niet kan worden overgedragen.

Artikel 25

1. Iedere stemgerechtigde kan bij een stemming over personen schriftelijk zoveel stemmen uitbrengen als het aantal personen dat gekozen, benoemd of voorgedragen dient te worden.
2. Bij een stemming over de verkiezing, benoeming of voordracht van personen is diegene gekozen die bij de stemming de volstrekte meerderheid heeft verkregen.
3. Indien bij een stemming meer personen de volstrekte meerderheid hebben behaald dan er vacatures zijn, wordt (worden) diegene(n) geacht gekozen, benoemd of voorgedragen te zijn die de meeste stemmen op zich heeft (hebben)-verenigd.
4. Is bij een eerste stemming aan de gestelde voorwaarden niet voldaan, dan vindt een tweede stemming plaats over alle kandidaten, die bij de eerste stemming niet de volstrekte meerderheid hebben behaald.

Artikel 26

1. De besturen van de partij zijn gehouden meerderheidsbesluiten uit te voeren van de organen aan wie zij verantwoording moet afleggen. Minderheidsopvattingen worden gerespecteerd.
2. Leden van de partij kunnen te allen tijde hun opvattingen naar voren brengen. Omtrent deze opvattingen kunnen zij zich verstaan met andere partijleden.

Beroepsrecht

Artikel 27

1. Ieder lid van de partij dat zich door een besluit van zijn/haar afdeling of groep in zijn/haar funktioneren en/of zijn/haar vrijheid van denken belemmert voelt, kan tegen dit besluit bezwaar maken bij de desbetreffende groep of afdeling. Indien aan dit bezwaar niet tegemoet wordt gekomen kan het lid, met redenen omkleed, beroep aantekenen bij het distriktsbestuur. Het distrikstbestuur verklaart, na een onderzoek te hebben ingesteld, of het het beroep gegrond of ongegrond acht.
   In het eerste geval kan het het desbetreffende bestuur opdragen het gewraakte besluit te herzien.
2. Ieder lid van de partij dat zich door een besluit van zijn/haar districtsbestuur of districtsconferentie in zijn /haar funktioneren en/of in zijn/haar vrijheid van denken belemmert voelt, kan tegen dit besluit bezwaar maken bij het desbetreffende orgaan. Indien aan dit bezwaar niet tegemoet wordt gekomen kan het lid, met redenen omkleed, beroep aantekenen bij het partijbestuur. Het partijbestuur verklaart, na een onderzoek te hebben ingesteld, of het het beroep gegrond of ongegrond acht.
   In het eerste geval kan het het desbetreffende bestuur opdragen het gewraakte besluit te herzien.
3. Ieder lid van de partij dat zich door een besluit van het partijbestuur in zijn/haar funktioneren en/of in zijn/haar vrijheid van denken belemmert voelt, kan tegen dit besluit bezwaar maken bij het partijbestuur. Indien aan dit bezwaar niet tegemoet wordt gekomen kan het lid, met redenen omkleed, beroep aantekenen bij de districtenraad. De districtenraad verklaart, na onderzoek te hebben ingesteld of hij het beroep gegrond of ongegrond acht.
   In het eerste geval kan hij het partijbestuur adviseren het gewraakte besluit te herzien.

Huishoudelijk reglement

Artikel 28

1. Het partijcongres stelt een huishoudelijk reglement vast.
2. Het huishoudelijk regelement geeft voorschriften of nadere voorschriften over:
   a. de procedure m.b.t. de opzegging van het lidmaatschap
   b. de orde der vergaderingen, de stemmingen en de verkiezing van personen, delegaties en de overige in deze statuten genoemde organen.
   c. en voorts alle anderwerpen die daarvoor in aanmerking komen.
3. De bepalingen in het huishoudelijk regelement mogen niet strijdig zijn met deze statuten.
4. Evenals de statuten is het huishoudelijk regelement bindend voor alle leden en alle organen van de partij.
5. Het congres beslist over wijziging van het huishoudelijk regelement.

Statutenwijziging

Artikel 29

De statuten kunnen door het partijcongres worden gewijzigd met een een voudige meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen. Voorstellen tot wijziging worden tenminste acht weken vóór het te houden congres ter kennis gebracht van de leden van de partij middels publicatie in een centraal partijorgaan.

Ontbinding van de partij

Artikel 30

1. Tot ontbinding van de partij kan slechts worden besloten door een op voorstel van het partijbestuur daartoe belegd buitengewoon congres.
2. Een besluit, als bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden genomen met een meerderheid van tenminste twee derde der uitgebrachte geldige stemmen.
3. Ingeval van ontbinding, geschiedt de liquidatie door het partijbestuur. Het congres beslist over de bestemming van een eventueel batig saldo.

TOELICHTING BIJ HET VOORONTWERP VAN NIEUWE STATUTEN VAN DE CPN

I. Inleiding

Na het 27ste congres heeft het partijbestuur een commissie Reglementen ingesteld, bestaande uit de PB-leden: Onno Bosma, Hans Geleynse en Simone Walvisch. De commissie heeft eerst de procedure voor de besluitvorming rond het partijprogram geformuleerd en aan het PB voorgelegd. Na het buitengewoon congres heeft de commissie zich gewijd aan het ontwerpen van statuten van de CPN, overeenkomstig het besluit van het 27ste congres. In augustus j.l. heeft Onno Bosma de commissie meegedeeld dat hij zich, wegens uittreding uit de CPN, terugtrok uit de commissie. Het thans gepubliceerde voorontwerp is een door de commissie verwerkt resultaat van de meningsvorming in het partijbestuur, voor zover het daarbij ging om voorstellen die niet strijdig waren met de door de commissie op centrale punten gekozen benadering.
De commissie stelt daarbij vast, dat dit voorontwerp past binnen de uitgangspunten voor nieuwe statuten, zoals deze door het partijbestuur in zijn zitting van 1 februari 1985 zijn vastgesteld.

II. Verenigingsrecht.

Het zal noodzakelijk zijn om aan de door het nieuwe partijbestuur op te stellen ontwerpstatuten een preambule vooraf te laten gaan, waarin duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht dat het niet gaat om de oprichting van een nieuwe vereniging, maar om het maken van nieuwe statuten voor een reeds bestaande vereniging.
Het is naar ons oordeel daarbij nodig dat deze wijziging wordt benut om van de CPN een vereniging met volledige rechtspersoonlijkheid te maken.
Het nieuwe Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de statuten van een vereniging inhouden:

a. de naam van de vereniging en de gemeente waar zij haar zetel heeft;
b. het doel van de verenging;
c. de verplichting van de leden;
d. de wijze van bijeenroeping der algemene vergadering;
e. de wijze van benoeming en ontslag van bestuurders;
f. de bestemming van het batig saldo bij ontbinding.

De commissie heeft daarnaast getracht ook de andere bepalingen van dwingend recht zo goed mogelijk in het voorontwerp te verwerken.

III. Verhouding statuten - huishoudelijk reglement.

De commissie heeft zo weinig mogelijk concrete uitwerkingen willen vastleggen in de statuten. Bijvoorbeeld procedures voor verkiezing van besturen en delegaties kunnen nader in een huishoudelijk reglement geregeld worden. (art. 28).

IV. Keuzes

De commissie heeft zich gebaseerd op de principes die in het partijprogram zijn vastgelegd met betrekking tot de organisatiestruktuur van de partij. Naar haar mening liggen de keuzes, die hieruit voortkomen, tevens in het verlengde van de ontwikkeling die partijdistricten en -afdelingen doormaken in het zoeken naar nieuwe organisatievormen.

Puntsgewijs

1. Democratisering

a. Het ontwerp gaat uit van een structuur, waarin democratische besluitvorming gegarandeerd is, waarin optimaal plaats is voor meningsvorming en -inbreng van leden in de afdelingen en in de groepen. Bovendien bevat het ontwerp bepalingen omtrent overleg tussen leden en mogelijkheden van doorstroming van ideeën naar verschillende bestuurslagen.
   Een dergelijk model staat recht tegenover een centralistische en hiërarchische structuur.
b. Een betrekkelijke autonomie van districten en afdelingen.
c. Meer inbreng van de groepen, o.a. door adviesrecht en de mogelijkheid van kandidaatsstelling(art. 17 en 18).
d. Rechtsbescherming van de leden, naar voren komend in een beroepsrecht (art.27) en in een meer omschreven opzeggings- en schorsingsprocedure (art. 5 t/m 8), die tegelijkertijd de bescherming van de organisatie waarborgt.

2. Pluraliteit

Het benutten van de rijkdom aan opvattingen wil het ontwerp o.a. stimuleren door:

a. de mogelijkheid van het publiceren van minderheidsopvattingen (art. 9 lid 4 en art. 22, lid 1).
b. art. 26, waarbij de garantie is ingebouwd dat de partij bestuurbaar en slagvaardig blijft.

3. Seksentegenstellingen

Naar de mening van de commissie heeft de erkenning van het bestaan van seksentegenstellingen de konsekwentie dat de mogelijkheid voor het bijeenkomen van vrouwenoverleggen altijd aanwezig is (en geen toestemming behoeft van de besturen in de partij, zoals bij de groepen) en dat vrouwenoverleggen toegankelijk zijn voor alle vrouwen van het betreffende partijnivo (art. 19, lid 1).

4. Openbaarheid

Het ontwerp hanteert openbaarheid van vergadering als principe. Hoe dat precies vorm krijgt, kan in een Huishoudelijk Reglement geregeld worden.

5. Bestuursvormen

a. het ontwerp bevat geen bepaling dat het partijbestuur een dagelijks bestuur en/of secretariaat moet kiezen. Het partijbestuur dient een voorzitter, secretaris en penningmeester te kiezen (art. 11, lid 1);
   - drie leden in funktie
   - en kan verder naar eigen behoefte haar werkzaamheden regelen, (art. 11, lid 2 en 3) wellicht door een dagelijks bestuur te kiezen. Het dagelijks bestuur is dan echter geen bestuurslaag.
b. een nieuw element zijn de voorstellen omtrent een districtenraad (art. 13 + 14).

Uit de diskussie over partijraad, partijconferentie enz. heeft de commissie geconcludeerd dat er behoefte is aan een orgaan, waarin verschillende funkties gekombineerd worden:

- een overleg van districten, dat door het partijbestuur geraadpleegd kan worden;
- een 'conferentie-achtig' orgaan dat thematisch vergadert en tot voorstellen aan het partijbestuur kan komen;
- een orgaan dat representatief is voor de partij en die het partijbestuur kan adviseren.
- een algemene vergadering, die tussen twee congressen de financiële taken van het congres vervult, overeen komstig de eisen van het verenigingsrecht.

De commissie heeft deze funkties gekombineerd in een orgaan met een nieuwe naam, distriktenraad en in de wijze van verkiezing de band met de distrikten willen beklemtonen (art. 14, lid 1.).
Het bestaan van een distriktenraad laat onverlet de politieke verantwoordelijkheid van het partijbestuur en het feit dat het partijbestuur, gekozen door het congres, verantwoording aflegt aan het congres.

discussies in partijbestuur

Het 28ste congres droeg het partijbestuur op een voorstel voor nieuwe statuten voor te bereiden. Een mede daartoe ingestelde commissie maakte daarmee — om begrijpelijke redenen — pas na het programcongres een aanvang. Na consultatie van diverse partijgenoten overlegde de commissie een ontwerp voor statuten aan het partijbestuur.
Begin december, bij de discussie over de beschrijvingsbrief voor het congres, vond de eerste discussie in het partijbestuur over de behandeling van nieuwe statuten plaats. Toen stond vooral de vraag centraal in hoeverre aan het komende congres al nieuwe statuten ter besluitvorming moesten worden voorgelegd. Vanuit de commissie en door sommige andere leden van het partijbestuur werd daarop aangedrongen, gezien de noodzaak om de sterk verouderde statuten te vervangen. Een meerderheid van het partijbestuur deelde het belang van nieuwe statuten, maar achtte de voorbereidingstijd voor de partij te kort om op het 29ste congres definitieve nieuwe statuten vast te stellen. Zowel overwegingen van een zorgvuldige procedure in de partij als inhoudelijke kritiek op het voorliggende ontwerp van de commissie speelden daarbij een rol.
Wel besloot het partijbestuur vooraf aan het 29ste congres materiaal over nieuwe statuten te publiceren, teneinde daarmee een start te maken met discussie in de partij.
Vervolgens discussieerde het partijbestuur over de inhoud van de voorstellen van de statutencommissie.
De commissie had haar eerste voorontwerp vergezeld doen gaan van een tekst waarin de hoofdlijnen van dat ontwerp werden omschreven. De discussie in het partijbestuur concentreerde zich vooral op die hoofdlijnen. Deze discussie werd door verschillende partijbestuurders onderbouwd met uitgebreide schriftelijke bijdragen. Een aantal partijbestuurders lieten hun discussiebijdrage vergezeld gaan van een reeks concrete voorstellen voor formuleringen in de statuten. Deze zijn in dit verslag niet opgenomen, teneinde het verslag toe te spitsen op de centrale discussiepunten. De inhoud van de mondelinge discussie in het partijbestuur, waaraan uiteraard meer partijbestuursleden deelnamen dan hieronder genoemd wordt recht gedaan met het publiceren van de schriftelijke bijdragen.

Harrie van den Berg

In zijn bijdrage benadrukt Harrie van den Berg allereerst de noodzaak snel tot nieuwe statuten te komen. ,,De oude zijn hopeloos verouderd en niet meer toegesneden op de organisatieproblemen waar we voor staan."
Hij signaleert belangrijke veranderingen in de organisatie, soms met een tegenstrijdig karakter; er zijn nieuwe organisatievormen ontstaan (zoals vrouwenoverleggen), anderzijds kwam een eenduidige structuur niet tot stand waarbij ,,rechten en plichten van diverse organen helder zijn".
Hij betreurt dat het huidige partijbestuur het besluit heeft genomen de statutenwijziging door te schuiven naar het volgende partijbestuur. Bij de ontwerp-statuten van de commissie plaatst hij de volgende kanttekeningen:
,,Positief is, dat de positie van groepen en vrouwenoverleggen in dit voorstel duidelijk geregeld wordt zonder afbreuk te doen aan de betekenis van afdelingen voor de organisatie. Positief is ook, dat voorzien wordt in de behoefte aan een representatief orgaan, dat tussen de congressen in een klankbord vormt voor het partijbestuur. Dat is niet alleen een eis van het verenigingsrecht maar ook een politieke noodzaak. Het kan de algemeen ervaren kloof tussen partijbasis en -bestuur mede helpen overbruggen. Hoewel de naamgeving van ondergeschikte betekenis is, zou ik er de voorkeur aan geven om de (in de partij meer gangbare) term ,,partijconferentie" te gebruiken in plaats van de nu gekozen term ,,districtsraad".
Tenslotte een kritische opmerking over het voorstel. Hoewel ,,centralisme" een beladen begrip is en in discussies vaak tegenover pluriformiteit wordt gesteld, vind ik het ook in een democratische, pluriforme partij noodzakelijk dat het partijbestuur de verantwoordelijkheid heeft voor de uitvoering van meerderheidsbesluiten. Een partijbestuur moet daarbij over de middelen beschikken om de uitvoering te kunnen garanderen. Dat wil zeggen ze moet in uitzonderlijke situaties kunnen interveniëren in districten en/of afdelingen (uiteraard is daarbij een zorgvuldige procedure en beroepsrecht nodig om willekeur te voorkomen). Wanneer een partijbestuur deze mogelijkheden niet heeft, dan zijn federaliseringstendensen (die in de afgelopen periode te bespeuren waren) niet goed te vermijden. Mijn belangrijkste bezwaar tegen het voorstel van de commissie is, dat het partijbestuur onvoldoende mogelijkheden biedt om de uitvoering van meerderheidsbesluiten te kunnen garanderen. Deze kritische kanttekening neemt niet weg, dat het voorstel van de commissie in het algemeen voldoende doordacht is en een goede basis vormt voor een eerste discussieronde in de partij over het organisatievraagstuk."

Henk Hoekstra

Zijn mondelinge discussiebijdrage vatte Henk Hoekstra samen in een drietal overwegingen:
,,1. Het voorontwerp hinkt op twee gedachten, die van noodzakelijke decentralisatie en van centralisatie. In de artikelen 4-5-6 wordt een zeer sterke organisatorische centralisatie voorgesteld. Dit geldt vooral het aannemen en functioneren van leden. Dit heeft onvermijdelijke gevolgen voor het hele functioneren van de partij en de verhouding van partijbestuur tot districten en afdelingen. Terwijl wel degelijk van het PB een sterke politieke leidinggevende activiteit mag worden verwacht, komt hier het accent te liggen op formule bureaucratische regelingen.
2. Ernstige kritiek heb ik op de wijze waarop de partij-democratie ,,geregeld" wordt. Naar mijn mening moet de partijdemocratie uitgewerkt worden in het kader van een strijdorganisatie die we willen zijn (zie daarover ons partijprogram). Bovendien gaan de structuren, vastgelegd in het voorontwerp, blijkbaar uit van een sterk gegroeide partij. En dat is jammer genoeg niet in overeenstemming met de huidige toestand. D.w.z. dat zonder al te grote ingewikkeldheden het contact tussen leiding en leden tot stand moet komen. Het is maar de vraag of daarvoor een districtenraad nodig is. Naar mijn mening zal deze eerder belemmerend dan stimulerend werken.
We moeten oppassen dat we niet terecht komen in een formele en overdreven getrapte oplossing voor de ontwikkeling van de partijdemocratie. In dat geval worden de leden steeds meer en door verschillende instanties vertegenwoordigd zonder dat zij zelf, en de ideeën en opvattingen die zij hebben, direct een plaats vinden in het partijleven. Zo dreigt een situatie waarbij het partijlidmaatschap gekoppeld wordt aan de deelname van een ,,groep". Wat is een groep? Individuele rechten en de democratische vormgeving, worden ondergesneeuwd door ,,groepsdemocratie" en districtenraden.
Dat is de grote onevenwichtigheid in de opzet van het ontwerp. Het is daarom ook m.i. niet in overeenstemming met de geest van ons partijprogram. Mij lijkt de enige oplossing te zijn te beklemtonen dat de basis van de partijdemocratie, de discussie, meningsvorming, ideeënstrijd in de partijafdelingen moet liggen. Als dat niet het geval is dan leidt groepsoverleg en ook vrouwenoverleg tot desintegratie. (Voor alle duidelijkheid, ik ben niet tegen zulk een overleg).
Het gevaar is dan levensgroot aanwezig dat in de partij een isolement dreigt van vernieuwende ideeën. Om dit te voorkomen is een sterk optreden van het PB nodig. Vooral door veelvuldige contacten met districten en in het bijzonder met de afdelingen, de leden. Dat moet geschieden zonder belemmerende tussenlagen. Aldus zal zich de politieke leiding van het PB kunnen realiseren en kan een zeer directe uitwisseling van ideeën, ervaringen, kritiek en verwerking daarvan tot stand komen. Dat zal het partijleven zeer ten goede komen.
Het is duidelijk dat dit alles niet in statuten is te omschrijven. Maar de statuten moeten wel de weg voor een dergelijke ontwikkeling openen en zeker geen belemmeringen opwerpen. Dit maakt een omvangrijke discussie in onze partij over de statuten ook zo noodzakelijk.
3. Ik denk dat het geen schande is, na alle ingewikkeldheden waarmee het partijbestuur werd geconfronteerd, te erkennen dat dit partijbestuur niet in staat is geweest te komen tot een afgewogen en evenwichtig voorstel voor statuten. Op zichzelf is de gedachtenwisseling daarover van betekenis geweest voor het nieuwe partijbestuur, dat wel in staat moet worden geacht in overleg met de partij tot nieuwe statuten te komen welke in overeenstemming zijn met ons partijprogram."

Elli Izeboud

In haar bijdrage benadrukte Elli Izeboud evenals sommige andere PB-leden de positie van individuele leden.
,,a. Het voorontwerp begint met de rechten van het partijbestuur dat via erg korte lijnen een rechtstreekse negatieve bemoeienis met de leden kan hebben (art. 5-7). De rechten van de leden worden pas later geformuleerd en dan nog vooral in de ,,klachtensfeer", het recht van beroep, wat een erg lange, getrapte weg kan zijn (art. 26-27). Ook praktisch gezien lijken mij de voorstellen t.a.v. schorsingen niet werkbaar. Dat moet door een afdeling kunnen. Het partijbestuur zou daarbij vooral de rol van een ,,toetser" en ,,bekrachtiger" dienen te hebben.
b. Ik heb een aantal vraagtekens bij de structuur van een districtenraad en de bevoegdheden die daaraan in het Voorontwerp worden toegekend. Het idee van een districtenraad in het kader van een versterkte wisselwerking tussen partijbestuur en leden spreekt me wel aan. In de commissievoorstellen worden er echter heel zware bevoegdheden aan toegekend, zodat het risico van een extra bestuurslaag (met navenante bureaucratisering) sterk aanwezig is.
Bovendien worden hier bevoegdheden van een congres overgedragen aan een permanent orgaan, dat zich niet op het congres hoeft te verantwoorden.
De mogelijkheid van partijconferenties (zoals rond verkiezingen) en een iets minder zwaar districtenoverleg dienen volgens mij te worden uitgewerkt.
Daarnaast acht ik een regeling (in een huishoudelijk reglement) van openbaarheid en toegankelijkheid van partijbestuurszittingen voor leden nodig ter bevordering van de partijdemocratie.
c. Een derde kanttekening mijnerzijds heeft betrekking op de afdelingen. Een organisatiestructuur die dicht bij de leden staat veronderstelt dat partij-afdelingen een bestuur nodig hebben. Ik acht dat noodzakelijk voor het democratisch functioneren van de-partij-aan-de-basis, de partij-afdelingen. Dat heeft te maken met het initiëren en uitvoeren van besluiten van afdelingen en met democratische controle daarop.
Bovenstaande, plus de idee dat het ,,secretarisschap" door een collectief wordt vervuld, zou leiden tot een wijziging in art. 16.
Verder vraag ik me af of in de voorliggende ontwerpstatuten niet te veel nog een ,,afrekening" zit met het ,,verstarde democratisch-centralisme" met als gevolg een mogelijk overdreven regelgeving, en toezicht door het partijbestuur.
Ter verduidelijking: afzonderlijke opvattingen van afzonderlijke leden en het uiten daarvan lijken mij een normale zaak. Slechts in een in principe centralistische organisatie moet je daarover nadrukkelijk iets regelen. Ik ga er — op grond van de besluiten van het partijprogram — van uit dat zij dat niet zijn en heb daarom vraagtekens bij b.v. art. 9.4 en art. 26."

foto: Boris Klatser

materiaal t.b.v. discussie over statuten

Aiko Platje

Aiko Platje diende een reeks tekst-amendementen in op het ontwerp van de commissie.
De belangrijkste strekking daarvan was dat:
• het aannemen van nieuwe leden dient een taak te blijven van afdelingen, waaraan in statuten kan worden toegevoegd dat dat ook door groepen moet kunnen gebeuren. Die bevoegdheid moet ook gehandhaafd blijven t.a.v. het opzeggen van lidmaatschap, waarbij een grotere bescherming van het individuele lid nodig is dan in het voorontwerp gebeurt (zie de huidige statuten).
• alle instellingen en stichtingen van de partij moeten onder toezicht van het partijbestuur worden beheerd. Het partijbestuur dient ook alle functionarissen van die stichtingen te benoemen e.d.
• in het ontwerp moet opgenomen worden het benoemen door het partijbestuur van een dagelijks bestuur.

Boe Thio

Ook Boe Thio had uitgaande van het ontwerp van de commissie amendementen ingediend. Deze betroffen allereerst het functioneren van de afdelingen met de volgende strekking:
• het idee van de afdeling-als-basis is te veel losgelaten. Groepen kunnen allerlei voorstellen doen en adviseren, maar zijn aan niemand verantwoording verschuldigd. De groep heeft geen verplichting als organisatorische eenheid, wat de afdeling wel heeft. Dat laatste moet ook. Daarom juist is de afdeling de basis van de organisatie van de partij.
• i.t.t. de districtenraad kan beter gekozen worden voor een uitbreiding van de functie van de partijconferentie. De in het ontwerp gedane voorstellen voor de districtenraad zijn wat betreft de samenstelling en verkiezing veel te ingewikkeld en wat betreft het afleggen van verantwoording door het partijbestuur onjuist. Bestuursorganen dienen alleen verantwoording af te leggen aan de organen waardoor ze gekozen, resp. ingesteld zijn.
• wat betreft de royementsprocedure zijn de huidige statuten op een aantal punten beter en met meer bescherming van de betrokken leden omkleed.
• het voorontwerp is op een aantal punten te gedetailleerd. Nadere regelingen kunnen beter in een huishoudelijk reglement worden bepaald, bijvoorbeeld ten aanzien van de samenstelling van de partijconferentie en nadere regeling van rechten van minderheidsstandpunten.

Jaap Wolff

Jaap Wolff had bij het voorontwerp de volgende kritische opmerkingen:
,,In de toelichting van de commissie wordt de nadruk gelegd op de tegenstelling tussen een democratische en een centralistische structuur. Dit uit zich in het voorontwerp met name ten aanzien van de bevoegdheden van het partijbestuur en dat op een uiterst overdreven wijze. Blijkens het voorontwerp bepaalt het partijbestuur het beleid tussen de congressen; gezien de overige bepalingen is dit eerder te omschrijven als het algemene kader van het beleid.
Het beleid van de afdeling wordt bepaald door de afdelingsledenvergadering; het beleid van het district door de districtsconferentie; op afzonderlijke gebieden, waar groepen bestaan, bepalen deze het beleid op hun gebied; hetzelfde geldt voor de vrouwenoverleggen. Voor het partijbestuur blijft over in dit meest algemene kader het in praktijk brengen van de taken van art. 3 en verder een reeks vooral administratieve bezigheden. Voor de meeste van deze taken is niet zozeer een bestuur nodig als wel een bureau.

De taakbepaling van een partijbestuur leidt tezamen met de posities die worden toegekend aan andere organen, met name aan de z.g. districtenraad, naar mijn mening niet zozeer tot democratisering alswel tot federalisering van de partij. Als de vraag gesteld zou zijn: gaat het om één communistische partij in Nederland of om een geheel van partijtjes op plaatselijk of regionaal niveau, dan geeft dit ontwerp ruim baan aan de tweede vorm.
De tegenstelling centralisme/democratie is ook geconstrueerd voor de afdelingen. Daar worden geen besturen meer vereist ,,alleen een secretaris en een penningmeester als brievenbus en centenbak", terwijl de afdelingsledenvergadering verder alle taken toegediend krijgt.
Een andere tegenstelling ligt besloten in de omschrijving van de individuele positie van het partijlid en het ontbreken van een bepaling van zijn deelname aan het partijleven en de partijactiviteiten. De plichten van leden worden wel geformuleerd in een artikel, de rechten niet. Reeksen artikelen uit het voorontwerp roepen vragen en bedenkingen op; een antwoord daarop is in de algemene uitgangspunten noch in de toelichting te vinden. Naar mijn mening is dit zo uitgewerkte voorontwerp beslist onvoldoende om te dienen als basis voor een discussie over nieuwe partijstatuten."

Kees IJmkers

,,Dat een zich vernieuwende CPN aan nieuwe statuten toe is behoeft geen diskussie. Net als met het partijprogram zal men ook in de statuten het waardevolle uit het verleden dienen te handhaven.
De aan het PB voorgelegde ontwerp-statuten voldoen daaraan niet. Zij zijn onevenwichtig, willen teveel regelen en zijn te lang. Tal van artikelen horen in een huishoudelijk reglement thuis. Het PB krijgt in het ontwerp de funktie van regelaar van details: van het aannemen tot weer afvoeren van leden toe, taken die net zo goed, en zelfs beter, door lagere organen vervuld kunnen worden. Het PB zou met teveel macht op ondergeschikte zaken worden opgezadeld. Een PB zal zich echter met het politiek leiden en inspireren van de partij tussen twee congressen in dienen bezig te houden, een taak waar het huidige PB nauwelijks aan toe gekomen is.

In statuten voor een communistische partij horen rechten en plichten van het individuele lid en van de organen der partij omschreven en gewaarborgd te zijn. Vervanging van democratische rechten van leden door een soort collectieve democratie, zou een stap terug zijn. Als dan ook nog aan bepaalde groepen in de partij rechten worden gegeven die andere worden onthouden dan blijkt toch weer het gezegde op te gaan dat weliswaar alle leden gelijk zijn, maar sommige leden gelijker dan andere.
De ontwerp-statuten zijn ook te veel op de huidige toestand in de partij gericht. Vele afdelingen hebben geen of zwakke besturen. Dan schrap je ze uit de statuten!
Iedere vereniging heeft een bestuur nodig om de wil van de leden uit te voeren - ook een politieke vereniging als de CPN. Het delegeren van bevoegdheden met daarop de nodige contrôle, is onmisbaar voor het funktioneren van de democratie in de partij. Dat geldt ook voor een CPN-afdeling.
In het ontwerp zijn groepen, zonder dat omschreven is wie daarvan nu lid zijn, belangrijker dan afdelingen. Als enige orgaan hebben zij de mogelijkheid andere organen te verplichten met hen rekening te houden!
In de huidige statuten heeft ieder lid het recht tijdens de ledenvergadering kandidaten voor te dragen voor bestuursorganen etc. en voorstellen in te dienen.
Deze moeten zonder meer naar de bestemde organen worden doorgegeven. In het ontwerp is dit recht verdwenen. Dat zou dan een stap terug zijn omdat de invloed van het individuele lid en van minderheden wordt uitgeschakeld.
Nieuwe statuten zijn nodig maar niet op de wijze van het ontwerp. Een congres zal deze met 2/3 van de stemmen moeten aanvaarden en dat lijkt mij niet haalbaar. Om te voorkomen dat er in de partij scherpe conflicten kunnen ontstaan om de nieuwe statuten is het nodig dat een minder controversieel ontwerp aan de partij ter diskussie wordt voorgelegd. Het nieuwe PB zal dan ook een nieuwe commissie moeten instellen waarbij de samenstelling een afspiegeling van de samenstelling van de partij moet zijn.
Naast korte en bondige statuten moet gelijk een huishoudelijk reglement waarin de details zijn geregeld, aan de orde worden gesteld.
Om de indruk weg te nemen dat het ontwerp geen enkele verdienste zou hebben wil ik opmerken dat b.v. het artikel over beroepsrecht een stap vooruit is.
Het moet mogelijk zijn zulke statuten te maken dat dit van elk artikel gezegd kan worden."
Tot zover de schriftelijke bijdragen.
Op grond van de discussie in het partijbestuur waarin ook door anderen op de hier aangesneden vraagstukken werd ingegaan, werden besluiten genomen over de hoofdlijnen, waaraan nieuwe statuten naar de mening van het partijbestuur moeten voldoen.
Het bleek mogelijk hierover in het partijbestuur in grote lijnen overeenstemming te bereiken. De discussie spitst zich dus toe op de vraag op welke wijze die hoofdlijnen organisatorisch vorm moeten krijgen en in statuten moeten worden uitgewerkt.

1945 — 1985 *oproep aan alle leden en aanhangers van de CPN*

Veertig jaar geleden kwam er een eind aan de Tweede Wereldoorlog. De fascistische mogendheden, Hitler-Duitsland in de eerste plaats, werden verslagen. Nederland herwon zijn zelfstandigheid.
Veertig jaar — en nog herdenken wij.
Zij, die het hebben meegemaakt, maar ook de meerderheid van ons volk, die daarna geboren is.
Wat heeft de Tweede Wereldoorlog gebracht?
— Tientallen miljoenen doden. Een verschrikking waarover ouders hun kinderen hebben verteld en die nog dagelijks in films en op TV wordt teruggehaald. Een schreeuwende herinnering, die juist daardoor een van de grote drijfveren is van de vredesbeweging van vandaag.
— Fascisme, anti-semitisme en rassenwaan. Mensen die opgejaagd en vermoord werden, erger dan beesten. Vernietigingskampen voor kinderen vrouwen en mannen. Marteling. Angst. Wrede onderdrukking van ieder sprankeltje vrijheid. Nog steeds verschijnen daarover nieuwe, hartverscheurende beschrijvingen. Dáár liggen belangrijke wortels van de anti-fascistische en anti-racistische beweging van vandaag.
Maar de Tweede Wereldoorlog bracht meer. Ze begon met schending van grenzen in Europa. Ze eindigde met het vastleggen van grenzen die nu, veertig jaar later, als definitief worden erkend. Het zijn die grenzen, vastlegd in de akkoorden van Helsinki, die de tastbare grondslag vormen voor het vredige en vreedzame Europa dat wij nastreven en dat door ontspanning tussen Europese landen, landen in Oost en West, tot stand moet komen.
Jarenlang is gepoogd, de geest van het anti-fascisme, een van de pijlers van een opnieuw zelfstandig geworden Nederland, af te breken en te kleineren. Dat is mislukt. De vrijlating van de drie van Breda ging niet door, de straffeloosheid van Menten werd ongedaan gemaakt, nazi-knechten werden aan de kaak gesteld — mede doordat alle groepen uit het verzet van destijds elkaar opnieuw wisten te vinden. De Vijfde Mei werd hersteld als nationale feestdag, een nieuwe grondwet legde fundamentele vrijheden vast en verbood discriminatie.
Op duizend en één manieren werd in deze veertig jaren getracht, Nederland opnieuw in posities van onderhorigheid aan buitenlandse mogendheden te brengen. Steeds laaide het verzet daar tegen op. Tegen EEG- en Navo-druk werd en wordt hardnekkig gestreden voor een eigen nationale koers.
Anti-fascisme, nationaal bewustzijn en haat tegen de oorlog bleven springlevende krachten, al die jaren lang.
De Communistische Partij van Nederland heeft in de jaren '40-'45 een grote rol gespeeld als nationale en anti-fascistische kracht. Haar naam is verbonden met begrippen als Februaristaking, vrije pers, gewapend verzet, hulp aan joodse en niet-joodse onderduikers, arbeidersakties, vrouwendemonstraties tegen honger. Duizenden communisten zijn daarbij gevallen. De CPN verloor in de bezettingstijd het merendeel van haar vooroorlogse kader.
Onvermoeibaar, soms tegen zware druk in, heeft zij zich in de jaren na 1945 ingespannen om de geest van het verzet, de geest van herdenking en bevrijding, hoog te houden. De jaarlijkse herdenkingen van de Februaristaking 1941 waren daarbij de mijlpalen.
Getrouw aan deze wezenselementen in het optreden van de partij, roept het partijbestuur nu alle leden en aanhangers van de CPN op, de komende herdenkingsdagen in grote getale en met grote toewijding te helpen voorbereiden.
Daar is in de eerste plaats de komende Februaristaking, op de 25ste van deze maand in Amsterdam. Iedere Februariherdenking is een manifestatie tegen rassenwaan, tegen onderdrukking en bedreiging van mensen, als groep of als individu. Vandaag, nu een klimaat van kilte, afstoting en onveiligheid groepen mensen bedreigt, is die historische manifestatie van menselijke verbondenheid van grote politieke betekenis.
Grote aandacht verdient de voorbereiding van de Vierde en Vijfde Mei. Op vele manieren, en soms al lange tijd, is deze gaande. In de komende maanden zal, met het oog op het massale karakter dat herdenking en bevrijdingsfeest moeten hebben, de inzet van velen nodig zijn. Dat geldt niet alleen de bevrijdingsevenementen, maar ook de herdenkingsplechtigheden en de voorlichting daarover, die onder meer ten doel dient te hebben dat de twee minuten stilte op 4 mei algemeen in acht wordt genomen.
Het partijbestuur roept alle afdelingen en districten van de partij op, in hun komende aktiviteiten aan deze en andere, in dit kader opgezette manifestaties grote aandacht te besteden.
Voorbereidingen worden getroffen voor een grote landelijke partijbijeenkomst op zaterdag 20 april 1985 in Amsterdam, die in het teken zal staan van de veertigste verjaardag van de bevrijding.
Tegen oorlog, tegen fascisme en racisme, voor nationale zelfstandigheid.
Werkt allen mee, met grote inzet.

Amsterdam, 5 februari 1985,
Partijbestuur CPN

foto: Boris Klatser

Ter begeleiding van aktiviteiten en het uitwerken van ideeën rond 40 jaar bevrijding, heeft het partijbestuur een werkgroep ingesteld bestaande uit: Marcus Bakker. Alie van Dijk, Marius Ernsting, Siem van der Helm, Henk Hoekstra, Corita Homma, Simon Korper, Gerard Maas, Joop Morriën, Annie van Ommeren (*), San Verschuuren, Joop Wolff, Catrien Wolff en Joop IJisberg.
Uiteraard zullen in de voorbereiding van de verschillende aktiviteiten, door de werkgroep partijgenoten met kennis en ervaring op verschillende terreinen, betrokken worden.
(*) Onder voorbehoud, omdat zij wegens vakantie op dit moment niet bereikbaar is.

CPN: plaatselijke politiek moet greep houden op energieproduktie

moeten fusieplannen energiecentrales kernenergie mogelijk maken?

Begin januari besloot het kabinet Lubbers dat er twee nieuwe kernenergiecentrales bijgebouwd zullen worden. Ook op dit beleidsterrein kiest de regering voor een no-nonsens benadering. Al spreekt een overgrote meerderheid van de bevolking zich tegen kernenergie uit, de regering lijkt zich daar niets van te zullen aantrekken. Sterker nog, minister Winsemius kondigde alvast aan dat de regering de bevoegdheid zich toerekent om alle noodzakelijke planologische beslissingen zonodig eigenmachtig op te leggen.
Op die wijze lijkt de regering zich te willen indekken tegen het ongetwijfeld massale verzet dat tegen de plannen van de regering zal opsteken. Maar niet alleen planologische beslissingen spelen daarbij een rol. Er zullen ook elektriciteitscentrales moeten worden gevonden die bereid zijn om een kerncentrale te bouwen. Over de wijze waarop de regering energieproducenten daartoe wil dwingen gaat bijgaand artikel van Frank Biesboer.

Al lange tijd koesteren regeringen plannen om de energieproduktie in ons land drastisch te reorganiseren. De huidige energieproduktie zou te gedecentraliseerd plaatsvinden, de huidige centrales zouden te kleinschalig en daarom ondoelmatig zijn en leiden tot te hoge produktiekosten.
Zo langzamerhand heeft die plannenmakerij het stadium bereikt waarin die reorganisatie concreet vorm begint te krijgen.

akties GEB-personeel

Dit alles kwam met een schok aan het daglicht toen in Amsterdam een onderzoek bekend werd gemaakt over de reorganisatie van de energiecentrale in de hoofdstad. Kortweg kwamen die plannen hierop neer: de produktiecentrale moet uit handen van de gemeente worden gehaald en een afzonderlijke nv worden; een pleidooi tot afbraak van de bestaande dienstverlening van het energiebedrijf aan de Amsterdamse bevolking; inkrimping van het personeelsbestand met 800 arbeidsplaatsen.
Het GEB-personeel reageerde furieus. Er werden acties gevoerd richting gemeentebestuur met de eis: dit onderzoek moet van tafel. De raadsfractie van de CPN sloot zich hierbij aan en noemde de plannen uit het onderzoeksrapport onaanvaardbaar.
Al snel werd duidelijk dat het hier geen Amsterdamse aangelegenheid betreft. De reorganisatie van het Amsterdamse energiebedrijf past in een door minister Van Aardenne opgezette reorganisatie van de energiecentrales in ons land.

centralisatie

De reorganisatieplannen waarop minister Van Aardenne nu koerst komen op het volgende neer:

- het terugbrengen van het aantal produktiebedrijven tot 3 à 5 (thans 11)
- het scheiden van de produktie en distributie in aparte structuren
- het omvormen van de produktiebedrijven tot nv's.

Belangrijkste motief voor deze reorganisatieplannen is dat van de beslissingsbevoegdheid. Op dit ogenblik werken de energiecentrales samen in de SEP. De bevoegdheden van de SEP naar de afzonderlijke energieproducenten zijn echter beperkt; iedere energieproducent is in principe autonoom.
Daar wil de minister nu een eind aan maken. Hij wenst een SEP die dwingend besluiten kan opleggen aan de afzonderlijke energieproducenten. Dat is de kern van de zaak.
Op dit ogenblik worden energiecentrales politiek bestuurt. Zo is de Amsterdamse gemeenteraad uiteindelijk de baas van het GEB, de provinciale staten van Noord-Holland zijn de baas van de PEN enzovoorts.
Wat Van Aardenne met zijn reorganisatie wil bereiken is dat die lokale politieke invloed wordt weggehaald en dat daarvoor in de plaats alleen de invloed van de minister komt. **Van Aardenne wil een vaste ongestoorde greep op de energiecentrales.**
Nu wordt de relatie met de kernenergie duidelijk.
Diverse lokale besturen, zoals in Rotterdam, Amsterdam en de provincie Noord-Holland, hebben zich onomwonden tegen kernenergie uitgesproken. Zolang zij het beheer hebben over de energieproduktiebedrijven kan daar geen kernenergie komen. Dus wil Van Aardenne de bevoegdheid van die lokale besturen weghalen teneinde die belemmeringen voor het doorvoeren van kernenergie weg te halen.

milieuberaad

Het gaat hierbij om een uiterst principiële kwestie. Vanuit de milieubeweging zijn de afgelopen jaren tal van voorstellen uitgewerkt gericht op andere vormen van energieopwekking, vooral gebruik makend van zonne- en windenergie en het gebruik van systemen als warmtekrachtkoppeling, het gebruik van afvalwarmte en andere vormen van energieverlies voor het opwekken van nieuwe energie.
Ontwikkeling van dergelijke energievormen vereist de mogelijkheid van experimenten en van creatief gebruik van lokale mogelijkheden.

foto: Boris Klatser

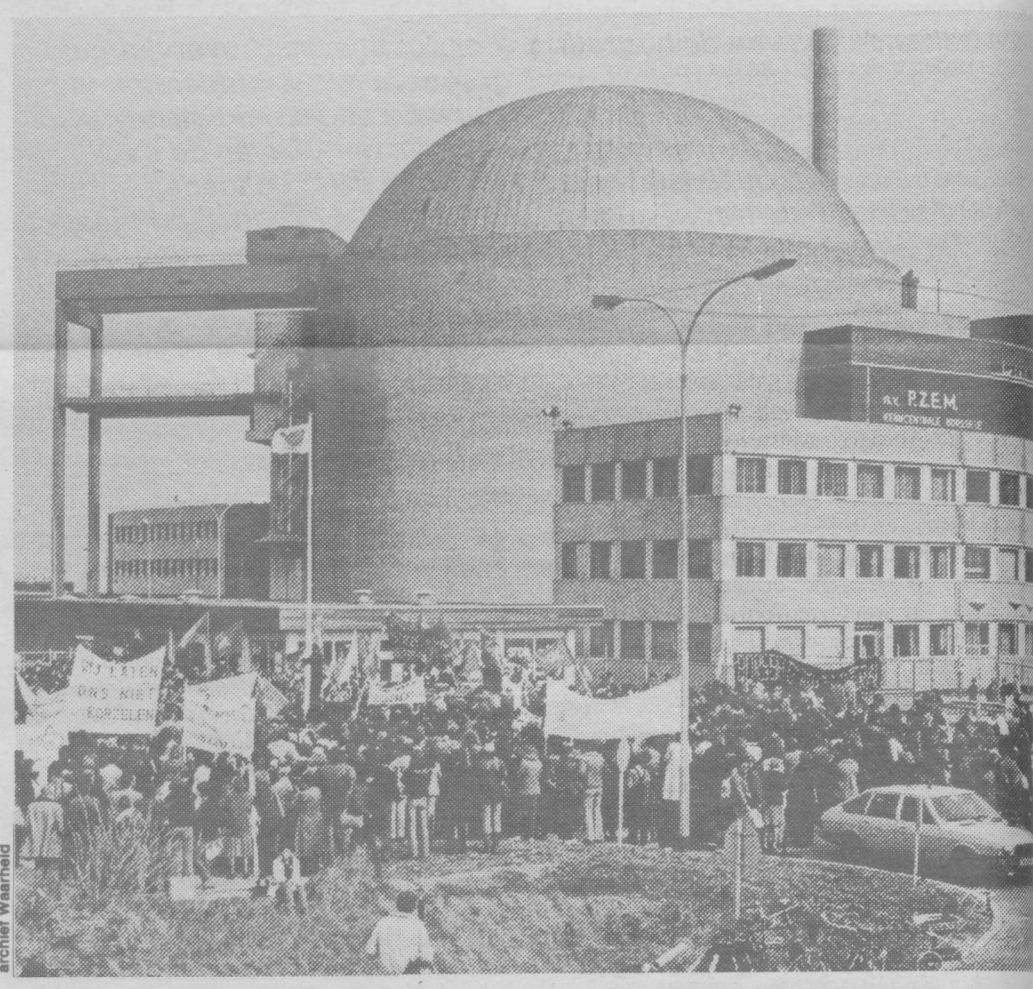
archief Waarheid

In een concept-nota van het milieuberaad van de progressieve partijen wordt hier uitgebreid op ingegaan en worden tal van lokale initiatieven bepleit om een andere energiepolitiek in ons land tot stand te brengen. Dat alles dreigt **buitengewoon moeilijk te worden zodra de** belangrijkste produktie van energie in handen komt van een verregaand gecentraliseerde energieproduktie.

De conclusie van de concept-nota van het milieuberaad is dan ook dat **decentralisatie van de energieproduktie een essentiële voorwaarde is voor het ontwikkelen van minder milieuschadelijke energieopwekking.**

goedkoop nu, milieuverpesting straks

Daarbij speelt ook nog een ander aspect een rol, dat te maken heeft met de zgn. efficiënte bedrijfsvoering.
Op dit ogenblik zijn de diverse energiecentrales technisch aan elkaar gekoppeld. Valt een energiecentrale uit, dan nemen andere centrales de elektriciteitsproduktie over.
Die technische koppeling wordt op dit ogenblik gebruikt om de produktie onderling op elkaar af te stemmen. Maar wat gebeurt er nu als het devies ,,zo goedkoop mogelijk produceren" tot doorslaggevende maatstaf wordt verheven? Een simpel voorbeeld. Eén centrale produceert goedkoop, maar produceert ook zeer veel afvalstoffen, zoals zwavel (een van de oorzaken van het ontstaan van zure regen). Een andere centrale heeft uitgebreide ontzwavelingsvoorzieningen en produceert daardoor duurder.

Zodra beide centrales meer kunnen produceren dan nodig is zal de goedkope centrale maximaal worden benut en de duurdere slechts gedeeltelijk. Het resultaat is: weliswaar goedkopere stroom, maar ten koste van het milieu.
En dat is precies wat met de huidige kernenergiecentrales dreigt te gebeuren: op korte termijn produceren die goedkoop, dus krijgen die de voorkeur. Maar ten koste van het milieu voor toekomstige generaties, omdat de gevolgen van radioactief afval, van radioactieve besmetting, eenvoudigweg niet worden meeberekend in de produktiekosten.
Het korte-termijnprofijt wordt op die wijze gesteld boven een leefbaar milieu voor toekomstige generaties.

personeel bondgenoot

Tot op heden waren de consequenties voor het personeel van de door Van Aardenne gewenste reorganisaties buitengewoon vaag gehouden. De rapporten in Amsterdam hebben daarover elke mist weggehaald. De gerichtheid van Van Aardenne op zo goedkoop mogelijk geproduceerde energie (let wel: goedkoop voor de bedrijven, niet voor de kleinverbruiker) zal ten koste gaan van de totale werkgelegenheid bij de energiecentrales, die op dit ogenblik 27.000 arbeidsplaatsen omvat. Dat betekent dat de beweging tegen de kernenergie de mogelijkheid heeft er een belangrijke bondgenoot bij te krijgen: het personeel van de energiecentrales.

CPN-alarm

Gealarmeerd door de ontwikkelingen in Amsterdam hebben op initiatief van het partijbestuur verschillende besprekingen plaatsgevonden met communistische vertegenwoordigers in diverse raden en staten. Inzet van die besprekingen is om **vanuit de CPN initiatieven te nemen teneinde de reorganisatieplannen, die al sinds enige tijd in gang zijn gezet, te blokkeren.**
In een landelijke bedrijfskrant voor het personeel van de energiebedrijven heeft de partij alarm geslagen over de in gang zijnde ontwikkelingen.
Nu bekend is geworden dat de regering er twee kernenergiecentrales bij wil bouwen is er des te meer reden alles op alles te zetten om Van Aardennes plannen te dwarsbomen, **door de beslissingsbevoegdheid van de lokale overheden niet prijs te geven.**

partijbestuur tegen kabinetsbesluit

Middels een persverklaring heeft het partijbestuur van de CPN zich onvoorwaardelijk uitgesproken tegen het voornemen van het kabinet Lubbers om tenminste twee nieuwe kerncentrales te bouwen. Dat regeringsbesluit staat haaks op de mening van grote delen van de bevolking, zoals die bij herhaling tot uiting is gekomen. Het partijbestuur noemt kernenergie onaanvaardbaar gezien het onopgeloste probleem van het radioactief afval, de veiligheid van kerncentrales, de kosten die met name zeer hoog zijn bij ontmanteling en opslag van afval en vooral omdat er betere alternatieven zijn, zoals wind- en zonne-energie en energiebesparing door warmtekrachtkoppeling. Tot slot spreekt het partijbestuur uit dat ze acties tegen het kabinetsbesluit volop zal ondersteunen.

ina brouwer:

cda en vvd met de botte bijl ten strijde tegen de kleine misdaad

De behandeling van de begroting voor Justitie werd overvleugeld door discussie waarbij vooral het strafrecht in het middelpunt van de belangstelling staat. Wij hebben dat ook al gemerkt bij de algemene beschouwingen. De fracties van het CDA en de VVD hebben zich toen intensief bezig gehouden met „de toenemende slechtheid van de Nederlander". Die uit zich in „kleine" criminaliteit. Dat kreeg alle aandacht in tegenstelling tot de belasting-fraude.

Het onderwerp is populair. Er komt geen „zichzelf respecterende" krant of wij worden uitgebreid vergast op verhalen over de „normloosheid" van ons volk, die zich concentreert in de poel des verderfs: Amsterdam. De oplossing is voor sommige journalisten en politici net zo simpel als de analyse dom. Er moeten meer cellen komen en hogere straffen; meer politie, desnoods reserve-politie. De nadruk zou moeten vallen op strengere normen tegenover de uitwassen van wat tegenwoordig de „permissive society" van de jaren zestig en zeventig wordt genoemd. Ik hoor sommigen al denken: *„was er toen maar schoongeveegd door de mariniers!"*

Amateur-criminologen storten zich op dit ongetwijfeld politiek interessante onderwerp. Daarom is het opletten geblazen. De situatie is inderdaad ernstig, niet alleen justitieel, maar ook sociaal. De VVD zou moeten denken aan slecht gemotiveerde wetsontwerpen, zoals de kortingen op de uitkeringen en de wet op de tweeverdieners. Omdat de situatie zo ernstig is, mag geen genoegen worden genomen met oppervlakkige verklaringen, laat staan met populisme.

Gevoelens van onveiligheid en onzekerheid zijn er. Ze moeten serieus genomen worden. Niemand wil en kan het als normaal accepteren dat een uitstapje met de tram je je tas kan kosten of dat je fiets voor de zevende keer wordt gestolen.

politiek misbruik

Maar gevoelens van onzekerheid, deels gebaseerd op feiten, deels gebaseerd op hetzes, worden ook geëxploiteerd, door politieke groeperingen en door figuren die het wel even zullen opknappen: burgerwachten b.v.

Wij ondersteunen de uitspraak van de minister gedaan in de Volkskrant, waarin hij burgerwachten afwijst. Terecht verwijst hij naar de geschiedenis van de jaren dertig toen NSB-formaties even de orde op straat zouden herstellen. Waar dat ons heen bracht, weten we.

Een duidelijke principiële afwijzing kan voorkomen dat er een klimaat ontstaat waarin groepen burgers jagen op alles wat in hun ogen verdacht is: homoseksuelen, junks, zwarten en kleurlingen. In dat opzicht zijn wij het bij uitzondering eens met de minister: met dergelijke para militaire groeperingen mag geen overleg gevoerd worden.

Toch vinden wij in uitspraken van de minister de neiging om de schuld voor de huidige toestand te geven aan wat ook hij de „permissive society" van de jaren zestig en zeventig noemt. Waar komt deze verklaring vandaan? *De heer Gualthérie van Weezel schijnt niet te weten dat het niet de democratiseringsbeweging was die zich in de drugshandel specialiseerde. Het was de oorlog in Vietnam die grote hoeveelheden heroïne en heroïneverslaafden naar de Verenigde Staten (terug)bracht. Vandaar werd het naar Europa geëxporteerd.*

Er zijn zeker vele miljoenen en wellicht miljarden verdiend aan de drugshandel. Dat waren echter geen studenten, maar wel generaals in Bolivia en bankiers elders. Er wordt nu een actieplan gemaakt voor de bestrijding van de kleine criminaliteit. Er is door de Kamer (niet ondersteund door de CPN) een motie van de VVD aangenomen.

wat te doen?

Wij willen bij het opstellen van het beleid een analyse laten maken van de oorzaken van de huidige toestand. Daar zouden ook ervaringen in het buitenland bij betrokken moeten worden. Dan denken wij in het bijzonder aan de Verenigde Staten. In dat verband wijs ik op ervaringen van experimenten die ten doel hebben de gevoelens van onveiligheid te verminderen en de waardering voor dienstverlening door de politie te verbeteren. Het is opvallend, dat daar de nadruk niet ligt op meer sancties in het strafrecht, maar op informatie, slachtofferhulp, analyse van buurtproblemen, reacties daarop van politiezijde, schoonmaakbeurten van verloederde buurten, oprichting van wijkcomités en wijkbureaus van de politie. Dat is eerder een pleidooi voor een herstel van omstandigheden van mensen en menselijke relaties dan het met heel veel tamtam uitbreiden van strafrechtelijke middelen.

Wij willen waarschuwen voor de tendens om de aanpak van de criminaliteit te beperken tot de discussie over hogere straffen, meer cellen, meer gevangenissen en op de een of andere wijze een terugkeer tot grootschaligheid als het om het gevangeniswezen gaat. Indirect een afwijzing van de humanisering van het strafrecht, die de laatste decennia het kenmerk is geweest van de Nederlandse strafrechtpleging en het gevangeniswezen.

In dat verband is het dan ook opvallend dat in het parlement wordt gesproken over een motie van het CDA waarin de mogelijkheid van twee mensen in een cel wordt afgewezen en waarop deze partij kennelijk terugkomt. Waar is dit alles op gebaseerd? Het kan natuurlijk op korte termijn mensen geruststellen: er wordt eindelijk iets gedaan. Iedereen weet echter dat dit schijn is. Iedereen weet dat het opleggen van lange gevangenisstraffen — dat is bewezen — een bepaalde groep misschien bevrediging kan geven, want er wordt iemand aangepakt, maar het brengt daders meestal niet tot meer aangepast gedrag.

Er is niet één centrale oorzaak te vinden voor de explosief stijgende criminaliteit. Het is een veelheid van factoren, en reacties op snelle veranderingen in de maatschappij waardoor mensen uit de boot zijn gevallen. Een telkens terugkerende verklaring is het wegvallen van sociale controle en sociale samenhang, vooral in de steden. In dat verband wijs ik op een artikel van prof. Van Veen in het juridisch blad Themis (nr. 4). Hij verwijst naar de afname van sociale controle. Hij stelt vast dat het kan samenhangen met de verstedelijking, met verandering van de produktiemethoden, met grootschaligheid en met verandering van samenlevingsvormen. Scherp is zijn kritiek op de vervanging van de menselijke controle door de automaat. Hij spreekt bij voorbeeld over de vervanging van de conducteur op de tram door automaten. Hij deed een aanval op de methode van warenhuizen om het risico van diefstal te verrekenen in de omzet. Hij noemt dat zelfs immoreel, omdat het verleidt tot het plegen van diefstal die als een geoorloofd risico wordt aanvaard. Alleen wereldvreemd optimisme en een van morele waarde ontdane organisatie- en automatiseringsdrift kan de oude waarheid uit het oog doen verliezen dat de gelegenheid de dief maakt. Zorgeloos heeft men verondersteld dat het strafrecht met de dief zou afrekenen, hoeveel het er ook zouden worden. Zo ontstond de nogal benarde situatie waarmee de maatschappij thans wordt geconfronteerd. Een situatie die verscherpt is door de economische crisis, de hoge werkloosheid, toenemende verslaving aan alcohol, heroïne en andere verdovende middelen. Prof. van Veen eindigt zijn artikel met de stelling dat het onmogelijk is een samenleving te laten drijven op strafrechtelijke repressie. Een waarheid die door ons ten volle wordt onderschreven.

oproep van Internationaal Auschwitz Comité

Als vertegenwoordigers van meer dan twintig landen zijn wij teruggekeerd naar Auschwitz, ter herdenking van de miljoenen die hier de dood hebben gevonden.

Wij gedenken vandaag dat veertig jaar geleden dit kamp werd geëvacueerd, het begin van de dodenmarsen en wij gedenken de bevrijding door de Sowjettroepen op 27 januari 1945.

Dit jaar, tevens het veertigste jaar van de overwinning op het nazidom, eren wij alle soldaten en alle verzetsmensen, die hebben gestreden om Europa te bevrijden van het Hitler-juk. Vanaf deze onmetelijk dodenakker zonder graven, waar de nazi-moordenaars de as van onze doden lieten verwaaien, richten wij een oproep tot de wereld.

Wij hebben dicht bij de gaskamers geleefd. Wij zijn getuigen van de volkerenmoord op joden, zigeuners en slavische mensen. Deze plek zal ten eeuwigen dage gegrift staan in het geheugen der mensheid, als de hel van Auschwitz.

Daarom moeten wij blijven strijden om de wortels van het nazi-dom uit te roeien, tegen herlevend fascisme, tegen neo-nazi's, tegen anti-semieten en racisten.

Veertig jaar na Auschwitz wordt de wereld geconfronteerd met een ander gevaar, het gevaar van de kernwapens.

Wij mogen niet toelaten dat onze aarde een wereldwijd nucleair Auschwitz wordt. Laten wij Hiroshima en Nagasaki niet vergeten. Laten wij onze planeet redden door ons te ontdoen van alle kernwapens, op het land, op de zee en in de ruimte.

De onlangs hervatte dialoog tussen de grote mogendheden laat nieuwe hoop toe.

Laten wij alles opzij zetten wat ons verdeeld houdt, laten wij samengaan om de vrede te redden, want zoals Louis Pasteur zei: 'Als de mensheid de oorlog niet doodt, doodt de oorlog de mensheid'.

Auschwitz 18.01.85

Verzet en illegaliteit 1940-1945

Er komt een Verzetsmuseum in Amsterdam.
Het museum zal worden gevestigd in de synagoge aan de Lekstraat in Amsterdam-Zuid.
Dit is een oproep aan alle oud-verzetsmensen en hun familieleden om mee te helpen aan het succes van dit museum. Om de geschiedenis van het Verzet duidelijk te maken is er materiaal nodig — veel materiaal.
Natuurlijk is er veel te vinden in de archieven en andere bekende verzamelingen van foto's, documenten, gebruiksvoorwerpen.
Maar veel meer materiaal ligt nog steeds bij de mensen zelf, 40 jaar lang zorgvuldig bewaard of inmiddels verstoft en vergeten op zolders en in schoenendozen. Dát zijn de spullen waar het Verzetsmuseum naar op zoek is.
Veel mensen denken bij het lezen van zo'n oproep: „Ik heb nog wel wat bewaard, maar dat is zo onbelangrijk, daarin is het museum vast niet geïnteresseerd". Die gedachte is verkeerd: het museum is in al die dingen geïnteresseerd en niet alleen in het bijzondere of het unieke. Juist het alledaagse, het kleine, was in de bezettingstijd van levensbelang.
Bonkaarten, illegale kranten, verborgen radiotoestellen, een fiets met houten banden, V-speldjes, stakingsoproepen en andere herinneringen aan de Februaristaking 1941, de April-Meistaking 1943 en de Spoorwegstaking 1944-1945, wapens, vervalste stempels, seinsleutels, code-boekjes, brieven van verzetsmensen aan hun familie, persoonsbewijzen, armbanden, drukwerk van de Nederlandse Unie, proclamaties, Engelse sigarettenpakjes, in gevangenschap gemaakte voorwerpen, oproepen voor de Arbeitseinsatz, foto's van onderduikers, lijsten van geholpen geallieerde piloten, spionagetekeningen, gereedschap waarmee sabotage is verricht, de velletjes papier waarop soms de „administratie" van onderduikers werd bijgehouden, clandestiene foto's van het koninklijk huis, protestboodschappen van de kerken, antinazistische spotprenten, moppen en liedjes, noodkacheltjes, bekendmakingen over represailles en executies, signalementenbladen en nog honderden andere dingen, groot en klein.
Het Verzetsmuseum Amsterdam doet een beroep op allen die in het bezit zijn van voorwerpen en herinneringen uit 1940-1945. Alleen met uw hulp kan het museum op een verantwoorde manier de geschiedenis van het Verzet in beeld brengen.

Als u gehoor wilt geven aan deze oproep, bel of schrijf naar: Bureau van het Verzetsmuseum, O.Z. Voorburgwal 215-217, 1012 EX Amsterdam, tel.: 020-5522288 of 020-132682.

Geen perspectief zonder tradities.

In de oproep van het februari-herdenkingscomité wordt terecht herinnerd aan de waarde van het levend houden van daden uit het verleden die inspireren in de strijd van alledag.
De vrouwen en mannen die in februari 1941 de oproep van de communistische partij volgden en de algemene staking organiseerden tegen de racistische maatregelen van de bezetter, legden daarmee de grondslag voor het nationale verzet. Opnieuw bleek dat de communistische partij onder alle omstandigheden bereid en in staat is om haar strijd voor een menswaardige samenleving te voeren.
Om dat doel te bereiken moet, zoals gebleken is uit de ervaringen, onvermoeibaar gestreden worden tegen alle vormen van discriminatie, onderdrukking en vervolging.

Daaruit volgt dat de herdenking van de februari-staking geladen is met een brandende actualiteit. Ondanks felle strijd en zware offers zien we dat de voedingsbodem voor onverdraagzaamheid en discriminatie nog steeds niet verdwenen is en dat het daaruit voorspruitende kwaad nog niet met wortel en tak is uitgeroeid.
Ook al weten we dat een verschijnsel, dat eeuwenlang door heersende klieken in stand gehouden en gebruikt is om mensen tegen elkaar op te hitsen, niet te overwinnen is in minder dan een halve eeuw, moeten communisten dagelijks bewijzen dat zij ook nu in staat zijn die strijd voort te zetten. De staking van 1941 is daarbij een onuitputtelijke bron van inspiratie. In die dramatische dagen werden niet alleen vele landgenoten zich met een schok bewust dat de militaire nederlaag die de staat in mei 1940 leed, het volk niet kon laten verdwijnen. Op dat moment begrepen velen ook dat de vijand pas goed belaagd kon worden als allen tesamen de strijd zouden voeren. Daar ligt ook de schakel die de gebeurtenissen van toen en nu onverbrekelijk met elkaar verbindt.
In de strijd voor een samenleving zonder onderdrukking van mensen door mensen is de traditie een onlosmakelijk bestanddeel van de actualiteit, waar ook ter wereld. Wie zich bewust is van dit hoofdkenmerk van de weg naar het socialisme, weet ook dat we uit dit feit de kracht kunnen putten om gemeenschappelijk op te treden waarbij meningsverschillen en tegenstellingen geen hindernis mogen vormen. Dat zijn we verplicht aan de vrouwen en mannen die het hoogste offer brachten zodat wij nu hun werk kunnen voortzetten.

Leo Klatser

40 Jaar Bevrijding 1945 – 1985

Herdenkt de FebruariStaking '41

Defilé Langs De Dokwerker Maandag 25 Februari 17 Uur J D Meijerplein Amsterdam

Maandag 25 februari 1985 zal in Amsterdam opnieuw de Februaristaking 1941 worden herdacht.
Deze jaarlijkse herdenking zal plaatsvinden aan de vooravond van de herdenkings- en bevrijdingsdagen in mei 1985. Het zal veertig jaar geleden zijn dat ons land bevrijd, waarbij er aan de nazi-bezetting een einde kwam.
Juist in dit lustrumjaar zullen velen beseffen hoezeer het nodig is inspirerende daden van de bevolking uit het verleden levend te houden. Zo kreeg de stad Amsterdam het devies 'Heldhaftig, Vastberaden, Barmhartig' in haar stadswapen. Dat was mede een eerbewijs aan de Amsterdamse bevolking, die zich op en rondom de 25ste februari 1941 moedig teweer stelde tegen de vervolging van de joodse stadgenoten. De stakers van toen reageerden eensgezind op de oproep van de illegale CPN, verwoord in het manifest 'Staakt, staakt, staakt', dat een felle aanklacht vormde tegen de nazi-terreur en waarin tegelijkertijd een indringend beroep werd gedaan op de gevoelens van menselijkheid, solidariteit en saamhorigheid van de bevolking. Dit kwam in het manifest o.m. tot uiting in deze passage: ,,Onttrekt de Joodse kinderen aan het Nazi-geweld, neemt ze in Uw gezinnen op!!!". De Februaristaking 1941 kon daardoor uitgroeien tot een daad van zeer velen, waarmee behoud van menselijke waarden als het hoogste goed werd aangegeven en waardoor tevens de scheidslijn met het duitse nationaal-socialisme werd gemarkeerd.

Juist nu is het van groot belang aan dit facet van de Februaristaking te herinneren, daar getracht wordt een sfeer van haat en discriminatie op te roepen tegen minderheden in de samenleving. Het gaat er thans om alle vormen van georganiseerd fascisme, racisme vreemdelingenhaat en anti-semitisme te bestrijden, en te verhinderen dat deze bij komende raads-, kamer- en statenverkiezingen andermaal de kop zouden kunnen opsteken.
Er zal opgetreden dienen te worden tegen alle fascistische groeperingen. Hier is ook een belangrijke taak weggelegd voor de overheden. Zij dragen verantwoording tegenover allen, die allerwegen verlangen dat aan zulke uitwassen in de maatschappij paal en perk wordt gesteld. Het is ook een plicht ten opzichte van de slachtoffers van het nazi-regiem.
Men mag niet passief staan ten opzichte van de inhoud van artikel 1 van de Grondwet, welke luidt: ,,Allen, die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan".
Actief handelen is geboden! Dat is in de geest van de Februaristaking 1941.
Daarom is het zo belangrijk, dat overal initiatieven worden genomen om de strijd tegen racisme en discriminatie door te zetten. Ook om lering te blijven trekken uit ervaringen en tradities uit de geschiedenis en van hen, die zich onbaatzuchtig voor hun medeburgers tijdens de donkere jaren van de bezetting hebben ingezet. De totstandkoming van het Verzetsmuseum in Amsterdam, waartoe nu de voorbereidingen in volle gang zijn, is om die reden van het grootste gewicht. Het is te hopen en te verwachten, dat dit initiatief — zeker in de stad van de Februaristaking — zeer brede ondersteuning zal verwerven.
Het valt niet te ontkennen, dat in deze tijd van groeiende werkloosheid en daling van inkomen, van aantasting van de koopkracht, en van gevaren voor het behoud van de vrede, vele mensen de toekomst met onzekerheid tegemoet zien. Vooral de jongeren dreigt elk perspectief als gevolg van de werkloosheid te worden ontnomen. Hun mogelijkheden op een eigen bestaan, studie, huisvesting e.d. worden steeds kleiner. Onder geen beding mogen zij aan hun lot worden overgelaten.
Een ieder dient zich verantwoordelijk te voelen.
Dit geldt ook voor de plaatsing van atoomraketten op Nederlands grondgebied; dat moet worden voorkomen. De heilloze weg van de atoombewapening zal men moeten verlaten in Oost en West, en waar ook ter wereld. In het lustrumjaar van de bevrijding zullen dan ook alle vredelievende krachten alles in het werk moeten stellen om een kentering ten goede — terwille van vrede en veiligheid — tot stand te brengen.

Het Februari Herdenkingscomité is ervan overtuigd, dat opnieuw duizenden mensen naar de Dokwerker in Amsterdam zullen komen om aan de herdenking deel te nemen.
Onzerzijds hebben we het humane karakter van de Februaristaking 1941 in herinnering willen roepen. Op dit moment dient tegenover onverdraagzaamheid en discriminatie — waarvan nog zovelen de dupe worden — de tolerantie te staan van allen, die een democratische samenleving nastreven.
Het is tegen deze achtergrond, dat wij een ieder oproepen, op grond van eigen overwegingen, **maandag 25 februari 1985** aanwezig te zijn op het Jonas Daniël Meijerplein voor de jaarlijkse herdenking van de Februaristaking 1941.
Het defilé zal 's middags om 17.00 uur worden geopend met een kranslegging door het Gemeentebestuur van Amsterdam en het Februari Herdenkingscomité.

Amsterdam, december 1984

Adhesiebetuigingen aan:
Februari Herdenkingscomité:
c/o Tinie IJisberg - secretaresse
Antwoordnummer 10635
1000 RA Amsterdam
telefoon: 020 - 263446

Bijdragen aan Mevr. Ali van Dijk-Stol,
Amsterdam,
telefoon 020-26 34 40
Postgiro 2087005/Gemeentegiro 4707007

no. 2 februari 1985

verschijnt 10 x per jaar

amendementen en pre-adviezen
29 ste congres
Zie pagina 3 t/m 19

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

CPN leden krant

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

29e congres 1-2-3 maart amsterdam

de CPN sterk voor

krachtenbundeling tegen rechts beleid

een nieuw progressief alternatief

manifestatie 85

Vervolg verslag manifestatie zie pagina 22

john geelen: „wij willen de toon zetten in de kakafonie van actie"

„1985 wordt een heel bijzonder jaar met de voortzetting van de grote maatschappelijke bewegingen en nieuwe hoogtepunten, als uiting van kracht tegenover de politiek van Lubbers en zijn trawanten op vrijwel alle terreinen van de politiek.
In het jaar van de komst van de paus en van de muziek willen wij de toon zetten en onze rol spelen in de kakafonie van actie om deze regering weg te jagen."
Met deze woorden opende John Geelen de CPN-manifestatie, waarbij hij uiteenzette het waarom van de manifestatie.
„Vandaag houden we een manifestatie, een programma, waarin diverse sprekers en spreeksters, maar ook het cultureel programma een beeld geven van onze politiek, wat deze inhoudt, waar de prioriteiten liggen en hoe wij vorm willen geven aan de bundeling van krachten voor een links alternatief, zowel in de actie als in haar parlementaire vertaling."
„De afgelopen tijd is van de partij een beeld ontstaan van ruzie. Ondanks nog bestaande meningsverschillen organiseren we toch deze manifestatie, omdat de partij meer is dan dat. Wij hebben veel gedaan om de actie mee te organiseren, hebben verenigend opgetreden."
„We hebben deze manifestatie georganiseerd om de toon te zetten voor wat onze inzet is in de samenwerking op alle niveaus, om de Lubbers-politiek te blokkeren. Daarvoor is niet alleen de wil tot samenwerking voldoende, maar nodig is ook actief meewerken, hieraan vorm geven met eigen opvattingen en inzet als communistische partij. Deze dag zal daar een beeld van geven."

ina brouwer: „norm van verzet hoog houden"

„Als Van Aardenne en Winsemius, hoe verschillend ze verder ook mogen denken, het over één ding roerend eens zijn, n.l. dat er meer kerncentrales moeten komen, als v.d. Broek vindt dat België maar raketten moet plaatsen om het in november hier gemakkelijker te maken, als De Graaf en De Koning hun sociaal gezicht opzetten en de armoede en werkloosheid steeds dieper invreten, dan is het de tijd voor communisten, niet om de eenheid af te roepen, maar om de mensen op te roepen om gezamenlijk in verzet te komen."
Verzet, dat woord vormde het steeds terugkerende thema in de toespraak van Ina Brouwer.

kabinet lubbers moet weg

Ingaand op opvattingen vanuit de regering Lubbers dat normen en waarden worden aangetast sprak ze over de norm van verzet. „Verzet mag niet als je geen 20 rapporten inlevert dat het economisch verantwoord is, verzet mag niet op het Binnenhof want daar moet het rustig blijven, verzet komt net niet uit want er wordt onderhandeld, in Genève of waar dan ook (...)
We raken er niet van onder de indruk. Verzet kwam nooit uit in de geschiedenis, er was altijd wel een argument."
„Beste mensen, het is de wereld op z'n kop zetten. Het waren nooit en het zijn nog niet de gewone mensen, die verantwoordelijk zijn voor de sociale chaos in dit land. Het waren duurbetaalde directies en ministers als Van Aardenne die de uiteindelijke verantwoordelijkheid droegen.
Wij zullen niet accepteren dat Van Aardenne mag blijven maar de ADM-werknemers weg moeten!
Als je als mens in de politiek niet meetelt, dan ben je op den duur helemaal nergens meer. Daarom is er maar een redelijke oplossing. In het belang van een menswaardig economisch herstel, in het belang van de betaalbaarheid van de sociale zekerheid, in het belang van de democratie en de zorg voor elkaar, is het hoog tijd dat de regering Lubbers verdwijnt!"

gouden bergen

Vervolgens ging Ina Brouwer in op de vraag, hoe stevig zit de regering-Lubbers in het zadel?
„De heren doen alsof ze zeker zijn van hun zaak. Maar waarom dan zo krampachtig gereageerd. Waarom zo'n druk op België om raketten te plaatsen en een tienvoudige waarschuwing tegen loonexplosies, terwijl we alleen maar winstexplosies zien?
De ploeg van Lubbers zit gevangen in een kramp. Terwijl ze steun verliezen onder de bevolking, weten ze dat ze de gouden bergen die ze beloofden niet in handen hebben. Ze weten dat het beloofde werk er niet komt. Ze kennen de armoede die in Nederland z'n gezicht weer laat zien. Ze weten ook dat de mensen dit niet onbeantwoord zullen laten."

volkspetitionnement

Een voorbeeld van de 'kramp' van het kabinet-Lubbers noemde Ina Brouwer het rakettenbesluit van juni verleden jaar.
„De zgn. rakettenbalans tussen Amsterdam en Moskou is niet uitgevonden uit naam van de vrede maar om het vege lijf van dit kabinet te redden.
Zowel de Nederlandse als de Belgische regering zouden er beter aan doen te erkennen dat er geen maatschappelijk draagvlak is voor plaatsing van de raketten!!!"
In dit verband wees ze op de betekenis van het komende volkspetitionnement tegen de kruisraketten.
„We mogen trots zijn op de Nederlandse vredesbeweging die zich niet door arrogantie en intimidatie laat verdelen maar gezamenlijk eraan werkt om nog meer mensen te bereiken. En dat zal ook nodig zijn. Want de regering weet van geen ophouden. Dachten we dat er in Genève werd onderhandeld over ruimtewapens, verklaart de Nederlandse minister van buitenlandse zaken geen bezwaar te hebben tegen onderzoek naar dit soort wapens. Het enige antwoord daarop is een indrukwekkend volkspetitionnement waaruit zal blijken dat de Nederlandse bevolking past zich mee te laten sleuren in deze blinde, onbeheersbare, vernietigende wapenwedloop."

mens centraal

Herinnerend aan de betekenis van normen en waarden sprak Ina Brouwer over de democratie. „De regering-Lubbers doet er beter aan de weerstand van miljoenen niet achteloos opzij te schuiven. Het gaat hier niet om een ganzenbordspel waarvan je de spelregels naar willekeur kunt veranderen, maar om de grondbeginselen van onze democratie. Wie zo hannest met de overtuiging van miljoenen moet niet verwonderd zijn dat mensen zich afkeren van deze vorm van politiek.
Wie denkt dat de CPN de vervreemding van de mensen van dit politieke gebeuren met vreugde gade slaat heeft het mis. We kennen de gevaren van moedeloosheid, van het gevoel 'het helpt allemaal toch niks'. Juist daarom zien we het ook als onze taak mensen terug te winnen, mensen op te roepen zich in de strijd te gooien, maar dan voor een progressieve politiek, waarin de mens zelf, man en vrouw, zwart en blank centraal staat!"

geen versplintering van links

Teruggrijpend op haar uitspraak dat de regering-Lubbers moet verdwijnen gaat Ina Brouwer in op de noodzaak van samenwerking.
„Partijen hebben verschillende tradities en posities — daar gaan we van uit. Maar het is kortzichtig om verschillen alleen in te zetten als argument tegen samenwerking. Waar niemand op zit te wachten is versplintering van links. Dat zou een terugval zijn in hoop en perspectief. Dat zeg ik ook tegen de PvdA, die in opiniepeilingen slapende rijk wordt, maar zich tegelijk opstelt als gevangene van CDA en VVD. Terwijl onder veel mensen samenwerking gemeengoed is, is het bij de PvdA opvallend stil over dit onderwerp. Je krijgt het idee dat de PvdA progressieve samenwerking nog meer vreest dan de regering-Lubbers."
„Toch kan het alternatief voor deze politiek niet zijn een beetje meer of minder van hetzelfde. Het moet ook de PvdA duidelijk zijn dat een echt vredesbeleid, een echt sociaal beleid, het terugwinnen van het vertrouwen van mensen in de politiek niet mogelijk is door een vastklampen aan CDA of zelfs VVD met tegelijkertijd een volstrekte verwaarlozing van de samenwerking ter linkerzijde."

actie-akkoord

„De CPN heeft vaker gezegd: we moeten niet alleen praten over samenwerking, maar konkrete stappen doen. Er is tussen progressieve partijen en bewegingen zoveel overeenstemming dat een actie-akkoord op hoofdpunten mogelijk is. Zowel plaatselijk als landelijk. Dat kan ook de basis leggen voor verdere samenwerking bij verkiezingen.
In het voorjaar zal de strijd om sociale zekerheid, koopkracht en arbeidstijdverkorting, het volkspetitionnement tegen de raketten al onze aandacht vragen. Wat let ons om nu al als progressieve partijen om de tafel te gaan zitten en de hoofdlijnen voor actie en alternatieven uit te werken."

scherp protest

Het verzet kwam in haar redevoering opnieuw aan de orde toen Ina Brouwer sprak over 40 jaar bevrijding.
„Wat het verzet 40 jaar geleden ons heeft geleerd is dat niet ons zwijgen, niet ons stilzitten, maar ons optreden de geschiedenis verandert. Dat geldt als je iets wilt doen tegen massawerkloosheid, tegen de kernwapenwedloop. Dat geldt ook voor de strijd tegen racisme en fascisme."
In dit verband herinnerde ze aan de officiële ontvangst van een oorlogsmisdadiger in Oostenrijk en de aankondiging van een bijeenkomst van SS-veteranen in West-Duitsland.
„Dat is een pure provocatie tegen hen die het slachtoffer werden van de barbaarse gruwelen van het nazi-regime. Een provocatie tegen alle anti-fascisten, ook in West-Duitsland zelf. Niemand kan hierover zwijgen. Wij verlangen een niet mis te verstaan protest bij de regeringen van Oostenrijk en West-Duitsland."

geen vanzelfsprekendheid

„40 jaar is voor sommigen een lange tijd, anderen beleven nog dagelijks de gruwelen van de oorlog. Velen werden na '45 geboren anderen proberen te vergeten. Racisme bestaat, ook nu, en maakt slachtoffers met een gekleurde huid. Daarom geeft de aankondiging van de SS-bijeenkomsten, van de officiële ontvangst van oorlogsmisdadigers ons een diepe schok, afgrijzen, het gevoel van 'niet weer'!"
Laten deze tekenen des tijds voor ons een aansporing zijn om in het licht van de 4e en 5e mei duidelijk te maken dat zelfs de viering van 40 jaar bevrijding geen vanzelfsprekendheid is, maar het resultaat van voortdurende strijd tegen fascisme, racisme en oorlogsdreiging. Nooit meer fascisme, nooit meer oorlog!"

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Walter Schoonenberg.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 262565 (tst. 13).

rob philip: „wij eisen verregaande invloed"

„Ondanks alle pogingen vanuit Den Haag is het Van Aardenne en Ruding nog steeds niet gelukt de ADM de doodsteek toe te brengen. Als het aan ons ligt zal ze dat ook niet lukken en zullen we op tal van manieren verzet blijven plegen."
Rob Philip, secretaris van de ondernemingsraad van de ADM, verwoordde op de manifestatie de actuele strijd die op de ADM wordt gevoerd.
„Wij plegen niet alleen verzet, maar brengen ook op tal van manieren creatieve voorstellen naar voren om de werf een goede toekomst te geven. Is het niet een schande dat Van Aardenne koerst op afbraak terwijl het personeel tal van mogelijkheden ziet om de werf te behouden. Daarom willen we invloed hebben op de toekomstige ontwikkeling van de werf."
Van grote betekenis noemde Rob Philips de solidariteit met de acties van het werfpersoneel.
„Nog dagelijks komen er brieven en telegrammen vanuit bedrijven en instellingen. We hebben geweldige steun van de scheepsbouw- en werkgelegenheidscomitees uit Amsterdam-Noord.
Zeker niet vergeten mag worden de onvermoeibare steun van de partij in al z'n geledingen. Die steun bij het organiseren van de solidariteit en het meehelpen opzetten van politieke steun voor onze werf is van onschatbare betekenis. Het is de kracht van onze partij.
Dat geldt ook voor de krant De Waarheid. Vanaf het eerste moment volledig achter onze opvattingen, meehelpend feiten aan het licht te brengen, oproepend tot steun. Een linkse krant waardig, die dan ook ons aller steun verdient."
Tot slot wees Rob Philip erop dat de ADM-ers er nog lang niet zijn.
„We zullen nog tal van barrières moeten nemen. Maar onze strijd gaat door."

hans langenberg: 'economische en politieke boycot nicaragua doorbreken!'

„Nicaragua is na de overwinning op de Somoza-diktatuur nog steeds in een vreselijke strijd verwikkeld. Een strijd die op vele fronten wordt uitgevochten. Aan de ene kant een strijd tegen armoede, tegen de onwetendheid, tegen de afhankelijkheid, tegen de bureaucratie en aan de andere kant militair tegen de aanvallen van buitenaf, die gesteund worden door de machtigste staat van dit ogenblik. Een strijd die kollektief wordt gevoerd, waarbij vele overwinningen worden behaald, maar ook vele slachtoffers vallen, schuldigen en onschuldigen, militairen en burgers, vrouwen en kinderen, boeren en arbeiders."
Zo begon Hans Langenberg van het Nicaraguacomitee zijn toespraak, als vervanger van Francisco Silva, die door overmacht niet in staat was de manifestatie toe te spreken.
Hans Langenberg ging uitgebreid in op de „dubbele strijd" die het Nicaraguaanse volk moet strijden.

„Strijd voor verbetering van de levensomstandigheden, voor economische en politieke onafhankelijkheid wordt gevoerd met de wapens van het verstand en de werkelijke wil om te overwinnen van het FSLN, gesteund door de overgrote meerderheid van de bevolking."
„De strijd tegen het machtige Noord-Amerika voeren we militair. Laat er geen misverstand over bestaan: de oorlog woedt in alle hevigheid. Een oorlog tegen mensen die volledig zijn gedeformeerd door hun opleiding onder Somoza en die optreden als beesten." „Slachtpartijen onder de burgers, ontvoeringen, martelingen van vrouwen, kinderen en ouderen zijn het gevolg..."
Hans Langenberg stelde de vraag, waarom steunt Noord-Amerika de contra's? Zijn antwoord:
„De Nicaraguaanse bevolking moet opnieuw ondergeschikt worden gemaakt aan de wetten van „big brother", zodat uitbuiting en onderdrukking opnieuw opgelegd kunnen worden."
„Binnen deze kontekst is het nog steeds onbegrijpelijk dat de Nicaraguanen doorgaan met de opbouw van hun land. Wel moeten we eerlijk zijn en toegeven dat het steeds moeilijker wordt en dat, indien er niets gebeurd, het hele opbouwproces gevaar loopt. De Nicaraguanen zullen blijven doorvechten en zich niet gaan overgeven, maar de kosten voor de bevolking en voor alle democraten zullen immens zijn."
Kritiek uitte Hans Langenberg op de houding van de Nederlandse regering.
„Die lijkt gevoeliger voor de Noord-Amerikaanse invloed dan voor de moed en inzet van de Nicaraguaanse bevolking." Als voorbeeld noemde hij het stopzetten van de financiering van een drietal ontwikkelingsprojecten.
„Ik doe een beroep op iedereen om eensgezind, los van alle politieke verschillen die er nationaal bestaan, op te komen voor het doorbreken van de economische/politieke boycot van Nicaragua. Solidariteit moet uitgaan boven de stereotypen van bijeenkomsten waar we het allemaal eens zijn, maar moet omgezet worden in daadwerkelijke hulp, financieel en politiek. Daaraan moeten alle politieke krachten in dit land meewerken."
Hij eindigde zijn toespraak met woorden die zeker door Francisco Silva zouden zijn uitgesproken. „Gezamenlijk, Nicaraguanen en wijzelf zullen we er voor zorgen dat ze er niet doorkomen: NO PASARAN!"

BESCHRIJVINGS-BRIEF 2

29ste CPN CONGRES

1, 2 en 3 maart 1985

INLEIDING BIJ DE BESCHRIJVINGSBRIEF VOOR HET 29STE CONGRES

Algemeen

Het 29ste congres moet vaststellen met welke inzet en concrete doelstellingen de partij de komende tijd gaat werken. De besluiten geven richting aan het optreden van de partij in de komende twee jaar en maken duidelijk wat men van de CPN kan en mag verwachten. Bij het vaststellen van de ontwerp-besluiten is het partijbestuur ervan uitgegaan dat het nodig is de besluitvorming te richten op een aantal prioriteiten in ons optreden en op concrete initiatieven daarbij. We achtten het ongewenst en onnodig om opnieuw over algemene doelstellingen en uitgangspunten te congresseren. Het partijprogram biedt daarover voldoende duidelijkheid. Geen herhaling dus van eerder ingenomen standpunten, maar een congres dat gericht is op het uitwerken van initiatieven.
Het partijbestuur constateert dat deze opzet aansluit bij de wil tot eensgezind optreden van de partij rondom hoofdpunten waar de hele partij zich op richt.
Bij de verwerking van de amendementen zijn we er dan ook vanuit gegaan dat de menings- en besluitvorming op het congres toegespitst moet worden op behandeling van de voorgelegde ontwerpbesluiten.
De beschrijvingsbrief is volgens die opzet samengesteld en er bovendien op gericht een overzichtelijke besluitvorming mogelijk te maken.
Op een tweetal terreinen vinden we het nodig aan het congres een aanvullend besluit voor te leggen, en wel rondom vraagstukken van milieu/kernenergie en ten aanzien van De Waarheid.
Voorts zijn bij een aantal hoofdstukken aanvullende teksten voorgelegd.

Opzet van de beschrijvingsbrief no. 2

Om bovengenoemde redenen zijn de amendementen als volgt ingedeeld:

I. Kategorie: zonder stemming overnemen.

Amendementen die door het partijbestuur worden gezien als redactionele verbetering.

II. Kategorie: ter stemming voorleggen

Amendementen die naar de mening van het partijbestuur inzet moeten zijn van besluitvorming door het congres.

III. Kategorie: niet ter stemming voorleggen

Amendementen die naar de mening van het partijbestuur buiten de orde van het 29ste congres vallen. Dat betreft verschillende soorten amendementen:

a. amendementen die strijdig zijn met het program

b. amendementen die een intentie of doelstelling aangeven, waarover in het partijprogram al is besloten, zonder dat deze met concrete initiatieven en de actualiteit zijn verbonden.

c. amendementen die een gedetailleerde programmatische uitwerking inhouden en zich meer lenen voor behandeling in een verkiezingsprogram.

d. amendementen die een gedetailleerde organisatiestruktuur of -regels inhouden en zich meer lenen voor behandeling in een debat over partijstatuten.

e. amendementen die redactioneel geen verbetering, een overbodige toevoeging, niet ter zake of elders behandeld zijn.

IV. Amendementen die (nieuwe) initiatieven voorstellen die mogelijk door het te kiezen partijbestuur kunnen worden uitgewerkt, maar waarover het congres moeilijk kan besluiten i.v.m. onmogelijkheid tot afweging van reële mogelijkheden, consequenties, vorm en tijdstip.

Voorstellen in deze laatste rubriek kunnen mogelijk de vorm krijgen van aanbevelingen aan het nieuwe partijbestuur. Bij de toelichting op de preadviezen per hoofdstuk worden deze aanbevelingen aangegeven. In een aantal gevallen is in deze beschrijvingsbrief sprake van een 'samengevoegd amendement'. Daarbij gaat het om een nieuwe tekst, waarin redactioneel een aantal amendementen zijn verwerkt. Het is ons niet in alle gevallen gelukt hierover van te voren te overleggen met alle betrokken indieners van amendementen. Per hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de preadviezen van het partijbestuur. Bij die preadviezen gaat het om meerderheidsopvattingen van het partijbestuur.
Bij het partijbestuur zijn een aantal amendementen binnengekomen m.b.t. de procedure tot aan het congres. (zie eerste beschrijvingsbrief) Deze zijn niet aan de orde op het congres omdat het hier ging om afspraken over de voorbereiding met de distrikten. (via de congrescommissie).

Mogelijkheid tot wijziging van de beschrijvingsbrief.

Het partijbestuur heeft gestreefd naar een zorgvuldige indeling en behandeling van de ingediende amendementen. Hierbij kunnen uiteraard beoordelingsfouten gemaakt zijn.
In laatste instantie maakt het congres zelf uit welke amendementen wel en niet ter stemming worden voorgelegd. Om reeksen ordedebatten op het congres te voorkomen, stelt het partijbestuur (evenals bij het buitengewone congres) de volgende regeling voor:

a. Het partijbestuur stelt in overleg met de congrescommissie een commissie van beroep in, bestaande uit partijleden die niet direkt betrokken zijn geweest bij de opstelling van het congresmateriaal en die gezamenlijk het vertrouwen genieten van de partij.

b. Indieners van amendementen kunnen, een met reden omkleed, bezwaar aantekenen tegen de indeling van hun amendement in de beschrijvingsbrief.

c. De commissie brengt advies uit aan partijbestuur en congres (commissie).

d. Het partijbestuur accepteert de adviezen van de commissie als bindend en wijzigt dienovereenkomstig de beschrijvingsbrief.

e. Het partijbestuur verzoekt het congres de adviezen van de commissie eveneens als bindend te beschouwen.

In een beperkte oplage wordt een afzonderlijk amendementenboek verspreid waarin ook alle amendementen vermeld staan die niet ter stemming worden voorgelegd.
Daarbij is aangegeven bij welke rubriek het betrokken amendement is ingedeeld d.w.z. om welke reden het partijbestuur heeft besloten het niet op de congresagenda te plaatsen.
Bezwaren dienen schriftelijk te worden ingediend via het partijsecretariaat aan de commissie van beroep, voor 28 februari 10.00 uur a.s.
De commissie van beroep bestaat uit: Wietse Douma (Friesland), Tineke van de Klinkenberg (Amsterdam), Hekon Pasman (Gouda).

ORDE

Ter stemming voorleggen

1. op congres huishoudelijke zitting voor de verkiezing van het partijbestuur.Bedoeld als besloten zitting.

   afd.Beerta

   PREADVIES: -

ONTWERP-RESOLUTIE

HOOFDSTUK I

Initiatieven voor vrede en veiligheid

PARAGRAAF 1

Toelichting preadvies bij amendementen

Ten aanzien van § 1:
Verscheidene amendementen die niet ter stemming worden voorgelegd, beoogden uitspraken over acties en actievormen naast het volkspetitionnement, al dan niet vooruitlopend op negatieve regeringsbeslissingen inzake de kruisraketten. Het partijbestuur wil - zonder te kort te doen aan verschillende actieplannen - de inzet van de partij voor het petitionnement in alle duidelijkheid centraal stellen. De bedoeling van veel amendementenindieners is vooral duidelijk te maken, dat de CPN met de vredesbeweging in al haar schakeringen en verschillen verbonden wil zijn. Dit is volgens het partijbestuur het best verwoord in amendement nr.5, dat met een positief preadvies ter stemming is voorgelegd.

Ter stemming voorleggen

1 In r.7 toevoegen na:'...daarop zijn gericht',

'Voorts zal zij zich blijven inzetten voor het behoud en de uitbouw van een zo breed mogelijke vredesbeweging in ons land.'

nr.5(Stam/Verkerk , Jordaan); vgl nr.4 (Silversmith - Den Haag), nr.7 (Hoogendam - Den Haag);nr.9(Lantinga-Amsterdam) nr.10 (Hansen - Amsterdam).

PREADVIES: +

2 Na r.10 toevoegen:

'Wanneer de Nederlandse regering in november 1985 onder zware druk van de NAVO toch tot plaatsing van nieuwe atoomraketten mocht besluiten, dan ontstaat een nieuwe situatie, waarin een doeltreffend antwoord van de vredesbeweging noodzakelijk is. Derhalve zal de CPN nog voor de zomer van 1985 een landelijke conferentie organiseren om te bespreken, welke stappen in die situatie noodzakelijk zijn .
Inzet van de conferentie is dat hoe dan ook de plaatsing van deze nieuwe kernwapens op Nederlands grondgebied moet worden voorkomen.

nr. 8(Docter, Willems/ Zwolle e.o.)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.1(Noord-West, Groningen),nr. 2. (distr.conf.Zaanstreek), nr.3 (Termunten,), nr.6 (Lantinga,Amstelveen), nr.11.(Helmers,Amsterdam) nr.12 (Maastricht)

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r.3, tussenvoegen na 'en zal initiatieven nemen' : 'en ondersteunen'
nr.22.(De Rooy,Jongeneel/Amsterdam)

Ter stemming voorleggen

1 r.14
Na regel 14 : 'Tevens streeft de CPN naar konversie van de wapenproducerende industrie.
nr.27 (Maastricht)

PREADVIES: +

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r.4.achter 'atoombewapening' toevoegen: 'en andere massavernietigingswapens'
nr.35 (Beneder,Arnhem)

r.5 i.p.v. 'betrekking': 'betrekkingen'

r.21. Het woord 'steden' vervangen door 'gemeenten'
nr.52 (Prins,Amsterdam)

Ter stemming voorleggen

r.6. toevoegen na....'staten'
'In dat kader richt zij zich tegen de Amerikaanse plannen tot ontwikkeling en produktie van ruimtewapens, die een nieuwe gevaarlijke fase in de wapenwedloop inluiden.
De CPN neemt stelling tegen reaktivering.....'

Samengevoegd amendement, vgl nr.13(Beekhuizen,Amsterdam) nr.14 (Griffioen, Haarlemmermeer), nr.15 (Beerta), nr.16 (Oude Pekela),nr.17 (Kallenbach,Haarlem)

PREADVIES: +

2 r.8, toevoegen:
'en het feit dat belangrijke onderhandelingen beperkt blijven tot Amerika en de Sowjet-Unie'.
nr.42 (den Boef,Leiden)

PREADVIES: -

3 Na r.15 toevoegen:

'De CPN bepleit zelfstandige vredesinitiatieven van de kleinere landen in Europa als een bijdrage aan het scheppen van een beter klimaat inzake de Europese Veiligheid. Daarmee kunnen tevens de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie in Genève positief worden beinvloed. Tot die zelfstandige vredesinitiatieven rekent de CPN het niet plaatsen van kruisraketten in Nederland en België, het stopzetten en ongedaan maken van plaatsing van middellange afstandsraketten in andere Europese landen en voortgang van het overleg om tot kernwapenvrije zones in Europa te komen'.

Samengevoegd amendement, vgl.nr.49 (Oude Pekela),nr.46 (Beekhuizen,Amsterdam), nr. 47 (Noord-West Groningen).

PREADVIES: +

4 r.16 schrappen 'naast overleg op regeringsniveau tussen Oost en West en vervangen door:
'Naast het bevorderen van overleg op regeringsniveau tussen Oost en West vindt de CPN het van het grootste belang dat gekomen wordt tot blokdoorbrekende initiatieven. Zij zal hiervoor dan ook ondersteunend en stimulerend optreden en zonodig zelf initiatieven voorbereiden. Ook zal de CPN de mogelijkheden onderzoeken van een brede coalitie voor losmaking van de NAVO door Nederland in samenhang met ontwikkelingen in andere landen. Het opgang komen en brengen van een dergelijke (protest)beweging moet gezien worden als een eerste stap van groepen mensen en landen die hun medewerking aan de doorgaande wapenwedloop en de inzet van strategische en taktische kernwapens weigeren.
Ter bevordering van een dergelijk samenhangend vrede- en veiligheidsbeleid is het van belang, dat kontakten.....'

nr.51 ((Rooy/Jongeneel - Amsterdam)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.33 (v.Oosten Vlaardingen),nr.34 (Oude Pekela),nr.36.(Medemblik),nr.37 (Zoetermeer),nr.38 (Noord-West,Groningen),nr.39 (van Oosten,Vlaardingen),nr.40 (Arnoldussen,Amsterdam),nr.41 (Raamsdonk,Den Haag),nr.43 (Noord,Rotterdam), nr.44 (Maastricht) nr.45 (van Oosten, Vlaardingen),nr.46 (Beekhuizen,Amsterdam),nr.47 (Noord-West,Groningen), nr.48 (Zoetermeer),nr.49 (Oude Pekela),nr.50 (Silversmith,Den Haag), nr.51 (Rooy,Jongeneel/ Amsterdam) nr.53 (Utrecht), nr. 54 (v.d.Hoeven,Amsterdam), nr.55 (Heiligers,Gelderland), nr. 56 (Enkhuizen), nr.57 (Engelsman,Amsterdam)

TOEVOEGINGEN NA PARAGRAAF 3.

Niet ter stemming voorleggen

nr.58 (Tara,O.S.Varma,Amsterdam) nr.59 (Arnoldussen,Amsterdam) nr.60 (Haarlemmerpoort); nr.61 (Rooy/Jongeneel - Amsterdam)
nr.62 (Noord,Overvecht), nr.64 (Noord-West,Groningen), nr. 65 (De Bilt),nr.66 (Groningen.) -64,65 en 66 worden verwezen naar nieuw hoofdstuk.

Toelichting preadvies bij amendementen

Ten aanzien van § 2:
Verscheidene amendementen bij deze paragraaf bevatten detailleringen in stellingname die bij het verkiezingsprogram thuis horen, of ideeën over concretere initiatieven die als aanbeveling naar het nieuwe partijbestuur door kunnen. Dit laatste is het geval met amendement nr. 30 over praktische voorstellen voor actie en amendement nr. 32 over een conferentie m.b.t. militarisering van de regio (zie hiervoor ook het verslag van werkzaamheden onder 4.). Een derde groep amendementen bevat formuleringen die reeds in het partijprogram in dezelfde geest of beter zijn vastgelegd. Tenslotte hebben sommige amendementen betrekking op overschakeling van wapen- naar 'vredes'-industrie. Het partijbestuur acht dit element binnen de resolutie het best verwoord in amendement nr.27, hetgeen ter stemming wordt voorgelegd met een positief preadvies.
ten aanzien van § 3:
Verscheidene amendementen beoogden een uitspraak van het congres tegen de plannen voor ruimtewapens (Star Wars). Het partijbestuur stelt voor deze intentie over te nemen in een samengevoegde tekst bij deze paragraaf, zodat het congres over deze actuele kwestie een duidelijke uitspraak kan doen.
Hetzelfde geldt ten aanzien van de nieuwe situatie waarin onderhandelingen tussen Verenigde Staten en Sovjet-Unie op gang komen. Een aantal amendementen hebben daar (zijdelings) betrekking op. Het partijbestuur legt het congres gezien de actuele betekenis van deze kwestie een uitspraak voor die - in de lijn van onze politiek - de eigen mogelijkheden van Nederland en andere kleinere landen wil benadrukken. Amendement nr.42 bedoelt misschien dezelfde intentie te verwoorden, maar verzwakt tegelijkertijd ons verzet tegen de West-Europese Unie.
Niet ter stemming worden voorgelegd amendementen die redactioneel van aard, maar geen verbetering zijn en verschillende die stellingnames uit het partijprogram opnieuw aan de orde stellen. Sommigen willen dit vooral ten aanzien van de NAVO. Daarover heeft het programcongres onze opstelling vastgelegd. Amendement nr.51 wil echter losmaking van de NAVO als actueel strijdpunt op de agenda plaatsen; reden waarom het wél ter stemming voorligt met negatief preadvies.
Tenslotte hebben twee amendementen betrekking op verslaggeving en discussie over buitenlandse contacten van de partij (nrs.53 en 54); zij worden als aanbeveling voor het nieuwe partijbestuur opgevat.

Amendementen met betrekking tot kernenergie, ingediend bij dit hoofdstuk worden behandeld en ondervangen bij een apart nieuw hoofdstuk (Geen kernenergie).

Amendementen die de tekst van hoofdstuk IV - al of niet gewijzigd - bij dit hoofdstuk willen voegen, worden niet ter stemming voorgelegd. Stemmingen over volgorde van hoofdstukken lijken het partijbestuur geen zaak voor het congres. (Afgezien daarvan zou het partijbestuur ook politiek bezwaar hebben tegen het behandelen van de inhoud van beide hoofdstukken onder één en dezelfde noemer).

HOOFDSTUK II
Initiatieven in de sociale strijd

INLEIDING

Zonder stemming overnemen

Kop: 'Initiatieven in.....' vervangen door:
'Initiatieven in de sociaal-economische strijd'

nr.1 (v.Houts - Stadionbuurt); vgl. nr.8 (Oude Pekela); nr.5 (vrouwenoverleg); nr.6 (Jordaan).

r.1-7 vervangen door:
'De CPN zal zich de komende tijd inzetten voor versterking van de akties voor verkorting van de arbeidstijd en uitbreiding van de werkgelegenheid, versterking van de koopkracht van werkenden en uitkeringsgerechtigden en voor behoud en verbetering van sociale zekerheid.'

nr.2 (Lantinga - Amstelveen); nr.5 (vrouwenoverleg); nr.6 (Jordaan)

Ter stemming voorleggen

1 Na r.7 toevoegen:
'Hoe belangrijk de strijd voor ATV met behoud van koopkracht ook moet worden geacht, constateert de CPN desalniettemin met de huidige voortgang van de ATV geen algemene en afdoende oplossing van de massale werkloosheid, met name onder jongeren en vrouwen geboden kan worden. Parallel aan de ontwikkeling van de ATV loopt immers een voortdurende uitstoot van arbeidskrachten uit het arbeidsproces als gevolg van automatisering en door de toeloop van nieuwe arbeidskrachten op de arbeidsmarkt. Dat betekent dat binnen de begrenzing van de bestaande maatschappelijke verhoudingen, zowel politiek als economisch, een voortdurende massale werkloosheid bestreden zal moeten worden. Fundamentele oplossingen voor de crisis en de gevolgen daarvan zijn slechts mogelijk, indien buiten de heersende maatschappelijke begrenzingen wordt getreden.
Daarom staat de CPN voor bescherming en verbetering van de inkomens van werkenden en mensen buiten het arbeidsproces centraal'

nr.112 (Den Helder,Medemblik, Alkmaar)

PREADVIES: -

2 Na r.7 toevoegen:
'Uitgaande van de in haar program vastgelegde uitgangspunten, geeft de CPN op sociaal-economisch terrein prioriteit aan het ontwikkelen van initiatieven voor een drastische én maatschappelijk gecontroleerde ATV'

nr.111 (vrouwenoverleg); vgl nr.103 (Delft)

PREADVIES: -

3 r.1-7 vervangen door:
'Op sociaal-economisch terrein geeft de CPN prioriteit aan de strijd voor drastische arbeidstijdverkorting met behoud van loon en herbezetting, uitbreiding van de werkgelegenheid, verdediging en een zodanige verbetering van het stelsel van sociale zekerheid en van het belastingstelsel, dat een zelfstandig bestaan voor iedereen mogelijk wordt.'

nr.7 (v.Houts - Stadionbuurt); vgl. motie vrouwenconferentie; nr.11 (Cleuren - Limburg)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr.3 (Eenink, Min, Reining, - Groningen); nr.4 (Hansen - Staatsliedenbuurt); nr.5 (vrouwenoverleg); nr.6 (Jordaan); nr.8 (Delft); nr.9 (de Jager e.a. - Heerenveen/Jubbega); nr.10 (Mellema - Osdorp); nr.12 (Lantinga - Amstelveen)

PARAGRAAF 1

Toelichting preadvies bij amendementen

Een groot deel van de amendementen liggen in de lijn van de oorspronkelijke tekst van de resolutie. Daar waar amendementen tot redactionele verbetering en - in het kader van de resolutie passende - aanvulling leiden zijn ze overgenomen.
Dat is veelal gebeurd door het samenvoegen van verschillende amendementen in nieuwe teksten.
Amendementen die slechts herhaling van program-doelstellingen of gedetailleerde, op verkiezingsprogram gerichte, uitbreiding van de resolutie wensen zijn niet ter stemming voorgelegd.
De belangrijkste discussiepunten betreffen:

1. *prioriteitstelling in het sociaal-economische werk.*
   Het partijbestuur heeft het standpunt van de vrouwenconferentie overgenomen. Andere prioriteitstellingen zijn afgewezen.
2. *Strategie met betrekking tot arbeidstijdverkorting.*
   Het partijbestuur houdt, uitgaande van het perspektief van 25 uur vast aan de noodzaak van een grote-stappen-strategie (32 uur) en de noodzaak van steun aan de komende vakbondsstrijd voor 36 uur met behoud van loon. Amendementen die één van beide elementen onduidelijk laten, zijn afgewezen.

Bij het hoofdstuk over koopkracht en sociale zekerheid zijn twee amendementen negatief gepre-adviseerd. De daarin bepleitte noodzaak tot verbetering van de koopkracht en verhoging van het minimum wordt door het partijbestuur onderschreven, het partijbestuur acht het echter niet de taak van het congres aktie-eisen vast te leggen.

Zonder stemming overnemen

r.22-25 vervangen door:
'Daar zal de CPN zich inzetten voor een arbeidsmarktpolitiek die mede gericht is op de herverdeling van arbeid binnen- en buitenshuis, o.m. door her- en bijscholing.'

Vgl nr.25 (Utrecht); nr.27 (Elbers - Haarlem); nr.28 (v.Beurden - Hoofddorp); nr.30 (Schurink, Morriën - Holendrecht); nr.31 (Drent - Gelderland); nr.33 (v.Oosten/Louwe - Rotterdam);nr. 176 (H. Grifioen - Haarlemmermeer); nr.177 (Gouda); nr.178 (Prins - Diemen); nr.179 (Pijpers - Nijmegen)

r.26-31 vervangen door:
'Het partijbestuur dient de komende tijd voorstellen uit te werken voor het ontwikkelen van een aktieve werkgelegenheids- arbeidsmarktpolitiek.'

vgl nr. 33 (v.Oosten/Louwe -R'dam); nr.36 (Utrecht); nr.37 (Jordaan, vrouwenoverleg); nr.52 (Beneder - Arnhem); nr.54 (Utrecht - Zuid/West).

Niet ter stemming voorleggen

nr. 17, (Zimmerman,Nwe.Westen, Spijkenisse), nr. 32 (Den Helder,Medemblik, Alkmaar), nr. 38 (Oude-Pekela), nr. 40 (Cleuren,Sittard), nr.41 (de Bruin, Haarlem),nr. 42 (Scheveningen), nr. 43.(Lantinga,Amstelveen), nr. 44 (Zeilemaker, Enschede),nr.45 (Cleuren,Sittard), nr. 46 (Zuid-West Utrecht), nr. 47 Arnoldussen,Transvaal,Asd), nr. 49 (Zd.,-West,Utrecht), nr. 50,51 (Duyker, Waterloopl.)

Ter stemming voorleggen

1 r. 1-21 vervangen door:
De CPN maakt zich sterk voor een actieve werkgelegenheidspolitiek. Zij treedt in ieder geval op voor behoud van bestaande arbeidsplaatsen en het scheppen van nieuwe werkgelegenheid in bedrijfstakken en regio's.
Een grootscheepse aanpak van de werkloosheid onder jongeren, speciale aandacht voor de positie van etnische minderheden en voorkeursbehandeling van vrouwen.
Versterking van de positie van het midden- en kleinbedrijf, het stimuleren van zelfbestuur en coöperatieve vormen van arbeid en steun aan de vele initiatieven van de werkbeweging.
Uitbreiding van gemeenschapsvoorzieningen, inclusief de omzetting van vrijwilligerswerk in betaald werk.
Een offensieve strategie ten aanzien van nieuwe technologieën.
Omschakeling van de wapenproduktie in civiele produktie en milieuconversie.

Vgl. nr. 13 (Beerta/Winschoten), nr. 14 (Drente), nr. 15 (Bollenstreek/Zoetermeer), nr. 16 (Den Haag), nr. 18 (P. Louwe - Rotterdam/Noord), nr. 19 (Utrecht), nr. 20 (Bodewes e.a. - Den Haag), nr. 21 (B. Bugter - Indische buurt/Amsterdam), nr. 22 (Utrecht), nr. 23 (P. Prins - Diemen), nr. 26 (De Bilt/Utrecht, nr. 29 (A. Pijpers - Nijmegen), nr. 34 (Hoogezand - Sappemeer), nr. 35 (Duijker - Waterlooplein), nr. 37 (Jordaan/Amsterdam, Vrouwenoverleg), nr. 39 (Delft), nr. 48 (T. op 't Ende e.a. - Rotterdam), nr. 53 (Duijker - Waterloopl.),nr.37 (Jordaan,vrouwenoverleg), nr.39 (Delft),nr.48 (T.op 't Ende e.a.,R'dam), nr.53 (Duyker,Waterloopl.), nr. 196 (Beekhuizen,Bijlmer), nr. 202 (Winschoten).

PREADVIES: +

Paragraaf 2 en 3

Ter stemming voorleggen

1 r.1-11 , par.2 en r.1-27, par.3 vervangen door:
'Versterking van koopkracht, behoud en uitbreiding sociale zekerheid

De CPN neemt en steunt initiatieven die gericht zijn op verbetering van de koopkracht, individualisering en herverdeling van inkomens.
Zij zal optreden voor:
- loonsverbetering, allereerst door het opeisen van de volledige prijscompensatie; deze dient ook te gelden voor ambtenaren en uitkeringsgerechtigden,
- optrekken van het minimum-jeugdloon en verlaging van de leeftijd waarop men recht heeft op het minimum,.
- behcud en herstel van het niveau van de uitkeringen en een verhoging van het minimum,.
- herstel van uitkeringsrechten en-voorzieningen en uitbreiding van de uitkeringsrechten door het uitbannen van kostwinnersbepalingen in het sociale zekerheidsstelsel,
- verlaging van de woonlasten i.h.b. door verlaging van de aardgasprijs,
- terugdringen van het profijtbeginsel in kollektieve voorzieningen.

De CPN zet zich in voor het organiseren van effectieve solidariteit met uitkeringsgerechtigden. De CPN zal daartoe landelijk en plaatselijk optreden tegen de uitvoering van alle regeringsmaatregelen die leiden tot aantasting van minima en sociale rechten. In het bizonder richt de CPN zich op:
- verzet tegen afsluitingen van gas en elektra en tegen huisuitzettingen van degenen die door deze maatregelen worden getroffen.
- het niet-uitvoeren van de voordeurdelers-en krakerskorting in de bijstand,
- het bestrijden van allerlei vormen van betutteling en inbreuk op privéleven van uitkeringsgerechtigden,

De CPN treedt op voor het tot stand brengen van onderlinge solidariteit tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden, betaald en onbetaald werkenden. Het is van groot belang dat sociale bewegingen en progressieve partijen tegenover de voortdurende aanvallen op de sociale zekerheid een gemeenschappelijke positie ontwikkelen. '

Vgl.nr. 55 (Hartogs,Amersfoort), nr.56 (Jordaan,/ vrouwenoverleg),nr.57 (Boshart,Breda),nr. 58 (Gouda), nr.59 (Bussing,vrouwenoverleg, Rotterdam),nr. 60 (Drent,Gelderland), nr.61 (Bussing, Spijkenisse/Vlaardingen/vrouwenoverleg, Rotterdam),nr.62 (Delft),nr.63(Zeilemaker, Enschede), nr.64 (Utrecht), nr.65 (Utrecht,Zd.West), nr.70 (Duppen,Slotervaart),nr.71 (Drente), nr.72 (Noord-West,Groningen), nr. 75 (Zimmerman, vrouwenoverleg,Rotterdam), nr. 76. (Nwe.Westen, Spijkenisse,Feyenoord, vrouwenoverleg Rotterdam), nr. 77 (Bugter,Ind.brt-Asd), nr.78 en nr. 79 (Zimmerman, vrouwenoverleg Rotterdam), nr. 80(Bugter, Ind.brt,Asd),nr.81 (de Witte,Rotterdam),nr.82(Cusell,Leiden), nr.83 (Fokkema,de Pijp),nr.87 (Bugter, Ind.brt,Asd), nr. 88 (van Praag, Krimpen), nr. 89 (Fokkema,de Pijp),nr.92 (Huizen,Blarcicum,Laren,Lemmer), nr. 99 (Morriën,Schurink, Holendrecht), nr.195 (van Braak, Funen).

PREADVIES: +

2 Toevoegen bij koopkracht:
'De CPN zal zich ervoor sterk maken, dat niet alleen de neerwaartse spiraal waarin de koopkracht zich sinds 1976 beweegt, wordt omgebogen, maar ook het verlies aan koopkracht, dat sindsdien niet is aangewend voor werkgelegenheid, volledig wordt opgeëist.'

nr.66 (de Rooy/Jongeneel, Oud-West, Van Galen, Amsterdam),
vgl.nr.67 (Lantinga,Amstelveen)

PREADVIES: -

3 Toevoegen bij verhoging van het minimum:
'De eerste stap is een verhoging van fl.400,-- per maand voor alle minima'

nr.97 (Willems, Zwolle)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.68 (zd-west Utrecht), nr. 69 (Duyker,Waterloopl.), nr.74 (Bodewes e.a. Den Haag), nr. 84 (Zimmerman, vrouwenoverl.Rotterdam), nr. 86(den Boef,Leiden), nr.85 (Pijpers, Nijmegen), nr. 90 (Scheveningen), nr. 91(Zoetermeer), nr.93 (Diemen), nr.94 (Willems, Zwolle), nr.95 (Willems,Hup, Zwolle), nr. 96 (?), nr. 98 (Peters,Nijmegen).

PARAGRAAF 4a

Zonder stemming overnemen

r.1 - 35 vervangen door:
' Naar de 25-urige werkweek
De CPN is van mening dat er nieuwe initiatieven nodig zijn in de strijd voor ATV om het perspektief van een 25-urige werkweek naderbij te brengen. De CPN wil deze strijd tot inzet maken in samenwerkingsverbanden met alle progressieve krachten en linkse bewegingen, zowel in direkte sociale strijd als in vertegenwoordigende politieke organen.De uitgangspunten van de CPN zijn:
a. doelstellingen
In de strijd voor drastische atv dienen verschillende doelstellingen te worden gekombineerd.(maatschappelijke herverdeling van de betaalde en onbetaalde arbeid, terugdringen van de fysieke en psychische arbeidsbelasting en verbetering van arbeidsomstandigheden, vermindering van de werkloosheid en vermeerdering van de vrijde tijd).Dat kan alleen worden gerealiseerd indien volledige en maatschappelijk gekontroleerde herbezetting van vrijgekomen arbeidsplaatsen tot stand komt.

vgl.nr.102 (Jordaan,vrouwenoverleg), nr. 109 (Delft), nr.111 (Jordaan, vrouwenoverleg) , nr. 122 (Jordaan, vrouwenoverleg).

Ter stemming voorleggen

1 Kop ' Op naar de 25-urige werkweek', vervangen door:
'Op naar verkorting van de werktijd'
r. 3 na 'noodzakelijk' schrappen:
'om het perspektief van 25 uur naderbij te brengen'

nr. 100,101 (Utrecht,zd.west)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr. 104 (Zimmerman,vrouwenoverl.Rotterdam), nr.105 (Medemblik), nr. 106 (Elsman, Slotermeer),nr.107 (Pijpers, Nijmegen), nr. 110 (Duyker,Waterlooplein), nr. 113.(Pijpers,Nijmegen), nr. 114 (Den Helder, Medemblik, Alkmaar), nr. 115 (Lenoir,Nw.Westen), nr.116(Nrd. Overvecht/Utrecht), nr. 121 (Noord-Oost,Groningen)

PARAGRAAF 4b

Ter stemming voorleggen

1 r.48 - 54 vervangen door:
'Tegen deze achtergrond is de vakbondseis van 36 uur te weinig vérgaand.Als basis voor machtsvorming zal de CPN aan die strijd steun geven. Zo snel mogelijk zal dit tot stappen op weg naar 32 uur moeten leiden.

nr. 133 (van Gastel,Huizen)
vgl.nr.132 (Prins,Diemen)

PREADVIES: -

2 r. 48 - 55 vervangen door:
'Tegen deze achtergrond ondersteunt en stimuleert de CPN aktief de strijd voor 25 uur, met als mogelijk grote tussenstap 32 uur. In dat perspektief steunt de CPN de vakbondsstrijd voor atv. Om atv in die omvang te realiseren, ziet zij brede machtsvorming als een noodzakelijke voorwaarde.'

nr.125 (vrouwenoverleg), nr. 130 (v.Sloten TBN)
vgl.nr.129 (van Houts, Stadionbuurt)

PREADVIES: -

3 r.48 - 55 vervangen door:
'De CPN is van mening dat de eerstvolgende stap gericht moet zijn op een 32-urige werkweek. Als noodzakelijke voorwaarde voor brede machtsvorming voor ATV steunt de CPN de huidige vakbondsakties voor 36 uur met behoud van loon. '

nr. 127 (Jordaan) vgl.131 (Bussing, Spijkenisse,Noord, Nwe.Westen, Zimmerman, vrouwenoverleg Rotterdam)

PREADVIES: +

4 r.48 - 55 vervangen door:
'Tegen deze achtergrond zal de CPN de komende vakbondsstrijd voor ATV met behoud van loon ondersteunen.'

nr.134 (Den Helder)
vgl.nr.128 (v.d.Knaap,Wormerveer)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr. 123 (Jordaan,vrouwenoverleg), nr.124 (Pijpers,Nijmegen), nr.126 (Delft), nr.135 (Nrd.West-Groningen).

PARAGRAAF 4c

Zonder stemming overnemen

r.1 'verzet zich' , vervangen door:
'is tegen'

r.2 toevoegen na 'loon',
'en prijscompensatie'

r.3 toevoegen na 'ondernemers'
'en overheid'

nr. 137 (Zimmerman, vrouwenoverleg Rotterdam)
vgl.nr.137 (Nrd.Oost,Groningen)

r.76 toevoegen:
'Daarnaast is van belang dat heffingen tot stand worden gebracht ten koste van kapitaalsintensieve bedrijven.'

vgl.nr.149 (Arends,Feyenoord), nr.150 (Hartogs,Amersfoort), nr.151 (Zimmerman, vrouwenoverleg Rotterdam)

Ter stemming voorleggen

1 r. 64 - r.68 schrappen

nr.142 (Zimmerman,Lenoir,Rotterdam , Duppen, Slotervaart)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr. 138 (Drente),nr.139(Kennemerland), nr.140 (Veenstra,Krommenie),nr.141 (Wolff,Haarlem), nr.143(Fokkema, de Pijp), nr.144 (Jordaan, vrouwenoverleg), nr.146 (Nrd.-Oost Groningen), nr.147 (Hoorn), nr.147(de Jong,Spaarnd.brt), nr.148 (Docter,Zwolle),nr.152 (Griffioen,Haarl.meer), nr.153 (Drent,Gelderland),nr.154 (de Jong,Spaarnd.brt), nr.155 (Docter,Zwolle), nr.156 (op 't Ende, e.a. Schiedam)

NIEUWE PARAGRAAF TUSSEN 4c EN 4d

Ter stemming voorleggen

1 Nieuwe paragraaf tussen 4c en 4d:

' Maatschappelijke controle.
De CPN zet zich in voor versterking van de maatschappelijke controle op herbezetting van de door ATV vrijgekomen arbeidsplaatsen. De CPN stelt hierbij de volgende prioriteiten:
. bij de controle op het totale aantal vrijgekomen arbeidsplaatsen, legt de CPN i.h.b.de nadruk op herbezetting van het aantal volwaardige nieuwe arbeidsplaatsen;
. bij de controle op de herbezetting van nieuwe arbeidsplaatsen, legt de CPN het accent op criteria die een extra houvast bieden voor groeperingen of kategorieën die door specifieke diskriminaties op de arbeidsmarkt zijn benadeeld.
De CPN zet zich in voor een beleid dat de kansen van vrouwen op de arbeidsmarkt versterkt; prioriteit aan de versterking van de arbeidspositie van vrouwen is een noodzakelijk onderdeel van onze politiek gericht op gelijkwaardige verdeling van arbeid over mannen en vrouwen.'

nr. 168 (Jordaan)
vgl. nr.169 (vrouwenoverleg), nr.118 (v.Houts,Asd), nr.119 (van Houts,Asd), nr.120 (Eenink e.a.Groningen), nr.159 (Leiden), nr.183 (Nrd.Oost,Groningen)

PREADVIES: +

2 AANVULLING NIEUWE PARAGRAAF LAATSTE REGEL:
'Ze zet zich in dit verband in voor konkrete maatregelen die dat mede kunnen bevorderen, zoals een quoteringssysteem (regeling waarin het percentage of het getal wordt vastgelegd volgens welke arbeidsplaatsen moeten worden opgevuld door -in dit geval- vrouwen)'
nr.169 (vrouwenoverleg)

PREADVIES: +

PARAGRAAF 4d

Zonder stemming overnemen

r.78 - 104 vervangen door:
'Politieke maatregelen vereist
De CPN treedt op voor overheidsmaatregelen die versnelde doorvoering van de ATV mogelijk maken en stimuleren. Het gaat hierbij in het bizonder om:
. het verlenen van gerichte steun aan bedrijven op grond van hiervoor genoemde criteria,
. verscherping van de arbeidswetgeving om afbraak van de rechtspositie van werknemers en voor werknemers nadelige gevolgen van flexibilisering van arbeidstijd te voorkomen.
. het doorvoeren van ATV met volledige herbezetting bij de overheid zelf, volgens hiervoor genoemde criteria.
. uitbreiding van de wettelijke bevoegdheid van ondernemingsraden dienst-en medezeggenschapscommissies m.b.t. personeelsbezetting en werktijdenregeling.'

vgl.nr.108 (Delft), nr.136 (Boshart,Breda), nr.145 (Delft), nr.158 (Bussing, vrouwenoverleg, Rotterdam), nr.160 (Cleuren,Sittard), nr.161 (Elbers,Haarlem),nr.163 (van Tooren,Diemen),nr.164 (Lantinga,Amstelveen),nr.165 (de Rooy/Jongeneel,Oud-West, Van Galen, Amsterdam),nr.166 de Jong,Spaarnd.brt), nr.167 (Bollenstreek),nr.168 (Jordaan),nr.170 (vrouwenoverleg), nr.171 (Zeilemaker,Enschede), nr.172 (Leiden

Niet ter stemming voorleggen

nr. 173 (Hoogezand,Sappemeer),nr.174 (Hoogezand,Sappemeer), nr.175 (Drent,Gelderland), nr.180 (Bussing,vrouwenoverleg, Rotterdam), nr.181 (Termunten), nr. 182 (Medemblik), nr.184 (de Jager e.a. Friesland),nr.185 (Hartogs,Amersfoort)

PARAGRAAF 4e

Zonder stemming overnemen

r. 106 - 126 vervangen door:
'Om grote stappen te maken is brede machtsvorming nodig. Daarom zet de CPN zich in voor nieuwe initiatieven in de vakbondsstrijd voor verdergaande ATV, voor het betrekken van andere maatschappelijke bewegingen in deze strijd en voor het gezamenlijk optreden van progressieve partijen. Een drastische en maatschappelijk gekontroleerde arbeidstijd is alleen mogelijk wanneer een nieuw blok van maatschappelijke en politieke krachten zich hiervoor gezamenlijk sterk maakt. De CPN streeft ernaar op alle niveaus hechte samenwerkingsverbanden tussen verschillende progressieve krachten die belang hebben bij ATV te ontwikkelen.
Zij zal:
. de strijd voor ATV op bedrijven en instellingen stimuleren en ondersteunen,
. bijdragen aan het verwerken van strijdervaringen en inzichten zoals die in diverse bewegingen, vanuit verschillende invalshoeken zijn ontwikkeld,
. kampanje voeren voor een gemeenschappelijke en gekoördineerde aanpak van ATV,
. in parlement, provincies en gemeenteraden aktie voeren voor politieke maatregelen die ATV kunnen versnellen en sturen.

nr. 187 (Jordaan, vrouwenoverleg)
vgl. nr.186 (Mol, Diemen), nr. 190 (Delft), nr. 192 (Scheveningen)

Niet ter stemming voorleggen

nr. 189 (van Rooy/Jongeneel,Oud-West, Van Galen, Asd), nr.191 (Den Helder), nr.193 (Leiden)

TOEVOEGINGEN BIJ PARAGRAAF 4:

Zonder stemming overnemen

Volgende paragrafen veranderen:
par.4 wordt par.1
par.1 wordt par.2
par.2 wordt par.3
par.3 wordt par.4

nr.203 (Delft)

Niet ter stemming voorleggen

nr. 197 (Hoogeveen,Asd), nr. 198 (Cleuren,Sittard), nr.199(Zoetermeer),nr.200 (den Boef,Leiden), nr. 201 (Pijpers,Nijmegen)

Aanbevelingen

Het congres draagt het nieuwe partijbestuur op een beleid te ontwikkelen gericht op konkrete maatregelen tot het verlagen van woonlasten.

nr. 73 (Ormel,Feyenoord)

' De CPN beschouwt de aktie voor een 25-urige werkweek als een breekijzer in de huidige sociaal-ekonomische verhoudingen. Een 25-urige werkweek is niet simpel een kwestie van korter werken, dus werkgelegenheid. Invoering vereist de wijziging van een reeks van technische, ekonomische en politieke verhoudingen en zal op haar beurt weer leiden tot belangrijke maatschappelijke wijzigingen.
De CPN zal op korte termijn naar buiten treden met een rapport waarin enerzijds aangetoond zal worden dat een 25-urige werkweek geen utopie is, maar een haalbare kaart en waarin anderzijds zal worden aangegeven aan welke voorwaarden voldaan zal moeten worden wil een 25 urige werkweek realiseerbaar zijn en welke effecten van een dergelijke maatregel te verwachten zijn. '
nr. 136 (Boshart,Breda)

'Het partijbestuur dient ervoor te zorgen dat een konkreet plan voor de noodzakelijke inkomenspolitiek wordt uitgewerkt.'
nr.157 (Utrecht, Zd.West)

'De CPN neemt initiatieven, om de internationale solidariteit te bevorderen inzake de sociaal-ekonomische strijd van de arbeiders in het buitenland (bijv.de Engelse mijnwerkers)

nr.194 (Medemblik)

HOOFDSTUK III

Initiatieven tegen racisme en voor gelijke rechten

Algemeen

Zonder stemming overnemen

In de kop: Na 'racisme' toevoegen: 'anti-semitisme en vreemdelingenhaat'

nr.2(Lantinga,Amstelveen);Vgl.nr.1 (Noord,Rotterdam)

Niet ter stemming voorleggen

nr 3 (Noord,Rotterdam),nr.4.(Cleuren, Sittard), nr.5 (Hoogezand-Sappermeer) nr.6 (Noord, Rotterdam), nr.7 (distr. conf.Groningen), nr.9 (distr.conferentie Kennemerland), nr.39 (Veenstra,Krommenie) nr.40 (Leiden), nr.41 (distr.conf. Den Haag),

PARAGRAAF I

Zonder stemming overnemen

r.9 laten vervallen: 'te komen'.
nr.14 (Noord,Rotterdam) , nr.43 (Bollestreek)

Ter stemming voorleggen

1 r.5: invoegen na ' in Nederland' en voor 'Het partijbestuur':
'De CPN is van mening, dat in Nederland voortdurend een aktief vervolgingsbeleid van het justitioneel apparaat inzake racismebestrijding nodig is. De CPN is van mening dat op korte termijn met juridische middelen de centrumpartij en soortgelijke organisaties verboden dienen te worden.
De CPN vindt dat zo'n beleid effektief is, als het gedragen wordt door maatschappelijke bewegingen, die zich keren tegen iedere vorm van racisme, anti-semitisme en fascisme.
nr.12 (Holendrecht) Vgl. nr.46 (Cusell, Leiden)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr.8 (Feijenoord/ Amersfoort),nr.10 (Hoogezand-Sappermeer) nr.11 (distr.conferentie Gelderland), nr.13 (Zwolle), nr.15 (Hoogezand-Sappermeer),nr.16 (Hoogezand-Sappermeer)nr.17 (werkgroep buitenlanders)

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r.34 en 35
schrappen: '..en daartoe stimuleren' 'in komitees die in tal van plaatsen funktioneren'

nr.22 (Ormel,Feyenoord)

Ter stemming voorleggen

1 r.11 t.e.m.13 schrappen:
'...die dwars door links-rechts tegenstellingen heen kunnen lopen.'

nr.18 (Zimmerman, Centrum-Rotterdam)

PREADVIES: -

2 r.33 schrappen:'...haar leden'
vervangen door:
'...organisaties en bewegingen'

nr.21 (Ormel,Feyenoord)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.19 (Kinkerbuurt), nr.20 (distr.conf. Den Haag),nr.23 (Vlaardingen) nr 24 (Noord,Rotterdam), nr.25 (Zwolle),nr.26 (Jordaan)

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r.7 en 8
'Waar dat mogelijk is zal de CPN....' wijzigen in: '....De CPN streeft ernaar'

nr.29 (werkgroep buitenlanders)

r.12
Na 'aktiviteiten' invoegen:
'in samenwerking met de partijgroep buitenlanders'

nr.36 (werkgroep buitenlanders)

Niet ter stemming voorleggen

nr.27(distr.conferentie Den Haag)nr.28 (Vlaardingen),nr.30 (Hoorn) nr.31 (Hoorn),nr.32(Ormel,Feyenoord)nr.33(Hoogezand-Sappermeer),nr.34 (Nrd.Overvecht) nr.35 (werkgroep buitenlanders) nr.42 (Deventer), nr.44 (Krommenie)

PARAGRAAF 4

Ter stemming voorleggen

1 Toevoegen na r.9:

'De strijd tegen racisme en voor gelijke rechten vereist aktieve solidariteit met anti-racistische krachten elders in de wereld.
samengevoegd amendement.vgl.nr.38 (Vogelenbuurt-Oost)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr. 37 (NoordOost,Groningen), nr. 45 (Leiden)

Toelichting preadvies bij amendementen

Bij dit hoofdstuk zijn een aantal amendementen ingediend m.b.t. het hanteren van de term 'buitenlanders'. We hebben gemeend deze amendementen niet ter stemming voor te moeten leggen aan het congres.We stellen voor de in de ontwerpresolutie gebruikte term te handhaven, omdat:

- *'buitenlanders'(tussen aanhalingstekens) een verwijzing is naar de omschrijving daarvan in de toelichting bij de ontwerp-resolutie*
- *buitenlanders (zonder aanhalingstekens) een verkeerd spraakgebruik bevestigt, Surinamers met de Nederlandse nationaliteit en Antillianen uitsluit en een term is die door de centrumpartij gehanteerd wordt*
- *er in de praktijk verschillende termen gebruikt worden,het partijprogram spreekt over etnisch-kulturele groepen en de partijgroep buitenlanders gebruikt de term buitenlanders zelf wel;*
- *wetenschappelijk er ook geen eenduidig begrip is en de meningen hierover uiteen lopen;*
- *racisme op grond van kleur plaatsvindt en niet op grond van nationaliteit;*
- *we het nogal elitair vinden, dat een congres dat voor het overgrote deel uit witte Nederlanders bestaat, een besluit zou moeten nemen over welke term te hanteren.*

Verder hebben we gemeend, de amendementen, die een nadere aanduiding geven aan de vertegenwoordigende lichamen, niet aan het congres ter stemming voor te leggen, omdat:

- *nog onvoldoende is uitgediskussieerd of aktief- en passief kiesrecht aan 'buitenlanders' ook moet worden toegekend voor verkiezingen voor Provinciale Staten en Tweede Kamer. Met name de staatsrechtelijke kanten zijn nog onvoldoende in de diskussie betrokken geweest*
- *de tekst zoals die nu in de ontwerp-resolutie staat, alle ruimte laat*
- *in amendement 34, die we als een aanbeveling voor het nieuwe partijbestuur beschouwen, wordt opgedragen met nadere voorstellen te komen;*
- *in de definitieve vaststelling van het aktie- en eisenprogramma van de CPN om gelijke rechten voor 'buitenlanders' in Nederland te realiseren (par.1) dit punt nader zal worden ingevuld.*
  De partijgroep buitenlanders en de werkgroep racisme zijn van plan om ter voorbereiding van de vaststelling van dit aktie-en eisenprogramma een studiedag te organiseren waarbij o.a. ook dit punt aan de orde komt.

HOOFDSTUK IV

Stop USA-interventie in Midden-Amerika

Toelichting preadvies bij amendementen

Alle ingediende amendementen zijn :
of bedoeld als inhoudelijke definitie van het begrip 'internationale solidariteit'
of om de solidariteit met 'strijd' in andere landen te benadrukken.

Wij menen, gezien ook wat wij verwoord hebben in de toelichting bij hoofdstuk IV en wat over dit onderwerp in ons program staat, vast te moeten houden aan onze tekst die bedoeld is om de prioriteit aan te geven in het totaal van de aktiviteiten van de partij en vele partijgenoten op dit terrein.

Ter stemming voorleggen

1 Toevoegen:
De toelichting over internationale solidariteit (zie eerste beschrijvingsbrief)

nr.12 (Medemblik/v.d.Knaap - Wormerveer)

PREADVIES: -

Aanbeveling (nr.7. vgl. 7bis)

Er is bij dit hoofdstuk een amendement ingediend dat we als aanbeveling aan het nieuwe partijbestuur voorstellen.
'Het congres draagt het PB op om de komende periode de ervaringen, resultaten en problemen die zich voordoen bij het ontwikkelen van nieuwe vormen van internationale samenwerking en met verbreding van kontakten (zoals besloten op het 28ste congres en in het program) voor de partij inzichtelijk te maken en regelmatig ter bespreking voor te leggen.'

Niet ter stemming voorleggen

nr.1 (Schurink - Holendrecht); nr.2 (Zimmerman - R'dam); nr.3 (v.Oosten - Vlaardingen); nr.4 (Lantinga - Amstelveen); nr.5 (v.Sloten - TBN); nr.6 (Enkhuizen); nr.7bis (Verkerk e.a. - Jordaan); nr.8 (Distr.Conf.Drente); nr. (Hoorn); nr.10 (Gerritse - Kinkerbuurt) nr.11 (Noord/Overvecht); nr.13 (?); nr.14 (Prins - A'dam); nr.15 (Keet - Wageningen); nr.16 (Limburg); nr.17 (Enschede); nr.18 (Oude Pekela); nr.19 (Beekhuizen - Bijlmermeer); nr.20 (Haenen - Scheveningen); nr.21 (de Vries); nr.22 (Veenstra - Krommenie); nr.23 (Steiner - Amersfoort); nr.24 (v.d.Schans - Noord); nr.25 (distr.conf Groningen); nr.I.60 (Haarlemmerpoort); nr.I.61 (Rooy/Jongeneel - A'dam).

HOOFDSTUK V

Machtsvorming voor een progressief program van aktie en alternatieven

PARAGRAAF 1

Toelichting preadvies bij amendementen

Een aantal verbeteringen wordt overgenomen. De amendementen concentreren zich op § 2, 3 t/m 5 en 10. Bij amendementen op § 2 om de gemeenschappelijke inzet aan te vullen wordt alleen een afwijzing van nieuwe kerncentrales positief geadviseerd. Het gaat om de punten die in elk geval centraal staan en waarover overeenstemming mogelijk en nodig is. Dit laat onverlet wat elders over de inzet en prioriteiten van de CPN is vastgelegd.
Bij § 3 t/m 5 zijn amendementen gericht op tussenstappen in de vorming van een samenwerkingsaccoord. In de ontwerptekst wordt het belang van samenwerking op onderdelen bevestigd. Het partijbestuur wil echter het perspektief van een andere regeringspolitiek (ontwerptekst § 3) overeind houden.
Bij § 10 zijn voorstellen in verschillende richting gedaan. De amendementen nrs.52 en 53 gaan in dezelfde richting als de ontwerptekst, maar bouwen fasen in of een afgezwakte uitkomst als laatste mogelijkheid. Het partijbestuur hecht aan een duidelijk geformuleerd doel, ook al is een afgezwakte uitkomst niet uit te sluiten. Bovendien zijn de punten 10 a t/m c bedoeld als naast elkaar na te streven doelen, die elk als zodanig van betekenis zijn. Een gemeenschappelijke lijst met PSP, PPR (en anderen) sluit samenwerking met andere progressieve partijen (PvdA bijv.) niet uit en is niet op te vatten als resultaat van een mislukking van 10 a. Daarom is het partijbestuur voor handhaving van de huidige tekst.

Zonder stemming overnemen

r.4 toevoegen: na 'terugkeert':

'De CPN zet zich daarvoor in' en treedt...

vgl. nr 2 (Drente) en nr 3 (de Jong-Spaarndammerbuurt/A'dam)

Niet ter stemming voorleggen

nr.1 (Lantinga - Amstelveen);nr. 4 (Groningen Noord-Oost en Bellingwedde)

PARAGRAAF 2

Ter stemming voorleggen

1 r. 1-7 schrappen

nr 5 (Assen)

PREADVIES: -

2 na r. 28 toevoegen:

' - bescherming en verbetering van de koopkracht voor de lagere en middeninkomens.'

nr 13 (Staatsliedenbuurt/A'dam)
vgl nr 12a (Oude Pekela), nr 79 (Cusell - Leiden)

PREADVIES: -

3 na r. 28 toevoegen:

'optreden tegen vreemdelingenhaat en voor positieverbetering van buitenlanders en zwarten.'
nr 14 (Geheel Noord/R'dam) vgl nr 15 (Den Haag)

PREADVIES: -

4 na r. 28 toevoegen:

'afwijzing van de bouw van nieuwe kerncentrales'

milieu-amendementenoverleg, vgl nr 15 (Den Haag);
nr 16 (Blokzijl - Landlust); nr 17 (Drente); nr 18 (Bijlmermeer);
nr 19 (Nwe Westen); nr 20 (Hoorn); nr 21 (Landsmeer/Den Ilp);
nr 80 (Krommenie)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr 6 (Drente); nr.8 (Leuken - De Pijp); nr 7 en 9 (Pijpers - Nijmegen); nr 10 (Vogelenbuurt-Oost/Utrecht); nr 11 (Den Helder); nr 22 (Bijlmermeer); nr.12b (Oude Pekela); nr.79 (Cusell - Leiden)

PARAGRAAF 3/4/5

Ter stemming voorleggen

1 schrappen

nr 23 (Groningen - Noord/Oost)

PREADVIES: -

PARAGRAAF 3 T/M 6

Ter stemming voorleggen

1 schrappen en vervangen door:

3. De CPN zal zich, waar mogelijk én noodzakelijk, inzetten voor samenwerking met anderen teneinde gestelde doelen eerder of beter te kunnen realiseren. Samenwerking mag echter geen belemmering vormen voor het nemen van eigen initiatieven.

4. De CPN stelt zich ten doel:
   - het huidige regeringsbeleid een halt toe te roepen
   - progressieve invloed in raden, staten en parlement te versterken
   - een alternatief te ontwikkelen voor de huidige regeringspolitiek

Hierbij moet de nummering van de rest van de paragraaf aangepast worden.

nr 81 (Zoetermeer/Den Haag)

PREADVIES: -

PARAGRAAF 3/4/5

Ter stemming voorleggen

1 Als volgt wijzigen:

Par. 3 r. 1-6 wijzigen in:

' De CPN zal zich inzetten voor het tot standbrengen van samenwerkingsverbanden tussen progressieve partijen, progressieve organisaties van buitenlanders en bewegingen, met als doel:'

par 4:

'De CPN meent dat dergelijke samenwerkingsverbanden een bijdrage kunnen leveren tot de gezamenlijke ontwikkeling van een progressief program door politieke partijen.'

par. 5:

'De CPN zal plaatselijk, regionaal en landelijk initiatieven nemen tot zulke samenwerkingsverbanden om zo op al deze niveaus de ontwikkeling van zo'n alternatief program te bevorderen. De CPN roept allen, die belang hebben bij en verlangen naar een alternatief beleid op, om mee te werken aan het tot stand komen van deze samenwerkingsverbanden en daarmee tot de ontwikkeling van een progressief program bij te dragen.'

nr 25, 31, 34 (Den Boef, Laurier, Lijmbach, v. Wirdum - Den Haag)
vgl nr 30, 33 (Ten Thy - de Pijp)

PREADVIES: -

Vervolg toelichting preadvies

Amendement nr.68 e.a. zijn gericht op een lijst met alleen CPN/PSP/PPR. De mogelijkheid van niet partijgebonden mensen op een lijst wil het partijbestuur handhaven, omdat dit de aantrekkingskracht van samenwerking kan vergroten en het tot stand komen van een gemeenschappelijke inzet bij verkiezingen kan bevorderen.

Amendementen die beogen deelname aan Europese verkiezingen uit te sluiten zijn niet aan de orde. Waar het gaat om deelgemeenteraden e.a. wordt ook in principe van deelname uitgegaan. Uiteraard kunnen er bijzondere omstandigheden en taktische redenen zijn om hierop na overleg een uitzondering te maken. Het is volgens het partijbestuur niet nodig om dit in een congresbesluit vast te leggen.
Naast samenwerking in de vorm van verkiezings- en aktieakkoord is ook samenwerking tussen partijen op organisatiegebied aan de orde gekomen. Dit heeft geleid tot één voorstel (nr.40 Heiligers - Gelderland) waarin een onderzoek van de voor- en nadelen van een federatief samenwerkingsverband tussen CPN, PSP en PPR wordt bepleit. Het partijbestuur is van mening dat dit als idee in de partijdiskussie moet worden betrokken. Daarbij zouden ook bestaande vormen van samenwerking geëvalueerd moeten worden en andere mogelijkheden van hechtere samenwerking met partijen en bewegingen in de beoordeling betrokken moeten worden.
Bovendien moet de verhouding worden bezien met de andere initiatieven tot samenwerking waartoe het congres zal besluiten.
Het partijbestuur legt dit amendement niet ter stemming voor (categorie IV).

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r.7 na 'coördinatie' toevoegen:

'en stimulering'.

nr 28 (v.d. Schans - R'dam/Noord)

Ter stemming voorleggen

1 r. 1-5 wijzigen in:

'De CPN zal zich inzetten voor het ontwikkelen van een samenwerkingsakkoord gericht op machtsvorming links van de PvdA.'

nr 24 (Hisschemöller - Kennemerland)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr 26 (Doctor e.a. - Zwolle); nr 29 (v. Wirdum, Den Haag)

PARAGRAAF 5

Ter stemming voorleggen

1 schrappen

nr 32 (Hisschemöller - Kennemerland)

PREADVIES: -

PARAGRAAF 6

Ter stemming voorleggen

1 schrappen

nr 35 (Beerta)

PREADVIES: -

2 r 6-8 schrappen vanaf 'gericht'

nr 36 (Utrecht)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr 37 (Hisschemöller - Kennemerland); nr.38 (Cleuren - Sittard); nr.39 (Utrecht-Centrum); nr.40 (Heiligers - Gelderland).

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

r 2 na 'niveau's' toevoegen:
' en streeft daarbij'

vgl nr 41 (Staatsliedenbuurt); nr 42 (Haarlemmermeer); nr 43 (R'dam/centrum)

Ter stemming voorleggen

1 na r. 6 toevoegen:
'Deelname aan verkiezingen voor experimentele vertegenwoordigende organen is afhankelijk van de situatie.'

nr 47 (Leuken - De Pijp); vgl. nr.46 (v.d.Schans - Noord R'dam)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.45 (Willems - Zwolle e.o.);nr.48 (Prins - Diemen); nr.44 (Termunten)

PARAGRAAF 9/10/11

Ter stemming voorleggen

1 10 wordt 9; huidige 9 en 11 als volgt wijzigen:

10. 'Bij het streven naar een gemeenschappelijke inzet van progressieve partijen bij de komende Tweede Kamerverkiezingen, is een op basis van de eigen uitgangspunten en met duidelijke politieke keuzes geformuleerd verkiezingsprogramma van de CPN een voorwaarde.
Het congres draagt het partijbestuur op, op korte termijn een dergelijk verkiezingsprogramma te ontwerpen en middels een conferentie ter beoordeling aan de partij voor te leggen.

11. Het congres draagt het partijbestuur voorts op om in 1985 een partijconferentie bijeen te roepen om de ervaringen en resultaten van de hiervoor onder 9. genoemde initiatieven ter beoordeling aan de partij voor te leggen.'

nr. 49 (v.Sloten - TBN); vgl nr.76 (Peperzak - Midden-Zeeland)
N.B. Ter stemming voorleggen na behandeling van par. 9 en 10.

PREADVIES: +

PARAGRAAF 9

Niet ter stemming voorleggen

nr.50 (Vogelenbuurt/Oost); nr.51 (Oude Pekela)

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r.5-6 wijzigen in:
'De CPN streeft naar en onderzoekt de mogelijkheden tot de volgende vormen van samenwerking'

nr.57 (Beneder - Arnhem)

r.10 schrappen

nr.60 (De Jager e.a. - Friesland); nr.61 (Arnoldussen - Transvaal/A'dam)

Ter stemming voorleggen

1 r.1-20 wijzigen in:
'De CPN streeft naar een gemeenschappelijke inzet van progressieve partijen bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. Daarbij onderzoekt de CPN de mogelijkheden van een lijstverbinding tussen alle progressieve partijen.'

nr.56 (Beerta en Bellingwedde); vgl nr 55 (De Bilt); nr.58 (Duppen - Sloter-vaart)

PREADVIES: -

2 r.1-20 wijzigen in:
'10. a. Voor de komende Tweede Kamerverkiezingen onderzoekt de CPN de mogelijkheid van een lijstverbinding tussen alle progressieve partijen.
b. De CPN streeft naar een gezamenlijke inzet van de frakties van PPR, PSP en CPN in de Tweede Kamer.'

nr.54 (Peperzak - Midden-Zeeland)

PREADVIES: -

3 r.1-20 wijzigen in:
'a. De CPN blijft streven naar een zo breed mogelijke samenwerking van progressieve partijen en bewegingen. Daarom blijft zij de mogelijkheid onderzoeken om te komen tot een gemeenschappelijk program op hoofdpunten van progressieve partijen (CPN, EVP, PPR, PSP, PvdA) bij de komende Tweede Kamerverkiezingen.
b. Vanuit het besef dat een dergelijke uitkomst niet direkt binnen handbereik ligt zal verder gegaan worden met initiatieven die leiden tot verdere samenwerking met PSP en PPR. Daarbij gaat de CPN uit van behoud van haar autonomie en eigen identiteit.
c. Vanuit die uitgangspunten streeft de CPN naar een gemeenschappelijk program en een gemeenschappelijke lijst met PSP en PPR, partijlozen en anderen die zich daartoe voelen aangetrokken. Deze lijst moet nadrukkelijk openstaan voor de inbreng vanuit progressieve bewegingen.
d. Mocht het niet mogelijk blijken om een van beide samenwerkingsverbanden te realiseren, dan onderzoekt de partij de mogelijkheid voor lijstverbindingen met de progressieve partijen.'

nr.52 (Jordaan); vgl. nrs.53 en 74 (Ten Thij - de Pijp)

PREADVIES: -

4 r.7-10 schrappen

nr.59 (Hisschemöller - Kennemerland)

PREADVIES: -

5 r.13-20 schrappen

nr.63 (Wille - Staatsliedenbuurt); nr.64 (Hoorn, Enkhuizen); nr.65 (Medemblik); vgl. nr.66 (Vogelenbuurt/Oost - Utrecht)

PREADVIES: -

6 r.15-17 schrappen:
'partijlozen.....voelen'

nr.68 (Doctor, Zwolle e.o.); nr.84, 85 (v.d.Linde - Twente)

PREADVIES: -

7 r.15-20 wijzigen in:
'c. een gemeenschappelijk program en een gezamenlijke lijst met PSP en PPR. Progressieve bewegingen dienen een duidelijke inbreng in het program te hebben.'
Toevoegen:
'd. alleen in uitzonderlijke situaties kunnen niet-partijgebonden mensen deel uitmaken van gemeenschappelijke lijsten. Hiervoor is overleg met het partijbestuur noodzakelijk ook wat betreft raden en staten.'

nr.70 (Hoogendam - Delft)

PREADVIES: -

8 na r.20 toevoegen:
'een program - op initiatief van de CPN - waarin progressieve bewegingen een nadrukkelijke inbreng hebben en op basis waarvan niet-partijleden deel zijn van de kandidatenlijst.'

nr.71 (Oud-West)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.67 (Den Helder); nr.62 (Zuid-West/Utrecht); nr.82 (Hoffmans - Bollenstreek) nr.83 (Veenstra - Krommenie); nr.72 (Groningen Noord-West) nr.73 (v.Oosten -Vlaardingen); nr 69(Gastel - Gooi/Eemland).

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r.11 toevoegen:

'Het congres draagt het partijbestuur geregeld verslag te doen van bovengenoemde besprekingen en om op een geschikt moment ..... etc.'

nr.75 (de Bilt)

Niet ter stemming voorleggen

nr.77 (Oude Pekela); nr 78 (Hoorn).

HOOFDSTUK VI

Versterking van de CPN

ALGEMEEN (VOORAFGAAND AAN PAR 1.)

Ter stemming voorleggen

1 Ordevoorstel: par 1, 3, 4, 5 en 6 niet behandelen i.v.m. komende behandeling van statuten.

nr.5 (Blok - Noord-H.-Noord)

PREADVIES: -

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

In r. 39: Na 'wordt' toevoegen: 'eveneens'

nr.28 (Griffioen - Haarlemmermeer); vgl nr.25 (Steiner - Amersfoort); nr. 26 (is onbekend); nr.29 (H.Koning - Zutphen).

r.1 toevoegen na 'het congres draagt het partijbestuur op om':
'wordt in afwachting van een mogelijke nadere regeling in statuten en/of huishoudelijk reglement, een regelmatig.....'

nr.6 (Wouters - Bijlmermeer); vgl. nr.7 (Divendal - Nieuw-Vennep)

Ter stemming voorleggen

1 r.1-42 schrappen.

nr.8 (Bertus-Delft); vgl nr.10 (Den Helder)

PREADVIES: -

r.1-42 schrappen en vervangen door:
'Het congres draagt het partijbestuur op om een regelmatig funktionerend districtenoverleg op te zetten.
Doel van dit overleg is enerzijds het uitwisselen van ideeën en ervaringen tussen de districten onderling en de districten en het partijbestuur zodat deze ideeën en ervaringen in de partij een rol zullen spelen in de besluitvorming in het partijbestuur.
Anderzijds heeft het districtenoverleg een belangrijke funktie in het coördineren van de uitvoering van door het partijbestuur genomen besluiten.
De vergaderingen van het overleg worden voorbereid door het partijbestuur dat tijdig de agenda en eventuele andere stukken bekend maakt.
Naast de vaste vertegenwoordigers uit de districten kunnen afhankelijk van de agenda rond specifieke onderwerpen ook andere vertegenwoordigers uit de districten aan het overleg deelnemen.
Het districtenoverleg kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het partijbestuur waarop het gehouden is te reageren.'

nr.11 (Zuid-West/Utrecht)

PREADVIES: -

2 na r.28 toevoegen:
'In het overleg met het partijbestuur dienen ook afdelingen vertegenwoordigd te zijn.'

nr.18 (Berkhouwer - Purmerend)

PREADVIES: -

3 na r.42 toevoegen:
'- het partijbestuur stelt de omvang vast van de vaste vertegenwoordiging uit de districten met in achtneming van de omvang van de districten.'
nr.20 (Tabak - Nijmegen)

PREADVIES: +

4 na r.42 toevoegen:
'- leden van het partijbestuur kunnen geen deel uitmaken van de vaste vertegenwoordiging van het district'

nr.21 (Tabak - Nijmegen)

PREADVIES: -

5 r.21 schrappen 'eventueel'

nr.22 (Medemblik)

PREADVIES: -

6 r.39-43 wijzigen in:
'- het districtenoverleg wordt bijeengeroepen wanneer tenminste 1 district dit wenst'

nr.27 (Schwitters - Schagen)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.2 (Konijn - Rivierenbuurt); nr.3 (Wouters - Bijlmermeer); nr.4 (V.Gemst - Haarlemmermeer); nr.9 (Spaan - Wageningen); nr.12 (Giesbergen - Waterlooplein); nr.14 (v.Bakel - Den Haag); nr.15 (Beerta, N.O.Groningen); nr.16 (Drente); nr.17 (Tabak - Nijmegen); nr.19 (Noord-West/Groningen); nr.23 (v.d.Schans - Noord/R'Dam); nr.24 (v.Gastel - Huizen); nr.30 (Beneder - Arnhem); nr.31 (Tabak - Nijmegen); nr.32 (Noord-Oost/Groningen); nr. 154 (De Reuver - Deventer)
komt 22 nu bij (zie boven)

Toelichting preadvies bij amendementen

Bij dit hoofdstuk zijn zo'n 180 amendementen ingediend. Een deel daarvan wordt niet ter stemming voorgelegd, b.v. in verband met een verwijzing naar de behandeling van statuten. In andere gevallen zijn amendementen samengevoegd of worden gezamenlijk behandeld.
Bij § 3 en § 4 zijn amendementen ingediend door Den Helder en vanuit Groningen die een groot deel van de paragraaf willen herschrijven.
Het blijkt daarbij in feite te gaan om toevoeging, wijziging of schrapping van een of meer van de taken/rechten die groepen hebben - punten waarover ook andere amendementen zijn ingediend. Om de besluitvorming inzichtelijk te maken, leggen we deze elementen afzonderlijk ter stemming voor.
In een aantal amendementen worden § 3 en § 4 in elkaar geschoven. Wij stellen voor deze niet op het congres te behandelen omdat er ook opvattingen zijn, dat de taken/bevoegdheden van de resp. onder 3 en 4 genoemde groepen onderling kunnen verschillen. Vandaar een afzonderlijke behandeling. Redactionele verwerking is mogelijk na de behandeling op het congres.
Toegevoegde paragrafen zijn voorgesteld t.a.v. de positie van jongeren, de betekenis van afdelingen en de rol van de scholing in de partij.
We stellen voor die te behandelen na § 10 en ze na de besluitvorming te plaatsen na § 5, waardoor de nummering verandert.
Er heeft nog een amendementen-overleg plaats van jongeren op 26 febr. a.s. Wij stellen voor op het congres ruimte te nemen voor een amendement op dat terrein.

PARAGRAAF 2

Ter stemming voorleggen

1 r.4 na 'garanderen' rest van de zin schrappen en vervangen door:
'dat de ledenkrant het pluriforme karakter van de partij uitstraalt'

nr.35 (Noord-West/Groningen, Beerta)

PREADVIES: -

2 r.9-12 'uitbreiding van de redaktie en een hogere verschijningsfrequentie is daarbij gewenst' wijzigen in:

'Gewenst is een uitbreiding van de redactie. Een verschijning vaker dan één keer per maand is slechts bij uitzondering wenselijk'

nr.37 (Koning - Zutphen)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.33 (v.d.Hoog - Jordaan); nr.40 (Lantinga - Amstelveen); nr.41 (De Bilt); nr.155 (Silversmith - Den Haag); nr.34 (Spaan - Wageningen); nr.36 (Konijn - Rivierenbuurt); nr.44 (Den Helder).

PARAGRAAF 3

Ter stemming voorleggen

1 Hele paragraaf schrappen

nr.67 (Lenoir - Nieuwe Westen)

PREADVIES: -

2 na r.5 toevoegen:
'Deze groepen funktioneren onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur.

vgl nr.65 (Noord-Oost, Beerta, Winschoten); nr.51 (Den Helder)

PREADVIES: -

3 r.8 schrappen: 'en/of uit te dragen'

nr.52 (distr.conferentie Drente)

PREADVIES: -

4 r.13-15 schrappen.

vgl.nr.158 (Hoffman - Bollenstreek); nr.157 (Veenstra - Krommenie)

PREADVIES: -

5 r.15 schrappen de tekst na 'besturen'

nr.54 (distr.conferentie Drente); vgl. 159 (Den Haag); nr.55 (Medemblik); nr.57 (Hoorn/Enkhuizen). nrs 157 en 161 (Veenstra - Krommenie); nr.158 (Hoffmans - Bollenstreek)

PREADVIES: -

6 r.20-23 wijzigen in:
'Tevens hebben zij de taak en het recht hun opvattingen in de partij aan de orde stellen.'

vgl. nr.65 (Noord-Oost, Beerta, Winschoten); nr.58 (Cleuren - Sittard); vgl. nr.59 (Vogelenbuurt/Oost - Utrecht); vgl.nr.60 (Helmers - Haarlemmerpoort); vgl 171 (Zeilemaker - Enschede)

PREADVIES: -

7 r.23 toevoegen:
'binnen het kader van de partijpolitiek. De groepen leggen resp. verantwoording af aan de afdelingsledenvergadering, districtconferentie of op het congres.

nr.63 (Keizer - Vlaardingen)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.48 (Bijlmermeer); nr 53 (van Bakel - Den Haag); nr. 56 (Wille - Staatsliedenbuurt); nr.61 (Griffioen - Haarlemmermeer); nr.62 (Juffermans - de Pijp); nr.64 (Steiner - Amersfoort); nr.66 (Spaan - Wageningen); nr.47 (Griffioen - Haarlemmermeer); nr.49 (Klatser - de Pijp); nr.50 (Lenoir - Nieuwe Westen); nr.160 (Den Haag).

PARAGRAAF 4

Ter stemming voorleggen

1 r.3 toevoegen na 'vrouwen': 'van jongeren'

nr.174 (v.d.Knaap - Wormerveer).

PREADVIES: -

2 na r.5 toevoegen:
'Deze groepen functioneren onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur'

vgl. nr.65 (Noord-Oost, Beerta, Winschoten); nr.51 (Den Helder)

PREADVIES: -

3 r.7 t/m 17 wijzigen in: 'Het bestaansrecht van deze groepen wordt ontleend aan de erkenning van de dubbele onderdrukking waarmee zij in deze kapitalistische maatschappij gekonfronteerd worden.
Deze groepen funktioneren onder de politieke verantwoordelijkheid van het partijbestuur en hebben tot taak het uitwerken en ontwikkelen van de partijpolitiek op hun specifieke terrein.
Zij hebben de bevoegdheid advies uit te brengen aan het partijbestuur en dienen regelmatig geraadpleegd te worden.
Het partijbestuur heeft de verantwoordelijkheid om de standpunten van deze overleggroepen ter kennis te brengen van alle partijleden, opdat deze standpunten deel uit kunnen maken van de normale menings- en besluitvormingsprocedure in de partij.'

nr. 73 (Den Helder)

PREADVIES: -

4 r.8 vervallen tekst na 'besturen'

nr.74 (distr.conferentie Drente); vgl.nr.158 (Hoffmans - Bollenstreek); nr.161 (Veenstra - Krommenie)

PREADVIES: -

5 r.14 t/m 17 schrappen

nr.55 (Medemblik); nr.75 (Hoorn/Enkhuizen); vgl. nr.68 (Blok - Noord-Holl.-Noord)

PREADVIES: -

6 r.15 en 16 schrappen: 'en buiten'

nr.58 (Cleuren - Sittard) vgl. 77 (Helmers - Haarlemmerpoort); vgl nr 171 (Zeilemaker - Enschede)

PREADVIES: -

7 na r.17 toevoegen:
'binnen het kader van de partijpolitiek. De groepen leggen verantwoording af aan de afdelingsledenvergadering, districtsconferentie of op het congres.'

nr.78 (Rotterdam)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.69 (Spaan - Wageningen); nr.70 (Klatser - A'dam); nr.72 (v.Bakel - Den Haag); nr.76 (Wille - Staatsliedenbuurt); nr 80 (Griffioen - Haarlemmermeer); nr.81 (v.d.Schans - Noord); nr. 172 (Duppen - Slotervaart)

PARAGRAAF 5

Ter stemming voorleggen

1 r. 1 t/m 15 schrappen

nr.162 (v.d.Putten - Den Haag); vgl. 82 (Blok - Noord-H.-Noord); nr.83 (Hoorn/ Enkhuizen); nr.84 (Noord-Oost, Groningen, Beerta, Termunten, Winschoten); nr. 85 (Emmercompascuum); nr.175 (Zeilemaker - Enschede)

PREADVIES: -

2 r.1 t/m 15 wijzigen in:
'Uitgaande van de regel dat besluiten moeten worden uitgevoerd, hebben leden van de partij die bezwaren blijven houden ten aanzien van zulke besluiten, de vrijheid onderling overleg te plegen onder strikte in achtneming van de volgende voorwaarden:
a. Overleg omtrent minderheidsopvattingen laat de gemeenschappelijke uitvoering van genomen besluiten onverlet;
b. genomen besluiten zijn partijstandpunt zolang geen rechtsgeldige wijzigingsbesluiten genomen zijn;
huidige b wordt c
huidige c wordt d.
nr. 86 (Klatser - A'dam)

PREADVIES: -

3 r.1 t/m 15 wijzigen in:
'Genomen besluiten vormen het uitgangspunt van handelen van de partij. Dit betekent dat gekozen besturen en partijgenoten die de partij naar buiten toe vertegenwoordigen zich baseren op meerderheidsbesluiten en anderen stimuleren zich voor de uitvoering daarvan in te zetten.
In de voorbereiding van besluiten dient de partij zo te funktioneren dat de inbreng van eventueel verschillende visies op duidelijke en democratische wijze tot recht kan komen.
Dit betekent dat aan alle partijleden ruimte geboden moet worden om hun standpunt kenbaar te maken en daarvoor op te treden.
In dit proces van menings- en besluitvorming voorafgaande aan een congres en na publicatie van het congresmateriaal, hebben ook partijleden die onderling - vanwege het delen van bepaalde minderheidsopvattingen - overleg willen voeren daartoe het recht.
Dit met in achtneming van de volgende uitgangspunten:
a. het bestuur wordt op de hoogte gesteld van het overleg;
b. het overleg heeft een open en democratisch karakter en is toegankelijk voor de partij.
c. de resultaten van het overleg worden gepubliceerd in de ledenkrant zodat ze inzichtelijk zijn voor de gehele partij en zodoende kunnen worden meegenomen in de congresvoorbereiding.'

nr.87 (Den Helder)

PREADVIES: -

4 r. 7 t/m 10 schrappen (punt a.)

nr.91 (Jongeneel, Oud-West)

PREADVIES: -

5 r.11 t/m 15 schrappen (punt b + c)

nr.93 (E.v.d.Hoeven)

PREADVIES: -

6 na r. 15 toevoegen:
'd. Het overleg heeft het recht om minderheidsopvattingen enkel in organen van de partij aan de orde te stellen.

nr.96 (Docter - Zwolle e.o.)

PREADVIES: -

7 na r.15 toevoegen:
'Zij hebben het recht zelfstandig hun opvattingen binnen en buiten de partij aan de orde te stellen.'

nr.97 (Bijleveld, Min, Wits - Groningen)

PREADVIES: -

8 Nieuw na par. 5
'Het congres draagt het partijbestuur op haar vergaderingen en werkzaamheden zo in te richten dat het recht doet aan het principe van openbaarheid. In afwachting van nieuwe statuten wordt aan het partijbestuur zelf overgelaten hoe zij dit concretiseert.
De huidige punten 6, 7, 8, 9, 10 vernummeren 7, 8, 9, 10, 11.

nr. 104 (v.Sloten) - TBN)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr.94 (Duppen - Slotervaart); nr.95 (Schwitters - Schagen); nr.99 (Snoek, Hesp - Weteringbuurt); nr 101 (v.Rooy/ Jongeneel - A'dam); nr.102 (Tabak - Nijmegen)

PARAGRAAF 6

Ter stemming voorleggen

1 r.1-5 schrappen

vgl nr.106 (Hoorn/Enkhuizen); vgl. nr,107 (Beerta); vgl nr.111 (Den Helder)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.108 (v.Rooy, Jongeneel - Oud-West); nr.109 (v.Rooy,Jongeneel, v.Galen - Oud-West); nr,110 (Winschoten); nr. 112 (Spaan - Wageningen)

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r.8 Tussenvoegen tussen 'bestuur' en 'een'
Daarna'

vgl. nr.120 (distr.conf.Drente)

Ter stemming voorleggen

1 r. 3 t/m 5 schrappen: 'aan de hand van t/m gepubliceerde materiaal'

nr.113 (Hoorn/Enkhuizen)

PREADVIES: -

2 r.5: invoegen na 'gepubliceerde': 'en eventueel nog toe te voegen nieuw' materiaal

Samengevoegd amendement: vgl 119 (Wolff - Kennemerland)

PREADVIES: +

3 r.10: vervangen van 'buitengewoon' door 'volgend'

nr.119 (Wollf - Kennemerland)

PREADVIES: +

4 r.10: schrappen: 'bij voorkeur in 1985'

nr.119 (Wolff - Kennemerland)

PREADVIES: +

5 r.10 schrappen: 'bij voorkeur'

nr.121 (Prins - Diemen)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.114 (Rooy,Jongeneel - A'dam); nr.115 (Spaan - Wageningen); nr.116 (Noord-Oost); nr. 117 (Den Helder); nr.118 (Giesbergen - Waterlooplein); nr.119 (Wolff - Kennemerland); nr.176 (op't Ende e.a. - Schiedam)

PARAGRAAF 8

Niet ter stemming voorleggen

nr.123 (H.Spaan - afd. Wageningen);
nr.126 (v.Rooy, Jongeneel - A'dam)

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r.6 'voor te bereiden' wijzigen in: ' te organiseren'

nr.164 (v.Putten - Den Haag)

Ter stemming voorleggen

1 r.1 t/m 6 schrappen

nr.130 (Giesbergen - Waterlooplein)

PREADVIES: -

Niet ter stemming voorleggen

nr.128 (v.d.Hoog - Jordaan); zie nr.33; nr 129 (Spaan Wageningen); nr. 131 (Heiligers - Gelderland); nr.132 (Bijlmermeer); zie 179; nr.133 (Zuid-West/Utrecht) zie 179; nr.134 (Assen); nr.135 (Cleuren - Sittard); zie nr.179; nr.177 (Boshart - Breda);nr.136 (Koning - Zutphen)

Aanbeveling

In de ontwerpresolutie wordt gesproken over de noodzaak dat het partijbestuur initiatieven neemt om de rol van de landelijke ledenkrant te vergroten.
Er zijn meerdere amendementen ingediend waarin wordt aangegeven om welke konkrete initiatieven het daarbij zou kunnen gaan.
Zo is o.a. aan de orde gesteld:

- *meer aandacht en ruimte in de ledenkrant voor diskussiebijdragen van leden, afdelingen en verschillende overleggen in de partij;*
- *een hogere verschijningsfrequentie en een adequate bezorging van de ledenkrant;*
- *redaktionele kwaliteit en begrijpelijk taalgebruik;*
- *een andere naam voor het blad;*
- *het belang van een ledenkrant die ook interessant is voor sympatisanten die belangstelling hebben voor de CPN en haar algemene doelstellingen en die hen in staat stelt kennis te nemen van de standpunten van de partij.*

Voorgesteld wordt om deze zinvolle opmerkingen als aanbeveling mee te geven aan het nieuwe partijbestuur.

Het betreft hier de volgende amendementen:

nr.36 (Konijn - Rivierenbuurt); nr.38 (Juffermans - de Pijp); nr.39 (Beneder - Arnhem); nr.42 (v.Oosten - Vlaardingen); nr.43 (Wolff - Kennemerland); nr.45 (Berkhouwer - Purmerend); nr.156 (Scheveningen).

Ook voorstellen m.b.t. propaganda (nr.124 en 125 - Postma, Delft) en t.a.v. verbetering van het parlementaire werk (nr.122 Peters - Nijmegen) willen we als aanbeveling doorgeven.

PARAGRAAF 10

Niet ter stemming voorleggen

nr.137 (v.d.Hoog,Jordaan), zie 128-33,
nr.138 (Spaan,Wageningen)
nr.140 (Bijlmermeer), nr.178 (Zeilemaker,Enschede); nr.139 (Den Helder)

TOEVOEGEN NA PARAGRAAF 10

Ter stemming voorleggen

1 Jongerenproblematiek en jongerenpolitiek (zie toelichting)

'Het congres draagt het partijbestuur op om een inventarisatie te maken van de hedendaagse problemen waarmee jongeren te maken hebben, en die hun bestaan en toekomstperspectief beïnvloeden. Het partijbestuur zal de, op grond van de inventarisatie verworven inzichten toegankelijk maken voor de partij en voorstellen doen om verbeteringen aan te brengen in de manier waarop de CPN de belangen van jongeren behartigt.'

vgl. nr.100 (Schurink - Holendrecht); nr.88 (Spaan - Wageningen); nr.89 (Schwitters-Schagen); nr.90 (v.d.Schans - Noord); nr.92 (v.d.Hoeven); nr.98 (Bijleveld, Min, Wits, Groningen); nr.165 (Jongeren - Den Haag)

PREADVIES: +

2 'De basis van de partijorganisatie ligt in de afdelingen. Het is daarom van het allergrootste belang dat het partijleven op afdelingsniveau wordt gestimuleerd en dat besturen zodanig optreden dat leden gemotiveerd worden aan de ledenvergaderingen deel te nemen. Het congres draagt de partij op te werken aan versterking van de positie van afdelingen binnen de partij-organisatie.'

No.179 Samengevoegde tekst. vgl nr.1 (Willems - Zwolle); nr.13 (Postma - Delft); nr 132 (Bijlmermeer); nr.133 (Utrecht/Zuid-West); nr 135 (Cleuren - Sittard); 144 (Postma - Delft); nr.153 (Veenstra - Krommenie); nr.177 (Boshart - Breda)

PREADVIES: +

3 'Het partijbestuur wordt opgedragen:
a. speciale aandacht te geven aan het organiseren van scholing en studie in de partij
b. voorwaarden te scheppen voor verdere analyse- en theorievorming, en voor de verwerking van de resultaten daarvan in de partij
c. een abonneewerfkampanje voor het blad Politiek en Cultuur te organiseren.
nr.168 (Cusell,Leiden)

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr.141 (Nrd.-West Groningen), zie 168
nr.142 (Centrum,Utrecht),zie nr.168;
nr.144 (Bertus,Delft), zie 179 no.143. (Bertus - Delft); nr.167 (Cusell - Den Haag); nr.147 (Cleuren - Sittard); nr.148 (v.Gastel - Huizen); nr 146 (Postma - Delft); nr.143; nr.165 (CPN-jongeren - Den Haag); nr.166 (Veenstra - Krommenie).

NIEUW HOOFDSTUK

HOOFDSTUK VII

Ter stemming voorleggen

1 Geen kernenergie.

De CPN zal in de komende periode meer energie stoppen in aktiviteiten op milieugebied. In de eerste plaats zal het er nu om gaan om de bouw van nieuwe kerncentrales in Nederland te voorkomen.

De CPN zal zich hiervoor inzetten, ondermeer door het aktief steunen van landelijke, regionale en plaatselijke platforms tegen kernenergie. Daarnaast zet de CPN zich in voor de sluiting van de bestaande kerncentrales en een schone democratisch georganiseerde energievoorziening.

Indieners: amendementenoverleg Milieu (W.de Bruin,Kennemerland;S.Hedlund (Den Haag; A.van Kluyve (NHN), J.Oosterhuis (Den Haag); W.Schoonen (Gelderland); F.ten Thij (Amsterdam), Auke van Nie (Amsterdam);Rouke van Hoek (Limburg).

Vgl.nr.64 (Noord-West,Groningen), nr. 65 (de Bilt,), nr.66 (distriktsconferentie,Groningen);allen te vinden bij Hoofdstuk I in amendementenboek.

PREADVIES: +

Niet ter stemming voorleggen

nr.2 (de Jong,Gelderland)

(Verscheidene indieners van amendementen t.a.v. kernenergie/milieu, hebben -onder intrekking van hun oorspronkelijke amendementen - een gezamenlijk voorstel gedaan voor een apart hoofdstukje. Indien het congres dit overneemt, kan het het best tussen het huidige hoofdstuk IV en V geplaatst worden).

ADVIES KASCONTROLECOMMISSIE

I. Inleidende opmerkingen.

a. Door het partijbestuur is na het 28ste congres een kascontrolecommissie ingesteld. Deze commissie is daarna door de partijconferentie bekrachtigd.
In het vervolg verdient het naar ons oordeel aanbeveling de leden van deze commissie door het congres te laten benoemen.

b. Conform de uitspraken gedaan op het 28ste congres is deze commissie, anders dan vroeger het geval was, met een zekere regelmaat bijeen geweest.
Zij heeft zich door de penningmeester over de stand van zaken laten informeren en zij heeft adviezen uitgebracht aan de partijconferentie, aan het partijbestuur en rechtstreeks aan de penningmeester.

II. Het financieel verslag '83/'84 en de begroting '84/'85.

In de toelichting bij de jaarcijfers is door de penningmeester gewezen op de sterk tegenvallende inkomsten, zowel met betrekking tot de contributie als met betrekking tot de financiële campagne.
Ten opzicht van de begroting 1983/1984 is sprake van een forse beperking van de loonpost. Daarbij moet worden vastgesteld, dat de forse subsidie aan De Waarheid in diezelfde periode van
fl. 500.000.- alleen mogelijk is geweest door het eigen vermogen aan te spreken.
Op de belangrijkste aspecten van het financieel verslag zal hieronder worden ingegaan:

1. Contributie

Er is sprake van een belangrijke daling door het ledenverlies van de afgelopen jaren. Daarnaast hebben vooral de grote districten een schuld aan de landelijke penningmeester. Ook bestaat achterstand in het doorgeven van de juiste ledenstand, zodat het moeilijk is een exact beeld van de situatie te krijgen.

2. Financiële campagne

Voor de totale begroting komt de terugval in de financiële campagne nog harder aan. Het gaat immers om 40% van de inkomsten van de partij.
Als oorzaken zijn allereerst de partijstrijd, de discussies rond De Waarheid en de geringere aandacht voor de organisatie genoemd, en daarnaast de gevolgen van de crisis.
Toch is meer inzicht nodig hieromtrent, te meer daar het beeld van de verschillende districten gedifferentieerd is.
Van vooruitgang was immers sprake in Friesland en Gooi/Eemland.
Van een achteruitgang van ± 50 % in Drente, Groningen, Noord-Holland-Noord, Twente en Vecht/IJsseldelta.
Het verdient overigens aanbeveling bij een financiële campagne duidelijker te maken waarvoor deze plaats vindt. Daarnaast is het zeer gewenst regelmatiger over het verloop van de campagne te informeren.

3. Persfonds

Uit de cijfers blijkt dat de afdracht van leden in vertegenwoordigende lichamen van de partij een zeer belangrijke inkomsten-post vormt.
De commissie heeft echter vastgesteld dat het niet afdragen van gelden, verbonden aan het lidmaatschap van vertegenwoordigende lichamen, veelvuldig voorkomt.
Dit gebeurt in verscheidene gevallen achter op basis van goede afspraken met de landelijk penningmeester, waarbij met de concrete omstandigheden is rekening gehouden.
Ingeval geen afspraak is gemaakt, is het denkbaar dat goede redenen (de hoogte van) de afdracht beïnvloeden. De commissie acht het niet-afdragen om politieke redenen echter onaanvaardbaar.

Aanbeveling Het partijbestuur dient vóór de volgende verkiezingen richtlijnen op te stellen m.b.t. de afdrachten van partijleden die de CPN vertegenwoordigen in openbare lichamen.

4. Vermogen

Het gat in de begroting 1983/1984 is uiteindelijk gedicht doordat is geput uit het vermogen van de partij.
De commissie wil het congres nadrukkelijk onder de aandacht brengen dat eenzelfde operatie in dit jaar of in daarop volgende jaren onmogelijk is.

5. Lonen e.d.

In de afgelopen jaren zijn de bezuinigingen vooral in de partijorganisatie gezocht. Dit betekende dat het aantal vrijgestelden sterk is gedaald.
De commissie meent, dat thans beslist op een minimum-niveau wordt gewerkt.

Aanbeveling Een krachtig na te streven verruiming van de inkomsten van de partij zal thans allereerst voor de versterking van de organisatie moeten worden gebruikt.

6. De Waarheid

Het is duidelijk dat de financiële positie van De Waarheid nog steeds penibel is. Daar komt bij, dat De Waarheid - bij het huidige niveau van inkomsten - niet kan blijven rekenen op een subsidie van de omvang van het boekjaar 1983/1984.
Onder 4. is er reeds op gewezen dat het 'vermogen' van de partij niet meer kan worden aangesproken.
In de komende periode zal grote zorg aan de financiële positie en de bedrijfsvoering van De Waarheid dienen te worden besteed. De continuïteit van De Waarheid vergt voorts dat in de financiële campagne een beter resultaat wordt geboekt.

7. Propaganda

De commissie acht dit een onduidelijke post. De inkomsten, buiten die uit de radio- en t.v.-uitzendingen, zijn niet terug te vinden.
De commissie adviseert tot een betere (financiële) organisatie van de propaganda te komen.

CONCLUSIE:

Met de beschikbare middelen is in 1983/1984 voorzichtig en goed omgesprongen. De gedane uitgaven waren noodzakelijk en verantwoord. De begroting 1984/1985 is sober.
Aan versterking van de partij, ook financieel, zal hard gewerkt moeten worden. De kascontrolecommissie adviseert het congres het financieel verslag, met inachtneming van de door de commissie gemaakte opmerkingen goed te keuren.

De kascontrolecommissie,

Henk Clerx,
Alie van Dijk,
Joop Geerligs,
Hans Geleijnse,
Ed de Witte.

⇩ (te behandelen na hoofdstuk V van de ontwerp-resolutie)

Voorstel m.b.t. De Waarheid

Op verschillende ledenvergaderingen en distriktsconferenties is gesproken over het funktioneren van de krant in het kader van de uitvoering van de besluiten van het 28ste congres en het daarover vermelde in het verslag van werkzaamheden van het partijbestuur, opgenomen in de beschrijvingsbrief. Tevens heeft een commissie van het partijbestuur op grond van een aantal raadplegingen in de partij een rapport opgesteld met betrekking tot dit onderwerp. De bevindingen van de commissie leiden tot een aantal aanbevelingen voor een nieuwe aanpak tot behoud en versterking van de krant. Daarbij blijft uitgangspunt de resolutie van het 28ste congres, hoofdstuk VIII over de noodzaak van verdediging en verbreding van het communistische dagblad De Waarheid als dagelijks wapen tegen rechtse politiek en als platform voor diskussie voor progressieve machtsvorming. Het gaat daarbij om een krant, die van betekenis is voor heel links. Het congres draagt het partijbestuur op om op basis van deze aanbevelingen initiatieven voor een nieuwe aanpak te ontwikkelen. Deze aanbevelingen zijn:

1. Het in regelmatig politiek overleg van de partijleiding, redaktie en direktie ontwikkelen van doelbewuste kampanjes zowel wat de kernpunten van strijd betreft, als de versterking van lezerstal en de financiële basis van de krant.

2. Het ontwikkelen van werkafspraken tussen redaktie en distrikten met betrekking tot het verbeteren van de bijdrage van de krant aan initiatieven die in verschillende delen van het land ontwikkeld worden.

3. Het herstellen van de situatie dat bij besturen van afdelingen, distrikten en de partijleiding een eigen politieke en organisatorische verantwoordelijkheid voor werving en propaganda voor de krant berust. Dit verzekert dat het opnieuw als een taak van de partij wordt gezien De Waarheid te behouden en te versterken, waarbij het streven blijft ook buiten de partij medewerkers voor de werving voor de krant te winnen en de vorming van brede werfkollektieven te bevorderen.

4. Het partijbestuur zou in overleg met de redaktie de wegen moeten vinden om te komen tot een regelmatige positieve verwerking van de kritiek op de krant binnen en buiten de partij.

5. De plannen voor een nieuwe aanpak dienen ter diskussie te worden voorgelegd aan de partij op zo spoedig mogelijk te beleggen konferenties (regionaal en landelijk).

Het congres roept de partij op, om op basis van die aanbevelingen zich in te zetten voor De Waarheid.

In dit ontwerp-besluit zijn verwerkt de volgende amendementen: Bij hoofdstuk V nr.22 (Van Nie, Bijlmermeer), nr.38 (Cleuren, Sittard), nr.39 (Centrum,Utrecht) en bij hoofdstuk VI, nr. 145 (Almekinders,Den Haag), nr. 149 (distr.conferentie Groningen), nr.150 (Wille, Staatsliedenbuurt), nr.151 (van Jaaren, v.d. Pekbuurt), nr.152 (Rigter,Hoofddorpplein) , nr. 169 (Veenstra, Krommenie) en nr.170 (Zaanstreek).

TER TOELICHTING

1. De precieze indeling van de agenda hangt af van de gewenste en/of noodzakelijke diskussietijd bij de diverse onderdelen van de agenda.

2. Besluitvorming vindt in de regel plaats na een (ruime) pauze, waarin ruimte is voor de delegatievergaderingen van disktrikten en van vrouwelijke gedelegeerden.

3. Ruimte voor deze bijeenkomsten wordt opgenomen in de definitieve agenda. De vergadering van vrouwelijke gedelegeerden heeft niet op dezelfde tijd plaats als de vergaderingen van distriktsdelegaties.

4. Evenals distriktsdelegaties wijzen ook de vrouwelijke gedelegeerden een secretaris aan en wordt het voorzitterschap geregeld. (Koördinatiegroep van het landelijk vrouwenoverleg).

5. Per hoofdstuk van de ontwerp-resolutie wordt vanuit het partijbestuur een korte toelichting gegeven rondom de preadviezen .

6. Het congres wordt geleid door een presidium.Het presidium bestaat uit gedelegeerden. Het presidium wijst uit haar midden aan: een voorzitter, een vice-voorzitter (en samenroeper), een sekretaris en contactpersoon naar distriktsdelegaties en vrouwelijke gedelegeerden (overleg delegatiesekretarissen), de pers en de genodigden. Gezien de taken van het presidium is het niet gewenst dat delegatiesekretarissen deel uitmaken van het presidium.
Alle ordevoorstellen op het congres worden ingediend bij de presidiumsekretaris.

GANG VAN ZAKEN OP HET CONGRES

Globale opzet congres congresagenda

VRIJDAG 1 MAART
- Inschrijving (10.oo uur)
- Congresrede door Elli Izeboud, voorzitter partijbestuur (11.oo)
- Verkiezing van stemtelcommissie en mandaatcommissie.
- Bekrachtiging commissie van beroep en verslaggeving door de cie.
- Verkiezing kandidatencommissie en vaststellen van de opdracht aan de commissie.
- Verkiezing presidium
- Behandeling ordevoorstellen.
- Algemene diskussieronde
- Verslag mandatencommissie
- Behandeling ontwerp-resolutie (tot uiterlijk 22.30 uur)

ZATERDAG 2 MAART
- Melden door gedelegeerden (9,30 uur)
- Voortgang behandeling ontwerp-resolutie (10.oo uur)
- Verslag kandidatencommissie
- Verkiezing partijbestuur (tot uiterlijk 22.oo uur)

ZONDAG 3 MAART
- Melden (9.30 uur)
- Voortgang behandeling ontwerp-resolutie (10.oo uur)
- Behandeling financieel verslag en verslag van de kaskontrolekommissie, verkiezing kaskontrolecommissie.
- Afsluiting (uiterlijk 16.oo uur)

'heeft de cpn de zeven magere jaren achter de rug'?

Een periode van een forse verkiezingsnederlaag in 1977, de heftige discussies daarna en duidelijke meningsverschillen nu.
Uit de grond van mijn hart, het is wel te hopen. Maar we lossen de problemen niet op, zoals een aantal regelmatig doen, door in het centrum te gaan zitten als het om stellingnames gaat.
Lid van een communistische partij wordt iemand, die echte maatschappijverandering wil en die daarvoor een organisatie zoekt die daar volstrekt helder voor optreedt, maar ook de organisatorische kracht bezit om dat proces te beïnvloeden.
Daarvoor is een goed en degelijk beginselprogram nodig, dat er nu is, en daarvoor moet opgetreden worden door bonafide hoofd- en handarbeiders in goed samenspel met intellectuelen, studenten, vrouwen en met een ieder die dat wil.
Voor die maatschappijverandering en de richting die in het program vastgelegd is moet er bestuurd worden, door het gekozen partijbestuur, de districtsbesturen en de afdelingsbesturen; daar zijn besturen trouwens ook voor.
Communisten kiezen daarvoor, ze kiezen voor de hoofdrichting met inachtneming van pluriformiteit en minderheidsopvattingen, maar de minderheidsopvattingen dienen dan wel t.o.v. de hoofdrichting van een lagere rangorde te zijn. Er kan geen sprake zijn van een slapjanusen houding.
Diegene die zich niet kan vinden in de meerderheidsopvatting betreffende de hoofdrichting, heeft de volledige vrijheid om te vertrekken zoals terecht het VCN aangekondigd heeft, maar... ook de plicht om te vertrekken omdat anders de communisten en hun besturen van het werk af worden gehouden.
In 1985 moeten er zeer consequent een aantal belangrijke negatieve ontwikkelingen worden opgelost.
– M. n. de organisatorische aftakeling moet worden stopgezet en het apathische onvermogen moet omgezet worden in, (zoals de Amerikanen dat zeggen) het aanwakkeren van het ,,fire in the bally".
Daar moeten de besturen in onze partij een aantal knoopjes in door hakken.
– Bijvoorbeeld, het z.g. Enkhuizer overleg moet stoppen met zijn verlammende activiteiten, die geen bijdrage zijn voor het tot-standbrengen van de eenheid binnen de CPN, maar zijn polariserend optreden wakkert alleen de tegenstellingen aan.
– Het laatste ,,Lenin" citaat van mij, we gaan gezamenlijk een moeilijke weg en we houden elkaar stevig bij de hand, maar... je mocht van hem ook kiezen voor het moeras, besturen kunnen mensen helpen bij die keus.
Een ander volstrekt negatieve ontwikkeling is dat in tal van afdelingen en distrikten de z.g. vernieuwing verwoord wordt, partijgenoten die met hun z.g. betweterigheid de hele organisatie om zeep te helpen. En er druk aan werken dat hoofd- en handarbeiders finaal weggedrukt worden. Maar ook de coalitiepolitiek met anderen op het spel zetten.
We moeten begrijpen dat we daar geen stap verder mee komen, wie zou er tegen veranderingsprocessen zijn als dat de partij op het goede spoor zou zetten? Onverschillig waar die ideeën weg komen! Maar veranderingen moeten wat opleveren! Ze moeten leiden tot:
– meer samenwerking met anderen zonder je eigen inbreng als partij onder de mat te vegen;
– ze moeten leiden tot meer ledenwinst, abonnees, goede en beter georganiseerde financiële campagnes voor de krant en de partij;
– er moeten sterkere en pluriforme besturen in distrikten en afdelingen uit voortkomen, met niet alleen collectieve verantwoordelijkheden omdat dit zo democratisch klinkt, maar ook hoofdelijke verantwoordelijkheid voor de degelijkse en politieke gang van zaken, zodat de achterban weet wat er gebeurt en wie er verantwoordelijk is.
Ik denk dat deze mening voor een aantal wel weer ouderwets zal klinken, het zal voor een aantal ook wel weer politiek onverantwoord zijn, het zij zo, maar het zal ongetwijfeld een aantal mensen aan het denken zetten en daar zijn boodschappen ook voor.
Het gaat niet om bijzaken maar om hoofdzaken waarbij ik zeer nadrukkelijk wil aantekenen en er ook van overtuigd ben, dat zoals het voor enkele jaren ging niet meer kan en ook niet meer mag.
Ik denk willen we wortels houden in de ,,nieuwe" arbeidersbeweging en een belangrijke rol willen blijven spelen in maatschappijverandering door machtsvorming er in de komende periode knopen doorgehakt moeten worden en veel... veel nieuwe mensen gewonnen moeten worden voor een politiek en organisatorisch sterke CPN.

Joop Schepers

CPN-brochures

De volgende uitgaven zijn in voorraad bij de CPN-brochurehandel.

Titel: **prijs: (incl. porto)**

Partijprogram van de CPN *f* 10,00
Daarin presenteren de Nederlandse communisten hun doelstellingen, uitgangspunten en toekomstvisie.

Een muur om tegen te leunen. *f* 2,85
Over de opbouw van het sociale zekerheidsstelsel, de sociale afbraakstrategie van rechts, uitgangspunten van de CPN voor vernieuwing en verbetering van de sociale zekerheid.

Weg uit de wapenwedloop *f* 3,10
CPN-standpunten over de wapenwedloop en de vredesstrijd.

Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting. *f* 2,60
Over arbeidstijdverkorting en de economische crisis, arbeidstijdverkorting en vrouwen, strijd in de bedrijven en een politiek program voor arbeidstijdverkorting.

Een barricade voor de minima. *f* 2,60
Over wat is het minimum, wie zijn er op aangewezen, het huidige minimum is al tekort, politiek bastion rond de minima.

CPN-antwoordnota op Defensie 1984-1993. *f* 4,30
Met deze antwoordnota wordt inhoudelijk kritiek geleverd op de hoofdlijnen van de defensienota en worden voorstellen gedaan voor een ander vrede en veiligheidsbeleid in de komende jaren.

Een Dam van Verzet. *f* 4,30
Een fotoboek van de ambtenarenakties in het najaar van 1983.

Bestelling is mogelijk door het bedrag over te maken op giro 612991 t.n.v. adm. CPN-brochurehandel, Hoogte Kadijk 145, 1018BH Amsterdam o.v.v. bestelling ...(titel).

verklaring cpn-fractie over p. c. hooftprijs

De CPN-fractie heeft met afgrijzen kennis genomen van de beslissing van het Kabinet Lubbers-Van Aardenne om het advies van de jury van de P.C. Hooftprijs niet over te nemen en de prijs voor 1984 niet uit te reiken.
De CPN-fractie beschouwt dit als een even politieke als kleinzielige daad.
Naar onze mening is deze staatsprijs bedoeld om een bijdrage te leveren aan de bloei van de literatuur in Nederland.
Nu Minister Brinkman deze prijs ziet als ,,een blijk van waardering van overheidswege", sterker nog (gezien zijn woorden in ,,Den Haag Vandaag" d.d. 13 febr. jl.), als een ,,extra blijk van waardering", *heeft de staat zich op het pad begeven van de bemoeizucht en de leslezerij.*
Overigens is dit geen incident, maar past het in een lijn waarin het Kabinet steeds vaker adviezen van door hemzelf in het leven geroepen adviesorganen naast zich neerlegt.
Wij wijzen op het door ons immer hooggehouden beginsel *dat kunst zo vrij moet zijn als een vogel in de lucht, en dat de staat daarvoor dient te waken.*
Kunst is voor dit Kabinet toch al geen ,,prioriteit", maar met deze beslissing zijn er voor de kunsten werkelijk barre tijden aangebroken.
De CPN-fractie is van mening dat de P. C. Hooftprijs 1984 alsnog onverwijld aan Hugo Brandt Corstius toegekend moet worden.

Evelien Eshuis

situatie krant eist aanpak van hele partij

**Op de vergadering van het partijbestuur van november 1984 is een commissie belast met het opstellen van een rapport met betrekking tot de situatie van de krant.
De commissie bestond uit de kameraden John Geelen, Siep Geugjes en Herman Meijer.
Hieronder het resultaat van hun bevindingen.**

I.

Voor de derde maal in korte tijd ziet de partij zich geplaatst voor een ingrijpende taak met betrekking tot haar dagblad De Waarheid.
De eerste maal betrof dit het besluit om tot vernieuwing van pers en huisvesting te komen. Deze stap, die dank zij een grote krachtsinspanning van de partij en een hartverwarmende offervaardigheid van de lezers van de krant kon worden gezet, was nodig om het voortbestaan en de verbreding van De Waarheid mogelijk te maken.
De tweede maal ging het om het formuleren van de inzet van De Waarheid bij de politiek van progressieve machtsvorming, die de besluiten van het 28ste partijcongres kenmerkten.
Vandaag staat de partij voor de dringende noodzaak onder ogen te zien dat de krant in ernstige moeilijkheden verkeert, in weerwil van de grote verwachtingen waarmee beide vorige stappen werden gezet.
Dit vereist mobilisatie van de hele partij voor een nieuwe aanpak gericht op versterking van de positie van de krant. Het moet opnieuw als een taak voor de partij worden gezien De Waarheid te behouden en te versterken.

II.

De commissie heeft in raadplegingen, door de gehele partij heen — met name van bestuurders in diverse districten, maar ook van verschillende partijgenoten die actief zijn op uiteenlopend terrein — onderzocht welke aanbevelingen aan het nieuwe partijbestuur zijn te doen om de basis hiervoor te leggen. Bij die raadplegingen bleek, naast verschillen van inzicht grote betrokkenheid bij de krant. De ervaringen en bevindingen van de commissie zijn als volgt samen te vatten:

- Een krant als De Waarheid wordt van onmisbaar belang geacht voor de strijd, die we voor de boeg hebben. Deze eist een versterkte campagne voor progressieve machtsvorming. De Waarheid is de krant, die als geen ander medium in ons land voor zo'n campagne de spreekbuis is.
- Algemeen wordt erkend dat het besluit van het 28ste partijcongres inzake de krant een voorwaarde is voor zo'n inzet. Tevens wordt erkend dat dit besluit de grondslag bood voor verbreding en uitbreiding van het lezersbestand.
- Over de vraag hoe dit besluit van het 28ste partijcongres moest worden uitgewerkt liepen en lopen de meningen echter uiteen. Geconstateerd moet worden dat de strijd der meningen, in plaats van verhelderend en inspirerend, schadelijk heeft gewerkt. De verwachting van het 28ste congres, dat met het besluit inzake de krant nieuwe mogelijkheden zouden worden geschapen om grote groepen abonnees te winnen, is niet in vervulling gegaan. De realiteit is dat er slechts op bescheiden schaal in bredere kring lezers konden worden gewonnen — van wie velen na korte tijd hun abonnement weer opzegden — terwijl tegelijkertijd van de lezers, die al vaak jaren de krant lazen, velen hun band met de krant verbraken.
- Er is duidelijk een vervreemding te constateren tussen de krant en lezers die zich lange tijd met de krant verbonden hebben geweten en vaak daarvoor op velerlei wijze aktief waren. Deze vervreemding is zover voortgeschreden dat in vele afdelingen de campagne voor de krant kwam stil te liggen. Ernstig is het verschijnsel dat communisten ertoe overgingen hun abonnement op te zeggen en hun financiële steun aan de krant te staken, daarmee in feite meewerkend aan het aantasten van de basis van de krant.

III.

In de raadplegingen kwam de inhoud van de krant uitvoerig aan de orde. Deze blijkt nog steeds omstreden te zijn. Enerzijds ontmoette de commissie bijval en waardering voor de krant; in het bijzonder voor de rol die zij speelt met haar berichtgeving over en haar bevordering van initiatieven op menig terrein van de strijd, en vooral ook met de eigen actiecampagnes, die de krant startte. Maar ook constateert de commissie vaak felle kritiek op de opstelling van de krant in een aantal vraagstukken of het ontbreken daarvan; een kritiek die vaak zover gaat dat zelfs de inzet wordt miskend die de leden van de redactie, te zamen met de mensen van het technisch bedrijf, de abonnementen- en advertentie-afdeling en alle andere afdelingen van het bedrijf hebben getoond bij het garanderen van de dagelijkse verschijning van de krant. Een inzet die er bepaald niet gemakkelijker op werd toen bezuinigingen moesten worden doorgevoerd.
De commissie constateert dat hoe uiteenlopend ook de meningen in de partij zijn over de inhoud en positie van de krant, de zorg over de vervreemding, die we hierboven genoemd hebben, algemeen wordt gedeeld. Met een verwijzing naar de verschillende in waardering over de rol van de krant is dit verschijnsel niet verklaard. Ook in afdelingen, waar overwegend positief over de krant wordt gedacht, is het werken voor de krant vaak tot stilstand gekomen. Op grond van de raadplegingen zijn verschillende factoren te noemen, die hierop van invloed zijn:

a. Enerzijds vereiste de menigenstrijd in de partij een berichtgeving die aan de verschillende standpunten recht deed wedervaren, anderzijds echter werd naar de mening van velen de krant zelf partij in het debat. Dit droeg bij tot het beeld van een polariserende krant op een ogenblik dat De Waarheid juist een rol had kunnen spelen bij het verenigen van de partij bij het zoeken van een nieuwe oriëntatie in tal van vraagstukken. Dit maakte de krant zelf tot inzet van strijd.
b. Hoewel in de partij verschillend wordt gedacht over de inhoud en de politieke oriëntatie van de krant is er een vrij algemene opvatting te beluisteren dat zich in de krant een in hoofdzaak neutrale of tenminste afstandelijke, opstelling tegenover ,,heel links" aftekent. Er is meer nodig dan alleen het openen van de kolommen voor meningen uit ,,heel links". Het streven naar progressieve machtsvorming eist ook en vooral het duidelijker innemen van een eigen strijdbaar standpunt te midden van het linkse debat.
c. In het verlengde hiervan ligt de kritiek dat initiatieven en opvattingen, zoals die door de partij op verschillend niveau worden ontwikkeld te weinig aandacht krijgen.
d. Bijzondere aandacht kreeg de organisatie van werving, bezorging en de propaganda voor de krant. Te constateren valt dat ook door reorganisaties in het apparaat van de krant (bezorging, agentschappen) de rechtstreekse band tussen het partijwerk in de afdelingen en de krant in vele gevallen is verbroken.
De verantwoordelijkheid van de afdelingen voor de organisatie van de krant is echter essentieel voor de band met abonnees, wervingsactiviteiten, het benutten van de krant in acties, maar ook het behandelen van klachten etc.

IV.

De commissie beveelt het nieuwe partijbestuur aan te zamen met redactie en directie een aanzet te geven tot een nieuwe aanpak, erop gericht in een eensgezinde overtuigingscampagne partij en krant in te zetten voor het overwinnen van deze vervreemding en alle krachten te concentreren op herstel en versterking van de positie van De Waarheid. Wat de partij bij het vorig congres voor ogen stond blijft daarbij naar de mening van de commissie uitgangspunt: de politiek die de CPN voorstaat heeft behoefte aan een dagblad dat functioneert als ,,een dagelijks wapen tegen rechtse politiek en als platform voor discussie voor progressieve machtsvorming". En omgekeerd, een krant als De Waarheid kan niet zonder de actieve, opofferingsgezinde steun van de partij.
De notitie van het partijbestuur van juni '83, die werd opgesteld in overleg met de redactie, directie en werfleiding heeft de vraagstukken die hiermee samenhangen uitgewerkt, met name wat betreft de relatie tussen partij en krant, de eigen verantwoordelijkheid van de redactie en de verantwoordelijkheid van de partij voor de versterking van de krant. In overeenstemming met deze notitie onderstreept de commissie dat de band tussen partij en krant van veel verder reikende betekenis is dan die tussen een uitgever en diens dagblad. Deze band is een garantie voor de gezamenlijke inzet van partij en krant voor progressieve krachtenbundeling. Voorts is die band ook voor niet-communistische lezers een waarborg voor een onafhankelijk voortbestaan van de krant.
Deze notitie blijft naar de mening van de commissie van belang voor het in de praktijk brengen van de besluiten van het 28ste congres: het versterken van De Waarheid als communistische krant van betekenis voor heel links.

V.

De belangrijkste elementen voor het ontwikkelen van zo'n nieuwe aanpak tot behoud en versterking van de krant zijn:

1. Het in regelmatig politiek overleg van partijleiding, redactie en directie ontwikkelen van doelbewuste campagnes zowel wat de kernpunten van strijd betreft, als de versterking van lezerstal en de financiële basis van de krant.
2. Het ontwikkelen van werkafspraken tussen redactie en districten met betrekking tot het verbeteren van de bijdrage van de krant aan initiatieven die in de verschillende delen van het land ontwikkeld worden.
3. Het herstellen van de situatie dat bij besturen van afdelingen, districten en de partijleiding een eigen politieke en organisatorische verantwoordelijkheid voor werving en propaganda voor de krant berust. Dit verzekert dat het opnieuw als een taak van de partij wordt gezien De Waarheid te behouden en te versterken, waarbij het streven blijft ook buiten de partij medewerkers voor de werving voor de krant te winnen en de vorming van brede werfcollectieven te bevorderen.
4. Het partijbestuur zou in overleg met de redactie de wegen moeten vinden om te komen tot een regelmatige positieve verwerking van de kritiek op de krant binnen en buiten de partij.
5. De plannen voor een nieuwe aanpak dienen ter discussie te worden voorgelegd aan de partij op zo spoedig mogelijk te beleggen conferenties (regionaal en landelijk).

de waarheid, een veelkleurige mozaïek

Dit bestek is te kort voor een omvattende 'verantwoording' van een redactie aan haar uitgever. Al was het alleen maar omdat er over een krant zo ongelooflijk veel te zeggen valt.
Een krant is per definitie een veelkleurig mozaïek. Wel valt daarin structuur te ontdekken. Daarover enige kanttekeningen.
Op het 28e CPN-congres kreeg de directie van De Waarheid een ,,taakopdracht" die zij naar eer en geweten heeft trachten uit te voeren. Op basis van een eigen verantwoordelijkheid smeedden wij een wapen tegen rechts, bevorderden wij de progressieve samenwerking, maakten wij een vernieuwingsgezinde communistische krant van betekenis zijnde voor heel links.
Een eenvoudige opgave was dit niet. Bij links bespeurt men zowel convergerende als divergerende tendenties, openheid en geslotenheid, overeenkomsten maar ook verschillen in politieke visies. Vaak lopen die laatsten dwars door de partijen heen.
Zoals de CPN bij links voorop loopt in het streven naar progressieve machtsvorming, zo deed De Waarheid dat als krant. Zo voerden wij kampagne voor de Groen-linkse samenwerkingslijst bij de Europese verkiezingen, pikten wij vakbondsinitiatieven op voor samenwerking tussen linkse politiek en vakbeweging rond de 24 uur. Door vertegenwoordigers van linkse partijen podium te bieden in interviews of op onze meningenpagina's stimuleerden wij het interlinkse debat, en deden wij een poging om zowel CPN'ers als leden van andere linkse partijen en mensen uit bewegingen zich als lezers bij ons thuis te laten voelen.

niet neutraal

Binnen dat linkse debat hielden wij ons noch afzijdig, noch neutraal. Ten aanzien van een veelheid van vraagstukken namen wij een eigen ,,prikkelend" standpunt in: tegen de sociale afbraak, voor de 25 uur, voor sociaal-economische alternatieven, voor vrede en veiligheid, voor de mensenrechten. Via onze kolommen riepen we de linkse partijen en bewegingen als het ware op tot een progressieve krachtenbundeling, terwijl we tegelijk oog hadden voor het eigene van al die linkse stromingen. We stonden op de bres voor een wederzijdse bevruchting van hervormingsdrang en radicaliteit, zo zou je kunnen zeggen.
In weer wil van die eigen keuzes was onze koers niet polariserend. Er was natuurlijk best kritiek bijvoorbeeld op de PvdA als deze partij de minima liet vallen, of op de PvdA en PSP als ze de progressieve samenwerking in onvoldoende mate zochten. De debatten in de CPN volgden we intensief. In onze stellingnames waren we terughoudend. Ons streven was erop gericht alle stromingen in hun waarde te laten, geen partij in de partij te zijn: dat kan trouwens nooit de rol zijn van een krant. De wijze waarop we het roerige programcongres van de CPN versloegen, was een voorbeeld van betrokken, fatsoenlijke journalistiek.
Het is jammer dat De Waarheid door sommige lezers zo instrumenteel benaderd wordt. Natuurlijk heeft de relatie Waarheid-CPN in bepaalde opzichten een instrumenteel karakter (de uitgever heeft ons ,,ingezet" voor progressieve samenwerking), maar een krant is zo veel meer. Een linkse krant heeft vóór alles betekenis op grond van de onderwerpen die zij haar lezers biedt, de inhoudelijke vraagstukken die erin worden aangesneden.

vervreemding

De redactie van De Waarheid staat voor de wijze waarop zij de haar toebedeelde taak heeft uitgevoerd. De formule die door ons ontwikkeld werd, doet het meeste recht aan de grote verschillen in interesses, politieke visies en sociale samenstelling van ons lezerspubliek. Zorgen baart ons niettemin dat er tussen sommige lezers en de krant sprake is van een vervreemding. Het is goed daarover met elkaar te praten, voor dergelijke gesprekken structuren te ontwikkelen. Want niemand is erbij gebaat wanneer men elkaar vanuit egelstellingen gaat beloeren. Een krant is een teer produkt, iets om voorzichtig mee om te gaan. Machtspolitiek en het uitoefenen van druk rondom een krant: dat maakt de zaak al snel kapot. Een serieus debat is heel wat verkieselijker.

onmisbaar

De redactie van De Waarheid kan zich vinden in de aanbevelingen van het CPN-bestuur voor een nieuwe aanpak tot behoud en versterking van de krant. Samen met de CPN (en anderen) op hoofdpunten kampagne voeren, dat hebben we steeds gedaan maar het kan allemaal veel beter. De kloof tussen De Waarheid als landelijke krant en het lokale niveau moet worden gedicht. Daartoe gaan wij in goed overleg met mensen op districts- en afdelingsniveau, linkse gemeentebestuurders, activisten aan de basis een wekelijkse pagina — Redactie Locaal — vervaardigen. Nadat de oprichting van een adviesraad een groot succes is geworden, hebben wij het plan opgevat om tot regelmatige besprekingen te komen van (delen van) het redactiebeleid met lezers: het project lezersdemocratie.
Wie De Waarheid dagelijks goed leest, merkt dat er aan die krant op creatieve wijze wordt gesleuteld. Dat er steeds nieuwigheidjes zijn zoals de bijlages, nieuwe columnisten, themanummers op zaterdag, zo'n rubriekje als De Waarheid 45 jaar geleden.

Vervolg op pagina 24

manifestatie 85

jan berghuis: *„komende CAO-strijd moet een succesvolle strijd worden"*

„We staan aan de vooravond van een belangrijk CAO-gevecht. Een gevecht waarin door de vakbeweging verdere stappen van atv, behoud van de ziektewet- en andere uitkeringen, de koopkracht en uitbreiding van de zeggenschap centraal worden gesteld. Niet door atv òf koopkracht, maar door atv én koopkracht te eisen. Dat is een uitermate belangrijke doorbreking van de vakbondsonderhandelingsstrategie. Een doorbreking waaraan communisten jaar en dag voor opgetreden hebben."
Met deze woorden opende Jan Berghuis zijn toespraak over de betekenis van de komende CAO-strijd.
„Wij communisten eisen drastische atv, gecombineerd met strijd voor het inkomen. In dit kader is het huidige CAO-pakket van groot belang, alhoewel de stappen atv wat ons betreft drastischer mogen. Maar met het binnenhalen van de CAO-eisen zal mede de weg worden vrijgemaakt om tot radikalere stappen van atv te komen, het zet de bijl in de redenering van rechts dat de ondernemerswinsten alleen mogen groeien en niet gebruikt mogen worden om de maatschappelijke vraagstukken tot een oplossing te brengen."
Vervolgens ging Jan Berghuis uitgebreid in op de argumenten van rechts tegen de huidige vakbondsopstelling, zoals de verhalen over een loonexplosie — er is geen loonexplosie maar een winstexplosie; over slechte gevolgen voor de minima — looneisen vormen een krachtig middel om ook uitkeringen te kunnen beschermen; en hij ontlede de houding van de ondernemers - zij willen alleen de werknemersrechten uitkleden door verschillende groepen arbeiders in te voeren en door het loonpeil te verlagen.
Jan Berghuis waarschuwde ervoor aan deze druk van rechts niet toe te geven. „Verdere stappen van atv, handhaven van de koopkracht door looneisen en scherpe controle op de herbezetting van vrijgekomen plaatsen zijn drie eisen die niet met elkaar uitwisselbaar zijn."
Zijn conclusie was dan ook: „Het is hoog tijd dat de ondernemers de wacht wordt aangezegd. Dat de vakbeweging zich gaat voorbereiden op acties tot stakingen aan toe. Het is hoog tijd dat deze winter heter gaat worden."

tineke van den klinkenberg: *„ook in crisistijd je posities opeisen"*

„Juist in crisistijd kunnen door linkse machtsvorming buffers worden gevormd op lokaal niveau tegen rechtse regeringspolitiek, kunnen nieuwe ontwikkelingen in gang worden gezet. Daar zijn we als CPN mee bezig in het gemeentebestuur van Amsterdam."
Dit antwoord gaf Tineke van den Klinkenberg in haar toespraak op degenen die zich afvragen, waarom in crisistijd deelnemen aan een stadsbestuur, als je toch alleen maar mee moet doen met bezuinigingsoperaties?
„De neiging om de politiek de rug toe te keren moet juist door progressieve mensen worden doorzien als een gevolg van de rechtse politiek die erop uit is de crisis onder haar voorwaarden op te lossen."
Tineke van den Klinkenberg noemde verschillende voorbeelden van een dergelijke „progressieve buffer": extra maatregelen voor mensen met een minimum-inkomen, koude-toeslag voor gemeente-ambtenaren, het op peil houden van de kinderopvang. Op het gebied van nieuwe ontwikkelingen noemde ze die op het gebied van de psychiatrie.
Veel aandacht besteedde ze ook aan het vraagstuk van de democratie.
„Rechtse politiek maakt gebruik van herenonderonsjes en minachting voor gewone mensen. Steden hebben de taak een bolwerk te vormen tegen anti-democratische en autoritaire tendensen."
„Onveiligheid moet niet met minder democratie tegemoet worden getreden, maar vereist het betrekken van mensen bij de politiek."
„De CPN stelt zich tot taak in de voor ons liggende periode in Amsterdam verdergaande stappen tot democratisering te zetten. Dat doen we door samenwerking met andere progressieve krachten te zoeken en te organiseren op alle niveaus. De invloed van de CPN is het sterkst naarmate ze meer verbonden is met en geworteld in bewegingen onder de bevolking. Alleen dát maakt het mogelijk om als communisten te besturen en vanuit het lokale niveau de landelijke politiek voor voldongen feiten te plaatsen."

fré meis: *„zonder communistische partij zal er geen werkelijk socialisme zijn."*

„Het is duidelijk dat met alle kracht tegen de afbraakpolitiek van de regering en ondernemers strijd moet worden gevoerd. En dat de regering Lubbers zo snel mogelijk verdwijnt".
Fré Meis argumenteerde deze centrale conclusie door de uitspraken van de regering Lubbers „dat het goed gaat" te ontrafelen.
„Als zij en wij praten over het gaat goed, over democratie en vrijheid dan gebruiken we allen dezelfde woorden. Verder is er een verschil als tussen hemel en aarde. Onze democratie en vrijheid is de hunne niet. Hier spreekt ieder voor z'n klasse".
Hij wees daarbij met name op de aanval op lonen en uitkeringen die door de regering en ondernemers wordt doorgevoerd. „Winst, winst, winst, dat is het enige waar het de ondernemers om gaat."
Vervolgens ging Fré Meis in op de vraag hoe de regering Lubbers weg te krijgen?
Bundelen van het verzet van de bevolking, strijd voeren voor het socialisme in ons land, samenwerking met andere progressieve krachten, waren daarvoor zijn sleutelwoorden.
Uitgebreid ging de spreker in op voorwaarden voor samenwerking. „Onze partij moet daarin een actieve rol spelen, haar eigen stellingname inbrengen en geen concessies doen die de bevolking schade toebrengen."
Veel nadruk legde hij op de strijd voor socialisme: „Het optreden voor ATV, voor herstel van ons sociale stelsel, het stelling nemen tegen de enorm gestegen woonlasten betekent dat wij de gevolgen voor de mensen van de kapitalistische crisis verzachten. Om de crisis werkelijk op te lossen is meer nodig, moet een eind worden gemaakt aan het huidige kapitalistische stelsel."
„Communisten moeten voorop gaan in de strijd voor ATV, in de strijd voor de verdediging van het sociale stelsel en vechten voor gelijke rechten voor de vrouw. Wij moeten zelfbewust de toekomst tegemoet treden in de volle overtuiging dat in de strijd voor een socialistisch Nederland een revolutionaire communistische partij onontbeerlijk is."

tara oedayraj singh varma: *„anti-racisme-strijd is strijd voor gelijke rechten"*

„De tijd van alleen maar roepen wij zijn solidair is allang voorbij. Wat wij buitenlanders en zwarten nodig hebben zijn witte kameraden die zij aan zij met ons vechten, die samen met ons onze rechten bevechten, want het is overduidelijk dat hier in Nederland onze rechten met voeten getreden worden".
Deze oproep liet Tara Oedayraj Singh Varma vergezeld gaan met tal van voorbeelden hoe in Nederland fundamentele mensenrechten ontbreken voor zwarte mensen.
Het recht om vrij op straat te mogen lopen.
Buitenlanders moeten altijd hun paspoort op zak hebben. Nederlanders hoeven dat niet. Dat hoort dus ook te gelden voor de vele Surinamers en Antillianen en Molukkers in ons land. Zij worden echter steeds meer geconfronteerd met paspoortcontrôle. „Het is duidelijk dat de politie uitsluitend pasjes controleert op basis van huidskleur..."
Het recht op werk naar ieders niveau.
Buitenlanders komen tegenwoordig wel in aanmerking voor de lager geschoolde- en betaalde banen. Maar de beleidsfuncties? Vergeet het maar. En bij bezuinigingen en ontslagen vliegen de buitenlanders er als eerste uit.
Het recht op wonen waar je wil.
Steeds vaker worden buitenlanders in buurten gepest en mishandeld. Het enige perspectief dat je dan geboden wordt is: ga maar verhuizen.
„Maar waarom verhuizen? De wet hoort toch de buren aan te pakken die je pesten en mishandelen? Het is kennelijk gemakkelijker als de buitenlander oprot. En zo zwerven zij van buurt naar buurt, op zoek naar het mensenrecht van wonen."
Het recht op gelijke wetten.
De regering komt nu weer met discussies over de oprotpremie. Dat is moderne deportatie.
„Moreel economisch politiek sociaal en cultureel worden wij met voeten getrapt. Het is nu tijd daar een eind aan te maken, het is nu de tijd om ons samen te bundelen en deze vernederingen niet meer te pikken. Wij zullen overwinnen!"

annel van houts: *„arbeidstijdverkorting, en drastisch graag!"*

„Arbeidstijdverkorting met behoud van loon. Dat is een gemeenschappelijk strijdpunt en belang van vrouwen, daarop zijn vrouwen te verenigen."
Met die uitspraak zette Annel van Houts de kern van haar toespraak neer. Vervolgens maakte ze duidelijk aan welke voorwaarden de invoering van ATV moet voldoen.
„Vrouwen willen recht op een zelfstandig bestaan. Dat perspectief willen we niet voor de toekomst, maar willen we nu."
Daarbij uitte ze kritiek op degenen die de doelstelling van ATV beperken tot behoud van werkgelegenheid en herverdeling van de arbeid, en het begrip drastisch beperken tot een stap naar 36 of 38 uur.
„Dergelijke ATV is niet in het belang van vrouwen... een dergelijke ATV heeft niets opgeleverd. ATV moet een hefboom zijn voor een andere economische politiek, een politiek waardoor volledige en volwaardige werkgelegenheid wordt gecreëerd en iedereen recht heeft op een zelfstandig inkomen. Drastische ATV met behoud van loon moet prioriteit zijn, zodat het perspectief biedt voor vrouwen. Die argumenten moeten centraal staan bij praktische politiek rond ATV."
Vervolgens stond ze uitvoerig stil bij discussies in het vrouwenoverleg van de CPN over de ATV.
„Wij willen drastische ATV tot 25 uur, met volledige herbezetting van vrijgekomen banen. De invoering moet met grote stappen, dat levert banen op en is gemakkelijk te controleren. ATV moet met behoud van loon, want iedereen moet economisch zelfstandig kunnen bestaan, en het moet daarom worden ingevoerd met individualisering van de lonen en uitkeringen. En om te zorgen dat vrouwen een baan kunnen krijgen zijn extra maatregelen nodig, zoals voorkeursbehandeling, kinderopvang."
Die antwoorden vanuit het CPN vrouwenoverleg komen uitvoering aan bod in de CPN ATV-vrouwenkrant, waarvan het eerste exemplaar door Annel van Houts werd overhandigd aan CPN-voorzitter Elli Izeboud.

marcus bakker: *„de partij als houvast voor mensen, als instrument voor hoop en toekomst."*

„Bisschop Gijsen heeft onlangs verordend: wie niet naar de kerk komt, moet niet verwachten de zegening thuis gebracht te krijgen. Tot de hardnekkigen die volhouden dat de communistische partij een soort kerk is wil ik zeggen, daar zie je het verschil maar weer. Doe de deur alvast maar van het nachtslot, want de communistische partij meldt zich."
Met deze woorden onderstreepte Marcus Bakker het karakter van de manifestatie: „Een oproep tot strijd, een strijd tegen, die tegelijk een strijd vóór is!"
„Ieder van ons die hier het woord voerde, heeft de noodzaak hiervan met verschillende schijnwerpers beschenen. Zouden we het anders willen? Ik denk van niet. Je zou ons communisten zo kunnen omschrijven: mensen die zich vanuit hun bijzondere hartstocht willen verenigen tot een gezamenlijke hartstocht; mensen die de bewogenheid van elk willen omzetten in machtsvorming van allen."
Vervolgens ging Marcus Bakker dieper in op die oproep tot strijd. „Wat wij willen aangrijpen is dat bij velen bestaande gevoel van uitzichtloosheid... wij willen een houvast zijn voor mensen, een instrument van hoop en toekomst. Altijd heeft de CPN, of ze sterk was of zwak, die twee elementen gehanteerd: mensen, gewone mensen, de radertjes in een maatschappelijke machine, het besef geven van hún betekenis, hún waardigheid, hún kracht én het uitzicht openen op een betere, waarlijk democratische, eerlijke samenleving, zonder uitbuiting en onderdrukking, het socialisme."
„Hebben wij niet de plicht om mensen die in ons land wonen, die vragen om houvast, dit houvast van een strijdvaardige communistische partij te geven, of als je wilt, weer te geven?"
Het antwoord is ja en het is hier gegeven!"
„Wij hebben moeizaam gezocht naar nieuwe wegen, en dat kon niet anders want nieuwe landschappen vragen om nieuwe wegen. We hebben felle onderlinge strijd geleverd en we zijn het nog niet eens over de vraag of het anders had gekund en hoe dan. Wij staan voor een belangrijk congres dat een koers moet uitzetten in een naar het zich laat aanzien stormachtige tijd. Hoe gaan we daar aan staan?"
„Ik denk met als richtlijn, dat de partij van communisten er niet is voor die communisten, maar voor... het nederlandse volk, in zijn gekleurdste samenstelling. Als het moet gaan we voorop, als het moet ook alleen. Maar dat is niet wat wij willen. Wij willen onze kracht, ons doorzettingsvermogen juist gebruiken om allen samen te brengen die een andere vreedzame en sociale politiek in ons land moeten bewerkstelligen."
Marcus Bakker richtte zich ook tot kameraden die „onze rijen verlaten hebben."
„Tot hen zou ik zeggen: kom terug. We kunnen je geen rozentuin beloven, maar welke communist heeft daarom ooit gevraagd? Maar zij die communisten zijn, gebleven zijn, zij moeten weten dat ze bij ons horen dat hier in de CPN hun plaats is. Stap van die ijsschots af en kom aan land!"
Tot slot zei Marcus Bakker: „Kameraden, de mogelijkheid is er het partij te keren. Of de krachten er toe zijn is mede in onze handen. Laat ons daarop al onze inspanningen richten met een versterkte en strijdvaardige CPN."

discussiebijeenkomsten tijdens manifestatie

Tijdens de manifestatie vonden parallel aan het centrale programma een drietal discussiebijeenkomsten plaats: over het RSV-schandaal, over discriminatie en over arbeidstijdverkorting. Van de eerste twee bijeenkomsten is een verslag opgenomen, van de laatste niet als gevolg van het ontbreken van een verslaggever/ster ter plekke, waarvoor onze excuses.
Wat betreft het materiaal, dat aan die laatste discussiebijeenkomst ten grondslag lag, verwijzen we naar de CPN ATV-vrouwenkrant met de titel: „Drastische arbeidstijdverkorting, en snel graag" die te verkrijgen is via de districten en landelijk via de Hoogte Kadijk.

manifestatie 85

kamerfractie toetste standpunten bij eerst-betrokkenen

boeiend forum over RSV-schandaal

De manifestatie op 3 februari heeft een uiterst belangwekkende bijdrage geleverd aan het enkele dagen later begonnen kamerdebat over het RSV-schandaal. Dat gebeurde in de vorm van een discussiebijeenkomst, die 's middags in een van de kleinere RAI-zalen aan de ontwikkelingen bij RSV werd gewijd.
Een panel van direct betrokkenen bij het schandaal — mensen uit RSV-bedrijven en de Industriebond FNV — tezamen met kamerleden van de partij, reageerden op door de fractie voorgelegde stellingen, vervolgens op elkaar en op vragen en opmerkingen uit de zaal.
Op deze wijze voltrok zich een toetsing van de standpunten van onze kamerfractie aan de mening van juist die mensen, die in de enquête naar de gang van zaken bij RSV en zeker in de publiciteit daarover voor TV en radio, veel te weinig of helemaal niet aan bod kwamen.

centrale eis: meer controle

Het panel bestond uit: Henk Schuilenburg, OR-lid machinebouw Breda; Herman Berkhout, districtsbestuurder IB-FNV; Coen Veltman, ex-OR-lid NDSM; Arnold van Kalken, Disk Rijnmond; Jan de Rooy, OR-lid ADM; en voorts de twee CPN-kamerleden Evelien Eshuis en Marius Ernsting.
Onder voorzitterschap van CPN-bestuurder Frank Biesboer gingen de verschillende forumleden achtereenvolgens in op de stellingen. Veel moeite met die stellingen had men overigens niet. Maar de instemming ermee kreeg bij de afzonderlijke panelleden toch verschillende accenten.
Henk Schuilenburg, als COR-lid van RSV jarenlang betrokken bij de gebeurtenissen merkte op: ,,Er moet veel meer controle komen. De ondernemingsraad moet het recht krijgen naar eigen inzicht externe deskundigen aan te trekken. Nu moet ze daarvoor nog de toestemming hebben van de directie. Dat moet veranderen."
Een tweede directe vereiste vond hij ,,invoering van openbaarheid van inkomen."
Henk Schuilenburg, als COR-lid van RSV jarenlang betrokken bij de gebeurtenissen merkte op: ,,Er moet veel meer controle komen. De ondernemingsraad moet het recht krijgen naar eigen inzicht externe deskundigen aan te trekken. Nu moet ze daarvoor nog de toestemming hebben van de directie. Dat moet veranderen."
Een tweede directe vereiste vond hij ,,invoering van openbaarheid van inkomen."
Herman Berkhout had het ,,beangst, dat in het enquêteverslag OR en vakbeweging eigenlijk ontbreken. En waar ze erin voorkomen gebeurt dat met de kanttekening dat we niet voldoende zouden hebben gedaan. Ik durf de stelling aan dat vakbeweging en ondernemingsraden zich dag in dag uit, jaren achtereen, hebben bezig gehouden met de ontwikkelingen. Maar er is niet geluisterd".
Wat betreft de stelling over een eventuele bestraffing vond hij dat hiermee de zaak niet is opgelost. ,,Er is gegraaid, maar dat graaien is voor zulke heren eigenlijk normaal. Zolang de voorwaarde voor steunverlening feitelijk geformuleerd worden door de banken en niet door OR en vakbeweging, zit dáár het mankement".
Jan de Rooij, eveneens lange tijd lid geweest van de COR-RSV vindt dat in het bijzonder lessen moeten worden getrokken uit de geringe zeggenschap van de OR. ,,Die zeggenschap moet vooral controle gaan omvatten op de vraag of het steungeld wordt besteed voor het doel waarvoor het is bestemd."

schande

Coen Veltman, OR-lid bij het vroegere dochterbedrijf NDSM, ,,We moeten als OR meer macht, meer kennis en meer inzicht kunnen verwerven. Verder moeten we toe naar een industriepolitiek, die het Nederlandse belang voorop stelt. Het is toch een schande, dat Shell met geld, dat hier is vergaard, elders schepen laat bouwen?
Arnold van Kalken, namens Disk betrokken bij solidariteitsacties met RSV-personeel in Rijnmond zag verschillende factoren die schuld hadden aan de RSV-affaire. Allereerst noemde hij de ,,visie waaruit RSV destijds is ontstaan. Dat was tijdens het kabinet-Den Uyl en ging ervan uit dat de zaken waren op te lossen door grote concern-vorming. Maar als je probeert bedrijven op uiteenlopend gebied bijeen te brengen ben je verkeerd bezig". Andere factoren waren volgens hem: gebrek aan controle; het feit dat steunverlening meer is gericht op politieke dan op economische haalbaarheid; de noodzaak voor kamerleden te beslissen over zaken waar ze geen verstand van hebben en tenslotte ook de verdeeldheid tussen ondernemingsraden bij verschillende bedrijven.

'heren onder elkaar'

Evelien Eshuis haakte in op de kritiek van Berkhout. ,,Ook de hele presentatie van het debat voor de media had het karakter van ,,heren onder elkaar". Als er arbeiders of vakbondsvertegenwoordigers aan het woord kwamen zag je dat niet in de uitzending."
,,Het is allemaal een zaak geweest van ,,heren onder elkaar". Heren die de zaken regelen vanuit allerlei dubbelfuncties. Daarover moet openbaarheid komen. Met name wat betreft de onverenigbaarheid van al die dubbelfuncties".
Marius Ernsting: ,,Een voorwaarde voor steunverlening zou moeten zijn de versterking van de positie van vakbeweging en OR. Ook de Kamer zou trouwens het recht moeten krijgen deskundigen in te schakelen alvorens over steunverlening te beslissen". Hij was het niet eens met de opmerking van Berkhout over het ,,graaien", als dat zou leiden tot een accepteren van deze kant van de zaak. ,,Het is uit de enquête naar voren gekomen: er hebben zich lieden verrijkt.

Het is natuurlijk moeilijk om de vinger er achter te krijgen op grond van de geldende regels. Maar in elk geval daar waar extra uitkeringen hebben plaatsgevonden is de vraag aan de orde: klopt dat wel. Daar moet ingegrepen worden".
Verschillende toehoorders legden stelden het forum vragen of legden — soms kritische getinte — meningen voor naar aanleiding van de RSV-zaak. Dat laatste ondermeer betrof het functioneren van ondernemingsraden: ,,Het is vaak zo dat de OR vergeet zijn achterban te raadplegen." Zo werd opgemerkt. ,,Maar je moet je juist sterk maken door regelmatig naar je achterban te gaan. Ook de vakbeweging doet dat te weinig. Hetzelfde geldt voor contact met de regio. De vakbeweging moet over de drempel heen om contact te leggen met de bevolking rond het bedrijf."

industriepolitiek

Over de industriepolitiek werd gezegd: ,,Het ontbreekt inderdaad aan een industriepolitiek. Maar heeft de CPN zelf wel een standpunt daarover?" Een andere spreker: ,,Een element van industriepolitiek is dat gemeenten en regio's er in betrokken moeten worden".
Over de huidige steunverlening ,,Shell en Esso maken miljarden winsten. Maar Shell laat tankers in Korea bouwen. En evengoed krijgt ze geld van de WIR. Hetzelfde kan je zeggen van Philips."

Verschillende forumleden gingen op deze en andere opmerkingen in.
Evelien Eshuis deed dat met name wat betreft de vraag over industriepolitiek: ,,De huidige politiek is erop gericht ruim baan te maken voor concerns om overheidsgeld naar eigen goeddunken te gebruiken. Onze opvatting is dat er allereerst een beeld moet worden gemaakt van wat de belangrijkste industrieën zijn, waaraan behoefte bestaat, getoetst aan het maatschappelijk belang, de milieu-eisen en vooral ook het regionale belang. Op grond daarvan, uitgaande dus van een aantal goede criteria, dienen plannen ontwikkeld te worden, die van onderen op gedragen worden.
De steunverlening is de volgende stap. Die dient gekoppeld te worden aan strenge controle." Dit laatste, aldus Evelien, vereist verbetering van de wet op de ondernemingsraden en versterking van de positie van de vakbeweging. Ook de Tweede Kamer zelf zou over grotere controlemogelijkheden moeten kunnen beschikken.

stellingen

Hieronder de stellingen die aan het panel werden voorgelegd:

1. Het is onaanvaardbaar dat degenen die verantwoordelijk zijn voor het RSV-schandaal dat schandaal nu als argument gebruiken om steunverlening aan noodlijdende bedrijven als zodanig verdacht te maken. Linkse partijen, vakbonden en ondernemingsraden dienen hún lessen uit de RSV-enquête op de voorgrond te stellen.

2. Steunverlening aan bedrijven moet worden verleend in het kader van een industriepolitiek. Een dergelijke industriepolitiek verschaft duidelijkheid over de gewenste richting waarin de produktie zich dient te ontwikkelen. Steunverlening zal er in dat kader op gericht moeten zijn bepaalde bedrijven of bedrijfstakken in stand te houden en te laten overleven, resp. waardevolle delen en deskundigheid te stimuleren en te versterken, resp. nieuwe produktietakken tot stand te brengen.
Indien steunverlening niet aan een dergelijke industriepolitiek is gekoppeld en beperkt blijft tot het steun geven zonder veel meer, dan wordt de ondernemer blijkbaar vrij baan gegeven om met dat geld eigen doelen te dienen (riskante investeringsprojecten te financieren of schuld/rente aan banken af te lossen).

3. Naast de inhoud van de industriepolitiek zijn ook de voorwaarden voor steunverlening van wezenlijk belang. Zolang concurrentieverhoudingen, onderlinge strijd om de markten en daarin optredende monopolie- en financiersbelangen bepalend zijn voor de richting van investeringen en de produktie zal via steunverlening slechts marginaal bijgestuurd kunnen worden. Dergelijke belangen moeten door voorwaarden die van de kant van de overheid worden gesteld ondergeschikt worden gemaakt aan de gewenste industriepolitiek. Het vraagstuk van nationalisatie of door de overheid zelf op te richten bedrijven moet daarbij worden betrokken.

4. Bij elke steunverlening hoort onlosmakelijk een aanzienlijke versterking van controlemogelijkheden, zowel op nationaal niveau als op het niveau van bedrijf en bedrijfstak. Controle op nationaal niveau door het parlement kan worden versterkt door het beter uitrusten van de Rekenkamer en door het mogelijk te maken dat de Tweede Kamer zelf adviescommissies instelt (alle adviesorganen werken nù ten behoeve van de regering). Controle op nationaal niveau kan echter niet functioneren zonder effectieve controle en zeggenschap op het niveau van bedrijf en bedrijfstak. De ondernemingsraad zou bevoegdheden moeten hebben ten aanzien van investeringsbeleid. De Raden van Commissarissen, die vaak blindvaren op directies of Raden van Bestuur, zouden verplicht moeten worden ook de ondernemingsraad te raadplegen, etc.

5. De RSV heeft pijnlijk aan het licht gebracht hoe steeds dezelfde mensen in wisselende functies of combinatie van functies de gang van zaken rond het RSV-concern bepaalden. Van de eigen verantwoordelijkheid van diverse instanties en daarbij behorende controle, kwam niets terecht. Er moeten maatregelen worden getroffen die een dergelijke opeenstapeling en vermenging van verschillende functies in slechts enkele handen tegengaan, en die onverenigbaarheid van verschillende functies vastlegt.

6. In ieder geval is aan de orde, dat mede door wanbeleid, avonturierspolitiek en graaizucht van ministers, managers en commissarissen van de betrokken bedrijven en banken 18.000 mensen zonder werk zijn gekomen en 2,2 miljard aan belastinggeld in diverse zakken is verdwenen. De verantwoordelijkheid daarvoor en de consequenties moeten worden vastgesteld. De schuldigen mogen niet vrijuit gaan.

discussiebijeenkomst over racisme mogelijkheid voor een andere cultuur?

Een onderdeel van de landelijke manifestatie van de CPN was een diskussiebijeenkomst over diskriminatie. Deze bijeenkomst zat ingeklemd tussen 2 uur en half 4, voor een dermate complexe materie veel te kort. Verschillende deelnemers gingen met een enorme kater weer naar huis, de diskussie over racisme moest immers wijken voor de film over Berlinguer.
,,Alle witten zijn in principe racistisch", luidde de eerste stelling. Met als uitleg: ,,Het koloniaal verleden is heden: Sinterklaas en Zwarte Piet, Robinson Crusoë; de beelden, waarmee witte mensen in deze cultuur groot worden, brengen — subtiel of minder subtiel — de boodschap over: zwarten zijn inferieur."
In deze stelling is de diskussie blijven steken. De andere drie stellingen waren: ,,Antiracisme is strijd voor gelijke rechten." ,,Ook voor witte potten en flikkers en voor witte hetero's is strijd tegen racisme prioriteit." En: ,,De manier waarop deze maatschappij culturen en subculturen maakt, is een voorbeeld van de in haar werkzame uitsluitingsmechanismen op basis van angst en begeerte."

sinterklaas

Terug naar de eerste stelling. Gloria Wekker benadrukte de strukturele kant van deze stelling. Zoals deze stelling geformuleerd was — alle witten zijn in principe racistisch — is ze teveel op personen gericht. Het racisme is in onze maatschappij aanwezig, voor je geboren bent. Niemand ontkomt aan racisme, ook zwarten niet. Men is racist tenzij men zich ertegen verzet. Deze racistische machtsstrukturen en ideologische strukturen misvormen de onderdrukten, maar ook de onderdrukkers.

Weg dus met het sinterklaasfeest.
Niemand twijfelde aan de noodzaak van de strijd tegen diskriminatie. Maar over de vraag hoe die strijd gevoerd moet worden, des te meer. Er werd een heftig pleidooi gehouden om de krachten te bundelen, omdat iedereen onderdrukt wordt vanuit hetzelfde systeem. Alle vormen van diskriminatie versterken elkaar. Racisme, seksisme, homohaat, antisemitisme enz. versterken elkaar. Ze komen voort uit angst voor het vreemde, uit angst voor afbraak van voorrechten, zoals Vinco David stelde. Turk en flikker zijn uitwisselbaar. Deze roep om eenheid riep ook reacties op. Door de eenheid worden de verschillen ontkend. Racisme is iets anders dan antisemitisme.
Is het mogelijk recht te doen aan ieders eigen situatie en toch de krachten te bundelen in de strijd tegen diskriminatie? Deze vraag wordt nog ingewikkelder door de grote politieke tegenstellingen die binnen de verschillende groepen bestaan.

emoties

Steeds weer botsten de verschillende benaderingen van het probleem. Gaat het bij diskriminatie om tweede generatie-problematiek binnen de onderdrukte groep, om gevoelens van schuld, om het feit, dat men zijn eigen stem niet heeft leren gebruiken, om zijn eigen onzichtbaarheid, zoals Sauci Bosner aangaf, gaat het om cultureel onbenul, of gaat het om een keiharde belangenstrijd, om schofferen en het ontzeggen van rechten. Het gesprek werd tegelijk op al deze nivo's gevoerd, en dat riep de nodige emoties op. Emoties, die zelden bijdroegen tot een konstruktieve benadering van het probleem. Daarbij kwam nog, dat de eerste diskussiant opmerkte, dat de wortel van diskriminatie in Europa zou liggen in het Oude Testament, een opmerking, waar de voorzitter van de diskussie Herman Meijer niet op in wilde gaan, maar die wel bij een aantal aanwezige joden grote ergernis wekte.

Na deze voortijdig afgebroken diskussie, is het het beste wellicht de startvraag nog een keer in herinnering te roepen. Zijn zwarten en buitenlanders, vrije vrouwen, joden, potten en flikkers alleen voor tolerantie, of zien ze ook nog iets in die bonte verzameling, een mogelijkheid voor een andere cultuur, een andere maatschappij?

overzicht internationale kontakten vanaf september 1984

23-8	bezochten Marius Ernsting en Henk-Jan van der Meer de receptie op de Roemeense ambassade t.g.v. 40 jarig bestaan Roemenië.
28-8	had Henk-Jan van der Meer een gesprek met Juan Bonnila, vertegenwoordiger van de FMLN (El Salvador) in Nederland over de situatie in El Salvador.
17-9	hadden Elli Izeboud en Ton van Hoek een gesprek met Victor Cueto, lid van het centraal comité van de PCE waarin informatie werd uitgewisseld over de toestand in beide partijen.
28-9	had Frank Biesboer een gesprek met een delegatie van National Union of Miners over de kampagne voor solidariteit.
28-9	bezochten Jaap Wolff en Ina Brouwer de receptie op de Chinese ambassade t.g.v. 35ste verjaardag van de Volksrepubliek China.
29/9 t/m 12/10	bezochten Elli Izeboud en Anne de Boer Cuba en Nicaragua
6-17/10	namen Evelien Eshuis en Boe Thio deel aan de festiviteiten rond 35-jaar DDR in Berlijn.
10/10	sprak Henk-Jan van der Meer met vertegenwoordigers van de MDP uit Chili, t.w. Louis Baria, E. Olivares, en Michel Santana vertegenwoordiger van de Communistische partij van Chili in Nederland over de toestand van het verzet in Chili en de solidariteit in ons land.
15/10	spraken Elli Izeboud en Anne de Boer met Herman Axen van de SED in Berlijn.
22/10	had Truus Divendal een gesprek met Harry Balbiani en David Wainberg van de Communistische Partij van Uruguay.
31/10	spraken Elli Izeboud, Anne de Boer en Henk-Jan van der Meer met een 4-tal vertegenwoordigers van het Nicaraguakomité over de inzet van de CPN in de solidariteitskampagnes.
7/11	bezochten Elli Izeboud en Jaap Wolff de receptie op de ambassade van de Sowjet-Unie t.g.v. de herdenking van de Oktoberrevolutie.
14/11	sprak John Geelen in Düsseldorf met enkele vertegenwoordigers van de DKP over de vormgeving van de onderlinge kontakten, Berufsverbote en de vredesstrijd.
18/11 t/m 25/11	bezocht Siem v.d. Helm het Congres van de Roemeense Communistische partij.
19/11	sprak Ton van Hoek met Josep Palau verantwoordelijk in het centraal comité van de PCE voor de vrede en met Manuel Galan en Ramon Cantero van de PCE-afdeling Nederland over de strijd tegen de atoombewapening in Spanje en Nederland.
29/11	bezocht Elli Izeboud de receptie ter gelegenheid van het afscheid van de ambassadeur van Joego-Slavië.
30/11	spraken John Geelen en Henk-Jan van der Meer met G. Kovacs, hoofd van de internationale afdeling van de Hongaarse Socialistische Werkerspartij over een aantal initiatieven in de strijd voor de vrede.
10/12	had John Geelen een gesprek met Jan de Brouwere, internationaal secretaris van de BKP over situatie rond de plaatsing van kruisraketten in België.
11/12	hadden Ton van Hoek en Elli Izeboud een afscheidsgesprek met de ambassadeur van Joego-Slavië.
14/12	spraken John Geelen en Henk-Jan van der Meer op de Chinese ambassade met Wang Wenbo ter voorbereiding van een bezoek aan China.
17/12 t/m 24/12	bezocht een delegatie van de CPN bestaande uit Elli Izeboud, Ton van Hoek en Jan Berghuis de Sovjet-Unie. Daarbij werden gesprekken gevoerd met Ponomarjov en Zagladin, leden van het centraal comité van de CPSU en met vertegenwoordigers van de vakbeweging en bedrijven.
20/12	sprak Henk-Jan van der Meer met 2 vertegenwoordigers van de Surinaamse partij PALU-afdeling Nederland over de rol en de houding van die partij t.o.v. de ontwikkelingen in Suriname.
21/12	had Henk-Jan van der Meer een gesprek met enkele vertegenwoordigers van het Nicaragua-komitee over de aktiviteiten van de komende tijd.

de scholing weer op gang

De scholing en vorming in de partij was de laatste tijd een richting ingegaan, die niet bevredigde. Er waren een aantal jaren achtereen geslaagde zomercursussen geweest met een flinke opkomst, die door de deelnemers als uiterst waardevol werden ervaren. Daarnaast echter was de scholing in afdelingen en regio's sterk verminderd. Niet in alle districten overigens. In sommige bleef ze een belangrijk deel uitmaken van de partij-activiteiten. Omdat er echter weinig landelijk materiaal was dat aansloot op de behoeften van de basisscholing (de zomercursus-mappen bijvoorbeeld waren daar niet geschikt voor) ging men veelal aan het werk met eigen of reeds lang bestaand materiaal. Deze ontwikkeling is uiteraard niet los te zien van het hele gebeuren in de partij in de laatste tijd. De meningenstrijd slokte veel aandacht op en was niet bevorderlijk voor het vervaardigen van, voor de partij als geheel aanvaardbaar, scholingsmateriaal.

Nieuwe initiatieven

Een paar maanden nadat de storm van het program-congres voorbij was is vanuit de partijleiding het initiatief genomen voor een nieuwe start van scholing en vorming. In het voorjaar begon een overleggroep, die plannen ging ontwerpen om na de zomervakantie te kunnen beginnen. Voor een zomercursus was het inmiddels al te laat geworden.
Uiteindelijk kwam het tot een groep van drie partijgenoten, te weten Leo Molenaar, Max van den Berg en Marcus Bakker, die systematisch aan het werk ging voor de opzet en uitvoering van een scholingsprogram. De groep heeft over haar voornemens en activiteiten regelmatig bericht in de Ledenkrant.

Overzicht

Begonnen werd met het thema ,,fascisme". Een mapje werd samengesteld van bestaand materiaal (artikelen uit Politiek en Cultuur, Komma, De Waarheid) plus een ,,leeswijzer", een samenvatting van de artikelen. Het materiaal werd geïntroduceerd op een bijeenkomst van district-verantwoordelijken. In de loop van de tijd is in een aantal districten de scholing over dit onderwerp begonnen, soms centraal, soms afdelingsgewijs.
Al snel bleek dat er ruime tijd lag tussen het ogenblik dat materiaal ter beschikking kwam en het moment dat daarmee werkelijk geschoold werd. Dat was ook het geval met de volgende map, die ging over de strijd voor de vrede. Ook daarbij werd gebruik gemaakt van bestaande artikelen, onder meer opnieuw uit Politiek en Cultuur.
Er werd nog een derde scholingsmap gemaakt over de schuldenlast der Derde Wereld-landen.

Centrale cursussen

Inmiddels besloot de scholingsgroep ook het denkbeeld van een centrale cursus, dat bij de ,,zomerschool" zo goed ontvangen was, opnieuw op te nemen. Mede dankzij de enthousiaste medewerking die daarvoor verkregen werd van een viertal inleiders, kon in december een weekend-cursus met als onderwerp ,,De economie in de jaren '80" worden opgezet, die veel belangstelling trok en naar inhoud en vorm zeer goed slaagde. In dit geval werd de volgorde omgedraaid: de cursisten ontvingen tevoren slechts een korte samenvatting van de inleidingen. Nadat die uitgesponnen waren werden ze door de inleiders bewerkt tot artikelen voor Politiek en Cultuur, afgedrukt in het januari- en februarinummer van dit maandblad.
Uit het voorgaande blijkt al, dat er bijna vanzelfsprekende wisselwerking is tussen de scholing en Politiek en Cultuur, een reden te meer om voortdurende aandacht te besteden aan de werving voor dit maandblad.

Centrale bijeenkomsten

Intussen is nu, via P. en C., dit scholingsmateriaal over Economie '80 beschikbaar, waarbij ook gebruik kan worden gemaakt van de samenvattingen die de verschillende inleiders over hun onderwerp hebben vervaardigd.
De scholingsgroep is voornemens nog een drietal onderwerpen te behandelen op centrale bijeenkomsten — waarbij de mogelijkheid bestaat om, in verband met het reiskostenprobleem, in het Noorden, Oosten en Zuiden tot herhalingen te komen met dezelfde of andere inleiders.
De eerstkomende centrale bijeenkomst zal plaatsvinden in Amsterdam op 30 maart. Ze zal gaan over ,,Jalta en daarna", de vaststelling van de huidige grenzen in Europa, de ontwikkelingen op dat punt van 1945 tot nu en de positie van de CPN in die vraagstukken. Het onderwerp zal ingeleid worden door Duco Hellema, die over dit onderwerp de laatste jaren veel belangwekkende publikaties heeft gedaan.
Midden mei zal een centrale cursusdag gehouden worden over Marxisme. Inleider is dan Leo Molenaar, die over dit onderwerp in 1982 en 1983 een viertal artikelen heeft gepubliceerd in Politiek en Cultuur.
In het begin van juni volgt dan nog een centrale cursus-zaterdag over ,,feminisme". Over opzet en inleidster(s) vinden nu nog besprekingen plaats. Alle inleidingen zullen vervolgens, vooral via Politiek en Cultuur, ter beschikking zijn voor districts- en afdelingsscholingsbijeenkomsten.
Dit zal ook het geval zijn met een scholingsmap over de arbeidstijdverkorting, die dit voorjaar wordt samengesteld.

Nog veel te doen

Het laat zich aanzien dat het tot stand brengen van een regelmatige en breed gespreide scholing in de partij nog heel wat werk zal vragen. Ervaring met het materiaal zal besproken moeten worden. Ook moet worden bestudeerd welke resultaten bereikt zijn met initiatieven als discussies bij films en video, ,,open" discussies of andere vormen. Een belangrijk begin is nu in elk geval gemaakt.
In elk geval zal het nieuwe partijbestuur ook dienen te bezien hoe de organisatie rond de scholing versterkt kan worden en hoe meer mensen gevonden kunnen worden die tijd aan dit belangrijke deel van het partijwerk willen besteden.

Marcus Bakker

ontmoeting van cpn - kpb

,,Nederland en België nemen op dit moment een zeer belangrijke plaats in in de kwestie van de Europese veiligheid, omdat in afwijking van het NAVO-dubbelbesluit in beide landen nog geen kruisraketten zijn geplaatst. Beide landen dienen af te zien van deze plaatsing. Zij moeten daar zelfstandig over beslissen. Die stap is direct in het belang van de eigen veiligheid; zij komt tegemoet aan het vredesstreven onder de bevolkingen en bovendien vormt een beslissing tot niet-plaatsen nu de beste bijdrage aan de internationele situatie waarin weer onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie op gang komen. Onder deze omstandigheden zijn besluiten om wél te plaatsen volstrekt ondenkbaar."
Dit standpunt werd ingenomen door delegaties van de CPN (Communistische Partij van Nederland) en de KPB (Kommunistische Partij van België) die op vrijdag 25 januari jl. een ontmoeting hadden in Antwerpen. Onderwerp van de bespreking vormde de situatie in Nederland en België rond de plaatsing van kruisraketten.
,,Zelfstandige beslissingen van beide landen om niet te plaatsen zouden gepaard moeten gaan met initiatieven gericht op andere kleine landen van Europa, zowel uit de NAVO als uit het Warschau-pact, als ook niet-gebonden lande. Naast het niet-plaatsen in België en Nederland dient de plaatsing van middellange afstandsraketten in andere Europese landen te worden stopgezet. Dit kunnen de elementen vormen voor een.,,Europese Freeze". Ook voortgang van het overleg om tot kernwapenvrije zones in Europa te komen is in dit verband van belang," aldus de gesprekspartners.
Naar de mening van de delegaties van KPB en CPN ,,kunnen de verschillende betrokken landen in Europa op een dergelijke manier vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een zeer belangrijke bijdrage leveren aan het scheppen van een beter klimaat inzake de Europese veiligheid waarin ook de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie tot concrete resultaten kunnen leiden."

De CPN-delegatie bestond uit:
Ina Brouwer, fractievoorzitter in de Tweede Kamer; John Geelen, secretaris van het partijbestuur; Ton van Hoek, lid van het dagelijks bestuur.
De KPB-delegatie bestond uit:
Louis van Geyt, partijvoorzitter; Jules Vercaigne, senator; Jan Debrouwere, internationaal secretaris; Ludo Loose, partijsecretaris Antwerpen.

de waarheid, een veelkleurig mozaïek

Vervolg van pagina 21

Wie oog heeft voor kwaliteit en bereid is rekening te houden met de beperkte menskracht ter redactie zal grote waardering hebben voor initiatieven waar we als redactie met gepaste trots op terugzien: de RSV-krant, het kerstnummer, het Jalta-nummer, dat over China, de psychiatrie, het pausbezoek, de verbeterde kunstpagina's, de vrijdag- en zaterdagkranten überhaupt.
Op die weg willen we doorgaan, samen met de CPN, samen met andere linkse partijen. Vanuit een eigen journalistieke en redactionele verantwoordelijkheid, nooit laf, nooit cynisch, altijd opbouwend en betrokken, werkend aan een krant die voor de linkse beweging werkelijk onmisbaar is.

Constant Vecht

jalta — toen en nu

– Hoe zat dat met de bijeenkomst van de Grote Drie in Jalta, in 1945? Wat werd daar besloten over de Europese landen en hun grenzen?
– Hoe is de ontwikkeling sindsdien geweest en welke rol heeft het Duitse probleem daarbij gespeeld?
– Wat was de positie van de CPN in al deze jaren? Waar lagen haar sterke kanten — waar haar zwakke?
– Hoe kijken wij aan tegen de huidige plaats van — en ontwikkelingen in — Europa?

,,Jalta — en daarna" wordt het onderwerp van een cursusdag die de scholingsgroep bij het partijbestuur van de CPN organiseert op zaterdag 30 maart, op Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam. De inleiding zal worden gehouden door Duco Hellema, schrijver van onder meer het boek ,,Frontlijn van de koude oorlog".

Opgave voor deelname
aan de cursusdag ,,Jalta — en daarna"

Naam .....

Adres .....

Woonplaats .....

Op te sturen aan Scholingsgroep CPN Hoogte Kadijk 145 1018 BH Amsterdam

no. 3, maart 1985 verschijnt 10 x per jaar

verslag en resoluties op alle binnenpagina's

na het 29e

CPN leden krant

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

landelijke cpn bijeenkomst 20 april krasnapolsky amsterdam

nederland 40 jaar bevrijd

CPN standvastig in verzet tegen onderdrukking

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Dit jaar herdenken en vieren vele mensen dat het 40 jaar geleden is dat ons land bevrijd werd van de fascistische Duitse bezetters. Op 5 februari j.l. riep het partijbestuur van de CPN op tot grote activiteiten en inzet van de partij voor de voorbereiding van de 4e Mei herdenking en het bevrijdingsfeest op 5 mei. (zie ledenkrant februari '85) Op vele plaatsen in ons land zijn die voorbereidingen in volle gang zodat herdenkings- en bevrijdingsfeest dit jaar een massaal karakter zullen hebben.

De CPN heeft de jaren 40-45 een grote rol gespeeld als nationale en anti-fascistische kracht. Onvermoeibaar. Soms tegen zware druk in, heeft zij zich ook in de na-oorlogse jaren ingespannen om de geest van het verzet, de herdenking en bevrijding hoog te houden. In dat kader organiseert de partij een grote landelijke bijeenkomst op zaterdag 20 april in Krasnapolsky in Amsterdam. De bijeenkomst begint om elf uur en duurt tot vijf uur en wordt voorbereid door de door het partijbestuur ingestelde werkgroep.

Naast de rol van de CPN in het verzet in de jaren 40-45 zullen thema's als nationale zelfstandigheid, vrede en veiligheid, in Europa, koude oorlog en ontspanning en de onafhankelijkheid van de kolonieën aan de orde komen. Uiteraard wordt ook aandacht besteed aan de strijd tegen hedendaagse verschijnselen van fascisme en racisme. Spre(e)k-(st)ers op de landelijke bijeenkomst zijn: Annie van Ommeren-Averink, Corita Homma en Joop Wolff. Verder is er een uitgebreid cultureel programma met o.a. een optreden van Liesbeth List en Louis van Dijk, die de Mauthauser Cantaten ten gehore zullen brengen. Toegangskaarten à 5 gld. voor deze bijeenkomst zijn verkrijgbaar in de districten en afdelingen van de partij en via het landelijk secretariaat.

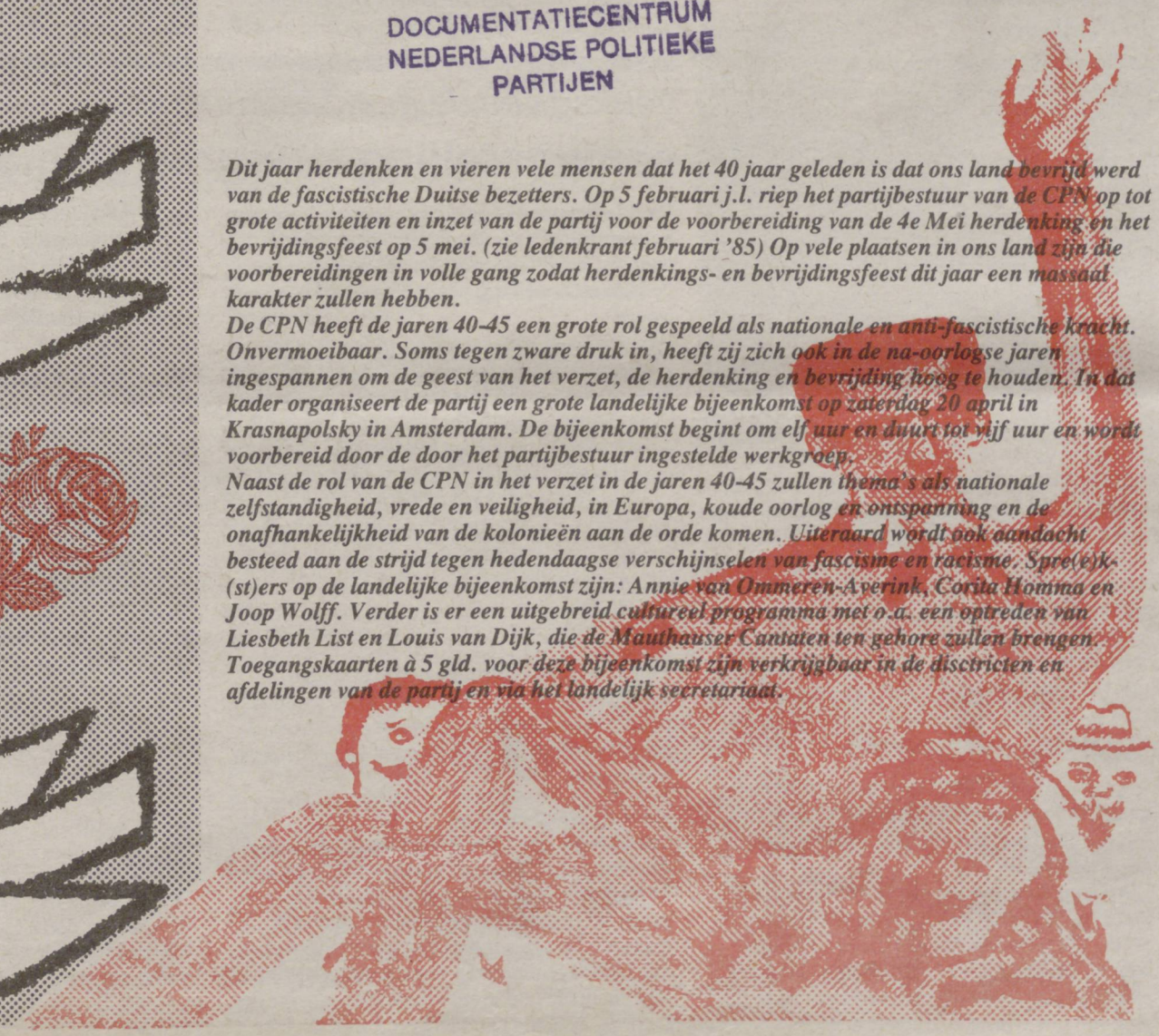

congresrede cpn-voorzitter elli izeboud

progressief samenwerkingsakkoord moet lubbers-politiek verjagen

,,Partijgenoten, als je de regering bezig ziet, onheil aanrichtend, kortzichtig te werk gaand, intern verdeeld, met een versmallend draagvlak dan denk je: een beetje oppositie, een beetje massabeweging zou toch in staat moeten zijn dat stelletje weg te jagen? Wat is daarvoor nodig, wat gaat de CPN daarvoor doen? Dat zijn de kwesties waar dit congres zich over uit zal spreken."

Met deze passage formuleerde Elli Izeboud de inzet van de besluitvorming op het 29ste congres; in haar openingsrede zou ze er uitvoerig op in gaan.
Allereerst stelde ze vast dat 1985 ,,een jaar van strijd belooft te worden, strijd die kansen biedt op succes gezien de zichtbare verdeeldheid bij rechts."
Ze noemde de komende acties tegen de kruisraketten, voor 36 uur met koopkrachthandhaving, voor bescherming van de sociale zekerheid, tegen de bouw van nieuwe kerncentrales en solidariteitsacties met de bevolking van Nicaragua en met de anti-apartheidsstrijd in Zuid-Afrika.

cda/vvd-diktaat

Uitvoerig stond ze stil bij de huidige toestand van de regering, daarbij o.m. verwijzend naar de RSV-affaire.
,,Het gaat niet slechts om een persoonlijk falen, maar om een falende politiek. Een politiek die berust op corruptie, op oncontroleerbare netwerken van macht en op het systematisch negeren van belangen, verlangens en rechten van miljoenen mensen en hun organisaties en van het parlement. Deze regering is in haar samenstelling en systeem van regeren een uiting van falende politiek. Het regeerakkoord van CDA en VVD functioneert als een diktaat waarmee parlement en bevolking onderworpen worden aan keiharde rechtse politiek."
Als uitingen van die rechtse politiek noemde de CPN-voorzitster in de eerste plaats het volstrekt negeren zowel van degenen die door het kabinetsbeleid worden getroffen als van de adviesorganen, maatschappelijke discussies en juryrapporten.
Ook noemde ze de ,,nieuwe tijdgeest", waarmee dit kabinet zich presenteert, de culturele verschraling en bekrompenheid die daar van uit gaat. ,,Potten en flikkers worden uit het bijzonder onderwijs geweerd, abortus wordt geweigerd in bijzondere ziekenhuizen, kunst en kunstenaars worden geringeloord, de creativiteit en scholen en universiteiten wordt beknot."
In dat kader noemde Elli Izeboud ook de wijze waarop dit kabinet de sociale zekerheid om zeep helpt. ,,Uitkeringsgerechtigden worden uitgekleed en onderworpen aan een voortdurend stelsel van regels en controlebepalingen. De staat eist over alles verantwoording. Logisch daarin passen plannen tot persoonsregistratie; mensen worden nummers met verschillende sociale etiketten. De deregulering, de vrijheid en de democratie zijn er voor de rijken en de machtigen, voor de rest is er bureaucratie, onvrijheid en regeringsdiktaat."

economisch herstel

Dit autoritair optreden wordt door de regering gerechtvaardigd door zich op de borst te kloppen over het economisch herstel.
,,Herstel is er inderdaad, maar voor wie?" zo vroeg de spreekster zich af. ,,In ieder geval niet voor uitkeringsgerechtigden, niet voor werkzoekende jongeren en vrouwen. Het herstel wordt niet aangewend voor de bestrijding van de werkloosheid, voor bestrijding van de armoede, niet voor de ontwikkeling van maatschappelijke en culturele voorzieningen. De werkloosheidscijfers dalen vooral omdat steeds meer werklozen uit de officiële registratie worden gelicht."
Als belangrijkste profiteurs van het economisch herstel noemde Elli Izeboud de grote export- en wapenindustrie, de banken. ,,Zij hebben belang bij het voortbestaan van dit kabinet. De regering legt het in hún handen met de hogere rendementen te doen wat zij zelf willen."
Ze stelde vast dat die rendementen niet worden gebruikt om drastische arbeidstijdverkorting door te voeren, maar om in arbeidsbesparende technologieën te investeren en om ermee naar het buitenland te gaan. ,,Zij helpen Reagan z'n begrotingstekort te dekken."

regering-lubbers verdrijven

Elli Izeboud trok uit haar kritiek op het regeringsbeleid de niet mis te verstane conclusie: ,,Daarom vindt de CPN het zo nodig strijd te voeren voor het verdrijven van deze regering en tegen de terugkeer ervan in een of andere vorm."
Vervolgens noemde ze een drietal kernpunten waarmee die doelstelling gerealiseerd zou kunnen worden:
,,— het doorbreken van intimidatie en aarzelingen, het doorbreken van gewenning aan autoritaire structuren en voluit in actie gaan en overal daar de strijd aanbinden waar maar even een vuist te maken is;
— het koersen op aaneensluiting van progressieve krachten gericht op concrete belangenbehartiging voor mensen, mensen die van PvdA, PPR, PSP en CPN meer verwachten dan alleen protest. Het gaat om directe reële oplossingen te bieden voor hen die in nood verkeren, voor hen die niet verder meer terug kunnen en nu

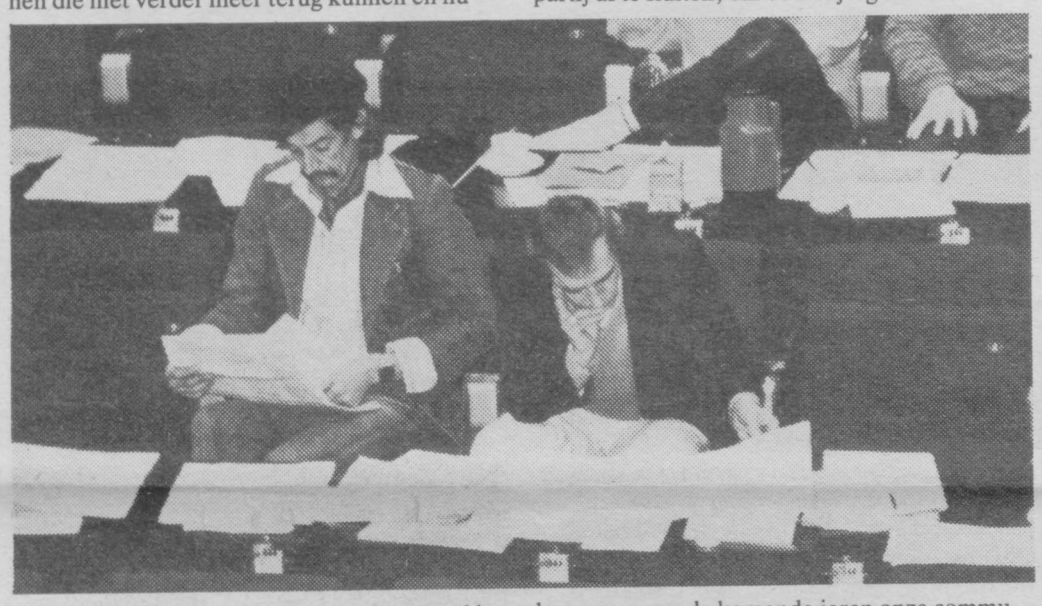

reden hebben om te ontvangen nadat zoveel is ingeleverd aan loon, aan sociale culturele en democratische rechten;
— het ontwikkelen van een alternatief dat naar vorm en inhoud perspectieven biedt op vrede, crisisbestrijding en maatschappijvernieuwing."

nieuwe kwaliteit in de strijd

In dit verband benadrukte Elli Izeboud het samenwerkingsakkoord dat in de congresresolutie wordt bepleit. ,,Dat samenwerkingsakkoord is ingegeven door de overtuiging dat de oppositie zich nu verdergaande politieke doelen moet stellen en het democratisch bestaansrecht van de regering moet betwisten."
,,Voor alle progressieve mensen staat de taak te zoeken naar wat gemeenschappelijk is in de opstelling van partijen en in de huidige protestbewegingen van allerlei aard om zo te komen tot een nieuwe kwaliteit in de strijd voor progressieve doelen."
Als voorbeelden van dergelijke gemeenschappelijke progressieve doelen noemde de CPN-voorzitter de strijd tegen de kruisraketten, tegen avonturistische atoom- en bewapeningspolitiek; voor bescherming en verovering van de democratie, waarin mensen gehoord worden in plaats van genegeerd; voor drastische arbeidstijdverkorting; voor een internationale opstelling die het primaat legt bij drastische verlaging van de bewapeningsuitgaven en prioriteit bij het bestrijden van onderdrukking en uitbuiting in de wereld.

reëel?

Voortbouwend op het idee van het samenwerkingsakkoord vermeldde Elli Izeboud de twijfels die daarover worden opgeroepen. Vragen als: is dat wel reëel?
,,Wij communisten zeggen ja. Het idee is niet uit de lucht komen vallen, maar sluit aan bij de groeiende samenwerking in diverse bewegingen, bij ervaringen in de vredesbeweging, bij zich ontwikkelende samenwerking in de beweging van uitkeringsgerechtigden, bij ideeën van de vervoersbond, de industriebond en bij de nieuwe traditie van gemeenschappelijke 1-Mei vieringen."
Ze ging ook in op wat ze noemde ,,het onaantastbaar lijkend dogma dat er in Nederland geen regering te vormen zou zijn zonder VVD of CDA".
,,Waarom zou een regering die steunt op een progressieve meerderheid niet kunnen? Waarom zou in ons land, met zo'n vredesbeweging, met zo'n sterke en springlevende antifascistische traditie, geen progressieve regeringspolitiek mogelijk zijn? Ligt het niet juist voor de hand om het vraagstuk van het regeringsbeleid uit handen te halen van ongrijpbare diplomaten en ongecontroleerde machtscentra."

bevrijdende beweging

Uiteraard besteedde Elli Izeboud in haar openingswoord ook aandacht aan de situatie in de partij zelf. Als kernpunt zette ze de volgende uitspraak neer: ,,Dit congres heeft de mogelijkheid om een periode van machtsstrijd in de partij af te sluiten, om de hokjesgeest uit te bannen en om de komende jaren onze communistische partij te ontwikkelen als bevrijdende beweging."
Als signalen in die richting noemde ze de voorbereiding van het congres, de organisatieconferentie, de vrouwenconferentie, de manifestatie van 3 februari, en de vele activiteiten op districts- en afdelingsniveau.
,,De ervaringen in de afgelopen tijd hebben laten zien dat de partij in grote meerderheid vindt dat de CPN zich moet laten gelden als een belangrijke politieke factor. De CPN moet zelf initiatieven nemen om progressieve machtsvorming te bevorderen en in dat kader streven naar het overbruggen van partijpolitieke scheidslijnen. Een zelfstandig optreden en organisatie van communisten zijn onontbeerlijk om dat te bereiken, wat wij gezamenlijk willen."
De CPN-voorzitster ging ook kort in op de kritiek die is geuit op het aftredende bestuur, en noemde daarbij ook de kritische beoordeling die het partijbestuur zelf aan haar functioneren heeft gewijd.
Wel wilde ze uitdrukkelijk afstand nemen van kritiek als zou het partijbestuur keuzes hebben ontweken en alleen maar tussen meningsverschillen door hebben gelaveerd.
,,Die constatering is niet terecht. Het functionerende partijbestuur heeft gekozen en geknokt voor het voortbestaan van de CPN als communistische partij van het nieuwe type.
Een nieuw partijprogram kwam tot stand.
Vervolgens werd gebouwd aan een realistische eenheid van de partij bij het ontwikkelen van activiteiten op hoofdpunten die door alle communisten als zodanig worden aangemerkt."

bewogen tijd

Elli Izeboud besloot haar openingsrede met de volgende woorden:
,,We hebben een bewogen tijd achter de rug. Tegelijk was het een tijd waarin communisten op verschillende plekken hun bijdrage leverden in acties en verzet. Dat vertegenwoordigers in raden, staten en het parlement zich inzetten voor de belangen van de mensen. Op menig terrein werd door communisten kwaliteit geleverd. En die kwaliteit zal ons ook in staat stellen die eigen bijdrage te leveren die van ons communisten wordt verwacht.
We zullen ons daarbij laten inspireren door de toekomst die we voor ogen hebben, door de onstuimige bewegingen in het heden alsook de waardevolle strijdtradities uit het verleden, door hoogtepunten van massaal verzet. De sterkste en meest invloedrijke momenten in de geschiedenis van de partij zijn zonder twijfel die momenten waarop communisten zich gezamenlijk en dus hun organisatie inzetten voor doelen die boven directe partijpolitiek uitgaan: in verzet tegen fascisme, de Februaristaking, in het hooghouden van de anti-fascistische traditie, in solidariteit met de Indonesische bevolking, tegen de N-bom.
1985 is het jaar van herdenken, 1985 wordt een jaar van verzet. Dit congres zal uitmaken hoe de communistische partij daarin gaat optreden."

verslag van de mandaatcommissie

samenstelling congres geldig

De allereerste vraag van de mandaatcommissie, het controleren van de geldigheid van het congres, kon bij monde van de voorzitter Henk de Haan (Den Haag) positief worden beantwoord.

Daarbij werden een tweetal kanttekeningen geplaatst. Vier districten, te weten IJsselstreek, Zeeland, Vecht-IJsseldelta en Gooi-Eemland, hadden het partijbestuur ontheffing gevraagd voor het organiseren van een districtsconferentie. Daarbij werd door het PB als voorwaarde gesteld dat de per afdeling gekozen gedelegeerden door de andere afdelingen zouden worden goedgekeurd. ,,Het partijbestuur heeft in deze situatie gezien de omstandigheden op de best mogelijke manier gehandeld", aldus Henk de Haan.

Een ander punt betrof een protest uit het district Gelderland. Daar werden de kandidaten die vanuit de afdelingen waren gesteld als geheel voorstel overgenomen door de districtsconferentie.

Henk de Haan daarover:
,,Weliswaar is in de afdelingen over de kandidaten gestemd, en heeft een meerderheid van de conferentie de afdelingsvoordrachten overgenomen, dat neemt niet weg dat er niet is ingegaan op een verzoek om schriftelijke stemming op de conferentie en er geen gelegenheid was om op de conferentie kandidaten te stellen. Dat is in afwijking van onze statuten. Echter, dat is onvoldoende om aan de geldigheid van de Gelderse delegatie te tornen."
Naar aanleiding hiervan drong de mandaatcommissie er bij het nieuwe partijbestuur op aan duidelijke regelingen hierover in het huishoudelijk reglement vast te leggen.

cijfers

Daarnaast gaf de mandaatcommissie een verslag over de samenstelling van het congres:
- Van de 500 gedelegeerden waren 457 mandaatformulieren beschikbaar.
- Een derde van het aantal gedelegeerden waren vrouwen.
- De leeftijdsopbouw van het kongres was als volgt:

5% jonger dan 26 jaar
46% tussen 26 en 35 jaar
27% tussen 35 en 45 jaar
8% tussen 45 en 55 jaar
11% tussen 55 en 65 jaar
4% ouder dan 65

- De duur van het lidmaatschap van de gedelegeerden was:

5% korter dan 2 jaar
20% tussen 2 en 7 jaar
34% tussen 7 en 12 jaar
31% langer dan 12 jaar

Degenen die het kortste lid zijn, zijn naar verhouding het meest vrouw. Van de 23 gedelegeerden die sinds '83 lid zijn is dat de meerderheid.

'vernieuwing daadkracht'

Na de openingsrede van Elli Izeboud was als eerste de discussie over het verslag van werkzaamheden aan de orde.
Sommige discussianten benutten dit agendapunt om bepaalde specifieke thema's aan de orde te stellen, anderen richtten hun discussie vooral op de situatie in de partij. Zo stelde *Leo Molenaar* (Den Haag) in zijn discussie als centraal thema ,,Dit moet het congres van het initiatief worden." Naar zijn mening is het programcongres erin geslaagd een ,,eenheid van behoud en vernieuwing van de communistische identiteit tot stand te brengen." Een nieuw program was noodzakelijk omdat de doelstellingen van maatschappijverandering te vaag waren geworden. Tegelijk signaleert hij dat die periode van discussie ,,ook een periode is geweest van te weinig initiatieven."
,,Na de vernieuwing van de theorie gaat het nu om vernieuwing van de daadkracht, van het politieke initiatief", zo stelde hij, daarin gesteund door *Rob Coenen* (Amsterdam).

Geert Lameris (Groningen) legde in zijn kritiek de nadruk op het feit dat ,,het partijbestuur er de afgelopen tijd niet in is geslaagd de noodzakelijke eenheid tot stand te brengen." Herstel van die situatie zag hij voornamelijk in ,,de veerkracht van de partij zelf om de zaak weer in de goede richting te duwen."
Aan de hand van een korte beschouwing over het karakter van de crisis en de noodzaak van bestrijding van de rechtse politiek concludeerde hij ,,Hier ligt de kern van de noodzaak van het bestaan van de CPN. Er is in Nederland een partij nodig die de strijd voor de belangen van de bevolking weet te verbinden met strijd voor een andere, een socialistische maatschappij; een partij die in eigen land coalities weet te sluiten maar ook internationaal verbonden is met die communistische beweging die overal — met soms heftige meningsverschillen — tegen een gemeenschappelijke tegenstander strijdt." Hij riep het congres op meningsverschillen of konflikten in de afgelopen tijd ,,niet belangrijker te laten dan de zaken waar het werkelijk om gaat."

politiek orgaan

Henk Kinds (Drente) verweet het partijbestuur onvoldoende optreden tegen desintegratie. Daarbij doelde hij niet alleen op de oprichting van de parallel-afdeling in Groningen. ,,Noodzakelijk is niet een groepenpartij, maar een rechtmatige inbreng van verschillende belangen en visies, verbinding van actie en organisatie."
Kritiek op een te weifelende houding van het partijbestuur werd ook verwoord door **Albert Benschop** (Amsterdam). Hij schetste de ontwikkelingen in de partij, de interne verlamming, desintegratie en vluchtgedrag tegen de achtergrond van een massief rechts offensief, demoralisatie van linkse krachten en crisisangst.
Naar zijn mening koos het PB een te defensieve opstelling, stelde ze zich te weifelend op in de interne machtsstrijd, was ze zelf voorwerp van polarisatie en onderlinge meningsverschillen. ,,Tegelijk heeft het PB vastgehouden aan de besluiten van het 28ste congres, heeft ze het tot stand komen van het program centraal gesteld."
Ook hij was van mening dat nu de politieke initiatieven centraal op de agenda moesten worden gesteld. ,,Daarvoor hebben we een PB nodig dat in staat is leiding te geven aan de partij, dat een politiek orgaan vormt dat als geheel verantwoordelijkheid draagt voor het gevoerde beleid, waarbij individuele PB-leden op die verantwoordelijkheid aanspreekbaar blijven."

machtsvorming nieuwe stijl

De noodzaak tot gemeenschappelijke initiatieven werd ook benadrukt in discussies van Ina Brouwer en Henk Hoekstra. Zij deden dat vooral vanuit het perspectief van progressieve machtsvorming. **Henk Hoekstra** (Amsterdam) begon zijn discussie met de dreiging van een nieuwe koude oorlog. ,,Echter", zo zei hij, ,,het is mogelijk herhaling te voorkomen, nog beter, om uit de ruïnes van de huidige crisis iets nieuws te creëren."
Hij legde daarbij de nadruk op de rol van de massabewegingen. ,,In een tijd dat de macht van het wapenkapitaal ongekende vormen heeft aangenomen neemt tegelijkertijd hun onmacht tegen de massabewegingen toe. Daarom is de hoofdzaak van deze tijd: verder uitwerken van het idee van coalitievorming, machtsvorming nieuwe stijl, waarin alle ervaringen uit de actie tot hun recht komen."
Naar zijn mening kan juist daarin de CPN een rol spelen, omdat ,,ze de enige is die het vraagstuk zo durft te stellen."
Vervolgens wees Hoekstra op een tweetal zaken die de coalitievorming in gevaar kunnen brengen.
Ten eerste de houding van de sociaaldemocratie. ,,Terwijl een linkse meerderheid te behalen is, spreekt de PvdA over een combinatie met CDA of VVD. Maar de oppositie richt zich niet alleen tegen de combinatie van VVD en CDA maar ook tegen het beleid van VVD en CDA afzonderlijk. Een werkelijk alternatief is slechts mogelijk bij samenballing van de krachten van links."
Als tweede gevaar noemde Hoekstra de versplintering van links. Als oorzaken zag hij de neiging tot binnenwaarts sectarisch gedoe, het gebrek aan durf om de grote problemen aan te pakken en een schematische aanpak van het eenheidsvraagstuk, waarbij geen rekening wordt gehouden met historische wortels en bestaansrecht van de diverse stromingen in de Nederlandse arbeidersbeweging."

maakbaarheid

Ina Brouwer haakte in haar discussie in op wat wel genoemd wordt "de politieke crisis". ,,Die is er inderdaad als je kijkt naar het RSV-schandaal".
Vervolgens stelde ze zich de vraag of er mogelijkheden aanwezig zijn om uitzicht te bieden op perspectief.
,,De PvdA rekent erop groot te worden. Maar of daarmee het vertrouwen in de politiek zal herstellen is zeer twijfelachtig als ter linkerzijde niet een verdere samenwerking plaatsvindt. Dan bestaat het grote risico dat de politieke crisis zich zal verdiepen."
Ina Brouwer signaleerde bij de PvdA twijfels aan de mogelijkheden om op dit ogenblik fundamentele veranderingen in het beleid tot stand te brengen. Ze citeerde Den Uyl die ergens had gezegd dat hij slechts met mate geloofde in de maakbaarheid van de wereld. ,,Deze wereld wordt gemaakt door mensen. Het gaat erom door wie. Door degenen die koersen op crisis en bewapening... of door de massa's die vechten voor vrede, arbeidstijdverkorting en democratie."
In dat verband ging ze in op de komende verkiezingen.
,,Mensen brengen een proteststem tegen het huidige beleid uit, maar wat gebeurt er als dat niets oplevert?"
Ze wees daarbij in het bijzonder op het gevaar dat net als in 1977 de PvdA weliswaar de grootste partij wordt, maar door VVD en CDA aan de kant wordt geschoven. ,,Met dat voor ogen is ernstige bezinning nodig. Den Uyl kan dan de linkse samenwerking niet afdoen met één zinnetje..."
Vervolgens stelde Ina Brouwer zich de vraag welke rol de CPN kan spelen. ,,De komende jaren staan we voor de keus: òf fundamentele veranderingen, óf grote chaos. Communisten maken de keuze voor fundamentele veranderingen en weten dat dat alleen maar kan door massa's mensen daarvan te overtuigen, en daarvoor je partij in te zeten."
,,Wij stellen ons in op samenwerking, maar moeten ook onze eigen posities versterken en uitbouwen. (...)
We hebben creativiteit nodig, doorzettingsvermogen en misschien wel het meest zelfbewustzijn, de overtuiging dat tegen de harde werkelijkheid in veranderingen mogelijk zijn."

organisatie opbouwen

In een tweetal discussiebijdragen werd vooral stilgestaan bij de stand van zaken van de organisatie van de partij.
Joop Schepers (Twente) was daarover vrij negatief. ,,Als we zo doorgaan dan hebben we een aardig partijprogram, maar wel met een voortdurend aftakelende partij zonder achterban op electoraal gebied." Naar zijn mening lagen belangrijke oorzaken van de stagnatie in de ,,geboortefout" van het oude partijbestuur. ,,Daar werd het werk gedaan door lobbies, en duistere escapades."
Joop Schepers zag echter perspectief in een nieuw bestuur, waarvan ,,bestuurders hoofdelijk verantwoordelijk zijn voor hun handelen en regelmatig verantwoording afleggen aan het orgaan waardoor ze gekozen zijn. En die hun handelen laten bepalen door de hoofdlijnen van het nieuwe partijprogram." Naar zijn mening zou het nieuwe partijbestuur hoge prioriteit moeten geven aan ,,het stopzetten van de politieke en organisatorische afkalving."

Pauwel van de Siepkamp signaleerde in Utrecht teleurstelling over de machteloze manier waarop met het nieuwe partijprogram wordt omgegaan.

,,Voor een deel is die teleurstelling onterecht en komt ze voort uit het niet durven erkennen van nederlagen van links en van het niet vaststellen van wat wel wordt gewonnen. De Krugerrand is eruit, maar de vreugde ontbreekt. Voor een deel is de teleurstelling terecht, omdat we verzuimd hebben te kijken hoe de communistische politiek uit te voeren."
Van de Siepkamp signaleert dat mensen die geen perspectief meer zien in de algemene politieke strijd dat perspectief zoeken in bewegingen voor konkrete doelen. ,,Het gevolg is dat de band tussen de leden en de partij losser is geworden en dat de noodzaak zich in te zetten voor de organisatie van de partij niet meer zo gevoeld wordt." In zijn conclusie sloot hij aan bij die van Albert Benschop.

meer nodig

Boe Thio (Amsterdam) sprak over economische ontwikkelingen, die hij ,,uiterst onzeker en riskant" noemde. Naar zijn mening is die ontwikkeling gebaseerd op afhankelijkheid van de export, uitlevering van de economie aan de multinationals en op dollarspeculatie: ,,gigantische hoeveelheden geld gaan naar de VS. Grote ondernemingen en beleggers kunnen forse speculatiewinsten maken. De kassen van de ondernemers puilen dan ook uit — zo'n 20 miljard aan kasgeld bij 250 grote nederlandse ondernemingen."

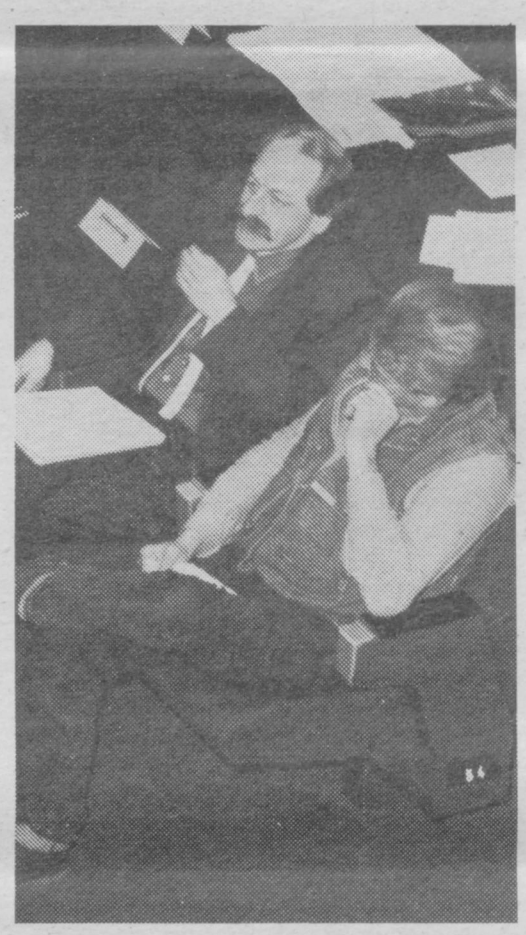

Thio noemde het economisch herstel dan ook parasitair; er zijn enorme winsten maar er wordt nauwelijks geïnvesteerd, het levenspeil daalt verder, de werkloosheid blijft onaanvaardbaar hoog, de binnenlandse economie stagneert.
,,De politiek van CDA en VVD die uitgaat van verheerlijking van de vrije markt, maakt de nederlandse economie even onstabiel als de koers van de dollar."
Boe Thio signaleerde onder een toenemend aantal economen verontrusting over het huidige beleid, en citeerde pleidooien van sommige gezaghebbende economen voor herstel van de koopkracht en van de binnenlandse bestedingen.
,,Maar er is meer nodig. Het moet gaan om herstel van de nationale economie, om een beleid dat de afhankelijkheid van de multinationale economie, om een beleid dat de afhankelijkheid van de multinationals bestrijdt en dat de afschuwelijke verspilling van mensen en mogelijkheden opheft. Er moeten oplossingen komen voor de massawerkloosheid en de daling van het levenspeil. De mensen moeten meer invloed krijgen op de economische ontwikkeling van ons land. We moeten uitkomen boven de manoeuvres die in leidende kringen worden bekokstoofd."

jongeren

Zowel **Daniël Engelsman** als **Robert Schuring** (beiden Amsterdam) gingen uitvoerig in op de positie van jongeren.
Engelsman pleitte ervoor de CPN toegankelijk te maken voor jongeren. In dat verband bestreed hij de ideeën als zou er sprake zijn van algehele verrechtsing onder jongeren: dat is niet waar. Robert Schuring noemde de scholierenstaking tegen de raketten en de activiteiten van het scholierencomité tegen racisme.
Naar zijn mening zou de partij zich vooral aantrekkelijker kunnen maken voor jongeren door er daadwerkelijk iets voor te doen. ,,Jongeren willen een zelfstandig bestaan, willen extra arbeidsplaatsen met volwaardig loon en afschaffing van sollicitatieplicht. De CPN moet zich inzetten voor minimumloon per 18 jaar."
Rieme Wouters (Den Haag) sprak vanuit de inzet van het vrouwenoverleg van de CPN. Als centrale vraag stelde ze in hoeverre feministische uitgangspunten worden geïntegreerd in de partijpolitiek. ,,Feminisme is geen zaak van alleen vrouwen, maar moet door de hele partij tot politiek handelen worden verwerkt." Ze oordeelde dat het vrouwenoverleg zich tot aan het programcongres vooral richtte op het scheppen van ruimte voor vrouwen in de partij. ,,Nu richten we ons op drastische arbeidstijdverkorting en individualisering van inkomens." Ze sprak positief over de pre-adviezen van het partijbestuur bij de amendementen.
Piet van Gemst (Amsterdam) ging uitgebreid in op het belang van conversie en van het ontwikkelen van een eigen industriepolitiek door de partij. In dit verband noemde hij de noodzaak van samenwerking van betrokken werknemers/sters, van wetenschapsmensen, milieudeskundigen, de vakbeweging en de progressieve politiek.

culturele ruimte

Biek van Rooy (Den Haag) deed verslag van de activiteiten van de landelijke cultuurgroep en het organiseren van de conferentie ,,La grande barricade — kunstbeleid in crisistijd'.
Hij onderschreef de noodzaak van het stellen van prioriteiten rond hoofdzaken, maar benadrukte dat voor het realiseren daarvan ,,culturele ruimte nodig is, waarin die politiek kan gedijen. De ruimte van vernieuwing en experiment, van verbeeldingskracht en onafhankelijk denken wordt door het crisisbeleid van dit kabinet bewust ingeperkt."
Scherpe kritiek op de algemene gang van zaken rond het kongres werd geuit door **Henk Spaan** (Gelderland). Aan de hand van de gang van zaken rond zijn amendement over de statuten concludeerde hij. ,,Weg met de saaie ontwerpresoluties. Die leiden er slechts toe dat na alle amenderingen het meest gemiddelde van het gemiddelde overblijft, dat er zelden of nooit concrete bindende besluiten worden genomen." Hij pleitte voor een discussie in de partij gericht op democratisering en nodigde partijgenoten uit daartoe een groep te vormen."

kritiek

Kritische vragen werden geformuleerd vanuit de afdeling Rivierenbuurt-Amsterdam, onder meer over de recente reis naar de Sowjet-Unie, over nieuwe wegen in de contacten met de CPSU, gesprekken met Solidarnosc en Charta '77 en het VCN.
Namens het afgetreden dagelijks bestuur antwoordde Ton van Hoek. ,,Hoe contacten in de toekomst vorm te geven, daarover moeten we ook nog zelf als partij ideeën ontwikkelen, contacten met Charta en Solidarnosc, die de CPN de afgelopen twee jaar heeft gehad, zijn in gesprekken met de CPSU niet aan de orde gekomen, evenmin het VCN, of het moet zijn impliciet door het feit dat de CPSU ons heeft uitgenodigd."

I. vrede en veiligheid

maximale steun aan het volkspetitionnement

De vredesstrijd wordt door de CPN uiterst serieus genomen. Dat bleek nog eens uit de diskussie over de resolutie ,,vrede en veiligheid". Niet ideologiese tegenstellingen stonden centraal, maar zeer konkrete problemen van die hele brede vredesbeweging. Doordachte bijdragen, gebracht op een manier die van grote betrokkenheid getuigde, kenmerkten de diskussie.
Een reeks sprekers ging in op het komende volkspetitionnement en de daarmee verbonden vraag hoe de vredesbeweging te verbreden en te versterken en vooral: de eenheid te bewaren. Met name een eventueel plaatsingsbesluit en of en hoe je daarop vooruit moet lopen hield de gemoederen bezig.
Ton van Hoek, die namens het partijbestuur de diskussie opende, stelde dat verschillende aktievormen niet tegenover elkaar gezet moeten worden, doch elkaar moeten versterken. Fel haalde hij uit naar D'66, uit welke hoek beweerd was dat FNV en IKV moeite zouden hebben met het KKN. ,,Leugens" volgens Van Hoek. Voor velen die zich tegen de kruisraketten willen verzetten is plaats bij het KKN, ook voor D'66.
Henni Willems (Vecht-IJsseldelta) sneed het onderwerp ,,plaatsing" aan met een verzoek om steun voor een amendement dat vroeg om een conferentie over dit onderwerp nog vóór het besluit.
,,Besluit je tot 1000 blokkades en bezettingen of bezet je enkel 15 stragiese kruispunten. Heb je een alternatief radio- en t.v.programma achter de hand of maak je enkel bepaalde uitzendingen onmogelijk. Er zijn voorbeelden genoeg te bedenken. Echter van belang daarbij is dat dit niet in een opwelling geschiedt, maar dat een en ander goed bediskussieerd wordt, en grondig wordt voorbereid. Naar mijn bescheiden mening moet dit niet na de besluitvorming gebeuren, maar ruim voor die tijd. En niet omdat we geen heil verwachten van de volkspetitie, maar omdat onze regering die onze belangen moet behartigen, tot op dit moment alle suggesties en adviezen op welk terrein dan ook aan haar laars lapt, zodra het gaat om de positie van die mensen die geen miljoenenkapitaal achter zich hebben staan."
Andere sprekers waren dit niet met hem eens en het amendement zou het niet halen.

betekenis KKN

Jaap Wolff (Kennemerland) wees op de ongekende groei van de vredesbeweging de laatste jaren, de uitbreiding met partijen en groeperingen die eerst afwijzend stonden. Toch is nog een grote krachtsinspanning nodig tegenover plannen als ,,star wars"; niet alleen door diplomaten maar vooral door het ingrijpen van massa's. Voor het volkspetitionnement moet het maximum gegeven worden, het moet iets worden waar niemand omheen kan, daarom is het fout nu al te reageren alsof het genegeerd kan worden.
Nico Schouten (A'dam) onderstreepte het belang van het KKN en riep op het tegen alle aanvallen te verdedigen.
,,Er bestaat op dit moment het grote risiko dat delen van de breed geschakeerde vredesbeweging op grond van rancune t.o.v. sommige koalitiepartners, of op basis van revolutionair ongeduld zich laten meezuigen in een draaikolk van stemmingmakerij tegen het KKN." Daarom is het volgens hem ook onaanvaardbaar om als communisten de eigen, ruimere, opvattingen over aktievormen en -onderwerpen tegenover die van het KKN te zetten. Voorts wees hij op het naast buitenparlementaire akties staande belang van elektorale versterking van links.
,,Rechts", volgens Nico Schouten ,,mag met haar meerderheid niet het hele parlementaire systeem in diskrediet brengen. De onlust in aktivistenkringen over het hele parlementaire systeem — hoe begrijpelijk ook — mag er niet toe leiden dat links nederlagen gaat lijden doordat er geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen linkse en rechtse politiek."
Hij stelde tot slot dat het onjuist was nu al te praten over wat er moet gebeuren bij ,,niet overwinnen" door de vredesbeweging. ,,We moeten op basis van de ontwikkelingen praten over volgende stappen en voorprogrammering vermijden."

geen gemakzucht

Conny Reijling (Den Haag) maakte in haar bijdrage melding van de resultaten van de door het distrikt Den Haag georganiseerde vredeskonferentie. Een van de konklusies was ook daar dat het volkspetitionnement zo belangrijk is vanwege de breedheid ,,die zo kenmerkend èn noodzakelijk is voor de vredesbeweging". Zij stelde dat op plaatsen waar nog geen vredesplatform is, de partij het initiatief zou moeten nemen tot oprichting ervan. Ook drong zij aan op regelmatig overleg binnen de partij over de verschillende akties: ,,Want het volkspetitionnement is niet de enige aktie de komende tijd, akties zoals ,,betaal niet mee" en ,,non-koöperatie" moeten onze daadwerkelijke steun krijgen."
Hanna Sennheim (Friesland) wees er met klem op dat we wat betreft de publieke opinie niet op onze lauweren mogen gaan rusten. Rechts zit niet stil als het om tegenpropaganda gaat. Een voorbeeld wat haar bijzonder ergerde zijn de stickertjes ,,in lelijk navo blauw" met teksten als ,,de nato zorgt voor vrede" die opduiken op auto's en lantaarnpalen. ,,En wij vredesvrienden en -aktivisten onderschatten zelf vaak het massale offensief om het belangrijkste wat er bestaat: het recht om te leven. Burgerlijke gemakzucht, gebrek aan moed is zelfs onder ons vredesaktivisten te vinden, maar dat mag niet; wij zijn verplicht tegen domheid, cynisme, oppervlakkigheid en verderfelijke gemakzucht te vechten. We moeten in het alledaagse leven vredesaktivisiten zijn, 24 uur per dag!"

sowjet-unie

Coen Oosterveld (Groningen) wees op de eigen rol van de Sowjet-Unie in de bewapeningsproblematiek en vroeg steun voor een amendement dat opriep reële vredesinitiatieven van die zijde met kracht te steunen.
,,Als we de ontwikkelingen van de laatste jaren t.a.v. initiatieven voor wapenbeheersing en vredesinitiatieven reëel bekijken dan moeten we konstateren dat de Verenigde Staten een enorm offensief hebben ingezet om definitief een machtsoverwicht tot stand te brengen. De onderhandelingen in Genève worden daar volstrekt ondergeschikt aan gemaakt. Elke mogelijke overeenkomst wordt bewust geblokkeerd door nieuwe bewapeningsinitiatieven, door tijdens de onderhandelingen tot plaatsing van kruisraketten over te gaan en nu de ruimtewapens te introduceren. Dan kunnen we de positie van de Sowjet-Unie niet alleen beschouwen vanuit het standpunt van de ene supermacht tegenover de andere."
Ton van Hoek had in zijn inleiding al gesteld dat het amendement weer teveel de nadruk op de Sowjet-Unie legde en de rol van de ongebonden landen niet noemde. Tevens had hij t.a.v. een amendement dat van losmaking uit de NAVO een aktueel strijdpunt wilde maken opgemerkt dat het de vredesbeweging zou verdelen en de NAVO niet zou verzwakken maar juist versterken. Beide amendementen haalden het niet.

wapenindustrie

Nog te weinig aandacht werd er volgens sommige sprekers besteed aan de politieke ekonomie van de wapenwedloop, de gevolgen voor de toestand van de derde wereld, zaken als de werkgelegenheid en de groei van de wapenindustrie in Europa.
Piet van Gemst (Amsterdam) wees erop dat de defensie-uitgaven in Nederland in de periode '73-'81 met 15% verhoogd zijn. Er beginnen zelfbevestigende en -versterkende tendensen te ontstaan; de leidingen van bedrijven die wapens produceren zetten de politiek onder druk voor meer orders, er ontstaat een infrastructuur die streeft naar meer macht, intussen worden wapencontracten met een feestje gevierd. Het feit dat er al zo'n 35 à 40 Nederlandse bedrijven bij de wapenproduktie betrokken zijn geeft aanleiding ons met conversie bezig te houden. Een nieuwe industriepolitiek die zich richt op nieuwe civiele produkten en het afbreken van de wapenindustrie.
Adele Meijer (Kennemerland) stipte het verband tussen wapenwedloop en internationale ekonomiese verhoudingen aan:
,,Zolang de staten zich sterk blijven maken voor hun eigen ekonomiese belangen door bijv. protectionistische maatregelen en daarmee de crisis verscherpen, zolang is het uitgesloten dat ontwapening of afremming van de bewapening tot stand kan komen.
Belangrijk is ook dat bewapeningsuitgaven en oorlog de uitweg uit een grote crisis vormen en verantwoordelijk zijn voor de zogenaamde ekonomiese opleving. Wil je deze impuls wegnemen dan moet je de crisis zelf aanpakken.
De sleutel tot de oplossing van de crisis en daarmee ook van het bewapeningsvraagstuk is gelegen in een internationale samenwerking op ekonomies gebied."
Al met al een konstruktief geheel. Er werden in de diskussie en de stemmingen knopen doorgehakt en dat zal er zeker toe bijdragen dat de genomen besluiten met elan uitgevoerd gaan worden. Er zal nog heel wat werk verzet moeten worden om met de brede vredesbeweging op te trekken, maar als straks — mede door de inzet van de CPN — het volkspetitionnement door Nederland raast zal het Lubbers c.s. bang te moede worden. Dat staat vast.

II. initiatieven in de sociaal economische strijd

'een bonte coalitie voor drastische atv'

Een belangrijk aandachtspunt op het congres vormde de besluitvorming over de sociaal economische strijd. De dikke tweehonderd amendementen op de ontwerpresolutie waren al een uiting van de brede belangstelling en betrokkenheid van de partij op dit terrein van activiteiten. **Frank Biesboer** zei daarover in zijn toelichting dat in die amendementen een veelheid van vraagstukken aan de orde worden gesteld: ,,Sociaal economische vraagstukken zijn complex. Ieder wordt in z'n eigen situatie geconfronteerd met eigen vraagstukken en verlangt daarover terecht stellingnames van de partij. Het is een goed teken dat de partij met die veelzijdigheid van vraagstukken verbonden is..."

prioriteiten

Ook op het congres vond er een uitgebreide discussie plaats. Deze spitste zich in de eerste plaats toe op de prioriteiten die in het sociaal economische werk moeten worden gesteld.
Opnieuw Frank Biesboer: ,,Tegelijk mag die veelheid van vraagstukken niet de noodzaak van het stellen van prioriteiten doen ondersneeuwen. Alle terechte eisen en verlangens op deelgebieden kunnen alleen een maatschappelijke kracht worden als ze worden samengebald in verbindende eisen, in een aantal speerpunten waarop doorbraken in het huidige sociaal economische beleid mogelijk zijn."
Het — oude — partijbestuur had een positief pre-advies gegeven bij *,,prioriteit voor drastische arbeidstijdverkorting met behoud van loon en herbezetting, voor uitbreiding van werkgelegenheid, verdediging en een zodanige verbetering van het stelsel van sociale zekerheid en van belastingen dat een zelfstandig bestaan van iedereen mogelijk wordt."*
Een reeks discussianten ondersteunde deze prioriteitstelling en benadrukten het verbindende karakter van een dergelijke prioriteitstelling.
Zo zei **Miriam Zimmerman** (Rotterdam): ,,Als we praten over ATV dan heeft dit te maken met een werkgelegenheidspolitiek, een investeringspolitiek, de strijd voor verbetering van het sociale zekerheidsstelsel, herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid, en het verkrijgen van een zelfstandig inkomen voor iedereen waar zelfstandig van is te leven. Dit is trouwens ook de ervaring in het actieberaad van het Rotterdamse district. Na behoorlijk wat discussie blijkt dat alleen de strijd voor ATV het perspectief biedt waarin allerlei mensen uit diverse bewegingen en invalshoeken zich kunnen vinden."
Ook anderen benadrukten het verbindende karakter van de ATV.
Zo noemde **Ada van der Rijst** (Vecht-IJsseldelta) de relatie tussen ATV, uitkeringen en woonlasten: ,,Deze drie zijn niet van elkaar los te koppelen. Recht op werk, recht op uitkering, recht op betaalbaar wonen, wat betekent dat? Wil je dat kunnen realiseren dan moet er drastische ATV komen!"
En **Loes Steensma** (Den Haag) stelde: ,,Drastische ATV, uiteraard op onze voorwaarden, is in de sociaal economische politiek het breekijzer voor een fundamentele verandering van het arbeidsbestel en de maatschappelijke machtsverhoudingen."
Vanuit een andere invlashoek bepleitte **Cor Drost** (Groningen) eveneens genoemde prioriteitsstelling: ,,Alleen als we de strijd voor ATV verbinden met andere eisen op sociaal economisch gebied zullen we resultaten kunnen boeken." Mede in het licht van de ervaringen van de afgelopen tijd noemde hij de noodzaak van ATV mét behoud van loon, controle op herbezetting, verbinding met het scheppen van nieuwe werkgelegenheid.

kritiek

Er werd ook kritiek geuit op de door het partijbestuur positief gepre-adviseerde prioriteitsstelling. Die kritiek was verwoord in een amendement vanuit Noord-Holland-Noord.
Gerrit Zeilemaker pleitte voor dit amendement. ,,We moeten meebeslissen, sturen en controleren. Dat is nauwelijks tot stand te brengen zonder een drastische verandering van de machts- en bezitsverhoudingen. Een maatschappijverandering in socialistische zin is nu actueler dan ooit. Dat perspectief, verbonden met de dagelijkse strijd willen we aan jullie voorleggen." In het betrokken amendement wordt daarbij met name gewezen op de strijd voor verdediging van de inkomens.
Frans Zeilemaker (Twente) steunde eveneens dit amendement door te wijzen op de voortdurende druk op de inkomens, het toenemend beroep op de sociale zekerheid, de toenemende armoede. ,,Moeten we dan onze eerste aandacht leggen bij herverdeling van arbeid?" zo vroeg hij het congres.
In een reactie daarop onderschreef **Frank Biesboer** de noodzaak van drastische veranderingen in de huidige machtsverhoudingen.
,,Dat staat centraal in het program dat we vorig jaar hebben aangenomen." Maar, zo vroeg hij aan Gerrit Zeilemaker, pleit dat juist niet veel meer voor het amendement dat het partijbestuur steunt dan het amendement uit Noord-Holland-Noord. In dat laatste wordt het doorbreken van die machtsverhoudingen beperkt tot de strijd voor de inkomenspositie, terwijl die in het door het PB gesteunde amendement veel breder aan de orde wordt gesteld. ,,Arbeidstijdverkorting betekent niet alleen het terugdringen van de uitbuitingsgraad, het betekent ook greep op de arbeidsorganisatie, het doorbreken van de huidige machtsverhouding tussen mannen en vrouwen..."
,,Bovendien", zo stelde Frank Biesboer, ,,wordt gesuggereerd als zou ATV staan tegenover de strijd voor inkomen. Maar dat is wat we juist nu niet willen. Daarom eisen we arbeidstijdverkorting met behoud van loon." Hij gaf daarmee tevens een antwoord op twijfels die door **Carel Cussel** (Den Haag) waren geuit.
,,Wordt prioriteit voor ATV niet gegeven ten koste van prioriteit voor de inkomensstrijd?" zo stelde hij aan de orde. ,,Onze politieke inzet moet zijn om beide te stimuleren. Èn strijd voor drastische ATV èn strijd voor algemene verhoging van de CAO-lonen, herstel van de koopkracht. Alleen dàn kunnen we effectief antwoord geven op de rechtse strategie..."
Bij de stemmingen koos een ruime meerder-

heid voor de prioriteitsstelling zoals die door het partijbestuur was gepre-adviseerd.

perspektief laten doorklinken

In de verdere discussie werd van verschillende kanten grote nadruk gelegd op het belang dat diverse groepen hebben bij drastische arbeidstijdverkorting.
Zo citeerde **Kees Hulsman** (Amsterdam) een Groningse hoogleraar die de strijd voor verdere arbeidstijdverkorting plaatste in het kader van de verdere ontwikkeling van de produktiekrachten. ,,Strijd voor ATV nu is even belangrijk als de strijd voor de 8-urendag aan het begin van deze eeuw." Sprekend over verschillende groepen noemde hij op de eerste plaats de jongeren: ,,Een antwoord op de 32-uurs banen met evenredig inleveren, op het omzetten van betaald werk in vrijwilligerswerk, op het realiseren van gelijk loon voor gelijk werk kan alleen gegeven worden door drastische ATV."
Vanuit zijn eigen ervaring in het onderwijs benadrukte hij het belang van werkenden bij ATV: ,,Jaarlijks verdwijnen daar 2000 banen. De achterblijvers moeten steeds intensiever werken, het ziekte- en afkeuringspercentage is enorm. En er worden enorme eisen gesteld aan het vernieuwen van de kennis, de techniek gaat met sprongen vooruit. Drastische ATV kan de ruimte bieden die problemen te lijf te gaan."

Salomé Bentinck (Amsterdam) benadrukte de betekenis van het terugdringen van de fysieke en psychische belasting. Dat spiegelde ze aan voorstellen van ondernemers om de VUT-leeftijd te verlagen. ,,Mensen worden in zeer korte tijd volledig afgesleten, wat voor ondernemers een zeer goedkope manier is. Bij een arbeidsdag van 25 uur kunnen mensen langer mee."
Met veel enthousiasme werd door het congres het pleidooi van **Jeanette van Beuzekom** (Utrecht) voor de 25-urige werkweek begroet. ,,Het lijkt wel of ATV iets vervelends is dat moet. Zijn we vergeten dat drastische ATV met behoud van loon een leuker leven betekent? Een ander leven met meer vrije tijd en minder stress, met meer vrolijkheid en minder verzuring, met vollere stranden en minder hartinfarcten, met meer kleur en minder zwart-wit, met meer toeristische routes en minder snelwegen..."
Annemiek Pijpers (Gelderland) vroeg om het uitwerken van een uitgewerkt plan voor herverdeling van arbeid en individualisering.
Al deze discussies leiden tot een gemeenschappelijke conclusie dat de partij het perspectief van drastische ATV tot 25 uur moet laten doorklinken, dat voor dat perspectief een ,,Bonte en kleurrijke koalitie moet worden gevormd" (Jeanette van Beuzekom), dat er ,,een breed comité voor 25 uur moet komen" (**André van Oostveen** - Amsterdam).

steun aan de vakbondsacties

Vervolgens was de vraag aan de orde hoe vanuit dat perspectief de komende vakbondsstrijd te beoordelen.
Hierover waren een viertal amendementen voorgelegd, waarin een relatie werd gelegd tussen de noodzaak van drastische stappen en steun aan de komende vakbondsstrijd. De amendementen waarin de komende vakbondsstrijd als onvoldoende vergaand werd beoordeeld en waarin steun aan de komende vakbondsstrijd werd uitgesproken zonder zich verder uit te spreken over de noodzaak van verdere stappen kregen nauwelijks aandacht in de discussie en worden door het congres ook overduidelijk verworpen. Dat was niet het geval met de twee andere amendementen. Het ene stelde:
,,Tegen deze achtergrond ondersteunt en stimuleert de CPN actief de strijd voor 25 uur, met als mogelijke grote tussenstap 32 uur. In dat perspectief steunt de CPN de vakbondsstrijd voor ATV. Om ATV in die omvang te realiseren, ziet zij brede machtsvorming als een noodzakelijke voorwaarde."
En het andere:
,,De CPN is van mening dat de eerstvolgende stap gericht moet zijn op een 32-urige werkweek. Als noodzakelijke voorwaarde voor brede machtsvorming voor ATV steunt de CPN de huidige vakbondsacties voor 36 uur met behoud van loon."
Op zich zijn de verschillen tussen beide teksten niet heel groot: het gaat om een verschil in accenten, die in de discussie duidelijk werden gemaakt.
Daarbij bestond bij niemand enig verschil van mening over de noodzaak van het zetten van drastische stappen (dat levert de meeste resultaten op, geeft de beste controlemogelijkheden en voorkomt dat ATV in het slop komt) en de noodzaak van steun aan de komende vakbondsstrijd.
Verschil was er wel over de vraag, wat in verband met de komende vakbondsstrijd voorop wordt gezet.
In zijn toelichting had **Frank Biesboer** gepleit voor ,,actieve steun aan de komende vakbondsstrijd voor 36 uur met behoud van loon."
,,Onze inzet is gericht op ATV die verder moet gaan. Daarom moet de partij ertoe bijdragen dat de komende vakbondsstrijd onder zo gunstig mogelijke voorwaarden wordt beslecht. Dat wil zeggen met zo groot mogelijke herbezetting, met effectieve controle daarop, zonder looninlevering. De ondernemers en de regering werpen ernstige blokkades op tegen verdere arbeidstijdverkorting. De partij moet haar gewicht in de schaal leggen om de maatschappelijke krachten te mobiliseren om de blokkade van de ondernemers te doorbreken. Willen we onze uitgangspunten voor drastische ATV naderbij brengen dan moeten de huidige eisen ingewilligd worden."

hoogovens

Vanuit zijn eigen ervaring op Hoogovens benadrukte **Jan Berghuis** (Kennemerland) de noodzaak voor de partij om zich onomwonden uit te spreken voor steun aan de komende vakbondsstrijd. ,,Als wij zeggen dat we ervoor zijn om met nieuwe initiatieven te komen om het perspectief van 25 uur naderbij te brengen, en dat daarvoor een brede ATV-beweging noodzakelijk is, dan mogen wij niet toestaan dat een belangrijk instrument als de collectieve arbeidsovereenkomst die brede ATV-beweging ontvalt. Daarom handelen we volstrekt in overeenstemming met onze uitgangspunten en opvattingen over drastische ATV als we de vakbondsstrijd ondersteunen."
Ook **Peter Buys** (Amsterdam) wees op de noodzaak van het tot stand brengen van een maatschappelijk front om de opstelling van de werkgevers te doorbreken: ,,Steun is nodig, vanuit andere vakbonden, maar ook van andere groeperingen die belang hebben bij deze strijd — als tussenstap naar verdere ATV: vrouwen, uitkeringsgerechtigden, jongeren. Alleen door ieders optreden voor eigen eisen, met elkaar verbonden onder de noemer ,,op weg naar drastische ATV" in onderlinge praktische solidariteit maken we de kans het werkgeversfront te doorbreken."
Een ander accent werd onder meer gelegd door **Jeanette van Beuzekom** (Utrecht): ,,De vakbond ziet meer in een slakkegang dan in grote sprongen voorwaarts. Voor wie biedt een dergelijke ATV-op-z'n-elf-en-dertigst eigenlijk perspectief? Baanlozen zitten niet te wachten op het keurslijf van 38 uur, vrouwen die de zorg voor hun kinderen willen delen kunnen met een 36-urige werkweek nog wel even thuis blijven."
Annel van Houts (Amsterdam) vulde daarop aan: ,,Het gaat erom dat de vakbondsstrijd wordt gesteund vanuit het perspectief van 25 uur. We moeten ons niet vastleggen op een beperkte eis, we moeten de strijd voor ATV niet verengen tot die voor 36 uur. Het resultaat dat geboekt wordt hangt af van de machtsverhoudingen, die moeten we vanuit ons eigen uitgangspunt beïnvloeden."
Loes Steensma (Den Haag) formuleerde in het kort: ,,Het gaat erom dat drastische ATV voorop staat, zonder de steun aan de vakbondsstrijd tekort te doen. Daarmee hebben we het perspectief op verbreding van de strijd naar andere groepen in de bevolking dan alleen de in de vakbond georganiseerden."
Het congres koos ervoor de laatste redenering te volgen en steunde met een kleine meerderheid het eerste amendement.

sociale nood

Hiermee waren de belangrijkste discussiepunten bij dit hoofdstuk behandeld. Over de andere door het partijbestuur positief gepreadviseerde amendementen bestond op het congres nauwelijks enig meningsverschil. Wel werden in verschillende discussiebijdragen belangrijke ervaringen aan de orde gesteld en werd het belang van diverse activiteiten op sociaaleconomisch gebied benadrukt.
Diverse sprekers gingen uitvoerig in op de sociale nood die door het huidige kabinetsbeleid wordt veroorzaakt.
Zowel **Arie Duif** (Zaanstreek) als **Joop Schinkel** (Vecht-IJsseldelta) maakten het congres duidelijk dat ,,er van het huidige minimum niet te leven valt . . ." Beiden benadrukten dat de partij zich klip en klaar uitspreekt voor herstel van de uitkeringsrechten en verhoging van de koopkracht. Joop Schinkel memoreerde in dat verband de 400-guldeneis, Arie Duif noemde ideeën van uitkeringsgerechtigden in Wormer om het minimum te verhogen tot 1700 gulden en dat te laten gelden voor alle uitkeringsgerechtigden.
Een amendement vanuit Vecht-IJsseldelta, dat ervoor pleitte om die 400-guldeneis als zodanig in de resolutie op te nemen, werd overigens niet overgenomen. **Frank Biesboer** had het congres aangeraden ,,geen actie-eisen vast te leggen. De resolutie spreekt zich uitdrukkelijk uit voor verhoging van de minima; met welke eisen daarvoor wordt opgetreden moet door de beweging zelf worden bepaald."
Zowel **Joop Schinkel, Arie Duif, René Hildersheim** (Utrecht), **Ada van der Rijst** (Vecht-IJsseldelta), **Edward Koen** (Den Haag) **Cor Drost** (Groningen) onderstreepten dat de partij initiatieven moet nemen om de positie van uitkeringsgerechtigden te beschermen en daarbij vooral ook bij te dragen tot het bevorderen van gemeenschappelijk optreden van uitkeringsgerechtigden onderling en van uitkeringsgerechtigden en betaald werkenden.

bestuurlijke posities

Daarbij kreeg ook de positie van de partij in gemeenteraden veel aandacht. In z'n toelichting had **Frank Biesboer** erop gewezen dat de resolutie spreekt over *,,het niet uitvoeren van maatregelen die uitkeringsgerechtigden opnieuw dreigen te treffen, zoals de voordeurdelerskorting"*, en hij vervolgde: ,,Voor een partij die zelf beschikt over tal van bestuurlijke posities is dat een zeer verregaande stap en er zal nog de nodige discussie gevoerd moeten worden hoe we een dergelijke stap concreet gestalte gaan geven."
Verscheidene discussianten konden overigens voorbeelden geven. Zo noemde **Arie Duif** de vrijstelling van onroerend-goedbelasting voor minimuminkomens (o.m. in Wormer en Langendijk), **Cor Drost** noemde een verbod op huisuitzetting en gasafsluiting in Hoogezand-Sappemeer, **Edward Koen** noemde versoepeling van de sollicitatieplicht en een woonkostentoeslag voor jongeren o.m. in Leiden.
Zowel **Hannie van der Linden** (Zaanstreek) als **Wil de Graaf** (Amsterdam) betrokken hierbij de strijd tegen de al maar stijgende woonlasten. Hannie van der Linden pleitte voor verlaging van de gasprijs: ,,De aardgaswinsten, de extra afzet als gevolg van de koude, de hogere opbrengst als gevolg van de dollarkoers, kortom er is geld genoeg om de gasprijs te verlagen."
Wil de Graaf bepleitte een landelijke bijeenkomst van gemeenteraadsleden gericht op nieuwe stappen om het levenspeil van de mensen te beschermen ,,onder meer door een huurverhogingsstop van het gemeentelijk woningbezet".
Zowel **Ada van der Rijst** als **Rene Hildersheim** vroegen in hun discussiebijdrage extra aandacht voor het verder bespreken van thema's als individualisering van de uitkeringen, basisinkomen en arbeidsethos.

flexibilisering

Verschillende gedelegeerden benutten hun discussietijd om bepaalde thema's uit te werken. Zo ging **Cor Schoon** (Zaanstreek) uitvoerig in op de huidige ontwikkelingen rond ,,flexibilisering van de arbeid". In dat verband noemde hij de tendens tot verlenging van de openstelling van het bedrijf, het verlengen van de arbeidsdag of -week en het aannemen van af- en oproepkrachten.
Vooral dat laatste neemt in sommige bedrijven, zoals de detailhandel, een enorme vlucht. ,,Er zijn soms meer oproepkrachten dan vaste mensen", aldus Schoon. ,,Hij bepleitte verdere bestudering van deze ontwikkelingen en steunde de voorstellen om de arbeidswetgeving te verstrakken.
Paul Simons Limburg) benadrukte de problematiek van de kwaliteit van de arbeid en pleitte voor een actieve begeleiding van de gang van zaken rond de arbeidsomstandighedenwet door het nieuwe partijbestuur.
Adèle Meier wierp in haar discussiebijdrage een tweetal problemen op.
Het eerste was dat strijd voor arbeidstijdverkorting met behoud van loon leidt tot verhoging van de kostprijs van de arbeid, wat haars inziens alleen mogelijk is in een tijd van hoogconjunctuur. Daarnaast wees ze op de beperktheid van een nationale aanpak. ,,Zolang er geen sprake is van een internationaal gecoordineerde stimulans van de wereldeconomie zal echt economisch herstel uitblijven en blijft de basis voor een kostprijsverhogende arbeidstijdverkorting uiterst smal."
Maria Bodewes (Den Haag) bepleitte in een door het congres overgenomen amendement specifieke maatregelen op sociaal economisch gebied ten behoeve van ethnische minderheden. ,,Hun positie kan niet alleen behandeld worden in het kader van strijd tegen racisme. Buitenlanders worden op allerhande wijze geconfronteerd met ongelijke rechten op sociaaleconomisch gebied. De partij zal zich sterk moeten maken voor maatregelen om de positie van buitenlanders te versterken."

industriepolitiek

Verschillende discussianten haakten in op een van de aanbevelingen aan het nieuwe partijbestuur om te werken aan een industriepolitiek.
Gerrit Zeilemaker (Noord-Holland-Noord) noemde de gevolgen van de nieuwe technisch wetenschappelijke ontwikkelingen. ,,Deze zullen leiden tot een steeds snellere vernietiging van arbeidsplaatsen en tot het uithollen van de inhoud van de arbeid en tot nieuwe vormen van fysische en psychische belasting."
Salomé Bentinck (Amsterdam) noemde de sociale gevolgen van nieuwe technieken. ,,Kijk hoe de computer jonge mensen opslokt en dreigt te leiden tot sociaal isolement. Wij moeten de computer vermaatschappelijken."
Evelien Eshuis pleitte voor een ,,links technologie-antwoord": ,,In de publiciteit is er veel gejuich over technische en wetenschappelijke wonderen die worden uitgedacht, maar angstwekkend weinig over de sociale en economische consequenties, voor de werkgelegenheid, de kwaliteit van de arbeid, de organisatie van de arbeid en de economie in Nederland." Als voorbeeld noemde ze propaganda voor de computer als ideale thuisarbeid. ,,Huisvrouwen zijn daar bij uitstek geschikt voor, want die hebben geleerd flexibel en efficiënt te zijn: ze kunnen het er dus prachtig tussendoor doen, aldus dit soort advertenties."
,,Wij moeten nieuwe ontwikkelingen gebruiken om de arbeid te verlichten, om maatschappelijk nuttige dingen voort te brengen. Het is de hoogste tijd dat de CPN samen met andere linkse partijen en organisaties zich inzet voor een eigen industriepolitiek", aldus Evelien Eshuis.

I

initiatieven voor vrede en veiligheid

1. De CPN blijft zich onvoorwaardelijk verzetten tegen plaatsing van kruisraketten in Nederland. Zij zal zich ten volle inzetten voor het tot stand brengen van campagnes onder de bevolking, die daarop zijn gericht.
   Voorts zal zij zich blijven inzetten voor het behoud en de uitbouw van een zo breed mogelijke vredesbeweging in ons land. Met name bereidt zij zich voor op een actieve ondersteuning van het volkspetitionnement.
2. De CPN zet zich in voor drastische verlaging van de defensie-uitgaven en zal initiatieven nemen en ondersteunen om ten behoeve hiervan samenwerking te bevorderen. Tevens streeft de CPN naar conversie van de wapenproducerende industrie.
3. De CPN streeft naar een vrede- en veiligheidsbeleid, waarbij de stopzetting van de wapenwedloop en het terugdringen van de atoombewapening en andere massavernietigingswapens centraal staat in de betrekkingen tussen de staten.
   In dat kader richt zij zich tegen de Amerikaanse plannen tot ontwikkeling en produktie van ruimtewapens, die een nieuwe gevaarlijke fase in de wapenwedloop inluiden.
   De CPN neemt stelling tegen reactivering van de West Europese Unie. De CPN bepleit een herleving van het 'Overleg van de tien', een informeel overleg van kleinere landen in Europa en treedt op voor de uitbouw van de overeenkomsten zoals vastgelegd in de akkoorden van Helsinki.
   De CPN bepleit zelfstandige vredesinitiatieven van de kleinere landen in Europa als een bijdrage aan het scheppen van een beter klimaat inzake de Europese Veiligheid. Daarmee kunnen tevens de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie in Genève positief worden beïnvloed. Tot die zelfstandige vredesinitiatieven rekent de CPN het niet plaatsen van kruisraketten in Nederland en België, het stopzetten en ongedaan maken van plaatsing van middellange afstandsraketten in andere Europese landen en voortgang van het overleg om tot kernwapenvrije zones in Europa te komen.
   Naast overleg op regeringsniveau tussen Oost en West is het van belang, dat contacten verder ontwikkeld worden op andere niveaus van de samenleving, zoals tussen gemeenten, beroepsgroepen, bewegingen en partijen.
   Dit proces wil de CPN stimuleren onder andere door het benutten van haar eigen internationale contacten.

II

initiatieven in de sociaal-economische strijd

Op sociaal-economisch terrein geeft de CPN prioriteit aan de strijd voor drastische arbeidstijdverkorting met behoud van loon en herbezetting, uitbreiding van de werkgelegenheid, verdediging en een zodanige verbetering van het stelsel van sociale zekerheid en van het belastingstelsel, dat een zelfstandig bestaan voor iedereen mogelijk wordt.

1. Naar de 25-urige werkweek
De CPN is van mening dat er nieuwe initiatieven nodig zijn in de strijd voor ATV om het perspectief van een 25-urige werkweek naderbij te brengen. De CPN wil deze strijd tot inzet maken in samenwerkingsverbanden met alle progressieve krachten en linkse bewegingen, zowel in directe sociale strijd als in vertegenwoordigende politieke organen.
De uitgangspunten van de CPN zijn:

a. **doelstellingen**
   In de strijd voor drastische ATV dienen verschillende doelstellingen te worden gecombineerd. (Maatschappelijke herverdeling van de betaalde en onbetaalde arbeid, terugdringen van de fysieke en psychische arbeidsbelasting en verbetering van arbeidsomstandigheden, vermindering van de werkloosheid en vermeerdering van de vrije tijd.) Dat kan alleen worden gerealiseerd indien volledige en maatschappelijk gecontroleerde herbezetting van vrijgekomen arbeidsplaatsen tot stand komt.
b. **grote stappen is noodzaak**
   De CPN is van mening, dat in de strijd voor ATV opnieuw de noodzaak van grote stappen aan de orde gesteld moeten worden. Dat is niet alleen van belang om het tempo van arbeidstijdverkorting te versnellen maar ook en vooral omdat de werkgelegenheidseffecten meer zichtbaar en controleerbaar worden.
   Tegen deze achtergrond ondersteunt en stimuleert de CPN actief de strijd voor 25 uur, met als mogelijk grote tussenstap 32 uur. In dat perspectief steunt de CPN de vakbondsstrijd voor ATV. Om ATV in die omvang te realiseren, ziet zij brede machtsvorming als een noodzakelijke voorwaarde.
c. De CPN is tegen het inleveren van loon en prijscompensatie aan ondernemers en overheid als financieringsbron voor ATV.
   Voor de financiering wijst de CPN in eerste instantie de economische mogelijkheden (arbeidsproduktiviteit en winsten) aan.
   Radicale ATV vereist bovendien een drastische herverdeling van inkomens uitgaande van het recht op een zelfstandig inkomen.
   Voor de financiering is het voorts van belang dat de overheid voorzieningen treft voor bedrijven (met name midden- en kleinbedrijf), die niet in staat zijn om volgens bovengenoemde voorwaarden ATV te financieren.
   Daarnaast is van belang dat heffingen tot stand worden gebracht ten koste van kapitaalintensieve bedrijven.
d. **maatschappelijke controle**
   De CPN zet zich in voor versterking van de maatschappelijke controle op herbezetting van de door ATV vrijgekomen arbeidsplaatsen. De CPN stelt hierbij de volgende prioriteiten:
   - bij de controle op het totale aantal vrijgekomen arbeidsplaatsen, legt de CPN i.h.b. de nadruk op herbezetting van het aantal volwaardige nieuwe arbeidsplaatsen.
   - bij de controle op de herbezetting van nieuwe arbeidsplaatsen, legt de CPN het accent op criteria die een extra houvast bieden voor groeperingen of categorieën die door specifieke discriminaties op de arbeidsmarkt zijn benadeeld.

   De CPN zet zich in voor een beleid dat de kansen van vrouwen op de arbeidsmarkt versterkt; prioriteit aan de versterking van de arbeidspositie van vrouwen is een noodzakelijk onderdeel van onze politiek gericht op gelijkwaardige verdeling van arbeid over mannen en vrouwen.
   Ze zet zich in dit verband in voor concrete maatregelen die dat mede kunnen bevorderen, zoals een quoteringssysteem (regeling waarin het percentage of het getal wordt vastgelegd volgens welke arbeidsplaatsen moeten worden opgevuld door – in dit geval – vrouwen).
e. **politieke maatregelen vereist**
   De CPN treedt op voor overheidsmaatregelen die versnelde doorvoering van de ATV mogelijk maken en stimuleren. Het gaat hierbij in het bijzonder om:
   - het verlenen van gerichte steun aan bedrijven op grond van hiervoor genoemde criteria;
   - verscherping van de arbeidswetgeving om afbraak van de rechtspositie van werknemers en voor werknemers nadelige gevolgen van flexibilisering van arbeidstijd te voorkomen;
   - het doorvoeren van ATV met volledige herbezetting bij de overheid zelf, volgens hiervoor genoemde criteria;
   - uitbreiding van de wettelijke bevoegdheid van ondernemingsraden dienst- en medezeggenschapscommissies m.b.t. personeelsbezetting en werktijdenregeling.
f. **machtsvorming**
   Om grote stappen te maken is brede machtsvorming nodig. Daarom zet de CPN zich in voor nieuwe initiatieven in de vakbondsstrijd voor verdergaande ATV, voor het betrekken van andere maatschappelijke bewegingen in deze strijd en voor het gezamenlijk optreden van progressieve partijen. Een drastische en maatschappelijk gecontroleerde arbeidstijd is alleen mogelijk wanneer een nieuw blok van maatschappelijke en politieke krachten zich hiervoor gezamenlijk sterk maakt. De CPN streeft ernaar op alle niveaus hechte samenwerkingsverbanden tussen verschillende progressieve krachten die belang hebben bij ATV te ontwikkelen.
   Zij zal:
   - de strijd voor ATV op bedrijven en instellingen stimuleren en ondersteunen;
   - bijdragen aan het verwerken van strijdervaringen en inzichten zoals die in diverse bewegingen, vanuit verschillende invalshoeken zijn ontwikkeld;
   - campagne voeren voor een gemeenschappelijke en gecoördineerde aanpak van ATV;
   - in parlement, provincies en gemeenteraden actie voeren voor politieke maatregelen die ATV kunnen versnellen en sturen.

2. actieve werkgelegenheidspolitiek
De CPN maakt zich sterk voor een actieve werkgelegenheidspolitiek. Zij treedt in ieder geval op voor behoud van bestaande arbeidsplaatsen en het scheppen van nieuwe werkgelegenheid in bedrijfstakken en regio's.
Een grootscheepse aanpak van de werkloosheid onder jongeren, speciale aandacht voor de positie van etnische minderheden en voorkeursbehandeling van vrouwen.
Versterking van de positie van het midden- en kleinbedrijf, het stimuleren van zelfbestuur en coöperatieve vormen van arbeid en steun aan de vele initiatieven van de werkbeweging.
Uitbreiding van gemeenschapsvoorzieningen, inclusief de omzetting van vrijwilligerswerk in betaald werk.
Een offensieve strategie ten aanzien van nieuwe technologieën.
Omschakeling van de wapenproduktie in civiele produktie en milieuconversie.
Daarnaast zal de CPN zich inzetten voor een arbeidsmarktpolitiek die mede gericht is op de herverdeling van arbeid binnen- en buitenshuis, o.m. door her- en bijscholing.
Het partijbestuur dient de komende tijd voorstellen uit te werken voor het ontwikkelen van een actieve werkgelegenheids-arbeidsmarktpolitiek.
Onderdeel van de sociaal-economische politiek dient te zijn het uitwerken van een pakket van eisen om de strijd voor gelijke rechten voor andere etnische groepen, en voor mannen en vrouwen, vorm te geven.

3. Versterking van koopkracht, behoud en uitbreiding sociale zekerheid

De CPN neemt en steunt initiatieven die gericht zijn op verbetering van de koopkracht, individualisering en herverdeling van inkomens.
Zij zal optreden voor:
- loonsverbetering, allereerst door het opeisen van de volledige prijscompensatie; deze dient ook te gelden voor ambtenaren en uitkeringsgerechtigden;
- optrekken van het minimum-jeugdloon en verlaging van de leeftijd waarop men recht heeft op het minimum;
- behoud en herstel van het niveau van de uitkeringen en een verhoging van het minimum;
- herstel van uitkeringsrechten en -voorzieningen en uitbreiding van de uitkeringsrechten door het uitbannen van kostwinnersbepalingen in het sociale zekerheidsstelsel;
- verlaging van de woonlasten in het bijzonder door verlaging van de aardgasprijs;
- terugdringen van het profijtbeginsel in collectieve voorzieningen.

De CPN zet zich in voor het organiseren van effectieve solidariteit met uitkeringsgerechtigden. De CPN zal daartoe landelijk en plaatselijk optreden tegen de uitvoering van alle regeringsmaatregelen die leiden tot aantasting van minima en sociale rechten. In het bijzonder richt de CPN zich op:
- verzet tegen afsluitingen van gas en elektra en tegen huisuitzettingen van degenen die door deze maatregelen worden getroffen;
- het niet uitvoeren van de voordeurdelers- en krakerskorting in de bijstand;
- het bestrijden van allerlei vormen van betutteling en inbreuk op privéleven van uitkeringsgerechtigden

De CPN treedt op voor het tot stand brengen van onderlinge solidariteit tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden, betaald en onbetaald werkenden. Het is van groot belang dat sociale bewegingen en progressieve partijen tegenover de voortdurende aanvallen op de sociale zekerheid een gemeenschappelijke positie ontwikkelen.

4. Meer zeggenschap nodig

De CPN zet zich in voor het tot stand komen van meer zeggenschap van de werk(st)ers in de bedrijven en instellingen, juist door machtsvorming op de werkplek kunnen eerder genoemde noodzakelijke veranderingen tot stand gebracht worden.

III

initiatieven tegen racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat en voor gelijke rechten

1. De CPN neemt initiatieven om te komen tot een versterkte actie en samenwerking tegen racisme en voor gelijke rechten van 'buitenlanders' in Nederland.
   De CPN is van mening, dat in Nederand voortdurend een actief vervolgingsbeleid van het justitioneel apparaat inzake racismebestrijding nodig is. De CPN is van mening dat op korte termijn met juridische middelen de centrumpartij en soortgelijke organisaties verboden dienen te worden.
   De CPN vindt dat zo'n beleid effectief is, als het gedragen wordt door maatschappelijke bewegingen, die zich keren tegen iedere vorm van racisme, antisemitisme en fascisme.
   Het partijbestuur wordt opgedragen om op korte termijn besluitvorming mogelijk te maken over een actie- en eisenprogram van de CPN om gelijke rechten te realiseren. Hierin zal speciale aandacht worden besteed aan de positie van 'buitenlandse' jongeren en vrouwen. Over dit program zal overleg plaatsvinden met democratische organisaties van 'buitenlanders'.
2. In de samenwerking met andere partijen en organisaties bouwt de CPN in haar strijd tegen racisme en voor gelijke rechten voort op haar democratische, anti-koloniale en anti-fascistische tradities.
   De inzet van de coalitiepolitiek van de CPN op dit punt is het winnen van mensen met verschillende politieke overtuiging voor concrete acties tegen racisme, die dwars door links-rechts tegenstellingen heen kunnen lopen.
   De CPN zal zich volledig inzetten om activiteiten rond '40 jaar bevrijding' te versterken, waar nodig te initiëren, stimuleren en versterken. Deze viering heeft in het kader van het hedendaags racisme en opkomend fascisme een belangrijke actuele betekenis.
   In de samenwerking met anderen tegen racisme en voor gelijke rechten zal de CPN de samenwerking met de democratische organisaties van 'buitenlanders' zelf moeten versterken. Op alle niveaus zijn gelijkwaardige contacten tussen de partij en deze organisaties een eerste vereiste. De partij is als geheel verantwoordelijk voor deze contacten.
   Tevens zal de partij haar leden moeten ondersteunen die actief zijn in comités tegen discriminatie, racisme en fascisme.
3. Waar dat mogelijk is zal de CPN 'buitenlanders' verkiesbaar stellen voor vertegenwoordigende lichamen. Het actief en passief kiesrecht van 'buitenlanders' bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1986, zal volgens de CPN ook moeten gaan gelden voor verkiezingen voor Provinciale Staten en Tweede Kamer. De partij zal zich in moeten zetten om 'buitenlanders' verkiesbaar te stellen, waarbij zij in principe niet afwijzend staat tegenover ongebonden kandidaten.
   Het congres draagt het partijbestuur op om met concrete voorstellen over het actief en passief kiesrecht van 'buitenlanders' bij verkiezingen voor Provinciale Staten en Tweede Kamer te komen vòòr de volgende te houden verkiezingen.
   De strijd tegen racisme en voor gelijke rechten zal een onlosmakelijk onderdeel moeten vormen van de politiek van de partij op alle terreinen.
4. De CPN zal haar internationale contacten met politieke partijen en bewegingen moeten benutten om een gezamenlijk optreden tegen racisme en voor gelijke rechten te stimuleren. In de Europese Gemeenschap zijn hierover speciale mogelijkheden aanwezig, binnen en buiten het Europees Parlement.
   De strijd tegen racisme en voor gelijke rechten vereist actieve solidariteit met anti-racistische krachten elders in de wereld.

IV

stop USA-interventie in Midden-Amerika

De CPN zal de komende periode speciale aandacht geven aan acties tegen de interventie-politiek van de USA in Midden-Amerika en versterking van de solidariteit met het volk van Nicaragua en met de bevrijdingsstrijd in El Salvador.

V

geen kernenergie

De CPN zal in de komende periode meer energie stoppen in activiteiten op milieugebied. In de eerste plaats zal het er nu om gaan om de bouw van nieuwe kerncentrales in Nederland te voorkomen.
De CPN zal zich hiervoor inzetten, ondermeer door het actief steunen van landelijke, regionale en plaatselijke platforms tegen kernenergie. Daarnaast zet de CPN zich in voor de sluiting van de bestaande kerncentrales en een schone democratische georganiseerde energievoorziening.

VI

machtsvorming voor een progressief program van actie en alternatieven

1. De CPN acht het noodzakelijk dat de regering van CDA/VVD zo snel mogelijk verdwijnt en na de verkiezingen niet terugkeert.
   De CPN zet zich daarvoor in en treedt op voor bundeling van krachten om te bereiken dat er een andere regering komt, en voor een regeringsvorming die berust op zulk een progressieve krachtenbundeling.
   Voor het tot stand brengen van een dergelijke krachtenbundeling is een zelfstandige inbreng en opvatting en organisatie onontbeerlijk.
2. Die krachtenbundeling is mogelijk gezien het feit, dat zich op een aantal punten, die wezenlijk zijn voor een andere regeringspolitiek, groeiende overeenstemming aftekent tussen progressieve partijen en bewegingen. De CPN acht het van het grootste belang dat progressieve partijen die overeenstemming gestalte geven in gezamenlijke acties en in een gemeenschappelijke inzet bij komende verkiezingen.
   Om het huidige kabinetsbeleid te keren en om recht te doen aan de groeiende overeenstemming in bewegingen zullen in elk geval centrale punten bij die gemeenschappelijke inzet moeten zijn:
   - onvoorwaardelijke afwijzing van plaatsing van kruisraketten;
   - verdediging en vernieuwing van de sociale zekerheid, met garanties voor een zelfstandig inkomen;
   - bevorderen van drastische arbeidstijdverkorting.
   - optreden tegen vreemdelingenhaat en voor positieverbetering van buitenlanders en zwarten.
   - afwijzing van de bouw van nieuwe kerncentrales.
3. De CPN zal zich inzetten voor een tot standbrengen van een samenwerkingsakkoord voor een gezamenlijk program van alle progressieve partijen en bewegingen. Zo'n program heeft tot doel:
   a. coördinatie en stimulering van actie en gemeenschappelijk optreden te bevorderen;
   b. het huidige regeringsbeleid een halt toe te roepen;
   c. progressieve invloed in Raden, Staten en Parlement te versterken;
   d. inhoud te geven aan de hoofdpunten van een andere regeringspolitiek;
4. De CPN meent dat bij het streven naar een samenwerkingsakkoord voor een samenhangend program, bestaande of zich ontwikkelende samenwerkingsverbanden op onderdelen een belangrijke bijdrage kunnen leveren.
5. De CPN zal plaatselijk, regionaal en landelijk initiatieven nemen om het tot stand brengen van een progressief samenwerkingsakkoord te bevorderen. De CPN roept allen, die belang hebben bij, en verlangen naar een alternatief beleid op, om mee te werken aan het tot stand brengen van een samenwerkingsakkoord voor een progressief program.
6. De CPN zal initiatieven nemen en meewerken aan die van anderen, voor het doorzetten van de dialoog over de diverse programma's en strategieën van progressieve partijen en bewegingen.
7. De CPN treedt op voor gezamenlijke 1-mei vieringen die in het teken staan van democratische machtsvorming voor progressieve doeleinden.

Verkiezingen

8. De CPN zal aktief deelnemen aan verkiezingen op alle niveaus en streeft daarbij naar versterking van de progressieve samenwerking, waarvan de concretisering van plaats tot plaats kan verschillen. Deelname aan verkiezingen voor experimentele vertegenwoordigende organen is afhankelijk van de situatie.
9. De CPN streeft naar een gemeenschappelijke inzet van progressieve partijen bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. De CPN streeft naar en onderzoekt de mogelijkheden tot de volgende vormen van samenwerking.
   a. een gemeenschappelijk program op hoofdpunten van progressieve partijen;
   b. een lijstverbinding tussen alle progressieve partijen;
   c. een gemeenschappelijk program en een gezamenlijke lijst met PSP, PPR, partijlozen en anderen die zich daartoe aangetrokken voelen. Deze lijst moet nadrukkelijk openstaan voor de inbreng vanuit progressieve bewegingen.
10. Bij het streven naar een gemeenschappelijke inzet van progressieve partijen bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. is een op basis van de eigen uitgangspunten en met duidelijke politieke keuzes geformuleerd verkiezingsprogramma van de CPN een voorwaarde.
    Het congres draagt het partijbestuur op, op korte termijn een dergelijk verkiezingsprogramma te ontwerpen en middels een conferentie ter beoordeling aan de partij voor te leggen.
11. Het congres draagt het partijbestuur voorts op geregeld verslag te doen van bovengenoemde besprekingen en om op een geschikt moment in 1985 een partijconferentie bijeen te roepen om de ervaringen en resultaten van de hiervoor onder 9. genoemde initatieven ter beoordeling aan de partij voor te leggen.

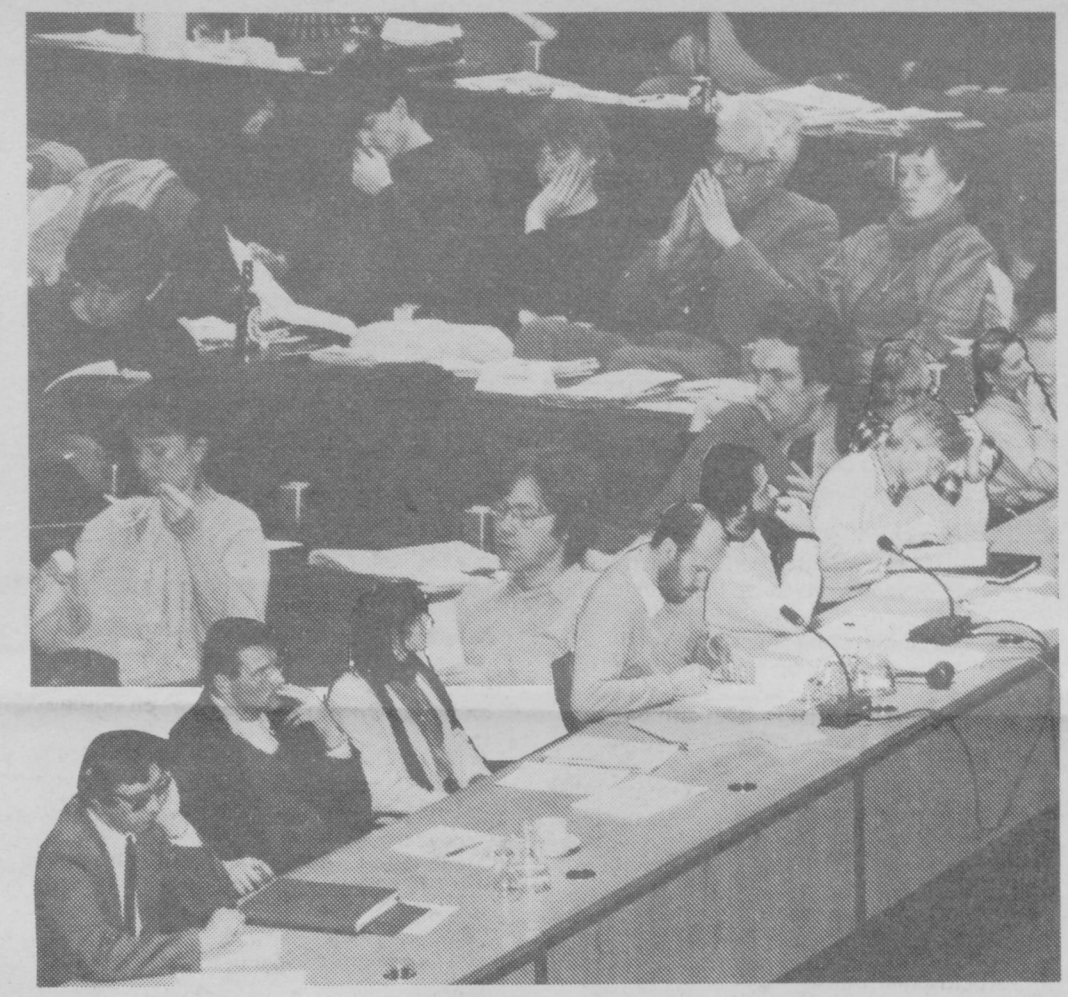

VII

versterking van de CPN

1. Het congres draagt het partijbestuur op om in afwachting van een mogelijke nadere regeling in statuten en/of huishoudelijk reglement, een regelmatig functionerend districtenoverleg op te zetten. Doel van dit overleg is: het bevorderen van de partijdemocratie; o.a. door het uitwisselen van informatie en het bespreken van initiatieven van het partijbestuur. Uitgangspunten voor het functioneren van het districtenoverleg zijn:
   - de vergaderingen van het overleg worden voorbereid door het partijbestuur dat tijdig de agenda en eventuele andere stukken bekend maakt, zodat een goede voorbereiding in districten mogelijk is;
   - de districtsbesturen kiezen een vaste vertegenwoordiging (eventueel op advies van een districtsconferentie of afdelingenoverleg) en wijzen – afhankelijk van de agenda – districtsvertegenwoordigers aan rond specifieke onderwerpen;
   - de districtsvertegenwoordigers/sters dienen aan hun districtsbestuur te rapporteren en leggen verantwoording af aan hun district;
   - het districtenoverleg kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het partijbestuur, waarop het gehouden is te reageren;
   - het districtenoverleg wordt eveneens bijeengeroepen wanneer tenminste 4 districten dit wensen.
2. Het partijbestuur, onder wiens verantwoordelijkheid de landelijke ledenkrant verschijnt, dient te garanderen dat de ledenkrant het pluriforme karakter van de partij uitstraalt en dat inzicht wordt geboden in de menings- en besluitvorming in de partij en in het partijbestuur. Uitbreiding van de redactie en een hogere verschijningsfrequentie is daarbij gewenst. Het congres geeft het partijbestuur opdracht om initiatieven in deze zin te ondernemen om zo de rol van de landelijke ledenkrant te vergroten.
3. Het congres draagt het partijbestuur op om maatregelen te nemen om te komen tot herstel, respectievelijk oprichting van functionele partijgroepen en bedrijfsgroepen. Deze groepen hebben tot taak op een specifiek terrein de partijpolitiek uit te werken en/of uit te dragen in overleg met het partijbestuur.
   Ook op districts- en afdelingsniveau is het wenselijk dat deze groepen functioneren. Deze groepen hebben de bevoegdheid advies uit te brengen aan besturen en dienen regelmatig geraadpleegd te worden. Daarnaast hebben deze overleggen de mogelijkheid om kandidaten voor te dragen voor alle bestuurlijke functies in de partij. Tevens hebben zij het recht zelfstandig hun opvattingen binnen en buiten de partij aan de orde te stellen.
4. Het congres draagt het partijbestuur op om het functioneren van overleggroepen van vrouwen, van jongeren, van buitenlanders en van potten en flikkers te bevorderen en daartoe ruimte te scheppen.
   Deze groepen hebben de bevoegdheid advies uit te brengen aan besturen en dienen regelmatig geraadpleegd te worden. Daarnaast hebben deze overleggen de mogelijkheid om kandidaten voor te dragen voor alle bestuurlijke functies in de partij. Tevens hebben zij het recht zelfstandig hun opvattingen binnen en buiten de partij aan de orde te stellen.
5. Partijleden die onderling, bijvoorbeeld vanwege het delen van bepaalde minderheidsopvattingen, overleg willen voeren hebben daartoe het recht, met inachtneming van de volgende uitgangspunten:
   a. overleg rond minderheidsopvatting gaat uit van respect voor meerderheidsbesluiten en de uitvoering daarvan;
   b. het bestuur wordt op de hoogte gesteld van het overleg;
   c. het overleg heeft een open democratisch karakter en is toegankelijk voor de partij.
6. Het congres draagt het partijbestuur op haar vergaderingen en werkzaamheden zo in te richten dat het recht doet aan het principe van openbaarheid. In afwachting van nieuwe statuten wordt aan het partijbestuur zelf overgelaten hoe zij dit concretiseert.
7. Het congres geeft het partijbestuur de opdracht om, in afwachting van nieuwe statuten, beroepsmogelijkheden te openen voor leden van de partij.
8. Het congres draagt het partijbestuur op in de partij een discussieronde te organiseren aan de hand van het door het aftredende partijbestuur gepubliceerde en eventueel nog toe te voegen nieuw materiaal ten behoeve van ontwerp-statuten. Op grond daarvan dient het partijbestuur een definitief ontwerp voor te leggen ter behandeling op een volgend congres.
9. Het congres draagt het partijbestuur op om een veelvormige propaganda en voorlichting te ontwikkelen met betrekking tot de doelstellingen en activiteiten van de CPN.
10. Het congres draagt het partijbestuur op om ook het winnen van leden en het oprichten van nieuwe afdelingen als een belangrijk doel van de partij te beschouwen en een ledenwerfcampagne te organiseren.
11. Het congres draagt de partij op zorg te dragen voor een afdoende organisatie van de partijfinanciën: het bijhouden van een actuele ledenadministratie, het zorg dragen voor een vlotte contributie-inning (dit met inachtneming van de voor sommige partijgenoten noodzakelijke geheimhouding), het organiseren van donatie- en andere financiële campagnes zijn absolute voorwaarden voor het versterkt optreden van de partij voor haar politiek.
12. Alle aanwezige belemmeringen voor daadwerkelijke deelname van 'buitenlandse' leden aan CPN-activiteiten moeten worden weggenomen op alle niveaus. De partij zal hiervoor de noodzakelijke voorwaarden moeten creëren. Het partijbestuur wordt opgedragen scholingsactiviteiten, in samenwerking met de partijgroep buitenlanders, op dit punt te continueren en te versterken.
13. Het congres draagt het partijbestuur op om een inventarisatie te maken van de hedendaagse problemen waarmee jongeren te maken hebben en die hun bestaan en toekomstpersectief beïnvloeden. Het partijbestuur zal de op grond van de inventarisatie verworven inzichten toegankelijk maken voor de partij en voorstellen doen om verbeteringen aan te brengen in de manier waarop de CPN de belangen van jongeren behartigt.
14. De basis van de partijorganisatie ligt in de afdelingen. Het is daarom van het allergrootste belang dat het partijleven op afdelingsniveau wordt gestimuleerd en dat besturen zodanig optreden dat leden gemotiveerd worden aan de ledenvergaderingen deel te nemen. Het congres draagt de partij op te werken aan versterking van de positie van afdelingen binnen de partij-organisatie.
15. Het partijbestuur wordt opgedragen:
    a. speciale aandacht te geven aan het organiseren van scholing en studie in de partij;
    b. voorwaarden te scheppen voor verdere analyse- en theorievorming en voor de verwerking van de resultaten daarvan in de partij;
    c. een abonneewerfcampagne voor het blad Politiek en Cultuur te organiseren.

m.b.t. De Waarheid

Op verschillende ledenvergaderingen en districtsconferenties is gesproken over het functioneren van de krant in het kader van de uitvoering van de besluiten van het 28ste congres en het daarover vermelde in het verslag van werkzaamheden van het partijbestuur, opgenomen in de beschrijvingsbrief. Tevens heeft een commissie van het partijbestuur op grond van een aantal raadplegingen in de partij een rapport opgesteld met betrekking tot dit onderwerp. De bevindingen van de commissie leiden tot een aantal aanbevelingen voor een nieuwe aanpak tot behoud en versterking van de krant. Daarbij blijft uitgangspunt de resolutie van het 28ste congres, hoofdstuk VIII over de noodzaak van verdediging en verbreding van het communistische dagblad De Waarheid als dagelijks wapen tegen rechtse politiek en als platform voor discussie voor progressieve machtsvorming. Het gaat daarbij om een krant, die van betekenis is voor heel links. Het congres draagt het partijbestuur op om op basis van deze aanbevelingen initiatieven voor een nieuwe aanpak te ontwikkelen. Deze aanbevelingen zijn:

1. Het in regelmatig politiek overleg van de partijleiding, redactie en directie ontwikkelen van doelbewuste campagnes zowel wat de kernpunten van strijd betreft, als de versterking van lezerstal en de financiële basis van de krant.
2. Het ontwikkelen van werkafspraken tussen redactie en districten met betrekking tot het verbeteren van de bijdrage van de krant aan initiatieven die in verschillende delen van het land ontwikkeld worden.
3. Het herstellen van de situatie dat bij besturen van afdelingen, districten en de partijleiding een eigen politieke en organisatorische verantwoordelijkheid voor werving en propaganda voor de krant berust. Dit verzekert dat het opnieuw als een taak van de partij wordt gezien De Waarheid te behouden en te versterken, waarbij het streven blijft ook buiten de partij medewerkers voor de werving voor de krant te winnen en de vorming van brede werfcollectieven te bevorderen.
4. Het partijbestuur zou in overleg met de redactie de wegen moeten vinden om te komen tot een regelmatige positieve verwerking van de kritiek op de krant binnen en buiten de partij.
5. De plannen voor een nieuwe aanpak dienen ter discussie te worden voorgelegd aan de partij op zo spoedig mogelijk te beleggen conferenties (regionaal en landelijk).

Het congres roept de partij op, om op basis van die aanbevelingen zich in te zetten voor De Waarheid.

III. initiatieven tegen racisme en voor gelijke rechten

Twee punten stonden centraal bij de behandeling van het derde hoofdstuk over ,,initiatieven tegen racisme en voor gelijke rechten". Het eerste was de daadwerkelijke deelneme van ,,buitenlandse" leden aan CPN-aktiviteiten en vond zijn bekroning in de verkiezing van Tara en Malik in het partijbestuur. **Marlou Min** merkte in haar toelichting bij dit hoofdstuk op, ,,dat er in het aftredende partijbestuur geen ,,buitenlandse" kameraden zitting hadden en dat in de zaal ook maar enkele buitenlanders zitten. Het net opgerichte partijoverleg van ,,zwarte" kommunisten blijkt pure noodzaak en zal, vergelijkbaar met het vrouwenoverleg, dan ook relatief autonoom moeten kunnen opereren. De partij als geheel zal zelf op allerlei terreinen belemmeringen moeten wegnemen, ze zal ook propagandamateriaal in andere talen moeten maken en de adviezen van het partijoverleg zwaar moeten nemen."

Het tweede punt betreft het kiesrecht voor ,,buitenlanders". **Marlou Min:** ,,In de toelichting in de eerste beschrijvingsbrief staat duidelijk dat we vóór aktief en passief kiesrecht zijn van ,,buitenlanders", en dat dit niet alleen voor de gemeenteraad op moet gaan, maar ook voor Provinciale Staten en Tweede Kamer. In eerste instantie vond het PB het niet nodig om een amendement ter verscherping van de huidige tekst op dit punt ter stemming voor te leggen. De beroepscommissie heeft besloten dit wel te doen. Dit lijkt mij een goede zaak, zodat een duidelijk niet mis te verstaan standpunt ingenomen kan worden over dit kiesrecht." Bij de stemming werd dit amendement aangenomen.

eigen identiteit

,,Brada nanga sisa," zo begon **Tara** haar bijdrage, ,,kameraden dus. Met deze woorden in mijn eigen taal pleit ik met klem voor behoud van het onderwijs in eigen taal en kultuur, maar ook voor een verandering van onze partij, waar wij zwarten/gekleurden en buitenlanders onze eigen cultuur, onze eigen beleving van de politiek, onze eigen identiteit kunnen behouden en posities kunnen krijgen, want strijd voor gelijke rechten moeten buiten de partij gevoerd worden, maar zijn weerslag ook in de partij terugvinden, m.a.w. wij willen ook een pluriforme partij, waarin ook wij onze plek hebben: de kopjes-koffie-cultuur te samen met de couscous-cultuur, de ordedebatten- en amendementen-cultuur samen met onze straatpolitiek-cultuur. De multiraciale samenleving moet zijn weerspiegeling vinden in de partij, op ieder terrein, op alle nivo's en alle besturen en vertegenwoordigingen."

Hoe nodig deze bijdrage was, maakte **Troetje Loewenthal** duidelijk: ,,Hoe raar het ook moge lijken: ik sta hier om anno 1985 nog een pleidooi te houden voor algemeen kiesrecht in Nederland." Waarom? Omdat, zoals in de toelichting van het partijbestuur staat, ,,de staatsrechtelijke kanten nog onvoldoende in de diskussie betrokken zijn geweest." Troetje vervolgt: ,,Het is treurig dat ik het hier nog eens moet zeggen: Kameraden, kiesrecht is een fundamenteel recht waar niet mee te schipperen valt. Als het de partij ernst is met het streven naar gelijke rechten voor buitenlanders, dan willen we dat zeker zien in een principiële uitspraak over het kiesrecht. Gelijke rechten zijn gelijke rechten, er bestaat niet zoiets als halfgelijke rechten."

kiesrecht

,,Het kiesrecht aan buitenlanders onthouden om staatsrechtelijke redenen is discriminatie."

Marcus Bakker ging uitgebreid in op die staatsrechtelijke discussie: ,,Het is gewenst dat over dit onderwerp zo gediscussieerd wordt, dat mensen niet prompt in de beklaagdenbank worden geplaatst. De CPN heeft een lange weg afgelegd van sectie der Kommunistische Internationale naar nationale partij met een internationalistische politiek.
Er is een samenhang met de verder gaande ontwikkelingen van nationale staten, die zich na de Tweede Wereldoorlog versneld heeft voortgezet; bij de dekolonisatie was dat het centrale strijdpunt.
Voor de betrokken Communistische Partijen is daarmee ook de inrichting van de staat en het staatsburgerschap zelf in betekenis toegenomen. Een fundamentele vraag is daarbij: hoe wordt het bestuur van het land gevormd?
In Nederland gebeurt dat via parlementsverkiezingen. Daarop stoelt het landsbestuur.
Het voorliggende voorstel wil een beslissing dat ook mensen, die n i e t voor het Nederlanderschap kiezen, die dus aan het staatsburgerschap van hun land van herkomst de voorkeur geven, deelnemen aan het kiezen van het Nederlandse bestuur.
Het zou verstandiger zijn om die zaak door het nieuwe partijbestuur alsnog te laten bestuderen, dan hier zonder meer dat besluit te nemen.

concrete initiatieven

Pans van der Veen uit Groningen miste in dit hoofdstuk een politieke analyse van het opkomend fascisme, waarin onder andere de samenhang met de economische verslechteringen aan bod zou moeten komen. Ook had het hoofdstuk concreter moeten zijn. Zo zijn er in Groningen kontakten met de Duitse DKP. Daaruit is het initiatief ontstaan om op 11 mei een gezamenlijke manifestatie te houden bij het voormalige concentratiekamp Esterwegen. Tevens wees zij op een grote internationale anti-fascistische manifestatie op 5 april in Dortmund, en ze riep iedereen op om mee te demonstreren. Even concreet was **Matthijs Hisschemöller**. Hij liet zien hoe het nederlandse vreemdelingenbeleid werkt en mensenrechten schendt. ,,Wat weerhoudt ons dan, wat kan ons weerhouden om daar met volle inzet tegenaan te gaan?" En **Dick de Boef** sprak over de Amsterdamse Princenhof-conferentie, een brede anti-racistische coalitie, die o.a. initiatief genomen heeft tegen deelname van de Centrumpartij aan de deelraadsverkiezingen.

bevrijdende politiek

,,Brede coalities zijn natuurlijk heel mooi" zegt **Herman Meijer** dan. ,,Maar een partij die tegen alle vormen van onderdrukking wil vechten, die een maatschappij voor ogen heeft zonder uitbuiting en knechtschap en die bovendien zich erop beroept aktie aan de basis als belangrijkste wapen te hebben, zo'n partij heeft waar het om racisme gaat een eigen taak. Zo'n partij heeft een bevrijdende politiek te ontwikkelen. Ze zal moeten laten zien hoe zwart ze zelf is." Daarom is het van ongelooflijk belang, dat die ideologische witte eenheid van ,,wij nederlanders" wordt verbroken. Bijvoorbeeld de gouden greep van de man, die in Almere, bij een demonstratie tegen de Centrumpartij, met het bord stond: ik ben brabander, wanneer moet ik weg?" ,,Het gaat om heel eenvoudige dingen. Het gaat om eigen, lijfelijke ervaringen van uitsluiting en bevrijding en hoe die je verbinden met anderen. Op zulke ervaringen bouwt een bevrijdende politiek. Ze doorbreekt de grenzen tussen normaal en abnormaal, tussen ingeslotenen en uitgeslotenen. Dat zit in de vereniging van uiteenlopende groepen, in de aktievormen, in het soort propaganda. Een partij die zo'n politiek voert, kan tegen fascisten, die roepen: ,,die zwarten horen hier niet" zeggen: jullie horen hier niet. En wij zullen ervoor vechten, dat je verdwijnt."
Om met de woorden van **Tara** te eindigen: ,,Stree de stree wie no sa frede" kortom: ,,Voor de strijd zijn wij niet bang".

IV. internationale solidariteit

'steun aan nicaragua'

Hoofdstuk 4 over de interventie-politiek van de USA in Midden-Amerika en over Nicaragua heeft weinig reakties opgeroepen. Er was alleen enige tijd verwarring, wie uit het distrikt Den Haag het woord zou voeren over de onderdrukking in Turkije en Koerdistan en de Nederlandse betrokkenheid hierbij via de NAVO. Daarnaast was er een stemverklaring vanwege het beperkte karakter van dit hoofdstuk: acht regels slechts over de internationale politiek.
Vanuit Den Haag werd opgeroepen blanco te stemmen.
Het congres ondersteunde niettemin de korte tekst met een overgrote meerderheid.

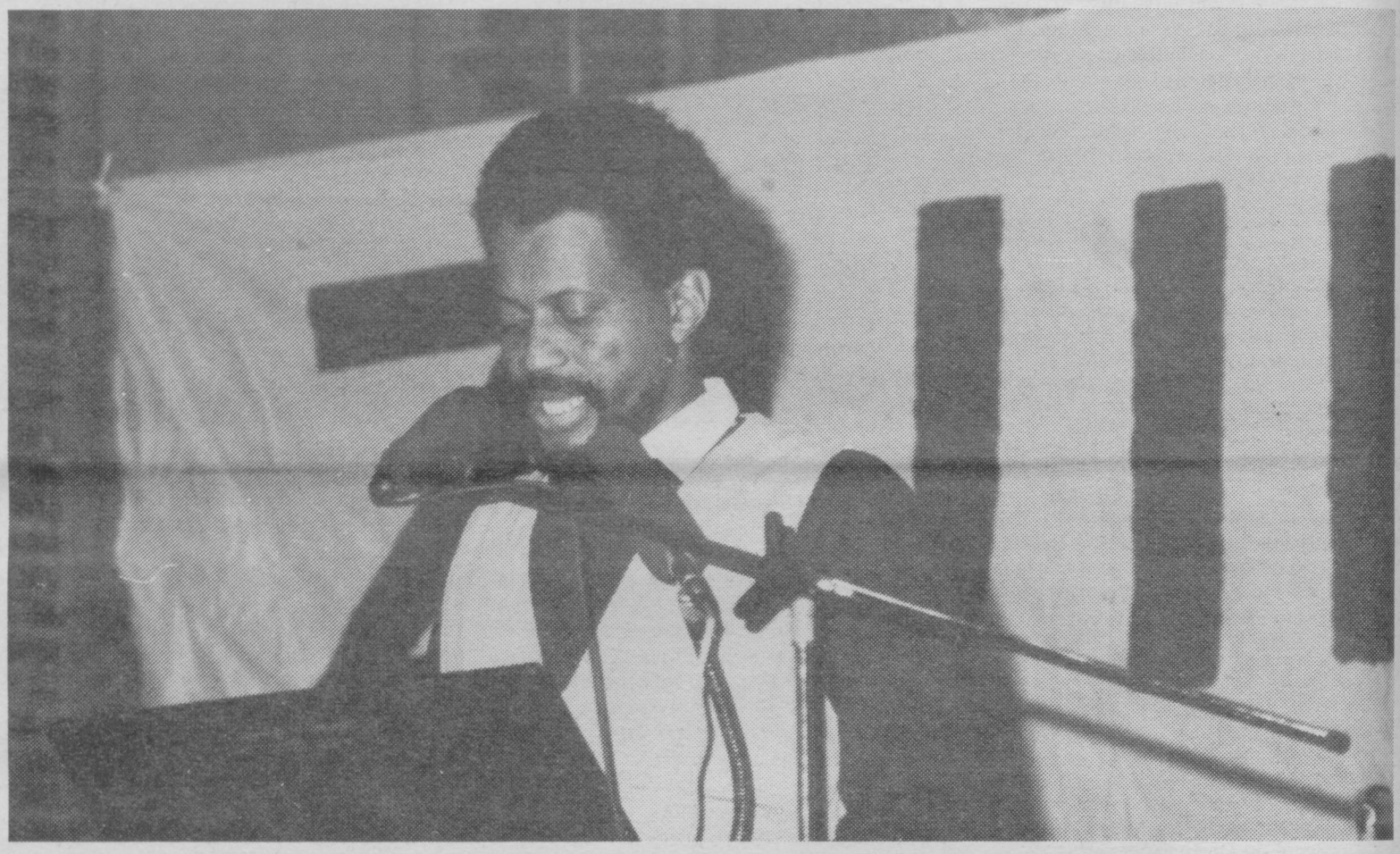

V. machtsvorming voor een progressief program van aktie en alternatieven

voorwaarden, inzet en perspectieven van progressieve samenwerking

In de discussiebijdragen over dit hoofdstuk van resolutie ging het vooral om de voorwaarden, inzet en perspectieven van progressieve samenwerking. Over één ding waren alle sprekers het eens: progressieve krachtenbundeling moet in het perspectief staan van de strijd tegen de huidige regering en voor een andere regeringspolitiek.
Namens het PB vatte **Boe Thio** nog eens samen waarom de huidige regering dient te verdwijnen en hoe communisten hieraan kunnen bijdragen. Hij betwist daarbij het democratisch bestaansrecht van deze regering. Amendementen die erop gericht waren de punten die genoemd zijn bij de gemeenschappelijke inzet uit te breiden (zoals verbetering inkomens, optreden tegen vreemdelingenhaat) raadt hij af. Niet omdat deze punten voor de CPN van minder belang zouden zijn, maar ,,om een reëel overleg daarover mogelijk te maken... We moeten voorkomen dat politieke partijen — inclusief de CPN zelf — zich met het oog op verkiezingen terugtrekken in eigen stellingen." Bewegingen en partijen hebben elkaar nodig en moeten dan ook verantwoordelijkheid nemen voor een gezamenlijke aanpak. Zoals we in ons partijprogram duidelijk hebben gesteld laat dat ,,de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandige positie van bewegingen onverlet".
Volgens **Nel van Dijk** (Brabant) zijn pas de laatste jaren de voorwaarden om tot progressieve samenwerking te komen in de CPN aanwezig. Voorwaarde voor linkse krachtenbundeling is volgens haar, dat deze gestoeld is op de actie en samenwerking aan de basis. **Coen Oosterveld** (Groningen) is bang dat de discussies over de mogelijkheden van gezamenlijke lijsten met PSP en PPR de aandacht afleiden van het hoofdvraagstuk, het tot stand brengen van een massa-beweging tegen deze regering. ,,Want alleen dat is een voorwaarde voor het wegjagen van deze regering en het verhinderen dat de PvdA weer met rechts in zee gaat."
Verschillende sprekers wijzen erop dat de mogelijkheden van een linkse coalitie groot zijn. Volgens **Saris** (Amsterdam) moet links daarom nu gemeenschappelijke alternatieven voorstellen en naar voren brengen.

vormen van progressieve samenwerking en prioriteiten

a. voorkeuren en prioriteit in samenwerking

Vanuit het PB werd door **Boe Thio** nog eens benadrukt, dat samenwerking met PvdA en tussen klein links ,,naast elkaar na te streven doelen zijn, die elk als zodanig van betekenis zijn". Door een aantal sprekers werd deze nevenschikking bestreden of anders uitgewerkt.
Volgens **Jeroen Saris** is het van belang te streven naar samenwerking met de PvdA, ,,maar dan vanuit een positie van kracht. De samenwerking van radikaal links is van een geheel andere orde. Deze partijen staan dicht bij elkaar." Daarom pleit hij voor een prioriteitstelling: ,,Eén lijst en één program van radikaal links." Ook **Hein Verkerk** (Amsterdam) is van mening dat het congres wel een voorkeur moet uitspreken, ,,een voorkeur die rekening houdt met de mogelijkheden die er in de huidige situatie zijn. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat de PvdA staat te springen om een samenwerking met radikaal links op het niveau van het landsparlement aan te gaan. Het gaat in de PvdA nu immers alleen maar over CDA of VVD, daar speelt de samenwerking met radikaal links geen enkele rol... We moeten als CPN toch wel in een blinde euforie verkeren als we uit deze kennis niet het besef krijgen dat een gemeenschappelijke inzet met een program op hoofdpunten met de PvdA niet binnen handbereik ligt." Hij wil daarom een voorkeur uitspreken, ,,zonder dat de gemeenschappelijke inzet met de PvdA van de baan zal zijn. Een links blok dat openingen geeft en houdt voor een gemeenschappelijk inzet van alle progressieve partijen

heeft ook voor veel PvdA-kiezers en leden aantrekkingskracht. Het zal de tendensen in de PvdA om vanuit de lood-om-oud-ijzer-theorieën voor CDA of VVD te kiezen afzwakken en wie weet doen verdwijnen."

b. de partijlozen

Arie Pieter Hoogendam (Delft) vindt dat we partijen en maatschappelijke bewegingen niet op één hoop moeten gooien, omdat beide eigen verantwoordelijkheden, doelen en strategiën hebben. In Delft wordt gewerkt aan een gemeenschappelijk program van CPN, PSP en PPR. ,,Het concept van dit program wordt met maatschappelijke bewegingen besproken, maar de definitieve tekst wordt vastgesteld door de verschillende ledenvergaderingen." Alleen in uitzonderlijke situaties zouden niet-partijgebonden mensen deel kunnen uitmaken van gemeenschappelijke lijsten. Ook **Frans Zeilemaker** (Twente) bracht bedenkingen naar voren tegen het openstellen van gezamenlijke lijsten voor partijlozen. Hij vreest dat de gezamenlijke lijst ,,een belangenvertegenwoordiging in een wat engere zin" zal worden en de deelnemers zich in het parlementaire werk niet meer bepalen op een algeheel en samenhangend program (inclusief prioriteitsstellingen). **Roel Veldhuizen** (Rotterdam) vindt het openstellen van gezamenlijke lijsten voor partijlozen juist belangrijk ,,teneinde in bewegingen discussie over de noodzaak van politieke machtsvorming te stimuleren en vanwege de aantrekkingskracht van belangenorganisaties".

c. samenwerking op lokaal niveau

Een aantal sprekers ging uitvoeriger in op de mogelijkheden van linkse samenwerking op lokaal niveau. **Roel Veldhuizen** (Rotterdam) ging uitvoerig in op het raadswerk in Rotterdam. De opstelling van de CPN-fractie moet ,,niet alleen getuigend zijn (,,tribune functie"), niet allen kritiek op het college, de PvdA, het kapitalisme of imperialisme, maar ook op eigen voorstellen. Daarbij is het uitgangspunt: wat zouden we in de huidige fractie doen als we 8 communistische wethouders hadden. Dergelijke realistische voorstellen, verbonden met een langere termijn-perspectief, zouden bij de bevolking de wens doen ontstaan: hadden we maar 8 communistische wethouders." Hij riep het congres op, om de vraag van deelname aan deelraadsverkiezingen voor experimentele vertegenwoordigende organen afhankelijk te maken van de concrete situatie. Volgens **Jeroen Saris** zijn de samenwerkingsmogelijkheden in Amsterdam zeer groot. ,,Gezamenlijk zou radikaal links slechts 1 zetel minder hebben dan de VVD". Door een gezamenlijke radikaal linkse lijst moet het college naar links worden getrokken. **John Stals** ging in op de ervaringen in Delft, waar PSP, CPN en PPR in en rond de gemeenteraad sinds anderhalf jaar samenwerken voor concrete, gezamenlijke doeleinden, met respect voor elkaars achtergrond en identiteit. ,,Maar ook blijkt zo'n samenwerking, eenmaal breder bekend geworden, aantrekkingskracht uit te oefenen op een reeks van andere organisaties." Hij schetste een aantal positieve ontwikkelingen in het vakbondswerk en concludeert, ,,dat in de Delftse vakbeweging het vertrouwen in individuele communisten en in de CPN als partij sterk is gegroeid. Bovendien blijkt een wederzijds inspirerende samenwerking mogelijk van socialisten en communisten."

d. de positie van de CPN in de progressieve samenwerking

,,De zelfstandige rol, inbreng en organisatie van onze partij in het vraagstuk van progressieve machtsvorming" moet volgens **Coen Oosterveld** meer benadrukt worden. **Jeroen Saris** stelt dat de CPN zich niet moet proklameren tot vertegenwoordigster van alle bewegingen, maar ook niet zo bang moet zijn voor identiteitsverlies in progressieve samenwerking: ,,De maatschappij verander je niet met een rots, wie de stroom wil verleggen moet zich erin begeven... Het voorop plaatsen van het behoud van eigen identiteit is dood in de pot en stopt de creatieve stroom."

Onder verwijzing naar de ervaringen binnen het Groen Progressief Akkoord keert **Nel van Dijk** zich ,,mordicus" tegen het idee, dat het schrijven van een eigen CPN-verkiezingsprogramma een voorwaarde is voor een gemeenschappelijke inzet van progressieve partijen. ,,Als zo'n programma de inzet wordt voor de onderhandelingen tussen progressieve partijen kan dat grote blokkades oproepen, terwijl we ook zonder deze voorwaarde vooraf, de onderhandelingsresultaten kunnen beoordelen."

g *cultuur en coalitiepolitiek*

Pieter Appel (Twente) wijst er in zijn bijdrage op dat de overheid zich steeds meer meent te moeten bemoeien met de definiëring van het kunstenaarschap. Bij het proces dat tegen de staat wordt gevoerd over de BKR-regeling, ,,gaat het erom het recht naar boven te krijgen dat de overheid verplicht een voorwaardescheppend beleid te voeren." Het kunst- en cultuurbeleid is volgens **Suzanne Legène** ,,een belangrijke ideologische onderbouwing aan het crisisbeleid van deze regering... In plaats van een voorwaardenscheppende verantwoordelijkheid van de overheid, wordt door het CDA en de VVD t.a.v. kunst steeds meer een beroep gedaan op het particulier initiatief en op de niet bestaande vrije markt. Dit beleid past in een politieke campagne tegen de verzorgingsstaat die tot doel heeft om de taken van de overheid op sociaal en cultureel gebied te verminderen. Progressieve machtsvorming lijkt in de resolutie ten onrechte verengt te worden tot politieke onderhandelingen over programmatische hoofdpunten. Machtsvorming is echter ,,een proces, een veelzijdige ontwikkeling voor andere maatschappelijke verhoudingen. Kunst, onderwijs en wetenschappen vormen een onlosmakelijk onderdeel van die verhoudingen; de politiek kan er niet als een apart hoofdstuk van worden geïsoleerd, er kunnen geen ,,aparte" resultaten geboekt worden." De resolutie is volgens haar een stille getuige van het feit, ,,dat ook de partij enigszins geïntimideerd dreigt te worden door de economische crisis. Kunst, onderwijs en wetenschap dreigt door onszelf net als door de regering onbewust ook in de hoek van de franje uit de tijd van de hoogconjunctuur te worden geplaatst, in plaats dat het verband wordt gelegd met de politieke prioriteiten... Progressieve machtsvorming

moet de belofte in zich dragen voor verandering, en daarvoor is verdediging van de bestaande culturele ruimte — ook verdediging ervan binnen links — van belang." Volgens **Pieter Appel** is dat ook het doel van de conferentie die de cultuurgroep organiseert voor kunstenaars: ,,Hoe kun je samen met anderen eisen formuleren waar de progressieve beweging en speciaal de CPN iets aan heeft? Dat aanzetten geeft tot verdere barricade tegen het kabinet. Een werkelijke barricade tezamen met vele andere barricades. Laten we dat spel gezamenlijk spelen."

Bij de stemmingen over de amendementen werden de pre-adviezen van het partijbestuur gevolgd. Alleen bij de prioriteiten rond progressieve samenwerking werd het punt: ,,strijd tegen racisme" toegevoegd.

instemming met oproep tot nieuwe aanpak voor de krant

Met grote instemming heeft het congres gereageerd op het voorstel van het aftredende partijbestuur om tot een nieuwe aanpak rond De Waarheid te komen. Dat gebeurde overigens vanuit verschillende invalshoeken. Zowel partijgenoten die verklaarden grote waardering te hebben voor het functioneren van de krant, als de kameraden die daarop kritiek hebben en vaak niet malse, steunden de aanbevelingen welke werden gedaan.

Deze instemming vanuit een verschillende opstelling jegens de krant was al duidelijk geworden bij de voorbereiding van het voorstel aan het congres. Indieners van amendementen over de krant verklaarden de aanbevelingen — die aansloten bij een brede raadpleging van de partij door een commissie uit het aftredende partijbestuur te beschouwen als een goede verwerking van hun voorstellen.

Eenzelfde beeld vertoonde de gedachtenwisseling op het congres zelf. Wel bleek ook daaruit hoe uiteenlopend er nog wordt gedacht over het functioneren van de krant, maar tegelijkertijd werd door nagenoeg alle sprekers onderstreept dat de aanbevelingen een werkbaar kader scheppen voor het partijbestuur om in overleg met redactie en directie tot nieuwe initiatieven te komen gericht op behoud en versterking van de krant.

Herman Meijer, (Rotterdam) die namens het aftredende partijbestuur het voorstel toelichtte, legde de nadruk op de grote problemen waarmee de krant zowel wat lezersaantal als financiële toestand betreft worstelt en noemde het dringend nodig dat de partij weer voor De Waarheid in het geweer komt.

Harry van den Berg (Amsterdam) noemde de eigen journalistieke verantwoordelijkheid van de redactie, waartoe op het 28ste congres werd besloten voorwaarde om tot verbreding van de krant te komen. Die verbreding is slechts ten dele bereikt. De Waarheid is teveel speelbal geworden van partijpolitieke conflicten. Hij bepleitte het ontwikkelen van een open relatie tussen partij en krant, het vermijden van ,,etikettenplakkerij" en het tot stand brengen van ,,lezersdemocratie".

Tiete Broekert (Friesland) noemde de constatering dat er vervreemding was gegroeid niets nieuws. Velen hebben afgehaakt omdat zij zich niet meer in de krant konden vinden, met name niet in de verslaggeving over de oostbloklanden.

Han Wille (Amsterdam) zei zich in het rapport van de commissie met betrekking tot de krant te kunnen herkennen. Hij beval het nieuwe partijbestuur aan op basis van de aanbevelingen aan de slag te gaan.

Aiko Platje (Drente) merkte op dat er naar de mening van district Drente zeer veel over de inhoud van de krant te zeggen zou zijn. De delegatie is bereid dat op te schorten en het voorstel te steunen.

Werner de Haan (Amsterdam) was het niet eens met de constatering dat de krant naar verbreding streefde. Zij heeft zich versmald. Een krant van heel links zijn, vereist een krant die schrijft over mensen in actie.

Michiel Almekinder (Den Haag) vond dat de problemen waarvan het afgetreden partijbestuur spreekt teveel in partijpolitieke termen worden geschetst. Wat ontbreekt is een poging De Waarheid in een breder kader te plaatsen. Hij constateerde dat er in veel afdelingen initiatieven zijn ontwikkeld rond de krant.

Ben Kuster (Amsterdam) verwierp de constatering dat kameraden, die hun abonnement opzegden en financiële steun staakten in feite meewerkten aan het aantasten van de basis van de krant. Over de oorzaak van de vervreemding wordt niet gesproken. Die heeft te maken met de slechte inhoud van de krant inzake de artikelen over de socialistische landen.

Constant Vecht (Amsterdam) meende dat de krant zich op goede wijze inzet voor progressieve machtsvorming en samenwerking. Hij verklaarde in te stemmen met de voorgelegde tekst die uitgaat van grote betrokkenheid van communisten bij de krant. De Waarheid wil de dialoog, wil discussie en wil daarvoor structuren scheppen. De redactie is voor gezamenlijke campagnes waarin krant en CPN elkaar voeden en stimuleren. Hij noemde een vertrouwensbasis daarvoor noodzakelijk.

Rob Coenen (Amsterdam) vroeg aandacht van het nieuwe partijbestuur voor de op de Amsterdamse conferentie geopperde aanbeveling een Waarheidfeest te organiseren in het kader van het 45-jarig bestaan.

Jo Spier (Noord-Holland-Noord) critiseerde de krant op het onvoldoende verwoorden van de standpunten van de CPN. Hij vond het niet voldoende te verwijzen naar overeenstemming tussen partij en De Waarheid.

Henk Onderwater (Zaanstreek) uitte ook kritiek op de inhoud van de krant. De CPN zonder De Waarheid is ondenkbaar maar omgekeerd is dat nog meer het geval. Hij steunde de aanbevelingen aan het nieuwe partijbestuur om tot een nieuwe aanpak te komen.

Henk Groen (Groningen) vond dat het nieuwe partijbestuur meer in de inhoud van de krant moet ingrijpen.

Willem Schoonen (Gelderland) pleitte ervoor dat de partij weer voor de krant op pad gaat.

Gerard Pothoven (Amsterdam) betoogde dat partij en krant samen optreden tegen afbraak van sociale rechten, voor vrede, tegen onderdrukking en uitbuiting in welke vorm dan ook. Hij noemde herstel van de inzet van de partij voor behoud en versterking van de krant een van de eerste taken die aangepakt dienen te worden.

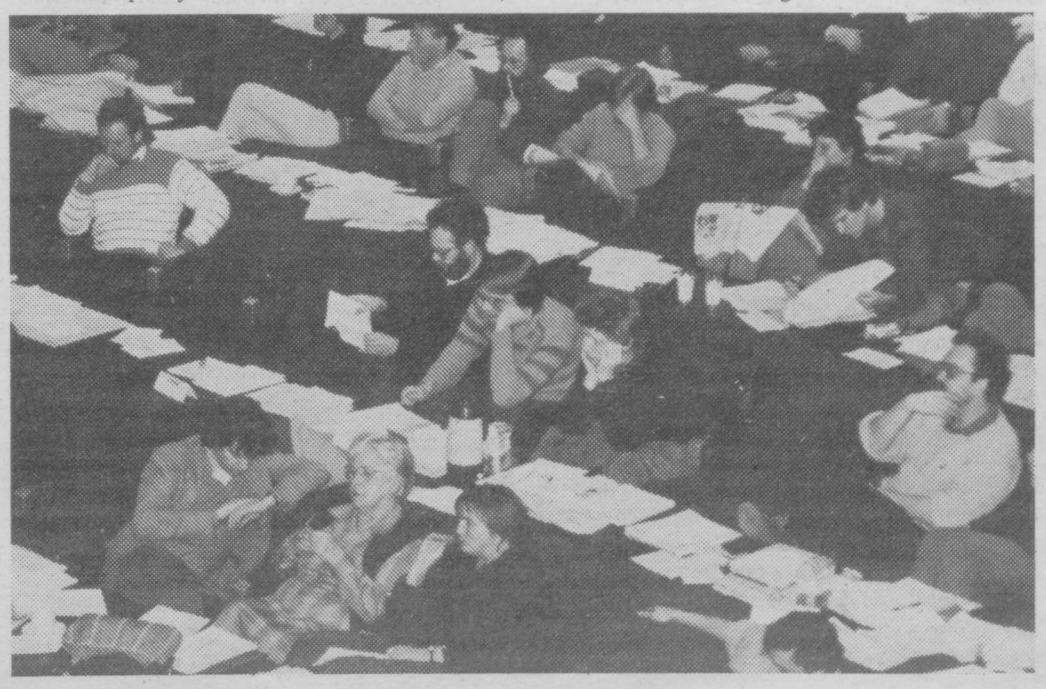

versterking van de organisatie

Het laatste deel van de resolutie komt aan de orde. Het zesde hoofdstuk. Zondagmiddag en dan nog een sprekerslijst van 25 mensen die wat willen zeggen. Maar het gaat wel even over ,,Versterking van de CPN" en de organisatie van de partij.
In een toelichting geeft **Fenna Bolding** aan dat die versterking belangrijk is. Want er is veel te doen. Er zullen initiatieven genomen moeten worden. Jongeren en buitenlanders zullen door de partij aangetrokken moeten worden. Communisten zijn op veel terreinen aktief. De CPN is een partij van mensen die zich voor maatschappelijke veranderingen in willen zetten.
Veel amendementen zijn doorverwezen naar de komende statuten-discussie. Dat komt hier dus niet aan de orde. Wel moeten we besluiten nemen over de relatie tussen het partijbestuur de districten en de afdelingen. Een landelijke ledenkrant, om de communicatie onderling te verbeteren. Over de positie van verschillende groepen in de CPN en de mogelijkheden voor (eventuele) minderheidsgroepen. Met dit laatste wordt niet gedoeld op permanente schaduwgroepen, maar wel het recht om te overleggen. Door de statuten niet tijdens dit congres te bespreken is er ruimte geschapen om daar later uitvoerig over van gedachten te wisselen. Ook is aandacht nodig voor scholing en werving voor P & C. Tenslotte is er een aanbeveling: het congres materiaal toegankelijk maken voor visueel gehandicapten.
Jaap Hoekstra (A'dam) evenals **Johan Bommerson** (NHN) en **Robert Schuring** (A'dam) gaat in op de prioriteit die jongeren moeten hebben. Hij wil een toevoeging aan de resolutie met als kop: ,,Jongerenproblematiek en jongerenpolitiek". Het is nodig dat in de partij wordt nagedacht over de positie van jongeren.

nieuwe opbouw

Door veel sprekers (o.a. Eugène Reuvers, Paul Wouters en René Tabak) wordt ingegaan op de noodzaak van versterking van de CPN. Vanuit het district Zaanstreek wordt door **Rob Huygens** aangegeven hoe de partijgenoten daar werken. Men heeft gekozen voor een gerichte aanpak van maatschappelijke problemen. Dat betekende een nieuwe opbouw van de partij organisatie, na alle problemen van de afgelopen tijd. ,,Het gaat erom te komen tot een CPN die op vele terreinen inspirerend naar buiten kan optreden." In het district Zaanstreek gaat dat via werkgroepen. Binnen deze groepen wordt intensief gediscussieerd over hoe de partij op moet treden. Deze werkwijze wordt als een verdieping ervaren welke tot een effectieve besluitvorming leidt, zodat naar buiten toe effectief kan worden opgetreden.
Over het nieuwe partijbestuur geeft Zaanstreek aan: het PB zal verenigend op moeten treden. Het PB zal een inspirerende en stimulerende moeten zijn, met een sterk optredend dagelijks bestuur.
Anne Veenstra (Friesland) kijkt terug én vooruit. De discussie moet het karakter krijgen van een bespreking van ervaringen. Sinds het vorige congres is er nogal wat verandert. Er is veel gesproken over de koers van de partij. Er hebben ook mensen afgehaakt. ,,Wanneer we over de partij spreken dan moeten we vaststellen dat ondanks de interne discussies de partij in verschillende akties is opgetreden. Zoals in de vredesbeweging, de akties voor uitkeringsgerechtigden en tegen racisme en fascisme."
Om veranderingen in Nederland door te voeren is samenwerking een eerste vereiste. Daarbij is versterking van de CPN van het grootste belang.

parlementair werk

Roel van Veldhuizen (Rotterdam) gaat uitvoerig in op het parlementaire werk van de CPN. Dat werk is momenteel slecht geïntegreerd in het werk van de partij. Zo heeft het informatieblad voor raads- en statenleden het loodje gelegd en functioneerde de parlementaire werkgroep geïsoleerd. Deze werkgroep was bovendien veel te klein. Bovendien had die werkgroep feitelijk geen status binnen de partij. Er is geen structurele band tussen het PB en het parlementaire raads- en statenwerk. Een relatie tussen de kamerfraktie en de parlementaire werkgroep ontbreekt geheel. Door deze toestand blijft veel kennis en ervaring onbenut. ,,De parlementaire mensen zijn naast aktievoerder hèt uithangbordje van de partij. Zij zijn degenen die naar buiten toe het gezicht van de partij bepalen. En dat moet zo goed mogelijk gebeuren."
Van Veldhuizen denkt dat een service bureau voor het parlementaire werk een goede investering van de partij zou zijn. Juist op langere termijn. Daarnaast zal het samenspel van de 3 parlementaire niveau's moeten verbeteren. Bijvoorbeeld bij het verhaal van Evelien Eshuis over industriepolitiek is een inbreng vanuit regio's van onschatbare waarde. Inbreng dus van vakbondsmensen, gemeenteraadsleden e.d. Van Veldhuizen pleit voor speciale aandacht voor de regio's waar de CPN traditioneel niet sterk staat. Dit met het oog op de komende verkiezingen voor gemeenteraden. Er ontstaan in kleine plaatsen her en der initiatieven. Daaraan werken aktievoerders van CPN, PSP en PPR mee. Dit soort lijsten moeten we aktief ondersteunen.
Tenslotte wijst hij op de verkiezingen voor de Tweede Kamer die ook in 1986 plaats zullen hebben. In welke combinatie ook gewerkt zal worden (of alleen) een sterke CPN is noodzakelijk. Op korte termijn zou een conferentie moeten worden gehouden om de organisatie en inhoudelijke ondersteuning van het parlementaire werk te bespreken en uit te werken.
Vanuit Limburg gaat **Roeland Cleuren** in op de kritiek op het PB die ook elders naar voren is gebracht. Voor een slagvaardige CPN is duidelijkheid nodig. Duidelijke lijnen naar districten en afdelingen. Het PB zal vanuit de districten en afdelingen gevoed moeten worden. Naast de adviezen e.d. van de bedrijfs- en vrouwengroepen. Om de duidelijkheid te bevorderen zal de discussie openbaar gevoerd moeten worden. Zodat iedereen de discussie kan volgen.

partijraad

Pauwel v.d. Siepkamp (Utrecht) spreekt over de partijraad die hij herkent in de voorstellen ten aanzien van het districten-overleg. Op de organisatieconferentie was een partijraad afgewezen. Het is immers onduidelijk met welk mandaat en onder welke voorwaarden de vertegenwoordigers in het districtenoverleg worden gekozen? Het lijkt Pauwel niet dat er behoefte is aan een dergelijke onduidelijke structuur. Daarom pleit hij voor een amendement uit Utrecht. In dat amendement wordt voorgesteld het huidige disctricten-overleg te handhaven. Iets waar ook op de organisatie conferentie om was gevraagd.
Jack Rogers (Gelderland) echter pleit juist vóór een partijraad. Hij stelt dat een partijraad juist een orgaan moet zijn dat daadwerkelijk de uitvoering van congresbesluiten tussen de congressen door kan stimuleren. Via een partijraad zouden ervaringen en meningen van districten beter verwerkt kunnen worden. Zo kan daar beter gebruik van worden gemaakt. Dit geeft dan weer mogelijkheden om alle leden (via afdelingen en districten) bij de besluitvorming te betrekken. Het voorgestelde districtenoverleg geeft naar de mening van deze spreker te weinig oplossingen.

Henk Koning (IJsselstreek) is 67 jaar en voor hem is de Communistische Partij heel belangrijk. ,,Onze partij is ondanks alles niet kapot te krijgen. Maar er zijn wel beschadigingen." Henk pleit voor hereniging, teveel communisten doen niet goed door passief te worden. Laten we hen helpen de rode draad weer op te vatten.
Peter Louwe (Rotterdam) komt met een bijdrage over de gewenste bevrijding van de mens. Enkele citaten: ,,Communisten kunnen honderd verhalen houden over het maatschappelijk nut van ATV. Maar ze zeggen zelden: vijf uur werken is genoeg. Dus zonder kopzorg nu naar de kroeg of de nachtfilm van Jeanette. De partij wil niet in opspraak er zijn al zoveel ogen op haar gericht. Een communist zijn is al genoeg dus geen gedonder meer in onze glazen."
Johan Bommerson (NHN) spreekt o.a. over het noodzakelijke herstel van functionele en bedrijfsgroepen. Er is gelukkig het besef in de partij dat er een inhaal manoeuvre nodig is om dit te doen. Want via deze groepen is de partij altijd in staat geweest om konkrete resultaten te behalen.
Bommerson gaat ook in op het tendensrecht. Hij vindt dat alle groepen binnen de partij onder politieke verantwoordelijkheid van het PB moeten opereren. ,,En daarin past niet een tendensrecht in de zin van het zelfstandig naar buiten toe optreden."
Bert Visser geeft vanuit de ervaringen van het flikkeroverleg aan dat het juist nodig is om zelfstandig naar buiten te kunnen optreden. Hij wijst ook een vergelijking van het flikkeroverleg met partijgroepen die zich op meningen of maatschappelijke functies oriënteren af. ,,Het CPN flikkeroverleg levert binnen de partij zijn bijdrage aan standpuntontwikkeling en doet dat buiten de partij, laat dat zo blijven."

Paul Wouters (A'dam) wijst op een onmiskenbare autoritaire tendens die in de politiek aan de gang is. Demokratisering wordt voorgesteld als een wat verbleekt en ouderwets ideaal. Dat werkt ook door binnen links. Het uit zich in het wegschreeuwen van onzekerheid en de vlucht in oude en nieuwe dogma's. ,,Allemaal ontwikkelingen die een serieuze verwerking van zowel oude als nieuwe ervaringen in de weg staan. Vernieuwing is iets anders dan steeds opnieuw beginnen. Voortbouwen op ervaringen is iets heel anders dan steeds hetzelfde blijven doen." Wouters gaat ook in op de noodzaak om de komende twee jaar een heleboel concrete initiatieven te nemen. Dat is voor de demokratie in de partij niet alleen een kwestie van statuten maar vooral een kwestie van het dagelijkse politieke werk. Openheid van bestuur is zo'n punt en versterking van de positie van afdelingen in het partijleven eveneens. ,,Kennis en creativiteit om tot progressieve machtsvorming te komen moeten we stimuleren. Dat zal ook betekenen dat we een nieuwe politiek moeten ontwikkelen. Geen kaderpolitiek van bovenaf. Een kadervorming waarbij in de partij de grote afstand tussen politieke bewegingen en partijen kan worden overbrugd. Wie de Haagse bedilzucht die dagelijks uit de stinkende mond van dit kabinet walmt wil bestrijden moet in eigen huis elke autoritaire neiging in de kiem smoren." Tenslotte wordt via de stemmingen het hoofdstuk vastgesteld, waarbij alle door het partijbestuur positief gepre-adviseerde amendementen worden overgenomen.

Met een staande ovatie werd de Engelse mijnwerker Mick Bell begroet en er werd 4500 gld. opgehaald. Tevens werd het volgende telegram verstuurd:

Aan de landelijke NUM-vergadering in Londen.
De Communistische Partij van Nederland, bijeen op haar 29ste Congres te Amsterdam, begroet jullie van harte.
Zij wil jullie hierbij sterkte toewensen bij de zeer moeilijke beslissingen waar jullie voor staan.
Wij zijn diep onder de indruk van de kracht waarmee de mijnwerkers, hun vrouwen en de gehele mijnwerkersgemeenschap de strijd tegen de dreigende mijnsluitingen voeren.
Jullie zijn ook in ons land symbool geworden van verzet tegen onderdrukking en knechting.
Dat kan niemand jullie afpakken.
Wat de uitkomst van jullie beslissing ook zal zijn, jullie kunnen rekenen op de warme steun van de Communistische Partij van Nederland.

verkiezing partijbestuur

Voorafgaand aan de verkiezing van een nieuw partijbestuur moest het congres een *opdracht voor de kandidatencommissie* vaststellen. De voorstellen die door het PB daartoe waren voorgelegd werden door de kandidatencommissie nader uitgewerkt in vier formules.
Bij de discussie bleek al dadelijk dat drie van vier varianten ondersteuning vonden in het congres. **Jan Blok** (NH.-Noord) pleitte voor een advies van de kandidatencommissie met 50 aanbevolen kandidaten en de rest daar als informatie aan toegevoegd.
Paul Wouters verdedigde een aanpak die de gehele lijst zonder nader advies aan het congres zou aanbieden en waarbij de eerste 50 kandidaten met de meeste stemmen als gekozen moeten worden beschouwd. Paul Wouters meende dat het risico van meerdere stemronden niet opwoog tegen het voordeel van een optimaal door het congres gedragen collectieve partijleiding. Daarom wekte hij op voor de vierde formule te kiezen.
Geert Lameris (Groningen) bleek bezwaren te hebben tegen die vierde variant. Het congres dwingen om 110 kandidaten te bespreken trok hem niet aan. Dat zou juist de deuren wijd open zetten voor lobby-en en afspraken voor deellobies. Hij liet merken dat zijn voorkeur uitging naar een gedegen beargumenteerd advies van de kandidatencommissie.
Tenslotte besliste het congres steun te geven aan de volgende taakopdracht voor de kandidatencommissie:
„Een voorstel van de commissie met uitgangspunten en werkwijzen met daarbij een advies of er uit de lijst met bewilligde kandidaten zo'n partijbestuur mogelijk is, voorzien van een ruim voorstel met namen."

stemprocedure

Vervolgens was de vaststelling van de stemprocedure voor de verkiezing van het nieuwe partijbestuur aan de orde. Vanuit de kandidatencommissie lag een voorstel op tafel om het partijbestuur te laten bestaan uit minimaal 40 en maximaal 50 kandidaten. Alleen die kandidaten die de meerderheid van de geldige stemmen achter zich hadden konden als gekozen worden beschouwd. In het voorstel van de commissie was de mogelijkheid van een tweede stemronde aangegeven.

Vanuit Den Haag stelde Kees IJmkers voor dat iedere gedelegeerde verplicht werd een minimum aantal van 40 stemmen uit te brengen. „Iedere gedelegeerde heeft de verantwoording een geheel bestuur te kiezen." Hein Verkerk (Amsterdam) verzette zich daartegen: „Ik wil de vrijheid hebben om alleen op die mensen te stemmen die ik goed vind, ook al zijn dat er minder dan 40." Het congres steunde de door Kees IJmkers bepleite stemprocedure, die er als volgt uit zag:

Het congres besluit een partijbestuur te kiezen met een gewenste omvang van minimaal 40 en maximaal 55 leden. Het maximaal aantal uit te brengen stemmen is 55; minimaal moeten 40 stemmen worden uitgebracht. Stemformulieren waarop meer dan 55 of minder dan 40 stemmen zijn uitgebracht zijn ongeldig. Gekozen zijn die kandidaten, die meer dan de helft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen hebben gekregen. Zijn dat er de eerste stemronde meer dan 40, dan staat daarmee de uitslag vast. Als er geen 40 leden gekozen zijn, dan vindt ***éénmaal*** *herstemming plaats met alle nog niet gekozen kandidaten, na beraadslagingen van het congres en de delegaties. Er mogen dan maximaal 55* ***minus*** *het aantal reeds gekozen kandidaten, stemmen uit-*

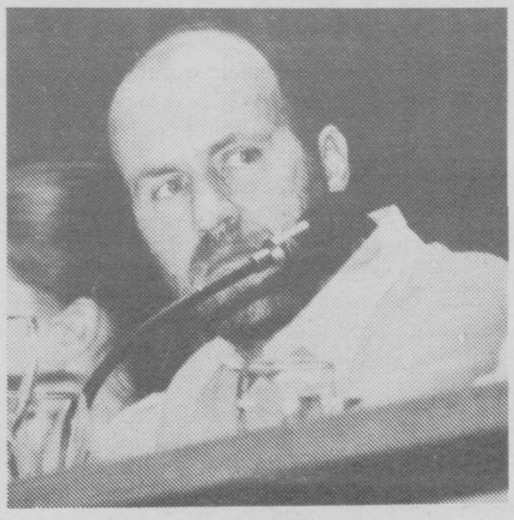

gebracht worden. Voor de herstemming is geen minimum aantal stemmen vastgesteld. Ook dan geldt, dat die kandidaten verkozen zijn, die meer dan de helft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen hebben gekregen. De leden die na twee rondes meer dan de helft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen hebben gekregen, vormen als zodanig het nieuwe partijbestuur.

Nadat dit besluit was genomen werd bij het presidium vanuit de Amsterdamse delegatie de vraag voorgelegd: is deze stemprocedure wel in overeenstemming met het verenigingsrecht. Het presidium won daarop van diverse kanten juridisch advies in, hetgeen leidde tot de volgende conclusie:

1. Op de eerste Congresdag is een besluit genomen m.b.t. de procedure voor de verkiezing van het partijbestuur. Naar aanleiding hiervan is aan het Presidium de vraag voorgelegd of dit besluit juridisch kan worden aangevochten. Het Presidium heeft dit onderzocht en concludeert dat dit besluit noch in strijd is met de statuten noch met het verenigingsrecht. Aangezien de statuten de procedure voor de verkiezing niet nader regelen, is er een grote vrijheid voor het congres (als Algemene Vergadering) die regels nader te stellen.
2. Het genomen besluit geldt nadrukkelijk voor dit Congres. In nieuwe statuten en in het op te stellen huishoudelijk reglement zal de verkiezingsprocedure zorgvuldig moeten worden vastgelegd om te voorkomen dat telkens op congressen ad hoc-besluiten moeten worden genomen. De ervaringen en discussies op dit congres zullen daarbij vanzelfsprekend betrokken moeten worden.

ruim voorstel

Na de behandeling van de eerste hoofdstukken van de resolutie volgde de discussie over de verkiezing van het nieuwe partijbestuur. Vanuit de kandidatencommissie werd een ruim voorstel voorgelegd. Uit de bijna 120 bewilligde kandidaten werd een voorstel gedaan met 64 namen. Dit voorstel werd vanuit de commissie door **Rieme Wouters** toegelicht.
Ze noemde daarbij in het bijzonder partijbestuurders die om verschillende redenen niet bewilligd hadden voor het nieuwe partijbestuur. Dit betrof **Henk Hoekstra, Siep Geugjes, Kees IJmkers, Rinus Haks** en verder **Simone Walvisch, Ingrid Blekman, Rob Philip, Hans Geleynse, Marlou Min, Martha Reining, Ria Geyssen, Dik Holvast, Thewis Wits, Evelien van Onck, Inger Pelt.**
Vervolgens volgde de discussie vanuit het congres over de voorgestelde kandidaten.
In dit verslag beperken we ons tot algemene opmerkingen over de wenselijke samenstelling van het partijbestuur.
Jan van der Bij (Vecht-IJsseldelta) pleitte voor een PB dat voldoende omvang heeft om zonder flessehalzen het werk uit te voeren en dat werkelijk in districten en afdelingen wortelt. Hij riep het congres op door een bewust stemgedrag te komen tot een PB van 55 leden.
Ingrid Blekman (Utr.), **Jack Boogerd** (Geld.) en **Bertus v.d. Kuil** (Asd.) gaven op grond van uiteenlopende argumenten verschillende adviezen aan het congres zowel wat betreft de stemprocedure als de kandidaten van hun voorkeur.
Riet van Putten (Den Haag) wenste de partij een bestuur dat een collectief van mensen moet zijn die zelfstandig in staat zijn om onze politiek vorm te geven en uit te dragen.
Nog een twintigtal spreeksters en sprekers voerden het woord, zonder nieuwe gezichtspunten aan het bovenstaande toe te voegen, waarna tot stemming werd overgegaan.
De resultaten waren na één ronde bekend, er werden 46 nieuwe partijbestuurders gekozen.

Ernsting Marius	426
Oedayray Sing Varma Tara	417
Messaoudy Malik	416
Brouwer Ina	410
Bodewes Maria	382
Berghuis Jan	379
Molenaar Leo	376
Bolding Fenna	373
Eshuis Evelien	363
Bakker Marcus	361
Zimmerman Miriam	345
Izeboud Elli	334
Bruin de Willem	329
Buijs Evert	326
Meijer Herman	426
Klinkenberg van den Tineke	322
Schwarzwälder Eddie	321
Bentinck Salomé	315
Schouten Nico	309
Wouters Paul	303
Berg van den Harry	300
Dijk van Nel	299
Beuzekom van Jeanette	298
Hoek van Ton	297
Geelen John	294
Boer de Anne	291
Veen van de Pans	291
Putten van Riet	287
Biesboer Frank	284
Blokzijl Bart	283
Hoogkamp Karel	283
Veenstra Anne	282
Benschop Albert	279
Thio Boe	279
Wever Liesbeth	278
Lameris Geert	274
Morriën Joop	271
Helm van der Siem	265
Buijs Peter	264
Stubbe Annie	264
Wolff Jaap	255
Hoogendam Arie-Pieter	252
Coenen Rob	244
Platje Aiko	241
Hille-Geugjes Ria	240
Luirink Bart	232

Aantal geldige stemformulieren: 461.

Uit het oude partijbestuur werden niet herkozen **Truus Divendal, Gerrit Hoogenberg, Nel van der Haak, Gerard Pothoven, Rene Tabak, Carl Splinter.**
Nieuw in het partijbestuur werden gekozen: **Tara Oedayray Sing Varma, Malik Messaoudy, Maria Bodewes, Miriam Zimmerman, Willem de Bruin, Evert Buijs, Tineke van den Klinkenberg, Eddie Schwarzwälder, Salomé Bentinck, Paul Wouters, Jeanette van Beuzekom, Pans van der Veen, Riet van Putten, Bart Blokzijl, Anne Veenstra, Albert Benschop, Joop Morriën, Annie Stubbe, Arie Pieter Hoogendam, Rob Coenen, Ria Hille-Geugjes** en **Bart Luirink.**

slotwoord elli izeboud

dank aan de oud- partijbestuurders

In haar slotwoord constateerde Elli Izeboud dat het congres heeft bewezen dat „een slagvaardige, pluriforme communistische partij mogelijk is, dat ze bestaat en van plan is te groeien. In de besluiten die we hebben genomen is de vernieuwing uitgewerkt, vertaald in concrete initiatieven. En in het verlengde daarvan is een nieuw partijbestuur gekozen."
Sprekend over het nieuwe bestuur besteedde ze aandacht aan de kameraden die in het aftredende partijbestuur zaten en niet in het nieuwe terugkeren.
„Voor sommigen is dat vanwege een eigen beslissing, voor anderen vanwege een beslissing van het congres. Voor een aantal is het niet definitief, ... voor anderen is het definitief, en dan gaat het om kameraden die jarenlang met veel inzet de partij bestuurd hebben, en die al vóór het congres te kennen gaven niet terug te keren in het nieuwe partijbestuur:
— de zorgvuldige-loyale Cees IJmkers
— de voortvarende Rinus Haks
— Siep Geugjes, die het strategisch optimistische karakter van het communisme dagelijks uitstraalt
— en verder Henk Hoekstra, lange tijd — tropenjaren lang — de voorzitter van onze partij, met z'n koppige bescheidenheid en z'n inspirerende bijdrage aan de vernieuwing van onze partij op papier en in de praktijk.
Tot hen, en de anderen van wie ik nu verder de namen niet noem, zou ik willen zeggen: we hebben een zware periode met elkaar gewerkt en we hebben samen de grondslag gelegd voor dit congres... Voor alle kameraden die niet in het nieuwe partijbestuur terugkeren, dank voor jullie inzet."
Onder luid applaus werden alle niet herkozen oud-partijbestuurders in de bloemen gezet. Grote waardering uitte het congres ook voor de medewerkers/sters achter de schermen en al degenen die werk hebben verricht in de verschillende commissies voor het congres.
Elli Izeboud besloot met de woorden:
„Ik wens de partij veel ongeduld toe bij het uitvoeren van de congresbesluiten en veel geduld en overtuigingskracht bij het winnen van mensen ervoor." Waarna het congres werd besloten met De Internationale.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Walter Schoonenberg.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).
Het eerstvolgende nr. verschijnt vrijdag 19 april.
Sluiting copij: 8 april.

belgisch kabinetsbesluit provocatie

Het dagelijks bestuur van de CPN wijst het rakettenbesluit van de Belgische regering ten scherpste af.
Met dat besluit wordt een nieuwe stap gezet in de kernwapenwedloop en worden mogelijkheden om door stappen van kleine landen openingen te bieden voor het doorbreken van die wedloop onbenut gelaten.

Voor de net op gang gekomen besprekingen in Genève betekent het besluit een regelrechte provocatie. Een provocatie is dat besluit evenzeer voor de Belgische bevolking en het Belgische parlement. Temeer daar raketten al zijn geplaatst nog voordat het parlementair debat heeft plaatsgevonden.
De CPN is verontrust over de instemmende verklaring van premier Lubbers met het Belgische kabinetsbesluit. De minister-president schijnt ook te denken dat de onderhandelingen in Genève moeten worden begeleid met een uitbreiding van het kernwapenarsenaal.
De ongekend massale demonstratie in België heeft duidelijk gemaakt hoezeer de bevolking de door de regering-Martens gehanteerde politiek en anti-democratische methoden afwijst.
Duidelijk zal zijn dat een soortgelijke handelwijze in Nederland door een meerderheid van de bevolking niet zal worden geaccepteerd.
Aan de demonstratie in België werd deelgenomen door een delegatie van de CPN onder leiding van John Geelen, secretaris van het partijbestuur.

Bij de herdenking van de februari-staking werd door Elli Izeboud en Truus Divendal namens het partijbestuur van de CPN een krans gelegd. Op de foto het dagelijks bestuur.

reacties van progressieve partijen op het CPN-congres

DOOR ELLI IZEBOUD

**Daags na het congres waren in De Waarheid eerste positieve reacties te lezen van PPR- en PSP-zijde op de CPN-besluiten inzake progressieve samenwerking.
In Het Parool van dinsdag lazen we onder de kop ,,PvdA wijst gezamenlijk program af'' dat de PvdA ,,absoluut geen behoefte'' heeft aan een gemeenschappelijk program op hoofdpunten van alle progressieve partijen. Het partijbestuur wil nog niets vastleggen en voelt zich niet aangesproken door de CPN-besluiten, aldus Van den Berg. Voorts wordt verwezen naar het georganiseerd overleg van progressieve partijen.
Gezien de eerdere uitspraken van PvdA-zijde over een linkse meerderheid (bij monde van zowel Den Uijl als Van den Berg) komt deze reactie niet geheel onverwacht.
Uiteraard kan niet één partij afzonderlijk, in dit geval de CPN, besluiten nemen over de manier waarop samenwerking vorm moet krijgen en uiteraard moeten deze zaken aan de orde komen in het progressief overleg.
Dit neemt echter niet weg dat ook van de PvdA verwacht mag worden, dat ze actief meedenkt over de vraagstukken waar links als geheel voor staat.
De vraag is hoe CDA en VVD in de minderheid kunnen worden gebracht - de vraag is hoe je tot optimale progressieve krachtenbundeling komt om dàt te bereiken en om invloed van brede sociale bewegingen tot gelding te brengen in een alternatieve politiek. Progressieve samenwerking is daarvoor een onontbeerlijk middel, het is een proces waarin de afgelopen jaren belangrijke stappen zijn gezet. Ook door de PvdA.
Het proces van (partij)politieke samenwerking is op gang gekomen, vooral dankzij samenwerking aan de basis, in bewegingen van onderop, waar mensen van allerlei progressieve politieke partijen en stromingen zij aan zij staan en gaan.
Aan de strijd tegen (nieuwe) atoomraketten, tegen kerncentrales, voor bescherming van de positie van uitkeringsgerechtigden nemen alle progressieve partijen deel. Gezamenlijke stellingnames werden ingenomen rond een aantal andere kwesties als milieu, noodzaak van drastische atv, de positie van ,,buitenlanders''.
Het proces van progressieve machtsvorming zal ook verder doorgaan; de PvdA kan onmogelijk staande houden dat het eindstation daarvan een PvdA-CDA of PvdA-VVD-regering is.
Wij denken dat veel progressieve mensen, veel mensen in beweging, verder willen en verder zúllen gaan. De CPN ziet kansen voor links. De CPN zal zich er sterk voor maken om die kansen te grijpen. Door eigen initiatieven, door samenwerking met àlle progressieve partijen.
Het zou uiterst teleurstellend zijn als de PvdA zich bij haar activiteiten en stelingnames louter laat leiden door taktische en kortetermijn mogelijkheden, die ertoe zullen leiden dat de huidige regeringspartijen opnieuw grote invloed zullen uitoefenen op het toekomstig regeringsbeleid.**

landelijk vrouwenoverleg

Op **30 maart** a.s. vindt in het CPN-pand te **Utrecht**, Lange Nieuwstraat 105, van 12.00 tot 16.00 uur een bijeenkomst van het **landelijk overleg van CPN-vrouwen** plaats.
We willen het aktiviteitenplan zoals dat globaal is aangenomen op de vrouwenkonferentie gaan uitwerken. Aan de orde komen met name het opzetten van een ATV-kampagne, ideeën over het starten van een werkgroep op sociaal-kultureel terrein en de samenstelling van de koördinatiegroep. Inlichtingen: tel. 020-239704, toestel 10.

abonnement

Het is onmogelijk om de stukken van het vrouwenoverleg aan iedereen op te sturen en we kunnen ook niet alles in de ledenkrant plaatsen. Daarom is er met ingang van maart 1985 de mogelijkheid om je te abonneren op de stukken van het vrouwenoverleg voor *f* 7,50 per jaar. Met zo'n abonnement heb je een goede kans, dat je de stukken steeds op tijd in je bus krijgt.

Naam: .....

Adres: .....

Postkode + plaats: .....

O Ik abonneer mij op de stukken van het landelijk vrouwenoverleg.

Opsturen aan CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam

(IPSO)

Stichting Instituut voor Politiek en Sociaal Onderzoek

Het IPSO zoekt

vrijwilligers

voor het reorganiseren en beheren van de bibliotheek.

Het volledige boeken- en tijdschriftenbestand wordt doorgelicht en opnieuw geordend.

**Enige kennis over bibliothekenwerk is handig.
Neem kontakt op met:
Henk Krijnen of Trix v. d. Kamp; tel. 020 - 251920 (overdag); Pieter van Lierop; tel. 080 - 239496 ('s avonds).**

Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Tel. 020-251920.

no. 4, april 1985 verschijnt 10 x per jaar

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

verslag partijbestuur, scholing marxisme 2
arbeidstijdverkorting, interview met jan berghuis 3
het vervolg. . . rsv en ptt 4
,,buitenlanders'' en gemeenteraden,
verslag vrouwenoverleg 5
amsterdams vrouwenklankbord, ipso..... 6
internationaal allerlei 7
aan de slag voor het volkspetitionnement 8

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

eerste resultaat verkiezingsbesprekingen

cpn, ppr en psp organiseren conferentie op 1 juni

De partijbesturen van CPN, PPR en PSP hebben in het links overleg besloten tot het beleggen van een grote openbare konferentie op 1 juni 1985.
Doel van de konferentie is een inhoudelijke diskussie te voeren over hoofdpunten van beleid en over een gemeenschappelijke inzet naar de verkiezingen.
Naast leden van betrokken partijen is het ook uitdrukkelijk de bedoeling om mensen uit te nodigen die actief betrokken willen zijn bij een gemeenschappelijke verkiezingsinzet.
Daarmee willen de organisatoren van de konferentie duidelijk maken, dat de inbreng van progressieve mensen, groepen en bewegingen bij de diskussie over de verkiezingen van grote waarde is.

Het besluit tot het organiseren van deze konferentie is het eerste tastbare resultaat van de besprekingen die op dit ogenblik in het ,,Links Overleg' tussen de partijbesturen van CPN, PPR en PSP plaatsvinden over de komende verkiezingen.
Met het beleggen van de konferentie willen de partijbesturen de diskussie over verkiezingssamenwerking onderwerp laten zijn van een breed debat in en rond de betrokken partijen. Een dergelijk openbaar debat is van belang om na te gaan op welke wijze de problemen rond verkiezingssamenwerking kunnen worden overwonnen. Samenwerking bij verkiezingen kan nooit alleen het resultaat zijn van gesprekken in besloten kring. Al degenen die van mening zijn dat maatschappelijke verandering nu allereerst samenwerking van links vereist moeten de kans krijgen zich actief in het debat te mengen. Progressieve samenwerking gaat immers niet alleen de betrokken partijen aan, maar ook al diegenen die in maatschappelijke bewegingen actief zijn en die hun eisen vertaald willen zien in een andere politiek in ons land.

besluitvorming

De discussies en resultaten van de konferentie zullen van groot belang zijn voor de besluiten die alle drie de partijen kort daarop zullen gaan nemen.
De CPN heeft zich op haar jongste congres al uitgesproken over de wenselijkheid van concrete vormen van verkiezingssamenwerking. Het partijbestuur heeft vastgesteld dat voor de zomervakantie voldoende duidelijkheid moet bestaan wat de kansen en mogelijkheden van die verkiezingssamenwerking zijn, zodat daarna de verdere voorbereidingen van de verkiezingen ter hand kunnen worden genomen. Het partijbestuur belegt op 15 juni een uitgebreid districtenoverleg waar de resultaten van het overleg en van de 1 juni-konferentie kunnen worden getoetst aan de congresbesluiten.
De PPR heeft in hetzelfde weekend haar congres. In de PPR zijn er voorstellen die gaan in de richting van een gemeenschappelijke lijst èn voorstellen die een gemeenschappelijk program op hoofdpunten willen met afzonderlijke lijsten, de zgn. regenboogfractie. In beide opties streeft de PPR naar een brede verkiezingssamenwerking waarbij ook de EVP en onafhankelijken worden betrokken.
De EVP heeft onlangsop haar congres prioriteit gelegd bij besprekingen met het uitgetreden CDA-lid Scholten en een groep CNV'ers die ontevreden zijn met het CDA-beleid. Tegelijk sprak het congres zich echter uit voor een opening naar samenwerking met CPN, PSP en PPR. Bovendien werd een oude congresuitspraak die samenwerking met de CPN nog uitsloot ,,vanwege haar niet-democratisch karakter'' door het congres met een duidelijke meerderheid herroepen. Na het EVP-congres hebben deze uitspraken geleid tot het aftreden van een aantal bestuursleden die de opening naar links niet wensten. Waar deze ontwikkelingen in de EVP toe zullen leiden, is op het moment van dit schrijven nog niet duidelijk.
De PSP zal eind juni op een congres nadere besluiten nemen over de vraag van verkiezingssamenwerking. Daarover bestaan zoals bekend de nodige meningsverschillen. Ook voor de PSP zal de 1 juni-konferentie van groot belang worden voor haar besluitvorming. Aan de hand van die konferentie en de besprekingen met PPR en CPN zal het PSP-bestuur voor het congres aangeven hoever overeenstemming mogelijk is en voor welke vorm van verkiezingssamenwerking het bestuur mandaat wil van het congres. De vraag van gemeenschappelijke lijst of niet is daarbij het belangrijkst. Daarnaast speelt een rol de mate waarin partijlozen bij de samenwerking zullen worden betrokken en of er een opening naar de EVP wordt gemaakt, die door het laatste PSP-congres is uitgesloten van samenwerkingsbesprekingen.

10 mei start

de voorjaars-envelop

Temidden van alle drukke dingen — de acties, vergaderingen, manifestaties, conferenties en de voorjaarsschoonmaak — organiseert de CPN in mei een voorjaarsenveloppencampagne.
Met die campagne leveren we onze bijdrage aan De Waarheid.
Deze enveloppencampagne is deel van de financiële campagne '84/'85, waarover van het partijbestuur nog een oproep zal verschijnen.
Het is bekend dat er alle reden is om die campagne tot een sluitend einde te brengen.
Het afgelopen congres maakte duidelijk dat de partij aan de slag wil, met grotere eensgezindheid dan voorheen. Dat kan een positieve invloed hebben op onze financiële campagnes, en kan bevorderen dat de partijfinanciën hun centrale plaats in het organisatorisch werk van de partij terugkrijgen.
Op en door het laatste congres zijn ook dringend de activiteiten voor het behoud van De Waarheid aan de orde gesteld.
Alle reden voor districten en afdelingen om NU de voorbereidingen te treffen voor een geconcentreerde campagne met de voorjaarsenvelop vanaf 10 mei.
Zet een goeie campagne op, betrek zoveel mogelijk leden erbij en anderen die de waarde van De Waarheid beseffen en waarderen, en organiseer gezellige afrekenavonden. Bel dezelfde avond nog de resultaten door naar het partijbestuur.
1985 is een jaar van herdenkingen en viering van de bevrijding. 1985 is en wordt een jaar van massale akties voor een beter bestaan en een veilige toekomst. Het is daarmee een jaar dat symbool is van de verbondenheid van partij en krant.
Maak je vrij op 10 mei en doe mee aan een klinkende campagne voor een klinkende bijdrage van de CPN aan De Waarheid.

Elli Izeboud

neemt deel aan de 1 Mei manifestaties

zaterdag 11 mei landelijke scholings-discussiedag

marxisme - inspiratiebron van de cpn

De scholingsgroep bij het partijbestuur heeft dit seizoen een aantal onderwerpen gekozen als anti-racisme, Jalta of ,,De ekonomie van de jaren '80". Naast deze onderwerpen wilden we ook een start maken met studiebijeenkomsten over onze ,,inspiratiebronnen".
In het partijprogramma valt een prachtige paragraaf (1.11) te lezen, waarin staat dat het de revolutionaire taak is van de CPN ,,uitbuiting en onderdrukking op basis van met name klasse, sekse en ras te bestrijden en op te heffen". De CPN ,,bouwt daarbij voort op marxistische inzichten en theorieën omtrent het funktioneren van de kapitalistische maatschappij en de noodzaak van revolutionaire strijd voor het socialisme". Ook bouwt de CPN voort ,,op inzichten vanuit het feminisme in het bestaan van seksentegenstellingen in de maatschappij en de daaruit voortvloeiende onderdrukking van vrouwen en de strijd daartegen". Daarnaast zijn ook ,,de tegenstellingen die nieuwe progressieve bewegingen aan het licht hebben gebracht en de inzichten die zij in hun analyses voortbrengen van de CPN van groot belang", enz.

Uit dit programma blijkt dus dat de CPN voortbouwt op marxistische en feministische en andere revolutionaire theorieën en inzichten. Dat betekent dat de fundamenten van die theorieën, waarop voortgebouwd dient te worden, algemeen bekend zijn. Dat ligt niet voor de hand in onze samenleving. Vandaar dat studie en vorming binnen de CPN vanouds een erg belangrijke rol spelen. Vandaar ook de centrale studiebijeenkomsten dit seizoen over ,,marxisme" en ,,feminisme".

Op zaterdag 11 mei beginnen we met ,,marxisme". Als vertrekpunt willen we de serie artikelen ,,Marxisme en arbeidersbeweging I - IV" in P&C van Leo Molenaar benutten (en dan met name het eerste en vierde stuk).
In dit verhaal zitten twee grote lijnen.
In de eerste plaats wordt ,,marxisme" omschreven naar verschillende aspekten zoals politieke ekonomie, materialistische geschiedopvatting en de strijd voor een communistische maatschappij. Ook andere aspekten zoals de materialistische dialektiek komen aan de orde. Deze aspekten van de marxistische theorie blijken in de geschiedenis van de arbeidersbeweging verdraaid of zelfs omgekeerd te zijn. Daarom wordt geprobeerd om de oorspronkelijke gedachtengang van Marx en Engels te toetsen aan vaak opportunistische verdraaiingen. Een soort ,,terug naar de bron" dus.
In de tweede plaats wordt de vraag gesteld of de op deze manier gereinigde bron (1845-95) op zichzelf voldoende inspiratie biedt voor het interpreteren van de werkelijkheid van 1985. Dat blijkt niet het geval. De uitgangspunten van Marx en Engels moeten opgenomen worden in een méer omvattende theorie. Sommige aspekten (relatie man-vrouw, relatie mens-natuur, rol huishoudelijke arbeid in politieke ekonomie, relatie produktiekrachten-verhoudingen in de strategie naar het socialisme, enz.) ondergaan drastische veranderingen. Er blijken echter zoveel wezenlijke en overkoepelende begrippen overeind (relatie kapitaal-arbeid, crisis-theorie, materialistische geschiedopvatting, dialektiek, strijd voor communistische samenleving, enz.) dat van een revolutionaire ontwikkeling binnen de marxistische theorie gesproken kan worden.
In de inleiding op 11 mei wordt dit nader uitgewerkt.

We willen de diskussies op de studiebijeenkomst benutten om stappen vooruit te doen naar scholing over ,,marxisme" in distrikten en afdelingen het volgende seizoen. We denken aan diskussie in een aantal groepen over met name:

1. *politieke economie/crisistheorie/huishoudelijke arbeid e.d.*
2. *staatstheorie/democratie/machtsvorming*
3. *de verhouding van ,,marxisme" tot feminisme, milieuvraagstukken, anti-racismestrijd, e.d.*
4. *de algemene lijn van het betoog*

De bijeenkomst wordt centraal afgesloten met veel ruimte voor bijdragen.
Deelnemers die zich aanmelden krijgen naast de artikelen in P&C een aantal diskussiestellingen toegestuurd. Daarnaast wordt gewerkt aan een ,,leeswijzer" (op 11 mei aanwezig), die aanwijzingen voor (zelf)studie geeft.

hoe kan ik aan de marxisme-discussie-dag deelnemen?

De discussiedag op **11 mei** a.s. wordt gehouden in gebouw **Sybilla, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam.**
De zaal is open vanaf 10.00 uur en de inleiding van Leo Molenaar, lid dagelijks bestuur CPN begint om 10.30 uur.
Deelnamekosten zijn *f* 10,- p.p.
Daarvoor ontvang je een overdruk van de betreffende Marxisme artikelen in P&C, een aantal discussiestellingen en aan de zaal een leeswijzer voor zelfstudie.
Die dag zullen koffie en thee verkrijgbaar zijn terwijl voor onoverkomelijke reiskosten-bezwaren regelingen kunnen worden getroffen.
Je kunt je opgeven door storting van de tien gulden op girorekening 1980487 t.n.v. Stichting Vorming en Scholing van de CPN o.v.v. Marx-cursus onder vermelding van het nummer van de discussiegroep waar je voorkeur naar uitgaat.
Nadere informatie telefonisch overdag onder nummer 020 - 239704 (CPN) overdag of des avonds tussen 6-7 uur 020 - 198476 (M. v.d. Berg).
De Marx-cursusdag staat open ook voor niet-leden van de CPN.

discussiedag

yalta toen en nu

Een veertigtal deelnemers van de CPN-cursus ,,Yaltu toen en nu" hebben met veel aandacht de inleiding van Duco Hellema gevolgd.

Zowel de ,,heilig verklaring" van de Yalta-conferentie, alsook de opvatting als zou in Yalta Europa verdeeld en grotendeels aan Stalin zijn uitgeleverd, werden door de inleider met tal van feiten en gegevens van de hand gewezen.

Opzet van Yalta was de vernietiging van het Hitler-fascisme en de denazificatie van Europa. Vooral de nuchtere benadering van de verschillende vraagstukken die zich na Yalta hebben ontwikkeld werd door de deelnemers op prijs gesteld.

De discussie, soms emotioneel, soms even zakelijk als de inleider zelf, had voor vele deelnemers aan de studiedag tot laat in de avond mogen duren.

Maar aan alles komt een eind en om vijf uur was het stoppen geblazen. Eén deelnemer gaf zich op als lid van de CPN. Er werd voor meer dan *f* 250,- literatuur verkocht.

zaterdag 29 juni

feminisme — inspiratiebron van de cpn

De volgende cursusdag, die wij nu al vast willen aankondigen, gaat over de tweede inspiratiebron van de CPN, het feminisme.
In de volgende ledenkrant hopen we nader op deze scholingsdag terug te kunnen komen.

elli izeboud voorzitter, john geelen secretaris

partijbestuur kiest nieuw dagelijks bestuur

Het partijbestuur heeft op haar zitting van 24 maart een nieuw dagelijks bestuur vastgesteld: **Jan Berghuis, Frank Biesboer, Fenna Bolding, Ina Brouwer, John Geelen, Siem van der Helm, Ton van Hoek, Elli Izeboud, Leo Molenaar, Boe Thio en Paul Wouters** werden allen met een overgrote meerderheid van stemmen gekozen.
Het partijbestuur volgde daarmee het voorstel van de commissie ,,voorbereiding nieuw dagelijks bestuur".
Namens deze commissie gaf Evelien Eshuis toelichting (andere leden van die commissie waren Jan Berghuis, John Geelen, Leo Molenaar, Miriam Zimmerman en Karel Hoogkamp).
,,Het komende dagelijks bestuur staat voor een zware taak. Nodig is het nemen van initiatieven, versterking van de partijorganisatie. Vanuit die achtergrond is door de commissie met tal van PB-leden gesproken. Daarbij is duidelijk geworden dat iedere partijbestuurder zich wil inzetten, maar niet iedereen de mogelijkheid of de wens heeft om deel uit te maken van het nieuwe dagelijks bestuur."
Uit het vorige dagelijks bestuur stelden zich niet meer beschikbaar Karel Hoogkamp en Jaap Wolff. Verschillende partijbestuurders konden zich eveneens niet beschikbaar stellen. Sommigen vanwege hun werk, zoals Harrie van den Berg en Salome Bentinck, anderen vanwege werkzaamheden in hun district, zoals Riet van Putten, Pans van der Veen, Geert Lameris, Evelien Eshuis en Marius Ernsting, of vanwege andere redenen, zoals Herman Meier, Albert Benschop en Marcus Bakker. Wel beschikbaar stelden zich uit het oude dagelijks bestuur Frank Biesboer, Fenna Bolding, Ina Brouwer, John Geelen, Siem van der Helm, Ton van Hoek, Elli Izeboud en Boe Thio, en als nieuwe dagelijks bestuursleden Jan Berghuis, Leo Molenaar en Paul Wouters.
Evelien Eshuis zei alle vertrouwen te hebben in de mogelijkheden van het door de commissie voorgestelde dagelijks bestuur.
Het partijbestuur onderschreef de bevindingen van de commissie en stelde ook geen tegenkandidaten. Uitvoeriger discussie vond plaats over de door de commissie voorgestelde taken van de verschillende leden van het dagelijks bestuur.
Zo was er nog geen duidelijkheid over wie de nieuwe penningmeester moest worden (Marius Ernsting noemde dat een ernstig tekort gezien de moeilijke financiële positie van partij en krant), de positie van het secretariaat was onduidelijk geregeld.
Paul Wouters uitte met name kritiek op de functies die de secretaris zou moeten krijgen. Zijns inziens zouden die taken zich vooral moeten richten om het intern functioneren van de partijleiding. Hij vroeg zich af of John Geelen die taken zou kunnen vervullen. Daarnaast zag hij de taak van voorzitter niet alleen gericht op de politieke coördinatie, zoals de commissie had voorgesteld, maar vooral ook op uitwerking van de strategie van de partij, de inhoud van internationale contacten, overleg met partijgenoten op belangrijke maatschappelijke posities en de coördinatie van de inbreng van de partij in het overleg met anderen.

verder uitwerken

In reactie op de discussie stelde Evelien Eshuis voor de kandidaten voor het dagelijks bestuur schriftelijk te kiezen en bij acclamatie Elli Izeboud als voorzitter en John Geelen als secretaris, aan te wijzen.

Wat betreft de preciese taakverdeling in het dagelijks bestuur en de invulling van het secretariaat stelde ze voor aan het nieuwe dagelijks bestuur de opdracht te geven een en ander nader uit te werken.
Aldus werd besloten. Bovendien werden een viertal aanbevelingen vastgesteld, te weten: het dagelijks bestuur moet open functioneren naar het partijbestuur toe; het dagelijks bestuur komt met een voorstel voor haar werkwijze en schakelt daarbij externe hulp in, eind dit jaar wordt een tussenbalans gemaakt van het functioneren van dagelijks bestuur en partijbestuur; iedere agenda van zowel dagelijks bestuur als partijbestuur zal beginnen met de politieke actualiteit.

openbaarheid

Het nieuwe partijbestuur had zich al op zijn eerste zitting voorgenomen aan dat principe zo snel mogelijk uitwerking te geven. Paul Wouters en Marcus Bakker kregen de opdracht voorstellen te doen die — met geringe wijzigingen — door het partijbestuur op zijn vergadering van 24 maart werden overgenomen. Belangrijkste punten uit de regeling zijn het publiceren van een verslag van partijbestuurszittingen in de ledenkrant, gemaakt door een zgn. bestuursverslaggever/ster en het recht van leden de partijbestuurszittingen bij te wonen.

De discussie hierover in het partijbestuur spitste zich toe op de bestuursverslaggever/ster. Volgens het voorstel zou dat iemand moeten zijn die geen deel uit maakt van het partijbestuur. ,,Aan wie legt die bestuursverslaggever dan verantwoording af," zo vroegen onder meer Tineke van den Klinkenberg en Harrie van den Berg zich af?
Paul Wouters en Marcus Bakker stelden in hun reactie, dat juist gekozen is voor een niet partijbestuurslid als verslaggever om te voorkomen dat iemand in het partijbestuur een bijzondere positie heeft ten aanzien van het verslag. Bij plaatsing in de ledenkrant zal de eindredacteur, een ,,marginale toetsing" toepassen. Het partijbestuur zal alleen achteraf kunnen constateren of de bestuursverslaggeving voldoet of niet.
In het kort ziet de regeling van de openbaarheid er als volgt uit:

1. *de agenda van partijbestuurszittingen wordt zo veel mogelijk van tevoren in de ledenkrant gepubliceerd*
2. *het partijbestuur wijst een bestuursverslaggever/ster aan, die voor de ledenkrant een verslag van de partijbestuurszittingen verzorgt en die daarvoor de beschikking heeft over al het materiaal dat aan de discussie ten grondslag ligt, inclusief korte verslagen vanuit het dagelijks bestuur*
3. *elke partijbestuurder kan informatie geven over de discussie en besluitvorming in het partijbestuur, in het bijzonder wat betreft de eigen inbreng in de discussie*
4. *leden kunnen de zittingen van het partijbestuur als gast bijwonen (publieke tribune), zij het zonder spreekrecht.*
5. *In bepaalde situaties kan het partijbestuur een zitting of een deel ervan besloten verklaren, in geval van bespreking van vertrouwelijke informatie betreffende personen of huishoudelijke kwesties. Van die zittingen wordt geen verslag gepubliceerd.*
6. *In bepaalde situaties kan het partijbestuur zijn zittingen toegankelijk verklaren voor de pers.*

jan berghuis over acties bij hoogovens

" nu verdere arbeidstijdverkorting opeisen"

Afgelopen weken is in tal van bedrijven actie gevoerd voor inwilliging van de CAO-eisen. En bij het schrijven van dit artikel is de strijd in verschillende sectoren nog volop gaande. Een van de bedrijven waar de toon voor de huidige vakbondsstrijd werd gezet was Hoogovens. Jan Berghuis is op dat bedrijf actief vakbondskaderlid. Met hem spraken we over de acties, de resultaten die zijn geboekt en de conclusies die er uit kunnen worden getrokken.

Door Frank Biesboer

„Zeker onder de mensen die de afgelopen weken actief zijn geweest heerst het gevoel, we hebben niet het onderste uit de kan gehaald. De mensen waren vooral verrast door het akkoord. Het was veel meer dan Hoogovens in eerste instantie wilde toegeven. Mensen beseffen duidelijk dat dit resultaat er kwam door de stijgende actiebereidheid, die in tal van actievormen tot uiting is gekomen. Wat dat betreft is het zeker een overwinning; na alle inlever-CAO's eindelijk een akkoord waarin Hoogovens door de bocht moest. Maar het gevoel dat we er meer uit hadden kunnen halen is nog steeds aanwezig."

Hoe is de herbezetting geregeld van de vrijkomende arbeidsplaatsen?

„Dat is een heel belangrijk punt dat nu alom aan de orde wordt gesteld. De mensen zien invoering van de 4/5 ploegendienst (nu is er bij Hoogovens alleen een 4-ploegendienst) niet zitten als er geen extra mensen bijkomen, als het alleen maar leidt tot geringere ploegensterkte en dus grotere arbeidsproduktie. Met name op de arbeidsintensieve afdelingen worden nu door de mensen plannen gemaakt hoe de arbeidstijdverkorting kan worden doorgevoerd en hoeveel nieuwe ploegenwerkers daarvoor in dienst moeten worden genomen. Die herbezetting is heel belangrijk om verder te kunnen gaan."

Bijna de helft van het Hoogovens-personeel bestaat uit ploegenwerkers. Voor het overige personeel in dagdienst is nauwelijks verdere arbeidstijdverkorting afgesproken.

„Dat klopt. Ik denk dat het verzet van de ondernemers daartegen feller was dan bij de ploegendiensten in verband met de flexibilisering van werktijden. In de volcontinue-dienst is geen verdere flexibilisering mogelijk. Maar wel bij de dagdienst. De ene dag 4 uur werken, de volgende dag 12 uur, dat is waar de ondernemers aan denken.

Juist gezien de dreiging van die verdergaande flexibilisering groeide bij de mensen de overtuiging van het belang van algemene arbeidstijdverkorting.

Ook al is in de CAO voor de dagdienst niets geregeld wat betreft ATV, ik verwacht dat de invoering van de 4/5 ploegendienst z'n uitstraling zal hebben.

Dat neemt niet weg dat bij de mensen de vraag leeft of juist ook voor de dagdienst de onderhandelingen niet verder doorgevoerd hadden moeten worden, zoals bij de ploegenwerkers de vraag leeft: hadden we niet door kunnen gaan tot een volledige 5 ploegendienst in plaats van nu 3 maanden in het jaar 4 ploegen?"

Hoe zijn de acties tot stand gekomen. In diverse publikaties is de vraag opgeworpen of de mensen wel actie zouden willen.

„Twijfels waren er inderdaad. Er heerste nogal wat wantrouwen tegenover de vakbeweging, mensen hadden het gevoel te vaak als actie-vee te zijn gebruikt.

En er waren twijfels over de vraag, kan die ATV wel, helpt dat wel. En gezien de ervaringen van de afgelopen jaren, waarbij het doorvoeren van ATV steeds gepaard ging met dubbel en dwars inleveren, was er een stemming: stop er maar mee, geef maar poen!

Die twijfels hebben we kunnen overwinnen door grote nadruk te leggen op het feit dat in de CAO-eisen zowel looneisen ter compensatie van prijsstijgingen als ATV waren opgenomen. Geen benadering van ATV óf loon, maar ATV én looneisen om de koopkracht op peil te houden.

En we hebben de mensen overtuigd van het belang van ATV door te wijzen op de plannen van de ondernemers m.b.t. werktijden. Met name de vijf-ploegendienst kwam steeds sterker te staan. In kantine-bijeenkomsten waren er eerst 50 à 80 mensen, later 150 à 150 per kantine. De mensen begonnen vertrouwen te krijgen in de gestelde eisen.

Toch zijn die eisen niet volledig gerealiseerd?

„Mijn indruk is dat de vakbeweging tegen de grenzen van z'n eigen ATV-verhaal is aangelopen. En wel in hoeverre de ATV drastisch genoeg is opgeëist!

De argumenten voor het doorvoeren van ATV zoals die ook door de vakbeweging worden gehanteerd, zijn onderschreven. Maar dan komen de mensen met vragen uit de praktijk: zijn de stappen wel groot genoeg, wordt het huidige tempo van ATV niet volledig weggeautomatiseerd zodat er geen nieuwe banen komen. Die vragen zal de vakbeweging serieus moeten bekijken. En het betekent dat de vertraging die nu is opgelopen dubbel en dwars zal moeten worden ingehaald.

De mogelijkheden daartoe zijn nú aanwezig. Mensen hadden grote twijfels of ATV wel kon zonder loon inleveren. Hoogovens schermde bijvoorbeeld altijd met het aantasten van de ploegentoeslag. Dát is doorbroken. Dát heeft mensen vertrouwen gegeven.

Daarbij is het wel nodig dat de strijd voor ATV breder moet worden getrokken dan alleen de vakbeweging. De vakbeweging zal dat ook moeten willen, er wordt nogal eens schamper naar gekeken, zo van: waar bemoeien die vrouwen, jongeren of uitkeringsgerechtigden zich mee. Die houding zal moeten veranderen willen we echt verder kunnen komen."

Welke lessen trek je uit de acties die bij Hoogovens zijn gevoerd?

„Het is heel belangrijk dat bij Hoogovens door de bedrijfsledengroep op een goede manier met de grotere mondigheid en deskundigheid van mensen is omgegaan. Besluiten over acties en actievormen zijn met de betrokkenen genomen. Er zijn actievormen ontwikkeld die rekening houden met de moderne produktiewijze bij Hoogovens. De installaties deden ook mee, zo zou je kunnen zeggen. Daarmee bedoel ik dat moderne grote machines door slechts enkele mensen bestuurd kunnen worden. Dan is het een veel beter actiemiddel om te zorgen dat die enkele mensen strijdbaar zijn en de installaties langzamer laten draaien. Zo kun je de ondernemers onder flinke druk zetten. Bovendien is dat een actievorm waaraan ook ongeorganiseerden op volwaardige wijze mee hebben gedaan. Op het laatst hadden we vanuit kantinebijeenkomsten een directe verbinding met de onderhandelaars. Dat geeft mensen het gevoel dat niet alles over hun hoofden heen wordt geregeld, dat is heel belangrijk."

partijbestuur cpn:

'brede campagne voor arbeidstijdverkorting'

„Het is de hoogste tijd dat initiatieven worden genomen om een brede campagne voor arbeidstijdverkorting tot stand te brengen. Steun aan de vakbondsacties moet erop zijn gericht om het perspectief van drastische atv naderbij te brengen. De inzet van allen die belang hebben bij drastische arbeidstijdverkorting is noodzakelijk om de vakbondsstrijd onder zo gunstig mogelijke voorwaarden te beslechten, d.w.z.: het doorvoeren van 36 uur in '86, mét volledige herbezetting, mét inwilliging van de geformuleerde looneisen en mét behoud van uitkeringsrechten (ziektewet). Nu is het nodig om als partij de initiatieven te nemen om een dergelijke brede solidariteitscampagne tot stand te brengen."

Aldus luidt de centrale conclusie van een notitie over de atv-campagne die door het partijbestuur op 24 maart is vastgesteld. **Frank Biesboer** gaf in het partijbestuur een korte toelichting op de notitie.

„Op dit ogenblik zijn het met name de grote ondernemers die een blokkade voor atv opwerpen. Financiële argumenten zijn gezien de enorme winststijgingen bij Hoogovens, Philips, Shell, Akzo en Unilever nauwelijks serieus te nemen. Hun verzet komt vooral voort uit het feit dat die ondernemers geen zeggenschap van de vakbonden op de arbeidsorganisatie wensen. Daartegenover is in diverse bedrijven de ondernemers de wacht aangezegd; er staan uiterst belangrijke acties voor de deur", aldus de opsteller van genoemde notitie.

kanttekeningen

Tegelijk plaatste hij enige kanttekeningen bij het „front voor arbeidstijdverkorting".

„Sommige onderhandelaars bij de vakbeweging tonen de neiging om terug te wijken, in enkele andere bonden, met name vanuit de Abva, gaan stemmen op om maar met atv te stoppen, de solidariteitscampagne met de vakbondsacties komt nog maar met mondjesmaat van de grond."

Frank Biesboer noemde de inzet van de partij dan ook van groot belang. „Onze partij heeft zich op het congres onomwonden uitgesproken voor drastische arbeidstijdverkorting en in dat kader steun aan de vakbondsacties, onze partij heeft daarbij het belang onderstreept van samenwerking van allen die belang hebben bij atv."

Hij signaleerde dat er ook al het een en ander gebeurt. „In de IJmond, in Emmen, Amsterdam, Rotterdam, Delft en elders zijn of worden initiatieven genomen, tal van 1 Mei-vieringen staan in het teken van drastische arbeidstijdverkorting."

Tijdens de discussie vertelde **Jan Berghuis** hoe onder de mensen de discussie over atv is veranderd. „Bestond er eerst nog veel argwaan, nu de eisen voor atv gecombineerd worden met eisen op het gebied van herbezetting en koopkrachtbehoud is er een belangrijke verandering gaande. Slagen we er niet in dit atv gevecht te winnen, dan dreigt de verdere discussie over atv een theoretische discussie te worden."

Paul Wouters legde in zijn discussie vooral de nadruk op het ontwikkelen van brede solidariteit. „Het gaat niet alleen om propaganda voor eigen standpunten, maar vooral om brede machtsvorming rond de vakbondsacties, verbonden met het perspectief van verdergaande stappen op het gebied van atv."

Leo Molenaar herinnerde het partijbestuur aan het politiek program voor atv. „Strijd voor atv is ook een politieke beweging".

prioriteit

Met het vaststellen van de notitie over de atv-campagne bepaalde het partijbestuur een belangrijke prioriteit voor het werk van de partij in de komende tijd. Vanuit het partijbestuur wordt de campagne vorm gegeven door **Jan Berghuis, Frank Biesboer, Bart Blokzijl, Salome Bentinck, Herman Meier** en **Miriam Zimmerman.**

Voorts is aangekondigd dat gewerkt wordt aan een notitie tbv. de partij over het onderwerp „Hoe bereiken we de 25 uur?" In die notitie zullen vraagstukken die samenhangen met het tot stand brengen van drastische atv tot 25 uur worden behandeld. Aan deze werkgroep van het partijbestuur wordt deelgenomen door economen, vrouwen vanuit het vrouwenoverleg, partijgenoten actief in de vakbeweging en andere deskundigen.

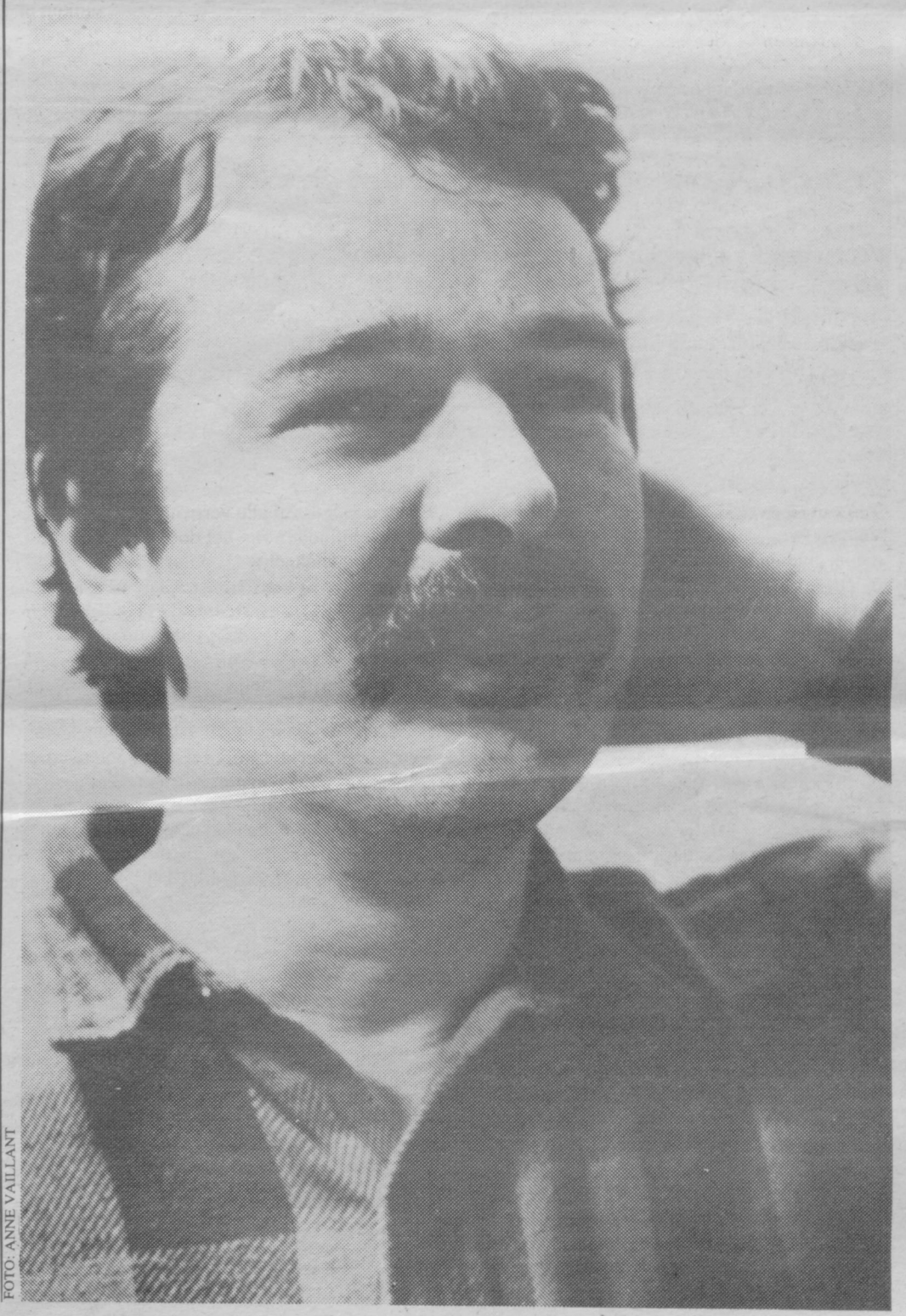

FOTO: ANNE VAILLANT

bij komende gemeenteraadsverkiezingen

migranten een volwaardige plaats

Zaterdag 23 maart jl. werd in theater de Balie in Amsterdam een conferentie georganiseerd over de komende gemeenteraadsverkiezingen en de positie van migranten. Het doel van deze conferentie ,,wie je niet ziet, is er niet'' ,,is het bewerkstelligen geweest van een dialoog tussen de politieke partijen en de organisaties van migranten in Amsterdam''. Het resultaat van deze conferentie is niet bevredigend te noemen. Het thema echter is van het grootste belang voor het optreden van de partij zowel inhoudelijk als in de campagne voor de komende gemeenteraadsverkiezingen omdat daar voor het eerst migranten die niet de Nederlandse nationaliteit hebben mogen deelnemen, zowel actief als wel passief.
Daarover gaat bijgaand artikel.

De principiële inzet van de partij is helder: gelijkwaardigheid van de individu. Wij zijn als CPN tegen zowel het alledaagse racisme als het geïnstitutionaliseerde racisme b.v. de legitimatieplicht, de 1 november wetgeving, de regeling dat buitenlandse jongeren verplicht zijn minimaal *f* 1445,- netto te verdienen voordat zij mogen trouwen, voor buitenlandse vrouwen de afhankelijkheid van hun verblijfsvergunning van hun echtgenoot.
Het afschaffen van dit soort maatregelen door de overheid maakt dat de rechtsongelijkheid die hierdoor bestaat verdwijnt en dat er een klimaatsverbetering kan optreden waardoor buitenlanders op straat niet anders behandeld worden dan Nederlanders.

anti-koloniale strijd

Bij bestrijding van racisme in al haar verschijningsvormen geldt voor de partij dat zij ook de bronnen beoordeelt van waaruit racisme voort komt. Een wezenlijk onderscheid met andere partijen is dat zij o.a. verklarings-gronden vindt in het kolonialisme van Nederland en dat de anti-koloniale strijd dus een inspiratiebron is in de strijd tegen racisme.
Bij het zoeken naar mogelijkheden die er liggen om een volwaardige plaats toe te kennen aan migranten in de partij hebben we te maken met een veelheid van factoren; de mogelijkheden die de partij zelf biedt en de beperkingen die nog in de partij bestaan bij deelname van migranten aan de politiek van de partij. Samenwerking van de partij met organisaties van migranten ligt makkelijker in het westen van het land waar veelal sterke eigen organisaties van migranten zijn dan daar waar er geen of slechts kleine zelforganisaties zijn van migranten. Dan speelt ook een rol de verscheidenheid van migranten zelf, die ook allemaal hun eigen cultuur meebrengen en waarmee we als partij rekening hebben te houden.

amsterdam

In Amsterdam hebben enkele tientallen zelforganisaties van migranten elkaar gevonden in het ,,Samenwerkingsverband van democratische organisaties van migranten''. Zij zijn daardoor een politieke machtsfactor geworden waar rekening mee gehouden moet worden. Dit kwam tot stand in de voorbereiding van de Princenhof-conferentie waarbij bleek dat eigen machtsvorming belangrijk was om volwaardig gehoord te worden en deel te kunnen nemen. Duidelijk werd ook dat — hoe verscheiden de samenstelling van migranten ook is — ze allemaal op eenzelfde manier te lijden hebben onder de verschijnselen van racisme en een niet-gelijke behandeling vanuit de overheid.
Deze conferentie, georganiseerd door het gemeentebestuur en de zelforganisaties, heeft als uitkomst een pré-advies van het college van B & W om te komen tot een geïntegreerd gemeentelijk anti-racisme-beleid met uitgewerkte voorstellen naar alle gemeentelijke bedrijven, instellingen en diensten. In deze beleidsvoorstellen zit verwerkt hoe de gemeente mee kan helpen de achterstandssituatie op te heffen.
Realisering van het beleid vraagt uiteraard vanuit de maatschappij een kritische begeleiding.

FOTO: ANNE VAILLANT

Een deel van het forum op de verkiezingsconferentie. V.l.n.r. Bert Holvast (CPN), Antonietta Tanja (PPR), Herma Pley (VVD) en Victor Bruins Slot (CDA).

gelijke rechten

Wat betekent dit nu voor de partij bij het opstellen van een verkiezingsprogramma en kandidatenlijsten. Een belangrijk element zal zijn het opnemen van rechten geformuleerd door de zelforganisaties als het gaat om hun posities. Programmatisch uitwerken naar de beleidsterreinen toe op basis van het anti-racisme-beleid van de partij.
Daarbij opgemerkt dat er ook veel gemeenschappelijks is waarvoor buitenlanders en Nederlanders zich geplaatst zien, zoals het optreden tegen het sociale afbraakbeleid van deze regering.
Voor het samenstellen van een kandidatenlijst is het nodig daar waar mogelijk, af te wegen of er migranten als kandidaat gesteld kunnen worden. Bij het stellen van migranten als kandidaat gaat het ook om het vraagstuk kaders en kader-vorming in de partij.
Uitgangspunt voor de partij is echter niet het paternalisme van: we zullen wel vormingscursussen organiseren e.d.
In de zelforganisaties van migranten hebben zich kaders ontwikkeld. Als die lid geworden zijn van de partij moeten zij volwaardig deel kunnen uitmaken van het partij-leven. Er zal dus ruimte binnen de organisatie-structuur moeten worden gemaakt, ook voor andere vormen van politiek bedrijven. Waarbij we als partij wel verantwoordelijkheid moeten tonen dat daar waar nodig hulp te bieden in alle mogelijke vormen.

politiek op straat

In de campagne zal het hebben van migranten als kandidaten ook eisen stellen aan de vorm waarin campagne gevoerd gaat worden. Materiaal in meerdere talen. Visueel materiaal, foto's, video e.d., maar ook het houden van speciale bijeenkomsten voor migranten naast de gezamenlijke openbare bijeenkomsten. Te overwegen valt om terug te keren tot een oude vorm van politiek maken, namelijk de straatbijeenkomst met korte speeches, films en straattheater.

Paul Mylonas
Dik de Boer

nieuwe initiatieven van het vrouwenoverleg

Het landelijk vrouwenoverleg van de CPN van 30 maart j.l., het eerste na het kongres, ging over ons aktiviteitenplan voor 1985. Vorig jaar hebben we veel tijd en energie gestoken in het uitwerken van ideeën over drastische arbeidstijdverkorting, wat resulteerde in de uitgave van een speciale ,,Eenheid'' van de CPN-vrouwen over ATV. Dit jaar zal het op sociaal-ekonomisch gebied vooral gaan over de machtsvorming voor deze eis en over de koppeling van strijd voor drastische ATV aan korte termijn-eisen en verlangens van vrouwen.

atv-kampagne

Hoe staat het met de ATV-kampagne? Wat is er met de vrouwen-ATV-krant gebeurd? Een rondje langs de distrikten. In Rotterdam nam het aktieberaad van de CPN het initiatief voor een plaatselijke ATV-aktieconferentie. Inzet is het omkeren van de verdeel- en heers-politiek van de regering Lubbers in een bundeling van eisen en strijdposities van mensen met en zonder betaald werk; met name vanuit de positie van mensen zonder betaald werk inbreken in de (vakbonds)strijd voor arbeidstijdverkorting en de mogelijkheden voor doorbraken op gemeentelijk niveau uitzoeken. De ATV-krant van CPN-vrouwen wordt opgestuurd aan alle mogelijke deelnemers/sters. Verder hebben alle leden deze krant ontvangen.
In Haarlem wordt in mei een scholing over ATV georganiseerd. In Den Haag en Delft is drastische ATV de centrale leus van de (gezamenlijke) 1 mei-vieringen. In het distrikt gaat een ATV-werkgroep van start. Ook in Utrecht staat ATV op 1 mei centraal. De krant is naar alle leden gegaan. In Groningen is ATV geen hoofdpunt in de partij-aktiviteiten. Er is wel een overleg van vrouwengroepen die op gemeentelijk en provinciaal niveau een kampagne voor ATV wil opzetten. In Amsterdam wordt er geprobeerd een plaatselijk komitee voor drastische ATV op te richten. In Beverwijk is de leuze op 1 mei: ,,25 uur is genoeg''. Zoals bekend speelt ATV bij Hoogovens. In mei organiseert de CPN een open diskussie-avond over ATV. In Lelystad is een grote openbare vergadering over dit thema gepland, waarvoor alle politieke partijen worden uitgenodigd. De vrouwen-ATV-krant is ingebracht in het vrouwenplatform. In meerdere plaatsen is de krant op 8 maart ook naar buiten toe verspreid. De Kamerfraktie tenslotte gaat zich sterk maken voor het gebruiken van de zogenaamde meevallers in de voorjaarsnotatijd voor ATV.
We konkludeerden uit dit rondje, dat er her en der wel initiatieven worden genomen, maar dat een ATV-kampagne ook in de partij nog steeds nodig is. De vrouwen-ATV-krant is in sommige distrikten goed en in andere helemaal niet verspreid. Ook de diskussie erover moet verder gestimuleerd worden. Op de 1 mei-vieringen moet de vrouwen-ATV-krant aanwezig zijn en dus moet deze bijgedrukt worden. Regelmatige berichtgeving over de stand van zaken binnen en buiten de partij is gewenst, in een ATV-bulletin of in de ledenkrant. Deze voorstellen zullen worden ingebracht in de ATV-kampagneploeg van de partij.

vrouwenbeweging

Het praten over de ATV-kampagne was aanleiding om stil te staan bij de kracht die de vrouwenbeweging zelf kan opbrengen om druk te zetten achter dit soort feministische, kommunistische eisen. Gekonstateerd werd, dat er nogal wat feministisch kader overgestapt is naar de vrouwenwerkbeweging; en dat grote groepen vrouwen in het defensief gedrukt worden door de tweeverdienerswet en de afroepkontrakten. We stelden ook vast dat er een rechtse tegenbeweging op gang gezet is. De Stichting Vrije Vrouwen, met vele mannen in het aanbevelingskomitee, richt zich zelfs met name tegen drastische ATV en de gevolgen voor de herverdeling van het betaalde en onbetaalde werk tussen mannen en vrouwen. Wat dat betreft is rechts misschien wel meer overtuigd van de (revolutionaire) werking van drastische ATV dan links.
Een strategie-diskussie waarin al dit soort zaken aan de orde zijn, is hoofd-agendapunt van het volgende vrouwenoverleg.
Overigens zijn diverse vrouwenorganisaties landelijk nog vertegenwoordigd in de Populierwerkgroep die zich onder de noemer ,,herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid'' bezig houdt met arbeidstijdverkorting. Deze werkgroep organiseert in september een kongres, met ,,positieve aktie'' als vermoedelijk hoofdthema. Salomé Bentinck en Annel van Houts zullen de komende tijd voor de CPN-vrouwen deelnemen aan deze werkgroep.

afroepkontrakten

Flexibilisering in de vorm van afroepkontrakten komt steeds meer voor en het zijn vooral vrouwen die gedwongen zijn om deze slechte arbeidsvoorwaarden te accepteren. In Beverwijk hebben een aantal vrouwen de koppen bij elkaar gestoken om te kijken welke rechtspositionele verbeteringen als eerste nodig en gewenst zijn. Dit soort flexibilisering wordt vaak gepresenteerd als het nieuwste snufje op emancipatiegebied, maar het is duidelijk dat het haaks staat op het streven naar herverdeling van arbeid binnens- en buitenshuis. Je kan doodeenvoudig niks plannen.

tweeverdienerswet

De zogenaamde kleine bijverdieners gaan er door deze wet op achteruit; en inmiddels namen dan ook al 50.000 vrouwen ontslag. Nu zeggen de grote politieke partijen dat ze ,,het niet zo bedoeld hadden''. De CPN kan een eigen geluid laten horen. Het idee van de CPN-Kamerfraktie om hierover een tribunaal te organiseren, wordt overgenomen. Een tribunaal over de tweeverdienerswet zou te kombineren zijn met het aan de orde stellen van de afroepkontrakten. Daarmee richt je je duidelijk op een groep vrouwen die politiek moeilijk te organiseren zijn. Inhoudelijk kan zo'n tribunaal materiaal opleveren voor de verdere uitwerking van individualisering van inkomens. Praktisch-politiek valt er iets te halen als we de druk verhogen. Een aantal vrouwen gaan de ideeën voor zo'n tribunaal uitwerken. Daarbij moeten we natuurlijk aansluiten bij de initiatieven die er al genomen worden door bijvoorbeeld vakbondsvrouwen. Het Breed Platform van Vrouwen voor Ekonomische Zelfstandigheid organiseert op 10 mei een manifestatie in Den Haag over de negatieve gevolgen van de tweeverdienerswet. Rieme Wouters gaat als vertegenwoordigster van de CPN-vrouwen deelnemen aan dit landelijk Breed Platform.

sociaal-kultureel

We hebben er een nieuwe landelijke werkgroep van het vrouwenoverleg bij, voorlopig ,,sociaal-kulturele'' werkgroep geheten, die aktiviteiten gaat ontplooien rond de noemer zelfbeschikkingsrecht van vrouwen over eigen lijf en leven. Met welke onderwerpen de werkgroep aan de slag gaat, staat nog open, maar waarschijnlijk zal het ,,gezinsdenken'' er één van zijn. De zes vrouwen die zich opgaven, gaan zich tevens buigen over de invulling van de feminismescholing in juni.
De tijd was op. In het kort zijn nog het werkplan van emancipatiewerkster Anneke Teunissen besproken en het voorstel van de DKP voor een internationale meningsuitwisseling over kommunistische vrouwenpolitiek. We willen wel meedoen aan de meningsuitwisseling, maar niet aan de eveneens voorgestelde manifestatie.
De samenstelling van de begeleidingskommissie van de emancipatiewerkster is enigszins gewijzigd: Annel van Houts, Franciën Pingen, Piek van der Reyt en Minke Wagenaar maken er nu deel van uit. De koördinatiegroep is uitgebreid en bestaat nu uit: Amy Koopmanschap, Marleen Schippers, Loes Steensma, Anneke Teunissen en Simone Walvisch.
Tenslotte de datum van het volgende landelijk vrouwenoverleg: vrijdag 24 mei van 18.00 tot 22.00 uur, op de Hoogte Kadijk 145 te Amsterdam (met broodjes).
Joke van der Zwaard

rsv in de partij

Niet alleen de media en het parlement hebben zich beziggehouden met RSV: ook in de partij is uitgebreid gediscussieerd over de betekenis van de Parlementaire Enquête en de conclusies van communisten.
Dat gebeurde o.a. in 10 openbare avonden (Heyplaat, Vlissingen, Dordrecht, Purmerend, Amsterdam, Wageningen, Tilburg, Breda, Eindhoven, Schiedam). Er was een forum in de RAI (3 februari), een discussie in het partijbestuur en een forum georganiseerd door het IPSO. (Voor het IPSO is het mede de aanleiding geweest voor een nieuwe uitgave, n.l. een bundel artikelen over industriepolitiek);
De openbare avonden verschilden van karakter, maar de opkomst was meestal behoorlijk (van 15 tot 60) en de discussies zeer stimulerend.

bitterheid

Er waren nogal wat bijeenkomsten in plaatsen waar een ieder het drama van RSV aan den lijve of van zeer nabij had meegemaakt.
Alle bitterheid over het verloren gaan van de scheepsbouw en de grote werkloosheid klinken hier terug in het verwijt aan de rechtse partijen dat zelfs het vonnis over de schuldigen niet geveld wordt. En met woede werd verteld hoe Van Aardenne en Lubbers nu nog, via slinkse omwegen van het RSV drama profiteren.
Koos Hollandia (=fam. Lubbers) kocht terreinen uit de boedel van RDM, om door te verhuren aan een offshore bedrijf — terwijl volgens dit kabinet en voor RDM géén offshore toekomst kon zijn, en terwijl Van Aardenne overname van de dokken (voor een zacht prijsje) door de gemeente tegenhield.
Of het verhaal hoe voor een RSV-directeur een jacht gebouwd werd terwijl de werkbonnen op naam van een supertanker (door de overheid mee gefinancierd) moesten worden gezet.
Ook in de wet zitten te veel mazen, werd gekonstateerd. Terwijl arbeidsongeschikten en werklozen ,,levenslang" krijgen, blijkt de onrechtmatige hoge vakantiegelduitkering aan de leden van de Raad van Bestuur, als economisch delict, al verjaard te zijn!
De Stichting Werkmetaal die in de Rijnmond ex-werknemers ,,overnam" blijkt in de praktijk als grote koppelbaas te functioneren: de mensen hebben geen enkele zekerheid.

politiek antwoord

Het viel niet altijd mee in deze woede, bitterheid en uitzichtloosheid tot een politiek antwoord te komen. De wet op de Ondernemingsraden en het falend beleid inzake de industriepolitiek stonden vaak centraal in die afdelingen waar RSV niet de regionale economie beheerste.
Verschillende bedrijfservaringen en de aanwezigheid van aktieve vakbondskaders betekenden boeiende discussies.
Conclusies zoals die in de brochure ,,Lessen in Macht" staan, werden onderstreept en aangescherpt. Democratisering is daarbij het uitgangspunt. De personeelsvertegenwoordiging moet dringend meer bevoegdheid krijgen.
Velen waren van mening dat de leiding van de vakbeweging te weinig gedaan heeft.
Ondernemingsraden moeten meer financiële mogelijkheden krijgen om externe deskundigheid aan te trekken — hoewel je je moet realiseren dat de taak van die externe persoon is het beter gebruiken van de kennis die in bedrijf en O.R. aanwezig is! De informatieplicht moet ook zo geregeld worden dat ontsnappen niet mogelijk is.
Parlement (wetgeving) en O.R. (vetorecht) kunnen helpen voorkomen dat altijd dezelfde mensen op knooppunten van belangen komen te zitten (commissaris van een bedrijf én directeur van de bank van dat bedrijf).
Accountants zijn net zo onafhankelijk als de informatie die ze van de bedrijfsleiding krijgen. Toch zou het nuttig zijn als Ondernemingsraadsleden hun rapporten konden krijgen. De omschakeling van militaire op civiele produkties is een moeilijk probleem. Zolang er militaire produktie is moet je zorgen dat die niet in particuliere handen komt. Er is een machtige lobby van wapenproducenten die via de militairen de beslissingen over aankoop van wapentuig en keuze van materieel beïnvloeden (denk aan de uit de pan gerezen kosten van de Walrus). Bovendien ligt hier ook een verbinding naar de kernenergie.

Van Aardenne volhardt in zijn uiterst fantasieloze scheepsbouwbeleid. Na de ADM wordt nu de scheepsnieuwbouw verder naar de vernieling geholpen. Op de foto protest van het personeel van Van der Giessen-de Noord

linkse industriepolitiek

Tenslotte bestond bij velen de behoefte om nader te discussiëren over de invulling van een linkse industriepolitiek. Hoewel wij niet op de ondernemersstoel kunnen en moeten gaan zitten, moeten we wel uitgangspunten formuleren en uitwerken.
Kiezen voor de scheepsbouw betekent: steunverlening.
En steun is zinvol als het geen cadeautje voor de banken is maar tot werkgelegenheid en vernieuwing leidt. Ondernemingsraden kunnen misschien een rol spelen bij controle. Er moeten eisen aan de produktie gesteld worden: voorzien in maatschappelijke behoeften, milieu sparend, energie zuinig, van betekenis voor de regio enz.
Er valt hier nog veel over door te discussiëren. Want het mag toch niet voorkomen dat enerzijds Shell en Esso miljarden winsten behalen, o.a. uit de nationale aardgas- en oliereserves, en dat ze anderzijds hun tankers in Korea laten bouwen en daar nog overheidssubsidie op toe krijgen, en tenslotte de bewoners van Charlois moeten tolereren dat hun straten en pleinen voor de gaswinning moeten worden opgebroken. Driedubbel pakken heet dat.

Evelien Eshuis

nogmaals de ptt-spreiding

In de laatste week van maart was er opnieuw een debat in de Tweede Kamer over de verhuizng van de Centrale Directie van de PTT naar Groningen. En hoewel er niet zoveel aandacht aan werd geschonken in de media, was dit toch een belangrijk debat. En wel voornamelijk door wat er aan vooraf ging. Er gebeurden in maart kort achter elkaar vier dingen:
1. De PTT kwam met een bijgesteld spreidingsplan, derde versie, waarover de samenstellers zeggen dat dat het voor het vorm geven aan ,,de besturing van een bedrijf met zo'n 100.000 functies . . . een zware, zo niet onmogelijke opgave (zal) zijn". De zogenaamde Begeleidingscommissie Spreiding PTT ziet er absoluut geen brood meer in, ditzelfde geldt voor de directeur-generaal Wit, die trouwens al vaker heeft doen blijken geen enkel vertrouwen te hebben in de verhuizing van zijn bureau naar Groningen.
2. Er komt een brief van het ministerie van Verkeer en Waterstaat waarin het standpunt van het kabinet over het hierboven genoemde Spreidingsplan wordt uiteengezet. Nelie Smit-Kroes onderschrijft niet alleen de negatieve conclusies van de Begeleidingscommissie, maar versterkt dit nog door te vinden dat de Begeleidingscommissie ,,nog te optimistisch" is geweest. Duidelijk is dat ook zij niets meer voelt voor de spreidingsgedachte. Zij vindt: ,,de risico's voor een adequate taakuitvoering en het uit de hand lopen van de kosten zijn groot."
Maar zij vindt ook dat de Kamer ,,herhaaldelijk (heeft) uitgesproken dat aan de spreidingoperatie inclusief de randvoorwaarden niet mag worden getornd".
3. Hoe het kabinet werkelijk denkt over het Spreidingsbeleid blijkt uit een brief aan de Tweede Kamer die tegelijkertijd met de brief over de PTT verschijnt. Hierin wijzigt de regering haar beleid inzake de Spreiding van Rijksdiensten in een beleid van vestiging van nieuwe diensten en aanvulling van bestaande diensten tot zelfstandige, op afstand bestuurbare eenheden. Waarom?
   — De sociale, organisatorische en financiële nadelen van de overplaatsingen overtreffen de voordelen;
   — voortzetting van het Spreidingsbeleid rijksdiensten zou voorts de problemen van de regio Den Haag vergroten.

Dat geldt nu juist in hoge mate voor de overplaatsing van de Centrale Directie van de PTT.

We hebben dat standpunt trouwens meer gehoord. In 1980 diende de CPN-afgevaardigde Joop Wolff in de Kamer een motie in, waarin werd aangedrongen ,,haar plannen voor de spreiding van rijksdiensten toe te spitsen op nieuw in te stellen diensten".
4. De regering neemt een besluit met betrekking tot het aantal leveranciers van digitale telefooncentrales, dat niet in overeenstemming is met de voornemens van de PTT-directie op dat gebied.
De voorgenomen vervanging van de huidige telefooncentrales door zogenaamde digitale centrales is een grote en dure operatie. De kosten ervan worden ruwweg geschat op *f* 6 tot *f* 8 miljard gulden voor de vervanging van naar schatting 1400 centrales. Deze vervanging is voornamelijk van belang voor grote zakelijke gebruikers. Bedrijven zullen niet alleen spraak, maar tevens computerdata, telex, facsimilé en zelfs videobeelden kunnen uitwisselen. De ,,gewone" telefoonabonnee zal er niet zoveel van merken, behalve dat hij misschien wat sneller aansluiting krijgt en de rekening wat hoger wordt want die 8 miljard moet toch ergens vandaan komen.

Het plan van de PTT voor digitalisering hield in dat deze zou worden uitgevoerd door de joint venture AT&T/Philips samen met het Zweedse concern Ericsson. Er is echter belangrijke politieke druk uitgeoefend, zowel vanuit de Kamer als vanuit het kabinet om ook het Amerikaanse concern ITT er bij te betrekken, temeer daar dit concern had aangekondigd bij Schiphol HET centrale distributiepunt voor computers en aanverwante waren voor Europa te vestigen. ITT zal nu over drie jaar aan de digitalisering deelnemen om dit proces te versnellen.
Directeur-generaal Wit was niet zo gelukkig met dit besluit van de regering, het zou:
   — en belangrijke taakverzwaring voor het staatsbedrijf betekenen;
   — de financiële middelen om het hogere tempo mogelijk te maken moeten nog gevonden worden;
   — er wordt een extra beroep op de PTT-organisatie om de inpassing van drie verschillende telefoonsystemen (waarvan twee nieuwe) in het net te realiseren.

De digitalisering stelt al grote eisen aan de know-how zeker nu als gevolg van het voorgenomen spreidingsbeleid veel technische kennis verdwijnt naar het bedrijfsleven, omdat de PTT-ers niet zo graag verhuizen.

zo rijpt de vrucht

Je zou zeggen: dit alles moet toch het einde van de PTT-spreiding zijn. Het personeel is er al lang tegen, de directie van het bedrijf, het bedrijfsleven, de minister en het kabinet zijn er eigenlijk tegen — alleen de meerderheid van de Kamer is er nog voor. Die zou nu toch wijzer moeten zijn.
Maar niets van dat alles. In de Kamer verklaarde Nelie Smit-Kroes dat de spreiding van de PTT zou worden uitgevoerd, dat de regering er zelfs nog eens 20 miljoen extra tegenaan gooit, en vermeed zij een rechtstreeks conflict met de Kamermeerderheid.
Is er dus niets meer aan te doen? Gaan ze ondanks alles door met de heilloze verhuizing van de PTT-Centrale Directie? In het standpunt van de Begeleidingscommissie stond een zinnetje dat door het Kabinet nog eens extra is onderstreept. Dit is die zin: ,,Vermeldt dient in dit verband dat als de bedrijfsleiding stelt dat het onderhavige spreidingsplan uitvoerbaar is, zij daarbij uitgaat van de expliciete vooronderstelling dat ingevolge de uitkomsten van de studie-Steenbergen niet wordt ingegrepen in taak en functie van de PTT". ,,Mocht dit wel gebeuren, nu of op langere termijn, dan vervalt daarmee het predikaat 'uitvoerbaar' ".
De studie-Steenbergen, van de commissie-Steenbergen, is gericht op de plaats, de taak en de functie van de PTT in de informatica. En de grote vraag is nu hoe zullen de conclusies van deze commissie luiden
Die commissie zal ongetwijfeld concluderen dat dat bedrijf de taken waarvoor het staat niet aan kan — en eigenlijk zegt iedereen behalve de meerderheid van de Tweede Kamer dat al — en dan is de vrucht rijp voor privatisering.
Na de bank- en girodiensten van de PTT, dreigen nu dus ook de post- en telecommunicatiediensten te worden geprivatiseerd. En zo is de inzet van het hele gebeuren: het voortbestaan van de PTT als staatsbedrijf, de werkgelegenheid van duizenden ambtenaren — iets waarmee we ons best eens mogen bemoeien.

Ton Pothoven

amsterdams beleid tegen seksueel geweld

het amsterdamse ♀♀-klankbord

Niet zonder vrolijkheid werd begin februari 1985 de nota **Amsterdam vráágt erom: een aktief beleid tegen seksueel geweld** aangeboden aan de Amsterdamse gemeenteraad. Een ondergrondse aktiviteit in een vreeswekkende voetgangerstunnel waarvoor behalve de wethouder voor vrouwenemancipatie tevens de wethouder voor ruimtelijke ordening was uitgenodigd. De laatste, om duidelijk te maken dat plaatsen als de bewuste voetgangerstunnel met het oog op (angst voor) seksueel geweld anders, of zelfs helemaal niet gebouwd moeten worden. Dat vond de verantwoordelijke wethouder ook en aangezien de tunnel in andere opzichten al eerder had afgedaan, deed hij vlot de toezegging deze binnenkort af te sluiten, wat inmiddels gebeurd is. Gaat het college van B & W in dit tempo door met het overnemen van aanbevelingen uit **Amsterdam vráágt erom**, dan nodigen we vrouwen uit ,,de rest van Nederland" direkt uit in Amsterdam een veilig heenkomen te zoeken...

De nota is officieel ingediend door raadsleden van de CPN, PSP, PPR en D'66, maar feitelijk het produkt van een veel bredere, en grotendeels buiten-parlementaire samenwerking. Zij is geschreven door vrouwen van het CPN-♀♀-klankbord in samenspraak met vele vrouwen-(groepen) en een enkele man die in de stad aktief zijn in strijd, beleid en hulpverlening rondom seksueel geweld tegen vrouwen: Tegen Haar Wil, Blijf van m'n Lijf, ambtenaressen, onderzoeksters, buurthuiswerksters, vrouwen van verschillende politieke partijen, politiemensen etc. In **Amsterdam vráágt erom** wordt de gemeente dringend verzocht meer te ondernemen tegen seksueel geweld dan alleen het sympathiek subsidiëren en verbeteren van de hulpverlening achteraf, aan vrouwen die seksueel misbruikt of mishandeld zijn. Deze aansporing tot beleid dat zich evenzeer moet richten op het mogelijk voorkómen van seksueel geweld gaat vergezeld van vele konkrete aanbevelingen, uiteenlopend van onderwijs- en voorlichtingsprojekten tot ,,veiligheidsvoorschriften" voor de stede- en woningbouw, van aktieve opsporing van vrouwenhandelaren tot het instellen van vertrouwensartsen voor vrouwenmishandeling.

Vanuit het CPN-vrouwenklankbord gezien is de totstandkoming van deze nota over seksueel geweld een voorbeeld dat aardig in de richting komt van een manier van politiek maken die we ons voorstelden toen we ons drie jaar geleden opmaakten voor een aktieve, kollektieve bemoeienis met de stadspolitiek van vooral onze eigen raadsfraktie. Prioriteit voor feministiese politiek, samenwerking door politieke scheidslijnen heen, gedeelde verantwoordelijkheid tussen raadsleden en aanverwante ,,niet-raadsleden", dat waren de belangrijkste voorwaarden waaronder we de politiek in wilden.

verschillen tussen vrouwen

Het is allemaal niet van een leien dakje gegaan. Het eerste jaar na de verkiezingen kwam het klankbord nauwelijks toe aan het inhoudelijk uitwerken van feministiese stadspolitiek. Van een eensgezinde groep vrouwen die gezamenlijk de strijd waren aangegaan tegen de witte hetero-mannen-kultuur van de partij en de parlementaire politiek, kregen we te maken met vrouwen op verschillende posities, zoals wethoudster, raadslid, duo-raadslid, klankbordvrouw, districtsbestuursvrouw, met verschillende belangen en inzichten. We kregen te maken met de andere posities waarvanuit zwarte en witte vrouwen politiek maken. Ons verzet tegen de witte hetero-mannen manier van politiek maken verbond ons, maar dat bleek nog geen garantie voor overeenstemming over hoe wij het dan in de praktijk anders wilden gaan doen.

De partij en de dagelijkse praktijk van het raadswerk liet ons nauwelijks ruimte om deze — vanzelfsprekende — problemen aan te pakken en om een goede onderlinge samenwerking op te bouwen. Vanaf het begin af aan werden we geconfronteerd met een heftige partij-strijd zowel in de fraktie als in het district (met als resultaat het vertrek van Laurens Meerten). De vrouwen kregen óf overal de schuld van óf er waren enorm hooggespannen verwachtingen over onze inbreng. Vanwege de onbekendheid met het raadswerk, vergde het overeind blijven in de dagelijkse praktijk van het raadswerk sowieso al een enorme krachtsinspanning.

losser van de partij

Na een jaar was de stemming beneden nul en waren we aardig gefrustreerd in al onze idealen. Het voortdurend innemen van standpunten in de partijstrijd, de onderlinge onduidelijkheden tussen de klankbord-vrouwen, de voortdurende diskussies over de manier van werken zonder dat we met andere inhoudelijke feministiese onderwerpen bezig waren, hadden als gevolg dat steeds meer klankbord-vrouwen afhaakten. Het klankbord heeft toen resoluut besloten anders te gaan werken. Besloten werd om ons helemaal niet meer te bemoeien met de partijpolitiek. We werkten alleen nog inhoudelijk aan de feministiese hoofdpunten van het verkiezingsprogramma, namelijk werkgelegenheid, lijfpolitiek, sociale zekerheid en buitenlandse vrouwen. We hebben ons met deze onderwerpen alleen op de stadspolitiek gericht. Het klankbord kreeg de vorm van een steunfraktie op beleidspunten. De vier hoofdthema's vormden de dikke rode draad door de diskussies en de aktiviteiten van de maandelijkse vergaderingen en er werd niet meer voortdurend gereageerd op de alledaagse kommissie- en raadsagenda, waardoor je aan het langeretermijn-werk niet toekwam. Ook werd één van de heersende principes, dat iedereen overal van af moet weten, losgelaten. In sub-groepen van 4 à 5 vrouwen wordt tussen de klankbordvergaderingen aan de genoemde thema's gewerkt. Het was dus een keuze voor een autonome manier van werken t.o.v. de partij (en de fraktie in haar totaliteit) en haar diskussies. De verkiezingsleus van ,,zij aan zij" veranderde in de praktijk langzamerhand in ,,zij hun weg en wij de onze".

resultaten

Deze manier van werken heeft de afgelopen twee jaar op het gebied van de stadspolitiek zichtbare resultaten gehad. Het klankbord is sinds die tijd een stabiele groep van zo'n 15 vrouwen geworden.

Wat betreft de sociale zekerheid is er samen met mensen uit de partijgroep sociale zekerheid een nota geschreven over de sociale dienst. Rond deze nota zijn goede kontakten opgebouwd met vrouwengroepen zoals Comité vrouwen in de bijstand, de vrouwenvakbond, ombudsvrouw. Zaken als klinkbrieven, het optreden van soc. dienstambtenaren en het begrip economische eenheid zijn met succes aan de orde gesteld.

Wat betreft werkgelegenheid heeft het klankbord in samenwerking met vrouwen van PvdA, PSP en PPR een nota over ATV bij de gemeente Amsterdam geschreven, die het echter niet gehaald heeft in de CPN en de PvdA-fraktie, waardoor het niet officieel als nota ingediend kon worden. Als raadsadres heeft het echter zeker een rol gespeeld. Vanuit de klankbord-vergaderingen zijn de diskussies over ATV in de gemeenteraad steeds goed voorbereid. Uiteindelijk leidde dit tot een fel debat en jammer genoeg ook tot een verdeeld stemgedrag van de CPN over ATV in de gemeenteraad.

Wat betreft seksueel geweld heeft het klankbord zich behalve met de totstandkoming van de eerdergenoemde nota (en nu de organisatie van een studiedag erover) ook veel bezig gehouden met het prostitutiebeleid samen met andere raadsvrouwen. Konkreet resultaat is b.v. het onlangs genomen besluit tot een vergunningenstelsel voor prostituées.

Buitenlandse vrouwen is een onderwerp waar we als — witte — klankbordvrouwen niet veel verder mee gekomen zijn. Op bepaalde onderwerpen als b.v. het beleidsplan en subsidiebeleid, was er wel inbreng.

Behalve de buitenlandse vrouwen was er inhoudelijk dus zeker een goede inbreng, waarbij op veel punten werd samengewerkt met vrouwen uit de stad en vrouwen binnen de raad. Binnen de fraktie bleek dat vrouwenpunten die — ogenschijnlijk — niet met de belangen van mannen botsten, zoals b.v. de nota seksueel geweld, zonder al te veel moeite door de fraktie werden overgenomen. Daar waar de belangen van vrouwen en mannen botsten (ATV, positieve diskriminatie bij b.v. aktief overplaatsingbeve diskriminatie bij b.v. aktie overplaatsingsbeeen deel van de fraktie gesteund.

isolement en machtsvorming

Naast de bovengenoemde positieve resultaten ziet klankbord ook een aantal negatieve gevolgen van de gekozen manier van werken. Door ons afzijdig te houden van partij-aktiviteiten (er zijn b.v. nauwelijks klankbord-vrouwen naar de conferenties en het afgelopen congres gegaan) zijn we van ,,zij aan zij", via ,,onze weg", binnen de partij in de ,,zij-lijn" terecht gekomen.

We hebben het idee dat het district eigenlijk nauwelijks weet wat we doen en er eigenlijk ook niet zo in geïnteresseerd is (op alle conceptnota's over seksueel geweld die we aan partijmensen opstuurden kregen we niet één reaktie!). Het lijkt erop of je nog steeds beoordeeld wordt op de mate waarin je op verschillende partij-aktiviteiten aanwezig bent en je profileert, voor welke funkties je je beschikbaar stelt (het aantal dubbel-funkties is nog steeds niet afgenomen), terwijl we juist duidelijk hebben proberen te maken dat wij vinden dat verantwoordelijkheden gespreid moeten worden en dat mensen naast politiek werk, tijd moeten hebben voor een privé-leven. We hebben het gevoel dat er in de partij te weinig afwegingen en beoordelingen gemaakt worden over de inhoud en de manier van politiek maken.

Door ons niet meer met de partijpolitiek te bemoeien, zijn we vooral invloed op de manier van politiek maken, zowel binnen de partij als binnen de gemeenteraad (en ook de fraktie) kwijt geraakt. Dit vinden we eigenlijk niet goed. We hebben nog steeds grote kritiek op de autoritaire manier waarop de politiek funktioneert. Van het kollektief funktioneren van de fraktie, van gelijkwaardigheid tussen de partijvrouwen op verschillende posities is nog niet veel terecht gekomen. Een goede beoordeling van het politiek systeem en het spanningsveld dat er is tussen verantwoordelijk bestuur en beweging en concreet binnen de gemeenteraad tussen het college en zijn wethouders en de raad, wordt niet gemaakt.

Goede inhoudelijke standpunten hebben is één ding. Even belangrijk is het echter om als feministen macht uit te oefenen om die standpunten ook tot de politieke praktijk te maken. Het klankbord heeft zich de afgelopen twee jaar vooral met het eerste bezig gehouden. Het tweede is er — noodgedwonngen — bij ingeschoten.

Het is de vraag of wij die machtsvorming tot alleen de vrouwen binnen de CPN willen beperken. Sinds ruim een jaar draait ook het PPR-duo-raadslid met de klankbordvergaderingen mee. Wij merken dat wat vrouwenzaken betreft, de scheidslijn tussen PSP, PPR en CPN minimaal is. Ook denken wij dat het met name deze partijen zijn waarmee wij wat betreft manier van werken het meest verwant zijn.

De manier van werken en met wie we willen samenwerken zijn diskussies waar het Amsterdamse vrouwenklankbord zich zo langzamerhand weer mee bezig gaat houden. We willen nu ook weer naar de partij naar buiten treden. Dit artikel is daar een eerste aanzet toe.

FOTO: ANNE VAILLANT

het ipso op de hoogte kadijk

In januari is het IPSO verhuisd van de Nieuwe Leliestraat naar de Hoogte Kadijk. Naast het feit dat het IPSO nieuwe huisvesting heeft gevonden, hebben zich nog een aantal veranderingen voorgedaan.

Ingrijpende veranderingen in de politieke kultuur van de linkse beweging en van de partij in het bijzonder hebben ook het IPSO niet onberoerd gelaten.

Het aantal aktiviteiten binnen het instituut nam in snel tempo af. Het resultaat was, dat het IPSO niet meer een vanzelfsprekende ontmoetingsplaats van linkse, kommunistische intellektuelen is, wat b.v. nog wel het geval was in de periode van 1978 tot 1982.

Een aantal maanden geleden is er een nieuwe start gemaakt en zijn er twee nieuwe medewerkers aangetrokken. Huidige vaste medewerkers van het IPSO zijn Henk Krijnen en Trix v.d. Kamp. Zij zijn beiden aangesteld om de huidige aktiviteiten op het IPSO te koördineren. De aktiviteiten waarop medewerkers van het IPSO zich nu richten zijn te onderscheiden in een drietal terreinen te weten: de bibliotheek, de uitgeverij en onderzoek en projekten. Wij willen in een viertal artikelen ingaan op deze aktiviteiten. Te beginnen met dit stuk waarin we nvl. op de werkzaamheden rondom de bibliotheek zullen ingaan. Vervolgens willen we aandacht besteden aan de uitgeverij en de onderzoeksaktiviteiten om af te sluiten met een artikel over het IPSO in het algemeen.

de bibliotheek van het ipso

Kenmerkend aan het huidige bestand van de bibliotheek is dat deze willekeurig van aard is. Medewerkers van het IPSO (staf, bestuur en vrijwilligers) hebben ,,spontaan", d.w.z. in het voetspoor van de onderzoeksaktiviteiten en hun diskussies, een bibliotheek doen ontstaan. Het ontbreken van een overwogen aanschafbeleid heeft geleid tot een diskussie over de funktie die een IPSO-bibliotheek in de toekomst zou kunnen krijgen.

In de eerste plaats zou de IPSO-bibliotheek een handbibliotheek moeten worden voor mensen die actief zijn binnen en rondom het IPSO. Op zo'n manier dat zij mensen een hoeveelheid basisliteratuur kan verstrekken die binnen de doelstellingen van het IPSO passen. Dit betekent dat de bibliotheek niet in de eerste plaats een uitleenfunktie zal hebben, alhoewel er wel boeken geleend kunnen worden.

Een tweede funktie van de bibliotheek en het IPSO-archief is dat zij mensen een sleutel in handen geeft zodat zij zichzelf toegang tot de geschiedenis van het kommunisme in Nederland kunnen verschaffen. Met steun van het IPSO zou de toegankelijkheid van het materiaal, voor de bestudering van deze geschiedenis, kunnen vergroten door afstemming plaats te laten vinden tussen partij-archief, waarheid-documentatie en IPSO-archief en boekenbestand. Om aan deze twee funkties verder inhoud te geven zal nog het één en ander moeten gebeuren. Op het ogenblik begint er echter lijn in het geheel te komen en kan men zeggen dat een eerste grove selektie heeft plaats gevonden.

De komende tijd zal besteed moeten worden aan inventariseren, herindelen en plannen maken, in de toekomst is het de bedoeling een aanschafbeleid te voeren waar een budget voor vrijgemaakt wordt op de komende begroting. Het ziet er echter niet naar uit dat we tegen die tijd personeel kunnen aantrekken om de werkzaamheden te verrichten. Daarom hebben wij ook in de vorige ledenkrant een oproep geplaats voor vrijwilligers.

Tot slot van dit artikel wil ik nogmaals vragen aan mensen die geïnteresseerd zijn in deze werkzaamheden, zich te richten tot Pieter van Lierop, Henk Krijnen of Trix v.d. Kamp op het IPSO, tel. 020-251920.

internationaal allerlei

cuba

Ieder jaar in de maand september organiseert Venceremos, de vriendschapsvereniging met Cuba in samenwerking met zusterorganisaties uit andere Westeuropese landen een internationale werkbrigade naar Cuba. De opzet van de brigade is dat deelname aan het Cubaanse arbeidsproces wordt gekombineerd met een uitgebreid politiek, sociaal en kultureel programma. Gedurende drie weken wordt er enkele dagen gewerkt in de bouw en de landbouw. De resterende dagen zijn vrij of er zijn ontmoetingen en bezoeken aan maatschappelijke en politieke organisaties georganiseerd. In de avonduren zijn er lezingen, muziekoptredens of speelfilms. De vierde week wordt niet gewerkt, maar is volledig gewijd aan een politiek, sociaal en kultureel programma. De werkbrigade is een unieke gelegenheid om Cuba van binnenuit te leren kennen en de praktijk van het socialisme in een ontwikkelingsland mee te maken.

Venceremos reserveert ieder jaar enkele plaatsen binnen de brigade voor mensen uit een bepaalde politieke en maatschappelijke organisatie. Dit jaar willen zij leden van de CPN en PSP uitnodigen voor deelname aan de internationale werkbrigade naar Cuba.
Iedereen die belangstelling heeft kan kontakt opnemen met: Sektie Brigade Venceremos, p/a Peter Vuijst, Grenadadreef 3-d, 3563 HE Utrecht, tel. 030 - 616635.

★★★

protest bij turkse regering

Het dagelijks bestuur van de CPN heeft bij de Turkse regering geprotesteerd tegen de zware gevangenisstraffen die aan 234 Turkse mannen en vrouwen zijn opgelegd louter vanwege het feit dat ze lid zouden zijn van de — verboden — Turkse communistische partij of andere progressieve organisaties.
CPN-fractievoorzitter Ina Brouwer heeft in schriftelijke vragen van minister Van den Broek eveneens een scherp protest verlangd. Het antwoord is nog niet bekend.

★★★

mensenrechten, de noord-zuidrelatie, de oost-westdialoog

Op zaterdag 18 mei a.s. organiseert de sektie buitenland van het PPR-partijbestuur een studiedag over de thema's mensenrechten en (a) de Noord-Zuidrelatie, (b) de Oost-Westdialoog. De studiedag vindt plaats in het Mozeshuis, Waterlooplein 57, Amsterdam van 11.00-16.00 uur.
Inleidingen worden gehouden over het thema „Recht op ontwikkeling" door de heer G. J. H. van Hoof, bestuurslid van SIM (studie- en informatiecentrum Mensenrechten) en over het thema „Mensenrechten en de Oost-Westrelatie" door de heer R. R. Brouwer van de Vereniging Christenen voor socialisme (onder voorbehoud).
De bedoeling van de dag is om in kleine kring te discussiëren over de raakvlakken tussen de mensenrechtenproblematiek en twee belangrijke werkterreinen van onze organisaties, te weten ontwikkelingssamenwerking en vredespolitiek.
Het is geenszins de bedoeling uitputtend over het buitenlands beleid van de Nederlandse regering te praten, maar veeleer ervaringen en ideeën van mensen die zich met het veldwerk bezighouden uit te wisselen.
In het aprilnummer van de Radikalenkrant zal een serie artikelen (waaronder één van Harry v.d. Berg, lid partijbestuur CPN) over bovenstaande thema's verschijnen. Bij aanmelding voor de studiedag wordt een katern met deze artikelen toegestuurd.

Schriftelijke of telefonische aanmelding bij PPR-medewerker buitenland, Jan Huisman, PPR-Partijburo, Singel 277, 1012 WG Amsterdam; tel. 020 - 247570 (ma., di. en wo.).

eeg-lomé

op **2 mei** organiseert de PSP een bijeenkomst over de verhouding EEG/Lomé. Er is een inleiding door Herman Verbeek, Euro-Parlementslid van het GPA. De bijeenkomst begint om 19.30 uur en vindt plaats in het PSP-gebouw, Nieuwe Looiersstraat 45-47, Amsterdam.

★★★

'vietnam, tien jaar bevrijd'

Op 30 april is het 10 jaar geleden dat de laatste Amerikanen Saigon verlieten. Ter gelegenheid daarvan organiseert het Medisch Comité Nederland Vietnam op zaterdag 27 april een studiedag in de Sonesta Koepelzaal in Amsterdam.
Tevens is het comité een inzamelingsaktie gestart voor de bestrijding van tuberculose in Vietnam. Naast malaria is tuberculose de belangrijkste volksziekte in Vietnam, die jaarlijks duizenden slachtoffers eist.
Omdat het comité vanaf 1 januari geheel op eigen kracht, zonder regeringssteun werkt, is zij voor steun aan Vietnam volledig afhankelijk van particuliere giften.
Bijdragen kunnen gestort worden op postgiro 1090400, t.n.v. Med. Comité Ned. Vietnam, Weteringschans 32, 1017 SH Amsterdam o.v.v. tuberculoseaktie.

★★★

vecht voor vrijheid in zuid-afrika

Naar aanleiding van de jongste gebeurtenissen in Zuid-Afrika is de Anti-apartheidsbeweging Nederland een nieuwe solidariteitsaktie gestart met het verzet tegen de apartheid. De AABN doet een beroep op alle Nederlanders de zijde van het ANC te kiezen en van de Nederlandse regering te eisen dat zij het ANC financiële steun verleent. Op grote schaal worden pamfletten verspreid en worden stickers verkocht met de beeltenis van Nelson Mandela, hét symbool van de strijd van het ANC voor een vrij en demokratisch Zuid-Afrika. Het aktiemateriaal: pamfletten (gratis), kleine en grote stickers (beide *f* 0,25) en Zuidelijk Afrika Nieuws nr. 131 (Febr. '85, *f* 2,50) zijn te bestellen telefonisch (020-237335 of 257952) of schriftelijk (Lauriergracht 116, 1016 RR A'dam).

★★★

cpn solidair met udf (zuid-afrika)

Het UDF hield van 5 tot 7 april haar eerste jaarlijkse conferentie. De CPN zond de volgende boodschap:
'Beste vrienden,
De Communistische Partij van Nederland wenst de eerste jaarlijkse conferentie van het UDF veel sukses met het opstellen van een aktieprogramma voor het verslaan van de apartheid en bij het verkiezen van een nieuwe leiding van het Front.
De anti-apartheidsbeweging in ons land en ook onze partij weet welke belangrijke rol jullie organisatie speelt in de strijd tegen het gehate apartheidsregime.
De beweging in ons land eist van de rechtse Nederlandse regering dat zij stappen onderneemt om het apartheidsregime ekonomisch en militair te blokkeren. Op onze manier en met onze mogelijkheden strijden we ook voor de bevrijding van de 16 gearresteerde leiders van het UDF en voor de vrijheid van Nelson Mandela.
In de huidige situatie in Zuid-Afrika met zijn groeiende onderdrukking en militair geweld, laten de strijders tegen de apartheid steeds meer zelfbewustzijn en moed zien in hun strijd voor democratie en gelijke rechten.
Jullie moed geeft ons in onze situatie en in ons land de kracht om de apartheid te bestrijden en geeft ons de hoop dat jullie eens in een vrij en demokratisch Zuid-Afrika zullen leven.
In deze geest zenden wij groeten en gevoelens van internationale solidariteit aan de leden van jullie organisatie en wij hopen dat de konferentie bij zal dragen aan de verdere ontwikkeling van het groeiende verzet tegen de apartheid."

nelson mandela (ANC)

VECHT VOOR VRIJHEID IN ZUID-AFRIKA!

die strijd steunt ie

Anti-Apartheidsbeweging Nederland (020) 23 73 35 Giro 580900

voordeurdelers korting moet verdwijnen

maak van uitstel afstel

Zoals bekend is er een storm van protest losgebarsten tegen de zgn. voordeurdelerskorting. Ondanks protesten van betrokkenen (de voordeur is geen voordeeldeur), sociale diensten, gemeentebesturen en progressieve partijen zetten CDA en VVD het licht op groen. Maar wie dacht dat daarmee de kous af zou zijn kwam bedrogen uit. Op allerhande wijze wordt duidelijk gemaakt dat deze kortingswet aannemen één zaak is, maar die ook uitvoeren iets anders. Dit heeft ertoe geleid dat staatssecretaris De Graaf gedwongen was de invoeringsdatum twee maanden uit te stellen tot 1 juni.
Voor de CPN is duidelijk dat het er nu om gaat die twee maanden uitstel om te zetten in afstel. Dat kan als maar voldoende steden duidelijk maken dat ze de voordeurdelerskorting niet wensen toe te passen. Met de raadsfracties van de partij wordt overleg gevoerd hoe daartoe in verschillende steden intiatieven te nemen. Daarnaast kan ook volop gebruik worden gemaakt van de brochure die duidelijk maakt hoe de voordeurdelerskorting kan worden ontweken. Deze brochure van bureau rechtshulp is centraal te bestellen bij het LOBH-Amsterdam, tel. 020 - 223505.

agenda partijbestuur

Op de partijbestuurvergadering van zondag 21 april (dus voordat de meeste lezers deze ledenkrant hebben ontvangen), staan op de agenda de politieke aktualiteit (voortgang progressief en links overleg, ontwikkeling vakbondsstrijd), activiteiten op het gebied van vrede en veiligheid, verdere uitwerking taakverdeling dagelijks bestuur, de financiële campagne, opzet van het districtenoverleg en taakomschrijving van de werkgroep milieu en energie van het partijbestuur.

cpn-limburg niet bij paus

De CPN-Limburg zal niet ingaan op een uitnodiging om officieel aanwezig te zijn bij de aankomst van de paus op het vliegveld Beek. Vooral politieke argumenten wegen daarbij voor de CPN het zwaarst, zo blijkt uit een uitgegeven verklaring.
De uitlatingen van de paus wat betreft de bevrijdingstheologie, de uitzetting uit hun ambt van geestelijken-regeringsleden in Nicaragua, de aanval op persoonlijke vrijheden als sexuele geaardheid, geboortebeperking, tegen abortus en vooroordelen tegen andere samenlevingsvormen dan het gezin worden genoemd als redenen om niet op de officiële uitnodiging in te gaan. Daarnaast worden genoemd de bezwaren die in kerkelijke kring leven en argumenten van algemene aard, zoals de enorme kosten die aan het pausbezoek zijn verbonden en die onder meer door de betrokken overheden moeten worden bekostigd.

regionale partij-bijeenkomsten ter voorbereiding van het volks-petitionnement

Doel van die bijeenkomsten is om de bijdrage van de CPN aan het volkspetitionement gestalte te geven.
Voor Oost-Nederland zal op 22 mei in Zwolle.
Voor West-Nederland op 21 mei in Utrecht.
Nadere informatie bij de werkgroep vrede en veiligheid van het partijbestuur.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Walter Schoonenberg.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).
Het eerstvolgende nr. verschijnt vrijdag 17 mei
Sluiting copij: 6 mei

speciale kontaktbrief

40 jaar onafhankelijk indonesië

Dit jaar, waarin veel aandacht wordt gegeven aan de bevrijding van ons land van fascistische overheersing, is het ook 40 jaar geleden dat in Indonesië uiterst belangrijke gebeurtenissen plaatsvonden. Zowel het Japanse fascisme werd verslagen als de onafhankelijkheid van de Indonesische Republiek werd geproklameerd. De Indonesiëcommissie van de CPN besteedt er in de kontaktbrief van mei uitgebreid aandacht aan. Ze doet dit door overdrukken van voornamelijk historisch materiaal en beschouwing over die periode.
In een eerste reeks artikelen wordt ingegaan op de bijzondere positie van Indonesië. Een koloniaal overheerst land dat door een derde — fascistische — mogendheid met overheersing werd bedreigd? Wat moet in die tijd door de nationale beweging centraal worden gesteld: de strijd tegen de Nederlandse of tegen de dreigende Japanse overheersing? Zowel de houding van de Indonesische patriotten als van de CPN komt uitvoerig aan bod.
Verder zijn er artikelen over het verzet van Nederlanders in Indonesië tegen Japans fascisme, van Indonesiërs in Nederland tegen Duits fascisme, en de strijd van de Indonesiërs tegen de Japanse overheersing en de proklamatie van de Indonesische republiek op 17 augustus 1945.
De kontaktbrief is verkrijgbaar door het werk van de Indonesiëcommissie met een vast maandelijks bedrag te steunen via postgiro 294030 t.n.v. E.R. Koster-Westermand.

15 juni in de hoeksteen

anjv — 40 jaar

Het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV) viert op 15 juni '85 zijn veertigjarig bestaan met een reünie. Op 15 juni 1945 vond de officiële oprichting van het ANJV plaats. Nu, na 40 jaar dus een reünie.
In die 40 jaar tijd zijn veel mensen korte of langere tijd lid geweest van het ANJV. Een deel daarvan misschien alleen vanwege de vele culturele activiteiten zoals de Paas- en Pinksterkampen, de zomerreizen, de volleybalclubs etc., die het ANJV organiseerde.
De meesten zullen echter het ANJV als politieke jongerenorganisatie kennen in de strijd tegen fascisme en onderdrukking, voor vrede en internationale solidariteit.
Ook de reünie zal in het teken staan van die internationale solidariteit met Nicaragua en Indonesië. Natuurlijk is er ruime gelegenheid ,,oude bekenden" te ontmoeten, een praatje te maken en te luisteren/kijken naar een cultureel programma.
Verder zijn er stands, tentoonstellingen etc. Iedereen persoonlijk uitnodigen is ondoenlijk. Daarom deze oproep aan (oud)-leden om op 15 juni naar deze reünie te komen. Hij wordt gehouden van 12.00 tot 17.00 uur in gebouw de Hoeksteen (voorheen Marcanti). Voor meer informatie kan gebeld worden naar ANJV, Spuistraat 47 a, 1012 SR Amsterdam, tel. 020 - 225799/274325 en dan vragen naar Corita.
Bovendien verschijnt er in oktober een fototekstboek over 40 jaar ANJV. Er kan nu al ingetekend worden voor dit boek. Het zal 120 pagina's en 150 foto's bevatten. Aan de hand van ± 10 hoofdstukken zal een stuk ANJV-geschiedenis geschreven worden. Het boek zal ongeveer 25.- gaan kosten. Bij hetzelfde adres te bestellen.

Aan de regering, aan de Staten Generaal:
Ik keer mij tegen de kernbewapening.
U zult rond 1 november een besluit nemen
over plaatsing van kruisraketten op Nederlands grondgebied.
Ik verzoek u dan néé te zeggen tegen plaatsing.

aan de slag voor de volkspetitie

Deze tekst zal miljoenen inwoners van Nederland worden voorgelegd met het verzoek daar hun handtekening onder te zetten. In de eerste week van september zal de tekst in alle brievenbussen vallen. Daarmee start de grootste operatie van de Nederlandse vredesbeweging die van duizenden activisten en zeker ook van de communisten een grote inspanning zal vergen.

De inzet van de volkspetitie is, dat Nederland tot een eigen zelfstandige beslissing komt gericht tegen het verder opvoeren van de atoombewapening. Het uitstel van beslissing tot 1 november aanstaande was op zichzelf al een signaal, dat in Nederland zeer grote weerstand bestaat tegen het volgen van de bewapeningskoers van de Amerikaanse regering. Een massale ondertekening van de volkspetitie in de maanden september en oktober kan een nieuw en zeer duidelijk signaal worden zowel aan de Nederlandse regering en het parlement, maar ook in de internationale verhoudingen.
Nieuw in die intenationale verhoudingen is het tot stand komen van onderhandelingen in Genève tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie. De CPN heeft positief gereageerd op het op gang komen van deze besprekingen. Het is duidelijk, dat zonder dergelijke besprekingen — over ruimtewapens, over strategische kernwapens en middellange afstandswapens — de atoomwapenwedloop niet te beteugelen is, laat staan terug te dringen. Tegelijkertijd is het echter ook duidelijk, dat het onderhandelingsproces tussen VS en SU de verantwoordelijkheid van anderen er niet minder op maakt om alles te doen wat in het vermogen ligt om tot een keer in de atoombewapening te komen. Of en wanneer er in Genève positieve resultaten worden bereikt, is immers een open vraag. Daarom zijn eigen positieve stappen van Nederland en andere Europese staten van zo'n groot belang.

eigen rol

Voor de CPN is dat het belangrijkste: de eigen mogelijkheden tot een positieve bijdrage aan ontspanning en ontwapening volledig benutten. De Nederlandse regering lijkt echter van mening te zijn, dat ze met het uitstel van beslissing tot plaatsing al te ver gegaan is. Anders is de haast waarmee Lubbers het Belgische plaatsingsbesluit toejuichte, onbegrijpelijk. Ook het recente bezoek van Van den Broek aan Moskou en zijn gesprek met Gromyko lijken meer met propaganda te maken te hebben dan met het serieus zoeken naar een eigen bijdrage in de nog steeds zeer gespannen internationale verhoudingen. Blijkens de eerste persberichten na het bezoek toonde Van den Broek zich ,,zeer teleurgesteld". De mededeling van Gorbatsjov, dat de SU de plaatsing van SS-20's en andere raketten bevriest tot 1 november, was bij de Nederlandse minister van buitenlandse zaken blijkbaar aan dovemansoren gericht. Zo langzamerhand word het de vraag — vooral voor het CDA — of de Nederlandse regering na het beruchte 1 juni-besluit niet toch ,,de blik op oneindig en het verstand op nul" heeft gehouden.

democratie

De gebeurtenissen rond het Belgische plaatsingsbesluit maken nog een andere kant van de zaak duidelijk: de wijze waarop de regering-Martens het besluit tot plaatsing forceerde, terwijl de eerste zestien kruisraketten al onderweg waren, toont scherp aan hoe men bereid is met de democratie een loopje te nemen als het gaat om het doorzetten van de bewapeningspolitiek. Ook in Nederland staan plaatsing van kruisraketten en bescherming van de democratie op uiterst gespannen voet met elkaar.
De recente gebeurtenissen onderstrepen het belang van de volkspetitie die het KKN tesamen met duizenden vredesactivisten aan het voorbereiden is. De petitie kan een duidelijke uitspraak van de Nederlandse bevolking opleveren; dat nieuwe stappen in de atoombewapening worden afgewezen, dat van de Nederlandse regering een zelfstandig vredesbeleid wordt verwacht, dat niet-plaatsen van kruisraketten in Nederland bovendien een eis is van democratie. Persoonlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de toekomst en de veiligheid heeft al honderdduizenden tot acties tegen plaatsing gedreven. Het is nu het moment om nog veel meer mensen de gelegenheid te geven van hun democratische rechten gebruik te maken.

Ton van Hoek

praktische en konkrete solidariteit met nicaragua van grote betekenis

Nu Reagan Amerika's handelsboykot heeft afgekondigd is de betekenis van stedenbanden, het sturen van groepen bouwvakkers, gezondheidswerkers, etc., het inzamelen van geld en materialen voor de bevolking van Nicaragua van grote betekenis.
Er zijn al vele voorbeelden, maar er kan nog meer praktische en konkrete solidariteit vanuit onze woon- en werkplek georganiseerd worden.
In de volgende ledenkrant meer hierover.

Voor meer informatie: Nicaragua-komitee, telefoon 030-718163 of via het partijsekretariaat.

nr. 5 mei 1985

verschijnt 10 x per jaar

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

wao-beraad/woonlasten 2
verslag p.b. zitting 3
amnestie britse mijnwerkers 6
actueel 7
volkspetitie 8

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

oproep van het partijbestuur cpn

aandacht voor de financiële campagne '84/'85

Het 29ste congres heeft voorwaarden geschapen voor politieke en organisatorische versterking van de partij. Het uitvoeren van politieke doelstellingen vraagt om een goede partijorganisatie. Het gaat om onze inzet bij het volkspetitionnement tegen de kruisraketten, om de strijd voor arbeidstijdverkorting en tegen afbraak van sociale voorzieningen en levenspeil, om het recht op een zelfstandig inkomen, om strijd tegen racisme. Het gaat om het doorzetten van strijd om vrouwen, jongeren en buitenlanders een perspektief te bieden.
Het volgend jaar zal in het teken van verkiezingen staan. Het streven van de CPN is daarbij gericht op progressieve samenwerking. Belangrijk daarbij is ook het versterken van de inzet en de invloed van de CPN onder de bevolking door aktie en propagandistische inspanningen.
Ook heeft het congres de aktiviteiten voor het behoud van het dagblad De Waarheid dringend aan de orde gesteld, juist om ons streven naar samenwerking via een andere politiek een dagelijks platform te bieden.
Dit zijn taken die financiële middelen vergen, méér dan waarover wij nu kunnen beschikken.

Een versterking van de aktiviteit van de partij op het gebied van de financiële campagne is dringend noodzakelijk. Het verloop van de financiële campagne voor partij en krant in dit begrotingsjaar geeft alle aanleiding om de aandacht van alle communisten hierop te vestigen.
In de eerste helft van het begrotingsjaar '84/'85, de periode tot aan het congres, zijn belangrijke achterstanden ontstaan bij het verwerven van geld. Dat betreft zowel de financiële campagne als de inning van de contributie. Deze achterstanden brengen de uitvoering van de begroting van dit jaar ernstig in gevaar. In de komende maanden is daarom een geconcentreerde inspanning van de partij nodig om nog zoveel mogelijk in te lopen. Want de achterstand in de financiële campagne bedraagt op jaarbasis zeker twee ton, de contributie-achterstand bijna één ton.
Wij mogen geen genoegen nemen met de huidige situatie op financieel gebied. De ingeslopen traagheid ten aanzien van het financiële werk op alle niveaus van de partij moet doorbroken worden. Een verbetering van de inkomsten van de partij en van De Waarheid is op dit moment een absolute voorwaarde voor politieke en organisatorische versterking. Dit punt moet dan ook dringend besproken worden in de distrikts- en afdelingsbesturen. Het verbeteren van het werk op dit gebied is een voorwaarde voor alle politieke aktiviteiten van de CPN.
Ook wij beseffen dat het heftige partijdebat van de afgelopen tijd belemmerend heeft gewerkt voor de financiële akties. Maar de omstandigheden zijn veranderd. Het 29ste congres heeft duidelijk gemaakt dat de partij aan de slag wil, met grotere eensgezindheid dan voorheen. Die instelling kan een positieve invloed hebben op de financiële campagne. De financiën moeten hun centrale plaats in het organisatorische werk van de partij weer terugkrijgen.
Er zijn in dit begrotingsjaar nog vier maanden te gaan. Daarin moet in elk geval het volgende gebeuren:

— een geconcentreerde campagne vanaf 10 mei om de opbrengst van de voorjaarsenvelop zo groot mogelijk te maken. Dat is nodig om de CPN in staat te stellen de noodzakelijke financiële steun aan De Waarheid te geven. Daarna een zo goed mogelijk gebruik van onze organisatorische mogelijkheden om nog vóór de zomer extra donaties voor de partij te verwerven; zowel in de vorm van vaste donaties als in de vorm van eenmalige giften.
— maatregelen nemen tot betere contributieinning.

Dit is geen kwestie van óf-óf. Tekorten in de enveloppencampagne voor de krant gaan ten koste van de partijkas. Tekorten in de donatiecampagne van de partij brengen het hele partijwerk in gevaar.
Het partijbestuur doet een dringend beroep op districts- en afdelingsbesturen de nodige aandacht te besteden aan het financiële werk.
Wij vragen alle communisten zich naar vermogen voor dit werk in te zetten. Wij vragen alle leden en sympathisanten van de partij naar vermogen financieel bij te dragen terwille van de politieke aktiviteit van de partij en het uitkomen van De Waarheid.

het partijbestuur van de CPN

ton van hoek: „ieder moet z'n eigen sterke punten inbrengen"

1 juni-conferentie kan inspirerend signaal vormen

Zaterdag 1 juni organiseren de partijbesturen van CPN, PPR en PSP een gemeenschappelijke openbare conferentie. Een unieke gebeurtenis, want het is voor het eerst dat een dergelijke conferentie gericht op verkiezingssamenwerking plaatsvindt.
In een folder van het linkse overleg, waarin CPN, PPR en PSP deelnemen, wordt kort het doel van de conferentie weergegeven:
*** inhoudelijke discussie voeren over een aantal hoofdpunten van beleid**
*** een signaal geven aan linkse en progressieve mensen, groepen en bewegingen dat de partijen open staan voor hun inbreng en streven naar een breed draagvlak**
*** bespreken hoe een eventuele gezamenlijke inzet bij de kamerverkiezingen gerealiseerd zou kunnen worden.**
Vanuit het partijbestuur van de CPN wordt onder meer door Ton van Hoek deelgenomen aan het Links Overleg. Hij is dan ook nauw betrokken bij de voorbereiding van de conferentie.
Met hem spraken we over de betekenis die de CPN aan deze conferentie hecht.

„Met de conferentie willen we een politiek signaal geven van partijen ter linkerzijde: gezien de uitwerking van het Lubbers-beleid is er alle aanleiding om een andere politiek tot stand te brengen. Op de conferentie willen we daarover met leden van de drie partijen en belangstellenden een openbaar debat voeren.
Gezien de stand van zaken van dit ogenblik denk ik dat de conferentie van 1 juni heel interessant gaat worden. Het is voor het eerst dat zoiets gebeurt. Dat betekent op zich al een politieke stap.

Het maakt ook duidelijk dat voor verandering in de politiek, nieuwe gedurfde stappen nodig zijn. Waar het precies toe moet leiden, daarover leven verschillende gedachten, daarover is verdere discussie nodig. Die discussie uit de weg gaan, geen stappen zetten, dat zou het slechtste zijn wat we kunnen doen. Want dan kan rechts gewoon doorgaan met haar rampzalige politiek. De discussie over verdere samenwerking moeten we organiseren.

De conferentie is een signaal vanuit de oppositie, van het strijdbare deel daarvan, dat niet in de huidige toestand wil berusten, maar wil werken aan een progressieve meerderheid."

overeenkomsten en verschillen

Zo ziet Ton van Hoek de politieke functie van de gezamenlijke 1 juni-conferentie. Vraag is, waar gaat precies over gediscussieerd worden?

Ton van Hoek: „Het belangrijkste is om na te gaan in hoeverre we het over de hoofdlijnen voor een andere politiek eens zijn, kortom om na te gaan hoe reëel samenwerking is.
Vanuit de partijbesturen van de drie partijen is een gemeenschappelijk discussiestuk samengesteld, waarin gepoogd wordt die hoofdlijnen te schetsen. En waarin op een aantal belangrijke punten ook duidelijk wordt gemaakt waarover door de drie partijen verschillend wordt gedacht. In dat discussiestuk hebben we geprobeerd een reëel beeld te geven van overeenstemming en relevante verschillen.
Op de conferentie kan voor iedereen die er is duidelijk worden, wat de mogelijkheden en hindernissen zijn van verdergaande verkiezingssamenwerking."

Waarom wordt er nu al een openbare conferentie georganiseerd. PSP en PPR hebben bijvoorbeeld nog geen duidelijke congresuitspraken over verkiezingssamenwerking?

„Dat klopt. Maar ook voor onze partij geldt: het nadenken over een gemeenschappelijke lijst moet niet alleen in kleine kring achter gesloten deuren plaatsvinden, waarna vervolgens de partijen worden geconfronteerd met een totaaleindresultaat.
Dat is ook een kritiek geweest op de gang van zaken bij de voorbereiding van de Europese verkiezingen. Iedereen in de partij was het eens over het positieve resultaat, maar had kritiek op de weinig open sfeer waarin een en ander tot stand is gekomen."

openbaar debat nodig

„We willen de discussie over verdere vormen van samenwerking, over onderlinge overeenstemming en verschillen, over de vraag of dat een gemeenschappelijke lijst mogelijk maakt of niet, zo open mogelijk laten plaatsvinden. De hele partij moet haar mening kunnen geven, zodat resultaten in de toekomst gebaseerd zijn op een democratisch proces in de partijen zelf. De discussietekst is dan ook niet gericht op het voorleggen van compromissen, daar zijn we nog niet aan toe, maar geeft een beeld hoe het in de drie partijen ligt, zodat iedereen, die op de conferentie is, kan nagaan of dat goed is weergegeven, en ook zelf kan beoordelen hoe zwaar onderlinge verschillen gewogen moeten worden.

Noem eens een voorbeeld van verschil?

Ton van Hoek: „De atv. We zijn het alle drie eens over de noodzaak van drastische atv tot 25 uur. De discussie gaat over de vraag hoe realiseer je dat. Die discussie ligt trouwens veel breder dan alleen in de drie partijen.
Om enkele concrete verschilpunten — voor de kortheid schematisch — te noemen:

* het tempo, 25 uur in 1990, haal je dat?
* de financiering: moet de totale koopkracht gelijk blijven of de individuele koopkracht?
* moet je als partijen nagaan hoe Nederland eruit ziet bij invoering van 25 uur, of richt je je vooral op het formuleren van strijdposities?

Mij valt op dat de discussie daarover niet voort komt uit dogmatische stellingen, maar een weerspiegeling is van de ingewikkeldheden die komen kijken bij het streven naar 25 uur, waarbij vanuit verschillende maatschappelijke invalshoeken verschillende keuzen worden gedaan."

samenbundelend perspectief voor atv?

„Vanuit onze partij is altijd een sterk punt geweest het je bezig houden met de vraag: hoe kun je voor de doelen die je je stelt macht maken, hoe formuleer je je eisen zo, dat mensen in bedrijven en ook daarbuiten strijdposities kunnen betrekken?
De discussie daarover op de 1 juni-conferentie zal heel boeiend en inspirerend kunnen worden als die op een reële wijze wordt gevoerd, met de mensen erbij die belang hebben bij atv en er strijd voor willen voeren, dus bedrijfsarbeiders, ambtenaren, vrouwen, jongeren, uitkeringsgerechtigden. Het is heel belangrijk dat zij erbij zijn, want dan kan ook duidelijk worden wat bepaalde meningen waard zijn.
Dan kan ook duidelijk maken of verschillen van opvattingen te maken hebben met een verschil in politieke visie, en dus samenwerking ingewikkeld maken; of met verschillende belangen en posities in de maatschappij, en dan samengebracht kunnen worden in een inspirerend samenbundelend politiek perspectief!

De CPN heeft op haar laatste congres duidelijk uitgesproken dat het niet alleen gaat om verkiezingssamenwerking. Het gaat om progressieve machtsvorming, ook in actie en beweging, waar verkiezingssamenwerking een onderdeel van is. Hoe is die actie op de conferentie terug te vinden?

„De conferentie gaat vooral over mogelijkheden tot verkiezingssamenwerking. Maar net als wij vinden ook PSP en PPR dat die verkiezingssamenwerking alleen zin heeft als ze verbonden

lees door op pag. 2

vervolg van pag. 1

is met actie en beweging, met machtsvorming van onderop.

Op de 1 juni-conferentie zal dat vooral moeten blijken uit de aanwezigheid van mensen uit de actie. Leden van de drie partijen die in de diverse bewegingen actief zijn, moeten er op 1 juni bij zijn. In verschillende werkgroepen kan op de conferentie over tal van vraagstukken gediscussieerd worden. Daar kunnen mensen uit de acties elkaar ontmoeten om te spreken over de vraag: hoe krijgen die acties, waar we zelf actief in zijn, een politiek vertalen, hoe zorgen we dat er een politiek komt die de eisen van bewegingen tracht te verwoorden."

aktie

„De 1 juni-conferentie kan een signaal worden voor een dergelijk perspectief, dat moeten mensen oppikken.
Zoals gezegd, alle drie partijen zijn het eens over het belang van maatschappelijke beweging, van strijd. En we hebben alle drie daarin onze eigen tradities. Zo'n conferentie kan machtig interessant worden als die verschillende tradities bij elkaar komen en een gemeenschappelijk debat voeren.

Om die reden vinden we het belangrijk dat ook niet-leden die in maatschappelijke bewegingen actief zijn, aan onze conferentie deelnemen.

Enkelen van hen hebben we ook gevraagd op persoonlijke titel aan de discussie deel te nemen, commentaar te geven."

15 juni is een gezamenlijke bijeenkomst van partijbestuur en districtenoverleg. Wat gaat daar precies gebeuren?

Ton van Hoek: „Het congres heeft het partijbestuur, en trouwens de hele partij, opgedragen te werken aan verdere stappen op het gebied van progressieve samenwerking, ook in verband met de komende verkiezingen. 15 juni willen we met de districten de balans opmaken: hoe staat het er mee, is er op de goede wijze met de congresbesluiten gewerkt, biedt de huidige stand van zaken voldoende perspectief om door te gaan of moeten we onze besluiten bijstellen.

Op die vragen zal de 15e antwoord moeten geven, waarbij de ervaringen van de 1 juni-conferentie een zeer belangrijke rol zullen spelen.

De 15e zal er uiteraard geen sprake zijn van een afronding. Samenwerking kun je pas bezegelen als alle partners dat doen. De PPR heeft op de 15e haar eigen congres, de PSP eind juni. Dat betekent wel dat onze conferentie ook een signaal kan zijn naar de besluitvorming in beide andere partijen.
Na de zomer zullen we opnieuw de voortgang met elkaar moeten bespreken."

opzet van de conferentie

De conferentie begint zaterdag 1 juni om 10.45 uur in Krasnapolsky in Amsterdam.
Na korte inleidingen door de voorzitters van de drie partijen zullen vier inleiders uit maatschappelijke bewegingen een reactie geven op het discussiestuk van het Links Overleg.
Daarna is er gelegenheid tot discussie.
's Middags verhuist de conferentie naar het Binnengasthuisterrein, waar in een reeks werkgroepen kan worden gediscussieerd over verschillende thema's, zoals vredesbeleid, sociale zekerheid, atv, economische politiek, feminisering, migrantenbeleid, anti-racisme, derde wereld, milieu en energie, landbouw, mediabeleid, kunst en cultuur, volkshuisvesting en ervaringen met plaatselijke samenwerking.
Een breed geschakeerde groep mensen actief in partijen en bewegingen is gevraagd een discussieaanzet te geven. In de werkgroepen zal het vooral gaan om programmatische discussie, waar en hoe liggen overeenkomsten en verschillen rond zo'n thema, suggesties voor een verkiezingsprogram bij eventuele samenwerking.
De konferentie wordt afgesloten met een feestelijk gebeuren, muziek en ruimte voor informele gesprekken.

hoe opgeven

Aanmelding kan voor alle leden en belangstellenden via districten en afdelingen en via het landelijk secretariaat door de conferentiemap te kopen à vijf gulden.

de map

15 mei is de conferentiemap verschenen.
Deze bestaat uit:
- *een introduktie*
- *een discussiestuk van het Links Overleg*
- *bijdragen van de partijbesturen van CPN, PPR en PSP*
- *een vergelijkend overzicht van congresuitspraken van de drie partijen*
- *gedetailleerde gegevens over het 1 juni-program*

apart, we zijn het zat

Onder dat motto organiseert de AABN een speciale jongerencampagne tegen apartheid. Posters, een actiekrant en een actiemap zijn te bestellen bij de AABN, Lauriergracht Amsterdam, tel. 020 - 237335.

gesprek met landelijk wao-beraad

democratie en privacy in het geding

Ondersteuning van vooral plaatselijke acties, uitwisseling van informatie, een uitnodiging tot deelname aan de 1 juni-conferentie, dat waren enkele van de conclusies van een gesprek tussen een delegatie van het landelijk WAO-beraad met Elli Izeboud, Tilly Vermeer en Frank Biesboer van de CPN.
Het WAO-beraad had het gesprek aangevraagd om informatie te geven over haar actiewerkplan tegen de komende stelselherziening, die alleen al door verscherping van afschatting van WAO-ers 2,3 miljard aan bezuinigingen moet gaan opleveren.

Het WAO-beraad wil de komende maanden werken aan opheldering over de gevolgen van de stelselherziening, het organiseren van regionale bijeenkomsten, uitmondend in een landelijke protestbeweging rond prinsjesdag of de behandeling van de begroting van sociale zaken. Daarbij zal speciale aandacht worden gegeven aan de positie van vrouwen en van buitenlanders in de WAO.

Het beraad heeft eerder gesprekken gevoerd, wat een aantal positieve ervaringen heeft opgeleverd. Genoemd werden een gemeenschappelijke verklaring van de vijf progressieve partijen voor steun aan de november-acties, plaatselijke samenwerking, maatregelen vanuit gemeentebesturen op het gebied van belastingen, de kamerbrede steun voor subsidie van regionale WAO-platforms.
De vraag die het WAO-beraad nu opnieuw voorlegt is: wat kan ondersteund worden, wat kunnen we gezamenlijk doen, uitgaande van ieders eigen identiteit en verantwoordelijkheid.

selherziening. De animo bleek echter niet groot, vanwege onduidelijkheid over de vorm ervan en wellicht ook met het oog op komende verkiezingsstrategieën. Het is van belang dat rond het verzet tegen de verdere afbraak van het sociale stelsel niet de onderlinge concurrentie tussen partijen, die bij verkiezingen altijd opbloeit, gaat overheersen. Het WAO-beraad zou daar ook een belangrijke rol in kunnen spelen.

Wel is in het progressief overleg afgesproken voort te gaan met plaatselijke initiatieven, ook op het niveau van gemeentebesturen.

samenwerking

In de discussie kwam naar voren dat het aan de ene kant heel erg belangrijk is dat ook door verschillende groepen uitkeringsgerechtigden gezamenlijk wordt opgetreden, maar dat het aan de andere kant in de praktijk moeilijk blijkt. Het vinden van bindende noemers zal vooral gezocht moeten worden in algemenere thema's.

Genoemd werden het ondemocratisch karakter van de stelselherziening; er wordt maar over uitkeringsgerechtigden beslist zonder dat zij er ook maar iets over te zeggen hebben. Daarnaast werd genoemd het steeds verder ingrijpen in de privacy van uitkeringsgerechtigden: met de voordeurdelerskorting, de afschatting van WAO-ers, de controle op bijstandsvrouwen, worden uitkeringsgerechtigden steeds meer geconfronteerd met controlemaatregelen en worden ze verplicht zich voor alles wat ze doen te verantwoorden aan de staat.

kortingen ongedaan maken

Door de CPN-delegatie werd allereerst verwezen naar onze congresbesluiten. Daarin staat centraal het wegkrijgen van het kabinet-Lubbers door het tot stand brengen van brede samenwerking, uiteraard ook op afzonderlijke punten.
Wat betreft de komende verkiezingen is de inzet van de CPN dat een progressieve regering de kortingen van dit kabinet ongedaan maakt. Het gaat daarbij zowel om de uitkeringshoogte als om het terugdringen van de kostwinnersbepalingen.
In dit verband werd gewezen op de komende 1 juni-conferentie, die ook uitdrukkelijk open staat voor de inbreng vanuit maatschappelijke bewegingen, waarbij het WAO-beraad werd verzocht in de discussie een eigen inbreng te leveren.
Aan het WAO-beraad werd tevens verzocht informatie te geven over concrete data wat betreft actie-initiatieven, zowel plaatselijk als landelijk, zodat de partij daarbij kan aansluiten.
Tevens werd gemeld dat de CPN in het progressief overleg heeft voorgesteld te komen tot gemeenschappelijke initiatieven rond de stel-

woonlasten

door marius ernsting

Het is zo langzamerhand in brede kring doorgedrongen dat de woonlasten tot een ondraaglijk probleem worden.
In de eerste plaats voor bewoners die een steeds groter deel van hun besteedbaar inkomen zien opgaan aan woonlasten (voor de lagere inkomens is dat gemiddeld al een derde of méér). Zij kunnen in groeiend tal die lasten niet meer opbrengen: de gegevens over stijgende leegstand bij de duurdere woningen, betalingsachterstanden bij woningbedrijven en energiebedrijven en het groeiend aantal aanvragen om kwijtschelding of vrijstelling van gemeentelijke belastingen spreken boekdelen.
Ook het feit dat het niet alleen meer de woonlastenkomitees zijn, maar ook de landelijke koepels van woningcorporaties, de sociale diensten, de konsumentenorganisaties en de vakbeweging, die scherp stelling nemen, geeft aan dat er een breed verzet groeiende is tegen het huidige woonlastenbeleid.

Bovendien wordt de overheid, in eerste instantie de gemeentelijke overheid, geconfronteerd met de terugslag van dat beleid. Leegstand, huurachterstanden en betalingsachterstanden bij energiebedrijven en kwijtschelding bij gemeentelijke belastingen, leveren evenzoveel financiële problemen op bij gemeenten, woningcorporaties en vroeg of laat ook bij de Rijksoverheid. De slang bijt zich in de eigen staart!

ander beleid

Het is dit besef dat staatssecretaris Brokx er ongetwijfeld toe bracht om eindelijk zelf scherp stelling te nemen tegen aandrang (met name van Ruding) om opnieuw te bezuinigen op de individuele huursubsidie. Hij wees er op dat wie meent een balk uit het Volkshuisvestingsgebouw te kunnen of moeten losrukken niet verbaasd moet zijn als vervolgens het hele gebouw in stort.
Wie zoiets zegt, moet er ook van op de hoogte zijn, dat het eerder wrikken en schuiven aan meerdere balken van het volkshuisvestingsgebouw al ernstige schade heeft veroorzaakt. Aan die verantwoordelijkheid kan ook Brokx zich niet onttrekken!

De stelselmatige huuropdrijving (ook terwijl de bouwkosten daar geen aanleiding meer toe gaven), de woeker met de aardgasprijs, het geknoei met de individuele huursubsidie hebben tot de huidige kritische situatie geleid.

behoefte en financiële draagkracht

Een ander beleid zal ingezet moeten worden en dus inzet van de politieke partijen die dat beleid voorstaan.
Hoe zou zo'n beleid er uit moeten zien?
Het spreekt vanzelf dat dat beleid zich zal moeten richten op de hoofdzaak: vanaf 18 jaar heeft iedereen recht op een betaalbare woning van behoorlijke kwaliteit.
Vanuit dat uitgangspunt is de meest principiële en verstgaande oplossing dat de overheid het geheel van de volkshuisvesting naar zich toe trekt en het beleid op dat uitgangspunt richt. Dat betekent een bouw-, financierings-, huur- en energiebeleid, dat bepaald wordt door behoefte en financiële draagkracht van de bewoners. **In wezen komt dat neer op nationalisatie**

verder op pag. 3

cao-strijd, pvda-congres, volkspetitionnement en werkgroep milieu

Door Rob Coenen en Willem de Bruin

Met een vertraging van ca. 30 minuten kon de zitting van het partijbestuur beginnen. Vertraging, want de sleutel was niet op de juiste plaats aanwezig en openheid is goed, maar op straat vergaderen…
Het eerste punt van bespreking was de actuele politieke situatie. Daarin stonden het bevriezingsvoorstel van de Sowjet-Unie, de ontwikkelingen van de vakbondsstrijd en de voortgang van het links overleg centraal.

nederland beslist zelf

Naar aanleiding van de recente voorstellen van de Sowjet-Unie over ontwapening en het harde antwoord daarop van de zijde van de VS komt **Elli Izeboud** tot de conclusie dat om de Nederlandse positie ,,goed" te beïnvloeden een grote inzet bij het volkspetitionnement noodzakelijk is. Het dagelijks bestuur heeft het bevriezingsbesluit van de zijde van de Sowjet-Unie als een nieuwe positieve stap beoordeeld. De doorslag moet echter geven een zelfstandig Nederlands optreden dat niet afhankelijk wordt gemaakt van de opstelling van beide grootmachten.

atv

Over de vakbondsstrijd voor atv wijst Elli Izeboud op het wisselende resultaat en het gevaar van stagnatie in het bereiken van atv. Vooral in de grote bedrijven is weinig bereikt. Wel is gebleken dat niet alle ondernemers op één lijn zitten. ,,Maar dat leidt er wel toe dat de grote ondernemers hun concurrentiepositie hebben kunnen verbeteren nu zij geen atv hebben afgesproken", aldus de CPN-voorzitter.
Een macht van grote ondernemingen en de regering-Lubbers tegen de vakbeweging en voor flexibilisering tekent zich af. Denk wat de regering betreft maar aan de dreigende ontbinding van de omroep-CAO (prima acties onder-tussen - red.)
De conclusie moet zijn: het doorbreken van deze blokkade tegen atv kan de vakbeweging niet alleen. Ook de vakbeweging staat nu voor de keus te werken aan bredere en krachtiger bondgenootschappen voor atv.
Tijdens de acties zijn een aantal goede voorbeelden van samenwerking naar voren gekomen, zoals bij Hoogovens, in Delft. De ATV zal ook een belangrijk thema op de 1 mei-vieringen (moeten) zijn.
Elli Izeboud keerde zich tegen het tegenover elkaar stellen van atv en koopkracht. ,,Daarmee wordt elk perspectief op drastische atv ontnomen". Ze kritiseerde de inlever-houding van het recente PvdA-congres; er wordt alleen een garantie gegeven voor de koopkracht van de minima. Dat betekent feitelijk toch een inperking van de ruimte van de vakbeweging.

pvda-congres

Tijdens dit congres legde de PvdA de basis voor haar verkiezingsprogram. De regeringsverantwoordelijkheid stond daarbij voorop en daarmee een gematigde houding naar de huidige regering. Dat blijkt ook uit het feit dat een eerder door de PvdA aangekondigde interpellatie tegen de stelselherziening van staatssecretaris De Graaf niet doorging ,,omdat dat tot een te harde confrontatie met de regering zou kunnen leiden", zo is vernomen.
Kenmerkend noemde Elli Izeboud ook dat Den Uyl in zijn slotrede het CDA vroeg een akkoord te sluiten voor verdere atv, overigens met het stichtingsakkoord van '82 als uitgangspunt. ,,Ligt het niet veeleer voor de hand om een akkoord te sluiten van progressieve partijen, vakbeweging, vrouwenorganisaties en uitkeringsgerechtigden en jongerenorganisaties voor drastische atv en daarmee het CDA onder druk te zetten," zo vroeg ze zich af.
Het PvdA-congres heeft de voorstellen van het partijbestuur bekritiseerd rond het garanderen van de koopkracht van de (echte) minima, de positie van jongeren bij atv en de omscholingsplicht. ,,Kennelijk vond het PvdA-congres dat op die punten duidelijker afstand moest worden genomen t.o.v. het huidige kabinetsbeleid. Van belang is dat uitdrukkelijk is vastgehouden aan het neen tegen de kruisraketten."
Voorts deed Elli Izeboud verslag van het links overleg en het besluit om een gemeenschappelijke conferentie te organiseren (zie ook de ledenkrant van april). Voor de voorbereiding van de conferentie zal naast een gemeenschappelijk discussiestuk van PSP, PPR en CPN iedere partij zelf ook een artikel schrijven voor de conferentiemap, zodat de inzet van iedere partij afzonderlijk duidelijk in beeld komt en op de conferentie daarover kan worden gediscussieerd.

vrouwen onderspit

De discussie in het partijbestuur spitste zich vooral toe op de CAO-strijd. Veel kritiek werd geleverd op het feit dat de CAO bij Philips en AKZO een zeer slechte trendsetter is voor die bedrijven en bedrijfstakken waar nog een CAO moet worden afgesloten, zoals bij de bouw.
Geert Lameris bepleitte meer informatie door de partij over de wijze waarop de grote ondernemingen profiteren van de inleverpolitiek van de afgelopen jaren.
Salomé Bentinck stelde vast dat juist de punten die voor vrouwen belangrijk zijn het onderspit hebben gedolven. Bij de FNV-vrouwen bestaat al de neiging om de atv maar helemaal te vergeten, op het PvdA-congres zijn alle punten die door de rooie vrouwen zijn ingebracht, weggestemd.
Peter Buys wees in zijn discussie op ,,het-naar-het-CDA-kijken" door de PvdA. Op vorige congressen was het streven naar een progressieve meerderheid nog doelstelling, maar nu werd daar niet over gesproken, zo stelde hij vast. Dat neemt niet weg dat als je je wensen op het gebied van atv, koopkrachtbehoud voor minima e.d. wilt realiseren, dat dan progressieve machtsvorming onontkoombaar is.
Ook **Rob Coenen** en **Bart Blokzijl** spraken over de CAO-strijd. Het is typerend dat de ondernemers zich eerst tegen atv verklaren omdat de kleine bedrijven anders in problemen komen, en dat vervolgens kleine bedrijven wel 36 uur afspreken maar de grote niet.
Frank Biesboer vroeg aandacht voor het feit dat komend jaar de 36 uur opnieuw aan de orde is in tal van — nu eenjarige — CAO's en bij het overheidspersoneel. De partij zal daar haar bijdrage aan moeten leveren verbonden met onze discussie over het belang van drastische atv. Een eigen campagne van de partij, en plaatselijke initiatieven voor atv zijn nodig.
Tenslotte werden door het partijbestuur enkele werkgroepen ingesteld die zich bezig zullen houden met het voorbereiden van het materiaal voor de 1 juni-conferentie.

werkgroep milieu en energie van start

Met de goedkeuring door het partijbestuur van taakomschrijving en samenstelling bestaat sinds 21 april weer officieel een Werkgroep Milieu en Energie. De werkgroep is in grote lijnen een voortzetting van de oude, slapende, milieucommissie van het partijbestuur. Verantwoordelijk vanuit het partijbestuur voor de werkgroep is **Willem de Bruin**.
De werkgroep wil zich in eerste instantie bezighouden met het stimuleren van de inhoudelijke discussie over het milieuprobleem in de partij. ,,Ondanks papieren liefdesbetuigingen aan het adres van het milieu, is van een echt milieubewustzijn in de partij — buiten de groep die zich actief op dit terrein beweegt — nog nauwelijks sprake. De groeiende samenwerking met andere linkse partijen, ook als het gaat om gezamenlijke standpunten in milieukwesties, neemt niet weg dat de CPN een duidelijke achterstand heeft in de ontwikkeling van een eigen visie op het milieuvraagstuk, zowel ten opzichte van PPR en PSP als ten opzichte van de PvdA", aldus de nieuwe werkgroep.
Het stimuleren van de discussie hierover is niet alleen van belang vanwege de concrete bedreigingen waaraan het milieu blootstaat, zo stelt de werkgroep, maar ook omdat het ,,groene" element — uitgelegd in de breedste zin — de laatste jaren een steeds belangrijkere rol is gaan spelen in de politiek.
De werkgroep is bereikbaar via Aris van Kluijve (secretaris), tel. 02294 - 1790 of Willem de Bruin, tel. 023 - 318390.

boe thio penningmeester

Het dagelijks bestuur heeft het partijbestuur voorgesteld Boe Thio te benoemen als penningmeester in welke functie hij opvolger wordt van Marius Ernsting. Aldus is besloten. Daarbij werd kort gediscussieerd over de problemen rond het penningmeesterschap. Frank Biesboer zei dat door het dagelijks bestuur gezocht is naar een constructie die het voor Boe mogelijk zou maken het penningmeesterschap naast andere taken te vervullen. Zo krijgt hij assistentie van Truus Divendal, terwijl Riet van Putten zich bereid heeft verklaard de komende financiële campagne te trekken.
In verband met de afwezigheid van Boe werd de discussie over de financiële campagne zelf beperkt tot de ontwerp-tekst voor een oproep van het partijbestuur. **Jeannette van Beuzekom** had nogal wat kritiek op de tekst die zij breedsprakerig, onduidelijk, slecht van opzet en te negatief van toon vond. Zij werd daarin bijgevallen door **Marcus Bakker** die benadrukte dat het om een politieke oproep moest gaan. ,,Op deze tekst krijg je nog geen stuiver binnen." **Evert Buijs** pleitte ervoor de inzameling van geld voor de CPN en De Waarheid uit elkaar te houden. Niet alle Waarheid-lezers zijn immers CPN-lid. **Siem van der Helm** zegde toe dat het dagelijks bestuur nog een keer naar de tekst zou kijken met inachtneming van de geuite kritiek.

verkiezingsprogram-commissie

Het partijbestuur heeft tijdens haar vergadering van 21 april een commissie benoemd die de opstelling van een programma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 1986 ter hand moet nemen. In deze commissie hebben zitting: **Albert Benschop, Marcus Bakker, Salomé Bentinck, Siem van der Helm, Kamerfractie** en **Pans van der Veen.**

steun aan het volkspetitionnement

Het partijbestuur van de CPN heeft zich in haar zitting van 21 april uitgesproken voor het houden van een landelijke mobilisatiebijeenkomst, ter voorbereiding van het Volkspetitionnement tegen de kruisraketten. Een dergelijke bijeenkomst zal 24 augustus plaats vinden.
Het partijbestuur discussieerde over het Volkspetionnement aan de hand van een notitie van het dagelijks bestuur, dat onder andere het verslag bevatte van de bijeenkomst die op 3 april plaatsvond met vertegenwoordigers uit de districten over de bijdrage van de partij aan het volkspetionnement. Hieruit resulteerden een aantal aanbevelingen aan het partijbestuur, waaronder het voorstel een landelijke mobilisatiebijeenkomst te houden, waarbij de nadruk op de politieke betekenis van het VP wordt gelegd. De CPN moet in de eerste plaats een politieke campagne voeren om de deelname onder haar leden en symphatisanten zo groot mogelijk te maken.
Voor wat betreft de concrete voorbereiding wordt een stimulerende rol verwacht van het partijbestuur. Daarvoor zijn rechtstreekse contacten nodig ook het districtenoverleg hierin een rol kan spelen. De Ledenkrant zou, aldus de aanbevelingen, vanaf mei elke keer politieke en practische informatie moeten verschaffen. Verder moet onder andere bekeken worden hoe De Waarheid het meest effectief aan het slagen van het VP kan bijdragen.

Leo Molenaar ging in een korte toelichting onder andere op de perspectieven voor het VP. Hij wees daarbij op de reeds behaalde successen in de strijd tegen de N-bom en de kruisraketten. Successen die behaald konden worden omdat het steeds om concrete, nieuwe ontwikkelingen ging die nog konden worden tegengehouden. Die mogelijkheid is er voor wat betreft de kruisraketten nog steeds. De hervatte onderhandelingen in Geneve en het aanbod van de Sowjet-Unie om met plaatsing van raketten aan haar kant te stoppen, gaven volgens hem aan dat er in elk geval beweging zit in de internationale verhoudingen. ,,Het klimaat voor het VP is gunstiger dan een half jaar geleden."

Nico Schouten onderstreepte de noodzaak om zo snel mogelijk een campagnesfeer te scheppen. ,,Het is absoluut nodig dat de partij snel organisatorische maatregelen treft om eind augustus aan de slag te kunnen." We mogen ons daarbij, zo stelde hij, niet laten afleiden door allerlei discussie over aantallen en telmethodes. Wel hebben we te maken met de twijfels die hier en daar in PvdA-kringen bestaan. ,,We moeten er voor zorgen dat deze twijfels niet versterkt worden. Een feit blijft dat de grote meerderheid tegen is."

Ina Brouwer noemde het schandelijk dat met het voorstel van Gorbatsjow niets gebeurt. In contrast met de houding van de Nederlandse regering staan de reacties in onder andere de BRD, waar door zowel SPD als CDU positief wordt geoordeeld over een moratorium. Ook in de VS is een stroming die vindt dat het aanbod beantwoord moet worden. ,,Het is belangrijk daar op in te gaan." In haar discussiebijdrage ging Ina Brouwer verder in op het verdrag met de VS waarin de plaatsing geregeld zou moeten worden. In plaats van, zoals de PvdA doet, te praten over heronderhandelingen met de VS na de verkiezingen, gaat het erom erop te wijzen dat het buitengewoon ondemocratisch is om een dergelijk verstrekkend verdrag nog voor de verkiezingen af te sluiten.

Ook **Geert Lameris** waarschuwde ervoor teveel gewicht toe te kennen aan de teldiscussie. De nadruk moet gelegd worden op het voorstel van Gorbatsjow en de heropening van de onderhandelingen in Geneve.

Leo Molenaar zei in een reactie dat we voor wat betreft de PvdA goed in de gaten moeten houden wat er aan de hand is. ,,Als het congres nee zegt tegen de raketten en men wil toch met het CDA regeren, wat is dan nog het wisselgeld? We moeten we wel samen met de PvdA in de slag, maar niet met oogkleppen op."

---

vervolg van pag. 2

van het grondbezit, bouwen in eigen beheer, financiering uit algemene middelen en woonlasten die zijn afgestemd op de lonen. Dat is overigens minder utopisch dan het lijkt: tegenover een dergelijk weinig winstgevend beleid staat dat er geen ingewikkelde en veel kostende bureaucratie nodig is voor een systeem van individuele huursubsidie, aanvullende bijstand, kwijtschelding en afschrijving van oninbare gelden. Maar ondanks dat moeten we ervan uitgaan dat een dergelijke zeer ingrijpende koerswijziging in het volkshuisvestingsbeleid niet direkt binnen handbereik ligt.

deeloplossingen

En dus zullen we vooral moeten kijken naar de verschillende bestandsdelen van het huidige volkshuisvestingsbeleid en voorstellen moeten ontwikkelen per bestanddeel dat ons toch dichter bij het geschetste uitgangspunt brengt. Dan gaat het om zulke zaken als: huurprijsvaststelling, huursubsidiëring, aardgas-prijsbeleid en beleid met betrekking tot gemeentelijke tarieven.
Voor elk van die zaken zijn door de jaren heen zinnige suggesties gedaan:
de hoogte van de rente verlagen door te financieren in plaats van te lenen op de kapitaalmarkt,
het berekenen van het lage BTW-tarief op het aardgas in plaats van het luxe tarief,
de aardgasprijs niet koppelen aan de olieprijs,
de prijs van het aardgas voor grootverbruik en export verhogen.
gemeentelijke tarieven binden aan maximum verhogingspercentages,
de huurvaststelling meer koppelen aan de reële bouwkosten, cq aan de reële loonontwikkeling.
Echter ook al deze deeloplossingen zijn, hoewel meermalen aangedragen door o.a. de CPN, afgestuit op de meerderheid in de Tweede Kamer, die (nog) méér hecht aan minder uitgaven voor de staat en meer inkomsten voor de exploitanten van de woningbouw en het aardgas.

woonlastensubsidie

Daarmee geconfronteerd is de volgende stap aan de orde: als rechts dat allemaal niet wil en tegelijk tot het inzicht komt dat het zo niet verder kan gaan, dan zal tenminste het stelsel van individuele huursubsidie uitgebreid moeten worden tot een integrale woonlastensubsidie. Immers de huur is zo langzamerhand slechts een onderdeel van de totale woonlasten geworden, in plaats van het leeuwedeel.
Het feit dat voor die andere woonlasten (energie, servicekosten, gemeentelijke tarieven) geen enkele tegemoetkoming bestaat, veroorzaakt voor een belangrijk deel de huidige misère. Wie niet bereid is die andere factoren stuk voor stuk aan te pakken, en toch niet wil dat de hele volkshuisvesting als een pudding van verkrotting enerzijds en onbetaalbaarheid anderzijds in elkaar zakt, die moet de konsekwenties aanvaarden: bewoners op het totaal van hun lasten tegemoet komen en een deugdelijk en zeker stelsel van subsidiëring tot stand brengen. Als het niet kan zoals het moet, dan moet het tenminste zoals het kan!

gpa tussen belangrijkheid en scepsis:

Ruim een half jaar zijn ze nu bezig. Het Groen Progressief Akkoord heeft twee zetels in het Europees Parlement. Weinigen vragen zich af wat daar zo al gebeurt. De Europese gedachte leeft slechts bij een handje vol mensen dat zich met buitenlandse politiek bemoeit. En juist bij deze groep overheerst de scepsis. De Radikalenkrant volgde gedurende een zittingsweek in Straatsburg het geldverslindende spektakel. Is het parlement een ,,lachertje'' (Nel van Dijk), een ,,front'' (Herman Verbeek) of toch ,,een uitdaging om iets konstruktiefs te doen'' (Bram van der Lek)?

Maandagmiddag 1 uur: met een speciaal daarvoor gecharterd en door de stad Straatsburg gesubsidieerd vliegtuig van Air-Corsica worden de Nederlandse parlementsleden naar hun werkplaats vervoerd. Vertrek vanaf Zestienhoven. De Denen zitten al in het toestel. Tijdens de start kijkt niemand uit het raam, vliegen is een gewoonte. De diplomatiekoffertjes gaan open, men leest stukken of praat met buurman of buurvrouw over de op handen zijnde zittingen, vergaderingen, bijeenkomsten, besprekingen en God-mag-weten hoe al die zaken nog meer mogen heten. Nog geen uur vliegen is het. In Straatsburg staan de bussen al klaar om de dames en heren naar het uiterst moderne ,,Palais de Congres'' te brengen. Niets is nagelaten om het geheel een zekere ,,grandeur'' te verschaffen. Veel vlaggen, brede trappen en een ruim bordes met luifel bepalen de entree. De hal is groots en voortdurend gevuld met drommen bezoekers uit de hele EG. Naast de kathedraal, Straatsburgs grootste touristische attraktie. Het parlement is voor de stad een goedgeefse, financiële melkkoe. Het is dan ook geen wonder dat de Fransen absoluut niet voelen voor de samenvoeging van alle EG-geledingen op één plaats. Stel je eens voor dat dit Brussel zou worden. Dat zou voor Straatsburg een regelrechte financiële ramp zijn.

Het Parlement komt om vijf uur in eerste zitting bijeen. De kongreszaal, een amfitheaterachtige ruimte met blauwe zetels, is verboden voor elke niet-parlementariër. Die zoeken hun toevlucht tot de publieke tribune. Elke stoel heeft een schakelkastje met kop-telefoon. Op kanaal 5 zitten de Nederlandse tolken. De vergaderorde — volgens ingewijden het enige agendapunt waarover in Straatsburg echt gedebatteerd wordt — brengt ook deze keer de gemoederen enigszins in beweging.

veilingklok

Als het eerste inhoudelijke debat begint, stroomt de zaal in hoog tempo leeg. De achterblijvers worden geacht zich uit te spreken over het zogenaamde Verdrag van Lomé. De EG heeft met ruim 60 ontwikkelingslanden (de meesten oud koloniën) een verdrag voor handel en hulp.

Eind vorig jaar is er hard onderhandeld over de manier waarop het verdrag verlengd zou worden. Het onderhandelingsresultaat wordt nu aan het parlement voorgelegd. Niet dat ze er echt iets over te zeggen hebben, trouwens. Het is de Europese Kommissie die de onderhandelingen voert, het zijn de regeringen die tegen het resultaat in eerste aanleg ja of nee zeggen en het zijn tenslotte de nationale parlementen die het verdrag ratificeren. Het Europees Parlement komt in dit scenario nauwelijks voor en speelt niet meer dan een ceremoniële rol. De kwaliteit van de diskussie is er dan ook naar.

Terwijl de Nederlandse sociaal-demokraat Cohen onverstoorbaar een kritische ontwerpresolutie toelicht, wordt er door de anderen nauwelijks geluisterd. Iedereen bereidt de eigen inbreng voor. Na Cohen legt een schier eindeloze rij van sprekers haar ei.

Na elke bijdrage roffelen de leden van de eigen fraktie bij wijze van instemming met hun vuisten op de tafel. De touristen op de afgeladen publieke tribune kijken met stomme verbazing toe. ,,Dit parlement is een volslagen lachertje. Uit democratisch oogpunt is er geen eer aan te behalen. Er wordt niet echt gedebatteerd. Men praat alleen maar voor de notulen'', Nel van Dijk (GPA).

Met drie minuten spreektijd verwoordt Herman Verbeek het standpunt van de GRAEL. Terwijl de grote elektronische veilingklok onverbiddelijk de beschikbare drie minuten aftikt (als je over de tijd gaat, wordt je mikrofoon uitgeschakeld), noemt hij het verdrag ,,neokoloniaal'' en ,,het toppunt van westerse gierigheid''. Als het parlement, na twee-en-half uur ,,debat'' besluit om het verdrag, ondanks de kritiek, toch maar ,,goed te keuren'', is de fraktie van de GRAEL de enige die zich van stemming onthoudt.

Herman Verbeek, de PPR-vertegenwoordiger in het GPA, lijkt niet op zijn plaats in deze wereld van driedelig grijs en haute couture. Op de vraag of het hem bevalt in Straatsburg is zijn antwoord: ,,Het Europees-Parlement bevalt niet en kan ook niet bevallen. Het is een front waar je naar toe gezonden wordt.'' Nog herstellende van een ziekte, opgelopen in Boeroendi, midden Afrika, waar hij aanwezig moest zijn vanwege het Lomé verdrag, weet Herman zijn energie uiterst zorgvuldig te doseren. ,,Ik heb de plattegrond van het parlement in mijn hoofd. Ik weet hoe het gaat. Je leert onderscheiden wat belangrijk is en wat niet. Ik ga rustig op mijn plekje zitten en zie wel wat ik doen kan. Als je jezelf voorbij rent, van het een naar het ander holt en alles voor honderd procent urgent vindt, dan ga je er onderdoor.''

Tussen de bedrijven door heeft het GPA een kleine fraktie vergadering. Even de belangrijkste zaken doorspreken. Wat moet er deze week gedaan en wat staat er te gebeuren? Nel van Dijk ratelt een waslijst van punten op. Ze vertegenwoordigt de CPN in het GPA, is de regelneef van het gezelschap. ,,Mijn werk heeft zich tot nu toe beperkt tot organisatorische zaken, het aanbrengen van struktuur binnen de GRAEL en het GPA. Dat was hard nodig. Niet zo vreemd als je bedenkt dat we met vrijwel allemaal nieuwe parlementariërs zitten. Partijen die elkaar niet kennen en mensen die elkaar nog minder kennen. Zoiets gaat internationaal samenwerken. De een heeft daar andere verwachtingen van dan de ander. Geen wonder dat we in het begin het ene konflikt na het andere moesten overwinnen. Het is logisch dat je zo'n periode door moet. Overigens denk ik dat we het nog niet helemaal achter de rug hebben. Hoewel er nu wat meer lijn en duidelijkheid is gekomen, zal het nog wel even door modderen zijn.''

onbezonnen

Op de fraktievergadering zijn alle GPA-leden aanwezig, behalve Roel van Duyn. Roel is wel vaker afwezig. Wat zijn werkzaamheden binnen het GPA zijn, wordt in Straatsburg niet erg duidelijk. Bram van der Lek: ,,Met Roel is het nog niet helemaal opgehelderd wat nou eigenlijk zijn bezigheden worden. Zelf geeft hij ook niet aan wat hij wil. We moeten daar binnenkort maar eens met elkaar over praten.''

Herman Verbeek neemt het een beetje op voor Roel. ,,Voor hem is het wel een moeilijke positie. Hij blijft vijf jaar medewerker, heeft niet het vooruitzicht, zoals Nel, dat hij parlementslid wordt.'' 's Avonds is er met de hele Regenboogfraktie een etentje ter gelegenheid van het feit dat Bram van der Lek fraktievoorzitter wordt van de Regenboogfraktie.

Bram, PSP-vertegenwoordiger in het GPA, is degene met de meeste parlementaire ervaring en dat is hem aan te zien. Een politiek dier, overvolle agenda, altijd bezig en onderweg maar tegelijkertijd uiterst behoedzaam opererend. Met kleine stapjes probeert hij kleine suksesjes binnen te halen. ,,Het is een uitdaging om in deze chaos toch nog iets konstruktiefs te doen. Politiek verwacht ik er niet zo veel van. We moeten alles nog van de grond af aan opbouwen. Ik zie het als een soort dienstverlening aan de alternatieve bewegingen in Europa. Belangrijk is om internationale kontakten van de grond te krijgen. Wij kunnen daarbij als een soort intermediair dienen. Bovendien beschikken we over geld en faciliteiten.''

Bram heeft niet zoveel waardering voor de onbezonnen wijze waarop de kollega's in de Grael-fraktie soms bezig zijn. ,,Ze strooien met vragen aan de raad van ministers en de kommissies. Ze produceren de ene resolutie na de andere. Allemaal om te laten zien dat ze er zijn. Die dingen stranden allemaal en daar komt niets van terecht. Ik wil proberen om me op een paar dingen te konsentreren. Die moeten dan ook zodanig naar voren gebracht worden dat men er niet om heen kan. Het parlement is eigenlijk niet veel meer dan een soort platform voor morele uitspraken. Daarbij moet je ook niet altijd op meerderheidsuitspraken mikken. Wel interessant vind ik om uit te zoeken of je, als je het voorzichtig aanpakt, een kans maakt.''

Dinsdagochtend is er een perskonferentie met de ,,Commadres'' uit El Salvador. Deze organisatie van vrouwen protesteert, net als de ,,Dwaze moeders'' van de Plaza del Mayo in Argentinië, tegen de verdwijningen en folteringen van hun familieleden in hun land. De perskonferentie is georganiseerd door het vrouwenoverleg uit de socialistische-, kommunistische- en Regenboogfraktie. Bekende gezichten uit Nederland: Ien van den Heuvel, Hedy d'Ancona en ook Nel van Dijk. De pers is in redelijke hoeveelheid aanwezig. De vrouwen van het overleg zijn nog duidelijk onder de indruk van de emotionele taferelen die zich tijdens de informele ontvangst hebben afgespeeld. Daardoor verloopt de perskonferentie wat vlak. De Commadres zijn niet in staat voor een tweede keer hun sterke persoonlijke betrokkenheid voor het voetlicht te krijgen. De koptelefoons over de kanten hoofddoekjes versterken de onwezenlijkheid van de situatie.

paperassen

Naast de plenaire zittingen van het parlement zijn het juist dit soort perskonferenties en allerlei andere belangrijke vergaderingen die de koortsachtige sfeer van Straatsburg bepalen. Overal in het labyrint van gangen kom je gehaaste en druk pratende mensen tegen. Een plezierige bijkomstigheid is dat de Nederlanders al van verre herkenbaar zijn aan de oranje paperassen die ze over het algemeen in grote hoeveelheden meesjouwen. Ieder land heeft een eigen kleur papier waarop alle teksten worden afgedrukt.

Een fraktievergadering van de Grael is een belevenis op zich. Getalsmatig zijn de Grünen in de meerderheid en dat is te merken aan de diskussies die er plaats vinden. Nel van Dijk: ,,Er zitten mensen bij de Grünen van totaal verschillende origine. Onderling zijn ze het vaak helemaal niet met elkaar eens. Omdat ze nauwelijks bij elkaar komen, worden deze meningsverschillen vaak in de Graelvergaderingen uitgevochten. Dat frustreert nogal eens.''

Illustratief voor de diskussies in de Grael is het gebakkelei over de zogenaamde urgentie-resoluties. Elke fraktie mag een aantal, voor hen dringende zaken, aan de orde stellen in het parlement. Dat aantal is afhankelijk van de grootte van de fraktie. Voor de Grael is dat vijf. Niet elke ingebrachte urgentie komt ook daadwerkelijk op de agenda. Dat wordt bepaald door ,,het buro in uitgebreide samenstelling'', bestaande uit: de voorzitter van het parlement (Pfimlin, voormalig burgemeester van Straatsburg) de ondervoorzitters en de fraktievoorzitters. In het verleden heeft de Grael nogal wat zaken op deze wijze onder de aandacht trachten te brengen. Soms lukt dat niet. Ook nu heeft het buro een aantal urgentie-resoluties van de Grael niet overgenomen. Bram, zelf lid van het buro, stelt voor het hier maar bij te laten. Met name de Duitsers zijn het hier echter niet mee eens. Als je iets echt belangrijk vindt, mag je niet moe worden het aan de orde te stellen. Het conflict tussen mee-besturen en getuigen in een note-dop. Op het eerste gezicht lijkt het of de GPA-inbreng tijdens deze vergaderingen minimaal is. In de praktijk ligt dit anders. ,,Bram en ik nemen relatief weinig aan de debatten binnen de Grael deel'', zegt Herman Verbeek, vooral als ze nog in de heethoofdige-fase verkeren, laten we het even op z'n beloop. Maar we weten precies wat we willen en brengen dat, als de gemoederen wat tot bedaren zijn gekomen, naar voren. Dat blijkt over het algemeen het juiste moment te zijn want we krijgen vaak onze zin''.

splinters

De volgende morgen vindt er weer een kleine GPA-overleg plaats.

De sfeer is prima. Alle drie de afgevaardigden beamen volmondig dat er wat betreft de samenwerking weinig te wensen over is. Op de vraag in hoeverre de samenwerking op Europees nivo invloed kan hebben op de samenwerking op nationaal nivo komen echter de diverse partijkulturen boven drijven. Herman Verbeek: ,,Ik zou het persoonlijk heel erg vinden als deze samenwerking op nationaal nivo geen gestalte zou kunnen krijgen. Voor zover er een linkse politieke beweging in Nederland bestaat, mag deze niet verbrokkeld worden in een paar politieke sektes. Dat kun je de kiezers niet aan doen. Ze moeten zich niet opsluiten in hun eigen partijen. Het moet toch lukken dat we in de toekomst een veel breder verband aangaan. Helaas bestaan er met name bij de PSP, maar ook bij de groep Scholten-Dijkman en de EVP

FOTO ANGELO M. GOEDE MONDT

'europee is platfor morele u

FOTO FRED JANSZ

parlement voor praken'

sterke remmingen. Ze zouden van de Latijns-Amerikaanse bevrijdingsbewegingen kunnen leren dat christenen en socialisten één front moeten vormen. In Nederland zijn christenen alergisch voor rood en dikwijls ook andersom. Vandaar dat je die splinters krijgt. Als straks blijkt dat het GPA er alleen maar gekomen is voor het Europees-Parlement dan voel ik me in de steek gelaten. Ik vind dat het GPA recht van spreken heeft om te zeggen: dit initiatief moet ook bij de komende Tweede Kamerverkiezingen doorgang vinden. Geen fusie, maar een verkiezingsverband en een werkverband. Als de PSP en ook Scholten daar niets voor voelen, maar de CPN wel, dan ligt het voor de hand om met de CPN verder te gaan. Maar eigenlijk schiet je daar niets mee op, want dan hou je nog splinters."

Bram van der Lek: ,,Voor mij zijn het altijd meer pragmatische overwegingen geweest die een rol hebben gespeeld bij de tot standkoming van het GPA. Of het hier nu slecht gaat of goed, in feite zegt dat niks over de mogelijkheid of op nationaal nivo samenwerking mogelijk is. Van te voren heb ik gezegd: ik wil dit wel doen maar ik wil geen symbool worden van de samenwerking. Of zoiets nationaal van de grond komt is een zaak van partijbesturen en congressen. Maar ik wil er natuurlijk wel wat over zeggen. Ik vind het noodzakelijk, van uit praktisch politieke overwegingen, om nu met een gezamenlijke lijst uit te komen. We doen er echter wel goed aan om, ter wille van de duidelijkheid, partijen met al hun eigenheid voorlopig te laten voortbestaan. Ik heb het dan wel over de PSP, CPN en de PPR. Het Groen Platform was toch eigenlijk een beetje een tijdsverschijnsel. De mogelijkheden om met de afsplitsingen van het midden, Scholten-Dijkman en EVP, in zee te gaan zie ik niet zitten. Hoewel, als de EVP echt graag zou willen, dan zou dat van mij mogen, maar het mag niet van de partij."

Nel van Dijk: ,,De samenwerking op nationaal nivo tot stand brengen is een zaak van de partijbesturen. Ik ben er een hartstochtelijk voorstander van om voor de parlementsverkiezingen in '86 tot samenwerking over te gaan. Het goed funktioneren van het GPA is één argument, maar niet het enige. Samenwerking is niet zomaar uit de lucht komen vallen. Je ziet het heel duidelijk aan de basis in de verschillende partijen groeien. Als je kijkt wat er op dit moment tot stand komt voor de raadsverkiezingen, dan vind ik dat je rustig mag konkluderen dat er een basis is voor samenwerking. Niet vanuit een armoedesituatie — omdat we apart niets voorstellen — maar omdat we samen dezelfde dingen nastreven. Door samen te gaan heb je meer kans om die dingen te bereiken."

dik tevreden

De GPA-vergaderingen in Straatsburg zijn vooral praktisch van aard. De politiek inhoudelijke diskussies vinden voornamelijk plaats tijdens de bijeenkomsten met het GPO. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het GPA en mede van de Grael is het zoveel mogelijk steun en faciliteiten ter beschikking stellen aan de progressieve beweging in Europa. Bram van de Lek drukt het als volgt uit: ,,Wat ik minimaal in deze vijf jaar Europarlement zou willen bereiken is dat de doelstellingen van Milieubeweging, Vredesbeweging en Vrouwenbeweging helder op tafel komen. Dat is natuurlijk niet zo parlementair, maar daarmee zou ik al dik tevreden zijn." Dit uitgangspunt staat of valt met de hoeveelheid geld en faciliteiten die een fraktie ter beschikking staan. Maar bij het Euro-parlement zijn beide ruimschoots voorhanden. Zo bestaat er de mogelijkheid voor elke fraktie om twee keer per jaar met het hele vertaalapparaat naar een EEG-land te reizen. 1. Zo is de Grael vorig jaar met de hele fraktie naar Spanje geweest. Bovendien krijgt iedere fraktie via het parlement de beschikking over gelden bestemd voor politieke akties. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid voor de frakties om hun fraktievergaderingen in elke willekeurige hoofdstad van een EEG-land te organiseren. Dan kunnen de altijd aanwezige volken ook eens voor, door nationale partijen georganiseerde (neven-) aktiviteiten worden gebruikt.

Over de besteding van geld en faciliteiten wil het binnen de Grael-vergaderingen nog wel eens donderen. Nel van Dijk: ,,In Nederland zijn we gewend om nagenoeg zonder geld politiek te maken. Als ik dan zie hoe de Grünen daarmee omspringen, lopen mij echt de kriebels over de rug. Laatst hadden we een diskussie over een reis naar Finland van een aantal Grünen. Natuurlijk hebben ze daar wel allerlei argumenten voor. Maar ik vind dat je jezelf eerst de vraag moet stellen: wat kan de Grael ermee? In hoeverre is het alleen maar een privé-interesse? Zolang we niet in staat zijn om daarover fatsoenlijke kriteria met elkaar af te spreken blijf je zoiets houden van : roept u maar."

Binnen het GPA wordt zeer zorgvuldig met de financiën omgesprongen. De leden dragen hun salaris en vergoedingen af aan het GPA. In ruil daarvoor krijgen ze ieder een gelijke vergoeding. Bram en Herman slapen tijdens hun Straatsburg-verblijf op hun werkkamer in het parlementsgebouw. Bram van der Lek: ,,Wij deklareren bij het GPA alleen onze werkelijke kosten. Dat betekent dat we geld overhouden. Daarvoor kunnen we weer extra medewerkers in dienst nemen. Wat er dan nog overblijft kan besteed worden aan zaken die wij in Nederland belangrijk vinden."

Tekenend voor deze zuinigheid maar ook voor de onderlinge verhoudingen was de diskussie die plaats vond naar aanleiding van een geplande reis naar Kopenhagen. Nel, de enige vrouw in het groepje maar ook de enige met de verantwoordelijkheid voor een opgroeiend gezin — Bram is opa en Herman is ongehuwd — , wilde gaan vliegen. Eén van de medewerkers maakte daar bezwaar tegen, met de trein is goedkoper en milieuvriendelijker. Na enig heen en weer gepraat gaf een opmerking van Herman de doorslag: ,,Nou, dan gaat Nel toch vliegen en de anderen met de trein." Iedereen tevreden, probleem opgelost.

Woensdagmiddag: een vergadering van de informele groep Europarlementariërs tegen Kernbewapening. Bram krijgt de gelegenheid om een resolutie toe te lichten die hij namens deze groep in het Parlement wil indienen: ,,Deze resolutie dringt er op aan bij alle kernwapen-landne, dus ook bij de twee lidstaten die kernwapens hebben, dat zij zo snel mogelijk onderhandelingen beginnen over een verbod op kernproeven. Dat is natuurlijk uiterst bescheiden. Want zelfs als het parlement dit aanneemt dan heeft dat niet verschrikkelijk veel effekt. Het heeft wel enige politieke inpakt, maar de nationale regeringen moeten er voor zorgen dat zoiets ook geëffektueerd wordt. Dat kan het parlement niet, helaas".

Het bezoek van Reagan aan het Europees Parlement komt ter sprake. Men is het er over eens dat er iets moet gebeuren om de afkeuring duidelijk te maken die men heeft ten aanzien van diens beleid. Hoe, is echter onduidelijk. Er moet een aktieplan komen, maar vanwege de aanwezigheid van tolken wil men de zaak liever niet binnen het parlementsgebouw bespreken. De CIA luistert mee, zo wordt vermoed.

Normaal gesproken is het GPA bij de Parlementariërs tegen Kernbewapening op volle sterkte aanwezig. Deze keer ontbreekt Herman. Geveld door een nieuwe koortsaanval, komt hij bij op z'n veldbed. De volgende ochtend voor negenen spreekt hij echter, alsof er niets gebeurd is, vol vuur tot Groningse studenten over de tekortkomingen van het Lomé-verdrag. Na een half uur neemt Bram de voorlichtingstaak over. Ook dit soort zaken maken een vast onderdeel uit van het Straatsburg-werk. Gekkenwerk? Een beetje gek moet je natuurlijk wel zijn, wil je het kunnen volhouden. Een beetje gespleten misschien ook wel. Eigenlijk ben je tegen de EG en weet je heel precies hoe beperkt de betekenis van het parlement is. Aan de andere kant vereist het nogal wat inspanning om niet meegezogen te worden in de sfeer van belangrijkheid die er van zo'n luxe-parlement onvermijdelijk uitgaat Nel van Dijk is er nuchter over: ,,Wat je hier moet doen is al die mogelijkheden die je ter beschikking staan benutten om met groepen buiten het parlement te praten. Om te kijken wat je samen kunt ontwikkelen en hoe je pressie kunt uitoefenen. Ik zie dit parlement dan ook als een soort pressie-parlement. Helemaal onmogelijk is het niet om hier leuke dingen te doen met bepaalde uitspraken. In die zin heeft het wel nut om in dit parlement te werken. Je moet er echter geen enkele overspannen verwachting van hebben."

lessen uit de britse mijnstaking

amnestie voor gestrafte mijnwerkers

door karl de boer

In maart 1985 is er, na één jaar heroïsche strijd, een einde gekomen aan de Britse mijnstaking. Het was de langste nationale staking in de geschiedenis van Groot-Brittannië. De mijnwerkers zijn aan het werk gegaan, maar hebben de strijd nog niet opgegeven.
In Engeland is de linkse beweging begonnen met het analyseren van de staking. De oorzaken van de uitkomst van de staking en de lessen die daaruit getrokken moeten worden, worden heel verschillend beoordeeld. Terwijl de rechtervleugel van de arbeidersbeweging ,,lessen" uit de staking trekt, die de strijd beperken en klassensamenwerking propageren, zien de ultra-linkse partijen, zoals de Socialist Worker's Party en de Workers Revolutionary Party als oorzaken van de negatieve afloop van de stakingen het ,,klasseverraad" van de leiders van de TUC en de Labour Party. Zij stellen dat met een juist (revolutionair) leiderschap de mijnstaking gewonnen had kunnen worden.

bijzondere staking

Andere organisaties zijn een diepere discussie over de staking begonnen en hebben daarbij de taktieken en houding van links zèlf ter discussie gesteld. Een voorbeeld van een dergelijke benadering is die van de Communistische Partij van Groot-Brittannië (CPGB).
Alvorens de positie van Britse communisten t.a.v. de staking te kunnen begrijpen moeten eerst enige bijzondere kenmerken en ervaringen van de staking genoemd worden.
Deze staking kan niet zomaar gelijk gesteld worden met de mijnwerkersstakingen in het begin van de jaren '70. Bij die stakingen draaide het om lonen, deze staking ging om het behoud van banen. Daarom was er bij deze staking vooraf geen sprake van een nationale stemming over het wel of niet in staking gaan. Het verschil is ook belangrijk in een meer algemeen opzicht. Een staking tegen mijnsluitingen roept ook andere vraagstukken op zoals het behoud van de gemeenschap, ja zelfs de hele streek, en een toekomstige energiepolitiek en de rol van kolen daarin.
Een ander groot verschil met vorige stakingen is het sterk gewijzigde politieke klimaat. Deze conservatieve regering heeft een heel ander karakter dan de vorige. Het Thatcherisme is er op uit de vakbonden te breken.
Een andere bijzonderheid van deze staking is dat zij niet gezien kan worden als een klassenconflict in beperkte zin. Het was niet alleen een staking van mijnwerkers, maar een verzetsbeweging van mijnwerkersgemeenschappen. Zonder de activiteiten van de gemeenschappen hadden de mijnwerkers hun strijd niet zo lang kunnen volhouden.
Binnen de gemeenschappen is de rol van vrouwen van zeer groot belang geweest. De verandering in de houding van vrouwen is niet alleen het gevolg van de bedreiging van de mijnwerkersgemeenschappen, maar ook verbonden met de vrouwenstrijd van de laatste decennia en de ervaringen van de vrouwen van Greenham Common die andere vrouwen het vertrouwen hebben gegeven dat zij effectief politiek kunnen bedrijven.
Als laatste punt dient de unieke omvang van de solidariteit die nationaal en internationaal is gegeven, genoemd te worden. Ook zonder deze had de staking niet volgehouden kunnen worden. De solidariteit was en is nog heel belangrijk, materieel maar zeker ook moreel.

drie fronten

Deze bijzondere kenmerken bepalen onder welke voorwaarden de staking succesvol zou kunnen zijn. De Britse CP stelt dat er drie punten uitsprongen:
— de behoefte aan eenheid bij de mijnwerkers zelf.
— de behoefte aan maximale solidariteit van andere arbeiders,
— de behoefte om een zo breed mogelijke publieke steun te winnen.

Vanzelfsprekend zijn deze voorwaarden onlosmakelijk met elkaar verbonden. Brede publieke steun is immers uiterst belangrijk om de mijnwerkers te verenigen, etc.
De staking kon volgens de CPGB slechts worden gewonnen wanneer op alle drie fronten gestreden zou worden. Een van de grootste problemen tijdens de staking was de tendens om zich teveel te oriënteren op de eerste twee punten. Deze benadering mocht hebben gewerkt in het begin van de jaren '70. De omstandigheden zijn volgens de communisten te zeer veranderd.
Gedurende de staking heeft de NUM nooit de verdeeldheid onder de mijnwerkers uit de wereld kunnen helpen. Gegeven deze verdeeldheid, samen met de keiharde opstelling van de regering, was er nooit een kans op een snelle overwinning van de mijnwerkers louter op' eigen kracht. Deze verdeeldheid onder de mijnwerkers bestond overigens allang voor de staking en was niet het gevolg van het ontbreken van een nationale stemming over de staking. De invoering van een premieloon en de verschillende ,,toekomst kansen" van de kolenvelden hadden de verdeeldheid reeds gezaaid.
De strijd om de steun van andere bonden werd ernstig belemmerd door de verdeeldheid bij de mijnwerkers zèlf. Ondanks uitzonderingen (i.h.b. de spoorwegarbeiders) is de solidariteit teleurstellend gebleken. Sommige rechtse vakbondsleiders weigerden ronduit steun, maar zelfs linkse vakbondsleidingen konden hun bonden niet tot solidariteit bewegen. Het probleem is dus niet alleen de houding van vakbondsleiders, maar ook die van de gewone leden. Steun voor de bond is ook in Engeland niet automatisch. Hierbij speelt de sterk verslechterde economie en de gevolgen daarvan (hoge werkloosheid, teruglopend ledental van de bonden, anti-vakbondspropaganda en -wetten, invloed van Thatcherisme onder de arbeiders) een hoofdrol. Velen hebben deze verandering in de omstandigheden niet onderkend.

publieke opinie

Een ondersteunende publieke opinie was van vitale betekenis voor de afloop van de staking. Niet alleen voor het inzamelen van voedsel en geld, maar het schept ook een klimaat dat de regering ipv. de stakers isoleert van de publieke opinie. Dit is echter niet voldoende van de grond gekomen. De regeringsstrategie poogde de stakers van de arbeidersklasse en de publieke opinie te isoleren en dat is voor een groot deel gelukt, niettegenstaande de enorme solidariteitsuitingen voor de mijnwerkers.
Er is niet voldoende getracht om de krachten die sympathie toonden voor de zaak van de mijnwerkers samen te brengen in een volksbeweging. Een nationale demonstratie werd een verspilling van tijd gevonden. Teveel werd de aandacht gericht op het posten bij de mijnen en staalfabrieken (in Nottinghamshire werkte dit zelfs contraproductief.) Het naar voren schuiven van thema's als democratie (burgerlijke vrijheden, vakbondsrechten, politie-optreden) en energie-politiek (kernenergie en de toekomst van kolen) is onvoldoende gebeurd door de hele beweging. Vooral de parlementaire leiders van de Labour Party hebben nooit geprobeerd de mijnstaking voor te stellen als een verzetsbeweging tegen het Thatcherisme en in het belang van de hele natie.
Uit dit alles concluderen de Britse communisten dat onder de huidige politieke omstandigheden zelfs het best georganiseerde en meest militante deel van de arbeidersbeweging in grote moeilijkheden komt wanneer het zijn eisen niet zó kan presenteren dat het hiermee aanzienlijke steun kan winnen en bondgenootschappen kan sluiten.

de strijd gaat door

De staking van de Britse mijnwerkers is voorbij, maar de strijd gaat door en Nederlandse communisten kunnen daarbij nog steeds helpen. De nood is na de staking nog steeds hoog. De schuldeisers staan nu allemaal op de stoep en vele mijnwerkers moeten nu hun loon afstaan voor het afbetalen van hun schulden en zij moeten daarom nog steeds leven van voedselpakketten. Het FNV-gironummer 133500 staat nog steeds open.
Maar wij moeten ook steun geven aan de vele honderden mijnwerkers die tijdens de staking zijn ontslagen en aan ruim honderd mijnwerkers die in de gevangenis zitten. Hun misdaad was dat zij opkwamen voor hun recht op werk. In Kent bijv. zijn op 3 april jl. 5 mijnwerkers veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf, omdat zij tijdens de staking hadden geprobeerd vrachtwagens die kolen vervoerden, te laten stoppen!
De National Coal Board (de werkgever) en de regering weigeren de ontslagen mijnwerkers weer in dienst te nemen of hun een uitkering te geven. Zij begon hiermee de mijnwerkers te weerhouden van toekomstig vakbondswerk en daarmee de NUM te breken.
Om deze mijnwerkers te steunen is in Engeland de Miners'Amnesty Campaign van start gegaan, die amnestie probeert te verkrijgen voor de ontslagen stakers en hen financieel steunt.

Steun aan deze campagne is een belangrijke voortzetting van de solidariteitscampagne in ons land met de Engelse mijnwerkers.

1. Karl de Boer is vanuit de CPN actief in de solidariteitsbeweging met de Engelse mijnwerkers.
2. Het adres van de Miners Amnesty Campaign is Philip White, compensation secretary, St. John's NUM, 10 Hermanroad, Caerau, Maesteg Midglamorgen, Wales.

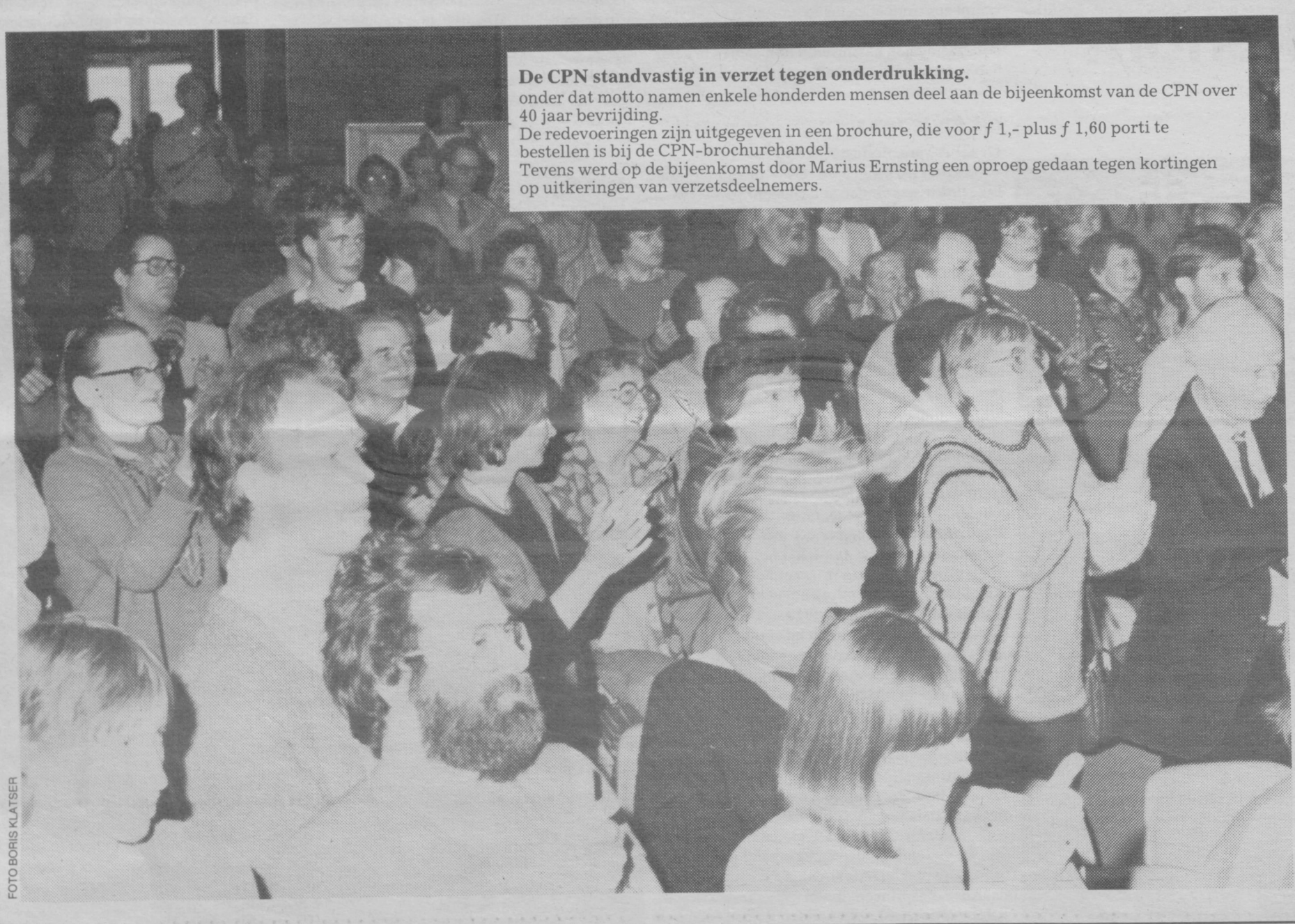

De CPN standvastig in verzet tegen onderdrukking.
onder dat motto namen enkele honderden mensen deel aan de bijeenkomst van de CPN over 40 jaar bevrijding.
De redevoeringen zijn uitgegeven in een brochure, die voor *f* 1,- plus *f* 1,60 porti te bestellen is bij de CPN-brochurehandel.
Tevens werd op de bijeenkomst door Marius Ernsting een oproep gedaan tegen kortingen op uitkeringen van verzetsdeelnemers.

FOTO BORIS KLATSER

distriktenoverleg van start

Op 27 april j.l. vond het eerste distriktenoverleg na het 29ste kongres plaats.
Op ons kongres is besloten tot het opzetten van een dergelijk overleg dat een belangrijke rol zal gaan spelen bij het bevorderen van partijdemokratie.

Ter informatie hier de letterlijke tekst van het kongresbesluit over het distriktenoverleg:
„Het kongres draagt het partijbestuur op om in afwachting van een mogelijke nadere regeling in statuten en/of huishoudelijk reglement, een regelmatig funktionerend distriktenoverleg op te zetten. Doel van dit overleg is: het bevorderen van de partijdemokratie; o.a. door het uitwisselen van informatie en het bespreken van initiatieven van het partijbestuur. Uitgangspunten voor het funktioneren van het distriktenoverleg zijn:

* *de vergaderingen van het overleg worden voorbereid door het partijbestuur dat tijdig de agenda en eventuele andere stukken bekend maakt, zodat een goede voorbereiding in de distrikten mogelijk is;*
* *de distriktsbesturen kiezen een vaste vertegenwoordiging (eventueel op advies van een distriktsconferentie of afdelingenoverleg) en wijzen — afhankelijk van de agenda — distriktsvertegenwoordigers aan rond specifieke onderwerpen;*
* *de distriktsvertegenwoordigers/sters dienen aan hun distriktsbestuur te rapporteren en leggen verantwoording af aan hun distrikt;*
* *het distriktenoverleg kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het partijbestuur, waarop het gehouden is te reageren;*
* *het distriktenoverleg wordt eveneens bijeengeroepen wanneer tenminste 4 distrikten dit wensen."*

Op het eerste overleg waren de distrikten Amsterdam, Gooi/Eemland, Zaanstreek, Noord-Holland-Noord, Friesland, Den Haag, Groningen, Utrecht en Gelderland aanwezig.
Elli Izeboud heeft een uitgebreide politiek aktuele inleiding gehouden, waarin ze o.a. onze inzet naar de 1 juni-konferentie van CPN, PSP en PPR aan de orde stelde.
Ook besprak het distriktenoverleg onze aktiviteiten rond het volkspetitionnement naar aanleiding van een toelichting van Leo Molenaar en kampagnes voor ATV na een inleiding van Frank Biesboer.
Naast een mondelinge uitwisseling van informatie en ervaringen was gezorgd voor het nodige schriftelijke materiaal. Zo was er o.a. beschikbaar een informatiemap voor raadsleden over de voordeurdelers. Deze map is overigens op verzoek nog verkrijgbaar bij het sekretariaat van de partij.
Het zal duidelijk zijn dat het voor het uitgebreid op de hoogte blijven van al deze mondelinge en schriftelijke informatie van belang is de distriktenoverleggen bij te wonen.
De distrikten die op het 1e overleg niet aanwezig waren maar naar aanleiding van dit verslagje vragen hebben kunnen kontakt opnemen met Fenna Bolding.

taakverdeling dagelijks bestuur

In het dagelijks bestuur is de volgende taakverdeling afgesproken en door het partijbestuur goedgekeurd.
Elli Izeboud — voorzitter, politieke coördinatie, overleg met andere partijen in binnen- en buitenland, politiek overleg met de fractie, lid delegatie progressief overleg.
John Geelen — secretaris, organisatorische coördinatie van het werk van het partijbestuur, lid secretariaat, werkgever CPN-personeel, verantwoordelijk coördinatie internationale activiteiten/internationale solidariteit.
Fenna Bolding — verantwoordelijk coördinatie partij-organisatie, lid secretariaat, redactrice ledenkrant.
Siem van der Helm — verantwoordelijk coördinatie propaganda/voorlichting, lid secretariaat, lid werkgroep feminisering.
Frank Biesboer — verantwoordelijk coördinatie sociaal-economisch werk, lid secretariaat, hoofdredacteur ledenkrant.
Jan Berghuis — medeverantwoordelijk coördinatie soc. ec. werk.
Boe Thio — penningmeester, lid werkgroep economische politiek.
Ina Brouwer — voorzitter Tweede Kamerfractie, lid werkgroep vrede en veiligheid.
Ton van Hoek — verantwoordelijk coördinatie progressieve samenwerking, lid delegatie links overleg en progressief overleg, lid werkgroep vrede en veiligheid.
Leo Molenaar — verantwoordelijk coördinatie vrede en veiligheidsactiviteiten, lid KKN, lid delegatie links overleg.
Paul Wouters — lid delegatie progressief overleg, lid werkgroep organisatie.

agenda partijbestuur 2 juni

Het partijbestuur vergadert op zondag 2 juni over onder meer de volgende agendapunten:
— eerste nabespreking conferentie 1 juni, voorbereiding vergadering samen met het districtenoverleg op 15 juni
— activiteiten van de werkgroep tegen racisme
— inzet van te organiseren districtsbijeenkomsten over De Waarheid
— plannen op het gebied van propaganda

feminismescholing 31 augustus

De scholing over het feminisme is uitgesteld van 29 juni (roze zaterdag!) naar 31 augustus. Dit mede op verzoek van het vrouwenoverleg om een grondige voorbereiding van deze scholing, over een van de inspiratiebronnen van de partij, mogelijk te maken.

gemeenteraadsverkiezingen '86
de inzet van de cpn

Op zaterdag 22 juni wordt een bijeenkomst georganiseerd over de inzet van de CPN bij de komende raadsverkiezingen en over de gemeenteraadspolitiek met betrekking tot anti-racisme en minderhedenbekeid.
Deze vergadering is speciaal voor gemeenteraadsleden en afdelingsbesturen die zich op de komende raadsverkiezingen voorbereiden.
Materiaal voor de bijeenkomst verschijnt de eerste week van juni.
De bijeenkomst begint om 11.00 uur en wordt gehouden op de Hoogte Kadijk, Amsterdam.
Voor meer informatie bellen naar John Geelen en Siem van der Helm, tel. 020 - 239704.

gemeenschappelijke lijst

In diverse gemeenten is overleg over (voortzetting van) verkiezingssamenwerking voor de gemeenteraden, in ieder geval in gemeenten waar bij de vorige verkiezingen werd samengewerkt. En ook in gemeenten waar partijen de vorige keer apart deelnamen.
Op 1 mei besloten de Almelose afdelingen van CPN, PPR en PSP komend jaar samen de verkiezingen in te gaan. Nu is daar een gemeenschappelijke lijst van CPN en PSP.

protest tegen dreigende executie pki-leiders

De Indonesië-commissie heeft inmiddels in een verklaring scherp protest aangetekend tegen de mogelijke executie van bestuursleden van de PKI op Oost-Java, te weten Rustomo, Gatot Lestario en Djoko Untung.
De Indonesië-commissie van de CPN sluit zich daarmee aan bij het protest dat Amnesty International inmiddels aan de Indonesische regering heeft laten horen.
In haar verklaring herinnert de Indonesië-commissie aan toezeggingen die door de Indonesische regering werden gedaan aan de toenmalige minister Van der Klaauw. Er zouden geen doodvonnissen meer plaatsvinden. Ondanks eerdere gratieverzoeken wil Suharto de executies toch doorzetten.
De Indonesië-commissie heeft bij minister Van den Broek aangedrongen op nieuwe stappen richting de Indonesische regering. Het gaat om het intrekken van alle doodvonnissen, vrijlating van alle politieke gevangenen en het herstel van de demokratie in Indonesië.

kamerbreed protest tegen reagans bezoek aan bitburg

Op initiatief van de kamerfractie van de CPN hebben de meeste partijen in de Tweede Kamer een protest tegen het bezoek van Reagan aan de begraafplaats Bitburg getekend.
Dat bezoek wordt in de verklaring een schok genoemd voor allen die slachtoffer zijn geweest van de fascistische onderdrukking en die gevochten hebben voor de bevrijding van het nazi-regime.
Herinnerd wordt aan de historische betekenis van de overwinning door de anti-Hitler coalitie op het fascisme.
Nooit meer fascisme staat in veler onzer harten geschreven, zo zegt de verklaring. Het bezoek van Reagan aan de graven van Hitlers keurtroepen is „een vergissing".
Aangedrongen wordt het bezoek niet door te laten gaan.

tamils

De laatste weken is zeer negatieve publiciteit gegeven rond de positie van de Tamils in ons land.
Tijdens de 1 mei viering in Rotterdam heeft Elli Izeboud opgeroepen een eind te maken aan het gesol met de Tamils.
„Tamils worden in Sri Lanka als groep vervolgd en met de dood bedreigd. Tamils zijn politieke vluchtelingen en moeten als zodanig erkend worden", zo zei ze.
De suggestie als zou ons land met Tamils worden overspoeld berust nergens op. In verhouding tot andere Westeuropese landen herbergt Nederland een zeer gering aantal Tamils. Met name in West-Duitsland en Frankrijk zijn er veel grotere aantallen.
De Tamils krijgen in ons land een slechtere behandeling dan normaal het geval is voor asielzoekers.
„Er is alles aan gelegen dat de Tamils als vluchtelingen worden erkend inclusief de daarbij horende rechten op bijstand en huisvesting. Gebeurt dat niet, dan zijn de gevolgen voor het vluchtelingenbeleid heel ernstig, dan dreigt de behandeling die de Tamils nu krijgen, voor alle vluchtelingen te worden toegepast", aldus Elli Izeboud.

p.k.i. — 65 jaar

De Indonesië-commissie heeft tevens de volgende verklaring uitgegeven:
Op 23 mei dit jaar is het vijf en zestig jaar geleden, dat op een congres in Semarang de Indische Sociaal Democratische Vereeniging haar naam veranderde in Partai Kommunist di Hindia. Het betekende de geboorte van de P.K.I., die aan de basis heeft gestaan van de strijd voor nationale onafhankelijkheid, sociale vooruitgang en socialisme in Indonesië.
De P.K.I. heeft een bewogen geschiedenis, werd door vervolging en verbod getroffen. Zij moest en moet ook nu nog haar strijd onder de meest moeilijke omstandigheden voeren. Geen beproeving is haar leden bespaard gebleven, maar altijd weer hervond zij de kracht in het belang van het Indonesische volk op te treden. In tientallen jaren van anti-koloniale strijd hebben Indonesische en Nederlandse communisten, tesamen met andere oprechte voorvechters van de Indonesische vrijheid en onafhankelijkheid schouder aan schouder gestaan. Zo is het ook nu en zo zal het ook in de toekomst zijn.
Op het 26e congres van de CPN, in 1978, sprak de toenmalige voorzitter Henk Hoekstra uitvoerig over de plicht van de Nederlandse communisten om de solidariteit met de volkeren van de koloniaal overheerste landen uit te breiden, intensiever en actiever te doen zijn. „Dat is noodzakelijk en de tijd is daarvoor rijp", aldus zijn woorden voor het congres. „Zeker als het gaat om onze solidariteit met de werkelijk nationale krachten in Indonesië aan wie geen beproeving is gespaard gebleven... Onder zulke omstandigheden is zeker de eenheid van de Indonesische communisten van het grootste belang en dat is ook juist datgene, waarvoor de imperialisten het meest bevreesd zijn. Het streven naar deze eenheid die groeit in de praktische strijd en die het oog richt op de toekomst, welke voor het Indonesische volk van levensbelang is, wordt door ons niet alleen toegejuicht maar kan rekenen op de ondersteuning, op de solidariteit zoals deze reeds beproefd is."
Op deze 65ste verjaardag zendt de Indonesië-Commissie van de CPN alle Indonesische communisten en haar vrienden en sympathisanten gelukwensen in de geest van optimisme en in de overtuiging, dat het Indonesische volk zich van zijn kluisters zal bevrijden.

ga je de straat op?

neem het volkspetitionnement mee

(goed voor je gezondheid)

hoera! de volkspetitie komt eraan!

door Leo Molenaar

De grote stroomversnelling van de beweging tegen de kernbewapening begon in die mooie lange zomer van 1977. Toen startte op initiatief van de CPN in augustus de handtekeningenaktie tegen de produktie van de neutronenbom. En in september lanceerde het IKV tijdens de vredesweek de meeslepende leuze ,,Alle kernwapens de wereld uit, te beginnen in Nederland". In de nasleep van dit iniatieven groeide het besef dat tegenover de steeds escalerende wapenwedloop éénzijdige stappen gesteld moesten worden. Er moest nodig zand in het aandrijvingsmechanisme.
Na acht jaar grote beweging is het resultaat dat de harten en hoofden van een grote meerderheid van de Nederlandse bevolking gewonnen zijn voor de vredesaktie. De neutronenbom is december 1984 in de ijskast gezet: een groot succes! Plaatsing van Kruisraketten werd tot nu toe in Nederland als sterkste schakel tegengehouden door een formidabele machtsontplooiing vóór een Nederlandse vredespolitiek, die begint met éénzijdige stappen.
De druk van de NAVO op Nederland is enorm. Hun propagandacampagne (zie de NAVO-advertenties op 4/5 mei over het Nazi-bombardement op Rotterdam) zal kostbaar, vasthoudend en geraffineerd zijn. Vandaar dat een enorm democratische tegendruk vereist is om de Nederlandse regering te dwingen van plaatsing af te zien. Die druk kan uitgaan van de Volkspetitie!

internationale situatie:

De situatie is er sinds Star Wars niet lolliger op geworden. De Verenigde Staten presenteren zich voor de zoveelste keer in die afgelopen 8 jaar als de grote aanjager van de wapenwedloop (N-bom: Kruisraketten; Star Wars). Kennelijk gaat het de Noord-Amerikanen niet om militair evenwicht, maar om het doorbreken van de situatie van ,,wederzijdse afschrikking". Kennelijk gaat het de grote wapenfabrikanten om de winsten, gezien ook de honderden miljarden die de ruimtewapens zouden opslurpen. Ook Philips en Fokker watertanden bij zoveel lekkers.
Van de kant van de Sowjet-Unie is er sprake van enige beweeglijkheid. Dat is mede van belang vanwege de door Lubbers en zijn maten verzonnen Sowjet-Holland-balans. Er is een éénzijdige stop (moratorium) afgekondigd op de plaatsing van SS-20 raketten, wat een positief feit is. Zeer opmerkelijk is echter de tijdsduur van dit moratorium: het geldt tot 1 november 1985. De stopzetting ging gepaard met een interview van de nieuwe partijleider Gorbatsjow, die stelde: ,,Wij zien de wereld niet slechts door de bril van de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie. Wij begrijpen welk gewicht de andere landen in de internationale aangelegenheden hebben en letten daar op bij de beoordeling van de totaalsituatie in de wereld."
Enerzijds valt te hopen dat dit inderdaad de beleidslijn in Genève zal worden. Want tot nu toe koppelt de Sowjet-Unie het vraagstuk van de ruimtewapens aan dat van de Kruisraketten, wat voor de beweging tegen de Kruisraketten uitzichtloos en onaanvaardbaar is. Dat zou immers maken dat het streven van de beweging in Nederland en andere landen om iets afzonderlijks bij te dragen weer afhankelijk wordt gemaakt van de opstelling van de Verenigde Staten in Genève. Maar anderzijds spreekt uit Gorbatsjows tekst en de datum van het moratorium dat hij rekening houdt met het politieke gewicht van de beslissing van het Nederlandse parlement in Nederland van 1 november. De beweging in Nederland, de aanstaande Volkspetitie: het blijkt geen franje, het is géén kleinschalige-noodoplossing-bij-gebrek-aanbeter zoals sommige groot-verband-denkers menen. Nee, het blijkt van wereldpolitieke betekenis wat er de komende maanden in Nederland gebeurt. De betekenis die de CPN altijd al hechtte aan zelfstandige, souvereine stappen van een land als Nederland blijkt inderdaad enorm groot te zijn. Dat besef kan ons alleen maar inspireren.

eigen argumenten:

Het is goed te beseffen dat het internationale klimaat van belang is bij het ophalen van de Volkspetitie-kaarten en de diskussies aan de deur. De afkeer van Star Wars kan mensen over de streep trekken, die tot nog toe aarzelden. Het grote belang dat internationaal kennelijk aan de Nederlandse beslissing wordt gehecht, kan helpen bij het zetten van een poot.
Maar het is nog beter dat we beseffen dat onze eigen argumenten vóór eenzijdige stappen, vóór de verwijdering van alle kernwapens van Nederlands grondgebied, géén tellingen van de aantallen SS'20's nodig hebben.
Wat zeggen we ook weer tegen kollega's, vriendinnen en vrienden, die vragen of het nou echt wel de moeite waard is om je zoveel inspanning te getroosten om 48 van die 572 te plaatsen middel-lange-afstands-wapens tegen te houden? Bijvoorbeeld
— dat 48 van deze raketten nog altijd dezelfde explosieve kracht hebben als 500 Hiroshima-bommen
— dat Nederland nú niet beschikt over deze aanvallende kernwapens en plaatsing weer afkeurenswaardige tegenmaatregelen van de Sowjet-Unie uit kan lokken en de wedloop weer door zal gaan
— dat er honderden miljarden aan dit voor de menselijke cultuur vernietigende tuig wordt uitgegeven, terwijl er zogenaamd geen geld voor arbeidstijdverkorting is en de beeldbuis vol zit met mensen die van honger sterven. Laserstraal op met dat wapentuig!
— dat deze extra-kernwapenronde volstrekt overbodig is omdat er te land, ter zee en in de lucht al een krankzinnig overschot aan kernwapens op doelen in Oost en West staan gericht.

En dat is nog niet eens de belangrijkste politieke argumentatie.
Het is van het allergrootste belang — en dat weet de kernwapenlobby maar al te goed — dat er in Nederland iets ongehoords kan gebeuren. Voor het eerst in de geschiedenis na 1945 zou er een kink in een opgelegd kernwapenprogramma kunnen komen. David zou Goliath gevoelig kunnen treffen. De reus kan misschien gestopt worden. Van zo'n ommekeer door een positieve beslissing in Nederland zou een symbool-werking uit kunnen gaan. Bewegingen in andere landen, in Oost en West, zouden er inspiratie uit kunnen putten. Deze gezondheidskiemen, die nu als ,,Hollanditis" door de wereld rondwaren, schuwt de NAVO, schuwt deze regering-Lubbers als de pest.
Dat is onze Nederlandse argumentatie. En het heeft niets te maken met het intens gemene 1 juni-besluit van deze regering. Met zulke en andere argumenten moeten we miljoenen handtekeningen verzamelen.

over de volkspetitie

Het KKN (Komitee Kruisraketten Nee), waar de CPN deel van uitmaakt, gaat aan de slag. Dat betekent dat wij mede verantwoordelijk zijn, ook organisatorisch, voor het slagen van de Volkspetitie. In het partijbestuur is besloten dat de politiek-organisatorisch voorbereiding ervan een prioriteit is voor de CPN. Op een vergaderronde van het KKN in een dertiental regio's waren ruim 1000 aktivisten aanwezig. Naast kritiek op de te lange periode van rust was er overal de stemming van ,,we gaan er tegen aan". In een reeks van steden zoals Haarlem, Leiden, Zwolle, Apeldoorn enz., is men trouwens al op de manier van ,,Stop de N-bom"-campagnes al maandenlang bezig met de konkrete voorbereidingen.

TEKEN HET VOLKSPETITIONNEMENT

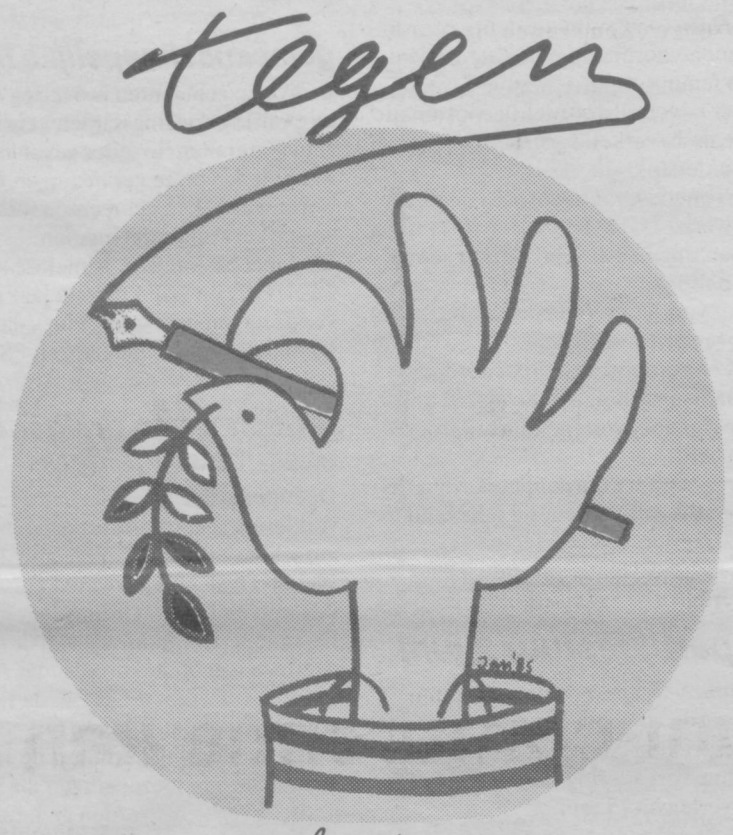

SAMENWERKINGSVERBAND STOP DE N-BOM STOP DE KERNWAPENWEDLOOP, LAURIERSGRACHT 13, AMSTERDAM - C

Een aantal suggesties en diskussies vanuit deze vergaderingen opgetekend zijn zeer de moeite waard. Er volgen er hier een paar:

1. Voor een succesvolle aktie moet rekening worden gehouden met veel gesprekken aan de huisdeur. Het gaat voor veel mensen om een openlijke steunbetuiging op papier, wat naar hun idee nog verder kan gaan dan de anonieme deelname aan een bijeenkomst of demonstratie. Vandaar dat er zo groot mogelijke aantallen aktivisten voor het huis-aan-huiswerk geworven moeten worden. Iedere communist zal toch wel een straatje om willen gaan!

2. De aanpak van de aktie is lokaal. Regel het niet bureaucratisch, maar neem overal initiatieven tot forums, kantinepraatjes (FNV doet mee), bijeenkomsten, informatiecampagnes en openbare vergaderingen. Hou om de zoveel dagen een resultatenavond, voorzien van kommentaar, politieke praatjes en diskussie. Er zijn ook ideeën over bezettingen, werkonderbrekingen, verkeersopstoppingen, enz. Zorg echter dat alle aktiviteiten hóe dan ook de Volkspetitie versterken. Dàt is de centrale aktie.

3. Op veel plaatsen is aangedrongen op een centrale afsluiting van enige omvang, die zich als het ware ,,vanzelf" organiseert aan de hand van de Volkspetitie. Er is een optie genomen op de Haagse Houtrusthallen (capaciteit behoorlijk) eind oktober. Gedacht wordt aan 26 oktober vanwege een historische relatie met de geslaagde Vlootwetpetitie uit de jaren '20. De CPN steunt de organisatie van zo'n manifestatie met kracht.

4. De aktie heeft de vorm van een massale handtekeningenaktie. De volkspetitie is dan ook een massa-aktievorm, waarvoor de CPN en woordvoerders zoals Nico Schouten en Ina Brouwer aktief hebben gepleit. Tegelijk blijkt echter het ,,petitie" karakter voor veel mensen belangrijk te zijn. Grondwettelijk is het recht op petitie vastgelegd en veel (oudere) mensen zien dit als iets historisch en gewichtigs, dat hen voor deze ene keer wel doet tekenen.

5. Voor de indruk die de Volkspetitie zal maken is niet alléén het uiteindelijke aantal handtekeningen van belang. Ook de intensiteit van de aktie, de hoeveelheid werk die wordt verzet, de aard van de plaatselijke coalities, de spreiding van de aktie over het land en de bevolkingsgroepen en het overtuigingswerk tijdens deze massa-aktie zijn beslissend voor de invloed ervan. Ook de kwaliteit telt! Er zullen heus ook wel nieuwe opiniepeilingen plaatsvinden in deze periode.

eigen rol cpn

Hier een paar opmerkingen naar aanleiding van bijeenkomsten met distrikten. Puntsgewijze:
1. De CPN moet in alle dorpen en steden een herkenbare en optimale organisatorische bijdrage leveren.
2. Denk er als communist aan plaatselijke CDA'ers en VVD'ers die vóór de aktie zijn, bij de beweging te betrekken. Neem ze op in plaatselijke aanbevelingscomitees. Het gaat om maximale druk op een NAVO-regeringspolitiek, waar 30 à 50% van de achterban van beide regeringspartijen tegen is.
3. Landelijk houdt de CPN een centrale bijeenkomst op zaterdag 24 augustus in Amsterdam. Het is het politieke startsignaal voor onze inzet in de Volkspetitie.
4. Het is belangrijk de argumenten van de CPN onder de bevolking te brengen, juist in deze periode. Bijvoorbeeld via een vouwblad in zeer grote oplage. Het geld is de moeilijkheid.
5. Er worden maandelijks bijeenkomsten georganiseerd met de distrikten over de Volkspetitie.
6. Internationale kontakten worden in de komende maanden in versterkte mate benut, zodat de CPN zo goed mogelijk op de politieke situatie kan inhaken (vredeskonferenties van partijen in Skandinavië, in China, in Japan; initiëren diskussie over Tien-Landen-Overleg, enz.).
7. De Ledenkrant geeft de komende maanden informatie over de Volkspetitie; zo nodig en nuttig ook organisatorisch ondersteunend naar plaatsen en regio's.

PS

1. Ondergetekende zit in het dagelijks bestuur met portefeuille ,,vredesstijd". Dit artikel mede naar aanleiding van een zitting van het partijbestuur op 21 april jl.
2. Het partijbestuur besloot daar méér informatie te verstrekken over Star Wars als start van een brede campagne. In een volgende ledenkrant een artikel erover.

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).
Het eerstvolgende nr. verschijnt vrijdag 23 augustus.
Sluiting copij: 12 augustus.

NR. 6 AUGUSTUS 1985 VERSCHIJNT 10x PER JAAR

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

INHOUDSOPGAVE:

reis china 2
verslag partijbestuur 3
campagne en discussie de waarheid 4 en 5
activiteitenplan 5
cultuur en ipso 6
hoe verder rond verkiezingen 7
internationale solidariteit 7 en 8

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

volkspetitie stevig in de startblokken

coalitiepolitiek werkt

Al vóór de eigenlijke start van de Volkspetitie blijkt ze een belangrijke rol te spelen in de diskussie. Op 27 juni maakte het KKN een eerste namenlijst bekend van het Comitee van Aanbeveling, dat wordt aangevoerd door Cees Commandeur. Elseviers Weekblad vroeg zich toen af wat zulke mensen als Irene van Lippe, Unilever topman Beek, CDA-ideoloog Hans de Boer, FNV-voorman Bode, bisschop Ernst, violiste Vera Beths en Freek de Jonge gemeenschappelijk kunnen hebben? Juist! Ze bevelen samen de Volkspetitie aan. Onze communistische bloedgroep is in de eerste plaats vertegenwoordigd door Joop Wolff.
Het is zeer verheugend dat deze breedheid zich in de plaatselijke en regionale aanbevelingscomitees blijkt voort te zetten. Zodoende wordt een zeer brede en solide coalitie op het vlak van een NEE tegen de Kruisraketten zichtbaar, die veel indruk maakt. De landelijke en regionale pers blijkt zich redelijk op te stellen. Een onlangs naar het ANP gebrachte foto van de 5,4 miljoen petitiekaarten bleek zijn weg te vinden naar tal van grote regionale en landelijke dagbladen. De belangstelling is groot.
Zeer verheugend is ook de positieve opstelling van kerkelijke organisaties, die in eigen parochie vaak zeer aktief zijn om de petitie van harte aan te bevelen bij de lidmaten. De voorzit(st)ers van alle FNV-bonden richtten zich met een vlammende oproep tot alle kaderleden om de Volkspetitie aktief te ondersteunen: ,,Nederland is het enige overgebleven land dat door NEE te zeggen een duidelijke vertrouwenwekkende stap kan zetten...".
Elsevier heeft in juli een NIPO-onderzoek laten uitvoeren onder 1060 stemgerechtigden en de vraagstelling van de petitie voorgelegd. Het bleek (EW, 3 augustus) dat 51% van alle ondervraagden JA antwoordde op de vraag of zij zèlf gingen ondertekenen. Dat is een erg bemoedigend gegeven, als we er rekening mee houden dat de eigenlijke campagne en de voorlichtende aktiviteit nóg moet starten.
Na een verwijzing naar de verantwoordelijkheid van de NAVO voor de Kruisrakettenkwestie, legde het NIPO ook de vraag voor of Nederland in de NAVO moest blijven of moest uittreden. Het antwoord van 80% van de ondervraagden was dat Nederland in de NAVO moest blijven. Toch blijkt een meerderheid nú al bereid de petitie te steunen. Uit deze gegevens komt opnieuw het grote belang naar voren dat de CPN hecht aan het formeren van brede aktiecoalities rond concrete politieke strijdpunten.

Hiroshima-Nagasaki 40 jaar:

Augustus 1985 staat sterk in het teken van een appèl op de publieke opinie tegen kernwapens. Op 6 en 9 augustus was er de 40-jarige herdenking van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki. Het is zeer opmerkelijk dat er een wereldwijd debat kon losbreken over de achtergronden van het gebruik van deze twee atoombommen. Kritische geluiden krijgen normaal toegang tot de media. Er lijkt bijna sprake te zijn van een herziening van de officiële VS-geschiedschrijving in de publieke opinie.
De Japanse regering moest onder invloed van de zeer grote vredesbeweging in dat land voor het eerst uitspreken dat het afwerpen van de atoombommen op de burgerbevolking in strijd was met het internationaal recht. Wetenschapsmensen onthulden dat het gebruik van de atoombommen in 1945voor een belangrijk deel was ingegeven voor de enorm hoge produktiekosten en waarschuwden in dit verband heftig tegen Star Wars.

Door Leo Molenaar

Het gaat lang niet slecht met de voorbereiding van de Volkspetitie. Het gaat zelfs vrij goed. Dat is de enige conclusie, die uit de vergadering van het KKN eind juli getrokken kan worden. In veel dorpen en steden zijn inderdaad vele honderden en duizenden vrijwilligers geworven, die straks nodig zijn voor de huis-aan-huis-campagne. Het besluit om de aktie zó intensief te voeren, is nu genomen voor zo'n 50 à 60% van alle huisadressen in Nederland. Zo heeft het Platform in Haarlem op dit moment echt 855 mensen geregistreerd. Op die manier wordt het mogelijk in 8 weken stad en omstreken systematisch af te grazen.
Maar denk in Marx' naam niet dat we er al zijn! Overal wordt nog koortsachtig gewerkt aan de voorbereidingen. Voor alle besturen van de CPN, voor alle communiste(n)(s) persoonlijk, moet gelden dat we ons in de aktie werpen en onze omgeving daarin meeslepen.

De Waarheid (6 augustus) liet de leider van het VS-atoombomprojekt, Leslie Groves, aan het woord in maart 44: ,,Ik hoop... dat duidelijk is dat het werkelijke doel van de bouw van de bom is om onze hoofdvijand, de Russen, er onder te houden." Maar nieuw in de situatie is dat De Telegraaf (3 augustus) bijvoorbeel Peter Townsend, RAF-oorlogsvlieger, aan het woord laat: ,,...het is een misverstand dat de bom moest worden gebruikt om Japan op de knieën te dwingen. De Japanse overgave is namelijk een direkt gevolg van de Russische invasie in Mantsjoerije, toen eindelijk de Japanse keizer zelf ingreep en zijn fanatieke militairen dwong de nederlaag te erkennen..."
Lange tijd is het gebruik van de atoomwapens voorgesteld als een ,,noodzakelijk kwaad", dat levens spaarde. Nu lijkt de mening steeds meer post te vatten dat het gebruik van deze wapens een ,,misdaad tegen de mensheid" was.
Het is in dit verband dat de Japanse Vredesraad er bij de herdenkingsbijeenkomst op wees dat er thans 50.000 kernbommen in de wereld zijn met een explosiekracht van 1 miljoen Hirosjimabommen. Het is de hoogste tijd dat aan de produktie, het testen, de opslag en het onderzoek van deze wapens een eind komt! Kernwapens behoren net als andere massavernietigingswapens verboden en ontmanteld te worden! Deze boodschap werd via de Nederlandse media ook indringend overgebracht door Nederlandse slachtoffers en ooggetuigen uit het krijgsgevangenkamp Fukuoka 14 bij Nagasaki.
Dit alles ondersteunt onze strijd en de Volkspetitie, die immers begint met de zin: ,,Ik keer mij tegen de kernbewapening"

testexplosie en een atoomvrije Pacific

Het begin van de maand augustus kende ook het grote succes van een akkoord tussen 13 Stille Oceaan (Pacific)-landen over een atoomvrije zone en het uitbannen van proefexplosies in dit gebied. Grote volksbewegingen in Nieuw Zeeland, Australië en 11 kleinere eilanden-(groepen) vormden de basis voor dit akkoord, dat vooral een morele druk op Frankrijk wil uitoefenen om nu eindelijk te stoppen met zijn atoomproeven in de Pacific (Mururoa). Hóezeer deze ontwikkelingen en de Greenpeace-akties in het gebied de Franse kernmachtfanaten in het hart treffen, is bekend door de weerzinwekkende aanslag op de Rainbow Warrior en de laffe moord op onze kameraad Fernando Pereira.
Op het gebied van de testexplosie vonden meer snelle ontwikkelingen plaats. Naar aanleiding van de herdenking van 40 jaar Hiroshima kondigde president Gorbatsjow een éenzijdig SU-moratorium af op kernproeven tot 1 januari 1986. Hij nodigde de VS uit hier een tweezijdig moratorium van te maken zodat de weg ingeslagen kan worden naar een algeheel kerntest-stop-verdrag.
Het stoppen van proefexplosies en het bereiken van een verdrag is van zeer groot gewicht. In de eerste plaats zet dit een stevige rem op de wedloop naar een steeds verdere verfijning van het atoomwapentuig. En in de tweede plaats zet dit een rem op de uitzaai van kernwapens (proliferatie) naar nieuwe mogendheden, zoals die nu bijvoorbeeld dreigt met Pakistan (en dan later ook India als afweer). Alleen een teststop van de kernmachten, inclusief Frankrijk uiteraard, kan zo'n verdere uitzaai van het atoomgezwel voorkomen. China heeft zich voor zo'n stop uitgesproken.
De wereldopinie heeft er kennis van kunnen nemen dat de VS vooralsnog zo'n tweezijdig moratorium van de hand wijst, waarbij ondeugdelijke argumenten worden gehanteerd.
De Nederlandse vereniging voor medische polemologie heeft er inmiddels op aangedrongen dat de Nederlandse regering stappen zet om te komen tot een algeheel kernteststopverdrag door de NAVO-landen voor een half jaar als antwoord op het SU-moratorium. Zo'n tweezijdig moratorium kan volgens de artsen een aanzet zijn tot een algeheel verbod op kernproeven en kan uiteindelijk leiden tot een ombuiging van de nucleaire wapenwedloop (De Waarheid, 2 augustus). Ook An Salomons pleitte in de NRC hartstochtelijk voor dit soort ontwikkelingen (1 juli; 1 augustus).
Deze nieuwe concrete ontwikkelingen op het gebied van een test-explosiestop werken in het voordeel van de Volkspetitie. Steeds duidelijker wordt immers dat de VS tot nu toe geen enkele concrete kernontwapeningsstap wensen te doen. Dat benadrukt de noodzaak voor landen zoals Nederland om een zelfstandig en onvoorwaardelijk NEE te laten horen tegen de plaatsing van een nieuwe generatie aanvallende kernwapens op hun grondgebied.

spoorboekje of oogkleppen af?

In de vredesbeweging wordt uiteraard veel gedebatteerd over 1 november en het besluit dat de regering-Lubbers aan het Parlement voor zal leggen. Zitten er scheuren in de coalitie of zal de CDA-VVD-regering haar besluit via een gesloten blok door de Kamers jagen? Het is daarbij van groot belang te beseffen dat er nogal wat obstakels zijn op de reis die volgens Nijpels' spoorboekje lijnrecht naar plaatsing zou leiden. Laten we er een paar noemen, die met name in de komende twee maanden spelen.
Dan in de **eerste** plaats de Volkspetitie. Dit hangt volledig af van onze eigen aktiviteit. Een geslaagde coalitiepolitiek en een twee maanden durende massa-aktiviteit kunnen het tij doen keren. Daarbij is ook het gehalte van de democratie aan de orde en de verplichting rekening te houden met wat er inmiddels aan

vervolg op pagina 8

korte impressie van een bezoek aan china

'openheid het meest opvallend'

China is op dit ogenblik op velerlei wijze sterk in de belangstelling. Alleen al vlak voor de zomervakantie waren in ons land de Chinese premier Zao Zijang, een muziekgroep van het conservatorium van Peking en een Chinese delegatie op de END-conferentie.
Ook vanuit de partij heeft China veel aandacht gehad. Medio mei brachten Elli Izeboud, Frank Biesboer, Karel Hoogkamp, Pans van de Veen en Joop Morriën een bezoek aan de Chinese communistische partij, kort daarna bezocht Marcus Bakker een Chinees vredessymposium. Beide gebeurtenissen werden begeleid door Waarheid-redacteur Wim Schoutendorp, die uitgebreid verslag heeft gedaan.
In deze ledenkrant geeft Frank Biesboer een persoonlijke impressie, met vooral aandacht voor de economische hervormingen, die in de Chinese politiek van dit ogenblik een centrale plaats innemen.
Bijgaand artikel is noodgedwongen kort; de delegatie zal een uitgebreider verslag publiceren. Daarnaast is er de mogelijkheid om in afdelingen of districten een mondeling verslag te krijgen, met vertoon van dia's en foto's.

Het is een enorme belevenis zo'n bezoek aan China. Veertien dagen lang ontvangen als eregasten, met reeksen gesprekken, bezoeken aan bedrijven en plattelandsgebieden, een eerste aanraking met de Chinese cultuur van gebouwen, paleizen, keizerlijke graven, muziek, kalligrafie en niet te vergeten de Chinese keuken.
Wat me het meest is bijgebleven is de Chinese bevolking zelf. In steden als Peking en Shanghai, met ieder meer dan 10 miljoen inwoners, straalt de levendigheid en activiteit en tegelijk de vriendelijkheid er van af. Vrijwel iedereen is op zijn of haar manier doende, naar het werk, met de verzorging van het kind, in het cultuurpaleis, of gewoon op straat, misschien uit verveling of de krappe woning ontvluchtend, maar zich tegelijkertijd vermakend aan al die anderen die ook op straat zijn. Het ademt een sfeer uit die we dwars door de taal-barrière en onze opgeslotenheid in luxe-auto's heen konden proeven, een sfeer waarin je je heel snel thuis voelt.
Het was ook de sfeer die we in kleine kring konden ervaren met onze Chinese begeleiders en tijdens de gesprekken met kameraden van de Chinese communistische partij. Weliswaar vonden de officiële ontvangsten plaats in plechtige ruimtes, met de met katoenen stof overtrokken canapés aan één kant van de zaal in een C-vorm, de belangrijkste personen in het midden. Tegelijk zijn de gesprekken open, zonder al te veel formaliteiten, terzake en grondig.

open gesprek

Die openheid kwam niet alleen tot uiting in de veelheid van onderwerpen die bediscussieerd konden worden, maar ook door de wijze waarop tegen belangrijke kwesties werd aangekeken.
Bijvoorbeeld hun houding ten opzichte van het marxisme. Zij zeggen daarover dat het marxisme niet moet worden opgevat als een statische leer, maar als een wetenschap, die iedere partij naar de eigen omstandigheden verder moet ontwikkelen. Uitdrukkelijk spreken zij zich uit tegen het idee van een centrum dat bepaalt wat wel of niet marxistisch is. In een dagdurend gesprek met het hoofd van de internationale afdeling van de CPCh, Quan Liren, toonde deze grote belangstelling voor wat van onze kant was genoemd ,,nieuwe vraagstukken die vanuit klassieke theorieën niet verklaard kunnen worden".
Een soortgelijke open benadering kwam ook naar voren in een gesprek met algemeen secretaris Hu Yaobang. Bij een globale beoordeling van de afgelopen decennia kwam hij tot de conclusie dat de balans van het socialisme positief is, maar dat binnen het socialisme grote fouten zijn gemaakt. ,,Deze hebben de strijd in kapitalistische landen voor progressieve maatschappijverandering ernstig bemoeilijkt" aldus Hu Yaobang.
Over één onderwerp is de benadering in ieder geval veel rechtlijniger: de culturele revolutie. Daarvan is heel in het kort de beoordeling: de bende van vier heeft van de situatie gebruik gemaakt om het land in zo'n ramp te storten. Uit gesprekken met mensen van het conservatorium in Shanghai en de universiteit van Nanking wordt één aspect van die ,,ramp" duidelijk: de ,,intellectuele" activiteiten op die instituten werden tijdens de culturele revolutie volledig stilgelegd. En het ging er zeer hard aan toe. Zo belandde de bekende Deng Xiaoping, met vele duizenden anderen in de gevangenis. De verbetenheid van die partijstrijd werkt begrijpelijkerwijs nog steeds door. Zo voert de CPCh sinds eind '83 een zogenaamde rectificatiecampagne, erop gericht het vertrouwen van de partij onder de bevolking te herstellen en tegelijk hard op te treden tegen kameraden die òf misbruik maken van hun machtspositie voor persoonlijke verrijking en vriendjespolitiek, òf die een leidende rol hebben gespeeld tijdens de culturele revolutie. Deze rectificatiecampagne wordt in de hele partij doorgevoerd, van hoog tot laag. Wel wordt een terugval naar methodes van de culturele revolutie uitdrukkelijk vermeden. Royementen moeten zorgvuldig worden toegepast, geroyeerde partijgenoten mogen niet gebroodroofd worden.

verviervoudiging

Een van de belangrijkste doelen die de CPCh zich op dit ogenblik stelt is de economische ontwikkeling. Hun motto is: we hebben geen socialisme om onze bevolking arm voort te laten leven, we willen de positie van de mensen verbeteren. En zo is het. In het jaar tweeduizend moet de produktie ten opzichte van het niveau van begin tachtiger jaren verviervoudigd worden, een immense operatie.
Om dat te bereiken zijn twee fundamentele processen in werking gezet: technologische ontwikkeling en economische hervormingen.
Wat het eerste betreft gaat de belangstelling in grote mate uit naar het verwerven van westerse technologie. De open-deur-politiek naar het buitenland is bedoeld om die technologische kennis te verwerven. Als je de Chinese kameraden daarover hoort praten dan functioneert de technologische ontwikkeling als belangrijkste voorsprong van de industriële kapitalistische wereld. Zo hebben ze ook groot vertrouwen in de toepassing van bijvoorbeeld kernenergie. Al kennen ze onze bezwaren ertegen, ze zijn van mening dat kernenergie veilig genoeg is. De Chinezen kopen soms ook hele produktielijnen op, bijvoorbeeld van kleuren-tv's. Het was wat cynisch om te horen dat ze ook een tweedehands staalfabriek van Cockeril (België) hadden gekocht: in China een stuk vooruitgang, in België het overblijfsel van een staalsanering...
Toch is er geen sprake van een soort verblinde technologiewoede. Zo worden produktielijnen alleen gekocht als er de garantie is dat binnen korte tijd in China ook alle benodigde onderdelen gemaakt kunnen worden. En er is heel veel aandacht voor klein-schalige technologie, die bruikbaar is voor het midden- en kleinbedrijf dat in China sterk wordt bevorderd. Ook wordt gekeken of de technologie past bij wat China nodig heeft. Op een landbouwtentoonstelling uit Nederland is een eiersorteermachine wel in trek als curiositeit, maar niet om te bestellen: de Chinezen stellen nu andere prioriteiten. Bij de invoering van technologie wordt ook rekening gehouden met het arbeidsintensieve karakter van bijv. de landbouw: er worden vnl. kleine landbouwmachines ontwikkeld, en niet van die grote ,,combines", die alleen geschikt zijn voor grote landerijen met weinig arbeiders.

arbeiderservaring

Bij het aanboren van nieuwe technologieën hebben de Chinezen uiteraard te maken met kapitalistische firma's en hun verkopers, met eigen beschikking over extra-opbrengsten, Zij zien dat zelf als een te eenzijdige relatie, en hebben ons uitdrukkelijk gevraagd naar de mogelijkheid dat vakmensen de Chinezen helpen met het ontwikkelen van hun productie, zodat ook die arbeiderservaringen benut kunnen worden.

De delegatie met Chinese begeleiders bij de Chinese muur (boven) en in het arbeiderscultuurpaleis in Shanghai.

Bij ons gesprek met de universiteit van Nanking werd het een interessante suggestie genoemd om niet alleen de toepassing van moderne technologie te bestuderen, maar bv. ook de gevolgen voor de arbeidsomstandigheden.
Het andere proces is dat van de economische hervormingen.
Heel in het kort zijn die als volgt te kenschetsen: de verandering van een socialistische economie, geleid volgens een staatsplan en via administratieve maatregelen, waarbij het besturen van de staat en het beheer van de productie samenvalt, naar een socialistische economie, waarvan de sleutelsectoren door de staat worden beheerst, maar daarnaast sturing plaatsvindt door economische wetmatigheden, door de markt, waarbij veel meer nadruk ligt op eigen verantwoordelijkheid met eigen beschikking over extra-opbrengsten, productie-eenheden, en een scheiding wordt aangebracht tussen beheer van de productie en bestuur van de staat. In hun eigen woorden: China kent nu een geplande wareneconomie op basis van collectief bezit.
Kenmerkend voor de huidige wijze van bestuur is dat deze hervormingen niet in één klap worden doorgevoerd, maar experimentgewijs. Sinds 1978 eerst op een aantal plaatsen op het platteland, na gebleken succes overal op het platteland. Nu beginnen de hervormingen in de steden een aanvang te nemen.

ingrijpende veranderingen

Duidelijk is dat deze maatregelen zeer diep ingrijpen en een aanzienlijke verandering betekenen van de productiestructuur en ook de wijze van beloning. Was deze laatste vóór de hervormingen per productie-eenheid evenredig verdeeld over de betrokken arbeiders/boeren, nu zijn lonen en inkomsten afhankelijk van de arbeidsprestatie.
In ons land hebben met name de joint-ventures met kapitalistische multinationals aandacht getrokken. Volgens de Chinezen zijn die ,,gemengde" bedrijven niets anders dan een manier om westerse technologie te kopen. In alle gevallen is echter de voorwaarde dat China de meerderheidsaandelen in die bedrijven heeft.
In een gesprek met Hu Qili, de secretaris van het secretariaat van het centraal comité, deelde hij mede dat nog géén procent van de bedrijven in buitenlandse handen is. ,,Misschien gaan we door tot 3%, op het geheel blijft het een zeer marginaal gebeuren", zo verzekerde hij ons.
De ervaring tot op heden met de hervormingen is dat ze leiden tot een aanzienlijke verhoging van de productie en ook ruimte bieden voor een zeer veelzijdige ontwikkeling van de economie.
Sterke aandacht krijgt het ontwikkelen van industriële productie op het platteland, die de behoeften aldaar dekt; vanaf landbouwverwerkende industrie tot de productie van ijskasten.
Op die wijze wordt geprobeerd vrijkomende arbeidsplaatsen uit de landbouw in nieuwe activiteiten op te vangen (80% van de chinese bevolking werkt in de landbouw).
Tegelijk is ook duidelijk dat er risico's met de hervormingen zijn verbonden, zoals het ontstaan van onevenwichtigheden tussen verschillende gebieden, het ,,eigen baas" spelen van met name grote productie-eenheden. Niet te vergeten ook de gevolgen voor het denken van de mensen en de toekomstige politieke structuur. Tot welke veranderingen de hervormingen zullen leiden valt door niemand precies te zeggen. Maar het getuigt eerder van moed en durf dat chinese partij zoekt naar een combinatie van collectief bezit en eigen verantwoordelijkheid en initiatief, wat in hun ogen de beste basis vormt om de bevolking naar eigen economische ontwikkeling gestalte te geven.

nieuw model

In vrijwel alle landen met socialistische economieën zijn hervormingen aan de orde. In sommige landen vinden die plaats binnen het geheel van een door de staat geplande economie, China kiest voor een verregaande mate van verzelfstandiging van afzonderlijke productie-eenheden, waarbij de markt uitdrukkelijk een rol krijgt te vervullen.
De waarde van die hervormingen zal allereerst in China zelf moeten blijken. Mochten ze daadwerkelijk resulteren in de door de chinese partij gestelde doelen, dan zou aan de wijze van socialistisch beheer van de economie een belangrijk nieuw model zijn toegevoegd.
Zonder China op welke wijze dan ook als voorbeeld te stellen, dat zou ook voor onze strijd hier van belang zijn. De politieke ruimte om te werken aan onze ideeën over democratisch socialistisch beheer van de economie, zoals uitgewerkt in ons partijprogram, zou er hoe dan ook groter door worden.

partijbestuur 2 en 30 juni 1985

partijfinanciën, werkgroep propaganda, werkgroep anti-racisme

1 juni, samenwerking en psp-congres

door Mirian Zimmerman, Bart Blokzijl en Jeanette van Beusekom.

partijfinanciën

De toelichting van Boe Thio bezorgde ons koude rillingen, ondanks de broeierige temperatuur in de vergaderruimte. Dit boekingsjaar laat een tekort zien van ± 4 ton op een begroting van 1,6 mln. De oorzaak ligt enerzijds in het achterblijven van inkomsten (contributie, fin. campagnes, districtsafdrachten, donaties) en anderzijds in het overschrijden van uitgaves.
Oorzaken van deze penibele financiële situatie liggen op tal van terreinen; instorten op een aantal plekken van de partijorganisatie, desinteresse, gebrek aan kostenbewustzijn etc.
Maar ook wanneer we in staat zijn om én de inkomsten te verhogen én op de uitgaven een scherpere controle toe te passen zullen we de tering naar de nering moeten zetten.
Er zal bezuinigd moeten worden. De wijze waarop is afhankelijk van welke keuzes er gemaakt worden m.b.t. de partijorganisatie.
Tijdens de discussie bleek dat niemand twijfelde aan de noodzaak tot bezuinigen. Wel werd door enkelen de benadering te administratief bevonden, daar een politieke analyse ontbrak (Pans v/d Veen) of een werkelijk inzicht ontbrak in de voorliggende cijfers (Karel Hoogkamp, Mirian Zimmerman, Harrie v/d Berg).
Naast het instellen van een financiële commissie, waarvan Truus Divendal contactpersoon is, neemt het partijbestuur de volgende besluiten:

- de werkgroep organisatie zal de districten nauwer moeten betrekken bij de financiën.
- landelijke goedkeuring van de districtsbegrotingen
- elke werkgroep zal een begroting in moeten dienen. Datgene wat niet begroot is zal dus niet uitgegeven kunnen worden.
- afhankelijk van het automatiseringsonderzoek wordt verder gesproken over het wel/niet invoeren van een centrale ledenadministratie.
- de beleidsmatige aspecten aan de bezuinigingen staan de volgende partijbestuurszitting ter discussie, evenals de voorstellen tot het voeren van een POLITIEKE financiële campagne na de zomer.

Tot slot: het in de komende periode centraal stellen van het volkspetitionnement en de partijfinanciën.

werkgroep propaganda

Propaganda/voorlichting/ledenwerving heeft tot doel om verbindingen te leggen tussen partij en de massa, tussen communisten onderling en degenen die ze willen bereiken. Belangrijk hierbij is de beeldvorming van de CPN en de vorm(en) van propaganda. Propaganda is pas effectief als het echt is m.a.w. als ze verbindt wat ,,ons'' en ,,hen'' beweegt.
Activiteiten zullen afgestemd moeten worden op politieke issues, waarbij de hoofdpunten — neergelegd in congresbesluiten — bepalend zijn voor prioriteitsstelling en concentraties van activiteiten. Politieke hoofdpunten op de agenda de komende tijd: stelselherziening sociale zekerheid, bouw van nieuwe kerncentrales, volkspetitionnement, ATV, kiesrecht buitenlanders en 45 jaar De Waarheid.
Herman Meijer benadrukt in de discussie dat goede propaganda een politieke diepte investering is. Tevens wijst hij erop dat m.b.t. inhoud en taal de partij een propaganda cultuur zal moeten ontwikkelen (muziek/straattoneel etc).
Peter Buys stelt voor om ook prioriteit te leggen bij de jongeren. Het beter benutten van de meningen pagina's en open forum rubrieken van landelijke en regionale bladen verwoordt hij eveneens.
Naast het instellen van een landelijke propaganda werkgroep, waar Siem van der Helm verantwoordelijk voor is, gaat het partijbestuur akkoord met het zeer ambitieuze werkplan.

werkgroep anti-racisme

Mirian Zimmerman benadrukt in haar toelichting dat de strijd voor gelijke rechten onderdeel is van de strijd tegen het racisme. Zij wijst ook op het congresbesluit waarin uitgesproken wordt dat de strijd voor gelijke rechten en tegen racisme een onderdeel moeten vormen van de politiek van de partij op alle terreinen.
De werkgroep mag en kan niet de enige verantwoordelijke zijn. Initiatieven en activiteiten zullen door de hele partij genomen moeten worden. Het werkplan laat voor de komende tijd een prioriteit zien op het gebied van gelijke rechten, wat niet betekent dat er geen aandacht is voor de strijd tegen het georganiseerd racisme. Tara Oedayraj Singh Varma verduidelijkt tijdens de discussie de positie van de zwarte communisten. De zwarte communisten zijn een autonome partijgroep met een eigen werkplan, die onafhankelijk opereerd van de werkgroep anti-racisme. Tara is contactpersoon van de zwarte communisten.
Besloten wordt in te stemmen met het werkplan en de samenstelling van de landelijke werkgroep anti-racisme. Mirian Zimmerman, Maria Bodewes en Marlou Min coördineren deze groep. Aan de zwarte communisten wordt een gesprek toegezegd om te bekijken op welke manier ondersteuning verleend kan worden.

1 juni

In een eerste gedachtenwisseling welke werd ingeleid door Ton van Hoek wordt de conferentie positief beoordeeld. Er was sprake van een open karakter in een goede sfeer. Er zijn stevige fundamenten tot samenwerking aanwezig, maar wie wanneer de eerste stappen zet is onduidelijk. De komende tijd zullen we onze argumenten moeten versterken en o.a. de energie toe moeten spitsen op een eigen verkiezingsprogram.
Boe Thio vat dit samen onder de tactiek van de sterkste zenuwen; geen tussenvoorstellen doen, niet met verschillende groepen onderhandelen, maar snel met een eigen program komen.

partijbestuur 30 juni

De partijbestuursvergadering begint sinds de nieuwe samenstelling met een uur pb-vrouwenoverleg. De agenda wordt doorgesproken op vrouwenpunten, soms staat er iets uit de koördinatiegroep op de agenda. Op 30 juni hebben we afspraken gemaakt over het verkiezingsprogramma. Ina Brouwer en Tineke van den Klinkenberg zullen een lijst van politieke vrouwenkwesties opstellen, die in het programma moeten, o.a. werk & inkomen, seksueel geweld, voorzieningen positie van buitenlandse vrouwen. Een apart hoofdstuk 'feminisme' is nodig naast feministische inbreng in de rest van het programma, om duidelijk te maken aan de kiezers v/m dat de CPN een feministische politiek voorstaat, en wat dat inhoudt. De pb-vrouwen Salomé Bentinck en Ria Hille zitten in de programkommissie.

samenwerking en het psp-kongres

Het besluit van een minimale meerderheid van het PSP-kongres om apart de verkiezingen in te gaan doet volgens het pb geen recht aan de reeds gegroeide samenwerking in gemeenteraden, Provinciale Staten en Europees Parlement. Op het PSP-kongres werd nauwelijks ingegaan op de politieke aktualiteit en de noodzaak voor een krachtig radikaal geluid links van de PvdA. Wij konstateerden dat de PSP de verschillen met andere partijen tot hoofdpunten voor de verkiezingen maakt.
Linkse samenwerking blijft een politiek punt voor ons, de onderhandelingen op plaatselijk nivo zijn vaak al gaande, al zal het moeilijk zijn om landelijk en gemeentelijk een verschillende kampagne te voeren.
De CPN heeft een persbericht doen uitgaan over de kwestie Grenada-komité, en Tara Oedayray Singh Varma leest een verklaring voor van diverse buitenlandersorganisaties, waarin ook een procedurevoorstel om de zaak op te lossen.

partij & financiën

In verband met de zeer, zeer zorgelijke partijfinanciën wil de penningmeester Boe Thio voor het komende jaar beslist een reële en sluitende begroting. Daarom ligt er een bezuinigingsvoorstel van 2 tot op de personeelsuitgaven, d.i. 1/5 deel ervan.
Bezuinigingen op andere posten, zoals subsidies aan o.a. IPSO, Bepenak en Scholing en Vorming zullen bij de begrotingsbehandeling eind augustus worden vastgesteld. Daarnaast is het in ieder geval nodig 50.000 gulden voor de verkiezingen te reserveren.
Aan de inkomstenkant zal een veel hogere opbrengst gerealiseerd moeten worden. Allereerst door het aanpakken van de financiële kampagne. Daarnaast zullen afdrachten van districten beter geregeld moeten worden en moet gekeken worden of uit het zogeheten persfonds, waarin partijgenoten in vertegenwoordigende funkties een deel van hun inkomsten storten, een hogere opbrengst verkregen kan worden.
Het voorstel over de personeelsbezuiniging was: 2,5 formatieplaats af van het landelijk apparaat en 4,5 van de distrikten, zodat 9 resp. 6 plaatsen overblijven. De fraktie wordt ontzien. Argumenten: de afgelopen jaren is meer op het landelijk dan op het distriktsapparaat bezuinigd; voor financiële kampagne, leden/donateurwerving en verbetering van ledenkrant en propaganda is een goed funktionerend landelijk apparaat nodig. De fraktie is het komend jaar druk met verkiezingen en heeft al lang een aanvraag lopen voor iemand extra, die zal trouwens niet gehonoreerd worden.
Pb-leden vulden aan:

- kontributie-afdracht van distrikten met vrijgestelden zijn beslist niet beter dan van andere distrikten
- bij kleiner worden van partij zullen aktiviteiten zich naar landelijk nivo verplaatsen i.v.m. niet funktionerende afdeling en/of distrikt (scholing, vrouwenoverleg)
- landelijke mensen kunnen wel verantwoordelijkheid voor distrikten op zich nemen, omgekeert niet.

Aanvullende voorstellen: het instellen van een personeelskommissie voor begeleiding en advies; geen vakaturestop maar een personeelsstop zodat intern geschoven kan worden met taken; overleg met de personeelsraad; inzet van De Waarheid bij de financiële kampagne.
Het partijbestuur besloot akkoord te gaan met het voorstel op personeel te bezuinigen en daarbij een zwaarder accent te leggen op de distrikten. Ze vulde aan dat actief onderzocht moest worden naar mogelijkheden de inkomsten te verhogen. Levert dat op korte termijn iets op, dan is er de mogelijkheid bezuinigingen minder stringent door te voeren.
Het dagelijks bestuur zal bij de begrotingsbehandeling eind augustus verslag doen van de voortgang.

vernieuwde cpn aan de slag voor een vernieuwde waarheid

Aan de slag voor de krant — het zal vele communisten bekend in de oren klinken. Het hoorde er altijd bij: de CPN en het werken met de krant.
Er is veel veranderd. De CPN zelf heeft zich vernieuwd. Vasthoudend aan traditie van strijd tegen onderdrukking en uitbuiting heeft ze een nieuw partijprogram vastgesteld en een nieuwe stijl van werken ontwikkeld.
De Waarheid is veranderd: ze heeft zich ontwikkeld tot platform van al degenen die progressieve maatschappijverandering willen, met een eigen journalistieke verantwoordelijkheid.
Wat bleef is de internationale solidariteit, het rebelse en onverzoenlijke jegens heersende machten.
Wat ook bleef in die tijd van veranderingen was een heel apparaat van vrijwilligers dat er voor zorgt dat de kranten worden uitgezet, dat abonnees hun geld betalen. Wat bleef zijn medewerkers aan de krant, redacteuren, zetters, advertentiewinners, drukkers, die voor een laag loon zich dag in dag uit inzetten om de krant te maken.
In dit hele proces van verandering en de vele discussies die daarbij zijn gevoerd is de georganiseerde werving vanuit de CPN voor de krant vrijwel weggevallen.
Een ding is echter duidelijk: een krant als De Waarheid hou je niet overeind als die krant niet wordt gedragen door vele mensen, letterlijk naar anderen toe gedragen om nieuwe abonnees te winnen.
Het 29ste congres is door diverse gedelegeerden het congres van het initiatief genoemd: met onze nieuwe politiek naar buiten treden, politieke initiatieven nemen, gericht op progressieve machtsvorming.
Dat geldt zeker ook voor De Waarheid. Nu is de uitdaging aan de orde of de vernieuwde CPN de kracht kan opbrengen om voor het behoud van de vernieuwde Waarheid te knokken en om nieuwe abonnees te werven. Alles met volledige erkenning van de discussies die er over de krant zijn. Het partijbestuur heeft na uitvoerige discussie besloten om de komende tijd zowel de werving voor, als de discussie over de krant op georganiseerde wijze in de partij aan te gaan pakken. Het een hoort op dit ogenblik bij het ander.
Werving is nodig om de krant te behouden, discussie is nodig om na te gaan hoe de belangrijkste obstakels die versterking en verbreding van de krant in de weg staan kunnen worden opgeruimd.
Bijgaande teksten van het partijbestuur lichten de besluiten toe. Het woord is nu aan de partij om deze taken ter hand te nemen. Laten we er voor zorgen dat het 45-jarig bestaan van de krant in november met optimisme gevierd kan worden.

Frank Biesboer

(Zie pag. 4 en 5)

vergaderingen partijbestuur

25 augustus vergadert het PB in ieder geval over het ontwerp-verkiezingsprogram, begeleidend materiaal statutendiscussie, inzet in links en progressief overleg, de stand van zaken rond het volkspetitionnement.
Op ***15 september*** vergadert het PB over de reactie op de miljoenennota en de stand van zaken rond donatie, Waarheid-activiteiten en volkspetitionnement.

werken voor de waarheid

van huis tot huis — van mens tot mens

Doel van de campagne voor De Waarheid is een ommekeer te bewerkstelligen in het abonneeverloop om daarmee het voortbestaan van de krant zeker te stellen. De campagne volgt twee sporen:

— *Allereerst zal een georganiseerde inzet van de partij ontwikkeld dienen te worden in overeenstemming met de aanbevelingen van het 29ste congres. In het herstel van dezelfde werfkracht, die De Waarheid tientallen jaren lang door alle stormen heen overeind heeft gehouden, ligt de garantie dat de krant ,,door het dal komt" en haar onmisbare bijdrage zal blijven leveren aan de strijd.*

— *Het ontwikkelen van een indringende ,,promotie"-aktie, erop gericht de aktuele betekenis van De Waarheid voor allen, die zich in willen zetten voor vrede, democratie, mensenrechten en socialisme in het volle licht te plaatsen.*

Het partijbestuur wekt alle districten, afdelingen en groepen van de partij op plannen te ontwikkelen voor een zo effectief mogelijke eigen bijdrage aan de campagne en daarbij alles te doen wat in het vermogen ligt om ook anderen, die De Waarheid willen steunen, te benaderen om aktief bij te dragen aan de campagne.

Deze plannen dienen afgestemd te zijn op de aktuele politieke taken waarvoor de partij en alle progressieve mensen de komende maanden staan. Voorop staat daarbij uiteraard de volkspetitie tegen de kruisraketten. De Waarheid zal in de dagelijkse berichtgeving en middels bijlagen een rol van grote betekenis kunnen vervullen in het mobiliseren van zoveel mogelijk vredeskrachten. Andere zaken waarop de redaktie zich de komende maanden wil toeleggen zijn: Het verzet tegen de afbraak van de sociale zekerheid door het kabinet. Het doorzetten van de aktie voor arbeidstijdverkorting, die tegen kernenergie, ondersteuning van de strijd tegen de apartheid en tegen het Indonesische generaalsbewind en voor de solidariteit met Nicaragua. Van groot belang is vooral ook de positieve aandacht die de redaktie wil schenken aan het proces van progressieve machtsvorming. Met haar berichtgeving en informatie over deze terreinen van strijd biedt de krant mogelijkheden voor een indringende en aktieve werfcampagne gericht op het winnen van nieuwe abonnees.

Resultaten bij de werving voor de krant worden niet geboekt als uitkomst van enkele spectaculaire akties. Alleen het op gang brengen van een gestage, volhardende overtuigingsaktie ,,van huis tot huis", ,,van mens tot mens" — en dat niet een enkele keer maar onophoudelijk — zal de onontbeerlijke ommekeer in het abonneeverloop tot stand kunnen brengen. Dit vereist het winnen van een groot aantal communisten voor het voeren van een gerichte overtuigingsaktie. De uitvoering van de besluiten van het 29ste partijcongres inzake de krant staat of valt daarmee.

Dit uitgangspunt bepaalt het karakter van de te ontwikkelen propaganda en reclameakties voor onze krant. Opzet van de ,,promoting" moet zijn om het publiek op zo'n groot mogelijke schaal vertrouwd te maken met het beeld van De Waarheid van vandaag, met haar unieke positie als tolk van allen die zich inzetten voor vrede, democratie, de belangen van werkenden en werklozen, als platform voor het debat over progressieve samenwerking en machtsvorming en als propagandiste voor een eigen weg naar het socialisme.

Met medewerking van deskundige mensen uit de reclamewereld zijn ideeën ontwikkeld voor een pakkende campagne om zulk een beeld van De Waarheid uit te dragen. Deze behelsen een massale plakaktie met affiches waarop prikkelende vragen over de krant. Een volgende plakaktie geeft het antwoord, waarbij wordt ingegaan op het karakter van De Waarheid. Ideaal zou zijn als dit alles op zo groot mogelijke schaal vergezeld zou kunnen worden met advertenties in daarvoor aangewezen media. Terzelfdertijd zal De Waarheid een aantal keren een verspreideditie uitbrengen over de vredesstrijd.

In deze fase moet De Waarheid ook massaal zichtbaar en verkrijgbaar zijn. Dat kan een breed scala van aktiviteiten inhouden. Allereerst behoort daartoe het organiseren van colportage op markten, winkelcentra, stations etc. Deze van oudsher beproefde methode om met onze krant de straat op te gaan heeft naar de mening van het partijbestuur niets van zijn waarde verloren. Dat geldt uit reclameoogpunt maar vooral als bewijs dat De Waarheid een krant is waar mensen achter staan! In aansluiting op de lijn van de campagne (eenduidige vormgeving) is creativiteit op de plek zelf waar gewerfd gaat worden bij het ontwikkelen van propagandistische akties van groot belang. Uiteraard hangt het opzetten van een reclameaktie op enigermate grote schaal in hoge mate af van de beschikbare middelen. De mogelijkheden waarop zulke middelen beschikbaar te maken zijn worden nog onderzocht.

Het partijbestuur roept districten, afdelingen en groepen op voor 1 september alle noodzakelijke voorbereidingen te treffen voor het welslagen van de campagne voor behoud en versterking van De Waarheid. Onontbeerlijk voor het mobiliseren van de nodige menskracht, het ontwikkelen van realiseerbare plannen, het organiseren van een indringende reclameaktie, afgestemd op de plaats waar de werving de beste resultaten beloofd, is het scheppen van ,,netwerken" van werfleidingen die de verantwoordelijkheid op zich nemen voor het welslagen van de campagne.

Waar een afdeling niet in staat is zelf de menskracht voor de campagne op gang te brengen ligt het voor de hand de krachten in een groter gebied te bundelen.

Om deze campagne vanuit de partij te dragen wijst de partijleiding voor stimulering en coördinatie van de aktiviteiten een groep kameraden aan bestaande uit: Frank Biesboer, Karel Hoogkamp, Bram Hoeksema, Siep Geugjes en Jan Mannaert. (Nog verder aan te vullen).

Het partijbestuur begroet voorts stappen van de directie, tot vorming van een breed campagneteam, om de werfcampagne te stimuleren en te begeleiden, waarbij naast de CPN-ers, ook andere vrienden en vriendinnen van de krant deelnemen.

Van grote betekenis voor het welslagen van de campagne zijn de discussiebijeenkomsten over de krant waartoe op het congres is besloten. In november 1985 wordt de discussie afgerond met een landelijke conferentie die samenvalt met een feestelijke viering van het 45-jarig bestaan van De Waarheid.

grondslag voor de discussie over de waarheid

de centrale kwestie

Drie jaar geleden, op het 28ste congres, besloot de CPN haar krant, De Waarheid, in te zetten als instrument voor progressieve machtsvorming, in de lijn van de door haar geformuleerde politiek. Ze sprak zich uit ,,voor de verdere ontwikkeling van de oriëntatie op verbreding van de inhoud, medewerk(st)ers en abonneebestand van De Waarheid". Hiermee gaf ze praktische inhoud aan de geformuleerde coalitiepolitiek op basis van gelijkwaardigheid en achtte daarvoor ,,de eigen journalistieke en politieke verantwoordelijkheid van de redaktie noodzakelijk". De hoop was gericht op ,,het verwerven van een hechte band met grotere groepen progressieve mensen". De krant zou ,,van betekenis zijn voor heel links" en het resultaat van deze politiek zou dus ook te meten moeten zijn aan de groei van het aantal abonnees.

In de praktijk is het aantal abonnees afgenomen. Sinds '77 is de ontwikkeling als volgt verlopen. Door te geringe werving is de stroom van nieuwe abonnees aanzienlijk teruggelopen en doordat tegelijkertijd het verloop is doorgegaan, is het abonnee-bestand gehalveerd. Bovendien heeft er door wijzigingen in de abonnementenadministratie een schoning van het bestand plaats gevonden.

Het is dan ook niet voor niets dat op het 29ste congres werd vastgesteld dat ,,een mobilisatie van de hele partij voor een nieuwe aanpak gericht op versterking de positie van de krant" vereist was. Zowel vanuit het voortbestaan van de krant zelf gezien, als vanuit het welslagen van onze politiek, waarvoor De Waarheid een onmisbaar medium is, zal dus de centrale kwestie in de discussie zijn:

hoe de belangrijkste obstakels, die de noodzakelijke versterking en verbreding van de waarheid in de weg staan op te ruimen?

Twee obstakels ziet het partijbestuur zelf.

a. Het ontbreken van kanalen waarlangs de kritiek op en suggesties voor de inhoud van de krant niet alleen gespuid, maar ook verwerkt kunnen worden. Met het bevestigen van de eigen verantwoordelijkheid van de redaktie is verzuimd tegelijkertijd platforms te creëren, waar de diskussie over de krant zou kunnen plaatsvinden, zodat allerlei kritiek op het hoofd van de redaktie neerdaalt, die niet de middelen heeft die op een goede manier te verwerken. Tussen partijleiding en redaktie zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop overleg plaatsvindt. Dit overleg heeft het karakter van een uitwisseling van opvattingen, ervaringen en argumenten over belangrijke politieke vraagstukken en aktiviteiten. Zowel redaktie als partijleiding kunntn daarvan bij hun dagelijkse werk voordeel hebben. Overigens laat dit onverlet de eigen posities en verantwoordelijkheden die respectievelijk het besturen van de partij en het redigeren van de krant met zich brengen. Naast dit overleg tussen redaktie en partijleiding kunnen daarvan bij hun dagelijks ten bestaan tussen de redaktie en de mensen die in hun omgeving met de krant werken. Hun ervaringen en meningen kunnen een belangrijke bron van informatie zijn voor de redaktie bij haar werk. De komende conferenties kunnen in het verwerken van suggesties, aanmoedigingen en kritiek zeker voor een deel voorzien, met name als ze het begin zijn van een meer permanente gedachtenwisseling met de redaktie.

b. Coalitiegenoten missen de traditie van een ,,eigen" krant en dus het voor communisten vanzelfsprekende besef van het politieke belang van zo'n medium.

de uitgangspunten

Wat het partijbestuur betreft blijft het besluit van het 28ste congres uitgangspunt in de diskussie. In De Waarheid gaat het dus om een krant die strijdt, in de woorden van het partijprogram ,,voor vrijheid, vrede, demokratische zeggenschap, gelijkwaardigheid en zelfbeschikking". En dus om een krant ,,die zich inzet tegen alle vormen van uitbuiting, repressie en discriminatie. Die optreedt tegen oorlogsvoorbereiding en oorlogsophitsing", zoals het 28ste congres het formuleerde. Zo'n krant is een dagelijks wapen tegen rechtse politiek, door wat ze onthult en aanvalt; door de argumenten die ze oplevert; door het aan het woord laten van degenen die zo'n politiek bestrijden en door de berichtgeving over hun akties. Ze is een politieke machtsfaktor doordat ze bijdraagt aan de vereniging van progressieve krachten en zo te dienen als diskussieplatform voor progressieve machtsvorming. Ook gaat het partijbestuur uit van de eigen journalistieke en politieke verantwoordelijkheid van de redaktie, zoals neergelegd in het redaktiestatuut en uitgesproken in het congresbesluit. Tenslotte is het voor het partijbestuur ook geen vraag, of de partij wel verantwoordelijk is voor het voortbestaan van de krant, voor haar versterking en verbreding. Dit alles zijn uitgangspunten.

De discussie zal moeten draaien om de praktische uitvoering van het congresbesluit. Hoe zakelijker en precieser die diskussie gevoerd wordt, des te meer resultaat kan ze hebben. De zakelijkheid van de diskussie wordt gediend, als we erkennen dat het besluit noch voor de partij noch voor de redaktie simpel is. De praktijk van drie jaar werken met de nieuwe formule is vol aarzelingen en verzet in de partij en onevenwichtigheden bij de redaktie. Het is zakelijk vast te stellen, dat de krant van nu anders is dan die van drie jaar geleden.

twee groepen vragen

In de diskussie gaat het om twee groepen van vragen:

1. Komt De Waarheid terecht waar ze terecht moet komen? Is ze er bij vredesakties, bij bedrijven in staking, bij manifestaties van progressieve buitenlanders en vrouwen, bij homodemonstraties? Wordt ze gelezen door de mensen die een andere politiek willen, wordt ze gebruikt en wordt ze geciteerd? **Welke mogelijkheden laten wij liggen en welke kunnen we beter gebruiken?**

Het gaat dus om rol en betekenis van de krant in de praktijk, zoals die waren bij de akties van ambtenaren en uitkeringsgerechtigden, bij de havenstaking, in de feminiseringsstrijd, enz. en zoals ze zullen moeten blijken bij het komende volkspetitionnement en de verkiezingen. Het gaat ook om het kombineren van de verspreiding met werving en om het kombineren van aktie met werving. Het gaat om het onder de aandacht brengen van de krant in alle kontakten die we met andere progressieven hebben, om het verbreden van de verantwoordelijkheid van haar voortbestaan. Het gaat heel direkt om de vraag: hoe maken we de wervingscampagne van komend najaar tot het succes dat op dit moment absoluut noodzakelijk is.

De vraag is dus ook: geeft de krant naar haar inhoud voldoende aanknopingspunten om er zo

mee te opereren? Daarmee hangt de tweede groep vragen samen:

2. Klinkt De Waarheid temidden van alle mediageluiden als een werkelijk ander geluid? Geeft ze de berichten door, die strijdbare mensen nodig hebben?
Levert ze de commentaren, die bevrijdend werken en argumenten leveren?
Geeft ze communisten inzicht in wat radikalen en pacifisten beweegt en vice versa?
Geeft ze vakbondskaders inzicht in wat feministen doen en waarom en vice versa?

Wat kunnen wij bijdragen aan de verbetering van de inhoud, waar die nodig is, in de vorm van berichtgeving en specifieke deskundigheid?

Hier gaat het dus om het preciseren van kritiek op de vorm en inhoud van de krant, om het onderscheiden van de sterke punten van de krant en het aanwijzen van de zwakke, om het scheiden van incidenten van de strukturele dingen en om het vinden van wegen tot verbetering. Het gaat om de ,,gestalte" van de krant, om de gelegde aksenten en prioriteiten, om de aard en kwaliteit van de berichtgeving op sociaal en ekonomisch terrein, op parlementair gebied, buitenlandberichtgeving en meningenstrijd. Het gaat hier dus om het verzamelen van kritiek én van suggesties tot verbetering, die de redaktie kunnen helpen in haar werk.

Op een aantal punten is er zichtbaar vooruitgang: de verbreding van het medewerkersbestand, het internationaal netwerk aan correspondenten, het skala van meningen, de bijlagen, het alert en principieel reageren op o.a. kwesties van racisme en vreemdelingenhaat. De Waarheid speelde een beslissende rol bij de berichtgeving over de politieke moorden door het Suharto-regiem in Indonesië en daarmee bij het mobiliseren van protesten hiertegen in brede kring. Voorts zijn te noemen de berichtgeving rond het bezoek van de partijdelegatie aan China, evenals de aktiviteiten van de redaktie rond de diskussies over progressieve machtsvorming. Met haar berichtgeving over de akties voor behoud van werkgelegenheid in de Rotterdamse havens, de scheepsbouw en elders; over de strijd bij de ADM en het verzet tegen de afbraak van de sociale zekerheid, bevestigde de redaktie de positie die de krant sinds jaar en dag op het gebied van de belangenstrijd inneemt.

Maar ook is vast te stellen dat dit alles een deel van de CPN, maar ook andere lezers onberoerd laat, wat de vraag opwerpt wat men dan mist of afkeurt. Daarin zal de diskussie zo precies mogelijk moeten zijn, willen de redaktie en de partij er wijzer van worden.
Kritiek kan helpen om tot verbeteringen te komen. Maar voorwaarde daarvoor is wel dat de kritiek verwerkbaar is; d.w.z. dat ze geen blokkades opwerkt in een open debat dat juist gericht moet zijn op verhoging van de kwaliteit van De Waarheid, als krant van deze tijd. Het partijbestuur zal zich sterk maken en bijdragen tot een sfeerverbetering rond de krant.

Het overwinnen van de eerder gekonstateerde vervreemding tussen een aantal partijleden en de krant vereist een sfeer van diskussie, die zich tenminste kenmerkt door wederzijds begrip voor de omstandigheden waaronder moet worden gewerkt. Communisten in buurt en bedrijf, in vertegenwoordigende lichamen en belangenorganisaties, staan in de vuurlinie van de strijd, leveren hun bijdrage aan de uitwerking van de partijpolitiek onder soms uiterst gecompliceerde en vaak nieuwe omstandigheden. Zij willen hun ervaringen en aktiviteiten weerspiegeld zien in de krant. De leden van de redaktie zien zich dagelijks geplaatst voor de immense taak onder grote druk en in veelal ingewikkelde situaties op uiteenlopend gebied een krant af te leveren die beantwoordt aan waar De Waarheid voor staat.
Maar hoe uiteenlopend de werkzaamheden en verantwoordelijkheden ook zijn van enerzijds de aktivisten — CPN-ers en anderen — op allerlei gebied en anderzijds de redaktieleden; zij allen kunnen hun bijdrage aan de strijd alleen dan optimaal vervullen wanneer waardering voor wat wordt verricht voorop staat.
Er moet ruimte zijn voor kritiek en er moet bereidheid zijn die zo goed mogelijk te verwerken. Tegelijkertijd is onontbeerlijk dat de komende maanden overduidelijk het vertrouwen wordt uitgedragen dat de partij van vandaag heeft in de krant van vandaag. Een vernieuwde CPN in de slag voor een vernieuwde krant, dat is waar het thans op aan komt.

MAAK DE CPN STERK VOOR PROGRESSIEVE MACHTSVORMING

OPROEP VAN HET PARTIJBESTUUR

Op 24 augustus start de nieuwe financiële campanje van de CPN. Zoals ieder jaar doen wij daarbij een beroep op leden en sympathisanten om door middel van donaties een bijdrage te leveren aan het werk van de partij. Dit jaar geldt een extra groot beroep.
Na een periode van heftig politiek debat in de CPN, waarbij het om uiterst wezenlijke vraagstukken ging, kan de partij met de besluitvorming op het 29ste congres eensgezind en met nieuw elan haar taak in de strijd vervullen. Vergroting van de financiële middelen is op dit moment een absolute voorwaarde om de mogelijkheden voor politieke en organisatorische versterking ten volle te kunnen benutten. Het zou onaanvaardbaar zijn, dat gebrek aan geld de voornaamste belemmering vormt voor het weer opbloeien van de aktiviteiten van de CPN.
De aktuele politieke toestand en de taken die de CPN zich gesteld heeft laten dat niet toe. Het gaat daarbij om het volkspetitionement tegen de plaatsing van kruisraketten en om de strijd voor vrede en veiligheid die, welk besluit de Tweede Kamer ook neemt, ook na 1 november voortgezet moet worden.
De aktie tegen racisme en voor gelijke rechten. De strijd voor arbeidstijdverkorting, tegen de blokkades van ondernemers en regering in. Het verzet tegen de afbraak van de sociale zekerheid, de strijd voor verbetering van het levenspeil en het recht op een zelfstandig inkomen. De herdenking in 1986, dat 45 jaar geleden de Februaristaking plaatsvond. De solidariteit met de Indonesische patriotten. En natuurlijk gaat het ook om de verkiezingen in 1986 voor gemeenteraden en Tweede Kamer en de noodzakelijke financiële steun aan De Waarheid.
Het gaat kortom om de rol die de CPN wenst te vervullen in progressieve samenwerking en in de strijd voor vooruitgang en socialisme, tegen de heersende vredebedreigende uitbuitingspolitiek. Daarom heeft het partijbestuur besloten een beroep te doen op leden en sympathisanten om in de nieuwe donatiecampanje een bedrag van *f* 350.000,- bijeen te brengen.
Wij zijn ervan overtuigd, dat vele donateurs bereid zijn hun strijdbare bijdrage te leveren.
Het partijbestuur roept alle leden op de donatiecampanje met kracht ter hand te nemen en deze politieke campanje tot een groot succes te maken.
Geef een royale bijdrage om de partij te steunen in haar optreden om werkelijke veranderingen tot stand te brengen.

augustus 1985.

DE DISTRIKTEN VAN DE CPN HEBBEN DE VOLGENDE TAKEN OP ZICH GENOMEN:

Amsterdam	120.000	Limburg	5.500
Brabant	9.250	Nrd.-Holland-Nrd.	11.000
Drente	1.000	Rotterdam	30.000
Friesland	5.000	Twente	7.250
Gelderland	10.000	Utrecht	26.000
Gooi/Eemland	10.000	Vecht/IJsseldelta	3.500
Groningen	10.000	IJsselstreek	5.750
Den Haag	60.000	Zaanstreek	8.000
Kennemerland	11.000	Zeeland	1.800

N.B. Vanuit Zeeland is gemeld dat na een belronde al voor *f* 1.980,- is ingetekend!

activiteitenplan

Het partijbestuur heeft 30 juni een activiteitenplan opgesteld voor de komende tijd. Dit plan is ook aan de districtsbesturen toegestuurd. Hier geven we enkele hoofdlijnen en belangrijke data, zodat een ieder er in zijn of haar activiteiten rekening mee kan houden.
In het plan wordt onderscheid gemaakt tussen drie soorten activiteiten belangrijke maatschappelijke acties waar we onze organisatie voor willen inzetten, zoals rond het volkspetitionnement, belangrijke wervende activiteiten voor partij en krant die centrale aandacht van de organisatie vereisen en discussies over bepaalde thema's, veelal voorbereid in afdelingen en districten en uitmondend in landelijke bijeenkomsten.
In **september** en **oktober** staan drie activiteiten centraal: deelname aan het volkspetitionnement, de donatiecampagne en werving voor De Waarheid. 17 september is Prinsjesdag.
Daarnaast zijn er een tweetal landelijke discussiebijeenkomsten: op 7 september over racisme, op 29 september over sociaal-economische activiteiten. Voorts zijn de voorbereidingen van het verkiezingsprogram gaande; in oktober bespreking van het concept in de afdelingen. In het kader van de internationale solidariteit zijn er Chili-activiteiten op 11 september en op 14 september een conferentie stedenbanden Nicaragua.
In **november** is in de eerste plaats aan de orde de beoordeling van het 1 november-rakettenbesluit en voorbereiding van acties rond sociale zekerheid (de stelselherziening). Voorts is er landelijk de afronding van de discussie over De Waarheid gecombineerd met een feestelijke viering van het 45-jarig bestaan van de krant rond 16 november.
De discussie over het verkiezingsprogram wordt landelijk gebundeld op een werkconferentie op 23 november. Dan zal ook het verkiezingsfonds gevuld moeten worden.
November en december zijn aangewezen als start van de eerste ronde van discussie over de nieuwe statuten van de partij.
In **december** zullen waarschijnlijk acties rond de sociale uitkeringen een belangrijke plaats innemen. Daarnaast is er op 13 december de kerstenveloppe voor de krant.
In **januari** zal een landelijke manifestatie/conferentie worden georganiseerd, met als doel: eigen toonzetting voor de verkiezingen van raden en tweede kamer, en officiële vaststelling van verkiezingsprogram en kandidatenlijst. Een en ander hangt uiteraard af van de eventuele verkiezingssamenwerking.

De volgende data zijn gepland voor districtenoverleggen:
21 september
5 oktober
Uitnodigingen plus agenda met bijbehorende stukken zullen tijdig worden toegestuurd.
Noteer deze data alvast in de agenda!

Chili - 11 september

Woensdagavond 11 september wordt voor de 12e keer de staatsgreep in Chili herdacht met een landelijke demonstratie en manifestatie in Amsterdam. De demonstratie wordt georganiseerd door het Chili Komitee Nederland, waarin ook de CPN deelneemt.
Dit jaar wordt bijzondere aandacht besteed aan de rol van vrouwen in de strijd tegen de diktatuur.
De demonstratie start op 11 september om 19.30 uur vanaf het Beursplein in Amsterdam, de manifestatie zal in Paradiso worden georganiseerd. Spreeksters zijn Liesbeth den Uyl en een Chileense.

Donatie storten op:

GIRO 511002
t.n.v. algemeen penningmeester CPN

kunst en cultureel klimaat

Op 16 maart jongstleden vond de conferentie ,,La grande barricade, kunstbeleid in crisistijd'' plaats. Deze conferentie werd georganiseerd door de CPN-cultuurgroep en bijgewoond door zo'n tachtig betrokkenen uit de kunstwereld (voor het merendeel geen CPN-leden). De discussie ging over de gevolgen van het beleid van Brinkman voor de verschillende sectoren van de kunst. Een gedetailleerd verslag van de conferentie is opgenomen in het meinummer van *Politiek en Cultuur*. De leden van de cultuurgroep van de CPN vonden het zinnig om zo'n conferentie te beleggen om daarmee één bijdrage te leveren aan discussies over de aard van het Brinkmanbeleid. Er zijn de laatste jaren allerlei maatregelen getroffen op het gebied van de beeldende kunst, de muziek, het toneel, de opleidingen en noem maar op; we voelden er behoefte toe om stil te blijven staan bij de uitwerking van die maatregelen en te proberen om meer greep te krijgen op de politieke en ideologische achtergronden van Brinkmans uitgesproken CDA-beleid. Brinkmans beleid raakt de kunstwereld direct, maar de uitwerking ervan naar andere sectoren van het maatschappelijk leven moet niet onderschat worden. Op één ideologisch aspect van het beleid met een bredere uitstraling dan alleen naar de kunstwereld, wil ik hier, kort ingaan en wel op de tendens van isolering van kunst.
In het beleid van WVC wordt geschermd met de term topkunst. Topkunst wordt beschouwd als kwalitatief hoogstaande maar moeilijk toegankelijke kunst voor mensen die niet zo goed geschoold zijn. Een relatief klein deel van de bevolking houdt zich hier mee bezig. Topkunst moet gestimuleerd worden en de overheid moet er alle ruimte voor scheppen. Wanneer de overheid alleen maar voortdurend meer geld legt bij het theater, het museum, de kunstaankoop etc., dan subsidieert ze echter een bovenlaag van de bevolking, aan wie best hogere eisen gesteld kunnen worden om de kunst te ,,dragen''. Daarom is terughoudendheid geboden. Tegenover topkunst staat massavermaak; het eerste is ontwikkeld, het andere is onderhoudend — en daar tussenin zit een groot overgangsgebied met een onduidelijke beroepsgroep van kunstenaars en een onduidelijk publiek dat voor hun werk open staat.
In deze indeling van kunst en kunstminnaars blijkt dat Brinkman weinig ziet in een spreidingsbeleid ten aanzien van kunst, gericht op vergroting van het aanbod en de toegankelijkheid van de verschillende kunstuitingen op meer plaatsen en voor grotere groepen van de bevolking. Hij konstateert dat de kunstwereld slechts een bovenlaag van de bevolking zou bereiken en zegt vervolgens: blijven jullie maar een elite. Tevens lijkt hij te ontkennen dat kunst ontwikkeling is; je kan niet uitgaan van geïsoleerde ,,eindprodukten'' die topkwaliteit hebben (en dus bestaansrecht) of die naar de maatstaven van het moment niet voldoen (en waar dus in gekapt kan worden). Brinkman doet dit wel, hij isoleert de verschillende kunstuitingen van elkaar — de schilderijen, de toneelvoorstellingen, de muziekoptredens — en schat per stuk hun waarde. Hieraan wordt verbonden dat niet alleen de verschillende kunstwerken maar ook de afzonderlijke kunstenaars worden beoordeeld op de vraag naar hun bestaansrecht. Op alle gebieden lijkt WVC er op uit om de beroepsgroepen van kunstenaars — soms drastisch — te verkleinen.

Een laatste aspect van de tendens om kunst te isoleren betreft de positie van kunstenaars in het kunstbestel. Sinds de tweede wereldoorlog is het kunstbestel zodanig georganiseerd dat kunstenaars op veel niveaus van beleid en

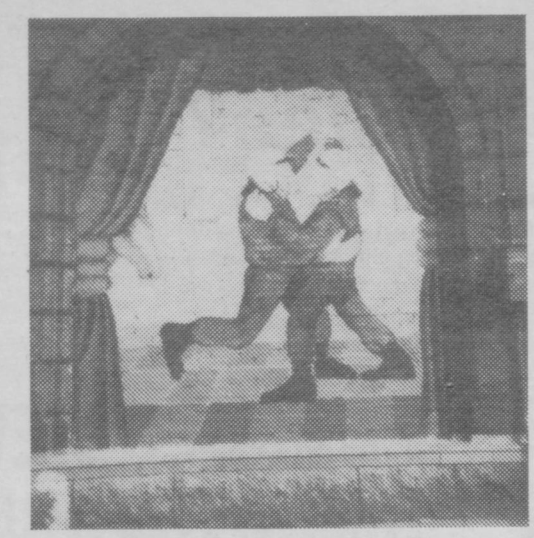

beleidsadvisering een grote rol spelen. WVC lijkt hen nu echter steeds meer terug te dringen tot de positie van uitsluitend ,,producent van kunst''. Het kunstbeleid zelf komt langzaam aan in handen te liggen van deskundigen, beleidsambtenaren, managers, adviseurs die zelf geen kunstenaar zijn. Voor beeldend kunstenaars geldt bijvoorbeeld dat inkomen uit commissiewerk en dergelijke niet gerekend mag worden bij het inkomen dat zij nodig hebben om aanspraak te kunnen maken op BKR-gelden. Voor dat laatste wordt uitsluitend gekeken naar inkomsten uit de verkoop van werk. Ook leraarsbanen (zoals tekenonderwijs) gelden niet als inkomen, alsof al dergelijke aktiviteiten niet onlosmakelijk met het kunstenaarschap te maken hebben. Adviezen van organen als de Raad voor de Kunst worden steeds vaker gepasseerd door uitspraken van ambtelijke werkgroepen en dergelijke. Onlangs nog legde de afdeling beeldende kunst van de Raad voor de Kunst (onder voorzitterschap van Joop Wolff) het werk neer toen adviezen werden genegeerd.

Dit beleid van isolering van kunst, kunstenaars en het kunstleven past in deze tijd. Het lijkt een gericht beleid dat met name ingegeven wordt door het uit managementsoverwegingen streven naar vertechnocratisering van het kunstenbestel en scherpere discussies over subsidiëringen. Maar het is tevens uitdrukking van het inzakken van de optimistische maatschappijvisies in de democratiseringsbewegingen van de laatste decennia. Het CDA, WVC, of dit hele kabinet, ze zijn niet de enigen die op cultureel-ideologisch gebied de maatschappelijke scheidslijnen weer scherper trekken dan tevoren het geval leek te zijn. Volgens mij verscherpen die scheidslijnen zich in cultureel-ideologisch opzicht ook werkelijk (wat uiteraard samenhangt met andere ontwikkelingen, op bijvoorbeeld sociaal-economisch gebied).
In het streven naar progressieve samenwerking moet mijns inziens deze cultureel-ideologische tendens meer aan de orde worden gesteld, wil ze niet ook in dit streven worden bevestigd. Nu lijkt het ,,linkse politieke leven'' stilzwijgend los te raken van culturele ontwikkelingen, van het denken over kunst, kunstspreiding en onderwijs en van een eigen praktijk op deze gebieden. Onderdeel van een program van progressieve samenwerking zou dan ook moeten zijn: verdediging van de maatschappelijke positie van kunstenaars, vergroting van opleidingsmogelijkheden en terugdringen van het principe van de vrije markt; een actief beleid ten aanzien van kunstspreiding en kunstzinnige vorming. Daarmee gaat het om meer dan een aparte kunstparagraaf in een program; het gaat om besef van de noodzaak van verdediging van de culturele ruimte in de samenleving tegenover een dreigende verdieping van maatschappelijke scheidslijnen die niet in links-rechtstegenstellingen te vatten zijn.

Susan Legêne

vrouwenoverleg 24 mei

Het is al weer lang geleden, maar hier volgt nog een kort verslag van de diskussie op het laatstgehouden landelijk overleg van CPN-vrouwen over onze strategie voor drastische arbeidstijdverkorting in het licht van de stand van zaken in de vrouwenbeweging.
De vrouwen die het meest met arbeidstijdverkorting bezig zijn, zijn vrouwen in de vakbeweging en vrouwen die betrokken zijn bij de werkgroep 'herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid' van de Populier. Andere vrouwen zijn veel moeilijker te organiseren voor drastische ATV. Vrouwen in de vrouw en werk-beweging werken heel hard (vaak meer dan 40 uur per week) om het ekonomisch bestaansrecht van haar bedrijven te verwerven. Bijstandsvrouwen zetten zich vooral in voor een goed stelsel van sociale zekerheid en ook de platforms van Vrouwen voor Ekonomische Zelfstandigheid zijn voornamelijk op dit terrein aktief.
Voor vrouwen zonder betaald werk of met weinig inkomen en/of opleiding kan de strijd voor een 25-urige werkweek ook bedreigend overkomen. Zij vrezen dat ze dan gedwongen worden betaald werk te zoeken en opgezadeld te worden met de dubbele belasting van huishouden en baan. Het is daarom van groot belang om naast drastische ATV ook eisen te stellen op het gebied van vorming en scholing en ter herverdeling van het onbetaalde werk, zoals goede kinderopvang. In de propaganda moet zo konkreet mogelijk aangegeven worden hoe een 25-urige werkweek kan uitpakken.

kongres herverdeling 14 sept.

Om te tonen dat veel vrouwen nog steeds streven naar drastische arbeidstijdverkorting en om te bespreken hoe dat het beste ingevoerd kan worden, vindt er op 14 sept. a.s. een kongres plaats over 'herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid tussen mannen en vrouwen'. Het is een vervolg op het gelijknamige kongres van mei 1983 en het wordt voorbereid door een 19-tal vrouwenorganisaties: van het CDA-vrouwenberaad tot CPN-vrouwen en van de Nederlandse Vereniging voor Huisvrouwen tot Vrouwenvakbond de Federatie. Het kongres zal toegespitst worden op de financiering en invoering van drastische arbeidstijdverkorting, op de positie van vrouwen in het midden- en kleinbedrijf en op de vraag ,,wat voor overgangsmaatregelen er mogelijk zijn voor vrouwen die in een eerder stadium van hun leven hebben gekozen voor het huishouden en van wie dus niet verwacht mag worden dat zij betaalde arbeid willen verrichten''.
Het kongres wordt gehouden in het RAI-kongrescentrum te Amsterdam en je kunt je ervoor opgeven door *f* 12,50 over te maken op gironummer 30 98 800 t.n.v. De Populier in Amsterdam onder vermelding van 'Congres herverdeling'. Je krijgt dan de kongresbundel thuis gestuurd.

scholing belastingstelsel 20 sept.

Het landelijk overleg van CPN-vrouwen heeft op 23 augustus vergaderd over individualisering van het stelsel van sociale zekerheid en wil zich ook gaan bezighouden met het uitwerken van voorstellen voor individualisering van het belastingstelsel. Ten behoeve hiervan en met het oog op onze plannen om aktiviteiten te ontplooien tegen de tweeverdienerswet gaan we ons scholen op belastinggebied. We beginnen op 20 sept. a.s. in het CPN-pand Lange Nieuwstraat 105, te Utrecht, bereikbaar met bus 2, aanvang 18.30 uur. Twee sociaal raadsvrouwen zullen deze scholingsbijeenkomst van het vrouwenoverleg begeleiden.

IPSO zoekt vaste vrijwilligers

In grote trekken zijn de randvoorwaarden voor de tweede helft van de tachtiger jaren nu wel duidelijk. Op basis van een zeer magere begroting met een inkomstenpost van tussen de honderdvijftig en tweehonderdduizend gulden per jaar zal het IPSO het moeten doen. Met vaste onkostenposten als personeelslasten voor twee betaalde medewerkers (die elk dertig uur per week werken), ,,overheadkosten'' ten bate van het kantoor, huur en servicekosten en produktiekosten voor acht à tien publikaties per jaar (KOMMA, CAHIERS en losse publikaties) in het achterhoofd beschikt het IPSO over een krap, maar desalniettemin, werkbaar budget. Met de financiële gezondmaking is begonnen.

Het IPSO kan, als oude overtrokken pretenties worden opgegeven, een aardig instituut zijn als aan twee voorwaarden worden voldaan. De eerste is dat wordt gewerkt aan de opbouw van een solide basisstruktuur; een initiatiefrijk bestuur dat de tent zakelijk runt en een goede werksfeer weet te scheppen; een prioriteitenstelling die effektief gemaakt wordt; een heldere realistiese struktuur met overzichtelijke taakafbakening en financiële randvoorwaarden.
In samenspraak met bestuur en medewerkers dragen de twee koördinatoren momenteel de bouwstenen voor nieuw beleid aan. De deelbeleidsplannen die al doende tot stand komen, worden tegen het eind van het jaar gebundeld in een nieuw beleidsplan voor het IPSO.

De tweede voorwaarde is dat er onomwonden van uit wordt gegaan dat het IPSO het inhoudelijk gezien, en deels ook organisatories, van onbetaalde medewerkers moet hebben, ook wel vrijwilligers genoemd. Natuurlijk heeft het IPSO, en zeker ook de CPN, altijd al op vrijwilligers gedraaid, maar deze afhankelijkheid van vrijwilligerswerk werd meestal niet expliciet geformuleerd. Erkenning van de onmisbaarheid van vrijwilligerswerk voor het Instituut is nodig, zodat het mogelijk wordt vrijwilligers op een verantwoorde en aantrekkelijke manier in te schakelen. Die keuze is inmiddels gemaakt.
Het IPSO zoekt vier vaste vrijwilligers. Deze zullen, als alles meezit, in het najaar met hun werk kunnen beginnen.
De overstelpende hoeveelheid uitvoerend werk rechtvaardigt het aantrekken van een *sekretariaatsmedewerker*. Doordat de twee koördinatoren primair in dienst zijn om inhoudelijk te werken en slechts vier dagen per week aktief zijn, wordt er naar gestreefd om de verantwoordelijkheid voor uitvoerende taken over meerdere medewerkers te spreiden. Een belangrijk punt is bovendien dat de sekretariaatsmedewerker samen met de koördinatoren de openstelling en de bereikbaarheid van het instituut kan garanderen. Ook een *publiciteitsmedewerker* kan niet gemist worden. Inhoudelijke initiatieven vergen een goede presentatie. Aan herkenbaarheid van het IPSO is in het verleden te weinig gedaan, en door de daling van het aktiviteitenpeil in de laatste jaren is een nieuwe profilering sowieso wenselijk. Daar komt bij dat in de ,,linkse kultuur'' de vorm in de regel ondergeschikt is aan ,,de inhoud''. Een zekere stijlgevoeligheid verbonden met een meer gedifferentieerde benadering van doelgroepen kan een nieuwe stimulans betekenen. Bij de thema's (kultuur, kontemporaine geschiedschrijving, intellektuelenpolitiek, aktuele maatschappelijke thema's) die het IPSO gaat oppakken, past een meer eigentijdse presentie.
Het IPSO zoekt een *projektmedewerker* die de pretentieuze taak krijgt toebedeeld om een konferentie over het Westeuropese kommunisme te organiseren. In eerste instantie gaat het er om de haalbaarheid van het projekt te onderzoeken. De betekenis van kommunistiese partijen in West-Europa is de afgelopen tijd problematies geworden.
De kollektieve identiteit die het onderdeel uitmaken van de ,,wereldkommunistiese beweging'' ook na het échec van het stalisnisme, aan de afzonderlijke kommunistiese partijen verschafte, is weggevallen. Het eurokommunisme leek een nieuw, beloftevol referentiekader te zijn. Is dat nog zo?
De vierde vaste vrijwilliger moet een *bibliotheekmedewerker* worden. Hij of zij zal, in nauwe samenwerking met de twee bestaande vrijwilligers, aan de opbouw en uitbouw van de IPSO-bibliotheek moeten gaan werken. Het werk ligt voor het oprapen.
De bestaande kollektie wordt herordend; de relatie met andere kollekties in het gebouw (partij-archief, documentatiebureau van ,,De Waarheid'') moet nader bepaald worden. En last but not least moet de IPSO-bibliotheek gebruikswaarde krijgen. De bibliotheekmedewerker kan in de diskussie over de funktie van de IPSO-bibliotheek-nieuwe stijl zijn partijtje meeblazen, en er bovendien voor zorgen dat de bibliotheek op gezette tijden open is.
De vrijwilligers komen niet geïsoleerd te werken, maar gaan — voor zover dat voor de inhoud van hun werk noodzakelijk is — in de interne struktuur meedraaien.
Wij hopen met ondersteuning van deze vrijwillige medewerkers weer een goed draaiend instituut van de grond te krijgen. Voor meer informatie kan kontakt met ons opgenomen worden.

TRIX V.D. KAMP/HENK KRIJNEN

COLOFON

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).
Het eerstvolgende nr. verschijnt
Vrijdag 20 september.
Sluiting copij: 7 september

naar accoord met ppr op basis van eigen lijsten?

De laatste ledenkrant voor de zomervakantie opende met de kop: ,,de 1 juni conferentie kan een inspirerend signaal vormen".
Voor wie er aan heeft deelgenomen was het dat ook zeker.
Maar het signaal was nog niet sterk genoeg om het verder werken aan een gemeenschappelijke lijst van CPN, PPR en PSP mogelijk te maken; de laatstgenoemde haakte — zij het met kleine meerderheid — hardgrondig af.
Voor PPR en CPN de vraag, wat doen we nu. In de zomervakanties hebben daarover zowel in de partij als met de PPR de nodige gesprekken plaatsgevonden.
Bij de PPR lijkt de discussie nu vooral te gaan over de vraag: een gezamenlijk accoord op basis van zelfstandige lijsten of geen gezamenlijk accoord, met nog een zekere discussie rond de EVP.
Bij de CPN zal op 24 augustus discussie plaatsvinden, de dag dat deze ledenkrant van de pers is gekomen. Op de uitkomsten van die en verdere besprekingen kan niet worden vooruit gelopen. Wel kan gebruik worden gemaakt van de notitie die door het dagelijks bestuur voor de 24ste is gemaakt. Ter informatie een korte samenvatting van dat stuk.

- **Een frontale bestrijding van de rechtse politiek van het kabinet Lubbers/Van Aardenne;**
- **het centraal stellen van hoofdpunten van progressieve politiek die de komende periode gerealiseerd moeten en kunnen worden;**
- **het benadrukken van de noodzaak van en onze bereidheid tot brede, gezamenlijke machtsvorming voor die doeleinden.**

Dat is volgens het dagelijks bestuur de voornaamste inzet van de CPN bij de komende Kamerverkiezingen.

In de notitie wordt een vernietigend oordeel geveld over het huidige kabinetsbeleid.
De conclusie: ,,Er is een grote schoonmaak nodig."

kansen gemist

Vervolgens gaat de notitie in op vooruitzichten voor verandering. Geconstateerd wordt ,,verzet op een breed aantal terreinen, waarbij ook nieuwe groepen in de strijd zijn betrokken".
Aan de andere kant ,,dreigt terugval omdat veel verzet afstuit op een keiharde houding van het kabinet, het onvoldoende bereiken van resultaten en het gebrek aan politiek perspectief op verandering van beleid."
Deze laatste constatering geldt in het bijzonder de opstelling van PvdA en PSP.
Zoals bekend koerst de PvdA niet op progressieve meerderheidsvorming maar op coalitievorming met CDA of VVD bij de nieuwe regeringsvorming. ,,Deze opstelling houdt grote gevaren in zich. Zij dreigt de PvdA de gevangene te maken van CDA en VVD, die hun eisen opvoeren om zo de oppositie van de PvdA te ontkrachten", aldus de notitie. Deze constatering wordt ook bevestigd bij een eerste beoordeling van het concept PvdA verkiezingsprogram.

Wat betreft de PSP wordt geconstateerd dat deze ,,zich op dreigt te sluiten in sectarisch eigen gelijk en de uitdaging van progressieve machtsvorming links te laten liggen."
Kortom een teleurstellend beeld. ,,Kansen voor progressieve machtsvorming bij de komende verkiezingen blijven onbenut."
,,Het ligt voor de hand dat alle voorstanders van progressieve samenwerking en CPN en PPR als zodanig overleggen over de mogelijkheden om hun doelstellingen nu verder vorm te geven."

centraal thema

Bij het streven naar progressieve machtsvorming gaat het vooral om de hoofdpunten van politiek die daarbij wordt nagestreefd. In de notitie wordt geformuleerd wat de hoofdpunten voor de CPN zullen zijn, uitgaande van wat daarover al op het laatste congres is besloten.
Vervolgens wordt de vraag behandeld welke verdere stappen kunnen worden gezet in het tot stand brengen van progressieve machtsvorming.
Allereerst wordt genoemd ,,het opvoeren van actie en beweging".
,,Aktieve bemoeienis vanuit bewegingen met de verkiezingen is logisch. Voor zover mogelijk zullen communisten overal optreden voor het stimuleren van brede progressieve machtsvorming en tegen het versmallen van de doeleinden van bewegingen tot partijpolitieke oriëntaties."

Wat betreft gemeenschappelijke inzet naar de verkiezingen toe wordt het van groot belang genoemd dat ,,in progressieve partijen en bewegingen de druk wordt verhoogd om concrete stappen van gemeenschappelijk optreden voor hoofdpunten van progressieve politiek te vinden." ,,Communisten zullen daartoe initiatieven nemen zodat met anderen een beweging kan worden losgemaakt die zich er voor inzet dat de doelstelling van progressieve machtsvorming in de voorbereiding van de verkiezingen een centraal thema kan worden."

Wat betreft de PPR is op dit ogenblik de enig reële mogelijkheid het tot stand brengen van een gemeenschappelijk accoord, op basis van zelfstandige lijsten ,,bij de huidige stand van zaken is het van groot belang dat tussen beide partijen een vorm van samenwerking bij de verkiezingen wordt gevonden die optimaal open is, de ruimte geeft aan de partners en uitdrukkelijk erop gericht is alle mogelijkheden voor brede progressieve machtsvorming in de toekomst open te houden en na te streven", aldus de notitie.

solidariteit met Nicaragua

wij houden langer vol dan Reagan

door Wim Jillings van het Nicaragua-komitee Nederland

Wat heeft het voor zin om Nicaragua te steunen?
Wordt het niet met de dag duidelijker dat de sandinistische revolutie geen schijn van kans heeft tegen het brute geweld van de Noord-Amerikaanse regering?
Waarom nog geld geven en solidariteit steken in een tot mislukken gedoemd experiment?
Waarom nog de straat op, waarom nog druk uitoefenen op politiek Den Haag, nog protesteren tegen interventie?
Is het allemaal niet te laat?
Voordat de optimistische sfeer rond Nicaragua van enkele jaren terug definitief omslaat in een sombere voorspelling over de overlevingskkansen van het kleine Midden-Amerikaanse land is het goed te rade te gaan bij de Nicaraguanen zelf. In dit geval bij Bayardo Arce, voorzitter van de politieke commissie van het FSLN, voorheen journalist en guerrilla-commandant. We putten uit het interview dat het Nicaraguaanse persbureau ANN met hem had vlak voor de zesde verjaardag van de revolutie, een verjaardag waarbij extra aandacht werd geschonken aan de solidariteit vanuit het buitenland.

interventie weerstaan

,,We geloven dat een directe militaire interventie van de VS voorkomen is door een aantal factoren.
Natuurlijk is de belangrijkste reden de bereidheid van onze bevolking om de interventie te weerstaan en terug te dringen.
De internationale gemeenschap heeft daarop solidair gereageerd. Haar steun is vooral naar buiten gekomen in de solidariteitsgroepen met Nicaragua, organisaties als politieke partijen, vakbonden en volksorganisaties binnen de politieke werkelijkheid van elk land.
Het samengaan van de vastberadenheid van de bevolking en de stappen die de internationale gemeenschap heeft ondernomen is zonder twijfel een beslissende factor geweest bij het bepalen van de politiek door die regeringen die werkelijk proberen hun volk te vertegenwoordigen.
Het zijn deze drie factoren, onze bevolking, de volkeren van de wereld en die van regeringen, die een invasie hebben voorkomen.
Het is moeilijk om de betekenis van solidaire groepen met Nicaragua als deel van een wereldomvattende inspanning precies te berekenen. Ze zijn een politiek en sociaal verschijnsel, veelzijdig samengesteld gezien hun verscheidenheid van klasse, ideologie, culturele en etnische karakter. Je kunt niet alles in een ,,anti-interventie-meter" gooien en kijken wat het hoogste scoort.
Wel is duidelijk dat deze groepen een beslissende rol hebben gespeeld door hun solidariteitswerk te verbreden in tijden van grote spanningen en een kans op invasie. Ze hebben zelfs hun bereidheid getoond om hier te komen en aan onze zijde te staan in geval van invasie, waarbij ze hetzelfde lot aanvaarden als van ons Nicaraguanen. Elke regering zou bezorgd zijn als duizenden zouden besluiten om hier te komen, dus deze bereidheid heeft politieke en sociale gevolgen in diverse landen.

explosie

Een van de grootste risico's die de VS lopen met hun politiek om een land te vernietigen is een onberekenbare explosie te veroorzaken onder de bevolking van Latijns-Amerika, de Derde Wereld en Europa, die zelfs terug zal slaan op de VS.
Buitenlandse agressie is niet afhankelijk van onze wens al of niet agressie te ontvangen, omdat we wel weten welke voorwaarden Reagan stelt om de agressie te beëindigen: dat we ons gewonnen geven, dat we stoppen met het maken van een revolutie, dus eenvoudigweg vertrekken.
Het enige wat we kunnen doen is ons voorbereiden op het verzet, de agressie die we nu ondervinden weerstaan, en een directe interventie afslaan. We geloven dat wij in het voordeel zijn: *we zijn jonger dan Reagan, hebben meer energie dan hij, meer overtuiging en meer internationale steun."*
Tot zover Bayardo Arce. Het is duidelijk dat de Nicaraguaanse revolutie in een moeilijke en wellicht beslissende fase verkeert.
Het is ook duidelijk dat de activiteiten van solidaire groepen veel meer gericht moet zijn op het overleven van vier jaar Reagan dan op een werkelijke wederopbouw van het land. Het kan zelfs zijn dat we voedsel moeten gaan sturen, zodat de Nicaraguaanss bevolking de dag van morgen kan halen. Dat betekent misschien een grote stap terug, zowel voor Nicaragua als voor de solidariteit. Het zal wat langer duren, maar ondanks de boycot, de contra's en de valse berichtgeving, heeft de Nicaraguaanse revolutie nog steeds een goede kans niet alleen om te overleven, maar ook om te slagen.
Veel hangt af van de bereidheid van solidaire mensen en groepen om zich vast te bijten in jarenlange steun en op elke tegenslag op elke vorm van interventie, te reageren met een eigen antwoord: politieke druk, het ondersteunen van projecten, het kopen van aandelen, het informeren van familie en kennissen en mee demonstreren als Nicaragua weer in gevaar is.
Kom, er is nog zo veel te doen!
Informatie over concrete projecten bij het Nicaragua-comité, tel.: 030 - 718163, of via het partijsecretariaat.

CPN-ers op schrift

Van Tweede Kamerleden wordt verwacht dat zij af en toe wat lezen. In het Kamerjaar 83/84 zo bleek ging het om 5.130 pagina's die hen in de vorm van nota's werden voorgeschoteld. Te veel vindt Marius Ernsting en hij protesteerde met een notitie, een schriftelijke nog wel. Het mag dan misschien te veel zijn voor Kamerleden, veel is het niet. Stel dat een jaar 365 dagen heeft dan wordt verwacht van een Kamerlid dat hij of zij gemiddeld 15 pagina's per dag, d.w.z. ongeveer een half uur leest. Veel? Natuurlijk niet. Het idee dat politiek met veel lezen laat staan met veel weten te maken heeft klopt niet. Wie als gewoon lid deze halve pagina die regelmatig in de ledenkrant zal verschijnen leest weet ongeveer net zoveel als ik en dat is in het algemeen genoeg. Je kan zelfs met veel minder toe blijkt uit de HP van 20 juli want volgens André van Es zegt Fred van der Spek al twintig jaar hetzelfde en volgens haar zijn dat ook zaken ,,waar de honden geen brood van lusten". In dat zelfde artikel vertelt André verder dat zij onmogelijk voor een gemeenschappelijke fraktie zou kunnen optreden: ,,Als spreekster van een gemeenschappelijke fraktie moet ik b.v. gaan pleiten voor een hardere criminaliteitsbestrijding want dat wil de CPN, die willen veiligheid op straat en meer politie". Arme André, haar fraktiegenoot v.d. Spek heeft het wat makkelijker. In de NRC van 1 juli blijkt hij zeer tevreden over het PSP congres: ,,een meerderheid is een meerderheid" en dat natuurlijk tegen de achtergrond van zijn opvatting dat (Volkskrant 8 juni): ,,Ontwapenen en socialiseren dat doe je niet een beetje maar helemaal. Daarmee staan wij radicaal anders tegenover de Staat dan PPR en CPN". Hoe anders PSP-ers zich verhouden tot de staat komt aan de orde in een gezamenlijke uitgave van de bladen van de wetenschappelijke buro's van de PSP, CPN en PPR, (resp. Socialistisch perspectief, Komma en Radikale notities) over radicaal linkse gemeenteraadspolitiek. In gemeenteraden wordt veel samengewerkt en bij de komende verkiezingen zal er nog meer samengewerkt worden althans volgens een artikel van Jan Dirx en Ron Leijser, want de PvdA blijkt met de komende verkiezingen veel linkse samenwerkingsverbanden op te zeggen en verder geldt dat de ,,samenwerkingskoorts nu duidelijk de grote steden heeft bereikt". 12 van de 17 steden boven de 100.000 inwoners hebben een samenwerkingslijst. Het gemeenschappelijke nummer loopt zelf ook over van gemeenschappelijkheid omdat voornamelijk artikelen zijn opgenomen die de ervaringen van samenwerkende gemeenteraadsfrakties of gezamenlijke deelname in de gemeenteraad proberen te analyseren. Vanuit Diemen, het lelijkste dorp van Nederland een relaas over hechte samenwerking tussen de drie partijen met als gevolg een progressieve wethouder. Deze wethouder: ,,is planoloog en dus bekwaam op dit terrein". Wellicht dat Diemen ooit nog eens het mooiste dorp van Nederland wordt. Ook in Wageningen is men gedrieënlijk het college van B & W ingestapt met name ook om ,,met andere partijen kleinere successen binnen te halen" en natuurlijk om ,,te voorkomen dat rechts deelneemt". Vanuit Nijmegen een pleidooi voor ,,een sterk links-reformistisch blok naast de PvdA". Liever ,,vuile handen dan lege handen" zo is de redenering in Nijmegen en de verzuchting luidt daar: ,,een werkelijk revolutionaire strategie keert zich niet hautain af van een reformistische praktijk". Met name deze verzuchting schiet Martien Boumans en Joost Lagendijk uit Utrecht, waar een zelfstandige PSP fraktie opereert, in het verkeerde keelgat. Het is volgens hen ,,de bekende karikatuur waarmee degenen die voor een andere politieke opstelling hebben gekozen een links socialistische opstelling afschilderen". Van hun komt het enige artikel waarbij vraagtekens geplaatst worden, niet zo zeer bij de samenwerking maar meer bij de inzet van die samenwerking. Als belangrijkste troeven van een links socialistische politiek zien zij ,,de dreigende isolering van de PvdA en De kontakten met buiten parlementaire bewegingen". Ella Bartowska en Anneke Teunissen komen na een onderzoek tot de conclusie dat ,,het raadslidmaatschap niet zonder meer is aan te bevelen als goede tijdsbesteding door vrouwen". Behalve dit gezamenlijk uitgegeven themanummer over radikaal-linkse gemeentepolitiek verscheen in juni ook een nieuw nummer van Politiek en Cultuur. Daarin jammer genoeg niets over gemeenteraden. In het eerste artikel geeft Marcus Bakker een beschouwing over de te verwachten tegenargumenten bij de volkspetitie en stelt dat plaatsing van de raketten ,,een van de hoofdredenen voor de vorming van dit kabinet is geweest. Ook Duco Hellema gaat internationaal, in een artikel over Yalta. Het uitgangspunt was ,,zeker niet dat Europa in twee blokken moest worden verdeeld". Dit is volgens hem één van de drie Mythes over Yalta. Hij ontzenuwt de Mythes rond Yalta en komt in zijn overigens slecht beargumenteerde betoog tot de conclusie dat de CPN met het afzweren van de socialistische landen ,,tegelijkertijd veel realiteitszin overboord heeft gezet". Verder een artikel van Bart Blokzijl over ATV waarbij 't volgens hem niet gaat om wettelijke regelingen maar ,,om overheidsgelden die bovendien ook nog veelal ongericht aan het bedrijfsleven worden toegesluisd, te koppelen aan de mate waarin het betreffende bedrijf verkorting van de arbeidstijd toepast"). Naast dit artikel zet Pim Juffermans uiteen hoe groot de doorgesluisde gelden zijn (ca. 15 miljard) en hij laat zien met welke leugens en op welke wijze een economisch regiem stand houdt dat voornamelijk de verspilling van produktiekrachten in de hand werkt. En dat is natuurlijk net één van die zaken waartegen we in de weer zijn en zullen blijven.

PETER POSTHUMUS

vervolg van pagina 1

opvattingen bij een meerderheid van het Nederlandse volk leeft. Het is zeker mogelijk dat (delen van) de CDA-fraktie zich gaat(n) bezinnen. Daarbij zullen zeker ook opiniepeilingen en het traditionele openhouden van de optie van een coalitie met de PvdA een rol spelen. Ook het feit dat er wel degelijk ontsnappingsmogelijkheden voor het CDA zijn, zal een rol spelen. Hoe groter het succes van de petitie, hoe creatiever het CDA deze ontsnappingsmolijkheden zal bezien.
Dan is er in de **tweede** plaats de internationale situatie. Vaak wordt vergeten dat het 1 junibesluit óok gaat over mogelijke resultaten van de besprekingen in Genève. Als die resultaten er niet zouden zijn, dàn zou na telling van de SS-20-raketten al dan niet geplaatst worden in Nederland. Maar wàt nu te denken van een zeer belangrijke top Gorbatsjow-Reagan, die ook over kernbewapening gaat, en die nog geen drie weken ná 1 november plaatsvindt? Enerzijds kan dit de regering een ontsnapping bieden in de richting van uitstel (Den Uyl pleitte daar al voor). Anderzijds kan de argumentatie aan kracht winnen dat Nederland in géén geval een kernbewapening-bevorderend besluit mag nemen aan de vooravond van zo'n top. Wij stellen uiteraard dat Nederland op 1 november moet besluiten géén kruisraketten te plaatsen als eigen positieve bijdrage aan wapenbeheersing en de Genève-top.
Dan in de **derde** plaats het machtsevenwicht Nederland-Sowjet-Unie in het regeringsbesluit. Wat zei Lubbers ook al weer in het debat met de oppositie rond 1 juni 1984, en wàt onderscheidde Lubbers, Frinking c.s. van Nijpels en zijn rotgenoten? Lubbers zei toen dat Nederland een ,,signaal" moest geven richting Sowjet-Unie. Er zou bij de regering geen sprake zijn oogkleppen, géén blik op oneindig. Nee, het ging om een onderhandelingsbasis. En de Kameroppositie was daarom zo kwalijk, volgens Lubbers, omdat zij de Nederlandse regering met lege handen naar die onderhandelingstafel wilde sturen. Voos gepraat, OK. Maar als we dit voor het gemak serieus nemen, dán is

Gorbatsjows moratorium op de SS-20-raketten — gezien ook de CIA-tellingen — wel degelijk op te vatten als een ,,tegen-signaal". Dan is er zelfs zonder onderhandelingen een ,,onderhandelingsbod" van de Sowjet-Unie, dat de regering als een overwinning zou kunnen claimen. Het enige dat nog ontbreekt is de bereidheid van de Nederlandse regering de kwestie inderdaad zonder oogkleppen tegemoet te treden. Ontsnapping no. 2.

Dan is er in de **vierde** plaats het grondwettelijk debat. De CPN is er van overtuigd dat artikel 92 van de grondwet zich inderdaad niet verdraagt met de plaatsing van kruisraketten in Nederland langs de weg van enkelvoudige Kamermeerderheden. Er is sprake van overdracht van bevoegdheden — nota bene van de beslissing over oorlog of vrede, dood of leven — aan een vreemde mogendheid, de Verenigde Staten. Dat vereist een tweederde Kamermeerderheid. Het is de vraag hóe zwaar de eed aan de grondwet weegt voor ieder Kamerlid afzonderlijk. In hoeverre zijn Kamerleden persoonlijk bereid naar eer en geweten een onderscheid te maken tussen politiek standpunt en grondwettelijke verplichting? Hier ligt zeker een moreel konfliktpunt, zo niet voor frakties dan toch voor de afzonderlijke fraktieleden.
Uit deze allesbehalve uitputtende opsomming zal al blijken dat Nijpels' spoorboekje van 1984 dit jaar een andere dienstregeling vermeldt en dat het gelukkig af en toe ook kan regenen in de Sahara. Het succes van de Volkspetitie bepaalt de zwaarte die de andere argumenten in het debat kunnen krijgen.

De Waarheid

De Waarheid zal — uiteraard — zeer veel aandacht besteden aan het volkspetitionnement.
Met dagelijkse berichtgeving, ervaringen aan de deur, acties op bedrijven, verslagen van regionale bijeenkomsten en alle internationale verwikkelingen rond de Nederlandse positie. Eind september verschijnt een speciale ,,rakettenbijlage" die op grote schaal verspreid zal kunnen worden.
Kortom, voor alle activisten die aan de slag gaan voor het volkspetitionnement een krant die er gewoon bij hoort. Met die inzet zal ook speciaal rond het volkspetitionnement campagne worden gevoerd met een aparte werffolder en ander aantrekkelijk materiaal.

no pasarán!

De CPN zegt onvoorwaardelijk NEE tegen de plaatsing van nieuwe kruisraketten. Een zelfstandig Nederlands NEE is een eerste stap op weg naar een eigen vredes- en veiligheidsbeleid. Daarbij gaat het erom de Nederlandse positie zo positief mogelijk tot gelding te brengen in het internationale krachtenveld. Alle kernwapens weg? Te beginnen in Nederland? Een Nederlandse vredespolitiek? Conversie? Alles akkoord.
Maar dan nu eerst AAN DE BAK vóór de Volkspetitie. De ogen van de hele wereld zijn op ons gericht de komende twee maanden.
En dan nog **een oproep aan alle communisten(s).** Serieus. Na de eerste maand september volgt nog een tweede maand oktober. Zorg ervoor dat die maand net zo vol zit met aktiviteiten en zorg voor het narooiwerk in de eigen woonplaats en omgeving. In die tweede maand gaat het vooral om de twijfelaars en het grote overtuigingsdebat. Dat werk is taaier, kost meer tijd en levert minder spektakulaire resultaten. Maar het is van beslissend belang voor de uitkomst van de Volkspetitie. Veel succes!

vrijwilligers gezocht

**Voor de maanden augustus, september en oktober zoekt het werkkomitee van het KKN vrijwilligers voor de volgende taken: materiaalverzending, licht administratief werk, typewerk, telefoneren.
Het KKN zoekt mensen die zich minimaal 2 vaste dagen per week beschikbaar stellen. Het KKN-kantoor is in Amsterdam. Stuur bij interesse een briefje aan KKN Postbus 927, 1000 AX Amsterdam.
Tel. 020 - 238672.**

Zuid-Afrika

alle steun aan het verzet

De strijd tegen het apartheidsregiem in Zuid-Afrika woedt in alle hevigheid. Het uitroepen van de noodtoestand en het doorzetten van de apartheidspolitiek, zoals ook weer vorige week door Botha onderstreept, bevestigt dat de apartheidskliek niet van plan is om ook maar iets te veranderen.
Het verzet hiertegen verdient alle steun. Alles moet er op gericht zijn om het apartheidsregiem te isoleren.
Botha heeft in zijn rede nogmaals duidelijk gemaakt wat hij wil en zegt dat elke vorm van dialoog en gesprek nutteloos is. En het voorgenomen bezoek van minister Van den Broek en de ministers van Buitenlandse Zaken van Luxemburg en Italië zinloos gemaakt.
Het verzet tegen het apartheidsregiem behoort alle steun te krijgen, ook door economische en een financiële boycot van Zuid-Afrika, vooral door nu materiële steun te organiseren. Dit kan door bijvoorbeeld initiatieven te nemen op bedrijven, kantoren, in havens om economische en financiële boycot te aktiveren.
Als CPN hebben we ons tot anderen gericht, zowel in eigen land als daarbuiten om tot gezamenlijke initiatieven te komen.

indonesische communisten door Suhartobewind doodgeschoten

voor herstel van de democratie en vrijheid

Bij het ter perse gaan van deze ledenkrant werd bekend dat de executie van Rustomo, Gatot Lestario en Djoko Untung begin juli is voltrokken.
Opnieuw zijn drie communisten voor het vuurpeleton geplaatst, en volgen zij het lot van Mohammed Munir.
Over de beweegredenen van het Suharto-bewind om nu, twintig jaar na haar machtsovername, deze politieke gevangenen dood te schieten, is al veel geschreven en gezegd. Eén ding is duidelijk: dit regime lijkt haar macht alleen te kunnen handhaven door het uitoefenen van een regelrechte terreur. Tegenover deze dictatuur is herstel van de democratie en volledige vrijheid voor alle politieke gevangenen noodzakelijk.
Vanuit die inzet heeft de CPN gereageerd op de verbijsterende berichten vanuit Indonesië. De CPN-fractie eist dat nu sancties worden getroffen die waren aangekondigd na de executie van Munir. Voor de CPN betekent dat als eerste: stopzetten van de ontwikkelings(IGGS)-hulp, terugroepen van de ambassadeur.
De maanden voor de zomervakantie hebben tal van activiteiten plaatsgevonden rond Indonesië: de berichtgeving in De Waarheid, regionale petities, picket-lines, protestbijeenkomsten, discussies in tal van instellingen over het verbreken van bestaande banden met het Indonesische bewind, initiatieven van de CPN-Kamerfractie. Ook al kunnen daarover als gevolg van de sluitingstermijn van de copij geen mededelingen worden gedaan, zeker is dat die activiteiten in een veelvoud opnieuw zullen worden opgepakt.
NÚ SANCTIES TEGEN HET SUHARTO-REGIME

REDT DE LEVENS VAN ANDERE POLITIEKE GEVANGENEN.

anti-racisme en gelijke rechten

In de achter ons liggende jaren is te veel en te vaak voor het gemak racisme op een lijn gesteld met fascisme. Daarom heeft de werkgroep racismebestrijding van de CPN besloten een studiedag te organiseren op zaterdag 7 september a.s. over oorzaken en gevolgen van racisme en discriminatie, onder het motto ,,samen strijden voor gelijke rechten". In de voor deze studiedag samengestelde documentatiemap wordt de inleiding als volgt besloten: De zwarte communisten hebben in samenwerking met de werkgroep ,,anti-racisme en strijd voor gelijke rechten" een studiedag georganiseerd omdat de strijd tegen racisme niet alleen gericht moet zijn op een verbod van de Centrumpartij of welke vorm van georganiseerd racisme dan ook, maar omdat de strijd tegen racisme juist gericht moet zijn op de strijd voor gelijke rechten". De onderwerpen van de studiedag zijn:

De rechtspositie van buitenlanders in Nederland;
Problematiek van onderwijs aan buitenlanders, Surinamers, Antillianen, Molukkers in Nederland;
Categorale instellingen en zelf-organisatie;
Remigratie.
Bim Mangra van het ABC zal de onderwijsvraagstukken inleiden.
Paul Milonas van het Platform van Buitenlandse Organisaties leidt het onderwerp ,,Zelforganisatie" in. De andere inleiders zullen nog bekend gemaakt worden. In de lunchpauze zullen hapjes en broodjes tegen minimumprijzen verkrijgbaar zijn. Van 16 - 18 uur willen we gewoon gezellig onder eten en drinken elkaar wat beter leren kennen. Ter bestrijding van de kosten van een dergelijke eetpartij betalen de deelnemers *f* 4,-. Daarbij zorgen twee combo's voor **achtergrondmuziek,** d.w.z. op een geluidsniveau dat gesprekken niet onmogelijk maakt. De studiemap ontvangen deelnemers na storting van *f* 5,- op giro 1980487 t.n.v. Stichting Scholing en Vorming (of bij het begin van de Studiedag). Uit de keuze van de onderwerpen blijkt dat hier een unieke gelegenheid geboden wordt aan leden van vertegenwoordigende lichamen om zich uit de eerste hand te laten informeren over de juridische, sociale en culturele aspecten van racisme, die bij de komende verkiezingen van deel- en gemeenteraden een niet geringe rol zullen spelen. Ook voor besturen van districten en afdelingen die regelmatig op locaal niveau met deze vraagstukken geconfronteerd worden, valt heel wat nuttigs op te steken. **Daarom dringt de werkgroep erop aan bij allen om deze 7de september niet te ontbreken in Amsterdam (aanvang 10.30 uur, plaats: Hoogte Kadijk 145).**

NR. 7 SEPTEMBER 1985 VERSCHIJNT 10x PER JAAR

INHOUDSOPGAVE:

donatiecampagne — 2
de bevrijding nadert — 3
hoe verder met linkse samenwerking — 4
ontwerp verkiezingsprogramma — 5 t/m 16
radicaal links en de landbouw — 17
discussiedag stelselherziening — 18
affiche volkspetitie — 19/20
(uitknippen en ophangen)

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

cpn over miljoenennota 1986:

verzet je tegen onmenselijk kapitalistisch beleid!

De onbeschaamd triomfantelijke toon, die de regering in de Miljoennota aanslaat, moet de werkelijke feiten verbergen.
Het gaat haar om een succesverhaal, waarmee zij zich voorbereidt op de verkiezingen.

Op dit moment zit er beweging in de internationale verhoudingen rond het vraagstuk van de kernwapenwedloop. Juist in deze situatie kan ons land een belangrijke invloed uitoefenen. Uit de Miljoenennota blijkt dat de regering een passieve houding aanneemt. Ze stelt het volgen van NAVO-politiek boven een aktieve eigen vredespolitiek.

Waar het gaat om de kruisraketten beseft de regering kennelijk, dat haar methode van de rekenmachine in botsing zal komen met de uitspraak van de miljoenen mensen tegen plaatsing. De angst daarvoor en de verdeeldheid in eigen kring klinken door in tegenstrijdige signalen van de kant van de regering. Ook al wordt vastgehouden aan het 1 juni besluit, toch durft de regering het kennelijk niet aan, de fase van besluitvorming in te gaan zonder een opening te houden.
Uit de defensiebegroting blijkt dat de mogelijkheid wordt opengehouden, om de ontwikkelingen rond de onderhandelingen na 1 november a.s. alsnog van invloed te doen zijn op de Nederlandse besluitvorming.
Dat onderstreept nog eens de grote betekenis van het volkspetitionnement.
Ook de oproep van de regering in de troonrede, om de democratische besluitvorming te respekteren, kan in weerwil van de rechtstreekse aanvallen van sommige woordvoerders van de regering en regeringspartijen, niet anders betekenen, dan dat regering en parlement niet voorbij kunnen gaan aan de betekenis van het volkspetitionnement.

indonesië

In de buitenlandse politiek van de regering Lubbers is sprake van een verschuiving van passiviteit naar acceptatie van misstanden. Steeds duidelijker wordt gekozen voor selectieve verontwaardiging als het gaat om schending van de mensenrechten.
Een grof schandaal zijn de voornemens ten aanzien van Indonesië. Hierin voert ze een koerswijziging door die neerkomt op een onvervalst bejubelen van het bewind en een versterking van de hulp aan de generaals. Geen woord over de executies van politieke gevangenen! De relatie tussen ontwikkelingshulp en systematische schending van mensenrechten, die jarenlang ter diskussie heeft gestaan, schuift ze onder de mat. Hiermee maakt de regering zich medeverantwoordelijk voor de moordpartijen die door Suharto worden gepleegd.
De toenemende strijd tegen de apartheid, die een directe en totale boycot van Zuid-Afrika noodzakelijk maken, beantwoordt de regering met een politiek van afzijdigheid. Alle hoop wordt gesteld op vreedzame veranderingen, waartoe de druk op het bewind van Botha vergroot moet worden. Een concrete boycot en steun aan het verzet wordt echter geweigerd.

kapitalistisch saneringsbeleid

Het voorgenomen beleid op sociaal-economisch gebied is een onmenselijk kapitalistisch saneringsbeleid. Het overgen, ziet het creëren van werkgelegenheid niet als doel van het regeringsbeleid. Hij stelt alles op de kaart van ,,de technologie'' als toekomstige winstbron van het kapitaal. Gezien de snelle technologische ontwikkelingen, is er een beleid nodig dat die technologie in dienst stelt van het leven van de miljoenen mensen in ons land. De regering doet het omgekeerde en breidt de zeggenschap van de grote concerns op een enorme manier uit. Ten koste van de werknemers en uitkeringsgerechtigden.

De internationale economische situatie wordt door het CPB gekenschetst als ,,zeer onevenwichtig'' en vol met risico's. In de Miljoenennota doet het kabinet net alsof die risico's er niet zijn. Door haar beleid wordt de ruimte voor stimulering van de werkgelegenheid niet vergroot maar verkleind. Het enige dat vergroot wordt zijn de winsten van m.n. de grote bedrijven. Dit bevordert alleen de kapitaalexport, niet de werkgelegenheid.

Evelien Eshuis

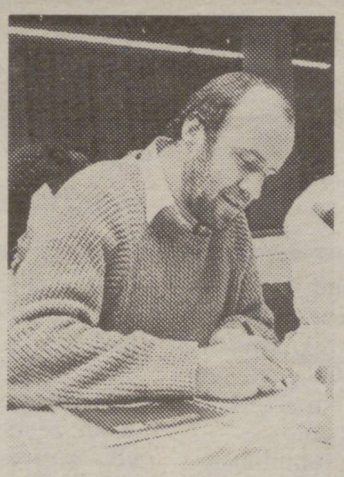

Marius Ernsting

Ina Brouwer

grote deel van de bevolking mag hiervoor het gelag betalen.
De CPN roept op hiertegen in verzet te komen: *laat je niet intimideren, maar sla de handen ineen en blijf in aktie!*
De regeringspartijen koersen op een doorzetten van dit beleid in de komende jaren. Daartoe proberen ze de oppositie te intimideren, haar mede verantwoordelijk te maken en zo de indruk te vestigen dat het niet anders kan. Ze maakt een propagandaverhaal over de vermeende successen van het financieel-economisch beleid, die op drijfzand zijn gebouwd en de totale mislukking van het beleid moeten verhullen. Eén doel is wel bereikt, n.l. het vergroten van de winsten van m.n. de grote concerns.
De realiteit is: dat het gevoerde beleid verder een mislukking is. Als Ruding beweert dat het financieringstekort daalt, dan bedriegt hij de boel. Uit de cijfers van de regering zelf blijkt immers dat het financieringstekort de komende jaren niet zal dalen, maar zal stijgen!
De enorme massa-werkloosheid wordt door het kabinet niet eens meer als probleem gezien. Van Aardenne, hoofdverantwoordelijke voor duizenden ontsla-

werkloosheid

De gevolgen daarvan zijn te merken. Allereerst is er geen begin van een oplossing van de massa-werkloosheid. De ongeregistreerde werkloosheid neemt zelfs verder toe (grotendeels als gevolg van het regeringsbeleid). Het beleid van de arbeidsburo's verschuift in de richting van de werkgeversverlangens, waardoor steeds meer mensen in de bak ,,onbemiddelbaar'' verdwijnen.
Het industriebeleid van de regering wil daar geen soelaas voor bieden maar richt zich volledig op de wensen van de concerns. Het woningbouwprogramma wordt door de regering met 6.000 woningen verlaagd. Mede hierdoor zal de werkgelegenheid in de bouw dalen. Het regionaal sociaal-economisch beleid wordt geminimaliseerd. Onder aanroepen van het toverwoord ,,technologie'' wordt gepleit voor onderwijsvormen en scholingsprogramma's onder leiding van de ondernemers.
De regering is tegenstander van vaste

Lees verder op pag. 2.

oproep van het dagelijks bestuur van de cpn

Eén dezer dagen is bekend geworden dat er opnieuw 2 executies dreigen in Indonesië. Dit keer worden Ruslan Wijayasastra en Sukatno bedreigd. Sukatno is een bekende Indonesische jongeren- en boerenleider, voor wie al jarenlang in ons land aktie wordt gevoerd door jongerenorganisaties. Ruslan Wijayasastra is ex-leider van de Communistische Partij van Indonesië (PKI) op Oost-Java.
De executies zijn, voor zover bekend, nog niet voltrokken. Daarom is het van levensbelang dat de stilte in ons land wordt doorbroken. Nu dient de druk op Indonesië vergroot te worden om het regiem te dwingen te stoppen met haar moorden op politieke gevangenen.
Het Dagelijks Bestuur van de Communistische Partij van Nederland roept een ieder op zich in te zetten om de levens van Ruslan en Sukatno te redden.
Het Dagelijks Bestuur van de CPN

CPN publiceert ontwerp-verkiezings-program

Op 15 september j.l. heeft het partijbestuur van de CPN het ontwerp-verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen vastgesteld. In de inleiding tot het program oefent de CPN felle kritiek op het tot nu toe gevoerde regeringsbeleid dat geen enkel perspectief biedt. Daartegenover knoopt de CPN aan bij de strijd die tegen dit beleid wordt gevoerd en formuleert zij haar hoofddoelstellingen. Vervolgens formuleert het partijbestuur hoofdstuksgewijze uitgewerkte beleidsvoorstellen en eisen.
Het verkiezingsprogramma staat de komende maanden in de partij ter discussie. Het definitieve program wordt in de eerste helft van februari 1986 op een landelijke verkiezingsconferentie vastgesteld.
De tekst van het program is opgenomen in een apart katern in deze ledenkrant.

de cpn op de radio

donderdag 3, 17 en 31 oktober 1985. 18.20 uur Hilversum 5 (middengolf).

de cpn op televisie

woensdag 30 oktober 1985. 19.12 uur Nederland II

sociaal ekonomische aktiviteitendag

5 oktober 1985, Hoogte Kadijk 145 Amsterdam. Aanvang 10.30 uur.
Door de sociaal economische coördinatiegroep van het partijbestuur zijn voorstellen gedaan voor aktiviteiten rond ATV en sociale zekerheid. Deze plannen bevatten een beoordeling van de aktuele situatie, van de mogelijkheden tot het nemen van nieuwe initiatieven en zo konkreet mogelijke campagne voorstellen.

Op de aktiviteitendag van 5 oktober willen we aan de kameraden die in de distrikten op hun bedrijf of in de uitkeringsgerechtigdenbeweging aktief zijn de vraag voorleggen: hier zijn onze plannen, wat vinden jullie ervan, wat zijn de mogelijkheden in jullie distrikten om er konkreet aan te werken, passen onze plannen binnen de aktiviteiten die door de distrikten zelf zijn opgezet? Kortom, een aktiviteitendag, met elkaar bespreken, wat voor initiatieven kunnen we waar nemen. Voor de 5de oktober is een map uitgegeven. Deze bevat allereerst voorstellen m.b.t. de ATV en de sociale zekerheid, en in relatie daarmee enkele suggesties over het bedrijvenwerk. Daarnaast zijn ter informatie opgenomen een beschouwing van Coen Teulings over het FNV-program, die vooral ingaat op de economische mogelijkheden van een ander beleid, en een verslag van een bijeenkomst van communistische partijen over de krisis.
Tot slot is het werkplan van de sociaal-economische-coördinatiegroep van het partijbestuur opgenomen, zodat een ieder op de hoogte is waar we ons landelijk mee bezig (gaan) houden.
Ter voorbereiding van de 5de oktober zal zoveel als mogelijk al een eerste diskussieronde in de distrikten zelf plaatsvinden zodat de resultaten daarvan benut kunnen worden op 5 oktober.
Wat ons betreft wordt 5 oktober een dag waar alle partijgenoten die aktiviteiten op sociaal economisch gebied ter hand nemen bij horen.
De map is verkrijgbaar via de distrikten en het landelijke secretariaat en kost *f* 2,-.

De sociaal-economische groep

FRANK BIESBOER.

NEDERLAND
STEUNT
NICARAGUA

Koop een
Solidariteitsaandeel

fl. 5,00

Stichting Nicaragua Komitee Nederland
Van Speykstraat 21
3572 XB Utrecht
Telefoon (030) 71 81 63
Giro 3580163

Het Nicaragua Komitee Nederland is onlangs gestart met een landelijke aktie, met name gericht op de verzelfstandiging van de ekonomie. Dat is nodig i.v.m. de handelsboycot van Nicaragua door de Verenigde Staten. Dit betekent dat via de verkoop van aandelen geld bijeengebracht wordt voor de bouw en inrichting van één of enkele technische werkplaatsen voor de Nicaraguaanse boerenbond UNAG. Hier kunnen dan eenvoudige landbouwwerktuigen worden gemaakt of gerepareerd, maar ook reserve-onderdelen worden gefabriceerd voor machines of voertuigen die nu nog werkloos langs de kant staan. Via deze werkplaatsen zal niet alleen de landbouwproduktie weer verhoogd kunnen worden, maar wordt ook technische kennis opgedaan door de werknemers, hetgeen van belang is voor de agrarisch-industriële ontwikkeling op langere termijn.

Donatiecampagne '85-'86

maak de cpn sterk voor progressieve machtsvorming

Jarenlang hebben vele leden en sympathisanten van de CPN hun financiële steun gegeven aan het donatiefonds van de CPN.
Dit was steeds een belangrijke extra bron van inkomsten waar de CPN veel van haar aktiviteiten van heeft kunnen bekostigen. Juist nu kan de CPN dat extra geld niet missen.
Na een periode van heftig politiek debat in de CPN, waarbij het om uiterst wezenlijke vraagstukken ging, kan de partij met de besluitvorming op het 29ste congres eensgezind en met nieuw elan haar taak in de strijd vervullen.
Vergroting van de financiële middelen is op dit moment een absolute voorwaarde om de mogelijkheden voor politieke en organisatorische versterking ten volle te kunnen benutten.

De aktuele politieke toestand en de taken die de CPN zich stelt, maken dat noodzakelijk. Het gaat daarbij om:
— het volkspetitionnement tegen de plaatsing van kruisraketten,
— de strijd voor vrede en veiligheid die, welk besluit de Tweede Kamer ook neemt, ook na 1 november voortgezet moet worden,
— de aktie tegen racisme en voor gelijke rechten,
— de strijd voor arbeidstijdverkorting, tegen de blokkades van ondernemers en regering in,
— het verzet tegen de afbraak van de sociale zekerheid,
— de strijd voor verbetering van het levenspeil en het recht op een zelfstandig inkomen,
— de herdenking in 1986, dat 45 jaar geleden de Februaristaking plaatsvond,
— de solidariteit met de Indonesische patriotten,
— de verkiezingen in 1986 voor gemeenteraden en Tweede Kamer en
— de noodzakelijke financiële steun aan De Waarheid.

Het gaat kortom om de rol die de CPN wenst te vervullen in progressieve samenwerking en in de strijd voor vooruitgang en socialisme, tegen de heersende vredebedreigende uitbuitingspolitiek.
Een aktieve politieke rol spelen kostte altijd veel geld.
Dat is nu niet anders.
De CPN heeft dit altijd kunnen doen door de extra financiële steun van leden en sympathisanten.
Ook dit is nu niet anders.
Geef een royale bijdrage om de partij te steunen in haar optreden om werkelijke veranderingen tot stand te brengen.
Wordt donateur van de CPN.
U kunt donateur worden door de CPN te machtigen maandelijks een vast bedrag van uw bank- of girorekening af te schrijven. Dat kan door de blauwe machtigingskaart in te vullen, te ondertekenen en op te sturen. Als automatische incasso-donateur ontvangt u, bij een minimum-donatie van *f* 2,50 per maand, als ,,tegenprestatie" iedere maand het CPN-ledenblad. U kunt dan kennis nemen van het debat in de CPN over allerlei vraagstukken die voor de hele progressieve beweging in ons land van belang zijn.
Als u de voorkeur geeft aan kontante betaling is dat ook mogelijk. U kunt dit op het intekenformulier aangeven. Het donatiegeld wordt dan bij u thuis opgehaald.

Een eenmalige donatie geven kan natuurlijk ook. Daarvoor kunt u een bedrag storten op de girorekening van het Donatiefonds van de CPN. De aktivisten van de CPN beschikken over inteken- en machtigingsformulieren.

WORDT DONATEUR.

cpn over miljoenennota

Vervolg van pag. 1.
afspraken over ATV en bepleit flexibele vormen en deeltijdarbeid.

dwang op uitkeringsgerechtigden

De regering heeft wèl op een andere manier aandacht voor de uitkeringsgerechtigden, namelijk als doelwit.
De stelselherziening van de sociale zekerheid wil ze nog vóór de verkiezingen per 1 mei a.s. doordrukken. Hierdoor worden de uitkeringen drastisch verlaagd en verdwijnt vrijwel iedereen uiteindelijk in de bijstand. De minimum-dagloon bescherming verdwijnt geheel. Door het invoeren van het begrip ,,zorg-relatie" valt iedereen met een relatie onder het begrip ,,economische eenheid": hierdoor vervalt het recht van grote groepen mensen op een bijstandsuitkering. Het komende jaar wil de regering de ambtenarensalarissen èn de uitkeringen tweemaal bevriezen: zowel per 1 januari als per 1 juli a.s. Dit zelfde geldt voor de kinderbijslag.
Bovendien wordt daarbovenop nog eens de tweede fase van de verlaging van de ziektewetuitkeringen doorgeduwd per 1 januari. Tenslotte wordt de dwang die wordt uitgeoefend op uitkeringsgerechtigden verhevigd door verscherping van de sanctiemaatregelen, verruiming van het begrip ,,passende arbeid" en door uniformering en samenvoeging per regio van de uitvoerende instanties. Met dit laatste probeert de regering meer macht over uitkeringsgerechtigden uit te oefenen.
Het asociale beleid komt ook tot uiting in de wijze waarop de ambtenaren worden geschoffeerd: naast de bevriezing van de lonen wordt de arbeidstijdverkorting gestopt bij de bereikte 38 uur per week en worden incidentele loonsverhogingen verder ingeperkt. De trend wordt als het aan het CDA en de VVD ligt opnieuw niet toegekend.

dreigende afschaffing minimumloon

Als één maatregelen het kabinetsbeleid karakteriseert, dan is het wel de afschaffing van het minimumloon voor de jongeren van 15, 16 en 17 jaar. Jongeren worden bij afschaffing van het minimumloon volledig afhankelijk van de kapitalistische markt en van de paar centen die een baas hen wil geven (die ongetwijfeld zal zeggen: ,,als je het niet accepteert, buiten staan tien anderen"). Het kabinetsplan komt gewoon neer op het herinvoeren van de kinderarbeid! Het is bovendien een aanval op het minimumloon als zodanig.
Het is nodig dat **alle** progressieve mensen zich verenigen om dit plan te torpederen. Tegenover de kilte van dit kabinetsbeleid moeten we de onderlinge solidariteit stellen. Dan kunnen we effectief voorkomen dat we allemaal uitgeleverd worden aan de onmenselijke mechanismen van de kapitalistische arbeidsmarkt!
In de begrotingen voor volksgezondheid en WVC betoogt de regering dat de zelfstandigheid van mensen centraal moet staan: ze moeten voor zichzelf en voor elkaar zorgen. De conclusie: keiharde bezuinigingen die de zelfstandigheid van mensen regelrecht aantast. De gezinszorg wordt met 80 miljoen gekort, de investeringen in het onderwijs worden met 125 miljoen teruggebracht, er wordt gekapt in de individuele huursubsidie met een bedrag van 80 miljoen. Daartegenover staat een verlaging van de vennootschapsbelasting, geknoei aan de BTW die ook niets goeds belooft, en een belangrijke stijging van de bewapeningsuitgaven met maar liefst 2%. De positie van vrouwen wordt ondergraven: zij komen in de begroting alleen maar voor als het gaat om afbraak van voorzieningen en werkgelegenheid.

verzet

Onze conclusie is dat dit beleid een aanval is op vrijwel ieders rechtspositie en leven: werknemers, uitkeringsgerechtigden, vrouwen, jongeren, migranten, ouderen — allen zijn de klos. Daarin is *verzet* nodig. Voortzetting van dit beleid moet geblokkeerd worden. Laat je niet intimideren door CDA en VVD. Sla de handen ineen, steek de koppen bij elkaar om een andere politiek af te dwingen.

DAGELIJKS BESTUUR
EN
KAMERFRACTIES CPN

uitnodiging vergadering landelijke jongerenwerkgroep

Op 7 oktober a.s. wordt om 19.30 op de Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam een landelijke vergadering van de werkgroep jongeren gehouden. Centraal die avond staat behandeling van het concept voorstel werkgroep jongeren, zoals dat half oktober door het Partijbestuur behandeld zal worden. Uitgenodigd zijn jongere partijleden en leden die door hun werk of politieke activiteiten te maken hebben met jongeren. Informatie kan verkregen worden bij Evert Buijs, telefoon: thuis 070 - 853232 of het CPN-districtskantoor in Den Haag 070 - 800096 of bij het partijsekretariaat op de Hoogte Kadijk tel. 020 - 239704.

gratis verspreidfolder; de cpn en de vredesstrijd

In deze eenvoudige folder wordt ingegaan op de volkspetitie en de discussies daarom heen. (te bestellen bij de afdeling propaganda, toestel 10)

brochure 25 uur; minder werken - meer werk

In deze goed leesbare, voor 2 kwartjes te verkopen brochure, wordt ingegaan op de vele vragen, die rond de arbeidstijdverkorting aan de orde zijn. (te bestellen bij de afdeling propaganda, toestel 10)

ledenkrant binnenkort verkrijgbaar in blindenbibliotheek

Binnenkort zal de CPN-ledenkrant verkrijgbaar zijn in de blindenbibliotheek. Blinden en slechtzienden kunnen de op banden ingesproken teksten opvragen bij deze bibliotheek. Adres: Molenpad 2, 1016 GM Amsterdam, 020 - 266465.

de bevrijding nadert

„Wij hebben twee mogelijkheden: ons overgeven of vechten. . . . Je kunt je beter bij ons aansluiten, want anders vechten we ook tegen jou." Deze woorden van een Zuidafrikaanse geestelijke, tevens voorzitter van een afdeling van het UDF, geven de situatie in het land van de apartheid goed weer. De keus tussen vechten of onderwerpen is in feite allang gepasseerd. Het gaat er niet om óf je vecht, maar aan welke kant je vecht.

Op 20 juli stelde het apartheidsregime in Pretoria voor een groot aantal gebieden in het land de noodtoestand in. De opstanden van met name zwarte jongeren in de stedelijke gebieden waren het afgelopen jaar zo hevig geworden, dat de apartheidspolitie het met de gewone bevoegdheden niet meer aan kon. De oproep van de bevrijdingsbeweging, het Afrikaans Nationaal Congres (ANC), om het land onregeerbaar te maken heeft succes.
Voor veel mensen is deze ontwikkeling als een verrassing gekomen. Het is immers nog maar anderhalf jaar geleden dat president Botha triomfantelijk een „vredesakkoord" met het socialistische buurland Mozambique kon aankondigen. Voor de bevrijdingsbeweging leek dit akkoord een zware klap en de wereldwijde boycotbeweging moest toezien hoe Botha in tal van Westerse hoofdsteden werd ontvangen. Het waren dan ook niet de Westerse landen die de racisten in Pretoria hun vet gaven, het waren de mensen in het land zelf. In augustus 1984 werden de verkiezingen voor Indiërs en kleurlingen een geweldige afgang voor Botha en de zijnen. Deze verkiezingen vloeiden voort uit de nieuwe grondwet van Zuid-Afrika, waarmee naast een blank parlement aparte kamers voor Indiërs en kleurlingen werden gecreëerd. Voor de overgrote meerderheid van de bevolking, de Afrikanen, kwam er geen parlement. Zij horen namelijk — in de visie van Botha — niet thuis in Zuid-Afrika, zij hebben hun eigen (thuis)landen, samen ca. 13% van Zuid-Afrika's grondgebied. Uiteraard was deze nieuwe grondwet voor de onderdrukten in Zuid-Afrika volstrekt onaanvaardbaar. Er werd opgeroepen tot een boycot van de verkiezingen en die oproep kreeg massaal gehoor. Uiteindelijk bleef de opkomst ruim onder de 20% . Sommige van de mensen die zich nu volksvertegenwoordiger noemen werden gekozen met slechts enkele tientallen stemmen: een beetje grote familie om je te steunen was al genoeg. Geen wonder dat deze mensen worden beschouwd als regelrechte verraders, als collaborateurs met de racisten.

legale oppositie

De grote inspirator achter de succesvolle boycot van de verkiezingen was het Verenigd Democratisch Front (UDF). Het UDF is in 1983 opgericht en is vooral een koepel van zelfstandige organisaties. Er zijn inmiddels zo'n 600 organisaties aangesloten bij het UDF, variërend van wijkcomités tot landelijke vakbonden, van huurdersverenigingen tot kerken. Al deze organisaties hebben één ding gemeen: hun afschuw van de apartheid en de wil te komen tot een democratisch, niet-racistisch systeem in Zuid-Afrika.

Veel van de ideeën achter het UDF zijn afkomstig uit de traditie van de (verboden) bevrijdingsbeweging het ANC. Het ANC-programma (Handvest van de Vrijheid) wordt algemeen aanvaard als program voor de toekomst, bekende ANC-mensen uit de tijd vóór het verbod 25 jaar geleden behoren tot de leiding van het UDF en ANC-leiders als Nelson Mandela en Oliver Tambo — de eerste in de gevangenis, de tweede in ballingschap — worden op UDF-bijeenkomsten bezongen en bejubeld.
Voor het apartheidsregime is het UDF momenteel de belangrijkste legale tegenstander. Een groot aantal UDF-leiders, waaronder de voorzitters Archie Gumede en Albertina Sisulu, zijn aangeklaagd wegens hoogverraad. Ze zijn inmiddels vrij op borgtocht, maar het proces kan nog maanden, zoniet jaren, duren. Sinds de noodtoestand van kracht is zijn vele tientallen kaderleden van het UDF opgepakt. Een verbod van het UDF — zoals onlangs de jongerenorganisatie COSAS, een belangrijke deelnemer in het UDF, trof — hangt voortdurend boven de markt. Zo probeert het regime het UDF te vernietigen. De laatste tijd is er een tot nu toe voor Zuid-Afrika vrij onbekend verschijnsel bijgekomen: politieke moorden en verdwijningen. Eind juni werden vier UDF-leiders afschuwelijk verminkt langs de kant van een weg gevonden. Ze kwamen net van een UDF-vergadering. Op 1 augustus werd Victoria Mxenge, advocate van de van hoogverraad beschuldigde UDF-leiders, voor haar huis neergeschoten. Steeds vaker verdwijnen mensen spoorloos. En zo schaart Zuid-Afrika zich ook in dit opzicht in de rij van de dictaturen: Indonesië, Chili, El Salvador . . .

onregeerbaar

De massale beweging die opkwam ten tijde van de schijnverkiezingen vorig jaar augustus, is niet meer tot stilstand gekomen. In september braken massale opstanden uit in de zwarte getto's in het industriële hart van Zuid-Afrika. De achtergrond van veel van deze protesten is de steeds slechter wordende leefsituatie van de zwarten. De gevolgen van de economische crisis zijn ook in Zuid-Afrika merkbaar en het apartheidssysteem staat er borg voor dat de zwarte mensen hiervan het slachtoffer zijn. De lonen zijn laag, terwijl de prijzen door de gigantische inflatie snel stijgen. In september vorig jaar waren het vooral de huurverhogingen die de steeds sluimerende woede tot een uitbarsting brachten. Zwarte gemeentebestuurders en politiemensen moesten het ontgelden. Net als de marionetten in de schijnparlementen van Indiërs en kleurlingen worden zij beschouwd als verraders en dus als tegenstanders.

Het apartheidsregime reageerde op de opstanden, die nog versterkt werden door stakingen en andere acties, met geweld en tal van repressiemaatregelen. Voor veel UDF-organisaties was het al lang voor het uitroepen van de noodtoestand op veel plaatsen verboden te vergaderen. Steeds vaker kreeg politie of leger een vrijbrief om met scherp te schieten op demonstranten. De moordpartij in Uitenhage in maart dit jaar, waarbij tenminste 19 doden vielen, was een dieptepunt in een jaar waarin al zeker 500 mensen de dood vonden door politiegeweld. Voor de racisten in Pretoria was het allemaal nog niet voldoende en dus werd in juli de noodtoestand uitgeroepen. Het UDF verklaarde: „(Wij) zien het gebruik van zulke drakonische middelen door de regering als een wanhopige laatste poging van een in het nauw gebracht regime om te redden wat er nog over is van het zinkende apartheidsschip. Wat heel duidelijk is geworden is dat het argument om een eind te maken aan het geweld slechts een dekmantel is voor een gecoördineerde en uiterst sluwe campagne van de veiligheidspolitie om de democratische buitenparlementaire oppositie te vernietigen." Maar: „Het feit dat wij er in nog geen twee jaar in zijn geslaagd de strijd op de verschillende niveaus — arbeid, onderwijs, wonen enz. — met elkaar te verbinden zal het bijna onmogelijk maken voor de staat om het volksverzet werkelijk te breken."

anc bepaalt de toekomst

Wat er de komende tijd ook moge gebeuren — en voorspellingen zijn uiterst moeilijk omdat er iedere dag weer wel iets nieuws gebeurt — er is één ding zeker: de toekomst van Zuid-Afrika wordt in hoge mate bepaald door de bevrijdingsbeweging, het ANC. De steun onder de bevolking voor het ANC wordt keer op keer onomwonden aangetoond. Er zijn geen opiniepeilingen voor nodig om dat te bewijzen. De mensen zelf maken het duidelijk in hun liederen, in de kleren die ze dragen, de tekens die ze maken, de leuzen die worden gevoerd en de vlaggen die over de kisten van de doden worden gelegd. De acties van Umkhonto we Sizwe, de gewapende vleugel van het ANC, worden met enthousiasme begroet en gevangen Umkhontostrijders worden als helden vereerd. De weinige woordvoerders van de bovengrondse oppositie — maar het verschil tussen boven- en ondergronds wordt steeds kleiner — die nog kunnen spreken, wijzen steeds weer naar de gevangen ANC-leider Nelson Mandela. Zo langzamerhand kan niemand meer om het ANC heen: het zakenleven niet, de EEG niet, Reagan niet en zelfs Botha niet.
Maar laten we ook niet te vroeg juichen. Berichten over besprekingen tussen Zuidafrikaanse zakenlieden en het ANC betekenen natuurlijk niet dat het bedrijfsleven nu opeens bondgenoot is in de strijd tegen apartheid. Het verzoek van de EEG-ministers die eind augustus Zuid-Afrika van dichtbij gingen bekijken, om met Mandela te praten, maakt van de EEG geen bondgenoot van het ANC. Hoe sneller ze de bevrijdingsbeweging weer kunnen laten vallen, kunnen inruilen voor hele of halve collaborateurs met de machthebbers in Pretoria zoals thuislandleider Buthelezi, hoe liever. De schandalige manier waarop Reagan — maar Van den Broek doet nauwelijks voor hem onder — steeds weer lichtpuntjes ziet in weer een nieuwe veelbelovende toespraak van Botha, spreekt boekdelen. De enige manier om de bevrijding van Zuid-Afrika te bespoedigen is en blijft dan ook steun voor de bevrijdingsstrijd en isolering van Zuid-Afrika.

acties

De solidariteitsbeweging in Nederland is sterk. Er zijn meerdere landelijke organisaties die steun aan de bevrijdingsbeweging in hun vaandel hebben. In talloze plaatsen zijn plaatselijke comités actief of wordt er actie gevoerd door politieke partijen, vakbondsafdelingen, jongeren- en vrouwenorganisaties, kerkelijke groepen enz. enz. Het is de komende tijd meer dan ooit nodig samen op te treden. Om Philips, Shell, Unilever, Holland International en al die anderen Zuid-Afrika uit te krijgen. Om Zuidafrikaans fruit uit de Nederlandse winkels te houden. Om de Nederlandse regering te dwingen tot maatregelen tegen Zuid-Afrika en steun voor het verzet. En om zelf op alle mogelijke manieren de strijd van het Zuidafrikaanse volk onder leiding van het ANC politiek en materieel te steunen.
De bevrijding van Zuid-Afrika is niet meer te stoppen. Het gaat er nu om welke kant je kiest. Mede daarvan hangt af hoe lang de strijd nog zal duren.

RIEN CARDOL
Anti-Apartheids Beweging Nederland

Voor inlichtingen over Zuid-Afrika, over acties tegen bedrijven en acties ter ondersteuning van het verzet, kan men contact opnemen met de Anti-Apartheids Beweging Nederland, Lauriergracht 116, Amsterdam (postbus 10500), tel. 020-237335/257952).

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.
Eindredactie: Paul Wouters.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).

Het eerstvolgende nr. verschijnt
Vrijdag 18 oktober
Sluiting copij: 5 oktober

hoe verder met linkse samenwerking?

Doordat een nipte meerderheid van het PSP-congres een gezamenlijke lijst heeft afgewezen voor de komende Kamerverkiezingen, hebben CPN en PPR elk besloten zelfstandig aan de verkiezingen deel te nemen. Gesprekken over een samenwerkingsakkoord zijn nog gaande. Bovendien blijft de CPN streven naar een lijstverbinding van alle progressieve partijen en zoekt naar andere mogelijkheden om haar wil tot samenwerking in de verkiezingen tot gelding te brengen.

In het grootste deel van de pers is deze ontknoping opgevat als ,,het eind van de progressieve machtsvorming''. Een aantal commentaren trekt de conclusie dat ieder die de politieke machtsverhoudingen wil veranderen slechts twee mogelijkheden heeft: óf teleurgesteld de partijpolitiek verlaten óf naar de PvdA lopen. Een keuze die neerkomt op het ontkennen van de mogelijkheid van een politiek die radikale veranderingen in de macht combineert met directe hervormingen.
Onze CPN-politiek is nu net zo'n combinatie, een communistische cocktail van noodzakelijk protest en praktisch resultaatvoetbal. Dat zou niet kunnen?

Het mislukken van een gezamenlijke lijst van CPN, PSP en PPR bij de komende Kamerverkiezingen heeft ongetwijfeld een element toegevoegd aan de kloof tussen de verhoudingen op parlementair nivo en die in akties en organisaties van de bevolking. Rechts voert een principieel ondemocratische koers: zij heeft het vergroten van die kloof tot officieel doel verklaard. De pleidooien van de VVD om geen gehoor te geven aan het volkspetitionnement ongeacht het resultaat en die van het CDA voor de feitelijke opheffing van de vakbeweging zijn daar duidelijke voorbeelden van.

Binnen de linkse oppositie tegen dit beleid is er bij de PvdA sprake van politieke stagnatie. Haar houding zal op korte termijn wel stemmen opleveren maar is een onvoldoende antwoord op rechts. Terwijl een duidelijke breuk met het kabinetsbeleid nodig is, bepleit de PvdA op veel terreinen een graduele verandering. Behalve op de kruisraketten. Terwijl er in de vakbeweging, in bedrijven, en buurten in toenemende mate wordt samengewerkt door linkse mensen, heeft de PvdA de linkse samenwerking voorlopig tot de ,,strategie van de vorige voetbalwedstrijd verklaard.
Bij de partijen links van de PvdA heeft de PSP het isolement verkozen boven het ineenslaan van de handen. Velen hadden hogere verwachtingen. Het niet uitkomen daarvan heeft teleurstelling opgeroepen. Maar deze hoop op snel resultaat van een debat dat maar een paar jaar bezig is, was blijkbaar wat betreft de landelijke politiek ongegrond. De realiteit blijkt te zijn dat een lange adem nodig is. Permanente samenwerking tussen partijen blijkt geen snel sprintje te zijn, maar een ware marathonloop.
,,De man met de hamer'', die in elke marathon na de 30 km verschijnt, heeft in het samenwerkingsdebat toegeslagen. Verzet tegen ontmoediging van links is daarom geboden. Onze partij heeft meer dan eens bewezen over een hardnekkig soort optimisme te beschikken. Dat kunnen we ook nu gebruiken.

Dit *noodzakelijk* optimisme kan zich op twee *praktische* ontwikkelingen baseren. Allereerst blijft de drang tot het verenigen van de krachten in akties en organisaties van de bevolking in ons land dóórgaan. Ten tweede ziet het er naar uit dat zij in de lokale politiek wèl uitdrukking krijgt en wel in grotere mate dan vier jaar geleden.
In het volgende nummer geven we een soort tussenstand van de lokale samenwerking in de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen. Er is nog het nodige onzeker, maar de angst voor ineenstorting van bestaande samenwerkingsverbanden lijkt in het algemeen ongegrond. Het ziet er naar uit dat er een sterkere basis gelegd kan worden voor linkse samenwerking. Bovendien zijn er in een aantal belangrijke plaatsen nieuwe initiatieven gaande.

De strategie van de CPN kan dáár bij aansluiten. Dat is verstandiger dan een alles of niets strategie.

PAUL WOUTERS

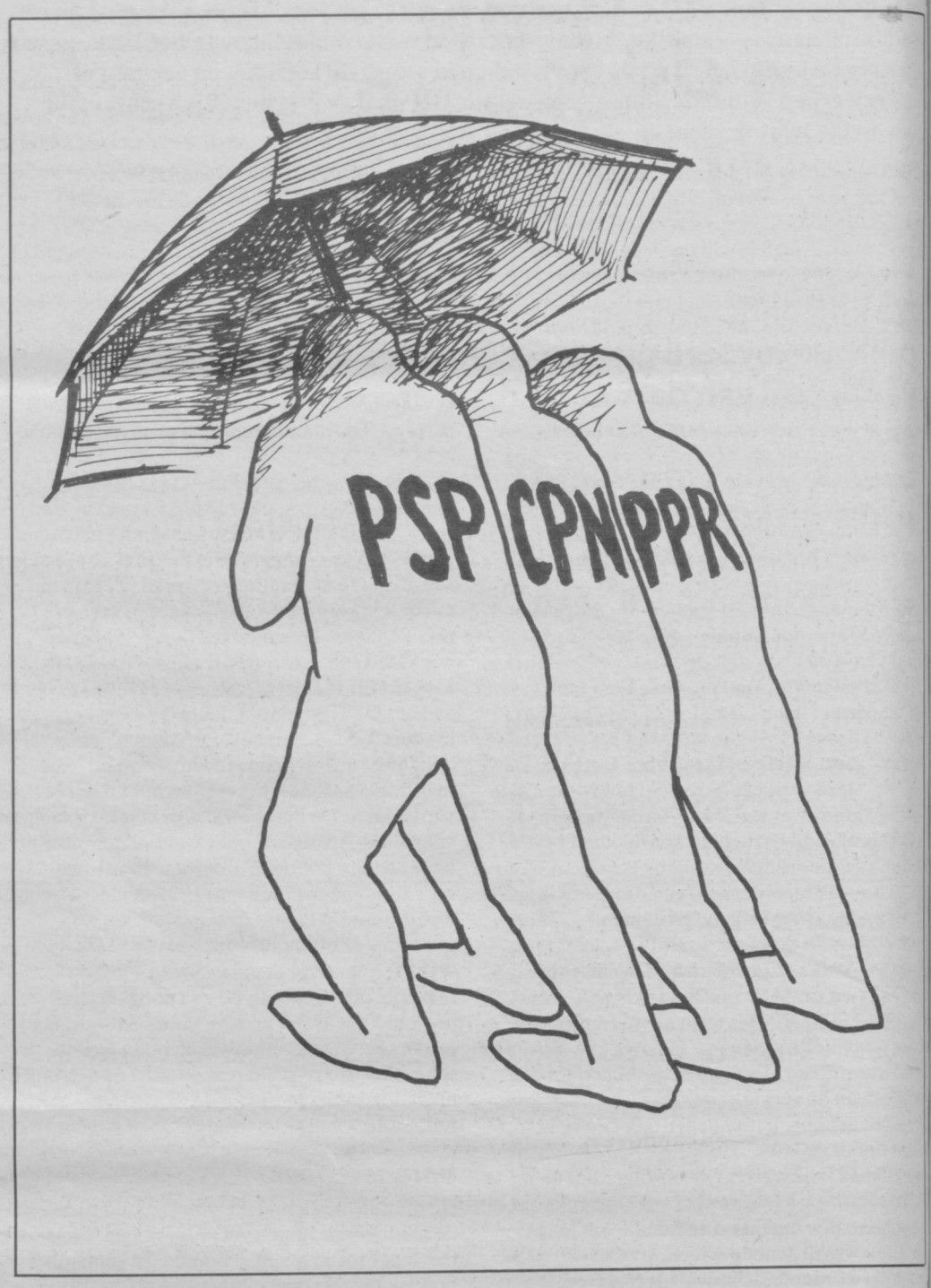

„brug nodig tussen linkse politiek en belangenbehartiging''

In het gesprek met *Roel van Veldhuizen,* CPN-gemeenteraadslid in Rotterdam, komt de kloof tussen partijpolitiek en grote groepen van de bevolking regelmatig om de hoek kijken. ,,Het evenwicht tussen parlementaire politiek en de basisaktie is volstrekt zoek. De eerste stap die daarom nodig is, is een versterking van de radikaal-linkse inbreng op parlementair nivo. Dat kan nieuw elan opleveren voor politieke organisaties'', aldus Roel. In Rotterdam stelt het college van B en W zich in toenemende mate autoritair op. Zowel bij het conflict in 1983 over bezuinigingen op wijkvoorzieningen, als bij de amtbenarenstaking, was de inzet van de PvdA volgens Roel vooral het ,,bewijzen wie de baas is''. De samenwerking van politieke partijen en belangenorganisaties is door haar stelselmatig doorkruist. Het is dan ook te merken dat akties richting stadhuis steeds minder resultaat opleveren.

Veel aktivisten in Rotterdam vragen zich af hoe het verder moet. *Roel:* ,,In de eerste plaats ontstaat een enorme aversie tegen partijpolitiek. Bovendien bestaat van de partijen die niet zo in die hoek worden geduwd, het beeld ,,wel nuttig, maar zo klein''. Zo kom je niet door die vicieuze cirkel heen. Daarom is een bundeling van links van de PvdA nodig; een bundeling die duidelijk geen nieuwe formatie van carrièremakers moet zijn.''
Vanaf januari zijn er gesprekken geweest tussen CPN, PSP en PPR. Alle drie de partijen hadden het tot stand brengen van een gemeenschappelijke lijst tot doel. In juli is de PSP plotseling uit het overleg gestapt. Het breekpunt was de PSP-eis dat de drie partijen vóór de verkiezingen verklaarden in ieder geval géén wethouders te zullen leveren. CPN en PPR zijn daar niet op ingegaan: ,,dat zet jezelf volkomen buiten spel''. De drie zijn het er wel over eens dat deelname aan een college met het huidige beleid onmogelijk is; er zal een belangrijke verschuiving naar links nodig zijn. De kans daarop lijkt niet groot, aangezien het ontwerp-verkiezingsprogramma van de PvdA (die nu de absolute meerderheid in de raad heeft) juist een verschuiving naar rechts te zien geeft. CPN en PPR gaan samen met het Platform Migranten Rotterdam door om een bundeling tot stand te brengen om een ingrijpende verschuiving naar links tot inzet van de verkiezingen te maken.

Ondanks het feit dat de PSP meer geïnteresseerd lijkt in de eigen positie, hebben CPN en PPR een laatste aanbod aan hen gedaan.
Meer brood ziet Roel van Veldhuizen echter in diskussies onder de aktivisten van de vele Rotterdamse bewonersorganisaties. Als daar een bundeling van b.v. niet partij-gebonden aktivisten, CPN en PPR tot stand komt, zal er in Rotterdam een volledig nieuwe situatie ontstaan. Helaas misschien zonder de PSP erbij.
Laatste vraag: hoe ziet Roel de perspectieven voor linkse samenwerking na het PSP-besluit om met een eigen lijst de Kamerverkiezingen in te gaan? ,,Ik ben niet enthousiast over de landelijke situatie. Het belangrijkste is nu om voorbeelden te scheppen op lokaal nivo. Als we een hechte samenwerking op plaatselijk nivo kunnen uitzaaien, dan kunnen de mensen zien wat het oplevert. Velen zullen dan zeggen: dat moet landelijk ook gebeuren.''

een voorbeeld van samenwerking: beverwijk

,,We hebben ontzaglijk méér bereikt dan in de jaren ervoor, toen de CPN zelfstandig in de raad zat''. Dat is het oordeel van *Cees Berghuis* over het werk van de gemeenschappelijke CPN-PSP-PPR-fractie in zijn stad, Beverwijk. Samen met *Annie Dudink* vormt hij de communistische ,,bloedsgroep'' in deze fractie, die met vier zetels en een duidelijk aanwijsbare invloed op het gemeentelijk beleid eigenlijk niet ,,klein links'' genoemd kan worden.
Het is niet zo dat de CPN in de raad tot de vorige verkiezingen niets presteerde, Annie Dudink wijst op de grote goodwill die Cees Berghuis heeft opgebouwd in 22 jaar raadswerk. Maar over de resultaten van de gezamenlijke fractie zijn ze tevreden, alleen al omdat ,,je niet om handtekeningen hoeft te bedelen voor het indienen van een motie''. Voorbeelden van het werk van de laatste tijd komen op tafel, met evenveel smaak als inzet gepresenteerd. Het jongerenproject aan de Bankastraat van de *Rode Draad*, een voortzetting van de ANJV-afdeling; ruimere subsidie voor het *5 mei-jongerenfestival*, straatnamen voor *Steve Biko, Salvador Allende en Joke Smit*; een wijzigende houding van het College tegenover krakers als die van de voormalige vakantiekolonie *Emma* in Wijk aan Zee.

Dudink en Berghuis kijken ook terug op de problemen van de samenwerking, zeker nu de gesprekken over de komende raadsverkiezingen op gang komen. Op verschillende punten bestond er de vorige keer bij de onderhandelingen frictie, over de Hoogovens bijvoorbeeld die tijdens het interview regelmatig opduiken. Letterlijk ook, een blik uit het raam is voldoende om te zien dat het bedrijf een stempel drukt op de stad. De CPN pleitte toen voor uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijf, het kwam in het program met als ,,ruil'' het PSP-standpunt over deelname aan het College van B&W. Dat kon alleen gebeuren zonder CDA- of VVD-deelname. Nu zitten er twee PvdA-ers en één VVD-er. Er is vreemd genoeg een vacante wethouderszetel, waar menigeen ,,klein links'' op ziet als het program die ruimte had gegeven. Problemen waren er tijdens de rit ook vooral met de PSP, die kort geleden bijvoorbeeld het lijsttrekkerschap en plaats vier op de nieuw te vormen lijst opeiste, wezen de landelijke opiniepeilingen niet op winst? De CPN is grondig gaan dwarsliggen, in Beverwijk is de situatie wel anders dan landelijk. De communisten hebben er gezag, bij de raadsverkiezingen zijn er méér CPN-stemmers dan voor de landelijke. ,,De hele politieke toestand aan de PSP ophangen gaat ons echt te ver.''
Bij het recente PSP-congres stemde de afdeling Beverwijk tegen een gezamenlijke lijst van klein links voor de kamerverkiezingen, ,,net die stemmen die Van der Spek de meerderheid gaven'' zeggen de Beverwijkse communisten wat wrang tegen hun coalitiegenoten. En: ,,Waarom landelijk niet, wat plaatselijk gaat?''
Een echt vertrouwen tussen de verschillende partijen is er niet ontstaan, dat wordt betreurd; al ziet men in dat het ook vaak een andere politieke cultuur is, die inhoudelijke overeenstemming versluiert.
Berghuis geeft de partners een rapportcijfer voor de samenwerking, de PPR scoort een mooie 8, de PSP moet met een 6 naar huis. Maar de tevredenheid over de geboekte resultaten voor Beverwijk weegt zwaarder dan het ,,je wordt er soms wel moe van''.

MARC WOUTERS

ontwerpverkiezingsprogramma van de CPN voor 1986-1990

Met alle macht...!

De komende verkiezingen gaan over de vraag of er een politiek gevoerd gaat worden die recht doet aan het verlangen van de meerderheid van de bevolking naar een actief vredesbeleid zonder kruisraketten. Zij gaan over de vraag of er een politiek gevoerd wordt die de rijken nog rijker maakt en de armen armer, óf een politiek die de rijken aanpakt en bezit en macht onder controle brengt. Zij gaan over de vraag of er weer een regering komt die autoritair optreedt, óf dat er nieuwe impulsen worden gegeven aan verdergaande democratisering. En zij gaan over de vraag of we nog vier jaar met het conservatisme van Lubbers/Van Aardenne opgescheept zullen zitten, óf dat emancipatie-bewegingen de ruimte krijgen.

Deze vragen komen niet uit de lucht vallen. Zij vloeien voort uit de botsing tussen tegengestelde krachten: de kracht van de gevestigde belangen en autoriteiten, én de kracht van mensen om zélf voor hun gerechtvaardigde belangen op te komen en hun verlangens vorm te geven. In alle toonaarden zijn deze vragen de afgelopen jaren aan de orde gesteld. Door mensen die zich te weer hebben gesteld tegen de regeringspolitiek, met daden én goede argumenten.
De CPN was deel van dat verzet. Zij wil breken met het tot nu toe gevoerde beleid. Die breuk is hard nodig.

Beloften en feiten

Het fundamentele schandaal van deze maatschappij is, dat ze dreigt aan haar rijkdom en overproduktie van wapens te verstikken, terwijl zij niet in staat is om voor velen een minimum voor een menswaardig bestaan te garanderen: een zinvolle arbeidsplaats, een inkomen waarvan men zelfstandig kan leven, een goede woonruimte.

In de afgelopen vier jaar heeft dit kabinet de oplossing van dit schandaal geen stap naderbij gebracht. De politiek van CDA en VVD heeft ons op vele punten zelfs verder af gebracht van democratische alternatieven.

Door een gespierde aanpak ('no-nonsense') zouden Lubbers en van Aardenne de Nederlandse economie wel eens uit het slop halen. De individuele burger zou eindelijk weer eens de ruimte krijgen om te ademen. Zij beloofden rendementsherstel voor ondernemers, terugdringen van werkloosheid voor werknemers en verkleining van het financieringstekort voor zichzelf.

En inderdaad, de ondernemers - vooral de grote - kregen hun rendementsherstel. Aan de winstexplosie die sinds 1981 optrad is nog lang geen einde gekomen. Maar de werkloosheid steeg tot ongekende hoogte De koopkracht van gewone werknemers kelderde. Lastenverlaging voor 'het bedrijfsleven' betekende in de praktijk, dat de lasten van de werkloosheid steeds zwaarder op de schouders van werknemers en uitkeringsgerechtigden gingen drukken.

Wie kon leven van winsten, dividenden en andere arbeidsloze inkomens kreeg douceurtjes en nog meer privileges. De uitkeringen van werklozen, arbeidsongeschikten en bijstandsvrouwen werden zo sterk verlaagd, dat honderdduizenden, vaak in stilte, armoede leden.

Ondernemingen die op de leest van Shell en Philips waren geschoeid konden rekenen op omvangrijke overheidssteun. Veel middenstanders en kleine ondernemers werden teruggeworpen, omdat zij onder de regeringsmaat van de grote bezittersbelangen vielen. Het kabinet stimuleerde hierdoor enorm .....de verdere afbraak van werkgelegenheid.

De automatisering en computerisering schrijdt voort en opent grote mogelijkheden. Maar drastische arbeidstijdverkorting wordt geblokkeerd door halsstarrige ondernemers, bankiers en de overheid zelf. We zouden al blij moeten zijn met het uurtje korter werken dat we uit eigen zak betalen en het uurtje dat ondernemers willen toestaan als zij nog meer winst mogen persen uit onze arbeid.

Het kabinet kapte ook rigoreus. In ambtenarensalarissen, uitkeringen, gezinsverzorging, voorzieningen voor kunstenaars en kinderopvang, in het onderwijs, zelfs uitkeringen van oorlogsslachtoffers werden niet ontzien. Maar de overheidstekorten bleven gigantisch.

Het beleid van winststimulering heeft wel geleid tot forse winststijgingen maar niet tot nieuwe investeringen. Het geld wordt opgepot, het kapitaal naar het buitenland geëxporteerd.

Na bijna vier jaar kan worden vastgesteld dat deze CDA/VVD-politiek is mislukt.Zij heeft het economisch herstel van ons land vertraagd en de noodzakelijke vernieuwing tegengehouden.
En niet alleen op economisch gebied.

Frasen en vrijheid

Minder bureaucratie ? Wie hoge posities bekleedde had van staatscontrole geen centje last. De zakkenvullende president-commissaris van de RSV werd niet eens voor meineed vervolgd. Maar het privé-leven van een uitkeringsgerechtigde werd steeds minder gerespecteerd, zij werden achtervolgd door horden controleurs. De staat trad slechts terug voor hen die goed af waren.

De heersende haagse heren hadden soms mooie woorden over vrouwenemancipatie. Tegelijkertijd namen zij maatregelen waardoor talloze vrouwen van hun arbeidsplaatsen werden verdreven.

Individualisering? Jazeker. Maar dan moest je wel in staat zijn om een paar nieuwe hindernissen te overwinnen. Als je na vaak lang zoeken een woonruimte had gevonden die paste bij jouw manier van samenleven, dan stond de regering al op de stoep te rammelen met een collectebus voor 'voordeurdelers' of 'tweeverdieners'. En door ministeriële propaganda voor het gezinsdenken merkte je als alleenstaande al gauw dat je niet als 'hoeksteen van de samenleving' werd beschouwd.

'Gewoon jezelf zijn' viel ook niet mee. Niet voor de jongere die van een gehalveerd minimum jeugdloon moest rondkomen, de beursstudent die het verhoogte collegegeld moest betalen, de kunstenaar die buiten de BKR-regeling kwam te vallen. En ook niet voor de bejaarden, die in inkomen zover werden weggedrukt dat schrijnende gevallen van 'ouderdomsarmoede' geen uitzondering meer zijn.

Mensenrechten ? Een gekleurde vluchteling uit Sri Lanka, Paramaribo of Ankara werd soms simpel het land uitgezet of kreeg in ieder geval te weinig bescherming.

Het regeringsbeleid van CDA en VVD zou hoop op een betere toekomst bieden. Maar juist voor de dragers van die toekomst biedt dat beleid geen perspectief, voor de jongeren die nú leven, nú recht hebben op zinvolle arbeidsplaatsen en nú in betaalbare huizen willen wonen.

Oorlog en armoede

Dat de vrede niet gediend wordt door mee te blijven rennen in de nucleaire bewapeningsrace weet nu bijna iedereen. Het kabinet van

Lubbers had niet de moed om de vredeswil van de Nederlandse bevolking om te zetten in een onvoorwaardelijk nee tegen kruisraketten. Zij deed een laffe poging de verantwoordelijkheid voor eventuele plaatsing bij de Sovjet-Unie te leggen.

Terwijl het volk van Zuid-Afrika verwikkeld was in een heldhaftig gevecht tegen de apartheid, weigerde de regering Lubbers een economische boycot in te stellen.

Nadat protesten bij het Indonesische generaalsregiem de executies van politieke gevangenen niet konden stoppen, deed het kabinet de ogen dicht en ging over tot hun orde van de dag.

Een orde waarin multinationals nog meer vingers in de pap van de ontwikkelingshulp kregen, een orde waarin de schulden van de derde wereldlanden nog gigantischer zijn geworden. Het is een orde waarin nog steeds miljoenen mensen creperen van de honger.

Geen stijl

Het kabinet Lubbers sjoemelt met democratische regels en door haar stijl van regeren vervuilt zij de politieke cultuur. Door de volstrekte binding van de CDA en VVD fracties aan het regeeraccoord werd de controlerende functie van het parlement aangetast. De oppositie werd genegeerd en als het zo uitkwam werd zelfs de Raad van Staten gepasseerd.

Het vijgeblad waarmee de regering het RSV-schandaal wilde bedekken, werd weggeblazen door de parlementaire enquête die op initiatief van de CPN werd gehouden. De schaamteloosheid waarmee de regering hierop reageerde was verbijsterend. Terwijl de arbeiders in de scheepsbouw de zak kregen, mocht van Aardenne na een miljoenenspel met gemeenschapsgelden en misleiding van de Tweede Kamer gewoon minister blijven.

Geheime onderonsjes over kerncentrales, belastingregelingen voor bevriende relaties. Niets was ernstig genoeg. Zelfs in de kwestie van de kruisraketten had de regering maar één hoogste gebod: het voortbestaan van het kabinet. Dat gebod moet worden overtreden. Verhinderd moet worden dat dit regeringsbeleid ook na de volgende verkiezingen wordt voortgezet. Het geeft geen hoop en heeft geen toekomst.

Verzet en perspectief

Tegen de verdrukking in werden nieuwe alternatieven naar voren gebracht.

Mensen vonden elkaar dwars door partijgrenzen heen en legden de inhoudelijke en maatschappelijke basis voor de vervanging van de regering Lubbers en zijn ondernemerspolitiek. Daarom legt de CPN zo'n grote nadruk op progressieve samenwerking. Als mensen aan de basis samenwerken, mogen hun organisaties, mogen progressieve partijen niet achter blijven.

De politiek en de methoden van het kabinet Lubbers staan haaks op de drang tot vernieuwing en democratisering van de maatschappij. De afkeer van hun politiek heeft velen in beweging gebracht. Vredesactivisten stroomden in honderdduizenden naar het Museumplein en Binnenhof om hun nee tegen de kruisraketten te laten horen. Brandweerlieden spoten het Binnenhof vol schuim om de vakbondsactie tegen afschaffing van het trend beleid kracht bij te zetten. Vrouwen van VVD tot en met CPN wreven Lubbers onder zijn neus dat zij drastische arbeidstijdverkorting wilden. Uitkeringsgerechtigden vrolijkten nieuwjaarsrecepties van gemeenten op door hun eisen op tafel te leggen. Huurders organiseerden huurstakingen en koelden hun woede op bewindslieden in Den Haag. Belastingbetalers weigerden hun defensiebelasting te betalen. De 'Wraak van Jonkheer de Brauw' stal geheime documenten over kerncentrales.

Voeg daarbij al die andere acties en initiatieven van derde wereldbewegingen, anti-racisten, milieu-activisten, potten en flikkers en het beeld is nog lang niet compleet. Tegen de verdrukking in zijn nieuwe alternatieven naar voren gebracht.

Het roer moet om

De CPN staat een fundamentele verandering voor van de politieke koers en de methode van regeren.

Ons verkiezingsprogram maakt duidelijk waar we ons sterk voor zullen maken en welke politiek er gevoerd zou worden als de CPN het voor het zeggen had.

Naar de mening van de CPN is er in ons land een maatschappelijk draagvlak voor een andere politiek.

De grote vraag is hoe dat in de samenstelling van het parlement en in de regeringspolitiek in de komende vier jaar tot uitdrukking gebracht kan worden.

Op de eerste plaats is het daarvoor nodig de terugkeer van de VVD/CDA regering onmogelijk te maken en een progressieve meerderheid in het parlement te bereiken.

In dat kader streeft de CPN naar een lijstverbinding tussen alle progressieve partijen, zodat geen stem teveel bij rechts komt.

Vervolgens moet bereikt worden, dat nieuwe verhoudingen in het parlement ook tot nieuwe regeringspolitiek leiden.

Naar de mening van de CPN is het daartoe onontbeerlijk, dat progressieve partijen de bereidheid uitspreken tot gezamenlijk optreden.

De CPN is bereid daarover met alle progressieve partijen afspraken te maken.

Hoe ook precies de verkiezingsuitslag zal zijn, als progressieve partijen hun gezamenlijk gewicht in de schaal leggen; bestaat er de meeste kans om posities op te eisen en een sterk stempel op de inhoud van de regeringspolitiek te drukken.

Dat is wat door velen wordt verlangd. Dat is het alternatief dat voor de bevolking zichtbaar gemaakt moet worden.

Gebeurt dat niet, dan is het risico groot dat CDA en VVD gewoon samen doorgaan of de gelegenheid krijgen om concessies af te dwingen die de progressieve doeleinden uithollen.

Het is niet voor het eerst dat de CPN progressieve samenwerking bepleit. Het is een wezenlijk bestanddeel van ons optreden zowel voor de korte als de lange termijndoelstellingen.

Het is onverantwoordelijk en funest als samenwerking dwars door partijgrenzen heen, zoals die in veel bewegingen plaats vindt, niet tot politieke resultaten leidt, omdat politieke partijen gevangen blijven in hokjesgeest en eigen gelijk.

De CPN stelt vast dat in de afgelopen jaren - mede onder invloed van maatschappelijke bewegingen - de overeenstemming tussen progressieve partijen is toegenomen. Bestaande overeenstemming kreeg meer dan voorheen vorm in gemeenschappelijke steun en/of deelname aan acties. Tegelijk moet geconstateerd worden dat het proces van progressieve samenwerking moeizaam verloopt. De PvdA reageert afhoudend, koerst op samenwerking met CDA of VVD en dreigt zich af te sluiten in een coalitie met rechts.

De PSP wees samenwerking bij de kamerverkiezingen en een gemeenschappelijke lijst met CPN en PPR van de hand en dreigt zich op te sluiten in haar eigen gelijk.

Ondertussen slaat rechts een triomfantelijke toon aan en koerst op voortzetting van haar beleid voor de komende jaren. Dat mag niet gebeuren - en hoeft niet te gebeuren.

Mensen in beweging willen politieke resultaten zien. Daarom is het bij de komende verkiezingen van belang niet alleen op de programma's te letten, maar ook op de bereidheid van progressieve partijen om gezamenlijk op te treden voor een andere politiek.

De CPN acht het in elk geval mogelijk om een gezamenlijke inzet te formuleren rond de volgende hoofdpunten: (1) onvoorwaardelijke afwijzing van plaatsing van kruisraketten; een zelfstandige Nederlandse vredespolitiek; afstoting van atoomtaken; verlaging van defensie-uitgaven. (2) een gerichte aanpak van de werkloosheid; het bevorderen van drastische arbeidstijdverkorting en herverdeling van betaald en onbetaald werk; verhoging van de koopkracht van de lage en middeninkomens; verdediging en vernieuwing van de sociale zekerheid met garanties voor een zelfstandig inkomen. (3) Aktieve bestrijding van discriminatie en vreemdelingenhaat en een ruimhartig vluchtelingenbeleid in overeenstemming met de internationale afspraken. (4) Actieve bestrijding van seksisme en homohaat. (5) Afwijzing van de bouw van nieuwe kerncentrales en sluiting van de bestaande. (6) Ontwikkelingshulp niet op grond van de belangen van de multinationals en de concerns, maar gericht op de door de bevolking zelf geformuleerde behoeften; stopzetting van de hulp aan Indonesië; boycot van het apartheidsregiem in Zuid-Afrika; onverminderde steun aan Nicaragua.

Niet alleen naar de inhoud, maar ook in de vorm is een andere regeringspolitiek nodig.

De CPN wil een politiek klimaat bevorderen waarin openbaarheid in de plaats treedt van binnenskamers gekonkel, het horen van mensen in plaats van hen de mond snoeren, het benutten van creativiteit in plaats van het de kop in drukken.

Om de enorme maatschappelijke problemen op te lossen zijn betrokkenheid, zeggenschap en mondigheid van mensen broodnodig.

Om het parlement als democratische volksvertegenwoordiging te laten funktioneren, moet radikaal gebroken worden met de praktijken van de afgelopen regeerperiode.

Progressieve samenwerking is een langdurig proces in de krachtmeting met rechtse politiek. Het is een uitdaging om dat door te zetten. Nú en in de komende jaren. Dat proces kan versneld worden, naarmate de druk toeneemt. Om dat te bevorderen is naast machtsvorming van onderop versterking van de CPN van grote betekenis.

Wie geen idealen kent, is geen realist

De CPN heeft verdergaande doelstellingen en idealen in haar nieuwe partijprogram van 1984 vastgelegd. De CPN streeft naar een ander soort samenleving. Zij wil vorm geven aan een maatschappij zonder uitbuiting, onderdrukking en discriminatie. Nederlandse communisten streven naar een maatschappij waarin ieder individu daadwerkelijk de vrijheid en gelijke mogelijkheden heeft om capaciteiten te ontplooien en gebruiken. De CPN streeft naar:

Een klassenloze samenleving waarin niet voor de winst van het kapitaal wordt geproduceerd, maar voor de bevrediging van de maatschappelijke behoeften van mensen. Dat is een samenleving waarin alle vormen van uitbuiting overwonnen zijn en niemand meer het recht heeft om zich te verrijken met de arbeid van een ander.

Een democratische samenleving, waarin de politieke beslissingen door gekozen organen worden genomen, het parlement een sterke positie heeft tegenover regering en ambtelijk apparaat. Waarin beslissingen in bedrijven, instellingen en buurten zoveel mogelijk door de betrokkenen zelf gezamenlijk genomen worden in plaats van door kapitalistische of bureaucratische machten over hen.

Een gefeminiseerde samenleving waarin discriminatie en achterstelling van vrouwen alleen nog in de geschiedenisboekjes voorkomt. Waarin ieder mens vrij een zelfstandig bestaan kan leiden, waar mensen zelfbeschikkingsrecht hebben over lijf en leven, waar zij kunnen wonen, leven en vrijen met wie zij willen.

Een verdraagzame samenleving waarin geen plaats meer is voor discriminatie op grond van afkomst, huidskleur, nationaliteit, geloof of seksuele praktijk. Dus onverzoenlijk tegen uitingen van racisme, anti-semitisme, vreemdelingenhaat en homohaat. Een maatschappij waarin groepen met verschillende culturen naast en met elkaar kunnen samenleven.

Een milieuvriendelijke samenleving waarin de systematische plundering van natuur en milieu en de verspilling van energie en grondstoffen vervangen is door een ecologisch verantwoord beleid.

Een ontwapende wereld, waarin geen militaire blokken meer bestaan die ons met hun massavernietigingswapens naar de rand van de nucleaire afgrond drijven. Een ontspannen wereld waarin politieke supermachten hun wil niet meer kunnen opleggen aan kleinere landen, waar internationale solidariteit en gelijkwaardigheid tussen volken bestaat.

De CPN heeft vergaande doelstellingen. Ze weet dat om idealen te verwezenlijken een realistisch program nodig is. In het verkiezingsprogramma van de CPN geven wij een andere richting aan voor het regeringsbeleid en stellen we een aantal concrete en uitvoerbare maatregelen voor.

Hoofdlijnen van het program

* De CPN treedt op voor een actieve vredespolitiek. Zij is tegen plaatsing van nieuwe atoomraketten en voor verwijdering van alle atoomwapens van ons grondgebied. Nieuwe ontwapeningsinitiatieven moeten gericht worden op internationale ontspanning tussen de militaire blokken; beperkingen van nationale zelfstandigheid binnen de blokken moeten worden doorbroken. Nederland moet zich vrijmaken van de bewapeningskoers van de NAVO en niet meedoen aan Westeuropese militaire blokvorming. De defensie-uitgaven moeten worden verlaagd en er moet een vredesministerie worden opgericht. De CPN treedt op voor concrete solidariteit met de bevrijdingsstrijd van onderdrukte volkeren en naties in Oost en West, Noord en Zuid. Zij is voor versteviging van banden met Nicaraqua. Het apartheidsregiem in Zuid-Afrika moet volledig worden geïsoleerd door een economische boycot en door politieke en financiële steun aan het ANC. De steun aan de beulen van het generaalsregiem in Indonesië moet onmiddellijk worden gestaakt.

* De CPN treedt op voor solidariteit met de landen van de derde wereld. De invloed van multinationals in de ontwikkelingssamenwerking moet worden teruggedrongen. Daadwerkelijke solidariteit met de strijd van volkeren die zich ontworstelen aan neo-koloniale overheersing en uitbuiting betekent onder andere dat de Nederlandse regering moet bevorderen dat de gigantische schulden waarmee de landen van de derde wereld zitten opgescheept, worden kwijtgescholden.

* De CPN treedt op voor volledige en volwaardige werkgelegenheid. De allereerste doelstelling van economisch beleid dient te zijn: de terugdringing van de massawerkloosheid. De CPN wil een democratisch gestuurde economische groei bevorderen. Om meer betaald werk te scheppen moet de overheid middelen vrijmaken om zelf een uitgebreid investerings- en stimuleringsprogramma op te stellen. Dit programma moet gericht zijn op het bevorderen van sectoren met veel werkgelegenheid en milieu-vriendelijke produktie, energiebesparing en ontwikkeling van schone energiebronnen, sociale woningbouw, stadsvernieuwing en onderwijs. Om economisch herstel- en werkgelegenheidsmaatregelen te financieren moeten geldstromen (bijv.- kapitaalexport) onder democratische controle worden gebracht. Naast het aanboren van nieuwe financieringsbronnen moet verspilling van overheidsgelden (o.a. aan defensie en belastingprivileges voor bezitters) worden tegengegaan. Hierdoor wordt het tevens mogelijk het financieringstekort van de overheid echt terug te dringen.

* De CPN treedt op voor drastische arbeidstijdverkorting met behoud van loon. Om het perspektief van een 25-urige werkweek naderbij te brengen stelt zij een raamwerk van wettelijke maatregelen voor die ertoe moeten leiden dat de stap naar de 32 uur binnen vier jaar bereikt kan worden. Minder werken kan werk voor iedereen betekenen. Herverdeling van betaald en onbetaald werk moet leiden tot verbetering van de arbeidsmarktkansen van vrouwen.

* De CPN treedt op voor democratisering van arbeidsverhoudingen. Zij is voor uitbreiding van democratische controlerechten en zeggenschap in bedrijven en instellingen. De maatschappelijke controle op automatisering, op herbezetting bij arbeidstijdverkorting, en op besteding van overheidssteun moet worden versterkt. Daarom stelt de CPN een reeks concrete maatregelen voor om de bevoegdheden van personeelsvertegenwoordigingen en vakbonden uit te breiden.

* De CPN treedt op voor het verhoging van koopkracht van lage-en middeninkomens. Daarvoor moeten in de eerste plaats de minimumlonen en uitkeringen worden verhoogd, de prijscompensatie en het trendbeleid voor ambtenaren hersteld. Onrechtvaardige inkomensverschillen moeten teruggedrongen. Daarom moet het belastingstelsel zodanig worden gewijzigd dat (a) lage en middeninkomens worden ontlast, (b) topinkomens en in het bijzonder de inkomens uit winsten en vermogen zwaarder worden belast, en (c) belastingfraude effectief kan worden bestreden.
De CPN kent hoge prioriteit toe aan behoud en vernieuwing van de sociale zekerheid. Daarom stelt zij o.a. voor: herstel van koppeling van minimum-uitkeringen aan minimumloon, van uitkeringspercentages van WW en WAO tot 80% en van WWV tot 75%.
De uitkeringsduur van de WWV moet worden verlengd. De individualisering van het uitkeringsstelsel kan op korte termijn naderbij worden gebracht door afschaffing van de voordeurdelerswet, terugdringen van kostwinnersbepalingen en door beperking van de vermogenstoets. Om (her)intreding in betaald werk te bevorderen moet het sociale zekerheidsstelsel worden vernieuwd door het verruimen van de mogelijkheden om met behoud van uitkering te werken of studeren, en door het toekennen van een individuele uitkering aan (her)intreders gekoppeld aan een actief scholings- en bemiddelingsprogramma.

* De CPN treedt op voor bescherming van milieu en zuinig energieverbruik. Zij is voor handhaving en verscherping van de milieuwetgeving (dus geen 'deregulering'). Zij wil milieuvriendelijke en energiebesparende werkgelegenheid stimuleren. De CPN is tegen de bouw van nieuwe kerncentrales, voor sluiting van kerncentrales in Borssele en Dodewaard, en wil onafhankelijk onderzoek naar alternatieve energiebronnen bevorderen.

* De CPN treedt op voor verlaging van woonlasten. Zij stelt daarom onder andere voor de huren te bevriezen en de gasprijs voor kleinverbruikers drastisch te verlagen. Om het recht op wonen waar te maken moeten de woningbouw in de sociale sektor en de programma's voor stadsvernieuwing worden uitgebreid. Het woonrecht voor jongeren tot 18 jaar moet daadwerkelijk worden ingevoerd. Door een effectieve anti-speculatiewetgeving en een goede leegstandswet moet aan het schandelijke profiteren van de woningnood een einde worden gemaakt.

* De CPN treedt op voor het ongedaan maken van afbraakmaatregelen op het terrein van het onderwijs en sociaal-culturele voorzieningen. In het onderwijs zijn meer dan ooit nieuwe investeringen nodig. De afbraak van werkgelegenheid moet worden hersteld. De CPN vindt dat het rijk prioriteit moet geven aan versterking van de eerstelijnszorg, volwassenen-educatie, vrouwenemancipatie en voorzieningen voor migranten. De regering moet voldoende financiële middelen ter beschikking stellen om ten behoeve van deze voorzieningen de toegangelijkheid (geen of lage deelnemersbijdragen) en beschikbaarheid (voldoende spreiding) te garanderen.

* De CPN treedt op voor alle maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de economische zelfstandigheid van vrouwen, en aan hun culturele en politieke emancipatie. De CPN is voorstander van quoteringsregelingen bij herbezetting van arbeidsplaatsen die door arbeidstijdverkorting vrijkomen. Zij treedt onder andere op voor verbetering van voorzieningen voor kinderopvang, uitbreiding van zwangerschapsverlof. Zij zet zich in voor wettelijke maatregelen ter bescherming tegen seksueel geweld en misbruik. De CPN is van mening dat ernaar gestreefd moet worden dat binnen 10 jaar de helft van alle gekozen organen en besturen uit vrouwen bestaat. Zij daagt andere politieke partijen uit om er voor te zorgen dat bij de verkiezingen van 1986 de 30% in de Tweede Kamer (nu 20%) wordt bereikt. De feminisering van maatschappij en politiek houdt niet op bij de poorten van het Binnenhof.

* De CPN treedt op voor bestrijding van alle vormen van discriminatie. De overheid moet veel daadkrachtiger optreden tegen racisme, anti-semitisme, sexisme, vreemdelingen- en homohaat. Daarom moeten organisaties die racisme propageren of bedrijven worden verboden. Het regeringsbeleid moet uiting geven aan de gelijkwaardigheid van alle in Nederland verblijvende burgers door het afschaffen van de bestaande rechtsongelijkheid en het opheffen van de sociaal-economische achterstelling van migranten. De CPN vindt dat het actief en passief kiesrecht voor Tweede Kamer en Provinciale Staten moet worden toegekend aan buitenlanders wanneer zij drie jaar in Nederland verblijven en niet in vreemde overheidsdienst werkzaam zijn. Discriminatie van mensen op grond van hun seksuele praktijk moet worden bestreden. Ook waar dit gerechtvaardigd wordt met een misplaatst beroep op de vrijheid van onderwijs of godsdienst. De CPN is voor een wet gelijke behandeling die dit onverkort vastlegt.

* De CPN treedt op voor de verdediging en uitbreiding van politieke democratie. Zij wil de rechten van het individu tegenover de staat versterken onder andere door een goede wet op de privacy. De CPN blijft optreden voor onverkort stakingsrecht. Zij wil de positie van de gekozen organen versterken, onder andere het uitbreiden van de zelfstandige controlemogelijkheden van het parlement. Zij is voor democratisering en ontbureaucratisering van overheidsinstellingen, en tegen 'privatisering' van bijv. openbare nutsbedrijven. De CPN treedt op voor versterking van lokale democratie door onder andere verhoging van de algemene uitkering uit het gemeente- en provinciefonds, stopzetten van grootscheepse gemeentelijke herindelingen en democratisering van benoeming van burgemeesters en Commissarissen van de Koningin. Bij de bestrijding van criminaliteit legt de CPN het accent op misdaadpreventie. Een verantwoorde rechtshandhaving vereist onder andere vereenvoudiging van wetgeving zonder afbraak van rechtsbescherming, maatregelen om overbelasting van politie en justitie tegen te gaan, verbetering van de positie van het slachtoffer van misdrijven, én het tegengaan van uitholling van de rechten van verdachte en verdediging.

Versterk de CPN-fraktie

Om deze doelen te realiseren moet de positie van de CPN in de Tweede Kamer versterkt worden. Een stem op de CPN is een stem voor krachtige oppositie tegen het huidige regeringsbeleid en voor een daadwerkelijk progressieve politiek.
De communisten in het parlement noemen op voor iedereen verstaanbare wijze de problemen bij hun naam - zij doen niet mee aan schijnoplossingen en gekonkel in achterkamers. Onze fraktie is een scherp wapen tegen ondergravingen van de positie van het parlement. En zij neemt haar initiatieven in nauwe samenwerking met progressieve bewegingen buiten het parlement. Een sterke CPN-fraktie kan invloed uitoefenen op samenstelling en beleid van de toekomstige regering. Versterking van de CPN is een impuls voor progressieve en linkse samenwerking.

Er zijn vele goede redenen om op de CPN te stemmen. Een daarvan is de richtsnoer die onze fraktie voor de komende vier jaar meekrijgt. Dat is het program dat we hierbij presenteren. Het is een program dat een nieuw perspektief biedt. Het kan gerealiseerd worden als er voor wordt opgetreden ...MET ALLE MACHT.

voor 1986-1990

I. Aktieve vredespolitiek en internationaal beleid

1. Aktieve vredespolitiek

De strijd tegen de atoombewapening wordt gedragen door een meerderheid onder de bevolking. Voor de CPN is het een zaak van de eerste orde. Van een Nederlandse regering moet vóór alles een politiek worden verwacht die in het verlengde ligt van de wil tot vrede die naar voren komt in tal van acties, demonstraties en het volkspetitionnement tegen de kruisraketten. Nederland kan juist op grondslag van deze beweging onder de bevolking een eigen bijdrage leveren aan ontspanning en ontwapening door een actieve vredes politiek. Daartoe behoren op het terrein van de defensie: het nee zeggen tegen de kruisraket, het afstoten van de atoomtaken, verzet tegen de ruimtebewapening en verlaging van de defensie-uitgaven. Daartoe behoort verder het bevorderen van contacten tussen met name kleine en middelgrote landen in Europa om tot gezamenlijke blok-doorbrekende initiatieven te komen.
In de laatste jaren is in Europa en de Verenigde Staten een vredesbeweging gegroeid van ongekende omvang, kracht en diepgang. Deze beweging was vooral een reactie op de plannen voor plaatsing van nieuwe amerikaanse atoomwapens - eerst de neutronenbom, later kruisraketten en Pershing 2. De actieve bemoeienis van mensen zelf met vrede en veiligheid heeft de vanzelfsprekendheid van de wapenwedloop doorbroken. Dit is de belangrijkste zorg van de NAVO, de amerikaanse regering en de voorstanders van zijn confrontatiekoers. De gang van zaken in de andere plaatsingslanden laat zien hoever NAVO-kringen bereid zijn te gaan. Meerderheden onder de bevolking die bleken uit opiniepeilingen en acties, werden genegeerd. In België werden kruisraketten ingevlogen, voordat het parlement zich had uitgesproken. Het kabinet Lubbers/van Aardenne stelt ook ons land bloot aan de permanente druk van de regering van de Verenigde Staten en de NAVO.
De CPN stelt hiertegenover: bescherming en ontplooiing van de democratie, het recht op zelfbeschikking over eigen grondgebied en eigen veiligheid. Het is een democratische eis van de eerste orde om plaatsing van kruisraketten in Nederland te verhinderen.
De plaatsing van nieuwe kernwapens in West- en Oost-Europa is een bron van spanningen. De wapenwedloop dreigt verder opgevoerd te worden door de ontwikkeling van ruimtewapens en de introductie van nieuwe conventionele wapensystemen. Besprekingen over wapenbeheersing tussen Oost en West - Stockholm, Wenen - en tussen Verenigde Staten en Sovjet-Unie - Genève - leveren geen zichtbare resulaten op. De Nederlandse regering neemt er geen eigen constructieve posities in. Gehoopt mag worden, dat nieuwe ontwikkelingen - topontmoetingen, eigen initiatieven van landen - hierin verandering kunnen brengen.
Een extra belasting voor de verhoudingen in Europa is de aandrang tot nauwere Westeuropese militaire samenwerking - herleving van de Westeuropese Unie - en de ontwikkeling van de eigen kernmachten van Engeland en Frankrijk. Met name de snelle modernisering en uitbreiding van de Franse Force de Frappe, waaronder de ontwikkeling van de Franse neutronenbom, houdt een groot gevaar in zich, gecombineerd met de toenemende Frans-Westduitse samenwerking.
Tegen deze achtergrond is het totstandbrengen van een actief Nederlands vredesbeleid van het grootste belang. Daarin passen eenzijdige stappen en diplomatieke initiatieven.
Nederland moet streven naar samenwerking met de kleinere landen in Europa - blokgebonden en niet-blokgebonden - om het proces van ontspanning en ontwapening te stimuleren. Het vroegere 'Overleg van de Tien' biedt hiervoor aanknopingspunten.
De CPN wijst de vorming van een Westeuropees militair-politiek blok zoals dat onder meer gestalte krijgt in de Westeuropese Unie, af. Blokvorming is niet de weg om ontspanning en ontwapening te bevorderen. Integendeel, zoals de ervaring met NAVO en Warschaupact laat zien.

Nederland dient op te treden voor verdere uitwerking van de Helsinki-akkoorden. Daartoe moeten multilaterale en bilaterale mogelijkheden worden onderzocht om raamverdragen te sluiten. Deze verdragen moeten de mogelijkheid openen voor een intensieve uitwisseling tussen landen van Oost en West en niet-gebonden Europese landen. Een uitwisseling tussen bevolkingsgroepen, vredesgroepen, dorpen en steden; een uitwisseling die culturele en wetenschappelijke samenwerking en contacten tussen werknemersorganisaties bevordert; een uitwisseling ook op technologisch en handelsgebied. Ook dergelijke initiatieven van een Nederlandse regering zijn een bijdrage om de bestaande impasse in Europa te doorbreken.
Onderdeel van een vredespolitiek dient te zijn het verlagen van de defensie-uitgaven. Het CDA/VVD-kabinet heeft op alles wat voor de bevolking van belang is, bezuinigd en tegelijkertijd de defensie-uitgaven opgevoerd. Druk van NAVO en bewapeningsindustrie hebben tot een programma voor wapenaanschaf geleid dat voor de komende jaren nog tientallen miljarden zal vereisen. Tesamen met de enorme toename in andere landen, vormt deze bewapening een hoofdoorzaak van armoede, vooral in de landen van de derde wereld en tevens van grondstoffenplundering en verspilling. Verlaging van defensie-uitgaven schept ruimte in de rijksbegroting waardoor werkelijke economische steun aan derde wereldlanden mogelijk wordt. Nederland dient hier ook in internationaal verband voor te pleiten.
Een wezenlijke verandering van het defensiebeleid vereist de aktieve inzet en betrokkenheid van de bevolking en maatschappelijke organisaties. Daarbij horen een open, democratische besluitvorming, parlementaire controle op aanschaf en export van wapens en democratisering van de krijgsmacht.
Belangrijke punten voor de CPN zijn:

* Geen plaatsing van kruisraketten in Nederland.
* Afstoten van alle atoomtaken.
* Nederland dient op te treden voor het stopzetten en ongedaan maken van plaatsing van kernraketten in andere NAVO-landen en voor het terugdraaien van tegenmaatregelen in Oost-Europa.
* Optreden voor een kernwapenvrij Europa.
  Bij besprekingen die hierop gericht zijn, dienen de korte en middellange afstandswapens in een samenhangend kader bezien te worden. Dit betekent ook dat de kernwapens van Frankrijk en Engeland bij de onderhandelingen betrokken moeten worden.
* Uitvoering en aanscherping van het Non Proliferatieverdrag (tegen verspreiding van kernwapens) en een onmiddellijk verbod van alle atoomproeven.
* Instellen van atoomwapenvrije zones, met name in Skandinavische landen, de Balkan en Centraal-Europa; instellen van zones vrij van chemische wapens, te beginnen in Centraal-Europa.
* Het afgeven door de NAVO van een 'No-first-use'-verklaring voor nucleaire wapens.
* Optreden voor verbod van nucleaire, chemische en bacteriologische wapens.
* Geen Nederlandse deelname aan SDI (Star Wars) en eventuele Westeuropese varianten. Geen toestemming verlenen aan bedrijven om erin deel te nemen.
* Tegen Westeuropese militaire blokvorming en/of Westeuropese kernmacht. Technologische samenwerking moet worden ontkoppeld van militaire projekten.
* Konkrete uitwerking van Helsinki-akkoorden. Zowel multi- als bilateraal met onderzoek naar mogelijkheid van raamverdragen.
* Drastische verlaging van de Nederlandse defensie-uitgaven.
* Internationaal optreden voor verlaging van de defensie-uitgaven.
* Optreden voor vermindering van strijdkrachten en conventionele wapensystemen in Centraal Europa. In dit kader demilitarisering van het grensgebied tussen DDR, Tsjechoslowakije en de BRD.
* Optreden voor omschakeling van wapenindustrie naar civiele produktie.
* Terugdringen van wapenexport, parlementaire controle op aanschaf en export van wapens, registratie in V.N.-verband van wapenexporten.
* Bescherming van het milieu tegen grootschalige legeroefeningen.
* Tegengaan van militarisering van Nederlandse regio's. Stopzetting van Amerikaanse munitietransporten door Nederland.
* Instelling van een adviserende raad, de "Raad voor Vrede en Veiligheid", waarin vredesorganisaties zitting hebben. Instelling van een "Vredesministerie", dat een geintegreerd vredesbeleid moet bevorderen op alle betreffende terreinen.
* Versterking van democratische controle op leger en democratisering van het leger. Garanties voor vrijheid van meningsuiting en organisatie op de kazerne. Afschaffen van tuchtrecht in vredestijd.
* Handhaving van een dienstplichtleger. Verkorting van de diensttijd tot 10 maanden. Wedde optrekken naar minimum-loonniveau.
* Recht om medewerking aan kernwapenonderdelen van de krijgsmacht te weigeren; vrijstelling voor SITE-wacht.
* Volledige erkenning van gewetensbezwaren; vervangende dienst even lang als militaire dienst. Verbetering van financiële regelingen voor instellingen die dienstweigeraars te werk willen stellen.

2. Internationale solidariteit

Wie de armoede en uitbuiting op internationale schaal wil bestrijden is daadwerkelijk solidair met de strijd van volkeren die zich ontworstelen aan neo-koloniale overheersing en uitbuiting. Het Nederlands regeringsbeleid dient zich te keren tegen dictatoriale onderdrukking en tegen vertrapping van democratische en mensenrechten, waar ook ter wereld. Nu wordt echter steun verleend aan het Indonesische bewind, ongeacht executies van politieke gevangenen. Steun aan Nicaragua wordt verminderd. De banden met Zuid-Afrika mogen niet in het gedrang komen.
De Nederlandse regering moet een bijdrage leveren aan de verdediging van het zelfbeschikkingsrecht en mensenrechten. Daarom treedt de CPN op voor:

* Versteviging van economische banden met Nicaragua en meer ontwikkelingshulp. Optreden tegen militaire interventie door de Verenigde Staten.
* Volledige isolering van het apartheidsregiem in Zuid-Afrika: politieke en financiële steun aan de bevrijdingsbewegingen van Zuid-Afrika en Namibië (ANC, UDF en SWAPO).
* Geen steun aan het generaalsregiem in Indonesië: opschorting van ontwikkelingshulp, opkomen voor herstel mensenrechten, en steun aan vrijheidsbeweging in Oost-Timor.
* Terugtrekking van de Sovjettroepen uit Afghanistan en stopzetting van elke buitenlandse inmenging. Een politieke oplossing met internationale garanties voor de zelfbestemming van het land en een niet-gebonden status.
* Streven naar een regionale politieke oplossing van de problemen in het Midden-Oosten; uitgaande van de erkenning van het bestaansrecht van Israël en van de legitieme aanspraken van het Palestijnse volk op een zelfstandige staat, met erkenning van de PLO als vertegenwoordiger van het Palestijnse volk.
* Economische steun voor volk en land van Suriname - waarvan de onderontwikkeling alles met eeuwen Nederlandse kolonialisme te maken heeft - mede gericht op herstel en ontwikkeling van democratische rechten, in het bijzonder die van arbeiders- en boerenorganisaties
* Erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van de Nederlandse Antillen; van Nederlandse zijde dient het niveau van de economische hulp gehandhaafd te worden, ook bij verandering van de staatkundige positie.

* Opschorting van de culturele akkoorden met Turkije en Marokko totdat de democratische rechten van de bevolking hersteld zijn.
* Versterking van de rol van de Verenigde Naties en haar instellingen.
* Meer overheidssteun voor organisaties die in Nederland de solidariteit met bevrijdingsbewegingen organiseren.

3. Internationale economische betrekkingen

a. Ontwikkelingssamenwerking

De onderontwikkeling in de Derde Wereld is voornamelijk een kwestie van plundering en achterstelling als gevolg van kolonialisme en neo-kolonialisme. Deze landen zijn in bijzondere mate het slachtoffer van de operaties van multinationale concerns en banken. De machtigste Westerse staten (de VS voorop) voeren een politiek gericht op behoud en versterking van hun machtposities, ondermeer via internationale organen als IMF en Wereldbank. Economische hulpverlening is hoofdzakelijk gericht op het veilig stellen van de beschikkingsmacht over grondstoffen en afzetgebieden en gaat in de regel gepaard met politieke druk en militaire repressie.
Bestrijding van armoede en uitbuiting op internationale schaal is wezenlijk vóór de doelstellingen van de CPN. Dat vereist aktieve solidariteit met de strijd van volkeren die zich ontworstelen aan neo-koloniale overheersing en uitbuiting. De CPN pleit voor een werkelijke solidariteitspolitiek. Kernpunten van dat beleid zijn:

* Steun aan het streven van de bewegingen van niet-gebonden landen om grotere onafhankelijkheid van de economisch-militaire blokken te veroveren; bevorderen van toename van financiële hulp.
* Onder minister Schoo is de tendens sterker geworden om Nederlandse concerns meer te betrekken bij de besteding van de ontwikkelingshulp (ca. 4 miljard gulden per jaar). Voor de betrokken landen is het nadelig dat het bedrijfsleven tien vingers in de pap heeft. De CPN vindt dat de Nederlandse regering werkelijke ontwikkelingshulp moet bieden en wijst daarom ook de zgn. 'gebonden hulp' af. De CPN bepleit een ontwikkelingsprogram waarin financiële en economische steun gericht is op de werkelijke behoeften en mogelijkheden van de betreffende landen, uitgaande van een beleid tegen grondstoffenroof en voor behoud en de bescherming van natuur en milieu in die landen.

* Bij de financiering van de gigantische schulden waarmee met name de Latijns-Amerikaanse landen zitten opgescheept, stelt het Internationale Monetaire Fonds zeer stringente voorwaarden. Deze voorwaarden zijn nadelig voor de bevolking van die landen. De Nederlandse regering moet zich meer aansluiten bij de eisen uit die landen zelf: lagere rente en gedeeltelijke kwijtschelding van schulden.
* Vanuit de hoogontwikkelde kapitalistische landen weten ondernemingen in het algemeen wel hun industrieprodukten in ontwikkelingslanden te slijten. De toegang van produkten uit ontwikkelingslanden tot Westerse markten wordt echter zeer bemoeilijkt. De CPN is van mening dat maatregelen getroffen moeten worden tegen de eenzijdigheid van de 'vrije wereldhandel'.

b. EG

De huidige EG-politiek vormt een barrière voor de ontwikkeling van een fundamentele aanpak van de structurele economische crisis; het versterkt de uitbuiting van de Derde Wereldlanden en houdt onderontwikkeling van bepaalde Westeuropese landen en regio's in stand. De Nederlandse regering moet in de EG optreden voor een politiek die (a) een meer gelijkwaardige positie van de lidstaten garandeert; (b) betrekkingen met ontwikkelingslanden tot stand brengt op basis van gelijkwaardigheid; (c) de economische betrekkingen met landen van de Comecon en niet-gebonden Europese landen verbetert; (d) grensoverschrijdende natuur- en milieuproblemen bestrijdt.

II. Sociaal economisch beleid

1. Noodzaak van ingrijpende veranderingen

De levensomstandigheden van grote groepen van de bevolking worden nog steeds bepaald door de paradoxale ontwikkeling die kenmerkend is voor kapitalistische verhoudingen:

- Technologische vernieuwingen worden niet benut om drastische arbeidstijdverkorting te bewerkstelligen maar om de werkende klasse te splitsen in 'actieven' (d.w.z. betaald werkenden, die gekonfronteerd worden met toenemende arbeidsbelasting) en 'niet-actieven' (d.w.z. uitkeringsrechtigden die geconfronteerd worden met toenemende verarming);
- Produktiviteitsstijging, die het gevolg zijn van technologische vernieuwingen en intensivering van de arbeid worden niet benut om het levenspeil van de werkende klasse te garanderen en arbeidstijdverkorting met behoud van loon te financieren, maar om de winstinkomens op te schroeven en kapitaal te exporteren.

Ingrijpende veranderingen zijn daarom nodig, én ook mogelijk ! Die mogelijkheden worden niet benut door de huidige politiek van loonmatiging en voortdurende bezuinigingen op collectieve voorzieningen en sociale zekerheid. De door het kapitaal gecreeërde problemen worden niet aangepakt, maar afgewenteld op de loon- en uitkeringsafhankelijken.
De werkloosheid blijft onaanvaardbaar hoog. De inkomens van grote groepen worden aangetast. Steeds meer mensen, met name uitkeringsgerechtigden, bevinden zich op de armoedegrens. Zelfs de meest directe doelstelling van het regeringsbeleid, het terugdringen van het financieringstekort, wordt niet gerealiseerd. Men is er niet in geslaagd om de daarvoor noodzakelijke basis te creëren: vernieuwing van de economie en een duurzaam economisch herstel. Het onvermogen om bepaalde bedrijfstakken een nieuwe toekomst te geven wordt afgereageerd in wilde aanvallen op gerichte steun en stimulering. De miljardenstroom aan ongerichte steun aan het bedrijfsleven, zoals de verlaging van de vennootbelasting en de WIR, neemt alleen maar toe en komt vooral de grote en sterke bedrijven ten goede.
De crisispolitiek van de huidige regering komt in hoofdzaak ten goede aan bepaalde kapitaalsgroepen: de banken en de exporterende (met name multinationale) bedrijven.
Er is een andere aanpak van de sociaal-economische politiek vereist:
- een aanpak waarin de belangen van betaalde en onbetaald werkenden en uitkeringsgerechtigden op de voorgrond staan;
- een aanpak waarin drastische arbeidstijdverkorting en versterking van de koopkracht en sociale zekerheid de hoogste prioriteit krijgen;
- een aanpak die er niet voor terugdeinst de macht van kapitalistische ondernemingen en banken en in te perken.

Democratisering van arbeidsverhoudingen is in de opvatting van de CPN geen luxe voor betere tijden, maar voorwaarde om een andere aanpak van de sociaal-economische politiek te kunnen doorzetten.

2. Economisch herstel en werkgelegenheid

Bestrijding van de werkloosheid vereist dat er voldoende en zinvol werk wordt geschapen. Daarvoor is een gericht en selectief stimuleringsbeleid van de overheid nodig. De CPN is voor versterking van produktieve overheidsuitgaven die selectieve economische groei en werkgelegenheid bevorderen.
Hoofdlijnen van het economisch herstelbeleid van de CPN zijn:
(a) Investerings- en stimuleringsbeleid

Het bezuinigingsbeleid van het zittende kabinet heeft op grote schaal arbeidsplaatsen bij de overheid vernietigd. Bovendien is de werkgelegenheid bij sektoren die sterk afhankelijk zijn van overheidsopdrachten teruggelopen.
De huidige Nederlandse economie is zeer eenzijdig gericht op enkele voor het kapitaal veelbelovende, maar tegelijkertijd weinig arbeidsintensieve sectoren. De investeringspolitiek moet een bijdrage leveren aan een veelzijdige economische ontwikkeling, waarin naast hoogwaardige technologie ook ruimte is voor arbeidsintensieve sectoren.
Voor het uitvoeren van een gericht investerings- en stimuleringsprogramma kunnen huidige WIR-gelden worden ingezet.

* Het investeringsprogramma van de overheid moet gericht worden op sociale woningbouw, energiebesparing, ontwikkeling van schone energiebronnen en produktietechnieken, stadsvernieuwing en openbaar vervoer en onderwijs.
* De algemene subsidies op kapitaalinvesteringen moeten worden verminderd. Om meer arbeidsintensieve produktieprocessen te stimuleren moeten de lasten van sociale premies verschoven worden van arbeidsintensieve naar kapitaalintensieve ondernemingen; de BTW-tarieven voor arbeidsintensieve sectoren zoals de dienstensector kunnen worden verlaagd.
* Om economische en sociale vernieuwing gestalte te geven en het draagvlak van de Nederlandse economie te verbreden moet de positie van zowel de grote steden als van achterblijvende regio's versterkt worden. Om meer blijvende werkgelegenheid te scheppen moet de economische structuur van het Noorden, Twente, Zuid-Limburg, delen van Brabant en het gebied rondom Nijmegen versterkt worden. Plannen die door de regio's zelf worden ontwikkeld hebben daarbij voorrang.
* Het sociaal-economisch beleid moet gericht zijn op het versterken van de positie van het midden- en kleinbedrijf. Het industriebeleid van de overheid dient hiervoor de mogelijkheden te scheppen.
* Er moet een overheidsfonds worden ingesteld om de omvorming van wapenindustrie tot civiele industrie te stimuleren.

(b) Werkgelegenheidsprogramma

* Het stimuleringsbeleid moet de spil vormen van een werkgelegenheidsprogramma dat perspectieven biedt voor een snelle en grootscheepse aanpak van de werkloosheid. Daarbij moet in het bijzonder de werkloosheid onder jongeren sterk worden teruggedrongen. Om een einde te maken aan de achtergestelde positie van vrouwen op de arbeidsmarkt moeten speciale maatregelen worden genomen ('positieve actie') Er moeten harde sancties komen tegen discriminatie van buitenlanders. Ondernemers moeten worden verplicht aangepast werk te scheppen voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten (5%-regeling).
De CPN is voorstander van het uitbreiden van lokale werkgelegenheidsprojecten. Om de democratisering van de arbeidsverhoudingen te bevorderen moet de overheid zelfbestuur en coöperatieve vormen van arbeid ondersteunen.

(c) Democratische controle

Voor het ontwikkelen en uitvoeren van een dergelijk stimulerings- en werkgelegenheidsprogramma is versterking van de democratische controle nodig. De CPN verzet zich tegen de voortdurende pogingen om democratische controlemogelijkheden uit te hollen onder het mom van privatisering en deregulering. Daarom wil de CPN:

* Versterking van democratische controle op de besteding van overheidssteun, o.a. door uitbreiding van bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer en door vastlegging van controle-mogelijkheden voor vakbonden en ondernemingsraden.
* Geen privatisering van overheidsbedrijven, maar democratisering en verhoging van efficiency. Geen omvorming van staatsbedrijven in NV's. Taakuitbreiding van de Postbank.
* Uitbreiding van de bevoegdheden van personeelsvertegenwoordigingen en versterking van de positie van de vakbeweging. Daardoor kunnen ze ook een rol vervullen bij de controle op internationale kapitaalstromen uit ons land.

3. Arbeidstijdverkorting en herverdeling van arbeid

De CPN zal zich binnen en buiten het parlement sterk maken voor een drastische arbeidstijdverkorting om het perspektief van een 25-urige werkweek naderbij te brengen. De arbeidstijdverkorting zoals de CPN die voorstaat is gericht op: bestrijding van werkloosheid, herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid tussen mannen en vrouwen, vermindering van arbeidsbelasting, en vermeerdering van vrije tijd.
De inzet van de strijd voor drastische ATV vereist, dat werkenden in bedrijven en kantoren controle verkrijgen op herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen. Uitgangspunt voor de CPN is dat een 25-urige werkweek een volwaardig inkomen moet garanderen. De CPN is tegen het inleveren van loon en prijscompensatie aan ondernemers en overheid als financieringsbron voor ATV. De financiering van ATV moet in eerste instantie plaats vinden uit de winsten en de groeiende arbeidsproduktiviteit; waar deze mogelijkheden gering zijn (m.n. midden-en kleinbedrijf) dient de overheid voorzieningen te treffen.
De CPN is voor ATV in grote stappen om afwenteling van ATV op werkenden door verhoging van de arbeidsintensiteit te voorkomen en controle op vrijkomende arbeidsplaatsen mogelijk te maken. Een algemene verkorting van de werkweek tot 32 uur met behoud van loon zal naar de mening van de CPN in de komende kabinetsperiode gerealiseerd kunnen worden. Daarvoor is brede machtsvorming nodig: nieuwe initiatieven in de vakbondsstrijd, het betrekken van andere maatschappelijke bewegingen in deze strijd en gezamenlijk optreden van progressieve partijen om de politieke voorwaarden voor drastische ATV te scheppen.
De CPN is van mening dat een raamwerk van wettelijke maatregelen voor de ATV nodig is, waardoor de positie van de vakbeweging in de strijd voor ATV versterkt wordt zonder haar aan banden te leggen. Deze maatregelen dienen erop gericht te zijn om versnelde invoering van ATV mogelijk te maken en te stimuleren(inclusief voorwaarde scheppende voorzieningen zoals kinderopvang e.d.). Het gaat daarbij in elk geval om de volgende maatregelen:

* Het doorvoeren van de ATV tot 32 uur per week met behoud van loon en volledige herbezetting bij de overheid zelf
* Een quoteringsregeling voor het aantal arbeidsplaatsen dat door vrouwen (her)bezet moet worden, gebaseerd op de vraag naar werk. De registratie van deze vraag moet zonder beperkingen plaats vinden.
* Verkorting van de arbeidstijd, mate van herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen en voorrang voor vrouwen bij werving dienen deel uit te maken van de criteria voor gerichte overheidssteun aan bedrijven.

* Uitbreiding van de wettelijke bevoegdheden van ondernemingsraden, dienstcommissies en medezeggenschapscommissies m.b.t. personeelsbezetting en regeling van werktijden.
* Verscherping van de arbeidswetgeving om afbraak van de rechtspositie van werknemers tegen te gaan en voor werknemers nadelige gevolgen van flexibilisering te voorkomen.
* Verbetering van de rechtspositie van deeltijdwerkers; geen verplichte deelname aan ATV voor deeltijdwerkers.
* Het scheppen van een fonds dat invoering van ATV ondersteunt bij bedrijven die zonder overbrugging in moeilijkheden raken.
* Vermindering van loonkosten van arbeidsintensieve bedrijven door verschuiving in de premielast van arbeidsintensieve naar kapitaalsintensieve bedrijven.

4. Kwaliteit van de arbeid en zeggenschap

De kwaliteit van de arbeid is evenzeer van belang als het aantal banen. Werk moet gericht zijn op maatschappelijk zinvolle doeleinden. Gevaarlijk en afstompend werk dient zoveel mogelijk te verdwijnen of vervangen te worden door afwisselend werk met ontplooiingskansen. Werkdruk en -tempo zijn nu in veel sektoren veel te hoog. Beslissingen over automatisering worden nu te vaak alleen genomen uit het oogpunt van de verlaging van de kosten. Bij de vraag of en hoe de produktie verder geautomatiseerd wordt, moeten echter ook de effecten op de kwaliteit van de werkomstandigheden een zwaarwegende rol spelen.
De maatschappelijke controle op de technologische ontwikkeling moet worden versterkt en in het bijzonder de controle van producenten zelf.
Werknemers moeten in elk geval tijdig en rechtstreeks betrokken worden bij onderzoek en besluitvorming op het gebied van automatisering en technologische ontwikkeling.

* De CPN zal daarom optreden voor een zodanig overleg, dat per bedrijfstak raamregelingen voor een automatiseringscontract tot stand kunnen komen. Elementen van een dergelijk contract zijn o.a.: (a) regels t.a.v. de informatieverstrekking gekoppeld aan de verschillende fasen van een automatiseringsproject aan OR en vakbonden; (b) afspraken over mogelijkheden tot oordeelsvorming van OR en vakbonden tijdens de verschillende fasen van de projecten.

* Voor 'sector overstijgende' projecten zullen afzonderlijke overeenkomsten tussen de betreffende overheid, de vakbonden en de werkgevers tot stand moeten komen. Ondernemingsraden moeten hierover tijdig worden geïnformeerd en dienen bij concrete invulling in het betreffende bedrijf een instemmingsbevoegdheid te krijgen.
* De invoering van de Arbeidsomstandighedenwet zal versneld moeten plaatsvinden en voor alle sectoren moeten gelden. De controle op naleving bedrijfsveiligheid- voorschriften moet worden versterkt.
* De Wet op de Ondernemingsraad (WOR) moet met name op de volgende punten worden versterkt: (1) de huidige adviesbevoegdheden m.b.t. reorganisaties moeten worden omgezet in een instemmingsrecht; instemmingsrecht dient ook te gelden bij overnames van ondernemingen en investeringen in het buitenland; (2) uitbreiding van ontslagbescherming naar gedetacheerden en OR-commissies; (3) opnemen in WOR van een jaarlijkse personeelsvergadering (in werktijd) waarin de OR verantwoording kan afleggen aan collega's over het gevoerde beleid; (4) uitbreiding van relatie OR - Raad van Commissarissen (RvC) zodat deze partijen direct (dus buiten directie om) contact op kunnen nemen; verantwoordingsplicht van RvC aan OR en verplichting tot overleg tussen OR en RvC bij benoemingen; (5) instemmingsrecht bij additionele arbeidsvoorwaarden die naast CAO tot stand komen; (6) versterking van beroepsrecht.
* De positie van vakbondsgroepen in de onderneming zal wettelijk moeten worden beschermd. Hierbij moet worden aangegeven: (1) een rechtsbescherming als OR-leden; (2) het gebruik kunnen maken van bedrijfsfaciliteiten door de gekozen bondsgroep-bestuurders, w.o. vergaderruimte in werktijd, (3) informatie die in het kader van de OR aan de OR wordt verstrekt zal ook aan de bondsgroepbesturen ter beschikking worden gesteld.

5. Verbetering van koopkracht

De politiek van loonmatiging en van denivellering van inkomens heeft veel bijgedragen aan de forse koopkrachtdaling van grote groepen mensen. Deze ontwikkeling heeft een negatieve invloed op het economisch herstel. Verbetering van koopkracht en het tegengaan van de te grote inkomensverschillen zijn dan ook noodzakelijk.
De overheid heeft in de loonvorming uitdrukkelijk de taak om als basisniveau een minimum vast te leggen en te beschermen. Zeker nu de ontwikkeling per bedrijfstak zo uiteenloopt is een minimumgarantie nodig. Van afschaffing of verlaging van het minimumloon kan dan ook geen sprake zijn. Het minimumloon moet aan de algemene loonontwikkeling zijn gekoppeld.
Verhoging van het minimumloon is noodzakelijk om het verlies aan koopkracht van de afgelopen jaren te compenseren.
De volledige prijscompensatie moet hersteld worden om de koopkracht te beschermen tegen prijsstijgingen. Het opeisen hiervan is een taak van de vakbeweging, die een onderkort recht op vrije onderhandelingen moet hebben. De CPN wijst elke looningreep af.
Om een nivellering van inkomensverschillen tot stand te brengen moeten de huidige topinkomens worden aangepakt;o.a. door strengere controle op inkomensvorming in de 'vrije beroepen' en verzwaring van de belasting op inkomens uit winsten en vermogens. De CPN treedt op voor:

* Verhoging van het minimumloon. Bruto-minimumloon koppelen aan algemene loonontwikkeling;
* Herstel van de prijscompensatie.
* Herstel van het trendbeleid voor ambtenarensalarissen en van de koppeling van uitkeringen aan de algemene loonontwikkeling.
* Ongedaan maken van kortingen op jeugdlonen. Geen aantasting van de rechtspositie van jongeren. Handhaving van gekoppelde leerarbeidsovereenkomsten.
* Bescherming van inkomenspositie van deeltijdwerkers.

6. Behoud en uitbreiding sociale zekerheid

De komende periode moet het herstel van de sociale zekerheid hoge prioriteit hebben. De sociale zekerheid is de afgelopen jaren doelwit geweest van de bezuinigingspolitiek van het kabinet Lubbers. Rechten zijn afgebroken, uitkeringen verlaagd, de controle is verscherpt. Iedereen de bijstand in, niet zonder meer recht op een eigen inkomen, maar toetsing op het inkomen van echte of vermeende partners, huisgenoten, vermogen en nevenverdiensten. De regering misbruikt het begrip 'economische eenheid' in de bijstand en dwingt mensen in een afhankelijkheidssituatie waar zij zelf niet voor gekozen hebben.
Vastbesloten het werk waaraan ze begonnen zijn af te maken, wil het kabinet nog voor de verkiezingen van 1986 de 'stelselherziening' invoeren; de afbraak van de sociale zekerheid zal dan voltooid zijn.
Het verzet tegen deze plannen is dan ook groot. Niet alleen belangenorganisaties van uitkeringsgerechtigden, maar ook uitvoeringsinstanties en adviesorganen wijzen de voorstellen van de regering en de wijze van invoering af. De CPN steunt dit verzet.
De CPN treedt op voor:

* Koppeling van de minimum-uitkeringen aan het minimum-loon.
* Herstel van wettelijke uitkeringspercentages bij WW en WAO tot 80%.
* Verlenging van de uitkeringsduur van de WWV en herstel tot 75%.
* Handhaven van de verdiscontering in de WAO.

* Individualisering van bijstand en RWW kan op korte termijn dichterbij worden gebracht door het afschaffen van de voordeurdelerswet en terugdringen van kostwinnersbepalingen en door de beperking van de vermogenstoets.
* Verbetering van regelingen voor één-ouder gezinnen, o.a. door optrekken van de bijstandsnorm tot 100%
* Geen verruiming van het begrip passende arbeid; versoepeling van sollicitatieplicht.
* Verbetering van uitkeringsrechten van buitenlanders, m.n. door afschaffing van het woonlandbeginsel bij de kinderbijslag.

Voor de CPN is vernieuwing van het stelsel van sociale zekerheid en verbetering van de positie van uitkeringsgerechtigden onverbrekelijk verbonden met een ander sociaal-economische politiek: uitbreiding van werkgelegenheid, herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid, arbeidstijdverkorting en verbetering van arbeidsomstandigheden. Uitgangspunt voor vernieuwing van de sociale zekerheid is dat iedereen recht heeft op een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is. Door arbeid verworven economische zelfstandigheid moet behouden blijven in de vorm van een langdurige uitkering gekoppeld aan het laatst verdiende loon (zonder toesting op het inkomen van partner en/of huisgenoten). De sociale zekerheid moet gericht zijn op (her)intreden in het arbeidsproces. Gehuwde en gescheiden vrouwen en schoolverlaters wordt nu het recht op betaalde arbeid en een individueel inkomen ontzegd. Daarom pleit de CPN ervoor dat het recht op een zelfstandige uitkering wordt gekoppeld aan herintreding in het arbeidsproces. Een vernieuwd stelsel van sociale zekerheid moet tevens ruimte scheppen voor een nieuwe arbeidspolitiek. Het moet mogelijkheden bieden voor een soepele overgang (a) tussen verschillende vormen van betaalde arbeid (educatief verlof), (b) tussen betaalde en niet erkende en niet-betaalde arbeid (werken met behoud van uitkering), en (c) tussen betaalde beroepsarbeid en activiteiten met een bijzondere persoonlijke of maatschappelijke betekenis (zwangerschapsverlof). Vernieuwing van het stelsel van sociale zekerheid moet tot stand komen in een democratisch proces, waarbij politieke partijen, vakbeweging, uitkeringsgerechtigden, uitvoeringsinstanties en adviesorganen betrokken zijn.

De CPN treedt op voor:

* Verruiming van mogelijkheden om met behoud van uitkering te studeren en te werken.
* Het individuele recht op uitkering moet ook worden toegekend aan (her)intreders die deelnemen aan scholings- en bemiddelingsprogramma.
* Uitbreiding van taken van arbeidsbureaus op het gebied van scholing en bemiddeling. Actieve begeleiding van met name langdurig werklozen, vrouwen en schoolverlaters richting (her)intreding. De zeggenschap van betrokkenen dient hierbij gewaarborgd te zijn.
* Inbouwen van mogelijkheid om met behoud van dienstverband studie-, opfris- of vormingsverlof te nemen.
* Uitbreiding van zwangerschapsverlof van 12 naar 16 weken; voor alleenstaande moeders tot 32 weken. Invoeren van een 'calamiliteitenverlof', op te nemen door een der verzorgers (bijv. in geval van ziekte van kind).

De regering Lubbers heeft een grootscheepse overheveling van inkomen van uitkeringsgerechtigden en loonafhankelijken naar de winsten en andere kapitaalinkomens tot stand gebracht. Herstel en vernieuwing van de sociale zekerheid moet daarom worden gefinancierd door een omgekeerde 'terugsluisoperatie' van winsten en overheidsbijdragen naar de sociale zekerheid. Daarom stelt de CPN voor:

* Verschuiving van premielasten ten gunste van arbeidsintensieve bedrijven; invoeren van heffing van werkgeverspremies op basis van toegevoegde waarde per werknemer.
* Afschaffing van premiegrenzen volksverzekeringen.

7. Belastingen

De CPN bepleit een belastinghervorming die een eind maakt aan de grote en kleine onrechtvaardigheden die zijn ingebakken in de lastenverdeling van de belastingen. Het uitgangspunt daarbij is dat ieder naar draagkracht (dat wil zeggen in principe naar de hoogte van het eigen inkomen) bijdraagt aan de financiering van gemeenschapsvoorzieningen.
Zolang het individuele recht op arbeid of uitkering nog niet voor iedereen is gerealiseerd moet in het belastingstelsel rekening worden gehouden met faktoren die reële draagkracht vermeerderen of verminderen.
De CPN treedt op voor (a) een ontlasting van kleine- en middeninkomens, (b) een radikale beperking van de hoogste inkomens door progressie in de inkomstenbelasting, (c) afschaffing van de vele belastingprivileges voor de bezittende klassen. Om het belastingstelsel te democratiseren treedt de CPN op voor de volgende maatregelen:

* Verhoging van belastingvrije voet. Afschaffen van belastingvrije voet voor inkomens boven fl. 100.000.- per jaar.
* Intrekken van tweeverdienerswet
* De belastingwetgeving dient geen drempels te bevatten voor de toetreding van vrouwen tot de arbeidsmarkt.
* Het daadwerkelijk progressief maken van de inkomstenbelasting door invoering van toptarieven voor inkomens- en vermogensbelasting tot 90%.
* Tegengaan van oneigenlijk gebruik van diverse ontheffings- en aftrekmogelijkheden. Alle aftrekposten worden aan een plafond gebonden. Op inkomsten uit rente, dividend etc. kunnen geen aftrekposten worden geheven.
* Vermindering van het aandeel van de indirecte belasting door (a) afschaffen van BTW-tarieven op consumptiegoederen waarvan het gebruik in een democratische maatschappij bevorderd moet worden, zoals onderwijsmiddelen en informatiebronnen (boeken en tijdschriften, kranten). Het tarief op bepaalde groepen luxe goederen (bepaalde typen auto's. boten van bepaalde omvang, tweede en derde woningen e.d.) kan worden verhoogd;
(b) afschaffen van BTW-heffingen op noodzakelijke levensmiddelen (voeding, wonen, kleding) en publieke goederen (gas, electra, water)
* Terugdringen van allerlei 'administratietarieven' (bijvoorbeeld administratiekosten bij bevolkingsregister), die meer irritatie over overheidsbureaucratie kosten dan een bijdrage leveren aan de terugdringing van het financieringstekort.
* Invoering van een vermogensbelasting met progressief tarief en voortdurende herwaardering van de vermogensobjecten op basis van een algemene inflatie-index

* Alle belastingen op ondernemingen moeten worden geheven als belasting over zuivere winst. Voor winstbelasting geldt een progressief tarief (met ingebouwde vertraging). Combinatie van voorheffing en selectief belastinguitstel (om het inhalen van belastingachterstand voor bedrijven mogelijk te maken; vooral van belang voor 'jonge ondernemers').
* Het tarief van de vennootschapsbelasting wordt progressief gemaakt naar de omvang van de onderneming. Afschaffing van belastingvrijheid voor alle representatiekosten, ongeacht de hoogte hiervan.
* Invoering van een algemene belasting op kapitaalexport boven een bepaalde grens. Om rentespekulaties tegen te gaan moet de hoogte van deze belasting afhankelijk zijn van het verschil tussen het renteniveau van het exportland en dat van Nederland.
* Honderd procent successierechten boven een bepaalde grens.

8. Overheidsfinanciën

De CPN is van mening dat er een grondige reorganisatie van de overheidsfinanciën nodig is. Dat is nodig (a) om middelen vrij te maken voor maatregelen in de sociale sfeer en (b) om een omvattend werkgelegenheidsprogramma te financieren en (c) om het financieringstekort terug te dringen en de steeds stijgende staatsschulden af te remmen.
De burgerlijke partijen hebben het terugdringen van het financieringstekort tot een van de hoogste politieke geboden verheven. Voor de CPN is beperking van het begrotingstekort geen magisch doel in zichzelf. Natuurlijk moeten de overheidsfinanciën beheersbaar blijven en daarom wil de CPN ook een einde maken aan het 'schuldautomatisme'. Anders gaan de rentelasten en aflossingsverplichtingen een steeds grotere blokkade vormen voor het beleid ter bevordering van economisch herstel en arbeidsverdeling.
De CPN blijft zich verzetten tegen een geforceerde en ongerichte beperking van het financieringstekort, omdat dit steeds weer ten koste gaat van wezenlijke sociale en collectieve voorzieningen. Langs deze weg is het bovendien onmogelijk om het niveau van binnenlandse bestedingen en investeringen in bedrijven ten minste op peil te houden. De CPN treedt juist op voor versterking van de koopkracht en uitbreiding van het niveau van overheidsinvesteringen gericht op drastische vermindering van werkloosheid.
Een progressief beleid moet niet verstrikt raken in de cirkel van toenemende staatsschuld en rentelasten en steeds hogere sociale premies en belastingen. De financiële middelen moeten niet worden binnengehaald door steeds nieuwe staatsleningen waarover rentebetalingen verschuldigd zijn. De staatsschuld wordt nu voor een groot deel gefinancierd uit inkomensdelen van de grote bezitters die niet in de produktie worden geïnvesteerd. Deze bezitters verdienen aan de staatsschuld; en de staatsschuld neemt op haar beurt weer toe omdat de grote bezitters niet in de produktie investeren (of hun kapitaal naar het buitenland exporteren). Daaraan moet een einde komen.

De CPN treedt op voor de volgende maatregelen:

* Beleggingsvoorschriften voor verzekeringsmaatschappijen, credietinstellingen, pensioenfondsen en banken.
* Beperking van kapitaaluitvoer door een algemene belasting op kapitaalexport. Dit is zowel gericht tegen kapitaalvlucht als belastingontduiking door (met name multinationale) ondernemingen.
* Om de last van de staatsschuld voor de belastingbetaler te reduceren moeten de staatsschulden zover mogelijk worden omgezet in langlopende leningen en de renten worden verlaagd. Daarom stelt de CPN voor alle grote banken, verzekerings- en financieringsmaatschappijen alsmede de grote pensioenfondsen tot regelmatige leningen te verplichten. Het rentepeil voor deze leningen moet minstens 2% onder het niveau van de hypotheekrente blijven.

* De geleende middelen moeten zoveel mogelijk worden uitgegeven voor produktieve, economisch gewenste investeringen. Subsidies aan particuliere ondernemingen moeten in principe alleen nog worden gegeven op credietbasis; bij faillissement van gesubsidieerde ondernemingen wordt de staat eerste schuldeiser.
* De verspilling van publieke goederen moet worden teruggedrongen. Besparingen moeten worden gezocht in (a) het verlagen van de defensielasten (b) het bevriezen van de hoogste salarissen en een rigoreuze beperking van representatie-vergoedingen, (c) een kritische zuivering van EG-subsidies (d) krachtige bestrijding van fraude met en ontduiking van belastingen en premies en het elimineren van belasting-privileges.

9. Midden- en kleinbedrijf

De overgrote meerderheid van de Nederlandse midden- en kleinbedrijven moet het hebben van de binnenlandse koopkracht. De afkalving van deze koopkracht door het huidige regeringsbeleid heeft omvangrijke delen van de middenstand in problemen gebracht en geleid tot afbraak van werkgelegenheid in het midden- en kleinbedrijf.
De CPN acht een goed geoutilleerd en fijnmazig netwerk van goederendistributie en dienstverlening onmisbaar voor de ontwikkeling van een bevredigende en rijkgeschakeerde levensstandaard. Bescherming van en steun aan het midden- en kleinbedrijf zijn daarvoor noodzakelijk.
Daarom treedt de CPN op voor de volgende maatregelen:

* Verbeteren van kleinschaligheidstoeslag in investerings- of stimuleringsregelingen; de tienduizenden eenmans/familiebedrijven moeten ook kunnen meeprofiteren van de fiscale maatregelen, die nu voornamelijk aan grote bedrijven ten goede komen.
* Verbeteren van financieringsmogelijkheden en vereenvoudiging van credietprocedures.
* Tegengaan van vestigingen van grootschalige detailhandel (door middel van vergunningen-beleid) ten gunste van vestiging, concentratie en behoud van kleinschalige buurtwinkels en winkels in kleine plaatsen en stadsvernieuwingsgebieden.
* Verbetering van voorlichting, onderzoek en onderwijs ten behoeve van midden- en kleinbedrijf (mede gericht op innovatie en export).
* Vergroten van rol van gemeenten en provincies bij vestiging- en stimuleringsbeleid.
* Een landelijk wettelijk kader voor vergoeding van aantoonbare schade die middenstanders in alle steden lijden ten gevolge van de zeer langdurende uitvoering van openbare werken (rioleringen, wegen bruggen, verkeersmaatregelen etc.).
* De rechts- en inkomenspositie van de meewerkende vrouw in het midden- en kleinbedrijf moet verbeterd worden, door al haar arbeid t.b.v. het bedrijf fiscaal en juridisch mee te laten tellen.

10. Land- en tuinbouw

Landbouwproduktie wordt in onze maatschappij slecht betaald. Daarom nemen grote ondernemingen haar niet zelf ter hand, maar wordt ze overgelaten aan gezinsbedrijven. Die werken goedkoop door onbetaald overwerk van boerengezinnen. Sinds 1960 is het aantal mensen dat in de landbouw werkt meer dan gehalveerd. De netto-inkomens van de boeren lopen sterk uiteen, maar zijn gemiddeld achtergebleven bij de algemene ontwikkeling. De gangbare bedrijfsvoering vergt hoge investeringen. Hierdoor hebben de banken via geldleningen en de voeder- en vleesverwerkende industrie via de kontrakten veel agrariërs in hun greep gekregen.Deze ontwikkelingen hebben weinig overgelaten van het 'vrije ondernemersschap' van de boeren.
Boerenbewegingen zijn opgekomen voor lonende prijzen en maatregelen om een prijsdrukkende overproduktie tegen te gaan. Het landbouwprijsbeleid van de EG is mede door die strijd tot stand gekomen. Door de crisis van de kapitalistische economie komt dit beleid momenteel onder druk te staan. Met de superheffing voor de melkveehouderij wordt een overproduktie afgebouwd die de EG-ministers zelf jarenlang in de hand hebben gewerkt. Doordat tegelijkertijd de melkprijs is bevroren gebeurt dit geheel op kosten van de boeren. In beleidskringen wordt nu gepleit voor een herstel van de 'vrije markt', dat wil zeggen opheffing van de superheffing en tegelijk afbouwen van de prijsbescherming. Een verdere aantasting van het inkomen van de boeren zal hiervan het gevolg zijn.
De CPN vindt dat overschotten moeten worden voorkomen en zeker niet gedumpt mogen worden op de wereldmarkt, omdat dit de ontwikkeling van de landbouw in de derde wereld belemmert. Produktiebeperking moet echter gepaard gaan met verhoging van de landbouwprijzen tot een lonend niveau. In het belang van zwakkere consumentengroepen moet deze verhoging door prijstoeslagen van de EG worden gerealiseerd.
De CPN streeft naar een technisch moderne land- en tuinbouw die zuiniger is met energie en minder belastend voor het milieu. Zij realiseert zich dat maatregelen om dit laatste te bereiken de produktiekosten kunnen verhogen. Deze kostenverhogingen mogen niet op de boeren en tuinders worden afgewenteld, maar moeten door de gemeenschap worden gedragen. De CPN wil:

* Verhoging van de landbouwprijzen (via prijstoeslagen van de EG) zodat ze lonend worden voor een doorsnee bedrijf.
* Een plafonnering van deze prijstoeslagen, zodat inkomensverschillen binnen de land- en tuinbouw worden beperkt.
* Produktiebeperking door niet-verhandelbare contingenten waar dat nodig is om overschotten te voorkomen. Beëindiging van het dumpen van overschotten op de wereldmarkt.
* Voorrang voor middenbedrijven en beginnende boeren.
* Verbetering van de rechtspositie van boerinnen.
* Nationale steun aan het AVEBE-bedrijf, waarvan 10.000 arbeidsplaatsen in en rond de produktie van fabrieksaardappels afhankelijk zijn.
* Maatregelen om energieverbruik en milieubelasting door de landbouw te verminderen. Meer onderzoek naar en experimenten met geïntegreerde landbouw, waarbij boeren in staat worden gesteld een redelijk inkomen te verwerven, zonder dat zij gedwongen zijn roofbouw te plegen op zichzelf en het milieu.
* Het probleem van de zure regen maakt op korte termijn een vermindering van het mestoverschot noodzakelijk. Geen verdere uitbreiding van de intensieve veehouderij en een gelijdelijke vermindering van de omvang van de veestapel. Maatregelen ter vermindering van de mestproduktie mogen niet ten koste gaan van de inkomenspositie van de veehouders.
* Verscherping van normen van welzijn van dieren in intensieve veehouderij.
* Tegengaan van de ontwikkeling waarbij zuivelprodukten in toenemende mate worden vervangen door produkten gemaakt van geïmporteerde, plantaardige grondstoffen. Dit zowel met het oog op de kwaliteit van het voedsel als de positie van de Nederlandse veehouders.
* Democratisering van de procedures bij ruilverkalvelingen. Mogelijkheden benutten om via landinrichtingsplannen belangen van landbouw, natuurbehoud en recreatie te integreren.

11. Milieu

Ruim 4000 gevallen van bodemverontreiniging door chemisch afval, stervende bossen door zure regen, vervuiling van het grondwater door overbemesting. Het zijn slechts enkele voorbeelden van de bedreigingen waaraan onze natuurlijke omgeving bloot staat, Zij maken **duidelijk dat de grenzen die het milieu stelt aan economische aktiviteiten in een aantal gevallen ver is overschreden.**
Het gaat daarbij niet alleen om een Nederlands probleem. Wereldwijd is sprake van een omvangrijke roofbouw op de natuur en milieu en worden de eindige grondstoffenvoorraden in snel tempo opgemaakt. Een groot deel van de schaarse grondstoffen wordt opgeslokt door de wapenwedloop.
Geconfronteerd met de economische schade ten gevolge van de milieuvervuiling en onder druk van de milieubeweging heeft de Nederlandse overheid de afgelopen jaren een aantal wettelijke maatregelen genomen ter bescherming van het milieu. De bescherming van het milieu is onder de huidige produktieverhoudingen nog steeds ondergeschikt aan winstbelangen. Zo is in het kader van de zogenaamde deregulering de milieuwetgeving op belangrijke punten weer uitgehold, omdat deze wetten volgens de ondernemers een belemmering zouden vormen voor economisch herstel. Herstel van werkgelegenheid moet echter niet worden gezocht in ongerichte groei.
Voor de CPN is een effectieve bescherming van het milieu op langere termijn alleen mogelijk wanneer er een einde wordt gemaakt aan de uitbuiting van het milieu omwille van de winst.
De CPN streeft naar een beleid waarin economische doelstellingen en de bescherming van het milieu zijn geïntegreerd. Dit vanuit het besef dat de mens zowel voor zijn fysieke als economische bestaan afhankelijk is van het milieu. Niet het maken van zoveel mogelijk winst staat hierbij voorop, maar de vervulling van maatschappelijke behoeften, rekening houdend met de draagkracht van het milieu,
De CPN treedt daarom op voor:

* Het scheppen van maatschappelijke zinvolle werkgelegenheid, waarbij zuinig wordt omgegaan met het milieu, energie en grondstoffen. Door lastenverschuivingen moet verdere groei van milieu- en energie-intensieve bedrijvigheid worden afgeremd en groei van milieuvriendelijke en energiebesparende werkgelegenheid worden gestimuleerd. Mogelijkheden die nieuwe technieken bieden om milieubelasting te verminderen moeten maximaal worden benut.
* Een integraal milieubeleid, gericht op bescherming van het fysieke milieu, natuurbehoud en zuinig omgaan met grondstoffen en energie. Deze doelstellingen dienen op alle terreinen onderdeel te zijn van het overheidsbeleid. Versterking van de positie van de minister van milieubeheerbeheer als coördinerend bewindspersoon.
* Uitgangspunt van het beleid moet zijn het voorkomen van vervuiling. Consumenten en werknemers moeten worden beschermd tegen blootstelling aan gevaarlijke stoffen. Verzwaring van de toelatingsprocedure in het kader van de Wet Milieugevaarlijke Stoffen. Uitbreiding van de toepassing van de Milieu Effect Rapportage. Invoering van één, integrale milieuvergunning voor bedrijven waarin alle milieu-effecten worden meegenomen.

* Bij sanering wordt uitgegaan van het beginsel 'de vervuiler betaalt'. Heffingen moeten regulerend zijn en bijdragen aan terugdringen van vervuiling. De CPN keert zich tegen de tendens om ter verlichting van de lasten van het bedrijfsleven heffingen af te wentelen op de samenleving, en daarmee op de individuele burger. Afschaffing van zuiveringsheffing voor particuliere huishoudens.
* De chemische industrie wordt collectief aansprakelijk gesteld voor de bodemverontreiniging. Er wordt een fonds gevormd uit een heffing op (basis)-chemicaliën waaruit het opruimen van gif kan worden betaald. Zure regenschade wordt omgeslagen over de vervuilers via een heffing in het kader van de Wet Luchtverontreiniging. Snelle invoering van een wettelijke regeling waarbij bedrijven aansprakelijk worden gesteld voor eventuele milieuschade en verplicht worden gesteld zich hier tegen te verzekeren.
* Krachtige handhaving van de milieuwetgeving en verzwaring van sancties bij overtreding. Opnemen van milieucriminaliteit in Wetboek van Strafrecht. Lagere overheden en milieu-inspecties moeten voldoende middelen krijgen om handhavingstaak waar te kunnen maken.
* Aan bestrijding van zure regen wordt prioriteit gegeven. Doel moet zijn een vermindering van de uitstoot van verzurende stoffen met 50% in vijf jaar en met 75% in 10 jaar. Hiervoor zijn zowel technische als structurele maatregelen nodig.
* Verplichte rookgasontzwaveling voor raffinaderijen. (minimaal dienen hierbij in Nederland dezelfde normen te worden gehanteerd als in de BRD.) Volledige rookgasontzwaveling bij alle electriciteitscentrales die na 1990 nog in gebruik zijn. Daarnaast zijn maatregelen nodig tegen uitstoot van stikstofoxiden.
* Het gebruik van loodvrije benzine en katalysatoren moet op nationaal niveau financieel worden gestimuleerd. Tegelijkertijd dient openbaar vervoer gestimuleerd te worden.
* Vermindering van uitstoot van ammoniak door intensieve veehouderij, door zowel technische maatregelen als door geleidelijke vermindering van de veestapel. Dit als onderdeel van een ander landbouwbeleid waarbij de boer voor handhaving van zijn inkomenspositie geen roofbouw hoeft te plegen op natuur en milieu.
* Afvalbeleid richten op beperking en hergebruik. Aanscherping van de Wet Chemische Afvalstoffen en verplicht stellen van stoffenboekhouding voor bedrijven. Verbod op wegwerpverpakkingen waar retoursystemen beschikbaar zijn. Voor produkten die moeilijk of niet-verwerkbare stoffen bevatten wordt gestreefd naar vervanging door minder schadelijke alternatieven.

* Bij grensoverschrijdende milieuproblemen neemt de Nederlandse regering initiatieven om te komen tot gemeenschappelijke maatregelen door alle betrokkenen. Milieubescherming moet een officiële doelstelling van het EG-beleid worden. EG-richtlijnen dienen voldoende ruimte te laten voor eigen, verdergaande maatregelen. De Nederlandse regering ziet toe op uitvoering van verdragen tegen vervuiling van de Rijn en de Noordzee. Geen dumping van chemisch of radio-actief afval in zee.
* Verbod op export van produkten die in de Nederlandse wetgeving verboden zijn. Nederland ijvert voor een internationale gedragscode voor de handel in gevaarlijke stoffen.
* De bescherming van natuur en milieu, als bestaansvoorwaarde voor de bevolking, wordt mede een doelstelling van de ontwikkelingssamenwerking.

12. Energie

Economische ontwikkeling wordt in belangrijke mate bepaald door de beschikbaarheid van goedkope energie. De controle over de energiebronnen speelt dan ook een belangrijke rol in de internationale machtsstrijd. Op nationaal niveau oefenen olieconcerns als Shell en Esso grote invloed uit op de energievoorziening. Zij beheersen niet alleen een belangrijk deel van de olietoevoer, maar maken ook miljardenwinsten op de winning en distributie van ons aardgas.
Het grootste deel van het energieverbruik bestaat uit fossiele brandstoffen, zoals aardolie, steenkool en aardgas. De voorraden daarvan zijn wel groot, maar niet onuitputtelijk. Bij het huidige verbruik wordt veel energie verspild. In een moderne electriciteitscentrale gaat nog altijd 60% van de brandstof als afvalwarmte verloren. Bovendien levert de verbranding van olie en steenkool veel luchtverontreiniging op. De zure regen die hiervan het gevolg is wordt door de regering aangegrepen als nieuw argument voor de bouw van kerncentrales. Kernenergie in plaats van kolen of olie betekent alleen maat dat het ene milieuprobleem door het andere wordt vervangen. De bouw van kerncentrales leidt tot verdere centralisatie en schaalvergroting van de energievoorziening. Uitvoering van de regeringsplannen voor reorganisatie van de electriciteitsvoorziening zal ertoe leiden dat de provinciale en lokale overheid nog minder zeggenschap krijgt over de energievoorziening. De huidige regering wil meer invloed op tarieven om de industriële grootverbruikers goedkope stroom te kunnen leveren. Of kerncentrales wel zulke goedkope electriciteit kunnen leveren is overigens zeer de vraag. Gevreesd moet worden dat het uiteindelijk de particuliere huishoudens zijn die het gelag voor de industrie moeten betalen.
Energievoorziening is een zaak van maatschappelijk belang die niet onderworpen mag zijn aan het winstbejag van particuliere ondernemingen. Het beleid moet gericht zijn op een veilige en milieuvriendelijke energievoorziening onder democratische controle.
Diverse scenario's laten zien, dat door toepassing van warmte/krachtkoppeling, zon, wind- en waterkracht in een belangrijk deel van de behoefte aan nieuw produktievermogen kan worden voorzien. Kerncentrales zijn niet alleen ongewenst, maar ook onnodig.
De CPN wil daarom:

* Geen nieuwe kerncentrales en sluiting van kerncentrales in Borssele en Dodewaard. Stopzetting deelname aan kweekreactorprojecten Kalkar en Super Phenix.
* Geen centrale bovengrondse of ondergrondse opslag van radio-aktief afval uit kerncentrales. Aparte opslag radio-aktief afval uit ziekenhuizen en laboratoria. Produktie daarvan zoveel mogelijk beperken.
* Stimulering van toepassing warmte/krachtkoppeling en duurzame energie. Aardgas voor WKK-installaties wordt tegen dezelfde prijs geleverd als voor conventionele centrales. Voor stroom die aan het openbare net wordt teruggeleverd wordt een vergoeding betaald van 85% van het officiële tarief.
* Deel van aardgaswinsten benutten voor energiebesparingsprogramma. Verscherping isolatienorm voor nieuwbouw en verhoging subsidies voor isolatie van bestaande woningen. Woningisolatie mag via puntensysteem niet tot huurverhoging leiden.
* Inzet van de steenkool alleen als sluitpost van energievoorziening. Milieuvoorzieningen op basis van best beschikbare technieken. Voortzetting van onderzoek naar schone toepassing van steenkool, inclusief mogelijkheden van ondergrondse vergassing van Nederlandse steenkoolvoorraad.
* Afwijzing van reorganisatieplannen voor electriciteitsvoorziening volgens plannen van SEP en Minister van Aardenne. Geen privatisering maar democratisering. Uitbreiding takenpakket van lokale en regionale distributiebedrijven met energiebesparing en decentrale electriciteitsopwekking. Scheiding tussen grootschalige produktie en regionale distributie van electriciteit. Integratie van distributie van gas, electriciteit en warmte in lokale en regionale energiebedrijven.
* Mogelijkheden van decentrale opwekking moeten uitgangspunt zijn bij planning van grootschalig vermogen.
* Exploitatie van de Nederlandse energievoorraden komt in handen van de gemeenschap. Terugdringen van de gasexport. Resterende gasvoorraad zoveel mogelijk reserveren voor hoogwaardige toepassing in eigen land en in situaties waar andere brandstoffen tot luchtverontreiniging leiden en geen andere alternatieven voorhanden zijn.
* Verlaging gasprijs voor kleinverbruikers.

III. De ruimte om te leven en bewegen

1. Volkshuisvesting en woonlasten

Er is nog steeds woningnood in Nederland. Het aantal woningzoekenden neemt toe, terwijl er minder woningen met betaalbare huren komen, omdat er minder woningwetwoningen worden gebouwd en woningen uit de huursfeer worden gehaald. Zo'n 400.000 mensen, waaronder veel jongeren hebben geen zelfstandige woonruimte. Het woonrecht voor 18-jarigen is een wassen neus. Veel mensen die wel over zelfstandige woonruimte beschikken, wonen onder zodanig slechte omstandigheden, dat andere woonruimte dringend gewenst is. Mensen die hard aan (andere) woonruimte toe zijn, registreren zich vaak niet meer als woningzoekende omdat ze de dure nieuwbouw niet kunnen betalen. Waar nog wel gebouwd wordt, leidt dit onder andere daardoor niet zelden tot leegstand.
'Wonen is een recht', een recht dat door de regering met voeten wordt getreden. Zij probeerde het werkelijke woningtekort te verdoezelen. Zij beschermde speculanten met anti-kraakwetten en trapte woningzoekenden in de hoek door de uitgaven voor volkshuisvesting te drukken. In de meerjaren-bouwprogramma's stijgt het aantal koopwoningen en daalt het aantal betaalbare woningwetwoningen.
De regering wil de volkshuisvesting 'decentraliseren' naar de gemeenten, die hiervoor de beschikking krijgen over een eigen, maar uiterst klein budget. De regering verhoogt jaar op jaar de huren en de prijzen van gas en elektriciteit. Zo wordt de inbreng van particulier kapitaal en speculanten in de volkshuisvesting de hand boven het hoofd gehouden. Daarbij wordt de huursubsidie fors ingekrompen. Mede door de verslechterende inkomenspositie voert dit beleid in toenemende mate naar de heilloze weg van steeds grotere betalingsachterstanden, gasafsluitingen en huisuitzettingen. Bij steeds grotere groepen is het totaal aan woonlasten tussen 30% à 40% van het besteedbaar inkomen.
Het uitgangspunt van volkshuisvesting- en woonlastenbeleid van de CPN is, dat de woningproduktie en -distributie het recht van alle inwoners van Nederland op zelfstandig wonen en vrije vestiging moet waarborgen. Daarbij dient de overheersende invloed van particuliere ondernemers en financiers doorbroken te worden.
De CPN treedt op voor de volgende actiepunten:

* Een planmatige aanpak van de woningbouw. Financiering door het vrijmaken van extra middelen en het vormen van een volkshuisvestingsfonds. Banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen moeten wettelijk worden verplicht een deel van hun vermogen tegen een niet-commercieel tarief te lenen voor sociale woningbouw. Bouwkosten kunnen mede gedrukt worden door (a) afschaffing van het luxe BTW-tarief voor de woningbouw en (b) het bevorderen van samenwerkingsverbanden tussen vakbeweging, woningcorporaties, gemeenten en kleine bouwbedrijven.
* Het bouwprogramma dient nadruk te leggen op de sociale sector (jaarlijks 150.000). Het bouwprogramma dient gevarieerd te zijn, d.w.z. ruimte te bieden voor alternatieve samenlevingsvormen en voor andere, op de woningmarkt sterk achtergestelde groepen, zoals jongere alleenstaanden en ouderen. Het woonrecht voor 18-jarigen moet eindelijk metterdaad worden ingevoerd. Bij nieuwbouw moet een verplicht percentage woningen geschikt zijn voor bewoning door minder-validen.
* Extra aandacht voor garantie van leefbaarheid in groeikernen, waar het aantal woningbouwcontingenten is ingekrompen.
* Uitbreiding van verbeterings- en stadsvernieuwingsprogramma's, uitvoeren van achterstallig onderhoud en een intensieve aanpak van woningisolatie. Achterstallig onderhoud dient niet op bewoners verhaald te worden. Meer geld voor woningcorporaties voor jaarlijks onderhoud van woningen uit hun bezit. Verbod op verkoop van betaalbare woningwetwoningen.
* Gemeentebesturen dienen gestimuleerd te worden om een aktief aanschrijvingsbeleid te voeren. Daarmee dient verslechtering van de woningkwaliteit te worden tegengegaan.
* Wettelijke maatregelen tegen woeker-kamerhuren. Volledige huurbescherming, ook voor kamerbewoners. Effectieve anti-speculatie wetgeving. Een leegstandswet die het gemeenten mogelijk maakt snel tot vordering over te gaan.
* Huurbevriezing en herziening van systematiek van jaarlijkse automatische huurverhoging en huurharmonisatie. Verlaging van aanvangshuren. Meer vrijheid voor corporaties om bij leegstand de huur te kunnen verlagen onder verhoging van rijksbijdragen. De leges-heffing ('geeltje van Gerrit') moet niet worden ingevoerd.
* Het wettelijk vastleggen en verbeteren van huursubsidies. Om betaalbare woningen voor jongeren mogelijk te maken, dient bij deze subsidies geen onderscheid in leeftijd te worden gemaakt.
* Inschrijving als woningzoekenden mogelijk vanaf 16 jaar.
* Stimuleren van gecontroleerde kamerverhuur, kamerverhuur door corporaties dient overal ingang te vinden; ook kamerhuurders moeten voor woonkostentoeslag in aanmerking komen. Meer ruimte voor projecten die vallen onder de werkingssfeer van de 'Stuurgroep Experimentele Volkshuisvesting'.
* Er dient ernst te worden gemaakt met de demokratisering van de volkshuisvesting door de wettelijke voorschriften omtrent overleg met de huurders werkelijk toe te passen.
* Verlagen van aardgasprijs (met 15 ct per m^3) voor kleinverbruikers. Dit is mogelijk door de het overgaan naar het lage BTW-tarief (5% i.p.v. het luxe BTW-tarief van 19%) en door aanwending van aardgaswinsten.

2. Ruimtelijke ordening

Het ruimtelijk beleid is tot nu toe voornamelijk een volgend beleid geweest. De ruimtelijke ontwikkeling wordt voor een belangrijk deel bepaald door economische ontwikkelingen waarop de overheid weinig of geen greep heeft. Momenteel maakt het ruimtelijk beleid een ommekeer door als reactie op een teruglopend inwoneraantal van m.n. de grote steden in het westen. Dit ging gepaard met een uitwaaiering van de stad over het platteland, de suburbanisatie. De woningnood leidde ertoe dat veel mensen de stad verlieten en zich in de regio vestigden. Dit werd mede mogelijk gemaakt door het toenemend autobezit, dat de mensen in staat stelt in principe overal te wonen en in de stad te blijven werken.
De overheid probeerde dit proces aanvankelijk te kanaliseren door het aanwijzen van groeikernen die de overloop uit de steden moesten opvangen. Het ontbreekt de overheid echter aan middelen om ook de economische ontwikkeling te sturen; op de vestigingsplaats van bedrijven kan zij slechts indirecte invloed uitoefenen.
Het gevolg hiervan was dat een scheiding ontstond tussen wonen en werken. Zowel het aantal als de lengte van de verplaatsingen nam snel toe. De steden zijn niet in staat deze verkeersstroom op te vangen met alle problemen van dien. De afnemende bereikbaarheid en aantasting van het leefklimaat werd voor nog meer mensen reden de stad te verlaten. Veel bedrijven verhuizen naar de rand van de stad waar zij makkelijker per auto bereikbaar zijn, hetgeen alleen voor mensen die buiten de stad wonen een voordeel is.De daling van het inwonertal ondermijnt het draagvlak van de stedelijke voorzieningen. Bovendien leidt urbanisatie tot een aantasting en versnippering van de open ruimte.
De CPN wil:

* verbetering van het leefklimaat en meer aandacht voor de eigen kwaliteiten en mogelijkheden van de stad. Integratie van wonen, werken en voorzieningen.
* Optimale benutting van bouwmogelijkheden in de stad zelf, door bebouwing van open gaten, verdichting en bestemmingsaanwijzing. Dit in samenspraak met de bewoners van de bestaande wijken. Stadsuitbreiding zo goed mogelijk laten aansluiten bij bestaande bebouwing.
* Bij keuze woningbouwlocaties rekening houden met natuurwaarden en landschapsstructuur.
* In landelijk gebied woningbouw zoveel mogelijk concentreren in een of enkele woonkernen per gemeente of regio. Terwille van de leefbaarheid van kleine gemeenten moet woningbouw voor eigen bevolking mogelijk blijven.
* Bescherming landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevolle gebieden. Geen oliewinning en pijpleidingen in Waddengebied. Herziening verdrag met West-Duitsland over aanleg Dollarthaven. Geen militaire oefenterreinen in Lauwersmeer. Geen aanleg Markerwaard, maar beheersplan voor open IJsselmeer.

3. Verkeer en vervoer

De toename van het autobezit en de steeds groter wordende afstanden tussen wonen en werken hebben met name in de stedelijke gebieden voor grote problemen gezorgd. Wegen hebben natuur en landschap ernstig aangetast. Aanleg van nog meer wegen leidt slechts tot verplaatsing van files en een vergroting van de verkeersdruk op de steden.
De CPN vindt dat het beleid moet worden gericht op selectiever autogebruik en bevordering van het gebruik van openbaar vervoer en fiets. Daarbij gaat het niet alleen om het treffen van voorzieningen, maar ook om financiële stimulering. Het huidige beleid van bezuinigingen, tariefsverhogingen en verslechtering van dienstverlening jaagt mensen juist de auto in en maakt het openbaar vervoer voor veel mensen onbetaalbaar. Bij bezuinigingen op het openbaar vervoer wordt bovendien voorbijgegaan aan de maatschappelijke kosten van het autoverkeer in de vorm van schade aan natuur en milieu, en aan de extra belasting voor gezondheidszorg, politie en justitie.
De CPN wil daarom:

* Bevordering van het gebruik van openbaar vervoer en fiets. Verlaging tarieven openbaar vervoer. Verbetering kwaliteit door wegnemen knelpunten in infrastructuur, vergroting capaciteit en snelheid.
* Grotere zeggenschap gemeenten en provincies over openbaar vervoer. Binnen de grenzen van afgesproken bedrag mag eigen beleid gevoerd worden op gebied van voorzieningen.
* Zichtbaar maken van kosten autoverkeer en bevordering selectief autogebruik door verschuiving van vaste naar variabele autokosten. Dit mag niet leiden tot een onevenredige lastenverzwaring voor de automobilist.
* Opheffing rijkswegenfonds. Financiering infrastructuur uit algemene middelen, waarbij afweging plaatsvindt in kader totale verkeers- en vervoersbeleid. Geen verdere uitbreiding snelwegennet. Meer geld voor aanleg van veilige fietspaden.
* Bescherming van voetgangers door bevorderen van voetgangersgebieden, woonerven en speelstraten.
* Bij aanschaf van materieel en bouw van stations rekening houden met toegankelijkheid voor gehandicapten; voor blinden en slechtzienden moeten voetgangersoversteekplaatsen d.m.v. geluidssignalen worden aangepast.

IV. Sociaal- culturele voorzieningen

1. Onderwijs

De behoefte aan kwalitatief goed onderwijs dat aansluit bij de ervaring en behoeften van de bevolking, blijkt de laatste jaren steeds duidelijker, vooral ook onder volwassenen. Allerlei vormen van volwassenenonderwijs zijn in hoog tempo opgezet, in veel gevallen op initiatief van mensen zelf. Deze belangstelling komt zowel voort uit emancipatie van verschillende groepen (vrouwen, migranten) als uit nieuwe scholingsbehoeften ten gevolge van de snelle technologische ontwikkeling. De regeringspolitiek hinkt achter deze ontwikkelingen aan. Zij werpt steeds nieuwe financiële drempels op die de deelname aan m.n. het hoger onderwijs en verschillende vormen van volwassenen-educatie afremt en studeren voor mensen uit lagere inkomensgroepen alleen mogelijk maakt op basis van grote financiële offers en risico's. Verhoogde financiële drempels verlagen vooral de kansen van vrouwen en meisjes in het onderwijs (m.n. in het volwassenenonderwijs). Veel voor hen aantrekkelijke projecten en programma-onderdelen zijn onder invloed van de bezuinigingen verdwenen of verschraald (vrouwenstudies). In de regel worden vrouwen het eerst ontslagen en het laatst benoemd tot bijv. directeur van een basisschool. Om te voorko-

men dat vrouwen onevenredig door ontslagen worden gedupeerd, wordt het hoog tijd dat in het onderwijs een quoteringsregeling wordt doorgevoerd.
Diep insnijdende bezuinigingen, dreigen de kwaliteit van het basis- en voortgezet onderwijs te verlagen: verhoging klassegrootte, terugdringing van het aantal vakleerkrachten en onderwijsmogelijkheden in de eigen taal voor migranten, geen extra faciliteiten voor de nieuwe basisschool, grote bezuinigingen op buitengewoon onderwijs. Er wordt bezuinigd op leermethoden en onderwijs -ondersteunende instellingen. Moeizaam ontwikkelde onderwijsvernieuwingen worden teruggedraaid of zijn door de toegenomen werkdruk niet meer te handhaven. Nieuw verworven inzichten kunnen vaak niet meer worden toegepast. Van de werkzame leerkrachten wordt het uiterste gevergd, terwijl het groeiende leger van werkloze leerkrachten moet toezien hoe initiatieven tot taakverlichting en arbeidstijdverkorting worden gefrustreerd.
Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, het emancipatiestreven, veranderingen in technologie en arbeid en de enorme werkloosheid stellen nieuwe eisen aan het onderwijs. Dat moet echter niet leiden tot een groeiende directe bemoeienis van de zijde van de regering of van enkele grote concerns met vorm en inhoud van het onderwijs, zoals dat nu het meest zichtbaar gebeurt in het beroepsonderwijs en op de universiteit. Dit gaat ten koste van de invloed van direct betrokkenen. Het is juist nodig een veelsoortige ontwikkeling van het onderwijs te stimuleren; daarbij moet het oriëntatiepunt niet alleen de arbeidsmarkt zijn, maar vooral ook de eisen die door studerenden en leerkrachten aan de inhoud van het onderwijs gesteld worden. **De drempels om onderwijs te kunnen volgen moeten worden verlaagd. Onderwijs is een recht dat niet mag verworden tot een privilege van diegenen die de enorme studiekosten kunnen betalen.**
Daarom stelt de CPN:

* Er zijn nieuwe investeringen in het onderwijs noodzakelijk om onderwijsvernieuwing een reële kans te geven. De klasseschaal moet omlaag en de huidige, tijdelijk toegewezen, 'boventallig' aangestelde leerkrachten moeten een vaste arbeidsplaats aan de scholen krijgen. Er moeten faciliteiten komen om de basisschool verder te ontwikkelen; daarbij zijn extra middelen nodig voor het onderwijs aan migranten en meisjes. Subsidies voor onderwijsstimulerende en ondersteunende instellingen en projecten moeten worden uitgebreid. De toegankelijkheid van het buitengewoon onderwijs moet worden vergroot. Leerkrachten moeten mogelijkheden krijgen zich in werktijd bij te scholen. Overleg met de onderwijsbonden over hun arbeidsplaatsenplannen kan leiden tot een grootscheepse aanpak van de werkloosheid onder leerkrachten.
* De vernieuwing van het voortgezet onderwijs moet voortvarend worden aangepakt. Voorkomen moet worden dat het voorgezet onderwijs tussentijds niet op basis van een onderwijskundige visie, maar op basis van simpele bezuinigingsmotieven wordt geherstructureerd. Er dient een einde te komen aan het huidige onderwijsstelsel waarin leerlingen geselecteerd worden naar het niveau.
(a) Aansluitend op de basisschool moet de middenschool gestalte krijgen voor alle leerlingen van 12 tot 16 jaar. Daarna dient minimaal een volwaardige beroepsopleiding te zijn gegarandeerd.
(b) Bijzonder onderwijs mag niet ten koste van de bestaande openbare onderwijsvoorzieningen worden gestimuleerd, zoals m.n. in het middelbaar en hoger onderwijs vaak het geval is.
(c) Tegen schoolbesturen die zich schuldig maken aan discriminatie door schending van het recht op respect voor het persoonlijk leven en de persoonlijke levenstijl van leerkrachten, moet door de overheid krachtig worden opgetreden.
(d) Het vredesonderwijs dient op scholen een vaste plaats te krijgen. Roldoorbrekend onderwijs moet een belangrijk deel zijn van het leerplan. Anti-racisme moet een eigenschap zijn van het onderwijs.
* De CPN steunt de ontwikkeling van het onderwijs aan volwassenen, waarbij het uitgangspunt is dat onderwijs en vorming geïntegreerd worden en inhoud en werkwijze aan de doelgroep zijn aangepast. De CPN wil uitbreiding van om-, bij-, en herscholingsprogramma's, met namen voor vrouwen en andere groepen die door een specifieke discriminatie op de arbeidsmarkt zijn benadeeld. De toegankelijkheid van het onderwijs (inclusief het tweede-kans-onderwijs) dient vergroot te worden door een goed stelsel van studiefinanciering.
* Het uitbreiden van een alfabetiseringsprogramma om het analfabetisme van niet-meer leerplichtigen uit te bannen.
* De democratisering van het Hoger Onderwijs moet verder worden doorgezet.
De hiërarchisering van het onderwijsgevend personeel moet worden tegengegaan. a. De S.T.C.-operatie (schaalvergroting, taakverdeling en concentratie) in het HBO mag niet leiden tot afbraak van openbaar onderwijs, evenmin tot vermindering van keuzemogelijkheden voor studenten of een onevenredige bevoordeling van de 'harde' sector. Voor HBO-studenten moet een goede rechtspositieregeling komen gelijk aan WO-studenten.
b. Idee en opzet van de twee-fasen-structuur zijn mislukt. Zelfs de minimale toezeggingen met betrekking tot invoering van de tweede fase zijn nooit waargemaakt. De beknotting van de wetenschappelijke opleiding tot vier jaar moet ongedaan worden gemaakt door het realiseren van een volwaardige tweede-fase opleiding met ruime toegangsmogelijkheden voor studenten uit de eerste fase (de maximale studieduur moet hieraan worden aangepast).
c. De rechtspositie van het jongste wetenschappelijk personeel moet verbeterd worden.
* Verhogingen van school- collegeen inschrijfgelden moeten worden teruggedraaid. De CPN treedt op voor gratis onderwijs. Er moet een rijksgroepsregeling komen voor studerenden waardoor hen een uitkering op bijstandsniveau wordt gegarandeerd, ongeacht inkomen van ouders en partners, leeftijd en opleidingstype. De gelden daarvoor kunnen vrijgemaakt worden uit de Kinderbijslagfondsen, bijdragen van de werkgevers als compensatie voor het wegvallen van de kinderbijslagpremie en overheidsbijdragen. Als overgangsmaatregel dient de mogelijkheid tot studeren met behoud van uitkering verruimd te worden.

Wetenschap

In de afgelopen jaren heeft een sterke centralisatie van de organisatie van wetenschappelijk onderzoek plaatsgevonden. Dit is gepaard gegaan met een burocratisering, waardoor de mogelijkheden voor demokratische controle zijn verminderd in plaats van verruimd.
De CPN streeft naar vrijheid van wetenschap en onafhankelijkheid van wetenschappelijke onderzoekers gekoppeld aan de verplichting tot verantwoording van wetenschappelijk onderzoek, maatschappelijke controle over en beschikbaarheid van onderzoeksresultaten. Wetenschappelijk onderzoek dient in de regel uit de algemene middelen gefinancierd te worden. De overheid stelt de algemene kaders vast voor de richting en ontwikkeling van het wetenschapsbudget: staatspolitieke of commerciële bemoeienis met de directe inhoud van het wetenschappelijk onderzoek moet worden teruggedrongen. Daarom stelt zij voor:

* Versterking van democratische besluitvorming over de aanwending van de algemene middelen en democratische controle op het gebruik door: (a) interne democratisering van wetenschappelijke instellingen en van landelijke wetenschappelijke organen die een rol spelen bij de onderzoeksprogrammering; (b) externe democratische controle dient zich te beperken tot toetsing van de globale verdeling van onderzoeksgelden over de verschillende onderzoeksterreinen, aan algemene maatschappelijke criteria.
* Stimuleren van onderzoek op nu verwaarloosde maatschappelijk gebieden, zoals: methoden van conversie (ombouwen van militaire naar civiele produktie), ontwikkeling van veilige en milieuvriendelijke energiebronnen, wereldvoedselvoorziening en mogelijkheden van effectieve ontwikkelingsamenwerking.
* Verruimen van mogelijkheden voor onderzoek in opdracht van vakbonden, ondernemingsraden, milieuorganisaties, buurtgroepen e.d. onder andere door stimulering van de IMGO's (Instituten voor Maatschappelijk Gericht Onderzoek).
* Streng toezicht op handhaven van waarborgen rondom risico's bij experimenten met recombinant DNA-onderzoek, ook in de industrie.
* Drastische beperking van dierproeven voor het testen van cosmetische en chemische produkten door bevorderen van de huidige alternatieve methodes.

2. Welzijn

Vier jaar kabinetsbeleid, uitgevoerd door Brinkman en van der Reyden, heeft een ware kaalslag in beleid en voorzieningen op het terrein van welzijn tot gevolg gehad. Bezuinigingen op subsidies aan instellingen en rijksbijdragen aan lagere overheden hebben geleid tot sluiting van voorzieningen, inkrimpingen op het personeelsbestand, hogere deelnemersbijdragen (en daardoor minder deelname!) op het terrein van bibliotheekwerk, vormingswerk, sociaal-cultureel werk, kinderopvang en bejaardenverzorging. Pogingen om belangrijke delen van het welzijnswerk (na de bezuinigingen) over te hevelen naar het gemeentefonds zijn, als het aan CDA en VVD ligt, zeker niet van de baan. Het intrekken van de Kaderwet-Welzijn en het in de plaats daarvan presenteren van een volstrekt lege en magere Welzijnswet en een centralistische Zorgwet, alsmede het in werking treden van een wet op de bejaardenoorden, inclusief gecoördineerd bejaardenwerk, die algemeen als onhanteerbaar wordt beschouwd, maakt het debakel van het welzijnsbeleid van het kabinet Lubbers/van Aardenne compleet.
Tegen de verdrukking in proberen deelnemers, werkers en gemeentebestuurders samenhang en afstemming van het beleid en activiteiten op belangrijke terreinen gestalte te geven. Tot die belangrijke terreinen rekenen wij de eerstelijnszorg, de volwasseneneducatie, de vrouwenemancipatie en het werk t.b.v. culturele minderheden. Tal van voorzieningen hebben aktiviteiten op de terreinen ontwikkeld en proberen daarin gezamenlijk tot een aanpak te komen die is afgestemd op de behoefte van de deelnemers.
Het gecoördineerd bejaardenwerk, belangrijkste schakel in de eerste lijnsvoorzieningen t.b.v. bejaarden is samen met de verantwoordelijkheid voor de bejaardenoorden bij de provincies gelegd. In het bibliotheekwerk, van belang voor de volwasseneneducatie, is door de verhoging van het bibliotheekgeld een duidelijke daling van het aantal lezers opgetreden. De kinderopvang, van belang i.v.m. het emancipatiebeleid, was voor een deel al gedecentraliseerd en is nu via een toeslag in de tweeverdienerswet, voor een ander deel in feite geprivatiseerd. Deze voorbeelden geven overduidelijk aan dat zelfs de bescheiden pretenties van het regeringsbeleid teniet worden gedaan door het feitelijk gevoerde beleid.
De CPN is van mening dat de noodzaak van een actief en samenhangend welzijnsbeleid, op rijksniveau eerder groter dan kleiner is geworden. Vrije tijd als gevolg van werkloosheid, emancipatie van grote groepen zoals bejaarden vrouwen en culturele minderheden, de slechte maatschappelijke positie van jongeren en hun grote behoefte om in arbeid, wonen en cultuur een eigen weg te kiezen, en de sluimerende en openlijke onverdraagzaamheid en racistische vooroordelen, dwingt de overheid tot een beleid dat daarop inspeelt, mensen kansen biedt en verder brengt.
Van een regeringsbeleid mag verwacht worden dat het richting geeft, voorwaarden schept en prioriteiten geeft aan terreinen en groepen die gelet op maatschappelijke omstandigheden en ontwikkelingen extra-aandacht en een intensief beleid nodig hebben.
Daarom treedt de CPN op voor de volgende maatregelen:

* Een welzijnswetgeving waarin geregeld wordt op welke terreinen de rijksoverheid verantwoordelijkheid draagt en op welke wijze zij daarvoor aanspreekbaar is voor burgers en lagere overheden in termen van beleidsontwikkeling, toezicht en financiële steun. De CPN vindt dat dit tenminste voor de volgende terreinen zou moeten gelden:
a. Vrouwenemancipatie: gelet op de weerstanden die in delen van de maatschappij hiertegen bestaan waardoor voorzieningen die van belang zijn voor die emancipatie bij decentralisatie in de klem komen. Dat wil concreet zeggen een blijvende rijksverantwoordelijkheid voor kinderopvang, vrouwenhuizen, blijf-van-mijn-lijf- en opvanghuizen en emancipatieprojekten.
b. Volwasseneneducatie: de aanwezigheid van grote groepen mensen die niet of nauwelijks kunnen lezen en schrijven (zowel allochtonen als autochtonen) en mensen die geen andere opleiding hebben dan lagere school, de snelle maatschappelijke en technologische ontwikkeling en de grote betekenis van 2e-kans onderwijs voor vrouwen, maken een intensief en gecoördineerd rijksbeleid noodzakelijk, waarbij t.a.v. de concrete invulling en uitvoering flexibiliteit voor gemeenten en instellingen mogelijk en nodig is. In dit kader is een blijvende rijksverantwoordelijkheid voor bilbliotheekwerk, vormingswerk en activiteiten op het terrein van basiseducatie gewenst.
c. Migrantenbeleid: gelet op de achterstelling waarmee migranten worden geconfronteerd t.a.v. werk, opleiding en culturele voorzieningen en gelet op het grote belang van categorale voorzieningen voor de emancipatie en zelforganisatie van deze groepen, dient de rijksverantwoordelijkheid hiervoor gehandhaafd te blijven. De organisaties van migranten moeten meer bij het beleid worden betrokken, en meer zeggenschap krijgen over hun eigen voorzieningen.
d. Eerstelijnszorg: de CPN ondersteunt het streven in de gezondheidszorg en de bejaardenverzorging om te komen tot versterking van de 1e-lijnsvoorzieningen dicht bij huis op wijks- en buurtniveau en in samenhang daarmee het terugdringen van de intramurale voorzieningen. Om te voorkomen dat dit streven uitloopt op een ordinaire **bezuinigingsoperatie moet een gerichte en samenhangende versterking van eerstelijnsvoorzieningen (maatschappelijk werk, gezinsverzorging, wijkverpleging, huisartsen e.d.) tot stand komen.** Om die versterking over de hele linie te bereiken dient de rijksoverheid daarvoor verantwoordelijkheid te nemen en voorwaarden te scheppen, zoals het garanderen van 24-uurs dienstverlening door het A.M.W. (Alg.Maatsch.Werk), uitbreiding van de gezinsverzorging, het benutten van de AWBZ--financiëring e.d.

* Een financieel beleid waarin de rijksverantwoordelijkheid wordt vertaald in toegankelijkheid (geen of lage retributies) en beschikbaarheid (voldoende gespreide voorzieningen). In dat kader is de CPN voor:

  (a) gratis lidmaatschap bibliotheken t/m 16 jaar; geen verhoging van het overige bibliotheekgeld.

  (b) terugdraaien van de verhoogde retributies in kinderopvang en volwasseneneducatie.

  (c) uitbreiding van het maatschappelijk werk en gezinsverzorging; geen verhoging van retributies.

* Het regeringsbeleid van bezuiniging en decentralisatie heeft ook indirect en direct de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden van welzijnswerkers getroffen.
De wijze waarop minister Brinkman zijn bezuinigingen doorvoerde en gemeenten geconfronteerd worden met kortingen op rijksbijdragen en uitkeringen uit het gemeentefonds heeft tot gevolg gehad dat welzijnswerkers werden behandeld als een post op de begroting: die kun je naar believen kleiner maken.
Het feit dat ook welzijnswerkers werknemers zijn met een arbeidsovereenkomst met een werkgever en alle rechten die daaraan verbonden zijn, wordt in het bezuinigingsbeleid maar al te makkelijk vergeten. Instellingen die voor het toepassen van die rechten afhankelijk zijn van overheidssubsidie komen snel in de problemen als op die subsidie onverhoeds en willekeurig bezuinigd wordt.
Werknemers komen dan in de onaanvaardbare positie dat het afdwingen van hun rechten komt te staan tegenover de nog bestaande werkgelegenheid van anderen. De regering zal er meer en zorgvuldiger zijn beleid moeten baseren op het gegeven dat tienduizenden werknemers en honderden werkgevers verplichtingen t.o.v. elkaar hebben, waar de regering niet zomaar, hetzij rechtstreeks, hetzij via gemeenten, een streep door kan zetten.
Daarnaast worden welzijns- en andere gesubsidieerde sektoren ook nog geconfronteerd met problemen die het gevolg zijn van de wijze waarop de minister van sociale zaken (als verantwoordelijk minister voor de trendvolgers) omspringt met de arbeidstijdverkorting. Een veel te lage herbezetting zet het funktioneren en de continuïteit van instellingen onder ernstige druk. Mede daarom stelt de CPN zich op het standpunt dat arbeidstijdverkorting in de gesubsidieerde sektor gepaard moet gaan met volledige herbezetting.

3. Gezondheidszorg

De CPN treedt op voor een goede kwaliteit en bereikbaarheid van medische en sociale hulpverlening, voor voldoende samenhang tussen de verschillende voorzieningen en voor vernieuwing ervan. Zij richt zich onder andere tegen het zoeken van medische oplossingen voor niet-medische problemen.
Het regeringsbeleid kenmerkt zich door bezuinigingen zonder oog voor schade die wordt aangericht en voor de alternatieven die door betrokkenen zelf worden aangedragen. Met name de versterking van de eerste lijnsvoorzieningen wordt slechts met de mond beleden.
Het is van essentieel belang, dat een verschuiving wordt bevorderd van het genezen van ziektes naar het voorkomen ervan , van de tweede naar de eerste lijn; zoveel mogelijk binnen het huidige budget.
Vanuit de volksgezondheid zelf is dit een vereiste; zo kan ook een echte kostenbeheersing bereikt

worden. Bepaalde voorzieningen dienen daarvoor gestimuleerd te worden, zo nodig met extra financiering. De CPN wil:

* Preventie betekent uiteraard allereerst verbetering van de leef-, woon- en werkomstandigheden van de bevolking en met name van de minder draagkrachtigen. Meer nadruk moet wetenschappelijk onderzoek hebben naar het ontstaan van ziekten - vooral in samenhang met maatschappelijke omstandigheden en naar mogelijke milieu- en gezondheidsbedreigende factoren. Strengere controle en sancties zijn nodig, alsmede een uitbreiding van de arbeidsinspectie.
* Om adekwate hulp te verlenen dienen de eerste lijnsvoorzieningen te worden versterkt. Dat vereist verlaging van het aantal patiënten/cliënten per hulpverlener, uitbreiding en (financiële) ondersteuning van gestructureerde samenwerkingsverbanden in de 1e lijn, tussen 1e en 2e lijn en met sociaal-geneeskundigen (bedrijfs-, verzekerings- en jeugdartsen). De bedrijfsgezondheidszorg dient de gehele beroepsbevolking te bestrijken en onafhankelijker te zijn van de bedrijfsdirecties. De bestaande projecten van vrouwenhulpverlening moeten worden uitgebreid.
* Tweede lijnsvoorzieningen zijn aanvullend op de 1e lijn. Eventuele afbouw dient in de regel plaats te vinden aan de hand van afname van het aantal verwijzingen ten gunste van versterking van de 1e lijn. Kleine ziekenhuizen met een belangrijke plaatselijke of regionale functie dienen behouden te blijven. Alhoewel de verkorting van de opnameduur tot bezuinigingen op ziekenhuizen zou kunnen leiden, moeten vrijkomende middelen eerst worden aangewend voor uitbreiding van het aantal verpleegkundigen (ter compensatie van de toegenomen werkdruk in verband met de intensivering van de zorg in een korter aantal opname-dagen). De ongebreidelde groei van het aantal diagnostische verrichtingen moet worden tegengegaan, en de nieuwbouw van psychiatrische inrichtingen heroverwogen. De voorkeur heeft de bouw van kleinschalige wijkgerichte voorzieningen, zoveel mogelijk voor tijdelijke of semi-ambulante opvang (inclusief deeltijdbehandeling en dagopvang).
* Pogingen vanuit de hulpverlening zelf om tot kwaliteitsverbetering te komen - bijvoorbeeld door praktijkverkleining, betere samenwerking, onderlinge toetsing - verdienen (financiële) steun. De bewaking van de kwaliteit dient gedemocratiseerd te worden. Dat wil zeggen: de zeggenschap van de patiënten dient op verschillende niveau's te worden vergroot. Patiëntenrechten moeten worden versterkt. Het medisch tuchtrecht dient herzien te worden.
  De overheid heeft vooral een voorwaardenscheppende en toezichthoudende taak. Ter verbetering van het toezicht dienen de inspecties versterkt te worden.
* In de komende vier jaar dient een aantal forse stappen gezet te worden in de richting van een volksverzekering tegen ziektekosten, met premie naar draagkracht en zonder eigen risico's of eigen bijdrage.
* De kosten van abortus en overtijdbehandeling moeten in het ziekenfondspakket worden opgenomen.
* Eigen bijdragen die het gebruik van noodzakelijke voorzieningen in de weg staan moeten worden afgeschaft.
* De mogelijkheden en middelen om op plaatselijk niveau een drughulpsverlenings- c.q. ontmoedigingsbeleid te kunnen uitvoeren moeten worden verruimd. Daarbij moet ook ruimte worden geboden voor diverse experimenten onder strikte voorwaarden (zoals heroïneverstrekking op medische indicatie).
* Euthanasie dient niet langer strafbaar te zijn, mits door een arts en onder bepaalde voorwaarden uitgevoerd.
* De arbeidstijden van artsen dienen tot maatschappelijk aanvaardbare proporties te worden teruggebracht; de daarbij behorende salarissen eveneens.
* De gezondheidszorg mag niet worden prijsgegeven aan winstbejag. De bestaande invloed van farmaceutische, medische apparaten- en bouwindustrie dient teruggedrongen te worden. Het uit winstoogmerk opzetten van medische instellingen of praktijken dient te worden tegengegaan.

4. Kunst

De CPN gaat uit van een 'recht op kunst'. Het maken en/of genieten van kunst is een zeer wezenlijke menselijke aktiviteit.
De positie van de kunsten is echter kwetsbaar. Ingeperkt door staatsbemoeienis met de inhoud of overgelaten aan 'het vrije spel der krachten' blijkt dit recht voornamelijk papier.
De overheid heeft de plicht tot een beleid dat de voorwaarden schept waaronder de kunsten zich in vrijheid kunnen ontplooien. De overheid heeft tot taak, niet om de kunsten te sturen maar om ze te stimuleren door ze materieel en immaterieel de ruimte te geven. Er mankeert iets aan een maatschappij waarin de kunst niet bloeit.
In de huidige situatie betekent dit dat de CPN het regeringsbeleid ten aanzien van de kunsten afwijst.

Deze afwijzing richt zich vooral op het in de praktijk laten vallen van de spreidingsgedachte (het accent binnen het beleid verschuift steeds meer naar de Randstad en binnen de Randstad naar de grote instellingen) en op de pleidooien voor topkunst, terwijl de kunstzinnige vorming wordt afgebroken en de regeling voor de beeldende kunst (BKR) wordt gesloopt. Export- of marktwaarde mag nooit een kriterium worden voor subsidiebeleid. De CPN pleit voor:

* Spreiding van kunstinstellingen en -middelen, een grote overheidsaandacht voor de kunstzinnige vorming en het juist uitbouwen van de BKR tot een volwaardige arbeidsvoorziening en het scheppen van dergelijke voorzieningen ook voor de andere scheppende kunstenaars.
* Een kunstenwet.
* Een onderzoek door de overheid naar de relatie tussen arbeidstijdverkorting en mogelijke veranderingen in de plaats van de kunst in het leefpatroon (vrijetijdsbesteding).
* Speciale aandacht aan het scheppen van voorwaarden voor de ontwikkeling van de cultuur van minderheden. Dit vergt een gecoordineerde aanpak van verscheidene ministeries.
* Openstelling van de musea gedurende zeven dagen per week, waarvan om te beginnen één dag gratis, het gratis blijven van het lenen in bibliotheken voor jongeren tot 16 jaar, en de instelling van een fotografiemuseum.
* Tenslotte, maar niet voor het laatst, sluit de CPN zich aan bij de aloude eis van 1% van de rijksbegroting voor de kunsten.

5. Media

Het mediabeleid van de overheid moet samenhangen met het kunstbeleid. Media moeten kunst verspreiden, een platform bieden aan kunstenaars, gezamenlijke projekten aangaan.

* Gelden van kunst- en cultuurbegrotingen moeten kunstenaars ter beschikking worden gesteld als het gaat om werken met of via de kabel. Maar ook in zichzelf moet het mediabeleid samenhangend zijn. Verschillende soorten media (pers, omroep, kabel, enz.) moeten naast elkaar een volwaardig bestaan hebben. o.a. pluriformiteit moet gewaarborgd zijn.
* De CPN kiest voor een krachtig publiek bestel dat democratisch beheerd wordt en toegankelijk is voor alle maatschappelijke groeperingen. Dat betekent dat de NOS binnen het omroepbestel een centraal aandeel moet houden en dat het facilitair bedrijf niet geprivatiseerd mag worden.
* Bij de landelijke omroep moet de demokratische inbreng van kijkers (medezeggenschap in verenigingen), maar ook van de programmamakers (zeggenschap over hun werk) gewaarborgd zijn.
* Lokale en regionale omroep moet gefinancierd worden uit algemene middelen. Toegang tot de kabel mag geen privilege worden van slechts kapitaalkrachtige groepen. Door heffing op commercieel gebruik van de kabel, komen gelden beschikbaar om gebruik van de kabel door allerlei groeperingen ook daadwerkelijk mogelijk te maken.
* De garantie van de vrijheid van meningsuiting is voor een levende demokratie van essentieel belang. Pluriformiteit van pers is daarvoor onmisbaar. De overheid moet daarvoor de voorwaarden scheppen. Daarom pleit de CPN voor een doeltreffender regeling voor steunverlening (door het bedrijfsfonds voor de pers) aan zelfstandige dagbladen, zodat een pluriforme pers zonder afhankelijkheid van de adverteerders mogelijk wordt.

6. Sport en recreatie

De bezuinigingspolitiek van het CDA-VVD-kabinet heeft direkte uitwerking op het bestedingspatroon van werkenden en niet-werkenden. De verdere daling van de koopkracht betekent dat zij minder geld kunnen besteden aan sportbeoefening en recreatie.
Ook de gemeenten worden met een reeks van bezuinigingen en kortingen van regeringszijde geconfronteerd. Zij moeten zich steeds meer inspanningen getroosten om bestaande sportieve en recreatieve voorzieningen op peil te houden.
Het regeringsbeleid is sterk gericht op de topsport. Er wordt aan de amateursport - en de beoefening daarvan in verenigingsverband - niets gedaan. Het is bekend dat de inkomsten van grote aantallen amateursportverenigingen teruglopen als gevolg van de daling van de koopkracht e.d. Andere factoren die een rol spelen zijn toenemende variatie in sportbeoefening, verplaatsingen van speel- en oefenvelden, waarbij verenigingen en gemeenten voor extra uitgaven worden geplaatst.
Bij het ontwikkelen van een beleid op het gebied van sport en recreatie dient rekening te worden gehouden met een verdere verkorting van de arbeidstijd en vervroegde uittreding. Dat betekent dat de mensen over meer vrije tijd zullen gaan beschikken en er dientengevolge in toenemende mate gebruik zal worden gemaakt van voorzieningen. Het zal ook gaan betekenen dat zowel het recreatiepatroon als het recreatiegedrag van de mensen veranderingen zullen ondergaan, waarmee de overheid rekening dient te houden.

De CPN treedt op voor:

* Meer middelen voor actieve sportbeoefening in het onderwijs om dat juist daar de basis gelegd wordt voor een sportieve instelling;
* Ten aanzien van migranten en vrouwen zullen veel grotere financiële bijdragen door het rijk ter beschikking moeten worden gesteld dan op dit moment gebeurt, zowel ten behoeve van sport organisaties die actief een grotere toegankelijkheid willen nastreven als aan personen uit genoemde groepen die eigen organisaties willen oprichten.
* Vrouwen en migranten zijn niet of nauwelijks vertegenwoordigd in beleids- en adviesorganen. Op dit punt zouden de topstructuren van een aantal landelijke organisaties kunnen worden doorbroken als van de kant van de rijksoverheid in adviesorganen e.d. doelbewust vrouwen en migranten worden benoemd.
* Wat er op topsportgebied gebeurt dient gezien te worden als een stimulans voor de amateursportbeoefening. Bestaande voorzieningen (zoals Papendal) en subsidiering van landelijke organisaties dienen niet te worden afgebroken, maar het scheppen van - ook financiële - voorwaarden voor de bevordering van amateursport dient voorop te staan.
* De zelfstandigheid van al deze sportorganisaties en verenigingen is van grote betekenis voor de sport; het vertegenwoordigt een maatschappelijke beweging. Zij is in geen enkel opzicht gebaat met allerlei directieven van de kant van regering/overheid. Geen directieven, maar gelden moeten er komen!
* Ten aanzien van de zogenaamde passieve sport (toeschouwers, supporters) dient van de kant van de rijksoverheid een beleid te worden ontwikkeld dat sportverenigingen op het spoor zet meer verantwoordelijkheid te nemen voor begeleiding van de eigen supporterschare.
  Te vaak nog wordt immers een beroep op de overheid gedaan die amper meer te bieden heeft dan de inzet van politie. Het vergroten van de service aan toeschouwers, het serieus nemen van en het onderdak bieden aan supportersverenigingen en bijvoorbeeld uitbreiding van het aantal zitplaatsen in stadions lijken effectievere bijdragen aan het terugdringen van vandalisme e.d.
* Een actieve bestrijding van illegale lotto en toto omdat deze inkomstenderving bij sportverenigingen in de hand werken.
* Internationale sportevenementen dienen te worden bevorderd. Zij kunnen een rol spelen om internationale contacten te bevorderen die bijdragen aan internationale verstandhouding.
* De regering moet middelen beschikbaar blijven stellen voor recreatiegebieden en openluchtrecreatie
* Er is een prijsbeschikking nodig om tarieven op campings in de hand te houden en versterking van de rechtspositie van recreant tegenover campinghouder.

7. Ereschuld

Geen aantasting van de positie van verzetsdeelnemers en vervolgingsslachtoffers

In 1985 is veel aandacht gegeven aan het feit dat veertig jaar geleden Nederland werd bevrijd van het fascisme. In die herdenking kwamen de historische ervaringen en de betekenis daarvan voor heden en toekomst samen. Waakzaamheid en strijdbaarheid tegen fascisme, racisme en anti-semitisme is niet te verdelen in vroeger en nu.
De wijze waarop wij de verworvenheden uit het verleden hoog houden is tevens een graadmeter voor de waakzaamheid en strijdbaarheid in het heden.
De Nederlandse samenleving heeft zich bij herhaling en principieel verplicht tot een bijzondere solidariteit en ereschuld ten opzichte van hen die het verzet tegen, en de vervolging door het fascisme overleefden. De regelingen die in dat kader in een lange reeks van jaren tot stand zijn gekomen worden door de CPN beschouwd als een inlossing van die ereschuld, die verder verbeterd moet worden en zeker nietgetroffen mogen worden door enghartigheid en bezuingingspolitiek.
De CPN treedt daarom op voor:

* gelijkberechtiging van vrouwen in de Wet Uitkeringen Vervolgingsslachtoffers en de Wet Uitkeringen Burger-Oorlogsslachtoffers.
* erkenning en honorering van homosexualiteit als vervolgingsgrond.
* het verhinderen van pogingen om de wetten voor oorlogsgetroffenen op grond van willekeurige criteria af te sluiten voor toekomstige gerechtigden (2e generatie, 64-plussers).
* blijvende erkenning van het bijzondere karakter van de wetten voor oorlogsslachtoffers.
* het volledig recht doen aan de geest van de wetten: het verzekeren van een materieel bestaan voor iedereen die direkt of indirekt schade heeft opgelopen ten gevolge van verzet tegen of vervolging door het fascisme tijdens de Tweede Wereldoorlog.

V. Democratische vernieuwing

1. Parlementaire democratie onder druk

De parlementaire democratie staat onder druk. Zelden is het contrast tussen woorden en daden als het gaat om de parlementaire democratie zo groot geweest als in de afgelopen regeringsperiode. Het kabinet Lubbers en de fracties van CDA en VVD verlaagden het parlement maar al te vaak tot een orgaan dat dienst doet als legitimatie voor drastische aantasting van rechten en voorzieningen.
Ingrijpende beslissingen met zware financiële gevolgen werden in feite door een klein groepje genomen, ongecontroleerd door werknemers en parlement. Het parlement werd misleid en de betrokken minister weigert af te treden. Vervolgens werden de uitkomsten van de Brede Maatschappelijke Diskussie over kerncentrales genegeerd, commissies gepasseerd en in een klein CDA-onderonsje zowel de bouw van kerncentrales als opslag van afval 'geregeld'.
Aan acties en meningsvorming buiten de kamer laat het kabinet zich vrijwel niets gelegen liggen. Een massale vredesbeweging, het optreden van de vakbeweging, een meerderheid tegen kernenergie tijdens de Brede Maatschappelijke Diskussie: in de ogen van het kabinet Lubbers legt dat geen gewicht in de schaal. Overleg met maatschappelijke organisaties werde vervangen door 'snelle' besluitvorming op basis vanadviezen van technocratische clubs als de commissie Wagner.
Tegelijkertijd is het zonneklaar, dat het parlement nauwelijks greep heeft op maatschappelijke ontwikkelingen. De RSV-enquête was vooral in dat opzicht onthullend. Met name de grote bedrijven vormen ondemocratische machtscentra die hun wil vaak kunnen doorzetten en sterke invloed hebben op delen van het staatsapparaat. De machtspositie van grote bedrijven is in de afgelopen jaren door Lubbers c.s. versterkt. Onder het mom van 'deregulering' en 'privatisering' werden democratische controlemogelijkheden uitgehold. De CPN vindt dat deze ontwikkeling een halt moet worden toegeroepen. De beperkingen van de huidige parlementaire democratie kunnen alleen doorbroken worden door een verdergaande democratisering van het staatsbestuur, niet door een uitholling van deze parlementairte democratie.

2. Uitbreiding en uitwerking van grondrechten

Dat vereist in de eerste plaats een uitbreiding en uitwerking van de grondrechten. Dat is van belang om de bewegingsruimte van de vakbeweging en andere sociale bewegingen te garanderen, rechten van migranten en andere minderheden uit te breiden en de rechten van het individu tegenover de staat te versterken.
De CPN treedt daarom op voor de volgende maatregelen:

* Intrekken van wetsvoorstellen die erop gericht zijn het stakingsrecht voor ambtenaren te beknotten. Uitgangspunt van de CPN is een onverkort stakingsrecht, zowel voor de particuliere als de overheidssector.
* Actief en passief kiesrecht voor alle ingezetenen, ook indien zij de Nederlandse nationaliteit niet bezitten. Als voorwaarde dient een minimale verblijfsduur van drie jaar te gelden; uitgesloten zijn zij die in buitenlandse overheidsdiensten werkzaam zijn.
* Afschaffen van de mogelijkheid om het kiesrecht te ontnemen aan totaalweigeraars, gedetineerden en mensen met TBR.
* Geen halfslachtige discriminatiewetgeving, maar konsekwente

toepassing en uitvoering van de betreffende grondwettelijke bepalingen: (a) verscherpte toepassing en waar nodig verbetering van de wetgeving op grond waarvan racistische organisaties verboden en ontbonden kunnen worden; (b) bestrijden en strafbaar stellen van discriminatie op grond van seksuele praktijk(ook binnen instellingen van het bijzonder onderwijs).

* Het recht op privacy, d.w.z. de eerbiediging van de persoonlijke levensfeer en de onschendbaarheid van het menselijk lichaam dienen gegarandeerd te worden door: (a) stopzetting van de betuttelende controle en bemoeienis met privacy van mensen met een sociale uitkering. Intrekking van regelingen die een dergelijke betutteling met zich meebrengen. (b) Op korte termijn invoeren van een wet op de privacy. Geen centrale persoonsregistratie of invoering van een persoonsnummer. Recht van controle van individuen bij gegevensbestanden. Invoering van een vergunningenstelsel voor persoonsregister. (c) Wettelijke regeling ter bescherming tegen seksueel geweld en misbruik. (d) Gegarandeerde rechtsbescherming tegen gedwongen psychiatrische opname en behandeling.

3. Versterking van positie van het parlement

De CPN streeft naar versterking van de centrale positie van het parlement als het gaat om beslissingen, die de algemene, sociale en economische ontwikkeling betreffen. Daarnaast is ook versterking van de democratische controle op uitvoerende staatsorganen vereist om te voorkomen dat deze organen de taken van de gekozen organen overnemen of blokkeren. Daarom wil de CPN:

* Meer faciliteiten voor ondersteuning van de fracties.
* Uitbreiding van zelfstandige controle-mogelijkheden voor het parlement, met name het toekennen van meer taken en bevoegdheden aan de Algemene Rekenkamer.
* Instelling van externe adviesraden die direct aan de Kamer adviseren.
* Toekenning van initiatiefrecht op parlementaire enquête aan een gekwalificeerde minderheid.
* Invoering van een formatie-statuut, waarin onder andere wordt geregeld dat de Tweede Kamer een kabinets(in)formateur aanwijst.
* Bescherming van het kiesstelsel en het systeem van evenredige vertegenwoordiging zonder kiesdrempels; het scheppen van gelijke mogelijkheden voor politieke partijen om hun standpunten te ontwikkelen en in de openbaarheid tot uitdrukking te brengen; het bevorderen van een democratisch politiek klimaat waardoor een gelijkwaardige competitie van partijen ook en met name tijdens de verkiezingsstrijd mogelijk wordt.

4. Versterking lokale democratie

De gemeenten en provincies zijn door het gevoerde regeringsbeleid danig in de tang genomen. Veel gevolgen van dat beleid kwamen op het bordje van gemeente- en provinciebesturen terecht. Daarnaast verslechterde de financiële positie van gemeenten en provincies door kortingen op de uitkeringen uit gemeente- en provinciefonds en op doeluitkeringen en rijksbijdragen. Daardoor lopen gemeenten en provincies het gevaar hun geloofwaardigheid als volwaardige demokratische bestuurslagen te verliezen. De eigen beleidsruimte neemt af, de dwang om mee te werken aan de uitvoering van het regeringsbeleid neemt toe en tegelijkertijd doet de bevolking steeds vaker een beroep op het lokale bestuur om hun belangen te behartigen.
Er is sprake van een sterke stijging in het aantal kwijtscheldingen van gemeentelijke belastingen en een toenemend beroep op allerlei gemeentelijke fondsen om financieel bij te springen.De explosieve stijging van het aantal mensen in de bijstandswet (waarvan de kosten voor 10% voor rekening van de gemeenten komen) hebben de gemeenten voor enorme extra-kosten van enige honderden miljoenen geplaatst.
Ook zulke uiteenlopende zaken als de voordeurdelersmaatregel, de geringe herbezetting bij arbeidstijdverkorting voor ambtenaren, het gemeentelijk aandeel in de kosten van het opruimen van chemisch afval in de bodem en de bezuiniging op bijdragen voor stadsvernieuwing en groot-onderhoud van woningen zijn alle voorbeelden van de manier waarop het regeringsbeleid gemeenten en provincies voor het blok zet.
In een aantal gevallen hebben zij daarop gereageerd door tarieven en belastingen te verhogen om op die wijze hun begrotingsproblemen op te lossen. In de praktijk betekent dat echter dat de bevolking uiteindelijk voor de problemen opdraait. Daarnaast heeft de regering en de zittende meerderheid in de Tweede Kamer gemeend door te moeten gaan met het beleid van grootscheepse gemeentelijke herindeling. In de praktijk betekent dat een enorme ingreep (en niet zelden ontwrichting) in het gemeentelijk apparaat en een verzwaring van de lasten voor de bevolking door verhoging van tarieven en belastingen, terwijl het democratisch gehalte niet aanwijsbaar toeneemt.
De CPN treedt op voor:

* Een duidelijke taakverdeling tussen Rijk, provincies en gemeenten waarbij decentralisatie van bevoegdheden en financiële middelen uitgangspunt is. Daar waar op grond van heldere criteria gekozen wordt voor een centrale verantwoordelijkheid op Rijksniveau, dient dat vertaald te worden in voldoende financiële middelen om die verantwoordelijkheid waar te maken (geen rijksbeleid op kosten van gemeenten en provincies).
* Verhoging van de algemene uitkering uit het gemeente- en provinciefonds, waarin tenminste de feitelijke kostenontwikkeling is opgenomen, en waarbij de verdeling zo goed mogelijk wordt gebaseerd op de problemen per gemeente c.q. provincie.
* Doeluitkeringen voor met name het onderwijs moeten voldoende zijn om de werkelijke kosten te vergoeden.
* Volledige compensatie van het gemeentelijk aandeel in de bijstandskosten.
* Verruiming van de mogelijkheden voor gemeenten om een eigen vrijstellings- en kwijtscheldingsbeleid t.a.v. tarieven en belastingen te voeren.
* Nutsbedrijven zijn geen melkkoeien om het bezuinigingsbeleid van de regering mee op te vangen; tarieven moeten gebaseerd zijn op de werkelijke exploitatiekosten.
* Afschaffing van het gemeentelijk aandeel in de kosten van het opruimen van chemisch afval in de bodem(zowel het drempelbedrag als het percentage).
* Voldoende financiële bijdragen van het Rijk om een actief en krachtig stadsvernieuwings- en woningonderhoudsprogramma uit te voeren.
* Stopzetting van het grootscheepse gemeentelijk herindelingsbeleid. Alleen herindeling waar deze bijdraagt aan het oplossen van concrete knelpunten.
* Volledige toerusting van de nieuwe provincie Flevoland wat betreft financiële middelen, bevoegdheden en personeel overeenkomstig de positie van de overige provincies.
* Grotere invloed voor gemeenteraden en provinciale staten op de benoeming van burgemeesters en commissarissen der koningin, gericht op het uiteindelijk verkiezen van burgemeesters en voorzitters van Gedeputeerde Staten door Gemeenteraden, resp. Provinciale Staten.

5. Democratisering van overheidsinstellingen

Vergroting van de politieke democratie vereist interne democratisering van de uitvoerende staatsorganen. Dat is nodig om de zeggenschapsrechten van de werkers bij deze organen te garanderen en om de politiek en maatschappelijk eenzijdige samenstelling van de betreffende instellingen te doorbreken.
De overheid is immers in toenemende mate een netwerk van bureaucratieën geworden met ondoorzichtige besluitvorming. De parlementaire organen staan naar verhouding zwak tegenover regering of bestuur en tegenover het ambtenarenapparaat.
De bestaande machtsverhoudingen hebben als gevolg, dat bepaalde bevolkingsgroepen en politieke stromingen sterk ondervertegenwoordigd zijn in verschillende staatsorganen, met name in hoge functies in het bestuursapparaat.
De feitelijke mogelijkheden om deel te nemen aan het politieke gebeuren zijn niet voor allen gelijk. De bestaande arbeids- en rolverdeling, de door mannen beheerste politieke omgangsvormen en structuren perken de mogelijkheden voor vrouwen in.
De dominante witte cultuur vormt voor migranten een grote belemmering. Diverse overheidsorganen worden nog steeds beheerst door conservatieve elite-culturen en worden hoofdzakelijk bemand in plaats van bemenst.
Daarom treedt de CPN op voor:

* Interne democratisering van uitvoerende staatsorganen, onder andere door een aanzienlijke verruiming van bevoegdheden en taken van medezeggenschaps- en dienstencommissies.
* Een zodanige verandering van het personeelsbeleid, dat een pluriforme samenstelling gewaarborgd is. Dat vereist in elk geval: (a Maatregelen gericht op het doorbreken van de huidige discriminatie in aanstellings- en bevorderingsbeleid. (b) Maatregelen om gelijke vertegenwoordigin van mannen en vrouwen in overheidsorganen te bewerkstelligen. (c)Het lidmaatschap van democratische organisaties is geen rede om mensen uit overheidsdienst te weren.
* Benoeming in sleutelfuncties dient door democratisch gekozen organen plaats te vinden.
* Versterking van parlementaire controle op de BVD en de politieke inlichtingendiensten van Rijks- en Gemeentepolitie en inperking van hun autonoom optreden.
* Versterking van de democratische controle op en de interne democratisering van leger en politie Onafhankelijke vakbonden mogen niet belemmerd worden in de uitoefening van hun rechten. Ook op de kazerne dient vrijheid van meningsuiting en organisatie gegarandeerd te zijn; het tuchtrecht dient in vredestijd te worden afgeschaft.

6. Justitie en politie

Voor de CPN is de zorg voor de rechtshandhaving een vitaal onderdeel van het maatschappelijk bestel. De rechtspleging moet zodanig zijn ingericht dat de rechten die de wet aan de burgers toekent geen loze kreten blijken, maar daadwerkelijk kunnen worden geëffectueerd. Ook de strafrechtpleging dient in het teken te staa van de bescherming van leven en welzijn van de burgers. Daarom mag de criminaliteitsbestrijding nooit wapens kiezen die zich uiteindelijk tegen die burgers kunnen keren. De rechtspositie van verdachten en gedetineerden mag niet worden aangetast, en behoeft op vele punten verbetering. Buitenstrafrechtelijke middelen ter beteugeling van de criminaliteit verdienen principieel de voorkeur. Democratische controle op en democratisering van de verhoudingen in de politieorganisatie dienen met voorrang te worden aangepakt.
De criminaliteit is de laatste jaren schrikbarend gestegen. Dat geldt zowel voor de zichtbare 'kleine' criminaliteit (straatdiefstallen, vandalisme e.d.) als voor de meestal onzichtbare 'grote' criminaliteit (d.w.z. diefstal, fraude en machtsmisbruik op grote schaal). Het terugdringen van wetsovertredingen op grote schaal vereist natuurlijk in de eerste plaats een beleid dat belangrijke oorzaken van crimineel gedrag wegneemt of vermindert, zoals het bestaan van ongecontroleerde machtscentra en -posities, gaten in de belastingwetgeving, (jeugd)werkloosheid, te lage uitkeringen. Want ook voor wetsovertredingen geldt, dat voorkomen beter is dan genezen.
Crimineel gedrag moet echter ook als zodanig worden bestreden.
De CPN hecht zelf geen waarde aan het simplistisch geloof, dat de huidige criminaliteit alleen of voornamelijk bestreden kan worden door nog een paar blikken agenten en rechters open te trekken, de straffen hoger te maken en meer gevangenissen te bouwen.
De CPN stelt voor:

* Vereenvoudiging van de wetgeving zonder afbraak van de rechtsbescherming.
* De rechterlijke macht moet in kwalitatief en kwantitatief opzicht op peil worden gehouden. Terugdringen van overbelasting van rechterlijke macht. De efficiency van de rechtspleging kan aanzienlijk worden verhoogd. Procedures dienen waar mogelijk te worden geconcentreerd en vereenvoudigd, zonder dat dit ten koste gaat van de rechtspositie van de burger.
* Om de grote fraude tegen te gaan moeten preventieve maatregelen worden genomen in de sfeer van het fiscale en vennootschapsrecht. Op de richting die is ingeslagen met de wet keten-aansprakelijkheid en de overige (misbruik)wetgeving moet worden verder gegaan (o.a. regeling van persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders van BV's)
* Verbetering van voorlichting over rechtspleging. Geen verdere afbraak van het systeem van gefinancierde rechtshulp. Afschaffing van verplichte eigen bijdrage voor alle rechthulpzoekenden. Aanspraak op rechtshulp moet worden uitgebreid tot migranten (met of zonder geldige verblijfsvergunning).
* Voorzieningen om de kwaliteit van de tolken in het strafproces te garanderen.
* De rol van het strafrecht dient zo beperkt mogelijk te blijven. De aanbevelingen van de commissie-Roethof m.b.t. 'kleine criminaliteit' zijn in dit verband van groot belang.
* Verbetering van de positie van het slachtoffer van misdrijven door betere voorlichting en begeleiding door justitiële organen en verruiming van het schadefonds geweldsmisdrijven. De rechten van de verdachte mogen evenwel niet worden aangetast.
* Tegengaan van uitholling van de waarborgen in het strafproces en van de rechten van verdachte en verdediging; daarom grote terughoudendheid met het toelaten van anonieme getuigenverklaringen.
* Versterking van rechtspositie van degene om wiens uitlevering wordt gevraagd of wiens strafvervolging c.q. strafexecutie in Nederland wordt voortgezet.
* Terugdringen van de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf door het uitbreiden van de bestaande mogelijkheden voor de toepassing van alternatieve straffen (dienstverlening)
* Verbetering van rechtspositie van gedetineerden (zowel van hen die voorlopig gehecht zijn als van hen die hun straf ondergaan), evenals die van psychiatrische patiënten en van hen op wie de TBR-maatregel is toegepast; met name op het punt van de privacy en de vrijheid van vereniging en vergadering.
* Afschaffing van de praktijk om de voorlopige hechtenis te doen ondergaan op politiebureaus i.p.v. in Huizen van Bewaring.
* Geen verdere uitbreiding van het cellenbestand in gevangenissen zolang de noodzaak daartoe niet onomstotelijk vast komt te staan. Eventuele tekorten aan gevangeniscapaciteit niet opvangen door bouw van massale gevangenedepots, maar bij voorkeur m.b.v. kleine inrichtingen.
* Meer ruimte voor reclassering om daadwerkelijk op te komen voor belangen van haar cliënten.
* Misdaadpreventie is van groot belang. De 'kleine criminaliteit' moet bestreden worden teneinde de feitelijke veiligheid van brugers te versterken. Door zorgvuldige voorlichting dient te worden gewaakt voor overtrokken beeldvorming m.b.t. omvang en ernst van de criminaliteit.
* Terugdringen van overbelasting van de politie. Niet in de eerste plaats door het opvoeren van de sterkte; door verbetering van opleiding, interne organisatie en werkwijze van de politie kan meer tijd worden besteed aan preventie en opsporing van strafbare feiten en aan de dienstverlenende taak.
* Verbetering van opleiding en begeleiding van agenten die met straatsurveillance zijn belast. Het instituut van de 'wijkagent' moet waar mogelijk worden uitgebouwd en beter in de politieorganisatie te worden geintegreerd.
* Tegengaan van optreden van zogenaamde 'burgerwachten'.
* Verscherping van opsporings- en vervolgingsbeleid t.a.v. organisaties die aanzetten tot rassenhaat.

VI. Een samenleving zonder discriminatie

1. Tegen discriminatie

Bestrijding van racisme, fascisme, anti-semitisme,seksime en homo-haat is een wezenlijk onderdeel van elke democratische politiek, en in het bijzonder van de communistische politiek. In onze samenleving worden nog steeds groepen mensen gediscrimineerd en achtergesteld op grond van hun werkelijke of denkbeeldige verschillen in huidskleur, nationaliteit, etnisch-culturele gewoonten, geslacht of seksuele praktijken. Dat is in strijd met de meest elementaire mensenrechten. Onverdraagzaamheid, discriminatie en superioriteitsdenken moet door het overheidsbeleid krachtig worden bestreden. Het regeringsbeleid moet met name uiting geven aan de gelijkwaardigheid van alle in Nederland verblijvende burgers door het afschaffen van de bestaande rechtsongelijkheid en het opheffen van de sociaal-economische achterstelling van migranten.

2. Gelijke rechten

* Het actief en passief kiesrecht voor migranten bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1986 zal ook moeten gaan gelden voor verkiezingen voor Provinciale Staten en Tweede Kamer.

Bestrijding van georganiseerde vormen van racisme moet samengaan met maatregelen die ingaan tegen achterstelling van migranten op sociaal-economisch terrein, onderwijs en welzijn , zoals die door het huidige regeringsbeleid in stand wordt gehouden. Voor niet-Nederlanders discriminerende bepalingen in wet en regelgeving zullen op korte termijn moeten worden geschrapt:

* Afschaffing van 1 novemberwet
* In de sociale wetgeving moeten alle bepalingen die discriminerend werken t.o.v. migranten verwijderd worden. Dit geldt met name voor de toepassing van de Algemene Bijstandswet, maar ook voor WWV, volksverzekeringen, en het recht op een eenmalige uitkering (waarbij geen rekening wordt gehouden met kinderen die in het buitenland onderhouden worden). Geen invoering van het woonlandbeginsel, d.w.z. uitkeringen moeten bepaald worden o.g.v. de levensstandaard van het land waarin men werkt, of gewerkt heeft.

* Het welzijns- en onderwijsbeleid moet uitgaan van respect voor de eigen cultuur en identiteit van verschillende groepen migranten. Categorale welzijnsvoorzieningen die door de verschillende groepen migranten zijn opgezet, hebben bestaansrecht naast de algemene voorzieningen (die meer toegankelijk gemaakt moeten worden). Onderwijs in eigen taal en cultuur moet niet worden beperkt maar uitgebreid tot alle vormen van basis en middelbaar onderwijs en georganiseerd voor álle in Nederland aangewezen migranten. De faciliteiten voor scholen met een hoog percentage migrantenkinderen moeten daarbij worden uitgebreid.
Buitenlandse jongeren dienen een zelfstandig recht op een studiebeurs te hebben. Erkenning van gelijkwaardige buitenlandse diploma's.
Het huidige vreemdelingenbeleid vormt een belangrijke barrière voor het versterken van de rechtspositie van de niet-Nederlanders, omdat daarin de ongelijkheid van Nederlanders en niet-Nederlanders is vastgelegd. Niet nationaliteit maar ingezetenschap zou doorslaggevend moeten zijn voor het verkrijgen van in de grondwet vastgelegde rechten. Migranten die duurzaam in Nederland verblijven (langer dan 3 jaar), zouden dezelfde rechten moeten worden toebedeeld als Nederlanders. Het verblijf in Nederland dient niet afhankelijk te worden gemaakt van werk, inkomen, een verdienende partner of ouder; jongeren vanaf 16 jaar en gehuwde vrouwen hebben recht op een zelfstandige verblijfsvergunning. Aan de jacht op illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen dient een einde te worden gemaakt; de legitimatieplicht voor buitenlanders op straat moet worden afgeschaft.
Buitenlanders zonder verblijfsvergunning hebben recht op een juridisch zorgvuldige behandeling; zolang de aanvraag van een verblijfsvergunning in behandeling is, dient geen uitzetting plaats te vinden tot dat alle procedures zijn afgehandeld. De taken van de vreemdelingendienst moet zover mogelijk worden overgedragen aan de gemeentelijke diensten.

* Door de uitzichtsloze positie waarin vele migranten verkeren en het racisme is de behoefte aan remigratie (terugkeer) versterkt. Voorop moet staan dat de positie van migranten hier moet worden verbeterd. Geld uit de pot van het minderhedenbeleid moet dan ook niet gebruikt worden voor remigratie-faciliteiten. Remigratie moet een volstrekt vrijwillige keuze zijn. Het recht op terugkeer voor migranten moet in de sociale wetgeving verankerd worden, zodat ouderen op basis van hun uitkering kunnen terugkeren naar hun land van herkomst, en jongeren in staat worden gesteld aan werkgelegenheidsprojecten in het land van herkomst deel te nemen. Omdat remigratie vaak grote risico's met zich meebrengt, moet het gedurende 5 jaar mogelijk blijven naar Nederland terug te gaan

3. Vluchtelingenbeleid

* Het internationale vluchtelingenprobleem is van een zodanige omvang dat Nederland zich niet aan zijn verantwoordelijkheid kan onttrekken. De Nederlandse regering moet zich actiever opstellen t.a.v. het vluchtelingenprobleem. Politiek vervolgde en bedreigde mensen hebben recht op een tegemoetkomende houding in plaats van een argwanende en bureaucratische. Nederland moet de verplichtingen die voortvloeien uit het internationale vluchtelingenverdrag nakomen.
Nederland dient VN-standpunten te volgen. Geen bed-brood-bad-regeling voor categorieën vluchtelingen en geen beperking van het asielrecht. Vervolging wegens homoseksualiteit moet erkend worden als grond voor het verkrijgen van de vluchtelingenstatus.

4. Bestrijding van racisme

De CPN is voor een actieve bestrijding van elke vorm van racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat. Zij pleit voor een verscherpte toepassing en waar nodig verbetering van de wetgeving om een effectief optreden tegen georganiseerde en ongeorganiseerde vormen van racisme mogelijk te maken. De CPN zet zich in voor de vorming van coalities van partijen, organisaties en personen tegen hedendaagse vormen van racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat. Zij doet dit in nauwe samenwerking met de democratische organisaties van buitenlanders. De CPN stelt voor:

* Verbod en ontbinding van organisaties die systematisch racistische propaganda verspreiden en racisme stimuleren (zoals Centrumpartij, de Centrumdemocraten).

* Om racisme te bestrijden is een voortdurend en effectief opsporings- en vervolgingsbeleid van het justitieel apparaat noodzakelijk. Groepen en organisaties, optredend namens een belanghebbende, moeten aangifte kunnen doen. Onafhankelijke meldpunten kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. Politiekorpsen moeten voorwaarden scheppen voor een zorgvuldige behandeling vaan aangiften.

* Mensen die zich bij uitoefening van hun funktie duidelijk discriminerend uitlaten of zo optreden, dienen uit de overheidsdienst te worden geweerd.

* Steun aan initiatieven ter bestrijding van racisme, opgezet door democratische migrantenorganisaties, buurtorganisaties, vakbeweging, politieke partijen en/of anti-racismegroepen.

inhoudsopgave

INLEIDING

I. Aktieve vredespolitiek en internationaal beleid

1. Aktieve vredespolitiek
2. Internationale solidariteit
3. Internationale economische betrekkingen
a. Ontwikkelingssamenwerking
b. EG

II. Sociaal economisch beleid

1. Noodzaak van ingrijpende veranderingen
2. Economisch herstel en werkgelegenheid
3. Arbeidstijdverkorting en herverdeling van arbeid
4. Kwaliteit van de arbeid en zeggenschap
5. Verbetering van de koopkracht
6. Behoud en uitbreiding van sociale zekerheid
7. Democratisering van het belastingstelsel
8. Overheidsfinanciën
9. Midden- en kleinbedrijf
10. Land- en tuinbouw
11. Milieu
12. Energie

III. De ruimte om te leven en bewegen

1. Volkshuisvesting en woonlasten
2. Ruimtelijke ordening
3. Verkeer en vervoer

IV. Sociaal- culturele voorzieningen

1. Onderwijs en wetenschap
2. Welzijn
3. Gezondheidszorg
4. Kunst
5. Media
6. Sport en recreatie
7. Ereschuld

V. Democratische vernieuwing

1. Parlementaire democratie onder druk
2. Uitbreiding en uitwerking van grondrechten
3. Versterking van positie van het parlement
4. Versterking lokale democratie
5. Democratisering van overheidsinstellingen
6. Justitie en politie

VI. Een samenleving zonder discriminatie

1. Tegen discriminatie
2. Gelijke rechten
3. Vluchtelingenbeleid
4. Bestrijding van racisme

Bijna 800.000 werklozen; een succes?

Duimschroeven aan voor uitkeringsgerechtigden; een perspectief?
Het minimumloon afschaffen voor jongeren; een goed resultaat, zoals Lubbers beweert?

Raketten in Woensdrecht, omdat ze ook in Wladiwostok staan; zijn we dan dichter bij de vrede?
Executies van politieke gevangenen in Indonesië, maar de regering weigert maatregelen te nemen; is dat opkomen voor mensenrechten?

Alle vrouwenorganisaties willen een 32-urige werkweek,
alleen Lubbers wil het niet; wie bepaalt de toekomst?

Het succes van Lubbers en van Aardenne is het succes voor de grote ondernemers.
Om er voor gewone mensen een succes van te maken,
heb je een partij nodig, die op zijn stuk blijft staan; blijft optreden, ook als anderen het hoofd in de schoot leggen; samenwerkt omdat het nodig is en kan.

Zo'n partij is de CPN.
Ze is uw steun waard.
Juist ook financieël.

Ina Brouwer.

meer dan de helft binnen voor het donatiefonds

In het ledenblad van augustus kon een stand van de donatie-campagne vermeld worden van iets meer dan *f* 150.000.-. Dit bedrag was vnl. afkomstig van mensen, die vaak al langere tijd regelmatig een vast bedrag van hun bank- of girorekening laten afschrijven voor het Donatiefonds van de partij. Deze automatische incasso-donateurs zorgden er voor dat de campagne niet met 0 hoefde te beginnen.

Op het moment dat dit stukje wordt geschreven, d.i. 17 september, is de stand opgelopen tot ruim *f* 188.000.-. Dat is meer dan de helft van het beoogde totaalbedrag van *f* 350.000.-. Ondanks de inzet van vele communisten voor de Volkspetitie tegen de plaatsing van de kruisraketten zijn er in een aantal districten/afdelingen ook veel nieuwe donateurs voor de partij gewonnen.

Voor de partijfinanciën, die bepalend zijn voor de mogelijkheden, is het nodig dat de partij zeker op dat bedrag van *f* 350.000.- aan donaties kan rekenen. Om dat te kunnen bereiken moet de donatiecampagne deze en de volgende maand één van de hoofdpunten blijven van de partijaktiviteiten.
We willen de districten/afdelingen, die nog niet (goed) begonnen zijn, aansporen de organisatie van de campagne, het bezoeken van leden en sympathisanten, snel ter hand te nemen. De ervaringen geven aan dat er veel geld voor de partij te organiseren is. Niet laten liggen dus, de partij heeft het nodig.

District	Taak	Stand per 16 september
Amsterdam	120.000.--	56.081.--
Brabant	9.250.--	4.430.--
Drente	1.000.--	270.--
Friesland	5.000.--	2.780.--
Gelderland	10.000.--	7.475.--
Gooi/Eemland	10.000.--	4.876.--
Groningen	10.000.--	8.875.--
Den Haag	60.000.--	34.380.--
Kennemerland	11.000.--	4.980.--
Limburg	5.500.--	3.300.--
Noord Holl. Noord	11.000.--	5.285.--
Rotterdam	30.000.--	11.799.--
Twente	7.250.--	4.955.--
Utrecht	26.000.--	10.835.--
Vecht/IJ. delta	2.000.--	1.170.--
Lelystad	1.500.--	570.--
IJsselstreek	5.500.--	2.685.--
Zaanstreek	5.000.--	3.650.--
Zeeland	1.800.--	1.980.--
Diversen	15.700.--	17.964.--
	350.000.--	188.300.--

radikaal links en de landbouw

Radikaal links en de landbouw is de titel van een brochure van de landbouwstudiegroep van PSP, PPR en CPN. De landbouwstudiegroep organiseert op 19 oktober een konferentie over de brochure en over de huidige landbouwpolitieke praktijk van radikaal links in ons vaderlands parlement en in Brussel. Wat moet links met de boeren, zal men vragen. De vraag luide echter veeleer: wat moeten de boeren met links? Een oude vraag: vrijwel vanaf hun ontstaan hebben sociaal-democratische en communistische beweging geworsteld met het landbouwvraagstuk. Binnen de CPN waren in een ver verleden voldoende boeren en tuinders actief om een doordachte landbouwpolitiek te ontwikkelen, vrij van stadse en arbeideristische fratsen. In het ontwerp verkiezingsprogram wordt die historische lijn wellicht weer opgevat.

Karl Marx en Friedrich Engels verkeerden in de veronderstelling dat de kleine boer, die met zijn gezin zijn bedrijfje dreef zonder het inhuren van loonarbeid of met wellicht een enkele knecht, overblijfsel was van een ten dode opgeschreven tijdperk. Wanneer het kapitaal eenmaal de boer op zou gaan, zou het gezinsbedrijf snel worden weggevaagd door grote gerationaliseerde landbouwondernemingen. De boer en zijn gezin zouden van het platteland naar de stad worden verdreven en tot proletarier verworden. De socialistische beweging diende, volgens Marx en Engels, de kleine boer dan ook niet te steunen. Van de weinige bronnen die de oude meesters op dit punt hebben achtergelaten geldt als de meest klassieke de vermaning van Engels aan het adres van de Franse socialistische partij. De Franse socialisten stelden in 1892 een landbouwprogramma op, waarin steun werd betuigd aan de strijd van de kleine boer voor het bestaan. Dit ontlokte aan Engels een scherp afwijzende reactie: „Onze kleine boer, zoals ieder overblijfsel van een voorbijgegane produktiewijze, is onherroepelijk tot ondergang gedoemd. Hij is een toekomstige proletariër". Wanneer de Franse socialisten de kleine boer zouden steunen in de strijd om het behoud van hun bezit, draaien zij hem een rad voor ogen, aldus Engels, óf loochenen zij de socialistische principes.
De stellingname van Marx en Engels is niet verwonderlijk. In de periode waarin zij leefden en werkten was er inderdaad sprake van een toenemende rol van het grote kapitalistische landbouwbedrijf in alle westerse landen. Aan die ontwikkeling kwam echter een einde toen de landbouw aan het eind van de vorige eeuw werd getroffen door een crisis. Het kapitaal verdween uit de landbouw omdat de rentabiliteit er onder druk kwam te staan, en bleef staan, Belangrijkste oorzaak hiervan was dat de landbouw fungeerde als toevluchtsoord voor die delen van de bevolking die bij de industrieel-kapitalistische ontwikkeling buiten de boot vielen, een verzamelplaats voor de relatieve overbevolking. In de tweede helft van de vorige eeuw emigreerden miljoenen Europese plattelandarmen naar overzeese landbouwgebieden. Miljoenen anderen grepen de komst van de kunstmest aan om in Europa zelf op kleine stukjes grond de produktie drastisch op te voeren. Door deze sterke groei in de produktie kwamen de landbouwprijzen aan het eind van de vorige eeuw onder druk te staan. De dalende rendementen doet het kapitaal wegvloeien naar andere sectoren. Haar rol in de landbouw werd overgenomen door de gezinsbedrijven, waar de boerengezinnen min of meer gedwongen waren door te werken, al was het dan tegen lagere prijzen. De landbouw krijgt een gezinsbedrijvenstructuur, veroorzaakt door een structurele onderbeloning.

jan herder

Marx en Engels zagen de kleine boer snel verdwijnen, maar het tegenovergestelde gebeurde. Binnen de socialistische beweging werden hun opvattingen rond de eeuwwisseling bekritiseerd en nieuwe meningen naar voren gebracht. Bijvoorbeeld door Kautsky en Bernstein. In delen der socialistische beweging echter bleef de opvatting dat de boeren gedoemd waren spoedig te verdwijnen hangen. Zo ook binnen de CPN. Wie de na-oorlogse jaargangen van Politiek en Cultuur doorloopt zal daarin met enige regelmaat artikelen tegenkomen waarin op basis van Engels stelling over de landbouw wordt geschreven.
De geschiedenis van de CPN biedt wat dit betreft een wat merkwaardig mozaiek. In de jaren dertig en vlak na de oorlog waren er enkele boeren en tuinders zeer actief in de communistische partij. De meest beoeiende figuur onder hen is ongetwijfeld de Fries Jan Herder, die in de jaren dertig lid was van het partijbestuur en een van de leidende mensen binnen het agrarisch bureau van de CPN in die tijd. Herder vond dat de communisten zich niet moesten laten misleiden door het privé-bezit van de produktiemiddelen dat aan boeren kan worden toegeschreven. De kleine boeren bevinden zich in een even miserabele toestand als het industrieproletariaat en staan tegenover dezelfde vijand, al worden ze beiden via verschillende mechanismen uitgebuit.
Herder was zeer goed op de hoogte van de moeilijke situatie waarin de boeren verkeerden in de crisisjaren en het sluimerend gevaar van fascisme dat op het platteland heerste. De landhonger dreef de grondprijs op, vele boeren gingen failliet en bedrijfsovername werd vrijwel onmogelijk. En vanwege de werkloosheid konden de boeren niet naar andere sectoren overstappen. De maatregelen die door de overheid in de jaren dertig werden getroffen verzachtten de pijn enigzins, maar brachten geen structurele verbetering in het lot van de boeren, aldus Herder. Herder vond dat de socialistische beweging zich het lot van de boeren moest aantrekken.
Teveel richtte men zich op het belang dat de consument heeft bij lage voedselprijzen.

studiegroep

We laten de geschiedenis hier verder rusten. De schetsen hierboven laten zien dat voor de CPN het landbouwvraagstuk niet uit de lucht komt vallen. Het kent een boeiende geschiedenis.
Deze zomer bracht een studiegroep, bestaande uit leden van PSP, PPR en CPN, een discussienota uit over radicaal links en de landbouw.
De landbouwstudiegroep kwam een klein jaar geleden tot stand op initiatief van de landbouwgroep van de PSP. Een tiental leden van de drie radicaal linkse partijen die in de landbouw werken of zich anderszins met de landbouw bezig houden kwam bij elkaar om te bezien hoe het debat over de landbouw binnen radicaal links nieuw leven ingeblazen zou kunnen worden. De discussienota is de weerslag van de discussies die binnen die groep zijn gevoerd.
Op zaterdag 19 oktober organiseert de studiegroep een konferentie waar gesproken zal worden over de onderwerpen die in de nota worden aangesneden en over de landbouwpolitiek zoals die nu door de kamerfracties van de drie partijen en het Groen Progressief Akkoord wordt gevoerd.
Links stelt allerlei eisen aan de landbouw, bijvoorbeeld op het gebied van het milieu, zonder zich veel te bekommeren om de gevolgen daarvan voor de boeren en boerinnen. .
Het is dan ook niet verwonderlijk dat dat boeren niet erg aanspreekt, zo vermeldt de inleiding van de discussienota. In de nota wordt een algemeen denkkader gepresenteerd voor een linkse visie op de landbouw in een kapitalistische economie, de landbouw hier en haar relatie met de Derde Wereld en het spanningsveld tussen landbouw en milieu.
Belangrijkste conclusie van de nota is dat ook voor links de huidige structuur met overwegend kleine, niet-kapitalistische bedrijven het verdedigen waard is. Op basis daarvan zal ervoor opgetreden moeten worden dat de beloningsachterstand van boeren en werknemers in de landbouw wordt weggewerkt, dat er een eind wordt gemaakt aan de ongelijke ruil waaraan de landbouw onderhevig is. Om de consumentenprijzen niet teveel te laten stijgen zal dit grotendeels door prijstoeslagen van de Europese Gemeenschap moeten gebeuren.

verkiezingen

Inmiddels komen de verkiezingen zo langzamerhand voor de deur te staan en wordt er ook door de CPN druk gewerkt aan de koncepten voor de verkiezingsprogramma's.
Op het gebied van de landbouw is er de afgelopen jaren nogal wat gebeurd. Wie het woord landbouwbeleid hoort denkt op de eerste plaats aan overschotten. Boterberg en melkplas zijn inmiddels bekend, evenals de graanoverschotten. Vorig jaar werd er in de zuivelproduktie drastisch ingegrepen. De melkveehouders kregen allen een quotum toegewezen. Die hoeveelheid mag worden geleverd en op alles wat daarboven wordt geproduceerd rust een boete. De superheffing heeft de gemoederen in de landbouw danig in beroering gebracht. Het is dan ook een ingrijpende maatregel, die voor veel melkveehouders een forse daling van het inkomen met zich mee brengt. Overschotten moeten voorkomen worden en produktiebeperking is daarvoor in principe een goed middel, aldus het ontwerp-landbouwprogram van de CPN. Het probleem met de superheffing is echter dat de produktieuitbreiding steeds sterk is gestimuleerd, tot op de dag dat er ingrijpende maatregelen genomen moesten worden. En toen de superheffing dan kwam ging die gepaard met een bevriezing van de melkprijs. Op die manier wordt het probleem van de overschotten opgelost op kosten van de boeren. In het ontwerpprogram van de CPN wordt er daarom voor gepleit de landbouwprijzen te verhogen. De prijzen moeten lonend zijn voor een doorsnee bedrijf. De Europese Gemeenschap zal daarvoor prijstoeslagen moeten geven.
De overschotten die nu in handen komen van de Europese Gemeenschap worden regelmatig gedumpt op de wereldmarkt. Die dumping moet worden beëndigd, aldus de schrijvers van het ontwerpprogram. Ze belemmert immers de ontwikkeling van de landbouw in de Derde Wereld omdat het voor veel Derde Wereldlanden goedkoper is onze overschotten te importeren. Dat betekent meteen blijvende afhankelijkheid van de aanvoer van agrarische produkten uit de westerse landen.

mest

Een nieuw probleem dat in de landbouw is opgedoken betreft de mestoverschotten. De veehouderij produceert inmiddels zo veel mest dat het leidt tot vervuiling van grond- en drinkwater met fosfaat en nitraat, zelfs wanneer we in staat zouden zijn de mest over het hele land gelijkmatig te verspreiden. En dat laatste is zeker niet het geval. Het mestprobleem concentreert zich in het zuiden en oosten van het land. Ook hier waren ingrijpende maatregelen noodzakelijk. Minister Braks kondigde eind vorig jaar een verbod af op uitbreidingen in de intensieve veehouderij. Ondertussen werkt men in Den Haag aan een meststoffenwet. Oplossingen voor het mestprobleem zijn er wel, maar zullen ongetwijfeld veel kosten met zich mee gaan brengen.
Wanneer al die kosten op de sector verhaald gaan worden zal dat zeker tot een koude sanering leiden. Hier zal bijgesprongen moeten worden door de overheid, die in het verleden meer oog heeft gehad voor het gunstig effect van het vlees en de eieren op de betalingsbalans dan voor een verantwoorde ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Het ontwerpprogram van de CPN zegt over de mestproblematiek alleen dat de bio-industrie moet worden terug gedrongen. Een stellingname die haar door de landbouw niet in dank zal worden afgenomen, maar die bovendien niet wordt onderbouwd. Het ziet er naar uit dat uitbreidingen in de intensieve veehouderij ook in de toekomst aan banden gelegd zullen moeten worden. Maar het staat nog te bezien of de veestapel in ons land inderdaad drastisch terug gebracht zal moeten worden.

krediet

Radicaal links heeft in de landbouw nauwelijks enig krediet. Voor zover ze een gezicht heeft, is dat een milieu-gezicht. De geitenwollen sokken die vinden dat boeren vervuilende ondernemers zijn. Er is voor radicaal links alle aanleiding om de problemen en verlangens van de boeren en boerinnen in ons land tot de hare te maken.
En zoals Jan Herder vijftig jaar geleden reeds zei: daarbij moet zij de boeren niet aan de kant schuiven omdat die produktiemiddelen in bezit hebben of eisen stellen die alleen maar kunnen leiden tot duurder voedsel voor de arbeidersklasse.

WILLEM SCHOONEN

De konferentie radikaal links en de landbouw, wordt gehouden op zaterdag 19 oktober in Utrecht. Aanmelding via het secretariaat van de studiegroep: Jan Dirx, PPR-Studiestichting, Singel 277, 1012 WG Amsterdam. Deelname kost *f* 5,-, waarvoor men het discussiemateriaal en koffie krijgt.

Ontwerpprogram Tweede Kamerverkiezingen vastgesteld

Op zondag 15 september heeft het partijbestuur het ontwerp- verkiezingsprogram voor de Kamerverkiezingen in '86 vastgesteld.
In deze ledenkrant is de tekst van dit ontwerpverkiezingsprogram opgenomen. Ze bestaat uit een inleiding met de hoofdpunten v.d. CPN en een hoofdstuksgewijze uitwerking per beleidsterrein.
De procedure rondom het verkiezingsprogram is als volgt:

Vanaf nu Diskussie in de partij over het ontwerp-verkiezingsprogram.

23 nov.
Werkkonferentie Kamerverkiezingen '86 en sluitingsdatum voor amendementen op de hoofdstukken.
De werkkonferentie moet gezien worden als een voorronde voor de verkiezingskonferentie in de 1e helft van februari '86.
De werkkonferentie is bedoeld als een mobilisatiebijeenkomst voor alle deskundigheid die er is in de partij op de verschillende onderdelen van ons verkiezingsprogram.
Opzet van de werkkonferentie: plenaire diskussie maar vooral ook: groepsbesprekingen.
Op deze konferentie zal de bespreking van de hoofdstukken centraal staan.

10 dec.
Sluitingsdatum voor het indienen van amendementen, op de inleiding.

10 dec. tot 10 jan.
Verwerking van de amendementen door de redaktiekommissie.
1e helft van februari

Verkiezingskonferentie

De konferentie bestaat uit het partijbestuur en gekozen delegaties van alle partijdistrikten.
De konferentie spreekt zich uit over het verkiezingsprogram (gekoncentreerd op de inleiding en nog resterende duidelijk aanwijsbare diskussiepunten in de afzonderlijke hoofdstukken), over de samenstelling van de kandidatenlijst en over de opzet van de verkiezingskampagne.
Het partijbestuur besluit hierover, gehoord de uitspraken van de konferentie. Bovendien stelt het PB de niet-amendeerbare delen van het program vast.
De konferentie is openbaar voor de pers.

De door het partijbestuur ingestelde redaktiekommissie voor het verkiezingsprogram bestaat uit: Albert Benschop, Jeanette van Beuzekom, Ina Brouwer, Siem v.d. Helm, Ton van Hoek en Elli Izeboud.

discussiedag over stelselherziening in den haag

Een 30-tal mensen nam 7 september deel aan de discussiedag van het Haagse CPN-district over de stelselherzieningsplannen van de regering.
Zoals ook de opzet was, kwamen zij zowel van binnen als van buiten de partij. Mensen die zelf meedoen in het werk van uitkeringsgerechtigden organisaties, of die nauw bij dat werk betrokken zijn door de eigen aktiviteit in bijv. vakbeweging of vrouwenbeweging of een parlementair orgaan.

Wat het onderwerp betreft, was het de bedoeling duidelijkheid over een aantal vragen te krijgen: waar is de regering-Lubbers in feite mee bezig, wat wil zij met de stelselherziening bereiken, wat zijn de gevolgen voor de posities van uitkeringsgerechtigden en voor de ontwikkeling van de werkloosheid? Het ging ook om ideeën, die de CPN heeft over een geheel andere aanpak, voor te leggen en ter discussie te stellen.
Tilly Vermeer, medewerkster van de CPN Tweede Kamerfraktie, hield een inleiding. Zij kenschetste de regeringspolitiek als een loslaten van de koppeling van uitkeringen aan de lonen en het steeds meer uit gaan van een minimumbehoefte. Er wordt meer gekeken naar leefeenheid, en de inkomens en vermogens daarin. En er wordt scherpere controle en repressie toegepast: anonieme tips, verruiming passende arbeid, afschatting WAO.

Hiertegenover stelde zij de noodzaak van het vasthouden van de relatie tussen de uitkering en het verdiende loon, de eis van een leefbaar inkomen, en een sociale zekerheid die geregeld is in het kader van een arbeidsmarktpolitiek gericht op betaald werk voor iedereen die dat wil: dan is zij ook betaalbaar.
Zij stelde tevens voor een begin te maken met het recht op een individuele bijstandsuitkering bij inschrijving op het GAB, met recht op bij-, om- en herscholing.

boeiende discussie

In een boeiende discusie gaven enkele aanwezigen aan, dat zij jarenlang afgejakkerd waren op het werk, en dat het jagen en overwerk nog steeds bestaat. Zij waren blij met de WAO- of RWW-uitkering en hoefden niet meer te werken. Hun conclusies over het sociale stelsel neigden in verschillende richtingen: koppeling versterken dan wel basisinkomen. ,,Hoe zou dit zijn bij de 25 uur?", was de wedervraag van de inleidster. Het wierp een nieuw licht op de situatie voor de betrokken discussianten.
Bleef wel een vraag over de bepleite koppeling van het recht op uitkering aan het beschikbaar zijn voor betaald werk. ,,Toch een beetje van arbeid adelt. Koppeling uitkering aan loon prima, maar ook prima zonder werk. Ik heb leuk onbetaald werk." Hierop werd gezegd, dat dit werk dan misschien betaald moet worden.
In de discussie werd gewezen op de noodzaak om eisen op dit punt te ontwikkelen. Ook wat betreft CAO's met ongunstige voorwaarden, zoals in het onderwijs en welzijn waar jongeren er uit gehouden worden en ouderen er niet uit mogen.
In het middagdeel werden twee aparte thema's besproken. De gevolgen van de stelselherziening voor WAO'ers werd ingeleid door Joop Mantel en Ger Posthuma, beiden van het landelijk WAO-beraad. Zij wezen o.m. op de positie, waar GMD-artsen in gedrongen worden, en hoe dit ervaren wordt: keuren om een bezuiniging (drie miljard) tot stand te brengen, dat is geen medisch beroep uitoefenen.
Evert Buijs, jongere en lid van het PB CPN, benadrukte in zijn inleiding over de gevolgen voor jongeren het rampzalige karakter van het regeringsbeleid voor jongeren, en de negatieve benadering van hen door ministers als De Koning en Ruding. Hij gaf aan, dat naast de direkte jongereneisen ook algemene eisen als herbezetting bij a.t.v. voor jongeren van groot belang zijn. In de discussie drukten ouderen hun solidariteit uit met de jongereneisen en -akties. Jongeren zelf waren helaas te weinig aanwezig om ideeën verder te ontwikkelen.
Alles bijeen een geslaagde discussiedag, mede door een brede vertegenwoordiging vanuit uitkeringsgerechtigden organisaties en vakbeweging. Het was overigens jammer, dat geen vertegenwoordigers uit de kerken aanwezig waren. Zij werken wel goed samen in de beweging.
Belangrijk is de constatering door alle aanwezigen, o.m. blijkens een verklaring, dat men verder wil gaan met de bundeling van krachten teneinde de eigen doelen te bereiken.

EDWARD KOEN

nieuwe eindredakteur voor de ledenkrant

Wie de ledenkrant erg nauwkeurig leest kan in de colofon een wijziging in de eindredaktie van de ledenkrant ontdekken. Wij willen aan dit feit iets meer aandacht besteden dan mogelijk is in de colofon.

Met ingang van dit september-nummer is Paul Wouters eindredakteur van ons ledenblad. Paul volgt hiermee Frank Biesboer op.
Binnen het dagelijks bestuur heeft een verschuiving van een paar werkzaamheden plaatsgevonden wat voor Frank inhoudt dat hij zich nu o.a. met de werving voor ons dagblad De Waarheid bezighoudt.

Frank is ruim 2 jaar eindredakteur van ons ledenblad geweest. Dat betekent dus: eindredakteur van zo'n 20 ledenkranten; 2 jaar lang redaktievergaderingen bijwonen waar de ideeën voor de komende nummers worden geboren en de uitwerking ervan besproken; iedere maand opnieuw voortdurende zorg over het al dan niet binnenkomen van toegezegde artikelen: maar ook iedere maand weer de opluchting en voldoening als de ledenkrant van de pers rolt en de ideeën die weken daarvóór alleen nog in de hoofden speelden ineens op papier gedrukt voor je liggen.
Frank, je zult dat alles nog missen!!!
En voor ons geldt dat we het nu zonder jouw ideeën en duizendpotige inzetbaarheid voor de ledenkrant moeten doen.
Dàt zullen wij missen.
LEO KLATSER
ANDRÉ VAN OOSTVEEN
FENNA BOLDING

cpn-archief opengesteld

Het partijbestuur van de CPN heeft in februari j.l. een archiefcommissie benoemd, die het beheer zal voeren over het partij-archief. Daarmee is praktische uitvoering gegeven aan een besluit, dat het bestuur kort voor het 27e partij-congres genomen had met betrekking tot de openstelling van het partij-archief.
Van nu af kunnen onderzoekers aanvragen richten aan deze archiefcommissie om inzage te krijgen in de stukken. Het partij-archief omvat voornamelijk materiaal van na 1945, een klein archief uit de periode 1940-1945 en verspreide stukken uit de jaren er voor. Het betreft o.m. verslagen van bestuursorganen, interne notities, binnen- en buitenlandse correspondentie.
Volgens het reglement komen alle bescheiden van het partij-bestuur die ouder zijn dan vijf jaar in het archief. In bijzondere gevallen kan het bestuur besluiten dat deze gedurende nog eens vijf jaar niet toegankelijk blijven.
Stukken met vertrouwelijke informatie over personen blijven voor een periode voor vijftig jaar voor onderzoek gesloten. Tot de taken van de commissie behoort tevens het verwerven van archiefstukken van personen en instellingen.
Als leden van de archiefcommissie zijn benoemd: Jaap Jan Flinterman, Barbara Henkes, Susan Legêne, Annie van Ommeren-Averink, Jaap Wolff en Joop IJisberg.

Partijbestuur 25 augustus

In zijn vergadering van 25 augustus jl. heeft het partijbestuur de volgende besluiten genomen m.b.t. progressieve machtsvorming.

1. **De CPN bereidt zich voor op deelname aan de komende verkiezingen voor de Tweede Kamer met een eigen lijst en een eigen verkiezingsprogram.**
2. **De CPN zal — zoals in de afgelopen periode — zich er voor inzetten om progressieve machtsvorming te stimuleren in aktie en beweging, in de oppositie tegen het CDA-VVD-beleid.**
   Zij zal initiatieven nemen en ondersteunen die kunnen leiden tot bundeling van alle progressieve krachten voor een andere politiek.
   De CPN wil met allen die dit voorstaan, gesprekken aangaan.
   Zij wil het streven naar progressieve machtsvorming ook bij de voorbereiding van de komende Kamerverkiezingen tot uitdrukking brengen. In dat kader streeft zij naar een lijstverbinding met PvdA, PPR, EVP en PSP. Bovendien acht de CPN het gewenst, dat bestaande overeenstemming tussen alle progressieve partijen over een aantal hoofdpunten in de voorbereiding van de verkiezingen tot gelding wordt gebracht.
3. **Met de PPR, die bereidheid heeft getoond tot konkrete stappen voor verkiezingssamenwerking, zal verder overleg worden gevoerd over de mogelijkheden daartoe.**

Partijbestuur 30 augustus j.l.

Op 30 augustus j.l. heeft het partijbestuur de begroting '85-'86 vastgesteld conform het voorstel van de penningmeester.
Op deze begroting staat aan de inkomstenkant een bedrag van *f* 100.000,- voor het verkiezingsfonds.
Van de hele partij, van alle afdelingen en distrikten wordt grote inspanning gevraagd om dit fonds te vullen.
Het partijbestuur vindt het belangrijk dat er snel een bespreking met de distrikten plaatsvindt over het vullen van dit verkiezingsfonds.
Op het distriktenoverleg van 21 september zal de financiële kampagneploeg van het partijbestuur een aantal voorstellen hiervoor doen.

Samenstelling kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen

Op haar zitting op 15 september j.l. stelde het partijbestuur een commissie in die het voorstel voor de kandidatenlijst voorbereidt.
De commissie bestaat uit: Salomé Bentinck (Amsterdam), Fenna Bolding (Lelystad), Siem van der Helm (Rotterdam), Guus van der Linde (Hengelo) en Pans van der Veen (Groningen).
De commissie heeft als opdracht gekregen:

- **in de voorbereiding van haar voorstel voor de lijst in ieder geval de besturen van alle CPN-districten en verder diegenen waarvan zij dit nodig acht, te raadplegen.**
- **alle voorstellen voor kandidaten die in de partij gedaan worden, te behandelen,**
- **onderzoeken, de bewilliging van de gestelde kandidaten**
- **de bewilliging van de gestelde kandidaten te onderzoeken,**
- **haar voorstel voor de kandidatenlijst aan de verkiezingsconferentie, begin februari 1986 te doen.**

Het partijbestuur heeft met instemming kennis genomen van het feit, dat Ina Brouwer beschikbaar is voor het lijstaanvoerderschap en Evelien Eshuis en Marius Ernsting beschikbaar zijn voor een verkiesbare plaats op de kandidatenlijst.

CPN-vrouwenoverleg

Op 9 november organiseert het CPN-vrouwenoverleg een dag over Nairobi. (plaats nog niet bekend).
Verschillende CPN-vrouwen zullen verslag doen van hun ervaringen daar.
Thema's zijn o.a.
— handel in vrouwen
— sexueel geweld
— lesbische vrouwen
— vrouwen en ontwikkelingssamenwerking
Meer informatie over deze dag bij Anneke Teunissen (bereikbaar op de Hoogte Kadijk).

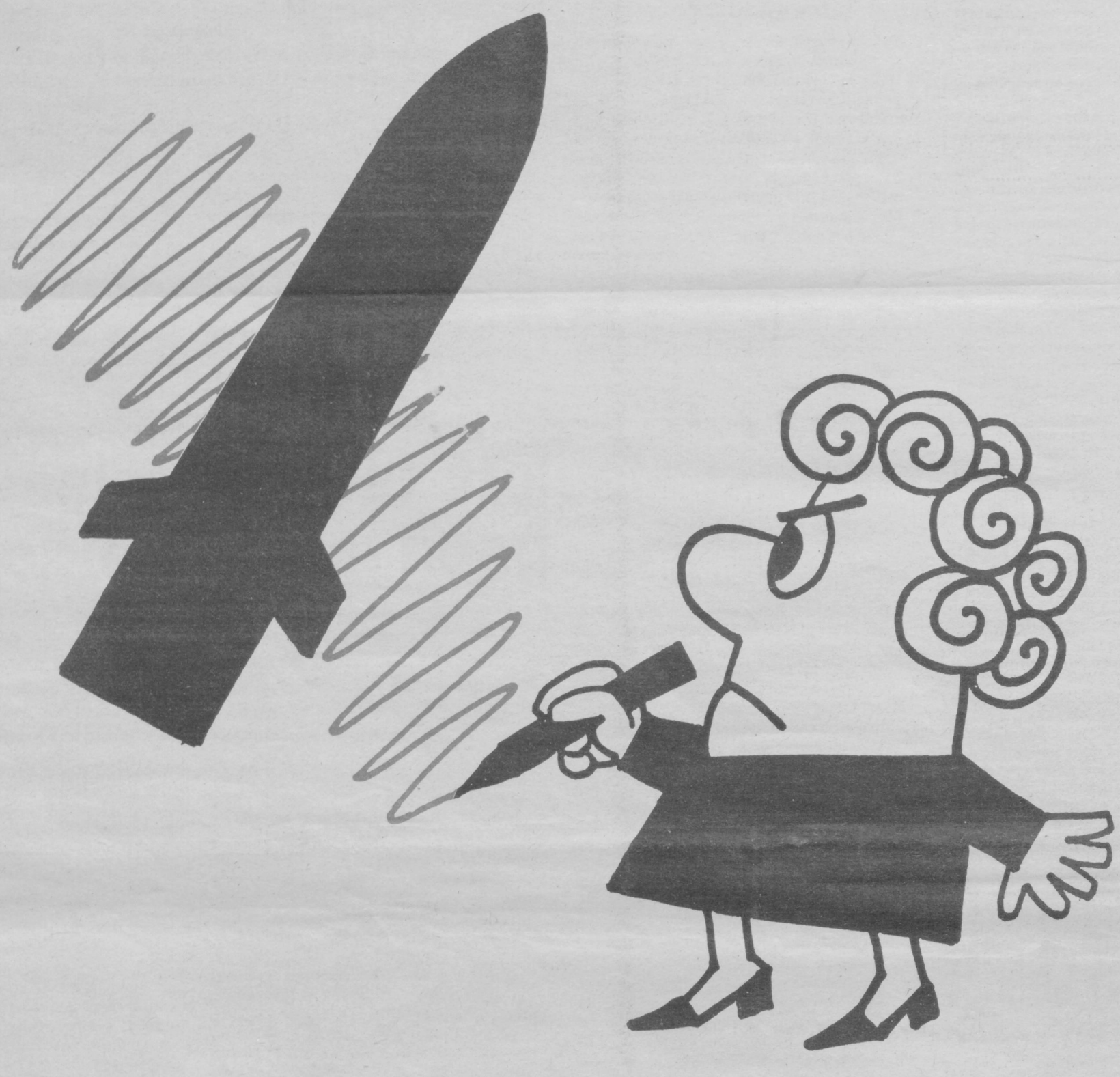

VOLKSPETITIONNEMENT

KOMITEE KRUISRAKETTEN NEE

INFORMATIE:

NR. 8 OKTOBER 1985

VERSCHIJNT 10x PER JAAR

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

INHOUDSOPGAVE:

- vrouwen op de binnenhof ..... pagina 2
- verslag werfactie waarheid over voorbereiding gemeenteraadsverkiezingen pagina 3
- discussiestuk statuten ..... pagina 4, 5 en 6
- over verkiezingen flevoland en voorbereiding maastricht ..... pagina 7
- over de rede van gorbatsjov ..... pagina 8

CPN leden krant

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

1 november: scholieren en studentenstaking tegen kruisraketten

Op vrijdag 1 november, de dag dat het kabinet met een besluit over de plaatsing van kruisraketten komt, zal het onderwijs platliggen.
Jongeren tegen Kernwapens (JTK) heeft 1 november uitgeroepen tot Jongeren Vredes Aktiedag. Alle scholieren en studenten worden opgeroepen om dan tegen de plaatsing van kruisraketten in staking te komen.

Inmiddels zijn de voorbereidingen voor die staking in volle gang. In meer dan vijftig plaatsen in Nederland zijn jongeren aan de slag gegaan. In de meeste plaatsen zijn het JTK-groepen die de staking voorbereiden; sommige al langer bestaande groepen, anderen ontstaan door samenwerking tussen jongerenorganisaties als de Jonge Socialisten, PPR-jongeren, Rebel, ANJV. Maar ook waar (nog?) geen JTK zit, gebeuren er dingen. Vaak zijn het leerlingenraden die het initiatief tot de stakingsoproep nemen, soms ook begint het in een jongerencentrum of in een plaatselijk vredesplatform. De eerste 20.000 affiesjes met de stakingsoproep zijn het land ingestuurd en plaatselijk worden aktievergaderingen georganiseerd om een draaiboek voor de staking op te zetten en praktiese zaken te regelen.
Aan de basis van de oproep voor 1 november liggen de suksesvolle scholierenstakingen van 1984. Na een oproep van het Amsterdams scholierenkomitee kwamen op 12 april in A'dam 10.000 scholieren in staking. Op 10 mei, dezelfde dag als de FNV werkonderbreking, staakten in de rest van het land zo'n 60.000 scholieren. De allergrootste aktie van jongeren sinds een lange tijd! De stakingsbereidheid van scholieren, ondanks soms zware repressie in de vorm van schorsingen, strafproefwerken, liet heel duidelijk zien dat jongeren een eigen rol in de vredesbeweging kunnen spelen en dat alle verhalen over verrechtsing van jongeren en toenemende apathie met de nodige korrels zout genomen moeten worden. Na het 1 juni besluit van de regering besloten JTK en andere jongerenorganisaties dan ook te blijven samenwerken om de rol van jongeren in de vredesbeweging te versterken.
Om zo snel mogelijk met een antwoord op het 1 juni besluit van Lubbers & Co. te komen werd al op 10 november vorig jaar een jongeren aktiekonferentie georganiseerd. De 300 aanwezige jongeren, waaronder alle linkse jongerenorganisaties, verbonden zich tot samenwerking op basis van een gezamenlijk aktieplan. Dat plan bevatte drie fases: een periode van voorbereiding, informatie geven en prik-akties houden in de eerste helft van '85. In die periode zou volgens de konferentie ook het Volkspetitionnement georganiseerd moeten worden, als voorbereiding op grotere akties in het najaar. In die tweede fase zou een nieuwe scholierenstaking georganiseerd worden. Bovendien sprak de konferentie de hoop uit dat de FNV opnieuw een werkonderbreking zou uitroepen. Als per 1 november de vredesbeweging Lubbers nog steeds niet tot een definitief NEE tegen de kruisraketten zou hebben gedwongen, zou fase 3 van het aktieplan in werking treden: zo spoedig mogelijk een nieuwe aktiekonferentie houden om daar een plan van aktie tot aan de verkiezingen door te spreken. Als één van de eerste groepen in de vredesbeweging kwam JTK met een konkreet plan van aktie. Omdat JTK van het begin af aan heeft geweten dat onze akties niet los staan van die van de rest van de beweging, is JTK toen ook tot het KKN en het LOVO (Landelijk overleg van vredesorganisaties) toegetreden.
Helaas duurde het heel lang voordat eindelijk iets duidelijk werd over welke richting de vredesbeweging in zou slaan. Zo kwam de informatie-kampanje van JTK eigenlijk in een periode waarin de rest van de vredesbeweging nauwelijks naar buiten toe aktief was. Met het steeds naar achteren schuiven van het VP vreesden we bovendien dat het VP niet zozeer een goeie voorbereiding op verdere massale akties zou zijn, maar eerder gebruikt zou gaan worden om die tegen te houden.
In deze situatie liep het niet erg vlot met de uitvoering van het aktieplan. Bovendien was goed te merken dat er onder scholieren weliswaar groot enthousiasme voor aktiviteiten was, maar ook een groot gebrek aan ervaring met aktievoeren. Het ging om een heel nieuwe groep jongeren die voor het eerst in aktie kwam. Bovendien kampte (en nog steeds!) JTK met een groot geldgebrek. Een subsidie-gever als het Internationaal Jongerenjaar was blijkbaar niet erg blij met zúlke aktiviteiten!
Met het organiseren van een fietstocht tegen kruisraketten, eindigend in een bezettingsaktie in Woensdrecht, eind juni kwam er weer wat meer vaart in de aktiviteiten van JTK.
Meteen na de zomervakantie zijn de meeste JTK groepen ook met het VP aan de slag gegaan. Vooral op scholen. Ten eerste om zo met jongeren te kunnen praten zonder het toeziend oog van pa of ma, maar vooral ook om zo op scholen kontakten te leggen die we hard nodig hebben voor de scholierenstaking op 1 november.
Geheel volgens de lijn van het op 10 november 1984 aangenomen aktieplan, heeft JTK zich ook onder de oproep voor de demonstratie op 26 oktober in Den Haag geschaard. Vanaf het moment dat JTK tot het KKN is toegetreden heeft ze zich sterk gemaakt voor een grote afsluitende demonstratie na het VP. ,,Omdat'', zo stelde het aktieplan, ,,de regering van alleen handtekeningen niet wakker zal liggen''. JTK vindt het heel jammer dat het KKN niet bereid is zo'n demonstratie te organiseren, waar duidelijk gemaakt kan worden dat het verzet tegen de kruisraketten nog lang niet is afgelopen. Wat we ten alle tijde moeten voorkomen is dat de vredesbeweging net als na het 1 juni besluit vorige jaar, een tijdlang verlamd is door gebrek aan aktie-perspektieven.
Als het aan Jongeren tegen Kernwapens ligt zal het zover niet komen. Nu, een kleine maand voor de scholieren- en studentenstaking zijn de voorbereidingen al een stuk verder dan bij de stakingen van vorig jaar. Daarom verwachten we dan ook dat het aantal stakende scholieren en studenten een stuk groter zal zijn.
Net zoals door het VP heel veel nieuwe mensen bij de vredesbeweging betrokken zijn, zo komt ook JTK versterkt uit de akties te voorschijn. Een betere basis voor nieuwe akties lijkt ons nauwelijks denkbaar.

Ernst van Lohuizen
JTK

Meer informatie over JTK en de scholierenstaking kun je krijgen bij: JTK, In De Betouwstraat 9, 6511 GA Nijmegen, (080) 230016.
We komen heel veel geld tekort. Naar bijdrages wordt gretig uitgekeken: giro: 3609239, t.n.v. Jongeren tegen Kernwapens, Nijmegen.

het boek

Anderhalf jaar is er door een groep ANJV-ers aan gewerkt. Het archief werd geordend, nieuw materiaal ingezameld en tientallen interviews gehouden. Teksten werden geschreven, besproken en herschreven. Vele honderden foto's gingen voor een strenge selectie over tafel. Maar in november is het dan toch zo ver. Wat voor de makers al ,,Het Boek'' is geworden verschijnt. ,,*De duizend daden. Een geschiedenis van het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond, 1945-1985.*''
Aan de orde komen onder andere Hannie Schaft, Indonesië en het blad Jeugd; scholierenstaking, wereldjeugdfestivals en Volkel; antiracisme, jongerenbelangen, verenigingsleven en Vietnam.
Het boek is bij tot en met de reünie van afgelopen juni toen ANJV-ers uit veertig jaargangen elkaar troffen. ,,De duizend daden'' verschijnt op groot formaat, met 84 bladzijden en een schat aan fotomateriaal. Goed om te kijken ,,*of je d'rin staat*''; beter nog om te lezen en herlezen. Het boek gaat *f* 25,- kosten, exclusief eventuele verzendkosten. Wie het zeker en snel in huis wil hebben bestelt nú al bij het ANJV, Spuistraat 47a, 1012 SR Amsterdam. Tel. (020)-225799.

Is er nog steeds niemand geweest voor het Donatiefonds?
Bel ons dan even! Ons telefoonnummer is: CPN afd. financiën 020 - 239704. Het wordt dan z.s.m. geregeld.

ina brouwer:

vrouwen en het binnenhof

Speech Ina Brouwer bij presentatie van het boek ,,Vrouwen en het Binnenhof''. September 1985.
Precies 67 jaar geleden deed de eerste vrouw, Suze Groeneweg, in september 1918 haar intrede in het parlement. En dat was niet dan na een langdurig gevecht. Vrouwen in de politiek, ,,het zou het gezinsleven en de natie slechts schaden.''

Het was o.a. dankzij een volkspetitionnement (jammer, dames ter rechterzijde) dat Suze in de groene bankjes kon plaats nemen. Nu, 67 jaar later, bestaat de Tweede Kamer voor 20% uit vrouwen; gemiddeld hebben we over ieder procent drie en een half jaar gedaan. Om 50% vrouwen te krijgen — een normale norm voor een volwassen parlementaire democratie — zouden we (30 maal 3,3 jaar) 100 jaar verder zijn.
Dat zou het KVO in het jaar 2085 nog eens kunnen vieren! Bij elkaar zou dan de verwerving van het formele en materiële passieve kiesrecht 160 jaar hebben geduurd: misschien een reden voor een nationale feestdag, maar vindt u het niet wat lang?
Maar jullie hebben toch het formele kiesrecht, waar wachten jullie op? Zeker, veel vrouwen staan hun mannetje, we vinden het nog leuk ook om volksvertegenwoordiger te zijn, verantwoordelijkheid te nemen. Maar we zijn realistisch genoeg om de belemmeringen te zien.
Politici praten over drastische ATV, maar nooit voor zichzelf.

Sommige heren maken zich zorgen over het dalend geboortecijfer, maar realiseren zich niet dat het geboortecijfer bij kamervrouwen nul is.

De rollen zijn omgedraaid: mevrouwtje, u mag nu kandidaat zijn op de achtste plaats, desnoods de zesde, maar als uw gezin, uw kinderen, uw partner schade lijden, is dat uw zorg en zeker niet die van de natie, laat staan die van de partij. En als u zegt: dat is een eliteprobleem, dan zeggen wij: nee, dat lot delen kamervrouwen met vele werkende vrouwen in Nederland (en een toenemend aantal mannen).
Joke Smit zei in 1971, bij haar afscheid van de Amsterdamse gemeenteraad:
,,Een derde voorwaarde is dat wij alleen terug komen in een bestel waarin werkweken van 80 uur of meer zijn afgeschaft en als lachwekkend worden gezien. Wij achten het namelijk uitgesloten dat iemand die jarenlang geen tijd heeft voor liefde, voor vriendschap, voor een gezinsleven of voor emoties, een psychisch gezond persoon kan blijven. En wij wensen bestuurd te worden door psychisch gezonde personen.''
14 jaar later vinden kamerleden en ministers 80 of 90 uur werken heel gewoon, zoals blijkt uit een uitspraak van een minister uit het nog zittende kabinet (nee, we noemen geen namen, tenslotte is het een maatschappelijk probleem): ,,Ik ben inderdaad zelden thuis. Mijn kinderen zijn jong dus die liggen altijd in bed als ik thuis kom. Kinderen staan vroeg op dus ik zie ze 's ochtends wel voor ik de deur uitgaan. Maar als je dan 2 boterhammen opslobbert en ook nog twee kranten tegelijk moet lezen komt er toch niet veel van een gesprek. Maar je ziet ze tenminste.''
Voorzitters, goed dat u er bent, het is ook uw taak er wat aan te doen.
Parlementaire democratie is mensenwerk, laten we het menselijk maken door duidelijke doelen te stellen:
* binnen tien jaar bestaan alle besturen en vertegenwoordigende lichamen voor de helft uit vrouwen, te beginnen bij de eerstvolgende verkiezingen met een minimumpercentage van 30. (wat dat voor uw partij betekent, kunt u zelf uitrekenen)
* er wordt een zwangerschaps- en verzorgingsverlof ingesteld voor ministers, kamerleden en alle andere politici.
* er komt een plan voor drastische ATV.

Een mooi boekje, een boekje om mee op pad te gaan!

INA BROUWER

feminisme en vredesstrijd nairobi-dag 9 november

Op maandagavond *18 november* organiseert de werkgroep ,,vrede en veiligheid'' in samenwerking met het CPN-vrouwenoverleg een *diskussie-avond* over het onderwerp feminisme en vredesstrijd.
Programma:
- Inleiding van Truus Divendal over de vrouwenvredesbeweging nu;
- bespreking diskussiestuk van Annel van Houts en Joke van der Zwaard over ,,een feministische vredespolitiek van de CPN'';
- voorbereiding brede vrouwenvredeskonferentie op 30 november a.s.

Plaats: Hoogte Kadijk 145, Amsterdam, aanvang 20.00 uur.
Bel voor informatie of het bestellen van het diskussiestuk en de krant voor 30 november: Truus Divendal of Anneke Teunissen, tel. 020-262565 of 239704.
Op *zaterdag 9 november* organiseert het *vrouwenoverleg* van de CPN een dag over de Derde Wereld-vrouwenkonferentie en het forum dat in juli plaats vond in *Nairobi*. Op een aantal thema's van Nairobi (zoals ,,vrouwen en ontwikkelingssamenwerking'', ,,internationale vrouwenhandel'') zullen vrouwen die er geweest zijn, ingaan. Ook willen we diskussiëren over de vraag wat we met de daar opgedane ervaringen in Nederland en in internationaal verband kunnen doen. Er worden foto's en dia's vertoond.
Met o.a.: Gaby van der Mee (redaktie De Waarheid; Annemiek Onstenk (medewerkster GPA, Brussel); Magda Schoots (NVB, Utrecht); Welmoet Sprey (gemeenteraadslid, Amsterdam;) Marinella Wallis (wetenschapswinkel, Amsterdam).
Plaats: Hoogte Kadijk 145, Amsterdam, aanvang *11.00 uur*.
Ben je geïnteresseerd? Was je er ook? Heb je dia's of foto's? Neem dan even kontakt op met Jeanette van Beuzekom (tel. 030 - 882468) of Anneke Teunissen (tel. 020 - 262565).

over dwarse dames en gestaalde kaders

verslag feminismescholing

Op zaterdag 31 augustus kwamen ruim 50 vrouwen en een enkele man naar de Hoogte Kadijk om zich te buigen over feminisme en kommunistische politiek.
Vanaf het allereerste begin hebben kommunistische partijen ,,last gehad'' van vrouwen (en mannen) die de strijd voor de bevrijding van de arbeidersklasse breed wilden opvatten. Dat leverde soms spannende initiatieven op, en meestal ook konflikten. Een aantal voorbeelden:

1) *Eind vorige eeuw* probeerden vrouwen uit de Sociaal-Demokratische Bond zich op eigen punten apart te organiseren.
   Het verloop van die pogingen is zeker herkenbaar! Een samenvatting van dit onderzoek is opgenomen in de scholingsmap.
2) *20-er en 30-er jaren*. We bekeken een video, samengesteld uit het filmverslag van Trix Betlem over de strijdpositie van vrouwen in de dertiger jaren in Nederland. In 1930 is slechts 2% van de beroepsbevolking gehuwde vrouw. Alleen als je aan kon tonen dat je kostwinster was (en dat kostte heel veel moeite) kon je na je huwelijk eventueel blijven werken. Aan het woord komen: vrouwen die gestaakt hebben; een vrouw die huurschuld oploopt omdat zij eerst haar kinderen te eten geeft; een vrouw die nadat haar man ontslagen was door diens baas gevraagd wordt in dezelfde fabriek te komen werken, voor minder loon natuurlijk; de vrouw die haar huishoudboekje van 6 weken naar minister-president Colijn bracht, en doorgestuurd werd naar de minister van Ekonomische Zaken. Een beeld van strijdbare vrouwen en smalle margers.
3) *vijftiger jaren*. Kommunisten — en zij niet alleen — hadden zich bepaald iets anders voorgesteld van de bevrijding van Nederland. Desalniettemin stond de CPN al snel in de bres voor hard werken en een netjes geregeld gezinsleven. Over vrouwen en mannen die zich in die tijd verzetten tegen de traditionele gezinspolitiek van de CPN is weinig bekend.
   Dat is onbegrijpelijk als je denkt aan de vrouwen die in de oorlog vaak heel zelfstandig een strijdbare rol speelden; het is begrijpelijk als je denkt aan de materiële nood, de koude oorlog en het isolement waarin de CPN verkeerde. Jolande Withuis deed een onderzoek naar de NVB van de beginjaren.
   Een verslag daarvan zit in de scholingsmap.

Reagerend op dit onderzoek hielden twee vrouwen een inleiding.
Lenie de Bruin, zelf aktief in de CPN en de NVB in de vijftiger jaren, gaf een persoonlijke terugblik op haar eigen geschiedenis als ongehuwde vrouw in die beide organisaties. Zij konstateert dat zij zich in de CPN meer op haar plaats voelde, al was zij op vergaderingen van bedrijfsgroepen vaak de enige vrouw. Vrouwenkwesties stonden echter niet op de rol, dat was een zaak voor de NVB. Als ongetrouwde vrouw voelde Lenie zich in de NVB een buitenbeentje. Gesprekken, en ook akties, waren gericht op getrouwde vrouwen met kinderen; akties voor kleinere klassen, voor kresjes, schoolmelk, verhoging van de kinderbijslag. Voor de problemen van alleenstaande vrouwen — pensioen-gerechtigde leeftijd, weduwen- en wezenpensioen waar je wel voor betaalt maar nooit van profiteert — was in de NVB geen plek.
Niettemin is Lenie heel lang aktief geweest in de NVB, en nog steeds lid. Omdat ze het zinvol werk vond, en ook uit solidariteit met al die hardwerkende vrouwen. ,,Want je CPN-werk mocht er niet onder lijden!'' Over drie-dubbele belasting gesproken.
Marianne Wittebol schetst de hoofdlijnen van haar onderzoek naar de standpunten van de CPN m.b.t. vrouwen(strijd) in de vijftiger jaren.
Op grond van vooral schriftelijk materiaal (Politiek en Cultuur, partijdokumenten) konkludeert zij dat de in de oorlog verworven zelfstandigheid van vrouwen nog enigszins tot uitdrukking komt in de manier waarop de oprichting van de NVB wordt doorgezet, en in de speciale ,,vrouwenlijsten'' bij de verkiezingen na de oorlog — waar de CPN tegen was. Al snel is er echter weinig meer terug te vinden van vrouwenstrijdpunten in de officiële politiek van de CPN. Een dubbele boodschap klinkt steeds door: enerzijds worden vrouwen aangesproken op hun kracht, anderzijds telt het NVB-werk niet als volwaardig. Rie Kogenhop zegt op een CPN-kongres in die tijd dat de kapaciteiten van vrouwen om politiek leiding te geven nog steeds onderschat worden, ook in de CPN. Anderzijds houdt zij vrouwen voor hoe zij een goede moeder zijn voor hun kinderen: door mee te strijden voor een socialistische toekomst.
Ook Hanna Molin levert moedige diskussiebijdragen en kritiseert enige heren, maar haar bijdrage wordt min of meer weggemoffeld. Deze dubbelzinnigheid blijft een rol spelen. Marianne konstateert ook dat het beroep dat CPN en NVB op vrouwen doen om politiek actief te worden, sowieso al een emanciperend effekt had.

Opoffering

In de diskussie na deze inleidingen blijkt nog eens hoeveel opoffering vrouwen zich hebben moeten getroosten om aktief te zijn in de partij en/of de NVB, ook hoeveel het gekost heeft als je ouder(s) dat waren. ,,Het is niet allemaal voor niks geweest, maar in de dagelijkse praktijk is dat mooie programma van ons nog ver te zoeken.''
De middag werd besteed aan aktuele voorbeelden in de CPN-politiek. Beide subgroepen namen het thema prostitutie. In de scholingsmap zat een bijdrage hierover van Joke van der Zwaard. Vaak sluit ook de CPN zich al te gemakkelijk aan bij de ,,overlast''gedachte, bij het (fatsoens)verzet van buurtbewoners. Hoe komt dat? Waarom wordt er niet te hoop gelopen tegen andere ,,overlast'' zoals stank en lawaai van bedrijven? Wie geeft er nou eigenlijk overlast, de prostituées of de klanten? Als prostitutie gewoon als (legaal) werk gezien zou worden, zou er ook normaal over arbeidsomstandigheden en veiligheid voor de werkneemsters gepraat worden. Dus koncentratie, en niet in een afgelegen gebied. We bedachten ook dat het argument van de werkgelegenheid hier nooit gebruikt wordt. ,,Geen vrouw de tent uit'' is misschien een leuke. Dat er niet zo ,,gewoon'' over prostitutie gedacht wordt, ligt ook aan onze eigen weerstand tegen prostitutie.
Wat vinden wij daar nou eigenlijk zélf van?
Ook daarover ging de diskussie.
Wat is het vrouwbeeld van feministische kommunisten? Hoe voeren we een linkse en feministische politiek op deze punten? Eénduidig en vastomlijnd willen we daarin niet zijn. Er zijn geen vastgebaande paden, maar vele wegen. Hoe laten we zien dat dat leuk en bevrijdend is?
Van het vervolg op deze scholing volgen aankondiging en programma in de ledenkrant.
Jeannette van Beuzekom

De scholingsmap is nog te bestellen voor *f* 5,- plus *f* 2,50 porto, op het sekretariaat van de CPN. (tel. 020-262565).

diskussie over cpn verkiezingsprogram

een communistisch sportbeleid

In het ontwerp verkiezingsprogram is uitgebreider aandacht besteed aan sport en recreatie.

Een logische zaak voor een communistische partij die naar een 25-urige werkweek streeft en een daardoor evenredige vrijetijds-toename. Sport vervult nu reeds een belangrijke rol in het vrijetijds-patroon en zal in de toekomst alleen maar aan deelnemers winnen mits er een goed beleid is wat dit mogelijk maakt. Het lijkt me belangrijk om op de werkconferentie van 23 november de sport-paragraaf nader te bekijken.

werkgelegenheid

Op het gebied van begeleiding in de sport is er het nodige te verbeteren. Bij het 25-jarig bestaan van het centraal instituut voor sportleiding in Arnhem werd gekonstateerd dat er nog steeds geen uitzicht op werk was van de sportleider bij de sportverenigingen. Middels terugploegregelingen voor sportleiders in de bijstand zouden verenigingen aan goede begeleiding kunnen komen. Deze sportleiding moet in het direkte leidinggevende werk en op praktisch organisatorisch gebied worden ingezet. Tot nu toe hebben professionele krachten een ondersteunende functie. De werkelijke uitvoering komt neer op de vrijwilliger die zich daarvoor ook nog via avondkursussen moet bekwamen.
Een ander aspekt zijn de arbeidsverhoudingen in de professionele en semi-professionele sport. Maatschappelijke kansen voor ex-top en semi-topsport zijn van belang.
Regelingen voor internationale topsportevenementen zoals Olympische Spelen verdienen nadere bestudering.
Andere aspekten die in het verkiezingsprogram aandacht zouden kunnen krijgen:
* Vakleerkrachten voor sport in basisonderwijs.
* Stedenbouwkundige planning die sportvoorziening bij de mensen brengt en niet buiten de stad.
* Internationale sportuitwisseling van breedtesport en niet alleen van topsport.

Het gaat niet alleen om prestatievergelijking maar vooral ook om bevorderen van kontakten tussen mensen, betaalbaar maken van sport voor lage inkomensgroepen, sportstimulering van ouderen, demokratisering binnen sportverenigingen, invloed van sponsors regelen, richtlijnen en bevordering van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek op het gebied van sport.
En wellicht vele andere punten.
Belangstellenden kunnen zich reeds voor de werkconferentie melden, zodat we wat voorwerk kunnen verrichten. Bert Bom, Asterstraat 379, 6708 DW Wageningen, tel. 08370-15336.

werving laat eerste effecten zien

Na het besluit van het partijbestuur over de werfcampagne en de activiteiten vanuit de krant zelf begint de werving haar eerste resultaten te tonen. De instroom van nieuwe abonnees is het dubbele van voor de campagne. Toch is dat niet genoeg om het verlies volledig te compenseren. We zijn er dus nog lang niet.

De werfactiviteiten hebben zich in de eerste plaats gericht op de zgn. promoting-campagne. De affiches met prikkelende vragen werden in vele districten gebruikt, zoals Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Zaanstreek, Utrecht, Gelderland, Twente, de stad Groningen en Deventer. De antwoorden hangen nog niet overal, maar zijn in ieder geval wel al op ruime schaal in advertenties bekend gemaakt.
Belangrijk resultaat van de werfcampagne is in ieder geval dat de krant weer present is bij belangrijke politieke manifestaties. En die zijn er veel, vooral rond het volkspetitionnement. De krant wordt daar goed verkocht. Aantallen van 50 tot 100 kranten per keer zijn geen uitzondering.
Ook het verschijnsel van de vrijdagavond en zaterdagcolportage is er weer. Met name in enkele Amsterdamse buurten, maar ook in Purmerend, Utrecht, Nijmegen en Deventer, voor zover ons landelijk is gemeld. Ook daar zijn de verkoopcijfers dusdanig dat er enthousiast wordt doorgegaan.
Wat nog tegenvalt is de directe abonneewerving bijv. via de kolportage. In verschillende afdelingen en werfcollectieven wordt nagedacht over de vraag hoe die abonneewerving ,,op-de-persoon-af'' effectiever te krijgen. Bijvoorbeeld door je te concentreren op een bepaalde wijk, of door je vooral te richten op het aanspreken van mensen op politieke manifestaties.
In ieder geval is duidelijk dat de oproep van het partijbestuur om de werving ter hand te nemen niet zonder effect is gebleven. Dat neemt niet weg dat op de meeste plaatsen nog geen extra activiteiten voor de krant worden ontplooid. Voor een deel omdat afdelingen er oganisatorisch niet aan toe komen, voor een deel vanuit kritiek op de krant, voor een deel omdat men zich afvraagt, heeft het nog wel zin.
De ervaringen van degenen die nu wel aan de slag zijn gegaan maken in ieder geval duidelijk dat er met de krant goed gewerkt kan worden, zeker bij de activiteiten rond het volkspetitionnement. En dat is toch het belangrijkste waar we ons nu mee bezig willen houden.

de waarheid bestaat 45 jaar

feestelijke bijeenkomst 10 november hoeksteen amsterdam

Het 45-jarig bestaan van De Waarheid zal op 10 november worden gevierd met een feestelijke bijeenkomst in gebouw De Hoeksteen Amsterdam.
Bij de opzet van die viering zal uiteraard de krant zelf centraal staan.
Door de keuze van de sprekers: Gerard Pothoven, Constant Vecht, Elli Izeboud en Cees Schelling; Zij zijn met de krant verbonden als directeur, hoofdredacteur, voorzitter van de CPN en columnist.
In het bijzonder door een spreker van het ANC. Hun moedige strijd tegen de barbaarse onderdrukkingsmachinerie hoort bij datgene waar De Waarheid voor staat:
Door de opzet van de bijeenkomst: met praatshows, interviews, in- en uitloop programma, combinatie van films, tentoonstelling en luisteren, ongedwongen en sfeervol. Door de muziek: diverse muzikanten, koren en anderen zijn bereid De Waarheid een muzikaal cadeau te geven, ook speciaal voor kinderen.
Door aandacht te besteden aan de vele bijzondere dingen die de krant heeft gedaan, waarmee de krant deel is van een stuk progressieve politiek in ons land.
Door de verkoop van materiaal uit het documentatie-archief, unieke stukken historie van de krant.
Door de gesproken colums, waar journalisten en schrijvers hun kijk geven op de Waarheid.
En door de aanwezigheid van al die vele mensen die ook bij de krant horen, als activist, agent, journalist, drukker of medewerker.
Kortom, een gebeurtenis om erbij te zijn. En als het kan niet met lege handen. Maar met ideeën voor werving, met geld voor steun aan de krant, met een eerste verwerking van de discussies over de krant.
10 november, vanaf 12 uur in De Hoeksteen, Toegang 5 gld. (kinderen gratis). Voorverkoop en bestelling van aankondigingsaffiches via de afd. werving van de krant, 020-262565 tst. 40.

de waarheid op de agenda

De kampanje voor De Waarheid loopt al enige weken en de grondslag voor de discussie over De Waarheid stond alweer twee maanden geleden in de ledenkrant. Nu is het zaak dat de discussie in de distrikten gaat plaatsvinden. Gezien alles wat er nog meer te doen staat kan dat het best deze maand gebeuren; een aantal distrikten heeft al bijeenkomsten gepland, de meeste nog niet.

status van de discussie

De discussie heeft 3 kanten.
1. Een beraad van partijgenoten en lezers/sympathisanten van de krant over hun bijdrage aan de werving, dat moet uitmonden in een verbetering van de organisatie en de inzet;
2. een meningspeiling over de inhoud en de vorm van de krant, waarvan de uitkomst is een advies aan de redaktie, dat zo precies en zakelijk mogelijk aangeeft wat er naar het inzicht van de beraden veranderd/verbeterd kan of moet worden;
3. een beraad over mogelijke bijdragen vanuit de partij en sympathisanten aan de inhoud van de krant, in de vorm van bepaalde deskundigheden waarmee de redaktie haar voordeel kan doen.

tijdslimieten

De feestelijke viering van het 45-jarig bestaan van de krant is gepland op 10 november. Vóór die tijd zou de discussie in de distrikten moeten zijn afgerond. Wellicht kan dan vanuit de beraden de krant een geschenk worden aangeboden: een verbeterde werforganisatie en namen van schrijfwillige deskundigen. De landelijke afsluiting van de discussie vindt plaats op 14 december op de conferentie waartoe het 29ste congres besloten heeft.

wie doet wat

De Waarheidwerkgroep van het partijbestuur (bestaande uit Harry v.d. Berg, Frank Biesboer, Evert Buijs, Willem de Bruin, Ria Hille, Bart Luirink, Herman Meijer en Joop Morriën) zal met twee leden bij alle distriktsberaden aanwezig zijn en van tevoren met de distrikten kontakt opnemen. Uiteraard kunnen ook leden van de redaktie worden uitgenodigd.

tenslotte

Wil de discussie enigszins uit de verf komen, dan heeft een (zater)dag verre de voorkeur boven een avond. Dus, indien enigszins mogelijk... Wees niet karig met het uitnodigen van niet partijgenoten, geïnteresseerde lezers, plaatselijke medewerkers/sters. Ook zij kunnen dingen van belang hebben aan te dragen.

knokken voor de waarheid

In november is het 45 jaar geleden dat het eerste nummer van de — toen illegale — Waarheid verscheen.
Nu 45 jaar later staan we voor de bijzondere opgave alles op alles te zetten om een zo ruim mogelijk voortbestaan van de krant mogelijk te maken.
Natuurlijk zijn er tussen toen en nu grote verschillen.
De gedenksteen op het binnenpleintje van ons gebouw aan de Hoogte Kadijk vormt daarvan elke dag de stille getuige.
Maar er zijn ook duidelijke paralellen. Die is heel aardig verwoord in de inleiding van de bundel met illegale Waarheden die vijf jaar geleden is uitgegeven. De samenstellers schrijven daarin:
,,De communisten hebben door hun hele geschiedenis heen grote betekenis gehecht aan een zelfstandige pers. Het uitgeven van een krant is altijd gepaard gegaan met grote opofferingen en offers...''
Die betekenis van een zelfstandige pers geldt nu evenzeer als toen.
Want het is ontzettend belangrijk dat er een dagblad is dat alles op alles zet om het volkspetitionnement tot maximaal resultaat te leiden, dat zich richt op progressieve samenwerking, en dat dient als platform voor al die mensen die maatschappelijk onrecht wensen te bestrijden. Zo'n dagblad is ook voor communisten van nu onmisbaar...
We weten, er zijn in de partij soms felle debatten over de wijze waarop die zelfstandige rol van de krant inhoud wordt gegeven.
Overigens, ook in genoemde bundel over de illegale Waarheid wordt uitvoerig ingegaan op de wijze waarop toen de inhoud van de krant veranderde.
De discussie over de inhoud zal — ook met alle lezers van de krant — worden gevoerd, en zal vooral moeten gaan over de vraag: hoe kunnen we meer mensen voor de krant interesseren: hoe kan de krant voor al die mensen die stuk dreigen te lopen op een gebrek aan politieke vernieuwing inspiratie bieden; hoe kunnen we aktivisten van het volkspetitionnement abonnee maken.
45 Jaar Waarheid vieren we onder financieel voor de krant zeer moeilijk omstandigheden. Maar haar stem tegen de stroom op, haar morele en politieke waarde in een tijd van rechtse machtsarrogantie is onveranderd. Ook nu is voor zo'n krant grote inzet nodig, om mensen te winnen, om het voortbestaan te garanderen. Daar staat 45 jaar Waarheid voor.

Frank Biesboer

voorbereiding gemeenteraadsverkiezingen

In het dagelijks bestuur is de stand van zaken m.b.t. de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen besproken.
Uit het overzicht blijkt dat afdelingen zich hebben ingespannen om progressieve machtsvorming te versterken. Vooralsnog in minder gemeenten dan in 1982 (176 nu) o.a. door de terugloop in de organisatie van de partij zelf. In veel plaatsen zijn de voorbereidingen nog te pril en kan nog niets over daadwerkelijke deelname gezegd worden.

Voor de uitvoering van ons congresbesluit: „De CPN zal aktief deelnemen aan verkiezingen op alle niveaus en streeft daarbij naar versterking van de progressieve samenwerking, waarvan de concretisering van plaats tot plaats kan verschillen'', zullen nog de nodige initiatieven genomen moeten worden, m.n. in de distrikten in het zuiden en oosten van ons land.
Deelname van de CPN in middelgrote gemeenten is daar nog onvoldoende.
We zullen de komende tijd nog moeten benutten om op nog meer plaatsen uit te komen.
Onze argumenten en ons optreden voor een andere politiek zijn de moeite waard, en van grote betekenis om die andere politiek te realiseren en in parlementaire organen een krachtiger stem te geven.

hoe neemt de c.p.n. deel?

De CPN zal op verschillende manieren aan de verkiezingen deelnemen, sterk afhankelijk van plaatselijke omstandigheden en mogelijkheden. Zelfstandig, al dan niet met gezamenlijke programma's. Via gezamenlijke lijsten met PPR en/of PSP al dan niet aangevuld met EVP, met gezamenlijke programma's. Ook zijn er plaatselijke lijsten met deelname van onze partij of leden (Vianen, Hillegom, Beek en Donk, Waalwijk, Monnickendam etc.). Er zijn kiesverenigingen zoals in Breda, Sittard, Maastricht e.a. waar we als partij aan deelnemen en waar opmerkelijk veel ongebonden mensen aktief meewerken.
Over het algemeen kun je stellen: daar waar vier jaar geleden gekozen werd voor samenwerking wordt deze doorgezet. Er zijn ook veel nieuwe samenwerkingsinitiatieven. Waar we vier jaar geleden met een zelfstandige lijst uitkwamen, zal dit in Groningen en Noord-Holland-Noord, ook nu weer het geval zijn. Elders zijn besprekingen gaande (zoals in Amsterdam en in de stad Groningen). In Utrecht zijn ze afgeketst.

proces van samenwerking gaat door

Het geheel laat een positief beeld zien van een proces van samenwerking dat doorgaat, ondanks teleurstellende ontwikkelingen op landelijk nivo en hier en daar plaatselijk.
Progressieve machtsvorming gericht op politieke vernieuwing, doorbreekt verstarring en daarbij laten de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen een hoopgevend beeld zien.
Bij de vorige raadsverkiezingen bleken samenwerkings-initiatieven een wervend karakter te hebben.
Er was toen opmerkelijke stemmenwinst — inclusief versterking van de positie van communisten — met name daar waar deze samenwerking voor raden en staten gebaseerd was op bestaande samenwerking in aktie en beweging en actief optreden van de partij zelf.
Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen moet dit op meer plaatsen mogelijk zijn.
Het is echter geen spontaan proces. De coalitiepolitiek van communisten en de vaak sterke positie van de CPN zelf zijn van grote betekenis.

eigen identiteit, samenwerking op basis van kracht

Samenwerking op basis van kracht zal zijn vruchten afwerpen. Daarbij is één van de vragen: de herkenbaarheid van communisten en van de CPN.
Gezamenlijk optreden, gezamenlijke campagnes met anderen kunnen de eigen ideeën en initiatieven niet vervangen. Maar ook de energie, het geduld en de creativitiet die communisten investeren in het tot stand brengen van progressieve samenwerking en machtsvorming voor een ander beleid, mag en moet bekend worden.
Sommigen zien in toenemende samenwerking een sluipend proces van opheffing van onze partij (en andere partijen). Sommigen propageren dat.
Anderen zien daarin een reden om zich tegen samenwerking te keren.
In beide gevallen wordt het feit uit het oog verloren dat samenwerking niet ondanks, maar dankzij de georganiseerde inzet van de CPN tot stand is gekomen...
Het bewaken en opstuwen daarvan vereist géén opheffing maar versterking van de CPN.
Dit is ook van belang daar waar initiatieven genomen zijn samen met niet-partij-gebonden mensen. De partij als geheel er bij betrekken om zich waar te maken als motor van progressieve machtsvorming en vernieuwing.
Bij deze platforms van aktie en beweging die een inbreng op bestuurlijk nivb tot stand willen brengen, kunnen hiermee belangrijke nieuwe ervaringen worden opgedaan.
In dit kader wil ik er nog eens nadrukkelijk op wijzen, dat ons streven naar samenwerking niet alleen interessant is voor die gemeenten waar we nauwelijks of niet op eigen kracht onze inbreng op bestuurlijk niveau tot stand kunnen brengen. Het vorm geven aan samenwerking vanuit sterke posities als partij, samenwerking op basis van kracht zal nieuwe inspiratie en ervaring brengen.
Onze keuze voor samenwerking met anderen is geen korte termijnstrategie, maar een doelbewuste keuze van uit ons denken over progressieve machtsvorming op termijn.

Vervolg op pagina 7

'de bel voor de eerste ronde'

discussiestuk statuten

aan de leden van de cpn

ter begeleiding van de diskussie over het voor-ontwerp van statuten

1. introductie

Het congres heeft, zoals bekend, aan het nieuwe partijbestuur opgedragen om in de partij de discussie te organiseren over nieuwe statuten. In de Ledenkrant zijn al de besluiten van het partijbestuur gepubliceerd over de inrichting van de verschillende ronden in deze discussie. Dit stukje hebben we gemaakt om de *eerste ronde* in te luiden. Beschouw het maar als een toelichting en een leeswijzer.
Even een opfrissertje van het geheugen: nieuwe statuten zijn nodig omdat de huidige statuten op belangrijke punten niet meer in overeenstemming zijn met onze huidige opvattingen en gezien de ontwikkelingen van het verenigingsrecht. Na het vaststellen van een nieuw partijprogramma is het nu nodig om als partij grondregels af te spreken die bij dat program horen. Want dat zijn statuten: grondregels van de organisatie, niet meer en niet minder. De twee belangrijkste punten waarop verandering van die grondregels nodig is, zijn de inrichting van de partijdemocratie en de rechten van de leden. De nieuw op te stellen statuten zullen weer jarenlang mee moeten kunnen, ongeacht de politieke conjunctuur. In de loop van de voorbereiding van statuten zal ook helder moeten worden welke regels bij statuten en welke bij huishoudelijk reglement dienen te worden vastgesteld.
Hoe staat de vlag er nu voor met het opstellen van nieuwe statuten?
Het besluit om aan nieuwe statuten te gaan werken is al op het 28ste congres genomen. Het vorige partijbestuur (dat op dat congres was gekozen)heeft de volgende besluiten genomen:

— Ze heeft een aantal hoofdlijnen vastgesteld waaraan nieuwe statuten moeten voldoen en tegelijkertijd een voor-ontwerp voor statuten van de toenmalige commissie gepubliceerd in de Ledenkrant van februari 1985.

— Ze heeft zelf over dat voor-ontwerp gediscussieerd, waarvan een deel in diezelfde Ledenkrant is gepubliceerd. Uit deze discussie bleek dat een aantal keuzen discutabel waren binnen het partijbestuur. Dit betrof voornamelijk zaken die direct te maken hebben met de visie op de organisatie van de partij en minder met technisch-statutaire uitwerkingen daarvan.

— Ze heeft voorgesteld de discussie over nieuwe statuten in twee ronden te laten plaatsvinden.

Het 29ste congres heeft daarna, op basis van voorstellen van dat partijbestuur, het volgende besluit genomen:
,,Het congres draagt het partijbestuur op in de partij een discussieronde te organiseren aan de hand van het door het aftredende partijbestuur gepubliceerde en eventueel nog toe te voegen nieuw materiaal ten behoeve van ontwerp-statuten. Op grond daarvan dient het partijbestuur een definitief ontwerp voor te leggen ter behandeling op een volgend congres."
Daarnaast heeft het congres een aantal besluiten genomen over de inrichting van de partijorganisatie waarop bij het ontwerpen van statuten doorgeborduurd kan worden. Een deel van die besluiten heeft het karakter van werkafspraken voor de komende periode, of een experimenteel karakter, zoals m.b.t. het districtenoverleg, hetgeen benadrukt is door de formulering in het congresbesluit ,,afwachting van nieuwe statuten".
Na dit laatste congres heeft het partijbestuur besloten om de eerste ronde over het voór-ontwerp in november en december aanstaande te laten plaatsvinden. Daarna zal deze discussie door het partijbestuur verwerkt gaan worden, zodat in juni 1986 een ontwerp voor nieuwe statuten door haar gepubliceerd kan gaan worden. In deze eerste ronde staat centraal: hoe moeten we de *hoofdzaken* van nieuwe statuten inrichten? Het accent in deze ronde zal naar onze verwachting dus niet zozeer liggen op allerlei technische kwesties, maar meer op de hoofdelementen van de gewenste organisatiestructuur van onze partij. Door daar in deze ronde overeenstemming over te bereiken, kunnen we in de andere ronden onze aandacht concentreren op het eigenlijke vaststellen van nieuwe statuten met alle techniek die daar nu eenmaal bij hoort. Het materiaal voor deze eerste ronde bestaat uit het voor-ontwerp voor nieuwe statuten plus het stuk dat je nu leest.

2. uitgangspunten en hoofdlijnen van nieuwe statuten

Uiteraard is de vaststelling dat de huidige statuten niet meer voldoen, nog geen aanduiding van de richting waarin nieuwe statuten zouden moeten gaan. In het voor-ontwerp zijn op een aantal centrale punten *keuzes* gemaakt, waarvoor ook alternatieven te bedenken zijn. Het lijkt ons belangrijk dat in de partijdiscussie nu vooral wordt bekeken of die keuzes ook gewenst worden en of ze overeenstemmen met de ervaringen die we de afgelopen jaren hebben opgedaan. Er is op organisatiegebied heel wat geëxperimenteerd; daar kunnen we ook ten behoeve van nieuwe statuten de vruchten van plukken.
Naar de mening van het partijbestuur zouden de nieuwe statuten aan de volgende *uitgangspunten* moeten voldoen:

— Ze moeten gebaseerd zijn op de organisatie-uitgangspunten van het partijprogram.

— Ze dienen uit te gaan van een democratische organisatieopbouw en een democratische besluitvorming.

— Er moeten duidelijke ,,spelregels" in besloten liggen.

— De rechten en de beroepsmogelijkheden van de leden dienen duidelijk omschreven te zijn.

— En tenslotte dienen ze te voldoen aan de eisen van het verenigingsrecht.

Op basis hiervan stelt het partijbestuur de volgende *hoofdlijnen* van nieuwe statuten voor:

1. Het congres is het hoogste orgaan van de CPN. Tussen de twee congressen in bepaalt het partijbestuur het beleid van de partij. Het partijbestuur legt over haar werkzaamheden verantwoording af aan het congres.

2. De rechten van de individuele leden moeten uitdrukkelijk worden vastgelegd. Het partijprogramma gaat uit van de grondrechten die in Nederland vastliggen. Dit moet dus ook gelden voor de statuten, waarin dus geen beperkingen van deze grondrechten van individuele leden kunnen worden aangebracht (zoals de vrijheid van meningsuiting voor ieder individu). Verder gaat het ook om het recht om zich met ervaringen en ideeën rechtstreeks tot het partijbestuur te wenden. Tevens moet er een beroepsrecht geregeld worden dat betrekking heeft op de besluiten van alle bestuursorganen, met uitzondering van het congres. Hoe dat laatste geregeld kan worden, wordt behandeld in *discussiepunt 1*.

3. De openbaarheid van discussie en besluitvorming wordt vastgelegd en geregeld. Zie hiervoor *discussiepunt 2*.

4. De CPN moet een vereniging met volledige rechtspersoonlijkheid zijn, die alle handelingen in het maatschappelijk verkeer kan verrichten en waarbij de persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders is uitgesloten.

5. Tussen twee congressen in moeten een aantal nader te omschrijven bevoegdheden van het congres uitgeoefend worden door een vertegenwoordigend orgaan binnen de partij dat gekozen wordt door de districtconferenties. Eén van die bevoegdheden is in ieder geval de goedkeuring van het financieel verslag. Het gaat hier zowel om raadpleging van de partij door het partijbestuur als om controle op het partijbestuur door de partij. Deze raadpleging en controle kan op verschillende manieren georganiseerd worden. Dit behandelen we in *discussiepunt 3*.

6. De afdelingen vormen de basis van de partijorganisatie. Dit betekent dat de verkiezing van besturen en de controle op besturen vanuit de afdelingen wordt opgebouwd. De ledenvergaderingen van de afdelingen zijn de centrale plaats waar discussie en besluitvorming van de leden plaats vindt ten aanzien van de partijpolitiek in zijn geheel. In het voor-ontwerp is daarbij uitgegaan van de relatieve zelfstandigheid van de afdeling. Daarmee wordt bedoeld dat de afdeling zelf over haar activiteiten beslist, binnen de kaders van de partijpolitiek. De ledenvergadering bepaalt dus het beleid van de afdeling. Dit is verder uitgewerkt in *discussiepunt 4*.

7. De positie van partijgroepen moet ondubbelzinnig worden omschreven. Het bestaan van partijgroepen is naar onze mening van wezenlijk belang voor het functioneren van de partijdemocratie en partijleven. Ze zijn vooral van belang voor het uitwerken en verdiepen van de partijpolitiek op een bepaald terrein. Ook hierbij is in het voor-ontwerp uitgegaan van de relatieve zelfstandigheid van die partijgroepen die door de desbetreffende besturen zijn ingesteld. Uiteraard weer binnen het kader van de partijpolitiek. Om bepaalde garanties voor deze groepen te creëren is het nodig om vast te leggen dat besturen verplicht zijn adviezen van de door hen ingestelde groepen in te winnen. Over de preciezere verhouding tussen partijgroepen en besturen gaat *discussiepunt 5*.

8. In verband met het bestaan van seksentegenstellingen binnen de partij moet de mogelijkheid tot het vormen van vrouwenoverleggen gegarandeerd en geregeld zijn. Gezien de recente congresbesluiten is dit ook aan de orde wat betreft de mogelijkheden voor overleggen van zwarte CPN-leden, flikkers en potten en jongeren. In *discussiepunt 5* gaan we hier in samenhang met het bestaan van partijgroepen nader op in.

9. Een éénduidig beleid inzake inschrijving van leden en opzegging van het lidmaatschap moet gewaarborgd zijn. Tegen besluiten van het bestuur tot opzegging van het lidmaatschap moet een lid reëel in beroep kunnen komen. Zie hiervoor *discussiepunt 6*.

3. beschrijving aantal discussiepunten

discussiepunt 1:
regeling van beroeprecht van leden

Er is een regeling van beroeprecht van leden nodig. Leden moeten immers de mogelijkheid hebben om een besluit van een bestuursorgaan van de partij aan te vechten als zij zich door dat besluit belemmerd voelen in het uitoefenen van hun democratische rechten in de partij zoals die zijn vastgelegd in statuten en reglementen.
De regeling moet naar onze mening een beroeprecht voor individuele leden opleveren dat ook reëel is. Dat wil zeggen: in de regeling mogen geen dermate hoge barrières zijn ingebouwd dat het beroeprecht daardoor alleen op papier bestaat. Dit betekent bijvoorbeeld dat individuele leden hun klacht niet op massale bijeenkomsten moeten toelichten (psychologische barrière). In de tweede plaats moet het beroeprecht algemeen geldend zijn *onafhankelijk* van de inhoud van de klacht. En in de derde plaats moet de zaak niet gepaard gaan met bureaucratische en topzware strukturen. Wij zien drie mogelijkheden voor zo'n beroeprechtregeling:

a. Een regeling *via de gekozen besturen* in de partij. Met dit systeem kan een lid in beroep gaan bij een hoger bestuursorgaan tegen een besluit van een lager bestuursorgaan. Tegen een besluit van een afdelingsbestuur gaat men in beroep bij het districtsbestuur; het partijbestuur is de beroepinstantie als het gaat om besluiten van een districtsbestuur. Er moet ook een mogelijkheid zijn om tegen een besluit van het partijbestuur in beroep te gaan. Daarvoor zien we binnen dit systeem weer drie mogelijkheden:

— Het partijcongres is de hoogste beroepinstantie

— Als er een partijraad of districtenraad komt (zie elders) dan kan deze raad ook de bevoegdheid krijgen om als hoogste beroepinstantie te functioneren

— Een landelijke beroepcommissie. daartoe gemachtigd door hetzij het congres hetzij de eventuele districtenraad, is de hoogste beroepinstantie.
In alle drie de gevallen geldt de regel dat tegen het uiteindelijke besluit van de hoogste beroepinstantie geen beroep meer mogelijk is.
In het voor-ontwerp van statuten is een regeling als boven omschreven uitgewerkt. (Waarbij gekozen is voor de districtenraad als hoogste beroepinstantie.)

Het grote voordeel van de koppeling van het beroeprecht aan de gekozen besturen is het feit dat er geen aparte strukturen nodig zijn.

b. Een regeling met *beroepcommissies*. Met dit systeem functioneert er op elk niveau in de partij een *onafhankelijke* beroepcommissie ingesteld door respectievelijk de ledenvergadering, de conferentie en het congres. Als men tegen een besluit van een afdelingsbestuur in beroep wil gaan, doet men dit bij de commissie die door de ledenvergadering is ingesteld, enz. Het feit dat in deze situatie het beroeprecht volledig is losgekoppeld van de politieke bestuursstructuur heeft ontegenzeggelijk bepaalde voordelen. Naar onze mening overheerst echter het nadeel dat er een volledig nieuwe structuur voor opgebouwd moet worden. Dit bouwt het risico in van permanente conflicten tussen beide ,,netwerken" en vereist een grote investering in menskracht en energie. Bovendien moet er dan op elk niveau een regeling t.a.v. de samenstelling van deze commissie ontworpen worden: er kunnen immers per definitie geen bestuurders van het betrokken niveau deel uitmaken van de beroepcommissie.

c. Een regeling waarin slechts *één beroepinstantie is voor alle zaken*.
Het congres stelt bijvoorbeeld een landelijke onafhankelijke beroepcommissie in, waartoe elk lid dat een beroepzaak aanhangig wil maken, zich dient te wenden. Het voordeel is dat er zeer korte lijnen zijn. Het nadeel dat er geen enkel vervolg meer is ingebouwd: het eerste oordeel is meteen het laatste.

discussiepunt 2:
openbaarheid

Op de laatste twee congressen zijn besluiten genomen omtrent de openbaarheid van het partijbestuur. Inmiddels is hiervoor door het partijbestuur een regeling getroffen. Met openbaarheid wordt in de partij gevarieerd omgesprongen. In de discussie moeten we onderscheid maken tussen openbaarheid voor iedereen van de politieke discussie in de partij en de openbaarheid van de besluitvorming en de discussie in besturen voor de leden van de partij.
Even een blik op de praktijk nu: congressen zijn al heel lang openbaar behalve de huishoudelijke zitting. Deze laatste was op het 29ste congres ook openbaar. Een aantal districtsconferenties zijn openbaar; dit is echter afhankelijk van het beleid van het betrokken district. Tenslotte experimenteren een aantal afdelingen met openbare ledenvergaderingen.
Het lijkt ons nuttig in de statuten de mogelijkheid van een éénduidig beleid t.a.v. openbaarheid in te bouwen. Naar onze mening is het in het belang van de partij dat de interne politieke discussie openbaar wordt gevoerd. Hierdoor ontstaat immers een maximale doorzichtigheid voor de bevolking van ons land van de overwegingen en besluiten van onze partij. Dit pleit ervoor dat het congres, de districtsconferenties en de ledenvergaderingen van de partij in de regel openbaar zijn. Uiteraard met behoud van de bescherming van de privacy van de leden waarvoor uitzonderingen gemaakt moeten kunnen worden. Dit kan ook gelden voor het bespreken van huishoudelijke zaken. De openbaarheid van de besturen in onze partij heeft met name te maken met de controle die door de leden moet kunnen worden uitgeoefend. Voor de besturen pleiten we daarom voor het uitgangspunt dat zij *voor de CPN-leden* openbaar moeten functioneren, opnieuw behoudens bepaalde huishoudelijke zaken en bescherming van personen. Dit uitgangspunt nemen we dus in voor het partijbestuur, de districtsbesturen en de afdelingsbesturen. De preciezere uitwerking dient volgens ons niet in statuten maar in een huishoudelijk reglement vastgelegd te worden.

discussiepunt 3:
tussentijdse raadpleging en controle

In de afgelopen jaren is in de partij aan de orde gesteld dat er tussen twee congressen in op een of andere manier een gegarandeerde controle op het partijbestuur moet komen. Dit is tot uiting gekomen in voorstellen om een partijraad of districtenraad in te gaan stellen. Het laatste congres heeft besloten om een experiment met een vast districtenoverleg te nemen. In deze discussie over een of ander tussentijds orgaan spelen meerdere motieven een rol:

— behoefte aan een gegarandeerde tussentijdse raadpleging en advisering van het partijbestuur, hetzij over aktuele kwesties, hetzij om bepaalde beleidsterreinen van de partij te verdiepen. Dit is bijv. het geval met het door het congres ingestelde districtenoverleg.

— Het creëren van een algemene vergadering die overeenkomstig het verenigingsrecht de financiële taken van het congres tussen twee congressen in kan vervullen (ter informatie: zo'n vergadering is jaarlijks nodig).

— Controle op het partijbestuur door een orgaan dat dan ook logischerwijze een sanctiemogelijkheid moet hebben. Dit laatste is nodig in het uitzonderlijke geval dat een partijbestuurder zich van die controle niets aan zou trekken. Dit betekent dat zo'n orgaan een congres bijeen moet kunnen roepen. (Ter informatie: in de huidige statuten kan dit *alleen* door het partijbestuur gebeuren.)
Als het gaat om raadpleging en overleg, dan hoeft dat niet in statuten te worden vastgelegd: dat kan immers altijd afhankelijk van de behoefte daaraan geregeld worden.
Dat ligt anders bij controle op het partijbestuur: die kan alleen plaatsvinden als dat in de statuten geregeld is.
In deze ronde zijn de volgende vragen aan de orde:

1. Willen we een gegarandeerde controle op het partijbestuur tussen twee congressen in?

2. Indien deze vraag met nee beantwoord wordt, dan moet er in nieuwe statuten wel geregeld worden hoe de partij het bijeenroepen van een congres kan afdwingen van een partijbestuur (in uitzonderlijke situaties) door bijvoorbeeld hiervoor een regeling via districtsconferenties te maken. Tenzij het congres jaarlijks bijeenkomt, dient een financiële jaarvergadering ingesteld te worden (of een landelijke conferentie met die bevoegdheid).

3. Indien de eerste met ja beantwoord wordt, dan is de vraag aan de orde hoe de bevoegdheden en de samenstelling van een tussentijds controlerend orgaan worden geregeld. In ieder geval moet vast blijven liggen dat het partijbestuur verantwoording schuldig is aan het congres zelf. In het voorontwerp voor statuten wordt deze mogelijkheid uitgewerkt in de vorm van een districtenraad die een combinatie is van:

— een overleg van het partijbestuur met districten: kortom raadpleging en advisering;

— de laatste beroepinstantie voor leden;

— een controlerend orgaan dat de bevoegdheid heeft tussentijds een congres bijeen te roepen;

— een financiële jaarvergadering.

Deze raad wordt samengesteld uit de districten (waarbij de districten zelf de mogelijkheid hebben directe afvaardigingen uit afdelingen mogelijk te maken).

discussiepunt 4:
de positie van afdelingen en districten

In het voor-ontwerp voor statuten wordt gekozen voor een relatieve zelfstandigheid van afdelingen en districten. Dit is in overeenstemming met de bestaande praktijk. Binnen het kader van de congresbesluiten en met inachtneming van de uitwerking daarvan door besluiten van het partijbestuur, wordt aan afdelingen en districten vrijwel volledige zelfstandigheid van optreden gegeven. In deze ronde willen we de vraag aan de orde stellen of dit voldoende garanties biedt voor samenhang in de organisatie van de partij. Naar onze mening moet de partij geen federatie zijn van afdelingen en districten. De noodzakelijke politieke en organisatorische samenhang die uit dit standpunt voortvloeit is o.i. echter vooral een samenhang die door de

politieke praktijk en de politieke discussie tot stand gebracht moet worden.
Relatieve zelfstandigheid van afdelingen en districten is daar ons inziens een prima uitgangspunt voor.
Hier tegenover staat het alternatief van een sterkere centralisatie in de statuten door aan het partijbestuur expliciete bevoegdheden toe te kennen in bepaalde situaties in districten en/of afdelingen in te grijpen. Het zal in de praktijk dan meestal gaan om situaties waarin landelijke meerderheidsbesluiten op lokaal niveau in meerderheid worden afgewezen — om politieke diskussie dus. Indien men van mening is, dat mogelijke maatregelen van het partijbestuur in de statuten moeten worden aangegeven, dan moet men zich wel de vraag stellen hoe dat zó kan worden uitgewerkt dat de partijdemocratie en de rechten van individuele leden van de CPN geen geweld wordt aangedaan.

diskussiepunt 5:
de positie van partijgroepen en overleggen

Tot nu toe hebben groepen in de partij uiteenlopend gefunctioneerd:

a. Groepsvorming van leden van de partij die met elkaar overlegden over bepaalde standpunten en gezamenlijk voor die standpunten opkwamen. We stellen voor hierover in het vaststellen van de struktuur van de partijorganisatie (en uiteindelijk in de statuten) niets speciaals op te nemen. Naar onze mening is het zo langzamerhand wel duidelijk dat er binnen de partij gewoon ruimte voor is, vanwege de vrijheid van meningsuiting en meningsuitwisseling. Dit heeft wel tot gevolg dat leden evenmin bepaalde voorrechten ten opzichte van andere leden kunnen opeisen op grond van dit type groepsvorming. Het alternatief hiervoor zou zijn dat de mogelijkheid tot dit soort groepsvorming expliciet in de statuten wordt geregeld, waardoor het ook noodzakelijk wordt bepaalde voorwaarden aan te geven waaraan men dan moet voldoen (zie voor dit alternatief het voor-ontwerp en het congresbesluit over de organisatie).

b. Door besturen ingestelde groepen van leden die op eenzelfde strijdterrein of in dezelfde maatschappelijke situatie aktief zijn. Het doel hiervan is het uitwerken van de partijpolitiek op die terreinen en het gezamenlijk ontwikkelen van aktiviteiten. Hiermee bestaat binnen de partij een lange ervaring. Het concrete functioneren van de groepen kan uiteraard niet per statuut worden geregeld. Bij statuten is echter wel het regelen van de bevoegdheden van groepen aan de orde en de verhouding tot die van de besturen in de partij. In het voor-ontwerp is gekozen voor een uitwerking van die bevoegdheden gebaseerd op het toekennen van een relatief zelfstandige positie aan de groepen. Bovendien wordt hen het recht op advies aan besturen (en dus de plicht van die besturen om daar iets mee te doen) toegekend evenals het recht op kandidaatstelling voor delegaties (*niet* het kiezen daarvan). Het alternatief hiervoor bestaat in het opheffen van deze bevoegdheden van deze partijgroepen. Dan komen deze bevoegdheden bij de besturen terecht, hetgeen ongetwijfeld een bepaalde machtsverschuiving ten gunste van de besturen tot gevolg heeft. In dat geval zijn partijgroepen verantwoording schuldig aan de besturen en hebben zij niet het recht op advisering en kandidaatstelling.

c. Overleggen van partijleden die met specifieke onderdrukking en achterstelling binnen en buiten de partij te maken hebben. Deze overleggen komen in de partij op voor het aktief bestrijden en opheffen van deze onderdrukking die maatschappelijk gezien bestaat naast de klasse-onderdrukking. Tot nu toe zijn ze vruchtbaar gebleken doordat ze in de partij autonoom functioneerden terwijl de partij als geheel en de gekozen besturen daarbinnen wel geprikkeld werden hun ervaringen en ideeën te verwerken. Gezien de jongste congresbesluiten zijn op dit vlak de volgende overleggen in diskussie: vrouwenoverleggen, overleggen van potten en flikkers, overleggen van zwarte CPN-leden, overleggen van jongeren.
In deze ronde willen we de vraag stellen wat we hierover in de statuten willen regelen. In het voor-ontwerp wordt de status van het vrouwenoverleg apart geregeld, terwijl er niet wordt gesproken over de andere overleggen. Moet dit ook voor één of meerdere van de genoemde groepen gelden? Of moeten we ons beperken tot het vastleggen van de mogelijkheid tot het vormen van dit type overleggen door leden?

diskussiepunt 6:
het lidmaatschap

We denken dat hiervoor globaal twee mogelijkheden bestaan in de praktijk van onze partij. Het komt er op neer dat we moeten kiezen tussen de regeling in de huidige statuten en de voorgestelde regeling in het voor-ontwerp voor nieuwe statuten.
In de huidige statuten gebeurt het aannemen van nieuwe leden door de afdelingen en groepen. De opname moet door het districtsbestuur worden bevestigd. Het partijbestuur komt er niet aan te pas. Tot royement moet door de ledenvergadering van de betreffende afdeling worden besloten, waarna bekrachtiging door het districtbestuur nodig is. Partijbestuursleden kunnen alleen door het congres worden geroyeerd.
In het voor-ontwerp geschiedt inschrijving en uitschrijving van leden door of namens het partijbestuur.
Deze keus in het voor-ontwerp heeft te maken met de wens een éénduidig beleid inzake inschrijving en opzegging te waarborgen. Omdat men door inschrijving als lid van de CPN lid wordt van een landelijke politieke partij, gebeurt die inschrijving door of namens het bestuur van de vereniging. In de praktijk zal het partijbestuur deze bevoegdheid delegeren aan een district of afdeling. De verantwoordelijkheid blijft dan echter wel bij het partijbestuur liggen, als garantie voor een uniform aannamebeleid. Deze bepaling betekent bovendien dat een aspirant-lid zich in alle gevallen tot het partijbestuur kan wenden om zich te laten inschrijven. De gedecentraliseerde aspekten van de huidige statuten hebben daarentegen ontegenzeggelijk een aantal aantrekkelijke kanten. Het nadeel is het ontbreken van waarborgen voor een éénduidig beleid.
Naast de vraag welke regeling we zelf het meest gewenst vinden, hebben we op dit gebied te maken met eisen die het verenigingsrecht stelt. Volgens dit recht moet opzegging van het lidmaatschap wegens nalatigheid in de betaling van de contributie, verhuizing naar het buitenland e.d. al door het partijbestuur gebeuren. Bij opzegging om andere redenen zal het initiatief in de regel bij de afdeling of het district liggen.

4. slot

We stellen aan de leden voor om in deze eerste ronde de discussie op bovenstaande uitgangspunten, hoofdlijnen en discussiepunten te concentreren. Om de discussie goed te kunnen begeleiden en verwerken heeft het partijbestuur een begeleidingscommissie ingesteld:
Kees IJmkers, Kees Hulsman, René Tabak, Loes Steensma, Rob Coenen, Paul Wouters. Deze groep wordt nog aangevuld met twee anderen.
De ruimte voor deze eerste ronde willen we beperken tot de maanden november en december. Verslagen van de discussie en voorstellen (uiteraard ook welkom als ze over andere onderdelen van de statuten gaan) moeten bij deze commissie terechtkomen. Zij zal ten behoeve van het partijbestuur de discussie verwerken, waarna er ontwerp-statuten door het partijbestuur zullen worden opgesteld.
Succes!

HET PARTIJBESTUUR VAN DE CPN

23 november:

landelijk beraad

Op zaterdag 23 november 1985, organiseert het partijbestuur van de CPN een landelijke bijeenkomst over het ontwerpverkiezingsprogramma '86-'90 (zie de Ledenkrant no 7, september 1985).
Deze werkbijeenkomst zien we als een voorronde voor de verkiezingsconferentie in februari 1986, waar het verkiezingsprogramma definitief wordt vastgesteld.
De bedoeling is, dat mensen met *deskundigheid* en *ervaringen* m.b.t. de verschillende onderdelen van het verkiezingsprogramma naar deze landelijke bijeenkomst komen.
Iedereen is welkom en er wordt gediscussieerd in groepen aan de hand van thema's (zie hiervoor de opgavebon).
De bijeenkomst wordt gehouden in gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam en wordt geopend om 11.00 uur.
Vanaf 10.30 uur is de koffie klaar en kunnen de deelnemers zich aanmelden. De bijeenkomst zal tot ± 16.00 uur duren.
Noodzakelijk is wel je telefonies of via de bon vóór 15 november aan te melden.

Het is ook mogelijk om een schriftelijke inbreng te hebben.
Deze moet dan wel uiterlijk *15 november 1985* op het partijsecretariaat binnen zijn.

siem van der helm

ONDERGETEKENDE,

NAAM: .....

ADRES: .....

WOONPLAATS: .....

HANDTEKENING: .....

geeft zich op als deelnemer aan de landelijke bijeenkomst over het ontwerpverkiezingsprogramma 1986-1990, op 23 november 1985.

Ik wil deelnemen aan de discussie in de groep over;

O 1. vredespolitiek (hfdst. I, par. 1)
O 2. internationale politiek (hfdst. I, par. 2,3)
O 3. econ. politiek en werkgelegenheid (hfdst. II, par. 2,7,8,9)
O 4. inkomen, ATV, kwaliteit v.d. arbeid (hfdst. II, par. 3,4,5)
O 5. sociale zekerheid (hfdst. II, par. 6)
O 6. milieu, energie, landbouw (hfdst. II, par. 10, 11, 12)
O 7. volkshuisvesting en woonlasten (hfdst. III, par. 1)
O 8. ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer (hfdst. III, par. 2,3)
O 9. onderwijs (hfdst. IV, par. 1)
O 10. welzijn, sport en recreatie (hfdst. IV, par. 2,6)
O 11. gezondheidszorg (hfdst. IV, par. 3)
O 12. kunst en cultuur, media (hfdst. IV, par. 4, 5)
O 13. democratiese vernieuwing (hfdst V, par. 1,2,3,4,5)
O 14. justitie en politie (hfdst. V, par. 6)
O 15. gelijke rechten en vluchtelingenbeleid (hfdst. VI, par. 2,3)
O 16. bestrijding racisme (hfdst. VI, par. 4)

(aankruisen wat van toepassing is)

Voor 15 november 1985 opsturen naar:

secretariaat CPN,
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam.

voorbereiding gemeenteraadsverkiezing

vervolg van pagina 3

In dit verband is ook de diskussie met de PvdA van belang. Op gemeentelijk niveau is er een rijke ervaring met de PvdA ook met bestuurlijke samenwerking.
Niet altijd positief, maar met als les hoe sterker onze eigen positie vanuit aktie en beweging, hoe indringender onze standpunten in die samenwerking.

geen spontaan proces

Er zijn natuurlijk ook gemeenten waar samenwerkingsinitiatieven genomen worden die op weerstand stuiten vanuit de partijen zelf.
Hierbij gaat het vaak om meningsverschillen over doelen en strategie maar hier en daar helaas ook over personen.
Meningsverschillen over doelen en eigen gelijk zoals we die kennen van het laatste PSP-congres, identiteit en eigen profilering boven en niet als inzet van samenwerking, wat binnen alle partijen in verschillende plaatsen een rol speelt, en hier en daar blokkades vanuit ervaring en/of vooroordelen.
Dit vereist veel inzet, geduld en creativiteit, maar schept ook haar eigen feiten.

bestuurlijke verantwoordelijkheid

Bij de onderhandelingen over samenwerking is het vraagstuk van bestuurlijke verantwoordelijkheid zeer vaak een belangrijk discussiepunt. Zowel de deelname aan colleges zelf als de voorwaarden waaronder bestuurlijke verantwoordelijkheid wordt opgeëist nodigen uit voor tal van bespiegelingen.
Gelukkig vormt deze discussie niet op voorhand al een blokkade op zichzelf, zoals dat bijv. wel in Arnhem het geval was. Een en ander is natuurlijk erg afhankelijk van de werkelijke krachtsverhoudingen als uitslag van de verkiezingen.
Vaak wordt gekozen voor algemene formuleringen in het overeengekomen programma, waarbij formuleringen over progressieve meerderheidscolleges of colleges met een progressief program opvallen, maar hier en daar ook zeer duidelijke formuleringen overeengekomen zijn die het program voor college-vorming zelf boven uitsluiting van partijen vooraf stellen. Maar op veel plaatsen zal de discussie hierover pas plaatsvinden als een en ander ook daadwerkelijk aan de orde is. Voor PSP-afdelingen is bij beslissingen hiervoor trouwens toestemming, ontheffing van het partijbestuur nodig...
Op een aantal plaatsen zijn de besprekingen of onderhandelingen nu achter de rug, elders zijn ze nog in volle gang. Er zijn volop mogelijkheden om progressieve posities te handhaven of te versterken.
En dit is van extra belang met de Tweede Kamerverkiezingen in het vooruitzicht.
Zowel voor onze eigen positie als voor onze verhouding tot anderen. Dus ook voor die met de PvdA, die lonkend naar CDA en VVD vooralsnog de keuzen en het perspectief via progressieve samenwerking buiten de orde verklaard heeft.
De raadsverkiezingen moeten een beeld opleveren waarin de afkeer van rechtse politiek zichtbaar wordt.
Met onze inzet voor verbetering van de posities van de gemeentes tegenover het landelijk afbraakbeleid door ook versterking van onze posities in de colleges, als bijdrage aan machtsvorming voor politieke vernieuwing.

scholingsweekend

cpn-vrouwen en gemeenteraden

18/19 jan. 1986, vormingscentrum de Vonk te Noordwijkerhout
Het scholingsweekend dat CPN-vrouwen organiseren op 18 en 19 jan. 1986 is in de eerste plaats bedoeld voor vrouwen die in/rond gemeenteraden aktief zijn of willen worden, maar ook andere vrouwen zijn welkom.
Een aantal vrouwelijke raadsleden vertellen over haar ervaringen en een voorbereidingsgroep zal een training verzorgen in vaardigheden die voor het gemeenteraadswerk van belang zijn.
Het programma staat nog niet vast. Dat zullen we in de volgende ledenkrant bekend maken. Als je je van een plaats wilt verzekeren, als je meer informatie wilt of wensen hebt voor het programma, bel of schrijf dan naar: CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 of 239704 (toestel 10).
Hier is vanaf 20 oktober ook een lijst verkrijgbaar met feministische programpunten voor de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 1986. Uit deze lijst kun je suggesties halen voor het opstellen of beoordelen van konsept-verkiezingsprogramma's.

jongeren doen het met het verkiezingsprogramma

De CPN kent een concept verkiezingsprogramma, zie ledenkrant van september, maar is dat wel aantrekkelijk voor al die jongeren die de dupe zijn van dit regeringsbeleid.
Vind je dat er te weinig over de positie van jongeren instaat kom dan op 29 oktober naar de landelijke vergadering van de werkgroep jongeren. De bijeenkomst begint om 19.30 en wordt gehouden op de Hoogte Kadijk 145 in Amsterdam.
De behandeling van het concept verkiezingsprogramma is een voorbereiding op de landelijke bijeenkomst op 23 november van de CPN.
Wil je meer weten over de werkgroep dan kun je bellen naar Evert Buijs, thuis 070 - 853232 of op het districtkantoor 070-800096 of naar het landelijk secretariaat in Amsterdam 020 - 262565.
Ook is het mogelijk om op de 29e oktober om 19.00 uur op de Hoogte Kadijk te komen, Evert Buijs zal dan aanwezig zijn om je te informeren over de werkgroep jongeren.
Kom je van ver dan bestaat de mogelijkheid om in Amsterdam te overnachten. Contact hierover kun je opnemen met Daniël Engelsman (020 - 735554) of Willem Walter (020 - 174810).

het neusje van maastricht

Zelfs over de telefoon komt het enthousiasme over. *Victor Rutgers* vertelt over de oprichtingsvergadering van de *vereniging ,,zalm''* in Maastricht. In deze vereniging wil radikaal links in Limburg's hoofdstad de krachten bundelen.
,,Wat zou het aardig zijn, of zelfs fantastisch als radikaal links bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1986 met één lijst zou kunnen uitkomen'', dachten de leden van een initiatiefgroep dit voorjaar. Nu kan dat gaan gebeuren, de ,,fantasie'' is tot werkelijkheid gemaakt. Voorbereidende gesprekken met leden van partijen, activisten van velerlei soort en andere belangstellenden hebben kuit afgeworpen.
De mensen uit de sociale bewegingen vonden de gemeenteraadsverkiezingen een te smalle basis voor de vereniging, kontakt tussen mensen uit verschillende bewegingen was op zich al een goede zaak. CPN, PPR en EVP steunen ,,zalm'' van harte, de PSP-Maastricht zag er geen heil in. Daarnaast zijn er mensen uit de vrouwenbeweging, vredesbeweging, derde wereldbeweging, vakbeweging, KWJ en milieubeweging bij ,,zalm'' te vinden, een zeer beweegelijk geheel.
De vereniging wil dus een sterke links-progressieve fractie in de gemeenteraad tot stand brengen, maar óók een platform zijn voor aktivisten uit Maastricht. Omdat het daarbij niet kan gaan om het overnemen van de eigen verantwoording van de verschillende ondersteunende organisaties schrijven mensen zich direct in bij ,,zalm''. De organisaties als zodanig zijn er geen lid van.
En zalm, waarom die naam? *,,De zalm is een rose-rode, niet agressieve en niet te versmaden dier, dat tegen de stroom in zwemmend op zoek is naar het beste leefmilieu, met name voor het nageslacht''*. Maarten 't Hart kan er een puntje aan zuigen.
De oprichtingsvergadering, half oktober alweer, werd goed bezocht. Van de honderd aanwezigen waren er veel ,,nieuw'', aangetrokken door het perspectief van gezamenlijk optreden. Ook leden van de PSP, die als partij dus niet meedoet, waren present. Wat al deze ,,zalmers'' verbindt is nogal wat. Ze willen van Maastricht een vredesstad maken; een kleinschalige en vernieuwende aanpak op sociaal-ekonomisch en kultureel gebied bereiken; arbeidstijdverkorting in de gemeente bepleiten; iedere vorm van racisme en diskriminatie bestrijden; een evenwaardige en evenwichtige rolverdeling in de samenleving tussen mannen en vrouwen bevorderen. Ook moet de economie beter worden afgestemd op de draagkracht van natuur en milieu; de samenleving moet worden gedemokratiseerd en er is de solidariteit met vooral landen en mensen in de Derde Wereld. Plannen en activiteit voldoende voor deze bezige vis.
Het is duidelijk, in Maastricht wordt straks gestemd op al dit wat loopt en zwemt.

Marc Wouters

flevoland

statenverkiezingen

De op 18 september jl. gehouden verkiezingen voor een voorbereidingslichaam voor de provincie Flevoland zijn voor de CPN, PPR en PSP samen droevig verlopen. Slechts één van deze partijen, de PPR, behaalde een zetel in het 39 zetels tellende voorbereidingslichaam. Voor zover valt na te gaan zou met een samenwerkingsverband van CPN, PPR en PSP een drietal zetels zijn behaald. Naast inhoudelijke bezwaren tegen een dergelijke samenwerking van PSP-zijde, hanteerde de PPR formele argumenten om niet tot samenwerking te komen. De CPN sprak zich als enige voor samenwerking uit. Geen nieuwe vormen en gedachten in Flevoland dus.
Wel een voorzichtige konstatering van PSP-zijde dat achteraf bezien een samenwerkingsverband 't nodige nut gehad zou hebben. En dat de samenwerking op plaatselijk nivo een gunstige ontwikkeling was.
Gelukkig hoeven we in de polder geen vier jaar te wachten voor we 't wederom mogen proberen. Om in de pas te gaan lopen met ,,normale'' statenverkiezingen heeft het nu gekozen orgaan slechts een zittingstijd van twee jaar.

plaatselijke samenwerking

Flevoland telt slechts zes gemeenten: Urk, de Noord-Oostpolder, Zeewolde, Dronten, Almere en Lelystad.
Spreken we over plaatsen waar progressieve samenwerking aan de orde is, dan vallen Urk en Zeewolde direkt af. Ter vergelijking: in de Zeewoldse raad is de progressiefste fraktie die van de PvdA, met één zetel vertegenwoordigd, in Urk maakte de CPN de statenverkiezingen een winst van bijna 400%: van 2 naar 7 stemmen. In Dronten heeft de CPN geen afdeling, terwijl de PSP er letterlijk een handjevol leden heeft. Het enige samenwerkingsverband dat Dronten ooit kende was een zeer kleine PPR-PvdA-fraktie in de gemeenteraad.
De gemeenten waar samenwerking derhalve aan de orde is zijn Almere, de Noord-Oostpolder en Lelystad.

de raadsverkiezingen van 1982

Duidelijk was in 1982 te zien dat, waar de stand van de aktie tot samenwerking had geleid, er ook samenwerkingsinitiatieven voor de raadsverkiezingen van 2 juni '82 ontstonden.
De Noord-Oostpolder was daarvan een goed voorbeeld. Hoe zeer van oorsprong (nou ja, die oorsprong is nog niet zo oud) ook vrij traditioneel, op basis van de akties tegen de vestiging van een kerncentrale in de NOP, waar vooral boeren zich zeer aktief in betoonden, ontstond een samenwerkingsverband van CPN, PPR en PSP, alledrie zeer klein in de NOP. Bij de verkiezingen wisten ze gezamenlijk 1 zetel te behalen die ze in drieën deelden: elk zat 16 maanden in de raad. Er werd een steunfraktie vanuit de 3 partijen opgezet.

In Almere was geen ,,traditie'' van gezamenlijke aktie. Uiteraard wel op deelterreinen, maar niet in de zin van een massaal de handen ineen slaan voor een gemeenschappelijk doel. Zowel in 1980 als in 1982 (voorbereidingslichaam voor de gemeentewording) was er in Almere sprake van een PPR/PSP-kombinatie, die bij die verkiezingen twee zetels wist te behalen. De CPN had een raadszetel en een wethouder. In 1983, toen Almere gemeente werd, verloren zowel de PSP/PPR als de CPN één zetel. Halverwege dat jaar zei de PPR de samenwerking met de PSP op. Toch weer 3 kleine kleutertjes dus.
In Lelystad tenslotte, verklaarde de lijsttrekker van de PSP — toen nog in bespreking met de PPR over samenwerking — op een vraag van een krant dat ze eigenlijk helemaal niet op het idee gekomen waren de CPN bij samenwerkingsbesprekingen voor de raadsverkiezingen in '82 te benaderen. Dat is tekenend voor de mate waarin toen voor samenwerking werd opgetreden. Overigens werd het ook niks met de PPR, ten gevolge van een konflikt over mogelijke kollege-deelname. De CPN vond dat daarin verandering moest komen. Toen de CPN in '82 met 2 zetels in de raad kwam, nodigde zij de PSP uit twee fraktie-assistenten voor de steunfraktie te leveren. Deze assistenten krijgen op kosten van de CPN de raadsstukken. De fraktie presenteerde zich vanaf dat moment als ,,CPN-fraktie en PSP-fraktie-assistenten''. Een feit overigens dat in de plaatselijke krant als ondemokratisch werd aangemerkt. Immers, de PSP was niet gekozen en nu haalde de CPN de PSP binnen. Vanaf die verkiezingen werd regelmatig met de PPR overlegd. Zo ontstond langzamerhand een gunstig klimaat voor een samenwerkingsverband.

1986

Waar het algemene beeld in het land een verdere versterking van de samenwerkingstendens laat zien, en de situatie van 1982 tot nu zich in voor samenwerking gunstige zin ontwikkelde, staat het er anno 1985 met de progressieve machtsvorming in Flevoland niet zo rooskleurig voor.
In de Noord-Oostpolder is de CPN-afdeling niet meer aanwezig. Tot op heden zijn geen initiatieven genomen om samen met de CPN'ers uit de NOP iets op te bouwen. PSP en PPR werken nog steeds samen, hetgeen het perspektief voor de toekomst zo'n beetje schetst.
De Almeerse situatie werd beheerst door het konflikt tussen PPR en PSP. Het heeft er lang naar uitgezien dat de PPR en de CPN daar samen in zee zouden gaan, maar momenteel lijkt de PPR af te haken. Dat afhaken spitst zich toe op de eis van de CPN dat bij het behalen van slechts één zetel, de CPN die zetel vier jaar lang zal bezetten en op afspraken rond de financiering van de verkiezingskampagne. De PSP is bij de onderhandelingen feitelijk buiten beschouwing gelaten.
En ook in Lelystad was er geen pais en vree bij de samenwerkingsonderhandelingen. De houding van de PSP t.a.v. PPR en CPN (,,jullie willen toch zo graag samenwerken, wij hoeven niet zo nodig, jullie moeten er dan ook maar een veer voor laten'') leek lang een breekpunt te gaan worden. Terwijl CPN en PPR wèl en de PSP géén zetel heeft, eiste de PSP de eerste plaats op de lijst op. Inmiddels zijn de onderhandelingsdelegaties van de partijen het eens over een hoofdpuntenprogram en een samenwerkingskontrakt. Daarbij is afgesproken dat de CPN de eerste plaats op de lijst inneemt, de PPR de tweede en de PSP de derde. Bij vier zetels is sprake van het in tweeën delen van de zetel, bij 5 zetels ook. Bij het behalen van 7 zetels wordt niet meer over wisselzetels gesproken. Afgesproken is dat de partijen dan slechts met z'n allen een gat in de lucht zullen springen.
Opmerkelijk is dat in de onderhandelingen de kollegevorming, waar in '82 de PPR/PSP-samenwerking op afketste, geen probleem vormde.
De PSP is bereid — op basis van een progressief werkprogramma — deel te nemen aan een kollege als zich in de raad een progressieve meerderheid aftekent, zelfs als dat kollege ook b.v. een VVD-wethouder bevat. De ledenvergaderingen van de partijen moeten dat resultaat nog bekrachtigen, maar alles wijst erop dat de samenwerking in Lelystad niet meer kan stranden. Overigens zou eerst ook de EVP in Lelystad meedoen, maar de Lelystadse EVP-afdeling hief zichzelf kortgeleden op.

konklusie

Dat is dan een magere oogst. De hele polder door en alleen in Lelystad een samenwerkingsverband. 't Kon beslist beter. Aan de hand van konkrete punten zal in de raden waar geen samenwerkingsverband van de grond komt toch op samen doen gekoerst moet worden. De CPN zal bereid moeten zijn waar dat verantwoord is wat water in de wijn te doen zonder daarbij haar eigen hoofdlijn uit het oog te verliezen.

Jan van der Bij
Lelystad

initiatiefnemer peter buys over adres sociale zekerheid

forse steun om kabinetsplannen overhoop te halen

Prominenten kraken kabinetsbeleid... onder dat motto vormde het adres ,,Bescherming en vernieuwing van de sociale zekerheid'' een van de belangrijke nieuws-items van de afgelopen weken. Onder die ,,prominenten'' bevinden zich ook verschillende communisten, zoals Emo Bulten, Hans Geleynse, Hanneke Jagersma, Jacq Hoekstra, Gerrit Schoen, Teun Stuivenberg en Harrie Verhey. Een van hen is ook Peter Buys; samen met Herman Bode en prof. Veltkamp vormt hij de kern van het initiatief. Met hem spraken we over de achtergronden en de betekenis.

,,Het allereerste doel van ons initiatief is het kabinet te confronteren met een breed maatschappelijk front'', zo begint Peter Buys. ,,Uiteraard bestaat tegen de stelselwijziging van het kabinet al veel verzet, met name van uitkeringsgerechtigden en hun organisaties. Daarnaast is er grote verontrusting vanuit kerkelijke kring, vanuit uitvoeringsinstanties zoals sociale- en medische diensten, van de ver. van Ned. gemeenten, de emancipatieraad en van andere deskundigen en betrokkenen. Waar het aan ontbrak was een gemeenschappelijke uitdrukking daarvan, zowel naar breedte als naar diepgang.''

christelijk-sociale traditie

De lijst van ondertekenaars overziende valt op dat daar namen onder staan waarmee in het verleden belangrijke verschillen van mening hebben bestaan over de sociale zekerheid en zeker ook over andere maatschappelijke vraagstukken. Toch staan ze nu onder één adres.
Peter Buys daarover: ,,Voor mij was dat inderdaad een van de boeiendste ervaringen, te zien dat ons gezelschap zich weet te vinden onder één tekst die niet mis is.''
,,Het adres verwoordt kennelijk wat veel dieper geworteld is, niet alleen in de arbeidersbeweging, maar ook in — wat het adres noemt — de christelijk-sociale en humanistische traditie. Vaak hebben we van onze kant eenzijdig nadruk gelegd op de rol van de arbeidersbeweging bij het tot stand komen van de sociale zekerheid. Die andere tradities blijken nu bereid heel ver de nek uit te steken, tegen de eigen partijgenoot/minister-president in.''
Over de tekst zelf is gezegd dat die ,,niet mis'' is. Waaruit blijkt dat?

,,Het adres formuleert allereerst fundamentele kritiek op de plannen van het kabinet. Genoemd worden o.a. het loslaten van de verzekeringsgedachte: de werkloosheidsuitkeringen worden in zeer korte tijd teruggebracht tot 70% van het minimum. En de verruiming van het begrip passende arbeid.''
,,Opvallend is dat ook de plannen om de zgn. verdiscontering in de WAO af te schaffen, worden afgewezen. Op de persconferentie bekritiseerde prof. Veltkamp met nadruk dat de drie grote partijen, dus ook de PvdA, die afschaffing op de een of andere wijze willen doorvoeren.'' De zgn. verdiscontering houdt er rekening mee dat iemand met een handicap om die reden een veel slechtere positie op de arbeidsmarkt heeft. Het kabinet wil gedeeltelijk arbeidsongeschikten echter voor een deel in de verslechterde werkloosheidsregeling onderbrengen.
Belangrijke kritiek is ook die op uitbreiding van het begrip economische eenheid, de omkering van bewijslast en toename van controle.

vernieuwing

Peter Buys wijst er met nadruk op dat het adres zich niet beperkt tot kritiek, maar ook aangeeft in welke richting vernieuwing moet worden bereikt.
Kort samengevat worden de volgende punten genoemd: verbetering positie langdurig werklozen, verdere individualisering, betere privacybescherming, herstel van de koppeling en behoud van de verdiscontering, verbetering van de uitkeringen, vooral van de minima. Ook wordt genoemd het vinden van manieren om uitkeringsgerechtigden meer invloed te geven.
,,Het is positief dat in het adres het verband met het algehele sociaal economische beleid wordt gelegd. Zo wijst de verklaring op de negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid van een omvangrijke koopkrachtdaling. Voorts wordt erop gewezen dat een fundamentele aanpak moet bestaan uit het terugdringen van het beroep op de sociale zekerheid. Dat kan door het scheppen van nieuw werk, door verdere arbeidstijdverkorting, door voorkomen en wegnemen van ziekmakende arbeidsomstandigheden en het creëren van aangepast werk voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten. Speciaal voor dit deel vind ik het verheugend dat het door zovelen is onderschreven'', aldus Peter Buys.

maatschappelijk draagvlak

Rest de vraag waar dit initiatief verder toe zal kunnen leiden?
,,Onze inzet is erop gericht de behandeling van de stelselherziening op te schorten en het maatschappelijk debat te heropenen. De initiatiefnemers zijn ervan overtuigd dat alleen die alternatieven levensvatbaar zijn die op een werkelijk breed maatschappelijk draagvlak kunnen rekenen. Denk maar aan de ervaringen rond de voordeurdelerskorting en de tweeverdienerswet.''
,,Mede dankzij de felle reactie van Lubbers is het gelukt de hele stelselherziening opnieuw in discussie te krijgen. Wat eerst een vastliggend iets leek verkeert nu in onzekerheid.''
,,Maar we zijn er nog lang niet. Degenen die werkelijks vernieuwing van het stelsel willen zullen zich duchtig moeten roeren. Allereerst de betrokkenen zelf, de WAO-beweging, werklozenorganisaties, bijstandsvrouwen. Ook de vrouwenbeweging en progressieve partijen. En de vakbeweging zal waar moeten maken dat ze zich richt op een brede oriëntatie waarin de belangen van uitkeringsgerechtigden, ook die zonder arbeidsverleden, worden behartigd. Werkenden hebben een grote taak te vervullen om te zorgen dat de kabinetsplannen overhoop worden gehaald.''
,,Dit initiatief heeft een enorme ruimte gecreëerd om die vernieuwing met des te meer kracht op te eisen'', besluit Peter Buys.

over de toespraak van Gorbatsjov

Sinds de verkiezing van Michael Gorbatsjov tot algemeen secretaris van CPSU is er in de Sovjet-Unie flink wat in beweging geraakt. De stagnatie op economisch gebied lijkt te worden doorbroken door de introductie van nieuwe bestuurlijke methoden en verwijdering van verstarde of zelfs corrupte bestuurders.
De vernieuwing lijkt nu ook doorgevoerd te worden in de internationale politiek.

Bij het bezoek van Gorbatsjov aan Frankrijk viel dadelijk al de verfrissende manier van optreden in het openbaar op. Voor de beeldvorming is dit belangrijk. Maar belangrijker is nog de inhoud van de boodschap.
Van de toespraak tot de Assemblée Nationale is vooral bekend geworden het voorstel tot halvering van de strategische kernwapenarsenalen en de ontmanteling van het aantal SS-20 raketten in de Europese zone tot het aantal in juni 1984 (243).
Door zo konkreet met gegevens te komen doorbrak Gorbatsjov de irritante geheimzinnigdoenerij die zo lang Navo-bazen de gelegenheid had gegeven voor open doel te scoren. De kritiek die Leo Molenaar in augustus in Tokio had gegeven kreeg dus gehoor.
De toespraak bevat echter in z'n geheel interessante gezichtspunten. Na een inleiding over de verworvenheden en huidige taken van de Sovjet-samenleving wordt gewezen op het belang van vreedzame coëxistentie, zowel voor de Sovjet-Unie zelf als voor de gehele wereld. Dan wordt gezegd dat de Sovjet-Unie sterk genoeg is om elke inbreuk op haar veiligheid af te slaan en daaraan toegevoegd:
,,Maar we zijn van mening dat niet door de kracht van wapens, maar alleen en uitsluitend door de kracht van het voorbeeld de juistheid van iemands ideologie, de voordelen van het systeem dat ieder volk uit eigen wil heeft gekozen, moet worden bewezen.''
Gorbatsjov toetst deze uitspraak niet aan voorbeelden. Dus we moeten nog afwachten wat dit gaat betekenen voor een aantal naburige landen.
Na deze uitspraak stapt Gorbatsjov over op de bewapeningswedloop, schildert daarvan de grote gevaren, en zet dan uiteen welke stappen de Sovjet-Unie in recente tijd heeft genomen en gaat nemen om de wapenwedloop te keren.
Dan komt er een betoog over veiligheid in Europa en wordt gezegd dat Europa ,,oververzadigd is met bewapening''. Dit is aldus Gorbatsjov een absoluut nieuwe situatie die een nieuwe manier van denken vereist. Dit geldt ook voor de Sovjet-Unie:
,,We zijn begonnen op een nieuwe manier te denken, met de volledige aanpassing van gewoontes aan nieuwe realiteiten, waaronder die op militair en natuurlijk ook op politiek gebied.''
Het is in dit verband opmerkelijk te signaleren dat in de toespraak niet de klassieke formule van ,,gelijkheid en gelijke veiligheid'' wordt gebruikt. Met deze formule werd in afgelopen jaren verdedigd dat elke bewapeningsstap van de Navo een antwoord vereist van het Warschaupact. Een formule, die — in navolging van de Navo — ook tot overbewapening in het Warschaupact heeft geleid.
Het nieuwe uitgangspunt is nu het principe van de gemeenschappelijke veiligheid. De Sovjet-Unie wil, aldus Gorbatsjov, goede relaties ontwikkelen met zowel de VS als de landen van West-Europa, alsook met China, Japan enz. Het is niet uit op het vormen van blokken, assen of driehoeksrelaties.
Interessant is daarom dat de Sovjet-Unie Frankrijk en Groot-Brittannië heeft aangeboden met hen apart besprekingen te ontwikkelen over de gang van de kernbewapening. Dat betekent m.i. in feite dat de arsenalen van deze landen niet langer zonder meer opgeteld hoeven te worden, bij elkaar en bij de Amerikaanse arsenalen. Tenzij Frankrijk en Groot-Brittannië er niet op in stappen en één lijn blijven trekken met de Verenigde Staten.
Er worden verder een reeks voorstellen gedaan om de economische, culturele en politieke kontakten tussen Oost en West te intensiveren. Dat kan er toe bijdragen dat wederzijds (!) wantrouwen en vooroordelen kunnen worden overwonnen.

In de toespraak valt tenslotte op dat de Verenigde Staten niet op de korrel worden genomen. De toonzetting is die van de uitgestoken hand. Dat viel al eerder op in het interview in het Amerikaanse weekblad Times. Daarin introduceerde Gorbatsjov het idee van de ontwapeningswedloop. Dit in relatie op de botte opmerking van Reagan dat eenzijdige stappen van de Sovjet-Unie slechts propaganda zijn.
Met de toonzetting van de uitgestoken hand, met de impliciete zelfkritiek, en met de reeks van konkrete voorstellen en stappen wordt naar mijn indruk het Leninistische primaat van de politiek weer hersteld. De fixatie op het militaire denken (vooral op rekensommen) lijkt doorbroken.
Tegen deze vernieuwing steken de reacties van Navo-kringen naargeestig af. Door eenzijdige stappen van de Sovjet-Unie als teken van zwakte uit te leggen proberen zij open deuren dicht te trappen om eigen bewapeningsplannen veilig te kunnen stellen. Het gewin van de wapenindustrie mag niet in gevaar komen.
Ook het infantiele gezeur van het kabinet-Lubbers over de SS-20 raketten in het Verre Oosten — alsof de VS daar geen kolossale nucleaire en conventionele macht hebben opgebouwd — laat zien dat wapenbeheersing en ontspanning niet tot haar prioriteiten behoort. Integendeel, dit kabinet heeft in haar nota's en in haar optreden niet anders gedaan dan Koude Oorlogs-stemmingen te doen herleven.

NICO SCHOUTEN

donatie kampanje

Op 10 oktober werd voor de donatiecampagne de twee-honderd-duizend-gulden-grens gepasseerd.
Hoewel de vooruitzichten voor een geslaagde campagne nu een stuk beter zijn dan 't vorig jaar, valt er nog wel het een en ander te doen. Er is nog honderdvijftigduizend gulden nodig. Dit kan ook gerealiseerd worden. In verschillende districhten (Den Haag, Amsterdam, Friesland, Rotterdam, IJsselstreek b.v.) zijn afdelingen die hebben laten zien dat er veel extra geld voor de partij te organiseren is. Er werd naar leden en sympathisanten toegestapt en zo werden vele nieuwe donateurs voor de partij gewonnen.
Nu de volkspetitie naar z'n afronding toegaat, is het zaak de donatiecampagne ook grote prioriteit te geven in het partijwerk.
Bij het vervullen van een strijdbare politieke rol heeft de CPN altijd extra financiële steun nodig gehad.
Het uitgeven van brochures, manifesten enz., kosten scheppen met geld. Daarom hebben we veel donateurs nodig.
Onder de nieuw gewonnen donateurs zijn er ook dit keer weer veel die de partij gemachtigd hebben maandelijks een bedrag van bank- of girorekening af te schrijven, de zgn. incassodonateurs. Zij verzekeren de landelijke leiding maandelijks van extra inkomsten. Hiermee zijn we niet afhankelijk van het tempo waarin districten/afdelingen het geld innen en afdragen aan de landelijke kas. Bovendien lopen deze donateurs in principe altijd door, ook wanneer er een nieuw financieel campagnejaar gaat beginnen en zij ontvangen maandelijks het ledenblad.
Het grote voordeel is dat de donateurs partijinformatie krijgen én de partij in staat stellen het hoofd te bieden aan de kosten die toch weer iedere maand opdoemen.

Ga aan de slag en organiseer veel geld voor het donatiefonds!!

de cpn op de radio

,,donderdag 31 oktober en 14 en 28 november 1985. 18.20 uur Hilversum 5 (middengolf).

de cpn op televisie

woensdag 30 oktober 1985.
19.12 uur Nederland II

In het november-nummer:

— **de vredesstrijd en het 1-november besluit.** Vanzelfsprekend veel aandacht voor de verdere acties, de strategie, de beoordeling van wat er uit de regeringskoker komt.
— **sociaal en a-sociaal.** Opmerkelijke geluiden over het sociale verzekeringsstelsel klinken in de ledenkrant door. Over christelijke inspiratie en gezamenlijk protest.
— **derde wereld-schulden.** Raul Valdes Vivó, Cubaans econoom, bezocht Nederland en ging in debat met economiestudenten. De redactie schoof mee in de college-bankjes. ,,To pay or not to pay, that's the question''.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen.
Eindredactie: Paul Wouters.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).
Het eerstvolgende nr. verschijnt

vrijdag 15 november
sluiting kopij: 1 november

NR. 8 NOVEMBER 1985 VERSCHIJNT 10x PER JAAR

9

den haag—moskou-balans? ..... pag. 2
verzetsmuseum ..... pag. 3
internationale betrekkingen ..... pag. 4
progressieve samenwerking ..... pag. 5
cpn-begroting ..... pag. 6
wat doen we met computers? ..... pag. 7
65 jaar lid van de partij ..... pag. 8

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

verklaring partijbestuur

kruisraketten staan er nog niet

Een slag in het gezicht van miljoenen mensen en een aanslag op de democratie.
Een direkte bijdrage van de Nederlandse regering aan het opjagen van de kernwapenwedloop.
Zo beoordeelt de CPN het besluit van de regering Lubbers-Van Aardenne over de kruisraketten.
Het is nu de taak van allen die zich voor de vrede en tegen de atoomwapenwedloop willen inzetten, om dit besluit ongedaan te maken en de uitvoering ervan te voorkomen.
De raketten staan er nog niet.
Het besluit van het kabinet Lubbers gaat dwars in tegen de diepgaande overtuiging van miljoenen Nederlanders, tegen de meerderheid van de bevolking.
Het besluit is *onveilig*. Het maakt Nederland tot een direkt doelwit in een kernwapenconflict.
Het besluit is *onverantwoord*. Een historische kans om de kernwapenspiraal te doorbreken, laat de regering liggen.
Het besluit is *onderdanig*. Het kabinet gaat door het stof voor Reagan en slaat uitgestoken handen van de zijde van de Sovjet-Unie weg. In plaats van éérst onderhandelen wil men weer éérst bewapenen.
Het besluit is *onwijs*. Het enige argument waarmee de regering de plaatsing van NAVO-raketten verdedigt, gaat over het aantal SS20-raketten in een gebied waar de NAVO-verdragsorganisatie niet mee te maken heeft.
Het besluit is *onoprecht*. Het ,,integere onderhandelingsproces" dat in juni 1984 nog werd beloofd, is door de regering niet nagekomen. Daarbij stond zij onder zware druk van de Verenigde Staten.
Het besluit is *ongrondwettig*. Het wil de soevereiniteit van Nederland uit handen geven aan de Amerikaanse president, als deze het afvuren van raketten nodig acht. Het wil dat zelfs doen zonder de vereiste twee-derde kamermeerderheid.
Het regeringsbesluit is daarom gevaarlijk, ondemocratisch, redeloos, ongrondwettig, onoprecht, onderdanig en onwijs.
Het voortzetten van de akties tegen de plaatsing van kruisraketten op Nederlands grondgebied is daarom een zaak van democratie, veiligheid,

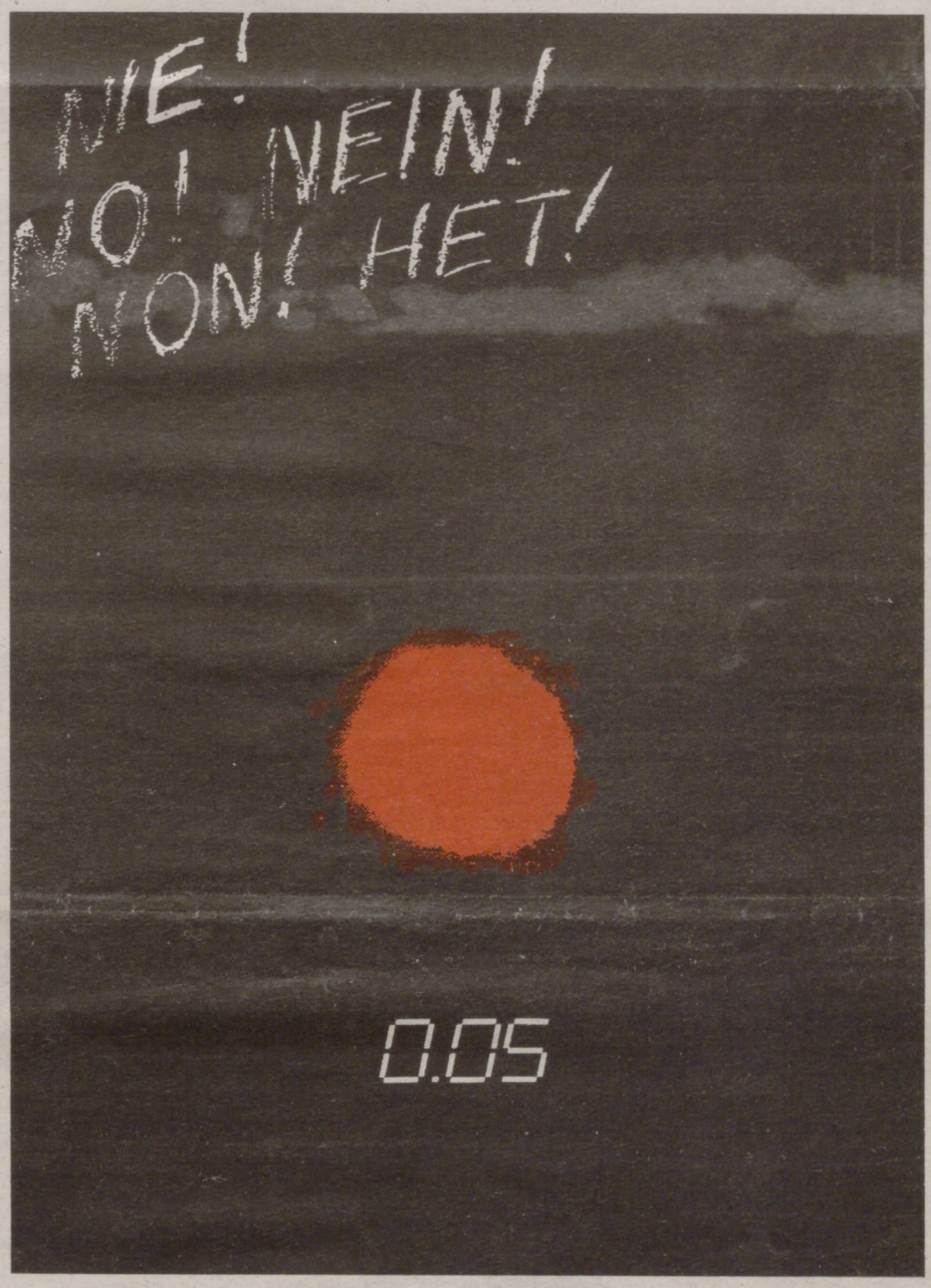

nationale zelfstandigheid, verantwoordelijkheidsgevoel, gezond verstand, ja zelfs van gewoon fatsoen.
De regering heeft het het afstoten van enkele atoomtaken in het vooruitzicht gesteld als doekje voor het bloeden. Maar dit blijft afhankelijk van de instemming van de NAVO. En vooral: zij wil tegelijk de conventionele wapens en de overblijvende atoomtaken ,,moderniseren".
Met andere woorden: de gevechtskracht wordt verder opgevoerd. Opnieuw moet de koppeling van het plaatsingsbesluit aan de atoomtaken meningsverschillen toedekken en de regeringscoalitie redden. De CPN zegt: alle atoomtaken moeten weg. Deze wisseltruc accepteren wij niet.
De regering wil een overeenkomst met de Verenigde Staten aangaan voor de duur van vijf jaar. Zij wil daarmee voorkomen dat de kruisraketten bij de komende verkiezingen en de nieuwe regeringsvorming nog een rol kunnen spelen.
De CPN zegt: dit is anti-democratisch. Mocht zo'n overeenkomst er komen, dan zal de CPN optreden voor het verbreken van dit verdrag. Zonodig door het éénzijdig opzeggen ervan. Dat doen we mede vanuit onze binding aan de grondwet en het internationale volkenrecht.

de akties gaan door

De massale steun aan de volkspetitie heeft in ons land en internationaal een grote indruk gemaakt. Niet de regering bepaalde het gezicht van Nederland in de wereld; maar de vredesbeweging. De éénzijdige stappen en de ontwapeningsvoorstellen van Gorbatsjov sloten daarop aan.
De regering hoopt 9 jaar na 1979 te kunnen plaatsen. Het grandioze succes van de volkspetitie heeft aangetoond dat de afwijzing van kernbewapening steeds krachtiger wordt en de argumenten overtuigender. Daar kan geen regering omheen.
Daardoor zal plaatsing in 1988 onuitvoerbaar blijken.
Bijna vier miljoen mensen verklaarden zich in het volkspetitionnement tegen plaatsing van kruisraketten en tegen de kernbewapening.
Al die miljoenen, al hun organisaties, politieke partijen, kerken en instellingen, honderden vredesplatforms in steden en dorpen: zij gaan door met het verzet.
150.000 jongeren hebben gehoor gegeven aan de stakingsoproep en maakten de eerste november tot een bruisende aktiedag.
Dat gaat door en dat heeft de toekomst.
De CPN zal zich binnen en buiten het parlement blijven inzetten in de akties tegen de plaatsing van kruisraketten en meewerken aan andere initiatieven tegen de bewapeningswedloop.
De CPN roept allen op om de akties voort te zetten. Nu allereerst gericht op de besluitvorming in het parlement. Wij doen een beroep op de democratische verantwoordelijkheid van alle leden van de Tweede en Eerste Kamer: wijs dit kabinetsbesluit van de hand.
De CPN zal steun geven aan initiatieven voor een geweldloze en effektieve boycot van alles wat te maken heeft met de bouw van installaties in Woensdrecht.
De CPN blijft optreden voor de versterking van de brede samenwerking tegen de plaatsing van kruisraketten, zoals die in het Komitee Kruisraketten Nee zijn beslag heeft gekregen.
Tussen nu en eind 1988 moeten de kansen gegrepen worden om met nieuwe massale vormen van aktie, democratische invloed uit te oefenen.
Blijf je verzetten tegen de kruisraketten...
Ze staan er nog niet. Ze mogen er niet komen.

1 november 1985, partijbestuur CPN.

het verzet tegen de raketten gaat sterker voort

De dag na het kabinetsbesluit kwam de Amsterdamse CPN in een (veel te kleine) zaal van de Hoeksteen bijeen om naar Ina Brouwer, Pieter Schipmölder (ANJV) en Marcus Bakker te luisteren, die ,,het regeringsbesluit diep kwetsend" noemde.
Hij stelde vast dat Lubbers van de diepgewortelde motivatie bij de meerderheid van het Nederlandse volk om zich te blijven verzetten tegen de kruisraketten niets heeft begrepen, er althans geen woord voor over had. Wat dat betreft begrepen de Amerikaanse regeerders de ernst van ons verzet beter. Met werkbezoeken op het Witte Huis werd het image van Lubbers opgekrikt en werd aan Van de Broek die een pasgeboren baby niet van een mummie kan onderscheiden een belang gegeven waar andere ministers van buitenlandse zaken van staan te kwijlen.
In de Sowjet-Unie heeft men die motivatie deze keer goed begrepen. Er werd alert en ter zake op gereageerd. Daar is men er niet op uit om bij Lubbers een wit voetje te halen. In Moskou is een nieuwe gevoeligheid gegroeid voor wat bij andere volkeren leeft. Het was geen toeval dat Lubbers de Oost-West verhoudingen poogt te vertalen naar een Oost-Nederlandverhouding. Die karakatuur van Lubbers bewees dat hij besefte tegenover een diepgaande nationale beweging te staan. Anderzijds bestaat er een neiging om dit alles terug te brengen tot een ordinaire partij-politieke verkiezingsstrijd. Daartegen dienen wij ons te verzetten. In die partij-politieke verkiezingsstrijd zullen serieuze tegenstanders van de raketten toch om andere redenen op CDA en VVD stemmen. Die mensen mogen niet het stempel opgedrukt krijgen dat ze ,,niet deugen".
Sinds in 1980 de CPN-fractie in het parlement niet eens een motie tegen de atoombewapening in behandeling kon krijgen, staan we nu in het breedste front dat we ons zouden kunnen voorstellen. Geen enkele grote politieke partij durft nu nog brieven aan zijn afdelingen rond te sturen waarin verboden wordt om deel te nemen aan anti-atoombom-acties omdat ze communistisch zijn. Dat front mag niet doorbroken worden door partijpolitieke tegenstellingen. We hebben met al die anderen de atoomwapenwedloop deuken toegebracht. We zullen zo doorgaan tot we die waanzin hebben gestopt.
Ina Brouwer herinnerde de bijeenkomst aan het appel van de niet-gebonden landen die op 30 oktober van dit jaar opriepen alle atoomproeven voor een jaar te stoppen. Zij constateerde dat in tegenstelling daarmee:
,,Het besluit op vrijdag 1 november j.l. van de regering-Lubbers om de vrede te dienen door ons land weer gedwee te scharen in de kernwapenwedloop. Omdat er ook in Wladiwostok SS20's staan moeten er in Woensdrecht 48 kruisraketten bijkomen. En dat is natuurlijk niet de verantwoordelijkheid van de regering-Lubbers, maar die van de Sowjet-Unie, die heeft geweigerd aan alle eisen van deze managers te voldoen. Voor Lubbers c.s. geldt ,,alle kernwapens de wereld uit, het eerst in Azië en het laatst in Nederland.
De regering-Lubbers kan zich voornemen 48 kruisraketten in Woensdrecht te plaatsen, maar daarmee is ook duidelijk dat ze een directe confrontatie zoekt met miljoenen mensen in Nederland en al die volkeren en landen die zich inspannen om de kernwapenwedloop te doorbreken.
Tussen de aktie Stop de Neutronenbom, de grote demonstratie van 21 november 1981 in Amsterdam en 29 oktober 1983 in Den Haag en het Volkspetitonnement van bijna 3,8 miljoen handtekeningen zit niet alleen 8 jaar, maar ook de verandering in het denken van miljoenen mensen in Nederland.
Toen wij, en we mogen met trots zeggen wij, want de communisten van het eerste uur waren het die begonnen met de aktie Stop de neutronenbom, in 1977 de eerste handtekeningen

vervolg pag. 2

den haag - moskou-balans?

Een merkwaardige situatie. Dat is wel het minste dat je kunt zeggen over de verhouding tussen Nederland en de Sovjet-Unie in de afgelopen tijd. De regering neemt haar krankzinnige 1-juni-besluit. Centrale kwestie erin is de koppeling van plaatsing in Nederland aan het aantal geplaatste SS-20's in de hele Sovjet-Unie. Lubbers vraagt om signalen van die kant, spreekt vaag over ,,onderhandelingen". Vervolgens steekt de Nederlandse regering geen poot uit om tot gesprek te komen. Vanuit verschillende organisaties en personen, met name ook door tegenstanders van het onmogelijke regeringsbesluit worden pogingen ondernomen om een eigen dialoog op gang te brengen. Zo neemt ook de CPN vanuit haar eigen verantwoordelijkheid verschillende gelegenheden te baat om in contacten met de Communistische Partij van de Sovjet-Unie te pleiten voor eigen stappen van die kant, voor signalen naar Nederland toe.(1)
Uitgangspunt voor de CPN — ook in deze contacten — is de politieke betekenis van de ontplooiing van de brede vredesbeweging, zoals die opnieuw op grandioze wijze in het volkspetitionnement zijn beslag kreeg. Het is een doorslaggevende factor die tot doorbraken in de atoomwapenwedloop kan leiden. In haar eigen activiteiten — ook internationaal — is de CPN erop gericht de doorwerking van deze beweging op politieke verhoudingen te versterken. Een wezenlijk element is het benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid tegenover de atoomwapenwedloop, zowel van personen, organisaties, partijen als van staten. Veel te veel wordt immers met verwijzing naar daden van anderen eigen passiviteit of medewerking aan de atoomwapenspiraal goedgepraat.
Dat was dan ook een terugkerend thema in de gesprekken met vertegenwoordigers van de CPSU. Staar u niet blind op de NAVO-kanten van de Nederlandse politiek, heb een open oog voor de betekenis van de vredesbeweging, onderzoek van uw kant wat de mogelijkheden zijn voor eigen stappen die een bijdrage zijn om een ommekeer te bereiken. En wat betreft het Nederlandse 1-juni-besluit waarmee de regering van de Sovjet-Unie natuurlijk te maken heeft: inderdaad is dat ingewikkeld. Het is geen gewoon besluit tot plaatsing, wat sommigen — met Nijpels en Van den Broek voorop — ook willen doen geloven. Het is immers ook een afwijking van de NAVO-politiek, een uitstel van plaatsing wat kansen creëert. Dat is alleen te begrijpen, als de betekenis en de invloed van de vredesbeweging wordt onderkent. Zonder haar voortdurende activiteit en creativiteit hadden de kruisraketten allang in Woensdrecht geïntroduceerd. In die lijn doorgaand is voorkomen van plaatsing van kruisraketten in Nederland mogelijk. Maar de activiteit van de vredesbeweging kan nooit een argument zijn voor passiviteit of onbeweeglijkheid van anderen; daarom wordt in Nederland dan ook geprobeerd om de regering in beweging te krijgen, al was het maar om met het eigen 1-juni-besluit ,,de boer op te gaan". Zou de regering van de Sovjet-Unie een en ander afwachten óf eigen stappen overwegen?
Eigen, gedurfde stappen van staten/regeringen tégen de atoomwapenwedloop worden belemmerd door het ,,militaire denken"; dat wil zeggen de opvatting dat veiligheid van een land allereerst zijn grondslag vindt in militaire stappen, in opbouw van bewapening. Hoe riskant die opvatting is geworden in het tijdperk van atoombewapening en van ruimtewapenontwikkeling hoeft hier geen betoog. Reagan met zijn ,,vrede door kracht" en het herhaalde streven naar militaire superioriteit over de Sovjet-Unie is het meest schrille voorbeeld van dat denken. In de Sovjet-Unie werd het eigen niveau van (atoom-)bewapening en nieuwe stappen daarin over het algemeen gerechtvaardigd als een reactie op Amerikaanse stappen, uitgaande van het principe van ,,gelijkheid en gelijke veiligheid", dus het voortdurende streven naar militaire pariteit.
De CPN heeft in haar internationale contacten van de afgelopen jaren tegenover genoemde concepties het streven gesteld naar evenwicht in wederzijdse veiligheid, ervanuitgaande dat de (atoom-)wapenwedloop steeds meer onveiligheid met zich brengt, voor ieder, en dat veiligheid juist kernontwapening vereist.(2) Met het huidige niveau aan atoombewapening zijn het dus juist ,,ontwapenende stappen" die de veiligheid verhogen. Met name in Europa wordt dit zeer scherp aangevoeld. Kleinere landen kunnen hierin een belangrijke positieve rol spelen, mits zij tot een zelfstandiger politiek bereid zijn. De grote kernwapenmogendheden kunnen dan niet meer achterblijven, noch wachten op elkaar.
In haar contacten met de CPSU stelde de CPN dus, dat de ontwikkeling van de vredesbeweging en zelfs ook dat onmogelijke 1-juni-besluit van de Nederlandse regering om een creatief antwoord van de zijde van de Sovjet-Unie vroegen.
Na dat 1-juni-besluit gebeurt er aanvankelijk aan Sovjet-zijde niets zichtbaars op dit gebied, totdat Tsjernenko door Gorbatsjow wordt opgevolgd. Deze kondigt (Pasen 1985) een moratorium af op de plaatsing van SS-20's in het ,,Europese deel" van de Sovjet-Unie, en wel tot 1 november in afwachting van een positieve reactie van de andere zijde. Onmiskenbaar een eerste signaal richting Nederland. Van den Broek vliegt dan even heen en weer en verklaart bij terugkomst opgelucht, dat hij teleurgesteld is. Wat hem betreft doormarcheren naar het 1-november-besluit. Van CPN-zijde wordt in contacten gevraagd welke verdere stappen worden overwogen ,,ter uitwerking van het moratorium". Tevens wordt het belang aangegeven van de discussie over aantallen SS-20's in de Nederlandse situatie. Weliswaar zijn militair-technische discussies voor ons van ondergeschikt belang, maar — leuk of niet — ze spelen nu een rol — in de strijd om kruisraketten-plaatsing in Nederland te voorkomen. En dat resultaat moet en kan bereikt worden. Rechtstreekse antwoorden kregen we niet; wel de verzekering dat aan de Nederlandse positie en de invloed van de vredesbeweging grote waarde wordt toegekend. Niet-plaatsen in Nederland zou de lopende besprekingen in Genève positief kunnen beïnvloeden.
Als dan begin oktober Gorbatsjow in Parijs zijn geruchtmakende mededeling doet over het aantal SS-20's in de ,,Europese zone" en daarnaast nieuwe voorstellen lanceert voor ,,Genève", dan kan dat niet anders beoordeeld worden dan als een duidelijk signaal naar Nederland toe. De Nederlandse regering lijkt te schrikken, zij blijft passief, alleen in verschillende toonaarden: Van den Broek (,,plaatsing onvermijdelijk") en Lubbers (,,bemoedigend, maar onvoldoende"). Met ,,de blik op plaatsing en het verstand op 378" lijkt zij niets liever te willen dan terugkruipen in de NAVO-schulp.
In gesprekken met CPSU-vertegenwoordigers wordt dan van onze kant beklemtoont, dat de indrukwekkende resultaten van het volkspetitionnement (op dat moment — 22 oktober — is de 3 miljoen gepasseerd) vragen om politieke stappen van de beide regeringen. Wij nemen natuurlijk ook waar hoe de Nederlandse regering reageert, maar prestiges mogen ons inziens geen rol spelen op zo'n moment.

Met name dringen wij aan op het doorzetten van de blijkbaar ingeslagen weg van het reageren met eigen voorzichtige stappen op de Nederlandse situatie. Waarschijnlijk zijn verdere stappen in die ellendige ,,getallendiscussie" alleen nog te bereiken in rechtstreeks overleg tussen de regeringen. Hoe staat men daar tegenover? En is men het met ons eens, dat ook een plaatsingsbesluit op 1 november nog steeds geen feitelijke plaatsing betekent? Wij benadrukken dat de vredesbeweging zal doorgaan om plaatsing te voorkomen. In de gesprekken wordt van CPSU-zijde de betekenis van de vredesbeweging ruiterlijk erkend en haar invloed — ook op de positie van de Sovjet-Unie. Met de eigen stappen heeft men daar expliciet rekening mee willen houden. Dat was ook reeds in een brief aan het CPN-bestuur aangegeven. Een voorstel regerings/besprekingen van Nederlandse zijde zou van hun kant met grote zorgvuldigheid worden overwogen. En verder: hun reactie op een 1-november-besluit-tot-plaatsing zou niet alleen door dat besluit bepaald worden. De rest van de geschiedenis ligt iedereen nog vers in het geheugen: telegrafische uitnodigingen en misverstanden daarover.
Wel nog een conclusie van mijn kant; het is duidelijk, dat de activiteiten van de vredesbeweging, gericht op het bereiken van resultaten in Nederland, verstrekkende betekenis en invloed hebben, ook buiten de landsgrenzen. Zij heeft historische mogelijkheden gecreëerd om positieve stappen van regeringen te bereiken. De kans op 1 november is door de Nederlandse regering verspeeld. Maar de vredesbeweging als geheel en de CPN van haar kant zullen doorgaan om in Nederland zelf en op internationaal niveau nieuwe kansen op resultaat te scheppen. Ook de rechtstreekse contacten tussen CPN en CPSU hebben daarin hun nut bewezen.

Ton van Hoek

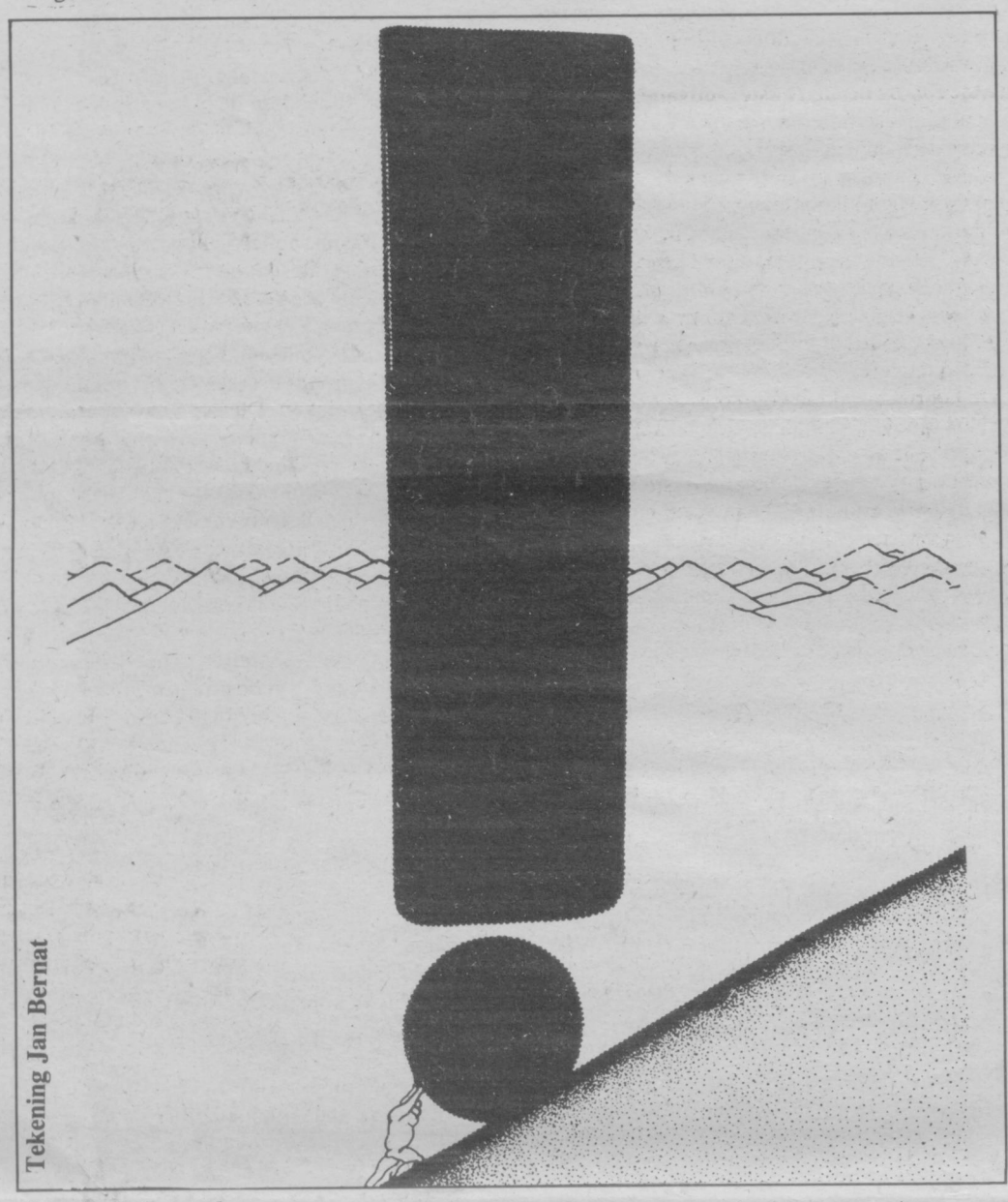
Tekening Jan Bernat

diep ademhalen en doorgaan

(1) Contacten sinds juni 1984 onder anderen:
Bezoek aan Moskou van CPN-delegatie (Elli Izeboud, Jan Berghuis, Ton van Hoek), december 1984;
Aanwezigheid bij viering 40 jaar bevrijding van het fascisme in Moskou (Ton van Hoek), mei 1985;
Deelname aan internationale vredesconferentie in Japan, (Leo Molenaar), juli 1985;
Bezoek aan Moskou (Ton van Hoek), oktober 1985.

(2) Deze discussie stond bijvoorbeeld ook centraal bij het bezoek van Ina Brouwer en Jaap Wolff aan Moskou in augustus 1983.

vervolg van pag. 1

ophaalden, waren we met weinigen, nu vormen we met z'n allen al jarenlang de meerderheid van de Nederlandse bevolking. Want is het niet absurd dat we op 2 november in Nederland, het land van de hollanditis, zitten met een besluit van een regering tot plaatsing van 48 kruisraketten, opvoering van de confentionele bewapening, het openhouden van een zeer gevaarlijke modernisering van atoomtaken, terwijl de Nederlandse bevolking tegen is. Op 1 november, 2 november, 3 november, in 1986, 1987, 1988. Nu gaat het erom dat niet de vredesbeweging verdwijnt, dat niet wij de moed opgeven, maar dat deze regering en alle volgende regeringen, die hetzelfde zullen proberen te doen, verdwijnt en de moet wordt ontnomen om het besluit uit te voeren.
Dat betekent voor ons even diep ademhalen en doorgaan.
Rustig en vastberaden. Gezamenlijk en in alle breedheid van de communisten van het eerste uur tot aan de religieuzen, die aan de vooravond van 1 november op het Binnenhof een wake hielden. Dat betekent geen grimmige wanhoopsdaden, maar nog meer mensen overtuigen van de betekenis om nee te blijven zeggen.
Lubbers mag de ongelooflijke brutaliteit hebben in zijn brief aan Gorbatsjow te verwijzen naar de strijd tegen het fascisme van meer dan 40 jaar geleden. Hij heeft gezegd ,,we hebben moeten leren leven met een gewapende vrede, een gewapende vrede, waarin twee bondgenootschappen tegenover elkaar staan. In zulk een situatie is een toereikende defensie om agressie bij voorbaat te ontmoedigen een onverbiddelijke voorwaarde om de vrede in stand te houden. De rechtmatigheid van zulk een defensie laat zich verstaan als een plicht aan de gevallenen."
Zelfs West-Duitsland heeft niet deze schaamteloze verwijzing naar de strijd tegen het fascisme aangehaald om de plaatsing van middellange afstandsraketten te rechtvaardigen.
Dat bewijst dat deze regering niet alleen niet weet wat het wezenskenmerk is van onze democratie, maar bovendien niet heeft geleerd uit de lessen van de geschiedenis. Juist in de strijd tegen fascisme heeft het Amerikaanse volk, het volk van de Sowjet-Unie en alle andere vrijheidsstrijders, ook in Nederland, hand in hand gestaan om de verschrikkingen van fascisme en oorlog te beëindigen. De les is dan ook niet het plaatsen van massavernietigingswapens tegenover elkaar, maar de moed hebben om een daad te stellen waar de mensheid om schreeuwt, een breuk met de kernwapenwedloop.
De vredesbeweging heeft een geweldig verleden, maar ook een strijdbare toekomst. De CPN zal zich inzetten op alle mogelijke manieren om het verzet verder mee vorm te geven, te verbreden en nieuwe mensen te overtuigen.
Als er gebouwd moet worden in Woensdrecht zullen er zeer velen zijn die er niet aan willen meewerken, als de eerste stenen in Woensdrecht worden aangedragen, zullen er vredeskampen steeds weer verschijnen, als de regering politie en ME wil inzetten, zullen we de politiescholen en politiemensen bezoeken om ze nog eens uit te leggen dat het tegenhouden van kruisraketten ook in hun belang is, als er een verdrag door de Kamer wordt gejaagd zullen we zeggen dat de Nederlandse bevolking onmogelijk aan zo'n verdrag kan worden gehouden, dat in strijd is met onze grondwet en tegen de wil van de meerderheid van ons volk is gesloten.
De CPN is de partij die een sterke traditie heeft door te zetten in een strijd die de moeite waard is en gewonnen moet worden. Het is niet een kwestie van hoop maar een kwestie van optreden. Op de CPN kan men rekenen! Wij zullen alles op alles zetten! Voor de versterking van de brede samenwerking tegen de plaatsing van kruisraketten zoals die in het Komitee Kruisraketten Nee zijn beslag heeft gekregen."
Gebrek aan ruimte dwingt ons om ons te beperken tot een uittreksel van de belangrijke toespraak van Ina Brouwer.

de mens van nu moet de mens van toen kennen

gesprek met joop wolff

Negentien november a.s. is een belangrijke dag. Dan wordt immers het Verzetsmuseum Amsterdam geopend; de vrucht van jarenlang werk van oud-verzetsmensen. Naar aanleiding van de opening van dit unieke museum spreken we met Joop Wolff, voorzitter van de Stichting Verzetsmuseum Amsterdam en oud-lid van de Tweede Kamer.

„De hele zaak is voortgekomen uit het feit dat in Amsterdam oud-verzetsmensen vele tientallen jaren lang aan de slag zijn geweest met het maken van verzetstentoonstellingen. Die werden dan geplaatst in scholen, buurthuizen e.d. Ze deden dat toen geen mens er aandacht aan besteedde, behalve de bezoekers aan de tentoonstellingen natuurlijk. Op een bepaald moment, vooral het Sachsenhauscomitee en de NFR speelden daar een belangrijke rol in, ontstond de tentoonstelling „1933-19NU" die in het Paleis op de Dam werd geplaatst en een immense belangstelling trok. De tentoonstelling is later overgenomen door het Nationaal Comitee Viering Bevrijding en gaat nog steeds door het land. De mensen die daar de basis voor legden, werkten in het kader van het Amsterdamse 4/5 Mei comitee, dat zoals je weet bestaat uit een groot aantal maatschappelijke organisaties en alle politieke partijen.
Op een bepaald moment zijn zij met het idee gekomen dat je in Amsterdam een verzetsmuseum zou moeten hebben. Vanuit de ervaring dat het ongelooflijk belangrijk is om de jonge generaties te informeren over wat je deed in het verzet en wat er allemaal aan te pas kwam. Kortom: zij hebben de stoot gegeven. Om in dit lustrumjaar (40 jaar bevrijding) het verzetsmuseum tot stand te brengen."

geen concurrenten

„Het is niet de bedoeling om een ander museum tegenover dat in Overloon te stellen. In het oorlogsmuseum in Overloon ligt het zwaartepunt op de oorlog. Van daaruit gaat het deels ook over verzet. Het museum in Amsterdam spitst zich helemaal toe op het verzet, dat is de centrale invalshoek. De oorlogsgeschiedenis wordt er alleen bij betrokken voorzover dat nodig is om de ontwikkeling van het verzet te verduidelijken. Zo wordt er ingegaan op de maatregelen van de Duitsers die reakties opriepen. De ontwikkelingen aan de fronten ook, die immers invloed hadden op het verzet in ons land."
„We willen het verzet in z'n geheel in beeld brengen. Bij het begrip verzet denken mensen nog wel eens dat je het dan alleen over het georganiseerde verzet hebt. Maar het verzet was veel breder. We brengen het georganiseerde verzet in kaart, de strukturen daarvan, de aktiviteiten. Daar zijn zo'n 25.000 mensen bij betrokken geweest. Maar we geven niet voor niets een centrale plaats aan het onderduikgebeuren. Op een bepaald moment waren er zo'n 300.000 onderduikers, waar mensen zich voor hebben ingezet. We besteden veel aandacht aan de illegale pers, met moderne communicatiemiddelen. Die illegale pers was één van de specifieke kenmerken van het Nederlands verzet, waar grote groepen mensen bij waren betrokken en nog grotere door werden aangemoedigd.

Naast de 25.000 illegale verzetsstrijders was er een breder verzet in het dagelijkse leven en natuurlijk de verzetshouding van de bevolking in zijn algemeen."

Hoe komt dat in beeld?
„Door te laten zien hoe allerlei maatregelen van de nazi's ontdoken werden. Ondanks de inbeslagname van radio's en de zware straffen op ontduiking, werd er massaal naar radio Engeland geluisterd. Het ontduiken van de gedwongen tewerkstelling in Duitsland, het Oranjeverzet.
En door over te brengen hoe de mensen door die tijd heen gekomen zijn. De meerderheid van de bevolking lukte dat zonder zich te laten infecteren door het nationaal-socialisme. Je had allerlei dingen: het mislukken van de winterhulp, het mislukken ook van de arbeidsplicht voor jongeren. Dat hele nazi-project om Nederland een Groot-Germaanse status te geven en de mensen daarvoor in te schakelen is volkomen mislukt."

documentatie, geen verheerlijking

Het verzetsmuseum staat niet in het teken van de verheerlijking van het verzet. Het is geen galerie van grote coryfeeën die spectaculaire dingen deden. Dat komt er natuurlijk wel in voor, maar vooral voorzover ze nodig zijn om de ontwikkeling van het verzet aan te tonen."
Veertig jaar geleden zijn we bevrijd. Is het toch niet een beetje laat?
„Eigenlijk is het voor een museum vrij vroeg. Een afstand van veertig jaar is natuurlijk klein om een historisch verantwoord beeld te kunnen geven. Aan de andere kant is het vrij laat als je ziet welke plaats Amsterdam in het verzet heeft ingenomen. Met name de Februari-staking neemt natuurlijk een belangrijke plaats in."
Wat zie je als je binnenkomt?
„Je loopt tegen het devies van Amsterdam aan: **heldhaftig, vastberaden, barmhartig.** Bij de voorbereiding is ons opgevallen dat er in dit land vele mensen leven, ook hooggeplaatste personen en zo, die helemaal niet weten waar dat devies vandaan komt! Ik kwam bv. iemand tegen die dacht dat dat uit de 17e eeuw stamde! In het museum wordt duidelijk gemaakt hoe het wel zit: bij koninklijk besluit van 29 maart 1947 is het devies aan Amsterdam verleend. Op 17 december van dat jaar is het door Koningin Wilhelmina aan de gemeente overhandigd in de vorm van een verzetsvlag, een „wapenvlag" zoals dat heet. We geven er informatie bij, een volledige verklaring waarom er een verzetsmuseum moet zijn in Amsterdam. Dit initiatief is terecht omschreven als een „Amsterdams initiatief van nationale draagwijdte."
De Februari-staking speelt natuurlijk een centrale rol. De belangrijkste motivatie om dit devies aan onze stad te verlenen was „het opkomen van hen die onderlagen op het moment dat de vijand op z'n sterkst was."
Je stapt eigenlijk meteen midden in het verzet en de oorlog. De periode tussen de twee wereldoorlogen in komt alleen voor in de vorm van flash-backs, die je zelf kunt oproepen. Er gebeurt veel met dia-presentatie, video en met behulp van de computer. Je kunt als bezoeker vrij aktief aan de gang.
De Februari-staking komt o.a. in beeld met een kaart van Amsterdam waar je in chronologie op kunt zien hoe de staking zich uitbreidde. Er is documentatie over de belangrijkste bedrijven en over de uitwaaiering naar de Zaanstreek, Velsen, Utrecht, Hilversum. De tentoonstelling over de Februaristaking is een permanente waar je meteen doorheen komt als je de looproute volgt. Overigens kun je natuurlijk ook vrijuit zwerven in het museum: er is veel te ontdekken."

de illegale pers

Je zei net dat het geen heldengalerie is. In het verzet is veel organisatiewerk verzet. Hoe wordt dat in het verzetsmuseum naar voren gebracht?
„Je kunt zien hoe kopij voor de illegale pers vervaardigd werd en hoe het verzonden werd. Er is ook een fiets die drukapparatuur aandrijft. Er was veel eenvoudig handwerk in het verzet en dat is natuurlijk het moeilijkst te verbeelden. We moesten een hoop hebben aan spullen uit die tijd. En dat is gelukt.
Nog even over de pers. Je ziet dat de betekenis daarvan toeneemt in de loop van de oorlog. Om dat tot stand te brengen waren hele gewone handelingen nodig, kranten naar adressen fietsen bijvoorbeeld. Je moest het kleine werk bepaald niet minachten, er was veel klein werk bij. Tegenwoordig is dat trouwens ook zo. Het verschil is natuurlijk wel dat je toen geweldige risico's liep. Er is ook een onderduikruimte, die voor een deel is nagemaakt en gedeeltelijk door associatie wordt opgeroepen.
Heel bijzonder is de persoonsbewijzencentrale. Die persoonsbewijzen waren heel moeilijk na te maken. Het heeft mij lang geduurd om feilloze vervalsingen te krijgen. De liquidatie van nazi's of collaborateurs die gebeuren moest om mensen te beveiligen komt naar voren.
De fiets kom je in het museum veel tegen. Die heeft in het verzet een grote rol gespeeld: voor transport van bv. kranten en wapens, voor het plegen van aanslagen, voor elektriciteitsopwekking, tijdens de hongerwinter.
Kortom: je ziet dat een heleboel mensen gewone dingen deden als verzetsdaden. Mensen zaten niet permanent ondergedoken."
Hoe kwamen mensen in het verzet?
„Door het stellen van een vraag. Je raakt erin. De vraag wordt opgedrongen door de situatie waarin je wordt geplaatst. Hoe handel je dan? Dáár gaat het om. Het kunnen kleine keuzes zijn die later hele grote keuzes blijken. In een heleboel opzichten speelt de levensovertuiging van mensen een belangrijke rol. En er zaten veel scholieren in, een boel mensen van rond de twintig jaar zijn in het verzet gegaan."

Hoe ziet de toekomst in en met het Verzetsmuseum eruit?
„Naast de permanente onderdelen zullen er wisseltentoonstellingen worden gehouden. Want er wordt nogal wat aan de orde gesteld, onderwerpen die uitdieping verdienen. Het verzet van de kerken is b.v. heel belangrijk geweest, terwijl er tot nog toe vrij weinig aandacht aan is geschonken. We hebben een vrij genuanceerde benadering van de Nederlandse Unie. Die heeft deels gefunctioneerd als aangrijpingspunt voor grote groepen mensen om hun afkeer van de nazi's kenbaar te maken (vlak na de oprichting van de Nederlandse Unie), maar tegelijkertijd stond bij de leiding de conceptie voorop van samenwerking met de Duitsers.
Het verzet van partijen komt in beeld: in juni 1940 werd de CPN verboden en ging illegaal verder. De overige partijen hebben zich niet tot illegale organisaties ontwikkeld. Wel zijn er binnen partijen kernen ontstaan van verzet, vooral bij de anti-revolutionairen.

Er is natuurlijk veel aandacht voor de jodenvervolging met een link naar de Februari-staking.

Het Zaanse verzet is heel bijzonder geweest, heeft een grote rol door de hele periode van de bezetting heen gespeeld. Kortom: allemaal aspecten van dat brede verzet die uitwerking verdienen.
In de tweede plaats zijn we bezig een reeks aktiviteiten om de collectie heen op te bouwen. Met boeken, geluidsbanden, video. Als het allemaal lukt zouden we gesprekken met tijdgenoten op kunnen gaan nemen, relatief veel mensen zijn nog in leven. Er staan ook doeprojecten op de rol: b.v. een school zelf illegale kranten laten maken. De aanvangsapparatuur is er voor — de rest is nog toekomstmuziek. Er zijn plannen voor educatieve projecten met de computer-apparatuur. Ideeën voor nieuwe thema's. Tentoonstellingen kunnen worden uitgewisseld, zo heeft de tentoonstelling Vrouwen in verzet ook in Overloon gestaan. We verzamelen niet om het in te blikken, maar ok het aktief te gebruiken.
Dat element van aktiviteiten in het heden komt ook tot uitdrukking in de grote respons op het initiatief, in al diegenen die medewerking hebben verleend.
Het aanbevelingscomitee is representatief voor alle geledingen van het verzet, het bestuur van de stichting zelf is daar ook uitdrukking van. Alle politieke partijen hebben opgeroepen tot het geven van geld en hebben in hun ledenbladen opgeroepen om vriend van het museum te worden.
Alle koepels van het samenwerkend verzet hebben hun leden opgeroepen. Het verzetsmuseum heeft nu al 1800 vrienden! We hebben een leuke medewerking gehad van de omroepen: de KRO, VARA, AVRO, TROS.

Vooral na de berichtgeving op radio, TV, verzetsbladen en in dag- en weekbladen hebben we heel veel steun gehad in de collectievorming. We hebben bijzondere dingen gekregen van vele honderden mensen die nog even op hun zolder of in een oude doos zijn gaan grasduinen."

„In het verzetsmuseum komt opnieuw tot uitdrukking dat het voormalig verzet een belangrijke maatschappelijke factor ook nu is. Dat is eigenlijk sinds de strijd tegen de vrijlating van de drie van Breda voor iedereen duidelijk tot uitdrukking gekomen. Het is geen verzameling fossielen. Het museum kan in het totaal van de vijf mei-viering een rol spelen. Komend jaar hebben we de 45-jarige herdenking van de Februari-staking en dat heeft natuurlijk bijzondere betekenis.
Voor het realiseren van al deze wijdse plannen hebben we natuurlijk meer fondsen nodig en vooral veel vrienden. Zij worden ook allemaal uitgenodigd voor de opening op dinsdag 19 november. 's Middags is de officiële opening door prins Bernhard. Daarna is er een doorlopende opening voor alle vrienden (ze kunnen er niet allemaal tegelijk in) tot 's avonds 22.00 uur."

„Het verzet kon niet bestaan zonder een muur van duizenden mensen er om heen.
Het verzetsmuseum kan niet bestaan zonder vele duizenden vrienden."

Paul Wouters

Vriend of vriendin van het

VERZETSMUSEUM

wordt je door het storten van een bijdrage op postgiro 5194045

t.n.v. Stichting Vrienden en Vriendinnen van het Verzetsmuseum Amsterdam.

FOTO BORIS KLATSER

Mensen van toen en nu

internationale betrekkingen in nieuwe banen

Het onderhouden van internationale betrekkingen is een oude traditie van de arbeidersbeweging. Aan die betrekkingen is sinds 1848 in de opeenvolgende fasen van de ontwikkeling op verschillende manieren gestalte gegeven. Ook de Nederlandse arbeidersbeweging is gedurende haar hele geschiedenis actief betrokken geweest bij de evolutie van de vorm waarin de internationale betrekkingen zich manifesteerden. Nadat de CPN bijna 15 jaar moeizaam heeft gezocht naar een bij haar eigen ontwikkeling passende vorm voor het onderhouden van internationale betrekkingen, zijn in de jaren na 1977 de omtrekken van die nieuwe vormen zichtbaar geworden. Voorop stond de concrete internationale solidariteit in de vorm van practische steun aan bevrijdingsbewegingen, politieke vluchtelingen en aan hulpprojecten voor kommunisten in Indonesië. De laatste maanden kwamen op uitnodiging van het partijbestuur delegaties uit Roemenië en Cuba op bezoek in ons land.

In tegenstelling met ontmoetingen van delegaties van communistische partijen in vroeger jaren zijn de programma's die de bezoekers nu aangeboden krijgen niet meer beperkt tot het verstrekken van informatie over de activiteiten en standpunten van de CPN. Zowel de Roemenen als de Cubanen kregen de mogelijkheid om zich een zo breed mogelijk beeld te vormen van het dagelijks leven, de sociaal-economische toestand, de politieke verhoudingen en de algemene voorwaarden waaronder de CPN haar taken moet uitvoeren.

Delegaties worden niet alleen in staat gesteld kennis te nemen van de opvattingen van het Dagelijks Bestuur en leden van het Partijbestuur, ze bezoeken ook districtsbesturen, solidariteitscomitees, de Kamerfractie, ondernemingsraden, besturen en fracties van andere partijen, gemeentebestuurders, studenten, hoogleraren, vertegenwoordigers van universiteits- en faculteitsraden, mannen en vrouwen op de werkvloer.

Het opdringen van onze analyses en opvattingen is een achterhaalde zaak. Naar de mening van de CPN zijn onze vrienden en geestverwanten in de rest van de wereld mans en vrouws genoeg om zelf conclusies te trekken nadat ze in staat gesteld zijn zich alzijdig en zo breed mogelijk te laten informeren.

Op hun verzoek worden die programma's bovendien aangevuld als ze bijzondere wensen voorleggen. Wat is nu de opzet van de programma's die we onze gasten aanbieden?

Het elders afgedrukte complete programma dat wij de Cubaanse delegatie hebben aangeboden, maakt duidelijk hoe die brede informatie er in het algemeen zal uitzien. Dat neemt niet weg dat in de toekomst van land tot land rekening gehouden zal worden met bijzondere terreinen waarnaar de belangstelling van de gasten uitgaat. Een concreet voorbeeld van de nieuwe stijl in onze omgangsvormen in het algemeen en met vrienden uit de hele wereld in het bijzonder.

Leo Klatser

Door het secretariaat en het DB was met medewerking van de districtsbesturen van Amsterdam, Gelderland en Rotterdam en in overleg met de ambassadeur, Antonio Diaz, een veelzijdig programma van twee weken opgezet.

Op 30 september 1985 werd het werkbezoek ingeleid door John Geelen, die onze vrienden in een breed uitgesponnen informatie een beeld gaf van de ontwikkelingen binnen de CPN en de Nederlandse samenleving, gevolgd door een levendig vraag- en antwoordspel, dat bewees dat de bezoekers zich een grondig inzicht wilden verschaffen in de politieke en economische situatie waarin wij ons bevinden.

Dat gesprek werd die avond voortgezet tijdens een maaltijd en een uitwisseling van ervaringen met Anne Boer.

De volgende ochtend werd in aansluiting daarop een bezoek gebracht aan het district Amsterdam. Daar informeerden Paul Wouters, Henk Clercx en Dick de Boef de delegatie over de gang van zaken in Amsterdam. In het bijzonder de problemen die het meebesturen van de grootste stad van Nederland oplevert kwamen daarbij ter sprake. Ook hier demonstreerden de bezoekers door het stellen van vragen weer hun belangstelling voor de ervaringen van de CPN met deelname aan vertegenwoordigende lichamen en het aanvaarden van bestuursverantwoordelijkheid. De band tussen Amsterdam en Managua werd druk besproken.

Na het bezoek aan en de lunch in het Vincent van Goghmuseum was het ,,Telcentrum'' van het KKN aan de beurt. Vooral Silvie Aréda Pérez had veel belangstelling voor de organisatorische kracht van het KKN die deze massa-actie mogelijk maakte. Hun bewondering voor de ,,volksmobilisatie'' (Raúl Valdés Vivó) staken ze niet onder stoelen of banken.

's Avonds verschafte Ton van Hoek inzicht in de praktische en politieke problemen bij het totstandbrengen van samenwerkingsverbanden met andere partijen. Onze Cubaanse vrienden meenden in zijn verslag gemeenschappelijke ervaringen te herkennen van hun partij in de eerste vijf jaar na de geslaagde vernietiging van de Batista-dictatuur in 1959.

Woensdag werden gesprekken gevoerd met het bestuur van de PSP (Wilbert Dekker e.a.) en werd in de middag plaats gemaakt voor een gesprek met de voorzitter en buitenlandsecretaris van de PvdA. Naar men ons meedeelde waren beide gesprekken vruchtbaar, zakelijk en vriendschappelijk geweest.

De avond was gewijd aan de sociaal-economische politiek van de CPN. Het gesprek werd gevoerd door Frank Biesboer, Jan Berghuis en Rob Coenen. Vooral de standpunten van de CPN op het gebied van arbeidstijdverkorting, nieuwe technologiën en verdediging van de sociale zekerheid en de koopkracht van de bevolking trokken de aandacht.

Tijdens de maaltijd voorafgaande aan dit gesprek had Siem v.d. Helm de gasten ingelicht over het optreden van de partij naar buiten, de werving en deelname van partijleden aan vredes- en solidariteitsbewegingen.

De donderdag was geheel gewijd aan het werk van de Tweede Kamer. Na een grondig gesprek met Evelien Eshuis namens de CPN-fractie en Anneke Theunissen en Amy Koopmanschap van het CPN-vrouwenoverleg volgden nog gesprekken met de fracties van PvdA, PPR en de commissie buitenlandse zaken. Deze gesprekken en ook het in de volgende week gehouden gesprek met het CDA maakten dat de gasten inderdaad zo breed mogelijke informatie kregen.

Vrijdag avond eerst een tweede gesprek plaats met het partijbestuur van de CPN. John Geelen en Frank Biesboer maakten met de gasten een voorlopige balans op van de gevoerde gesprekken.

Daarna gaf Henk Hoekstra een zeer grondig en gedetailleerd verslag van de totstandkoming van het nieuwe partijprogramma. Daarbij toonden de gasten op grond van hun eigen ervaringen veel belangstelling voor de praktische ervaring na het 28ste Congres, maar ook veel waardering voor de wijze waarop de internationale solidariteit en relaties met het buitenland gestalte wordt gegeven.

Die waardering bleek ook duidelijk in het gesprek met Joop Morriën waarin vooral Zuid-Oost-Azië, in het bijzonder Indonesië en de solidariteit met de politieke gevangenen in het middelpunt stonden.

De rest van de middag werd besteed aan besprekingen met de FNV (Willie Wagemans e.a.).

Het weekeinde kregen de gasten even de gelegenheid op een informele manier en in een ontspannen atmosfeer met leden van het PB uit te waaien en van de zon te genieten.

Maandag kwam Rotterdam aan de beurt. Een bezoek aan het Oude Westen verschafte inzicht in de voortgang van de renovatie in een wijk die model kan staan voor de mensonwaardige woontoestanden die ontstonden ten tijde van de eerste industriële revolutie. Enkele van de ruimtebesparende oplossingen trokken de belangstelling van de delegatie, evenals de toepassing van levendige kleuren in de gevelwanden en het hele straatbeeld. Chris Jagtman gaf een overzicht van de geschiedenis van de wijk, het renovatieproces en de rol van de bewoners. Uit de aard der zaak kwamen er heel wat vragen over de manier van financiering, de op te brengen huren en overige woonlasten, sociale en culturele voorzieningen op wijkniveau. Over deze problemen kon worden doorgepraat met de raadsfractie en assistenten op het stadhuis.

Burgemeester Peper ontving de gasten en maakte van de gelegenheid gebruik om de verdere ontwikkeling van het Vriendschapsprotocol tussen Rotterdam en Havana ter sprake te brengen. De banden tussen beide steden kunnen nog verbreed en verdiept worden. Wederzijds werden nieuwe initiatieven naar voren gebracht. Peper opperde de mogelijkheid van een bezoek aan Havana in de loop van 1986 door een delegatie van de Rotterdamse raad en het college van B & W. Daartoe werd door de delegatie alle steun toegezegd. Na een uitgebreide rondvaart door het havengebied en een inleiding door Roel van Veldhuizen over de sociaal-economische strijd van de havenarbeiders werd de dag afgesloten met een gemeenschappelijke maaltijd op Katendrecht.

Het bezoek aan de Landbouw Hogeschool Wageningen op dinsdag, dat door Bert Bom was voorbereid, was in elk opzicht een groot succes. Met prof. Long en dr. De la Rive Box van de sectie Tropische en sub-tropische plattelandssociologie werd gesproken over publikaties en ervaringen van onderzoekers van de werkgroep in het Caraïbisch gebied, Peru en Columbia.

Bij het middageten was mr. J. W. Kroon, voorzitter van de Universiteitsraad gastheer. De door omstandigheden afwezige rector magnificus werd vervangen door prof dr. A. van Kammen, van de afd. Moleculair Biologie. In de middag was er een gesprek op het Internationaal Landbouw Centrum, waar ir. A. R. van Motman een uiteenzetting gaf over de internationale samenwerking van de Landbouwhogeschool met instituten en instellingen in de Derde Wereld. Om dat nog eens te benadrukken was bij dit gesprek een Cubaanse hoogleraar aanwezig die in Wageningen een bijscholing volgde over moderne methodes bij het bestrijden van plantenziekten. Aan het eind van de middag was er nog een excursie naar een afvalwaterzuiveringsfabriek onder leiding van dr. ir. G. Lettinga. Voor onze Cubaanse vrienden bleek dit bijzonder interessant. De daar ontwikkelde anaerobe methode vergt geen energie maar levert juist bio-gas. Op deze manier zou het afvalwater van de Cubaanse suikerindustrie uitstekend en goedkoop gezuiverd kunnen worden.

Om vijf uur werden de delegatieleden ontvangen in het gemeentehuis van Wageningen, waar een groot aantal raadsleden en wethouders van verschillende partijen aanwezig was, evenals de provinciale pers.

Na alweer een gezamenlijke maaltijd was er 's avonds nog een ontmoeting met verschillende leden van solidariteitscomités en studenten uit Midden- en Zuid-Amerika.

Op uitnodiging van het CDA had de delegatie woensdagmorgen een gesprek met vertegenwoordigers van het CDA-bestuur en fractiebureau in Den Haag.

Daarna werd door Raúl Valdéz Vivó voor de economische faculteit van Amsterdam op uitnodiging van het ISMOG (Instituut voor Sociaal-Economische Studies van de Ontwikkelingslanden) een college gegeven, waarvan het verslag elders in dit nummer gepubliceerd wordt.

Na een bezoek aan een gezondheidscentrum in Holendrecht ging het gezelschap naar het Amsterdamse Academisch Medisch Centrum. In beide instellingen werd met stafleden en andere betrokkenen gesproken over de voor- nadelen van klein- en grootschalige gezondheidszorg. Ook hier toonden de bezoekers zich tevreden over de informatie die zij uit de eerste hand ontvingen. De architectuur en opzet van het AMC ervoeren zij als imposant maar ze twijfelden aan de doelmatigheid en de rentabiliteit van een dergelijke gigantische aanpak.

Het bezoek aan de Suikerunie (Dinteloord) en een fruitbomenkwekerij op donderdag bleek ook erg in de smaak te vallen.

Vooral voor de ambassadeur, die op die dag zijn 60ste verjaardag vierde, was het in dubbel opzicht een bijzondere dag. Vanaf zijn 16de jaar heeft bij bijna 20 jaar als arbeider in een suikerfabriek gewerkt.

Donderdagavond ontving de delegatie in de residentie van de ambassadeur Elli Izeboud, Evelien Eshuis, Anne de Boer en de beide tolken-begeleiders voor een diner. In een feestelijke en kameraadschappelijke sfeer werden de ervaringen van de afgelopen twee weken nog eens besproken en uit de belangrijkste punten conclusies getrokken. Van alle kanten werd vastgesteld dat de aanwezigheid van de delegatie een zwaarwegende bijdrage was voor wederzijds begrip en versterking van de vriendschapsbanden.

Vrijdagavond werd het bezoek door Raúl Valdéz Vivó afgesloten met een inleiding voor vertegenwoordigers van solidariteitscomités in het Mozeshuis in Amsterdam. Hij sprak daar over de buitenlandse schulden van Derde Wereldlanden en de noodzaak tot gemeenschappelijk optreden van de staten en volkeren van Latijns-Amerika.

De redactie van de ledenkrant was er een dagje bij, om te kijken hoe dat nu gaat. En om op te tekenen wat Valdes Vivó aan Amsterdamse economie-studenten te melden had over de Cubaanse voorstellen over het niet betalen van de enorme schulden van de derde wereld-landen. To pay or not to pay; voor Cuba is het geen vraag meer.

to pay or not to pay

De introductie van Raul Valdes Vivó verraste de docenten aan de Universiteit van Amsterdam, waar een gastcollege werd gegeven, behoorlijk. Er was opeens een ex-ambassadeur in Vietnam, Laos en Cambodja in huis die ook nog hoogleraar in de moderne geschiedenis aan de Universiteit van Havanna, econoom, romanschrijver en dichter is. ,,Zo kan ik zeggen dat ik voor een dichter geen slechte econoom ben; en voor een econoom geen slechte dichter''. Maar als het gastcollege iets eerder was bekend gemaakt had men aan de Universiteit een veel grotere toeloop van studenten verwacht dan de 60 die nu afkwamen op de aankondiging, één dag van te voren. Pech, maar geen reden voor Valdes Vivó om minder voortvarend van start te gaan.

,,Mijn Engels is net zo arm als de Zuid-Amerikaanse landen'', meldde hij, wat hem er niet van weerhield een gloedvol betoog af te steken. De kern ervan was dat de schuld van Latijns-Amerika, naar zijn schatting 370 miljard dollar, zo gigantisch is dat het betalen ervan simpelweg niet mogelijk is. Het vraagstuk ontstijgt de wil tot betalen van een regering, het kán niet meer. Over deze vraag zijn kort geleden de Havanna-konferenties gehouden. Belangrijke persoonlijkheden uit het Zuid-Amerikaanse continent, van linkse opstandelingen tot bankiers; vakbondsmensen, studenten en journalisten kwamen elkaar tegen op verschillende bijeenkomsten. Het was niet de bedoeling het eens te worden in een slotdocument of iets dergelijks. Het ging vooral om het uitwisselen van standpunten en het doordenken over mogelijke uitwegen uit de misère.

Drie vliegen

Fidel Castro bracht het Cubaanse idee op de konferentie. Er moet een samenwerking van de zo'n *schulden-kartel* moet het besluit komen taal-exporteurs werken immers samen. Van zo'n schulden-kartel moet het besluit komen niet meer te betalen. Het gaat er daarbij niet om het internationale banksysteem te laten ontploffen, wat zeker zou gebeuren als het bleef bij het opzeggen van een dergelijk astronomisch bedrag. Nee, de schulden blijven officieel bestaan en de aflos-verplichting wordt overgenomen door de kapitaalkrachtige landen, vooral door de Verenigde Staten. Deze verlagen daartoe hun bewapeningsuitgaven met een 10 tot 12%, dat is al voldoende. Als de V.S. dit doen, zal ook de Sowjet-Unie tot een dergelijke verlaging overgaan. Valdes Vivó merkte hierbij fijntjes op dat ,,Castro weet wat hij zegt'', als hij het heeft over de bereidheid van de USSR mee te gaan in de ontwapening. Het plan zou twee vliegen in één klap slaan. De Zuid-Amerikaanse landen, of zelfs die in de gehele Derde Wereld, krijgen zo grote sommen beschikbaar voor de opbouw van de economie, zonder dat de eigen bevolking tot het bot toe moet worden ,,versoberd''. Alleen al het investeren van de jaarlijkse rente (voor Brazilië 13 miljard dollar) in de economie is een injectie van jewelste. En het bewapeningsvraagstuk krijgt een draai in de goede richting. Misschien is er zelfs een derde vlieg in de klap betrokken. Zelfs de V.S.-economie zou gered kunnen worden, dat land is immers hard op weg zelf een enorme schuldenlast op te bouwen, ,,de V.S. zitten in de Titanic''.

cuba's belang

Welk belang hebben de Cubanen bij dit geheel? Cuba zelf heeft wel een internationale schuld, maar die is slechts 1% van de schuld die Latijns-Amerika in totaal heeft. De export van onder andere suiker naar de Sowjet-Unie gaat onder zeer gunstige voorwaarden, er wordt een veelvoud betaald van de wereldprijs. ,,Het gaat er ons niet om de wereldeconomie te ontregelen, zoals gesuggereerd is. Ons plan voorziet juist in een stabilisering ervan. Cuba heeft belang bij een economisch gezonder Zuid- en Midden-Amerika, bij omvangrijker handel in het continent tussen de verschillende landen. En Cuba is solidair met de mensen in die landen die de ellende over zich heen krijgen''.

De andere concepten die leven bij de schuldenlanden voldoen volgens Valdes Vivó niet. *García* van *Peru* wil slechts 10% van de schuld gaan afbetalen. ,,Dat is goed voor García, maar wat gebeurt er na zijn presidentschap?'' *Alfonsín* van *Argentinië* wil de inflatie remmen en de economie stimuleren. Maar tegelijkertijd wil hij de schuld afbetalen. Hoe kan hij die doeleinden combineren? In *Bolivia* struikelden een militaire dictatuur én een linkse regering over de schulden. Het rechtse bewind heeft nu een *moratorium* (uitstel van betaling) gevraagd er kán eenvoudig niet betaald worden. Tot slot benadrukte Valdes Vivó de eigen kracht van zijn continent. Het zijn niet alleen de V.S. die een machtspositie hebben. De helft van de grondstoffen van de Noordamerikaanse industrie komen uit Zuid- en Midden-Amerika. Die machtspositie moet worden benut. Zoals Castro het in een interview uitdrukte: ,,Kun je je een geïndustrialiseerd land voorstellen zonder chocolade? Zonder koffie, thee of cashewnoten? Het leven zou er erg triest zijn zonder staal, koper, aluminium, chemische en andere industrie.''

broeder fidelius

Zuid-Amerika moet dus zelf de positie versterken en zich verweren tegen de kapitaalexporteurs. Dat bleek ook Castro's idee in het zojuist genoemde interview. Hem werd gevraagd wat hij zou doen wanneer de V.S. de schuld zouden schrappen, uit humanitaire overwegingen. Zijn antwoord: ,,Er zou dan een echt wonder hebben plaatsgevonden, ik zou hierover moeten gaan mediteren. Misschien raadpleeg ik zelfs enkele theologen om wat van mijn standpunten op dit gebied te herzien. Als dit alles gebeurt, ga ik misschien zelfs wel in het klooster''. Maar voorlopig zal *broeder Fidelius* zich nog wel niet op de kloostertuin storten. En als dit afhangt van de *IMF-conferentie* in Seoel, onder voorzitterschap van Ruding, gebeurt het helemaal niet. ,,De berg heeft een muis gebaard'', aldus Valdes Vivó. Het probleem is de schuld; de oplossing van het Internationaal Monetair Fonds is de schulden te verhogen.

Het drukke programma van de twee Cubanen maakte het moeilijk lang door te praten over de Derde Wereld-schulden en de mogelijke uitweg uit de ellende. Met een snel broodje tussendoor en bezoeken aan een gezondheidscentrum en een ziekenhuis is de middag meer dan gevuld. Op het programma staan dan nog onder andere een bezoek aan de Deltawerken en een ontmoeting met Zuid-Amerika activisten. Ook daar vanzelfsprekend nieuwsgierigheid naar de ,,Havanna voorstellen''. Het zijn ook verademingen tussen de officiële IMF-geluiden door. Aan de vooravond van de ontmoeting tussen de ledenkrant en de twee Cubanen was Ruding nog even op televisie; uit Seoel liet hij weten dat de Zuidamerikaanse landen ,,onevenwichtigheden'' hadden. Je moet toch wel echt de ziel van een bankier en de visie van een blindedarm hebben om verpaupering, honger en kindersterfte als een 'onevenwichtigheid' te bestempelen. De bereidheid van Cuba om met onorthodoxe voorstellen en brede coalities over de Rudings dezer aarde heen te gaan verdient dan ook steun. De uitwisseling?????

MARC WOUTERS

cpn-psp-ppr samen maar toch apart

Zoals jullie al in De Waarheid van 4 nov. hebben kunnen lezen, heeft de Amsterdamse CPN ,,met elan" gekozen voor een gezamenlijke lijst en fraktie met PSP en PPR bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.
Het élan bestond vooral uit een goede discussie tussen voor- en tegenstanders van deze vorm van samenwerking op een twintigtal ledenvergaderingen en op de stadsconferentie van 3 nov. De stadsconferentie koos enerzijds met meer dan tweederde meerderheid voor een gezamenlijke lijst en gaf anderzijds invulling aan het eigen gezicht van de CPN in Amsterdam: het CPN-verkiezingsprogram werd kritisch doorgelicht, de actievoerende brandweerlieden kregen een solidariteitsverklaring en besloten werd tot intensivering van activiteiten tegen de executies in Indonesië.

kleurrijk

Het ,,eigen gezicht" speelde een belangrijke rol in de discussie. Menigeen vreesde dat nauwe samenwerking met PSP en PPR bij de gemeenteraadsverkiezingen tot gevolg heeft dat de CPN achter de horizon verdwijnt. Jan Mos voorspelde dat het voorgestelde samenwerkingsverband niet zal leiden tot stemmenwinst, maar tot gezichtsverlies. Hij illustreerde dit met een ervaringsfeit: ,,Meng drie mooie kleuren door elkaar en je krijgt een poepkleur."
Het gaat echter niet om het vermengen van kleuren, maar om het zodanig naast elkaar plaatsen dat er een mooie compositie ontstaat, merkte Saskia van Dorp op. Dat het gaat om een samenwerking tussen drie zelfstandige partijen werd keer op keer benadrukt in de discussie. In de gesprekken met PSP en PPR heeft de CPN dit als uitgangspunt gehanteerd en het resultaat is een samenwerkingsvorm waarin de eigen lijnen naar de afzonderlijke partijen gehandhaafd worden.
Toch was niet iedereen er gerust op, dat dit in de praktijk ook zo zal werken. Volgens Kees Hoogeveen dreigt een gezamenlijke fractie te verzelfstandigen. Evenals Han Wille signaleerde hij het gevaar dat de partij ondergeschikt wordt aan het parlementaire optreden. Ina Brouwer ging hier tegenin met de stelling dat het nooit zo geweest is en nooit zo zal zijn, dat de partij wordt lamgelegd door een raadsfractie. En: ,,In progressieve bewegingen koerst de CPN al lang op samenwerking en daar wordt de partij niet minder belangrijk om, daarin ligt juist onze kracht. Ook op parlementair niveau moet links zich nu verenigen om een verschuiving naar rechts te keren."
In zijn inleiding had ook Paul Wouters al aangegeven dat de samenwerkingsoperatie geen vervanging is van een brede coalitiepolitiek, maar een onderdeel is van een drieledige strategie:
- het tot stand brengen van concrete politieke samenwerking op alle terreinen van het maatschappelijk leven;
- het ontwikkelen van ons eigen CPN-gezicht;
- en het versterken van onze partij-organisatie.

,,Vooruitgang in onze partij-organisatie kunnen we alleen bereiken door initiatieven te nemen, in de eerste plaats buitenparlementair. De toestand in onze stad vraagt om een communistische partij die actief optreedt in bedrijven en buurten, met een sterke eigen mening en een niet-sectarische opstelling. Neem de strijd van de brandweerlieden. Zij hebben niets aan een communistische partij die vanuit haar bestuurspositie branden loopt te blussen. Maar ze hebben zeker niets aan een club die zich alleen maar op de borst slaat vanwege haar strijdbare taal. Wat zij nodig hebben is een partij die zich verbindt met de strijd en die verbondenheid ook tot gelding brengt in samenwerking op politiek niveau."
Deze manier van politiek bedrijven is een deel van ons ,,eigen gezicht" en ook ons optreden voor progressieve samenwerking is dat. Dat dit bij de Tweede Kamerverkiezingen niet verwezenlijkt is, was geen keuze van de CPN maar van 50,8% van de PSP. En nogmaals Paul Wouters: ,,Doel van de samenwerking is niet opheffing van de partij, maar van uitbuiting en onderdrukking. Om dat te bereiken moeten we onszelf niet opheffen, maar verheffen."

eigen huis

Enkele discussianten hebben de aanstaande samenwerkingspartners gewogen en te licht bevonden: ,,in buurten en bedrijven kom je PSP en PPR niet tegen" en ,,alleen de CPN heeft mobilisatiekracht". Maar Bert Holvast gaf aan, dat we moeten erkennen dat ook PSP en PPR contacten hebben met bewegingen, alleen andere. Welmoet Sprey merkte bovendien op dat een algehele beoordeling van die partijen nu niet aan de orde is, omdat het immers niet gaat om een algeheel gezamenlijk naar buiten treden.
Anderen voerden de interne verdeeldheid aan als argument om op dit moment niet tot een gezamenlijke lijst te besluiten. Er zou eerst orde op zaken gesteld moeten worden in eigen huis.
Annel van Houts: ,,We moeten intern niet breken ten behoeve van machtsvorming naar buiten. Alleen met een sterke CPN komen we verder." Jan Tilburgs ziet de samenwerking als een groeiproces dat de hele partij moet doormaken. ,,Het zit nog teveel op het niveau van de fractie en van de onderhandelingsdelegatie."
Een gezamenlijke lijst is daarom voor hem en ook voor Max van den Berg een stap te ver.
Overigens deed laatstgenoemde een dringend beroep op partijgenoten om niet af te haken op het al of niet doorgaan van een gezamenlijke lijst.
Harry van den Berg constateerde een twijfelachtige overeenkomst in de argumentatie van voor- en tegenstanders, namelijk de eigen zwakte: zowel de redenering ,,we kunnen niet samenwerken omdat we zwak zijn" als het argument dat we moeten samenwerken ,,omdat we anders verpieteren" deugt niet. ,,We moeten uitgaan van een bundeling van krachten, want alleen dat kan inspirerend werken."
Tenslotte speelde onze positie ten opzichte van de PvdA een belangrijke rol in de discussie. Jan Schaefer had via Het Parool al laten weten geen belangstelling te hebben voor een CPN die samenwerkt met klein-links. Dat versterkte de idee van sommigen dat hier sprake is van een wisseling van coalitiepartner: de CPN kiest voor radicaal-links ten koste van haar samenwerking met de socialisten. Han Wanders: ,,De centrale vraag is welke krachten je nodig hebt om te komen tot machtsvorming. Om de sociaal-democratie op te stuwen moet je je richten op krachten daarbinnen die dat kunnen en niet daarbuiten."

heling van breuken

Marius Ernsting ging op deze argumentatie in door de stap naar een gezamenlijke lijst te plaatsen in het kader van de politiek van de CPN in de afgelopen jaren om te komen tot progressieve machtsvorming en heling van breuken ter linkerzijde. PvdA, PSP en PPR zijn daarbij inbegrepen. De PvdA wijst verkiezingssamenwerking af. Met PSP en PPR zijn we in Amsterdam tot programmatische overeenstemming gekomen en de beste vorm die bij deze inhoud past is een gezamenlijke lijst. Dat betekent niet dat we de samenwerking met de PvdA in het College van B & W afschrijven. Maar het is nooit zo geweest dat we met de PvdA iets bereikt hebben door lief voor ze te zijn. We bereiken wat als we ons sterk maken, terwijl het duidelijk is dat een verbrokkeld links de deur van de PvdA naar rechts open zet.
Eveneens voor één lijst èn voor versterking van de eigen identiteit pleitte Salomé Bentinck. ,,'t Is niet te vroeg, maar de hoogste tijd. De arrogantie van de PvdA moet nodig doorbroken worden."
Zo is de Amsterdamse CPN na een stevige discussie deze nieuwe weg naar progressieve samenwerking ingeslagen. Of dat ook in een goed verkiezingsresultaat omgezet zal worden, hangt voor een belangrijk deel af van de mate van zelfvertrouwen en vechtlust die de CPN de komende tijd ten toon weet te spreiden.

Anneke Teunissen.

wormer en de progressieve samenwerking

Over samenwerking in Wormer hadden we een gesprek met Henk Onderwater, die al 15 jaar lang de CPN vertegenwoordigt in de gemeenteraad.
4 jaar geleden ging de CPN met een eigen lijst de verkiezingen in en veroverde 2 zetels in de gemeenteraad. In de afgelopen jaren is er in de raad van Wormer samengewerkt met andere progressieve partijen. En dat heeft resultaten opgeleverd!
Die in de praktijk gegroeide samenwerking zal bij de komende raadsverkiezingen hoogstwaarschijnlijk gestalte krijgen in een gezamenlijke aanpak van de verkiezingskampagne met een gezamenlijke lijst van CPN/PSP/PPR.

stand van zaken

Momenteel vormt Henk samen met Bep Stout de CPN-fraktie in de raad van Wormer. De CPN bezet 2 van de 15 zetels. De PSP/PPR-fraktie bestaat uit 1 persoon. De PvdA heeft 4 zetels.
De wethoudersposten worden in Wormer bezet door de VVD en het CDA. Met steun van D'66 was het destijds mogelijk om een college met deze samenstelling te formeren.
De begrotingsvoorstellen van dit college stuitten op nogal wat weerstand bij de oppositiepartijen. Deze partijen, die maandelijks bijeenkomen in het ,,Links Overleg" in Wormer, dienden een fiks aantal tegenvoorstellen in. Het ging om goed onderbouwde voorstellen, o.a. over de gemeentelijke tarieven en heffingen. Een meerderheid van de gemeenteraad *steunde* deze voorstellen.
Hiermee ontstond de interessante situatie waarin een college van VVD en CDA door de raad gedwongen wordt om begrotingsvoorstellen waar ze zèlf tegen zijn uit te voeren.
De terechte vraag kwam aan de orde of het CDA/VVD-college daartoe in staat was. Een motie van wantrouwen tegen dit college zat er niet in. D'66 zegde weliswaar haar steun aan het college+program op, maar de VVD en CDA-wethouders konden blijven zitten, zij het met de opdracht om begrotingsvoorstellen van de oppositie uit te voeren.
Een fraai staaltje van machtsvorming voor een ander collegebeleid.

op naar een gezamenlijke lijst in '86

Er is in Wormer dus een maandelijks Links Overleg waaruit soms voortvloeit dat bij een bepaald agendapunt één woordvoerder optreedt namens de progressieve partijen.
Er is een openbare vergadering geweest waar de bewoners van Wormer konden meepraten over de begrotingsvoorstellen van de progressieve partijen. En zoals al duidelijk werd: de samenwerking voor deze voorstellen heeft duidelijke resultaten afgeworpen.
Welke gevolgen hebben deze ervaringen voor de raadsverkiezingen in '86?
Het blijft — alleen al vanwege een aantal behaalde resultaten — van belang om deel uit te maken van de gemeenteraad in Wormer. De progressieve partijen die er nu in vertegenwoordigd zijn doen in '86 in ieder geval weer mee.

Maar in welke vorm?
Henk vertelt dat de PvdA-ledenvergadering al heeft besloten om met een eigen PvdA-lijst mee te doen.
De PSP, die nu samen met de PPR één zetel heeft, heeft naar de CPN en de PPR toe het initiatief genomen tot een gesprek over een eventuele gezamenlijke lijst in '86.
Inmiddels hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden.
Het ziet er naar uit dat in Wormer de partij samen met de PSP en de PPR, met één gezamenlijke lijst gaat meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen in '86.
Met deze hechtere vorm van samenwerking hoopt de CPN in Wormer haar positie en inbreng verder te versterken in de gemeenteraad.

Landelijke scholingsbijeenkomst
Zaterdag 7 december Hoogte Kadijk 145 Amsterdam

de cpn is een internationalistiese partij!

Historiese en theoretiese achtergrond
informatie over de internationale
betrekkingen van de CPN
— inleider Jaap Wolff, lid partijbestuur CPN

Aktuele ervaringen met onze
internationale betrekkingen
— inleider Elli Izeboud, voorzitter CPN

in de pauze: Lezing-dia presentatie
China reis CPN delegatie.

De middag zal worden besteed aan discussie, het stellen en beantwoorden van vragen.

Aanvang 10.30 uur, zaal open 10.00 uur, entree *f* 5,--

Aanmelding voor deze interessante scholingsbijeenkomst d.m.v. het overmaken van *f* 5,-- op giro rekening 1980487 t.n.v. Centrum voor Politieke vormings en scholingsactiviteiten van de CPN onder vermelding van ,,7 december dag".

Een info-map zal worden toegezonden aan alle deelnemers(sters).
De bijeenkomst staat open voor alle belangstellenden.

scholingsweekend cpn-vrouwen

Met het oog op de komende verkiezingen organiseren CPN-vrouwen een scholingsweekend met een training in vaardigheden. Het is een gelegenheid om verschillende vormen uit te proberen. In groepjes van ongeveer tien vrouwen gaan we bezig met:
— het schrijven van een betoog;
— het houden van een korte inleiding;
— het geven van een interview.
We besluiten het weekend met een forum.
Deze training is opgezet voor CPN-vrouwen die in/rond gemeenteraden aktief zijn of willen worden. Als er teveel aanmeldingen zijn, geldt ,,wie het eerst komt..."
Het scholingsweekend vindt plaats in vormingscentrum De Vonk te Noordwijkerhout op
18 en 19 januari 1986

Het weekend kost *f* 62,50 en daarbij zijn de maaltijden en de overnacht inbegrepen. Je wordt verzocht dit bedrag van tevoren te storten op gironummer 582212, ten name van CPN-emancipatieprojekt te Amsterdam, o.v.v. scholingsweekend. Het is mogelijk om de reiskosten vergoed te krijgen.

OPGAVE

NAAM: .....

ADRES: .....

POSTKODE en WOONPLAATS: .....

TEL.: .....

geeft zich op voor het scholingsweekend van CPN-vrouwen op 18 en 19 januari 1986 en maakt *f* 62,50 over op gironummer 582212, t.n.v. CPN-emancipatieprojekt.
CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.
Op dit adres kun je ook terecht voor nadere inlichtingen (tel. 020 - 262565).

begroting van de cpn boekjaar 1985-1986

(vastgesteld door het partijbestuur op 30 augustus 1985)

Inkomsten	begroot 11 mnd.	resultaat 11 mnd.	begroot '84-'85	begroot '85-'86
contributie (45%)	229.167	177.362	250.000	200.000
financiële campagne (90%)	550.000	371.976	600.000	450.000
incidentele giften	45.833	55.486	50.000	50.000
persfonds (incl. retour nettoloon	412.500	329.937	450.000	400.000
verkiezingsfonds (100%)				100.000
partijprogram	4.583	2.348	5.000	-
congres, conferenties, themabijeenkomsten	13.750	3.237	15.000	-
propaganda (incl. radio/tv)	32.083	43.132	35.000	32.000
doorberekende kantoor e.a. kosten en opbr. doorber. offset/cop. app.	55.000	51.832	60.000	-
rente obligaties	45.833	-	50.000	50.000
diversen		124		
tekort		392.866		
totaal	1.388.749	1.428.300	1.515.000	1.282.000

Uitgaven	**begroot 11 mnd.**	**resultaat 11 mnd.**	**begroot '84-'85**	**begroot '85-'86**
lonen, sociale lasten, vakantietoeslagen, onder verr. ziekengelden	504.167	481.659	550.000	350.000
partijprogram	4.583	5.555	5.000	5.000
drukkosten organisatie, incl. ledenblad (50%)	45.833	43.209	50.000	21.000
				18.000
inventaris	18.333	21.416	20.000	25.000
organisatiekosten	27.500	22.840	30.000	25.000
Dagelijks bestuurskosten	2.292	1.267	2.500	2.000
internationale aktiviteiten	9.167	14.311	10.000	10.000
partijbestuurskosten	9.167	9.762	10.000	5.000
werkgroepen partijbest. doelgroepen	4.583	3.101	5.000	5.000
congres, conferenties, themabijeenk.	45.833	70.597	50.000	15.000
propaganda (incl. radio en tv)	64.167	110.414	70.000	67.000
bedrijvenwerk	18.333	24.747	20.000	15..000
verkiezingen	-	295	-	100.000
kantoorkosten	247.500	291.992	270.000	279.000
waaronder offset, cop. app. doorb.		(30.913)		(-)
huur, servicekosten				(234.000)
overige vaste lasten				(30.000)
diversen				(15.000)
bijdragen/subsidies	367.583	327.135	401.000	310.000
waaronder				
De Waarheid e.a. druk. materialen			(300.000)	(230.000)
kaderkosten			(10.000)	-
IPSO			(50.000)	(40.000)
Stichting Scholing en Vorming			(30.000)	(30.000)
diverse commissies			(1.000)	-
districten			(10.000)	(10.000)
saldo	19.708	-	21.500	30.000
totaal	1.388.749	1.428.300	1.515.000	1.282.000

toelichting bij de begroting van de cpn

Het uitgangspunt voor het komende jaar 1985/1986 dient te zijn dat met een sluitende begroting wordt gewerkt. De omvangrijke tekorten van de afgelopen jaren bij de partij, waardoor reserves verbruikt zijn, de zichtbaar geworden tendens van verminderde inkomsten, en — niet in het minst — de moeilijke financiële positie van de krant, al deze factoren tesamen vereisen een financieel beleid dat gericht is op grote inspanningen om de inkomsten te verhogen en maximale soberheid op het gebied van de uitgaven.
Het is nodig het oog te richten op het opbouwen van reserves die nodig kunnen zijn om te voldoen aan verplichtingen die in het verleden zijn aangegaan ten behoeve van partij en krant, gebouw en pers, als ook om te kunnen voldoen aan de behoefte van een meer geautomatiseerde administratie die met personeelsbezuiniging gepaard gaat.
Daarnaast moet ook tijdig meer geld gereserveerd worden voor propaganda en verkiezingen, met name voor komende jaren.
In het komende verkiezingsjaar zal reserveren niet gemakkelijk zijn. In elk geval moet het uiterste gedaan worden om de tekorten te stoppen. Dat maakt een strenge bewaking van de begroting tot een eerste vereiste; door middel van een regelmatige toetsing van de begroting aan het feitelijk verloop van de inkomsten, waarbij op tegenvallen inkomsten adequaat gereageerd moet worden. En tevens door middel van een regelmatige controle op de uitgaven per onderdeel van de begroting, zodat ingegrepen kan worden waar de begroting overschreden dreigt te worden.
Wat betreft de inkomsten is het intensiveren van het financiële werk in afdelingen en districten beslist nodig. Het welslagen van de donatiecampagne in dit najaar is van grote betekenis voor het werk van de partij.

toelichting bij afzonderlijke begrotingsonderdelen

Kontributie. Voor een meer exacte raming van de kontributie-opbrengst is een aktueel maken van ledenstanden door districten nodig, waarmee de meeste districten bezig zijn. Berekening van verschuldigde kontributie-afdracht zal voortaan geschieden aan de hand van gemiddelde kontributiebedragen per lid in een district. De raming van 200.000 houdt enerzijds rekening met een gedaalde ledenstand, anderzijds met een verbetering van de afdracht. Per 1 januari nagaan of de kontributieschaal juist wordt toegepast.
Financiële campagne. Hierbij wordt uitgegaan van een verhoogde taakstelling voor de donatiecampagne in september, waarover met de meeste districtsbesturen reeds overleg heeft plaatsgehad. Deze taakstelling is 315.000 (90%), ofwel 350.000 (100%). Bij de enveloppencampagnes moet rond anderhalve ton worden opgehaald.
Persfonds. Hoewel het begrote bedrag lager is dan vorig jaar, is het toch hoger dan de feitelijke uitkomst van 1984-1985, naar schatting ongeveer 30.000 gulden hoger. Om dit te realiseren is een inspanning van het partijbestuur nodig om afdrachten en verantwoording beter te doen verlopen.
Onder het persfonds valt een bedrag van ongeveer 50.000 gulden teruggestort loon van raads- en statenleden die in dienst van de partij staan. Het besluit van het partijbestuur over de bezuiniging op personeelskosten met 200.000 gulden (zie de betreffende uitgavenpost) houdt in dat een **netto** bezuiniging van twee ton moet plaatsvinden.
Verkiezingsfonds. Besloten is een financiële aktie te voeren ten behoeve van de verkiezingen, waarvan het zwaartepunt na de jaarwisseling zou moeten liggen. Daarbij zal een verdeelsleutel worden toegepast zodat een deel van de opbrengsten naar districten en afdelingen gaat. Terzake van de nodige financiële middelen in districten met betrekking tot verkiezingen is het wachten op de in te dienen begrotingen van districten. (Zie verder bij de uitgaven voor verkiezingen).
Propaganda. Details van de propagandabegroting worden door de afd. propaganda ingevuld. Hier is als uitgangspunt genomen dat het verschil tussen uitgaven en inkomsten niet groter mag zijn dan 35.000 gulden, evenals in de begroting 1984-1985.
Doorberekende kantoorkosten. Deze post vervalt om louter technische redenen. Het betreffende bedrag was in de vorige begroting zowel aan inkomsten- als uitgavenkant opgenomen, en vervalt nu ook aan de uitgavenkant.
Rente obligaties. Is een post die van formeel belang is; het gaat hier om de rente op vorderingen op de Stichting Bepenak, die feitelijk binnen de Stichting blijft en resulteert in een subsidie aan de Stichting.

uitgaven

Aan de uitgavenzijde wordt op de meeste posten in meerdere of mindere mate bezuinigd binnen het begrotingsjaar.
Lonen etc. Hierover is een besluit genomen om twee ton per saldo te bezuinigen.
Ledenkrant. Deze begroting houdt in tien ledenkranten van normaal formaat. Eventuele extra ledenkranten in verband met bijzondere evenementen moeten op betreffende begrotingen worden verantwoord (verkiezingen, congres, enz.).
Partijbestuur e.a. Kosten van werkgroepen en doelgroepen zijn nu samengenomen, waardoor in totaal van een bezuiniging ten opzichte van huidige uitgaven wordt uitgegaan.
Bedrijfswerk. Kosten bestaan hoofdzakelijk uit propagandamateriaal (Eenheid). Ook hier een bezuiniging nodig.
Verkiezingen. Het beschikbare bedrag van 100.000 gulden is te verdelen over Gemeenteraadsverkiezingen en Kamerverkiezingen (zie ook verkiezingsfonds).
Overwogen kan worden om eventuele extra inkomsten bij donatiecampagne (en uiteraard bij de verkiezingsfondsaktie) voor verkiezingen te bestemmen. Duidelijk is dat 100.000 gulden een uiterst minimale campagne inhoudt.
Kantoorkosten. Betreft nu uitsluitend de niet aan andere begrotingsposten doorberekende kantoorkosten.

bijdragen/subsidies:

De bijdragen aan de Stichting Bepenak ten behoeve van het uitgeven van De Waarheid moeten teruggebracht worden van 300.00 naar 180.000 gulden effectief, omdat de financiën van de partij geen andere weg openlaten.
Anders dan vorig begrotingsjaar wordt de rente van obligaties nu verdisconteerd in het subsidiebedrag, zodat dit in totaal 230.000 gaat bedragen (zijnde 180.000 gulden subsidie plus omzetting van 50.000 gulden rente in een subsidie aan de Stichting Bepenak). Met andere woorden de post rente van obligaties is niet te beschouwen als beschikbaar voor lopende uitgaven.
IPSO. Overleg is gaande over een vermindering van de bijdrage van de partij in het kader van de algemene bezuinigingen. Daarbij is wel rekening te houden met het specifieke karakter van de subsidiëring van wetenschappelijke instituten en de instandhouding van de aktiviteit van het IPSO.

Boe Thio, algemeen penningmeester CPN

partijbestuur vergaderde

Op 19 oktober j.l. besprak het partijbestuur aktuele politieke ontwikkelingen en stelde de oriëntatie van onze partijpolitiek voor de komende periode vast. In haar inleiding ging Elli Izeboud o.a. in op de koers van de regering en onze opstelling daarbij:
,,Bij de presentatie van de miljoenennota bleek duidelijk dat de regering en de regeringspartijen er overduidelijk op koersen om hun beleid de komende jaren door te zetten. Wezenlijke punten daarbij zijn: de Nederlandse positie uitleveren aan NATO, respektievelijk de USA en het doorzetten van de sociale afbraak ten gunste van grote ondernemers en financiers. De kernvraagstukken van nu zijn — de plaatsing van de raketten, — sociale zekerheid en — ATV en koopkracht. Vooral op de eerste punten is het verzet sterk gegroeid en verbreed tot in CDA-kring. Rond ATV is brede samenwerking van vrouwen bereikt, maar blijkt het uiterst moeilijk om tot effektieve machtsvorming te komen.
Als reaktie op dit verzet zie je: — disciplinering van regeringspartijen; — het uit de weg gaan van debat; — keiharde opstelling; — intimidatie van parlement en oppositie. Tekenend is de furieuze reaktie op het 'adres van prominenten' rondom sociale zekerheid. Op de sociaal-ekonomische aktivistendag is besproken hoe dat initiatief doorgezet kan worden.

toon cpn

De CPN benadrukt de ernst van de situatie. Er bestaan in ons land een aantal demokratische rechten. Het recht van demonstratie, van staking en van petitie. Deze zijn allen gehanteerd maar vinden geen gehoor. De vraag rijst: wat blijft deze mensen dan nog over om gehoord te worden?

waardoor moet onze opstelling zich kenmerken?

a) de CPN als *een strijdbare partij*.
De CPN als doorknokpartij die niet accepteert, wat niet geaccepteerd kan worden, zoals atoomwapens, kernenergie en milieuvervuiling, afbraak van werk, zekerheid en inkomen, diskriminatie. Een partij die niet wenst te wennen aan wanverhoudingen en no-nonsense politiek
b) *CPN als stabiele faktor voor democratie en politieke vernieuwing*
— voor het ontwikkelen van democratische machtsvorming tegenover onbeargumenteerde machtspolitiek
— knokken voor een demokratisch = pluriform politiek systeem
— optreden voor politieke vernieuwing als kenmerk van effektieve machtsvorming.
Het is niet alleen onze wil om zo'n faktor te zijn. We zijn het ook. Omdat het ons om de zaak gaat en omdat we grote zorg hebben — daarom zijn we die vernieuwende politieke faktor — naar rechts toe en binnen links.
c) de CPN als onmisbare faktor voor het bereiken van progressieve meerderheidsvorming
In een aantal belangrijke kwesties is onze rol onbetwistbaar zoals in de vredesbeweging, bij het tot stand brengen van het volkspetitionnement en in de strijd tegen afbraak van sociale zekerheid.
In de afgelopen periode werd het parlement als volksvertegenwoordiging uitgehold. Parlementsdebatten werden veelal gekenmerkt door voorspelbare politieke spelletjes met vastliggende uitkomsten.
In die situatie vormde onze Kamerfraktie een frisse wind dwars door al dat taktieken gedoe en alle machtsspelletjes heen. Zelfs in de verstarde politieke situatie lukte het om meerderheden te winnen voor initiatieven: denk aan de RSV-enquête, het initiatief tot de brochure van vrouwen in de Kamers, de kamerbrede uitspraken tegen het bezoek van Reagan aan SS-graven, en executies in Indonesië, de belangenbehartiging voor b.v. WAO'ers en verzetsgepensioneerden, eigen initiatieven rond kunst en kultuur.

verkiezingskampagne

Onze verkiezingskampagne moet tot inzet hebben om die posities te verdedigen. Het is ook van grote waarde om een sterke CPN-fraktie in het parlement te houden. De CPN is onmisbaar, zeker in een tijd waarin men politiek wil reduceren tot een 3-stromenland, en verder tot 3 mannen-land. Dat schept een klimaat waarin kreativiteit wordt doodgedrukt, en pluriformiteit als lastig wordt beschouwd.''
In haar inleiding ging Elli Izeboud verder uitgebreid in op de samenwerking die zich op plaatselijk nivo doorzet en op het succes van de volkspetitie en het belang van akties rond 1 november, o.a. de scholierenstaking. Inmiddels heeft de regering haar besluit over de plaatsing van kruisraketten genomen. De reaktie die het Partijbestuur daarop heeft gegeven op 1 november is elders in deze ledenkrant opgenomen.
In de diskussieronde in het partijbestuur is uitgebreid aan de orde geweest de noodzaak om veel aandacht te besteden aan het uitwerken van het eigen gezicht van de partij en een herkenbaar optreden. En uiteraard: het voorbereiden van een stevige verkiezingskampagne. Bij de voorbereiding van de verkiezingskampagne zal de mogelijkheid van een frequente regelmatige partij-uitgave worden bekeken.
Ook zal overlegd worden hoe de noodzakelijke bestrijding van en verbod op racistische organisaties de komende tijd vorm kan krijgen.
Verder is in het partijbestuur aan de orde geweest dat het noodzakelijk is om aktie-initiatieven rondom de aardgasprijsverhoging te bespreken. De woonlastenwerkgroep van het partijbestuur gaat hiermee aan de slag. Inmiddels zijn in een aantal distrikten aktiviteiten tegen de aargasprijsverhoging gestart/in voorbereiding.

versterking van de organisatie

In het partijbestuur is gekonkludeerd dat er bij alle aktiviteiten rekening mee gehouden moet worden dat er op dit moment geen sprake is van een soepel draaiende organisatie of een struktuur waarin alles wat het partijbestuur bedenkt automatisch bij de leden terecht komt. Meer dan ooit geldt dat organisatie mensenwerk is en slechts funktioneert als er kontakten zijn van mens tot mens.
Het partijbestuur bereidt zich er op voor dat de komende tijd regelmatiger ledenvergaderingen bezocht zullen gaan worden.

toezending ledenkrant

Vanuit verschillende distrikten en afdelingen zijn verzoeken om toezending van de ledenkrant gekomen. Het partijbestuur heeft de organisatiewerkgroep opdracht gegeven om voor half december de mogelijkheid te bekijken van toezending van de lezenkrant aan leden die dat wensen. Met name de financiële kant hiervan zal goed bekeken worden.

omwisseling lidmaatschapskaarten

In januari '86 moeten de lidmaatschapskaarten worden omgewisseld. Bij die omwisseling is het van belang om ook te letten op de indeling van leden in de juiste kontributieschaal. Binnenkort zal met de distrikten kontakt worden opgenomen om de omwisseling van de kaarten voor te bereiden. Opnieuw zal dan de verbetering van inning en afdracht van kontributie aan de orde komen.

donatiekampagne

Het partijbestuur heeft besloten om de donatiekampagne te verlengen tot 1 december. In een aantal afdelingen is de donatiekampgne pas van start gegaan na het afsluiten van het volkspetitionnement. De hele maand november zal daarom nog in het teken staan van het voeren van de donatiekampagne.

bijdragen van lezers

Bijdragen en reacties van lezers leveren bij elkaar teveel tekst op om in de ledenkrant te plaatsen. De redactie wil in ieder geval ondanks die beperking maandelijks vermelden wie er gereageerd heeft en kort aangeven waar het om ging.
Er kwamen drie verzoeken om plaatsing binnen waarop niet is in gegaan. In de eerste plaats een bijdrage van de werkgroep Marxisme en klassestrijd. Het ging om een open brief gericht aan de leden der communistische partij in het district Amsterdam. De brief stond al eerder afgedrukt in het blad van de werkgroep en bevat een beargumenteerd pleidooi tegen een gezamenlijk program en tegen één lijst in Amsterdam van PSP/PPR en CPN. Omdat op 3 november op de districtsconferentie zowel de argumenten van de werkgroep als wel andere argumenten naar voren zijn gekomen leek het ons beter om een verslag van deze conferentie op te nemen in de volgende ledenkrant. Verder ontvingen wij een werkstuk uit Wageningen van Henk Spaan met ,,alternatieve statuten'' waarbij niet ,,eenheid het doel is van de partijaktiviteiten maar verschil van mening''.
Een derde reactie is van Dik de Boef uit Amsterdam die de partijleiding weinig geïnspireerd vindt en kritiek heeft op het overzicht van plaatselijke linkse samenwerking in de vorige ledenkrant. Het artikel was z.i. te veel gericht op de vorm van samenwerken en te weinig op de inhoud en inzet.

De redactie.

nieuwe cpn-buttons

Er is een nieuwe voorraad buttons. Het is de bekende rode button met als opschrift ,,CPN'' (in witte letters).
De buttons kosten *f* 0,50 per stuk.
Bestellen bij afdeling propaganda (toestel 10).

de cpn in de tweede kamer.

In deze brochure de bijdragen van Ina Brouwer aan de algemene beschouwingen vorige maand in de Tweede Kamer.
De brochure kost *f* 0,50.
Bestellen bij afdeling propaganda (toestel 10).

vrouwen en belastingen

In augustus heeft het vrouwenoverleg van de CPN zich gebogen over individualisering van het stelsel van sociale zekerheid, op 20 september kwam het belastingstelsel aan bod. Op basis van een helder stuk van Judith Hallie hebben we onze kennis over de belastingen vergroot, de gevolgen van de tweeverdienerswet besproken en gediskussieerd over de vraag hoe het belastingstelsel geïndividualiseerd zou kunnen worden. De werkgroep ,,herverdeling van arbeid en inkomen'' zal doorgaan met deze diskussie en een voorstel ontwikkelen.
Het stuk van Judith Hallie (12 pag.) leek ons ook geschikt voor scholing en diskussie in distrikten en afdelingen. Je kunt het bestellen bij Anneke Teunissen, tel. 020 - 262565.

Is er nog steeds niemand geweest voor het Donatiefonds?
Bel ons dan even! Ons telefoonnummer is: CPN afd. financiën 020 - 239704. Het wordt dan z.s.m. geregeld.

iedereen in de computer iedereen aan de computer of de computer voor iedereen??

De CPN kent een grote traditie in strijd op sociaalekonomisch terrein. De laatste jaren heeft daarbij vooral de sociale zekerheid centraal gestaan. Aktiviteit op het gebied van industriepolitiek is op de achtergrond geraakt. Er is een diep ingrijpende verandering gaande in de Nederlandse ekonomie, en in de industriepolitiek die de regering voert. Dit vraagt om antwoorden van de CPN, van de arbeidersbeweging, van de vrouwenbeweging. De verschuiving die plaatsvindt in het Nederlandse produktieapparaat tast de positie aan van werknemers in bedrijven, van mensen die werkzoeken, en van wie nu al een achterstand hebben. Ook de moeizaam verworven werknemersinvloed op bedrijfsbeslissingen staat onder grote druk.

Strijd tegen afbraak van sociale zekerheid kan niet zonder strijd tegen verdere afbraak van werkgelegenheid en voor ekonomisch herstel: meer werk, minder werklozen. Strijd ook voor zeggenschap over die arbeid en over het resultaat ervan. Geen superwinsten naar aandeelhouders of als kapitaal export naar het buitenland, maar arbeidstijdverkorting, herbezetting en koopkrachtverbetering.
Innovatie en technologie zijn de trefwoorden in de industriepolitiek van het kabinet Lubbers. Als je de Memorie van Toelichting bij de begroting 1986 voor Economische Zaken leest, lijkt het wel of er alleen nog maar technologie bestaat: biotechnologie, bouwtechnologie, medische technologie, vervoerstechnologie, technologie in het onderwijs.
In hoeverre is dit een heel nieuw beleid en een breuk met het verleden? In dit artikel een schets van ontwikkelingen die gaande zijn, welke gevolgen dat heeft en hoe we dat als CPN beoordelen.
Al sinds 1963 is er een ongeplande herstructurering gaande in de Nederlandse industrie, die in een stroomversnelling raakt na de energiecrisis in 1973. Nieuwe technologieën worden bedrijfsrijp en zorgen voor een versnelling van het rationalisatie- en mechanisatieproces.
Een belangrijk deel van de huidige werkloosheid is dan ook te verklaren uit de toepassing van nieuwe technologieën en het ontstaan van een nieuw soort industrie. Bedrijven waar geen ver doorgevoerde mechanisatie mogelijk was, of waar te laat op deze ontwikkelingen werd ingespeeld, moesten hun poorten sluiten. Hele bedrijfstakken hebben hierin het loodje gelegd, zeker waar Van Aardenne en de zijnen steun ten behoeve van werkgelegenheid afwijzen. En als niet sinds 1960 ongeveer 20% arbeidstijdverkorting was doorgevoerd (vrije zaterdag, langere vakanties), dan zou bij het huidige werkloosheidsgetal nog eens 800.000 opgeteld kunnen worden. In feite heeft, zelfs in tijden van grote ekonomische groei, a.t.v. een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid in Nederland geleverd! Tegelijk behoort de arbeidsproduktiviteit in Nederland tot de hoogste in de wereld.
Invoering van nieuwe technologie is dus een proces dat al lang gaande is. Toch vormen de recente ontwikkelingen een breuk met het verleden. Robotisering, grootschalige toepassing van microelectronica, de aanleg van grote netwerken voor datacommunicatie, en kantoorautomatisering zijn vier processen waar elk bedrijf, klein of groot in meer of mindere mate mee te maken krijgt. Deze processen tezamen zijn bezig het hele Nederlandse bedrijfsleven in korte tijd een totaal ander aanzien te geven.
De aard van het produktieproces verandert. In steeds mindere mate vervaardigt de werknemer een produkt, in plaats daarvan wordt toezicht gehouden op volledig geautomatiseerde produktieprocessen. Toezicht, controle en onderhoud worden de belangrijkste funkties in een produktiebedrijf, evenzeer als in een bank.
De omvang van de bedrijven verandert. Grote bedrijven met duizenden werknemers bestaan nauwelijks meer, 95% van de bedrijven heeft minder dan 200 werknemers. Dit betekent een versterkte centralisatie: want 40% van de werknemers werkt in die 5% grote concerns, zij het opgesplitst over werkeenheden. En dat heeft weer gevolgen voor de mogelijkheid van werknemers om zich te organiseren, tegenmacht te vormen. Scholing gaat een doorslaggevende rol spelen. Voor veel werknemers zal omscholing nodig zijn. En het hele produktieproces zal in hoge mate afhankelijk worden van enkele hoogopgeleide (en hoogbetaalde) werknemers. Dat produktieproces kontroleert de werknemer overigens evenzeer als omgekeerd!
Nieuw is ook de rol die informatie en communicatie in de ekonomie spelen: informatie als economisch goed, als produktiefaktor. De slag om de toegang tot de kabel- en telecommunicatienetten is in volle gang, nu de ondernemers de privatisering van dat deel van de PTT afgedwongen hebben.
Is technologische vernieuwing en invoering van hoogwaardige technologieindustrie dan negatief? Nee, pertinent niet. Net als mechanisering kan automatisering en ,,informatisering'' verlichting van de arbeid betekenen, en een verrijking van de maatschappij. Niet alleen omdat het bijdraagt aan de ekonomische ontwikkeling, maar ook omdat het de kwaliteit van het bestaan kan verbeteren en nieuwe mogelijkheden opent. Of en hoe dat gebeurt, hangt af van de vraag: wie heeft de macht, wie heeft zeggenschap, en wie wordt er beter van? De CPN wijst eenzijdige invoering zoals de grote ondernemers dat willen af. Die betekent namelijk een versterking van de monopolies, en grote onzekerheid voor werknemers. De ondernemers proberen de CAO's te ontlopen door fleksibele arbeidskontrakten. Er wordt veel routinewerk gekreerd en vooral veel mensen met ontslag bedreigd.
Zo staan bij de Amro-bank de komende 6 jaar 50 tot 70% van de arbeidsplaatsen op de tocht. Vrouwen zijn daarbij het meest de dupe.
De werknemersorganisaties en linkse partijen hebben een achterstand in het denken over tegenstrategieën. Al onze kreativiteit en inzet is nu nodig om een antwoord te bieden, eisen te stellen.
Bij invoering onder maatschappelijke voorwaarden, dus: voor maatschappelijke behoeften en onder controle van vakbeweging en ondernemingsraden, en passend in regionale werkgelegenheidsplannen zodat ook degenen die buiten het arbeidsproces staan daar invloed op hebben, kunnen nieuwe technologieën een progressieve ontwikkeling zijn.
Meegaan in de internationale technologische ontwikkelingen vergt van de afzonderlijke bedrijven enorme investeringen. En dat weer rendabel maken, kan alleen met enorme afzetten. Zo'n afzet is niet te vinden in één land. Maar Europa als geheel zou wel een aardige ,,markt'' zijn. Evenzo kan een bedrijf zonder internationale vertakkingen het hoofd moeilijk boven water houden. Door de belanghebbende concerns en sommige regeringen wordt dus aangedrongen op internationale samenwerking: Eureka, Esprit, SDI.
SDI is een puur militair projekt, waar wel technologische kennis aan te pas komt, maar die komt eenzijdig aan de VS ten goede.
Terecht wordt medewerking door de overheid hieraan dan ook afgewezen. Ook Eureka betreft een heel speciaal soort samenwerking, gericht op een eenzijdige ontwikkeling van Europa (versterking van EG-landen), en met een zware militaire komponent. De CPN wijst dergelijke eenzijdige projekten af. Alleen wanneer technologische samenwerking de samenleving als geheel ten goede komt en zich ook richt op Derde Wereldlanden (en de Comecon niet uitsluit) draagt het werkelijk bij aan een gunstige ontwikkeling. Daarom bepleit de CPN wel uitbreiding van ESPRIT, een technologisch-wetenschappelijk samenwerkingsprojekt van Europese landen voor vreedzame doelen.
Al deze internationale verbanden blijven echter gevaarlijk, zeker wanneer het aksent valt op samenwerkingskontrakten tussen concerns. Nationale regeringen hebben weinig kontrole op dergelijke internationale verbanden, en de mogelijkheid voor werknemers om toezicht op hun eigen bedrijf te houden is beperkt, vooral omdat behoorlijke (internationale) wetgeving op dit terrein ontbreekt.
Grote ondernemers en regeringen in verschillende Europese landen zijn druk doende met een poging om de Westeuropese bevolking plat te walsen met hun technologie-offensief. Daarbij wordt met gretigheid de dreiging dat de Japanse industrie (of de Pacificlanden) de Atlantische landen zullen uitschakelen, naar voren gehaald.
Die dreiging is reëel, en antwoorden zijn nodig. Maar die dreiging wordt nu vooral gebuikt om niet alleen de industrie maar de hele maatschappij even naar de hand van het internationale grootkapitaal te zetten.
Onderwijs en onderzoek worden door minister Deetman ter beschikking gesteld voor technologische innovatie van het bedrijfsleven (1,7 miljard voor informaticastimuleringsplan). Minister De Koning spreekt ongegeneerd van sociale innovatie, waarmee voornamelijk flexibele arbeidskontrakten en dito werknemers bedoeld worden. De positie van OR en vakbeweging staat ter diskussie, en tegelijk wordt gepoogd ze via tripartite adviesorganen in te kapselen (die alleen over de sociale gevolgen van invoering van technologie mogen praten).
De wetgeving ter bescherming van de individuele burger loopt ver wachter. Privacybescherming, de toegankelijkheid van databestanden, persoonsregistratie, sociaal en fiscaal nummer zijn allemaal deeltjes van een enorm vraagstuk waar nog niemand een afdoende antwoord op heeft.
De CPN heeft niet helemaal stil gezeten. Er liggen terechte eisen van drastische ATV, er zijn voorstellen ter versterking van de positie van ondernemingsraden, er worden voorstellen ontwikkeld op het gebied van zeggenschap, scholing. Er zijn ideeën over regionale ekonomie, regionaal beheer. Maar de vraagstukken waar de arbeidersbeweging voor geplaatst wordt zijn omvattender. Het gaat om het gezicht van de samenleving, om de kwaliteit van het bestaan en de positie die een gewoon mens daar als werker, als konsument, als staatsburger van een demokratische en soevereine staat nog in heeft.
Voor die vragen staat de CPN, staat de hele linkse beweging. In de vakbeweging komt de diskussie op gang. De PvdA omhelst de nieuwe technologie tamelijk kritiekloos.
Veel mensen hebben geen idee wat er boven hun hoofd hangt. De werkgroep industriepolitiek van de CPN wil hierover de diskussie aan met iedereen die met ons van mening is dat juist nu de zeggenschap over wat voor wie geproduceerd wordt veroverd moet worden. Het woord is aan de mens die de technologie voortbrengt en hem zal gebruiken.

30 september 1985 EVELIEN ESHUIS

rechten van verzetsdeelnemers en vervolgingsslachtoffers verdedigen

Aan het begin van dit jaar, waarin we zo uitgebreid en massaal hebben herdacht en gevierd dat veertig jaar geleden een eind kwam aan 5 jaar fascistische onderdrukking, is door staatssecretaris Van de Reijden een commissie geïnstalleerd, die als opdracht had voorstellen te doen tot vereenvoudiging en coördinatie van de wetten voor oorlogsgetroffenen. Het gaat zoals bekend om de **Wet Buitengewoon Pensioen 1940-1945,** de **Wet Uitkering Vervolgingsslachtoffers,** de **Wet Uitkering Burger-oorlogsslachtoffers** en de (nog op stapel staande) **Wet Indisch Verzet.**

Nu is er alle aanleiding om een aantal knelpunten rond deze wetten eens aan te pakken. Kwesties als de vereveningsbijdrage, de grondslagvaststelling, het weduwenpensioen en de gelijkberechtiging van vrouwen in de WUV en WUBO zijn evenzovele ergerlijke ontsieringen in bovengenoemde wetten. Ook het feit dat je voor elk wissewasje een bureaucratische molen van herinneringen en formulieren doormoet is al jaren voor vele betrokkenen een steen des aanstoots. De commissie, die naar zijn voorzitter de Commissie-Van Dijke werd genoemd, kreeg dan ook naast zijn algemene opdracht, de dringende vraag om bij voorrang t.a.v. een aantal concrete knelpunten aanbevelingen te doen.

aap uit de mouw

Vlak voor de vakantie kwam het interimrapport van de commissie. En wat velen voorvoelden of vreesden kwam uit. In plaats van de oplossing van concrete knelpunten bleek het rapport neer te komen op één groot pleidooi om de toegang tot de wetten te verscherpen en op termijn zelfs wetten af te sluiten en in vergelijking met andere wetten gunstige regelingen af te schaffen.
De commissie heeft er zelfs een soort handel van gemaakt: ze is bereid verder te werken aan eerdergenoemde knelpunten maar dan zullen eerst de toelatingscriteria verscherpt moeten worden en op termijn zelfs helemaal afgesloten. Met andere woorden: allerlei vernederende en tijdrovende procedures binnen de wetten kunnen alleen worden opgelost als eerst de toegangsdeur tot de wetten wordt dichtgegooid. Nog afgezien van het bijna chantage-achtige karakter van deze benadering speelt op de achtergrond hiervan iets dat bijna nog erger is. In feite komt de redenering van de commissie er op neer dat ze er vanuit gaat dat mogelijk nogal wat mensen ten onrechte toegelaten zijn tot deze wetten. Hoe moet je anders verklaren dat er door de commissie een rechtstreeks verband wordt gelegd tussen versoepeling van procedures binnen de wetten en aanscherping van de toelatingscriteria?
Immers als de commissie zegt dat ze pas iets wil doen aan het feit dat je voor elke nieuwe aanvraag voor dit of dat opnieuw een keuring moet ondergaan of allerlei procedures, dan zegt ze eigenlijk dat al die keuringen en procedures nodig zijn om steeds opnieuw te beoordelen of mensen wel terecht gebruik maken van die wetten. **Daarom** kunnen die keuringen en procedures vervallen als eerst de toelating verscherpt, of nog liever afgesloten, wordt!
Een klap in het gezicht van de betrokkenen en van de instanties die zich met veel inspanning, soms met vallen en opstaan, bezig houden met de uitvoering van de wetten, zoals bijvoorbeeld de Stichting 40-45 en de Uitkeringsraad. Zij komen allemaal in het verdachtenbankje te zitten, zij moeten zich nu verdedigen tegen deze geniepige suggestie, die in het rapport van de commissie-Van Dijke zit.
Het is dan ook volkomen logisch dat naar aanleiding van het verschijnen van dit interimrapport een storm van verontwaardiging en soms zelfs regelrechte wanhoop en woede is ontstaan.
De basis van de wetten voor oorlogsgetroffenen is gelegen in de bijzondere solidariteit, de ereschuld waartoe de Nederlandse samenleving zich herhaaldelijk verplicht heeft. Op basis daarvan was het doel van de wetten om verzetsdeelnemers en vervolgingsslachtoffers een materieel bestaan te verzekeren, vergelijkbaar met het bestaan dat zij zonder de schrikwekkende en traumatische ervaringen in de Tweede Wereldoorlog hadden kunnen en willen leiden. Het valt de commissie aan te rekenen dat ze onrust heeft veroorzaakt, niet zo maar over één of meer aspecten van de wetten, maar over het hart ervan. Velen vragen zich af: klopt dat nog wel?
Daarom, omdat het om de kern gaat, is het wrang dat slechts één lid van de commissie, **prof. drs. B. S. Polak,** zich gedistancieerd heeft van het interim-rapport en met een minderheidsstandpunt is gekomen. Hij raakt de kern precies wanneer hij daarin stelt: **,,Het bijzondere karakter van de groep (slachtoffers van onderdrukking, vervolging, oorlogsgeweld en van verzet daartegen) brengt met zich mede, dat hun bij de wet vastgelegde rechten niet behoren te worden aangetast''**, en **,,Iedere aantasting daarvan ondermijnt de in de wet bedoelde en toegezegde zekerheid, die de getroffenen meer dan wat ook behoeven''.** En hij stelt daarbij nuchter en bijna cynisch vast: **,,Het staat vast dat de doelgroepen uitsterven, waarmee alle eventuele problemen verdwijnen''.**
Voor de CPN komt daar nog iets bij. Het bezig zijn met vijf jaar fascistische onderdrukking en de overwinning daarvan, tot uitdrukking komend in een nog steeds massale herdenking op 4 mei en viering op 5 mei, waaraan ook steeds meer mensen deelnemen die de oorlog niet hebben meegemaakt, is niet een louter historische aangelegenheid: het is een levende en steeds nieuwe opdracht om waakzaam en strijdbaar te zijn ten aanzien van fascisme, racisme en oorlogsdreiging. Voor ons is de zorg voor verzetsdeelnemers en vervolgingsslachtoffers, de wijze waarop omgesprongen wordt met hun rechten en hun zekerheden ook **,,een graadmeter voor de ernst en integriteit, waarmee wij de waarden die wij op 4 en 5 mei herdenken en vieren praktische gestalte geven''.** (Oproep t.g.v. veertig jaar bevrijding).
Het kan niet zo zijn dat 1985, een jaar waarin massaal en breed de bevrijding 40 jaar geleden is gevierd en waarin Kamerbreed opnieuw bij de regering is aangedrongen om de 5de mei als nationale feestdag ook praktisch gestalte te geven in de vorm van een vrije dag voor iedereen, voor de betrokkenen, die dag in dag uit de verschrikkingen van het fascisme met zich meedragen, het jaar wordt waarin hun rechten en zekerheden op de helling worden gezet.
Dat kan en mag niet gebeuren!

Marius Ernsting

'een communistische partij moet z'n vleugels uitslaan'

vijfenzestig jaren lid

,,Ik ben slecht ter been, kan nergens meer naar toe. Maar laatst was de afdelingsvergadering hier in de straat. Toen heb ik nog aan de discussie deelgenomen. Over oud worden en het jong zijn, en over die vernieuwing. Ik heb gewezen op Lenin, die zei altijd: je moet weten te manoevreren. Een stap terug, twee stappen voorwaarts. Als Lenin geen aanpassingen had toegestaan aan wat ze eisten, ook al ging het tegen onze beginselen in, dan had er nu geen Sovjet Unie bestaan.
Die samenwerking van links, die moet er natuurlijk wel komen. Een communistische partij moet z'n vleugels uitslaan, streven naar een groot links blok. Met de PvdA, en wil je daarin niet teveel toegeven, dan moet je d'r niet aan beginnen voor je zelf sterk bent. Dan pas kan je een paar eisen stellen. Nou is 't nog een muis en een olifant."
Piet Metscher (83 jaar) is deze maand vijfenzestig jaar lid van de partij. Met daarvóór vijf jaar communistische jeugdbeweging De Zaaier, maakt dat zeventig jaar aktieve dienst in de beweging. Niet velen zullen het hem kunnen nazeggen.
In de loop der jaren was hij directeur van De Waarheid in Den Haag en Rotterdam, penningmeester van de EVC, lid van het partijbestuur, veertien jaar lid van de Haagse gemeenteraad. In de oorlog een centrale figuur in de Haagse illegaliteit, en voor de oorlog politiek secretaris in de verschillende plaatsen waar hij vanwege z'n werk bij de PTT naartoe verhuisde.
,,Ik was technisch ambtenaar bij de PTT. Dan werd je nogal eens overgeplaatst. En dan kon je meteen aan de slag hè, in de partij daar. Mijn hele instelling was altijd: werken en alles doen voor de partij. Mijn vrouw was net zo. Die komt ook uit een communistisch nest. Ze is nu zesenvijftig jaar lid. Mijn vader was Johan Metscher, een van de oprichters van de Sociaal Democratische Partij, de latere CPH, met Gorter, Wijnkoop, Pannekoek. We woonden in Leiden. Lombokstraat 1, dat was een open huis voor de partij, de jeugdbeweging, de vakbeweging. Ik zat er middenin. Voor de oorlog werkte ik in de partij onder een andere naam: Piet van Rijn. Ambtenaren mochten immers geen communist zijn. Toch hadden ze een vermoeden, toen ik in Hilversum werkte bij de radiodienst. Van de ene op de andere dag werd ik toen overgeplaatst naar Dordrecht. Zomaar, zonder toelichting.
Na de oorlog was dat wel anders. De minister had tegen Neher, de directeur-generaal van de PTT, gezegd: gooi die Metscher er toch uit. Ik zat voor de CPN in de gemeenteraad en dat kon niet hè, voor een ambtenaar. Maar Neher verdomde het. We hadden samen in de illegaliteit gewerkt, uiteraard zonder te weten wie de ander was. Hij zei: een goeie kracht gooi ik er niet uit, ook niet als hij communist is."
Vanaf het begin van de bezetting maakten Piet Metscher en zijn vrouw deel uit van de Waarheid-groep in Den Haag. Zo'n honderd mensen, werkend in groepen van vijf, die zorgden voor het samenstellen en verspreiden van de Haagse editie van de krant. Twee keer per maand kwam de kopij van de landelijke editie uit Amsterdam, waar de Hagenaars plaatselijk nieuws aan toevoegden. Op vijf plaatsen in de stad werd een totaaloplage van ongeveer zesduizend exemplaren gestencild. Begin '42 werd een groot deel van de groep door de SD gepakt.
,,Dat de groep nooit helemaal is opgerold kwam door de manier van organiseren. Je kende alleen de andere vier mensen uit je groep, één daarvan was contactpersoon en die kende maar één verbindingsman van de centrale leiding. Je wist ook nooit van iemand de ware naam en het adres."
Daarnaast zat hij in de plaatselijke en provinciale adviesraad voor de illegaliteit en in het laatste oorlogsjaar werd hij gevraagd zitting te nemen in de Grote Advies Commissie (GAC). Die was in juli '44 opgericht op verzoek van het kabinet in Londen. Vertegenwoordigers van de illegale pers zaten daarin en van de landelijke knokploegen en de ordedienst, naast Drees en Neher, de latere baas van de PTT.

gemeenteraadslid

Meteen in '45 kwam Piet Metscher voor de CPN in de Haagse gemeenteraad, aanvankelijk in een zevenmansfractie. ,,Toen kon ik als communist naar buiten treden. Ik herinner me 1 mei 1946, in de Houtrusthallen. Het residentieorkest speelde, en ik mocht daar 20.000 mensen toespreken... De verandering trad al gauw in, de fractie slonk tot twee leden. Toch konden we goed overweg met de andere fracties, ondanks de koude oorlog, maar in '56 spande het erom. We keken mekaar aan: moeten we nou opstaan in de vergadering of niet. Ik zei: we staan op om onze doden te herdenken, laten zij de hunne herdenken. Ik ben erin gebleven tot '58. Ik vond dat de jongere generatie het maar eens over moest nemen. Cees Ijmkers is me toen opgevolgd."
De laatste jaren moet Piet Metscher zich beperken tot het volgen van wat er gebeurt in de partij. Hij doet dat met een opgewekte belangstelling en opvallend weinig terugverlangen naar vroeger:
,,Die vernieuwing en samenwerking moeten doorgaan. Ik kan niet meer aktief meedoen, dus schaar ik me achter de meerderheid, èn ik verdedig het.
Alleen vind ik niet dat de inbreng van de afdelingen er zoveel beter op geworden is, ondanks al dat gepraat over afschaffen van het democratisch centralisme. De ledenvergaderingen worden slecht bezocht en er komt maar weinig uit. Dat heeft misschien toch te maken met de manier van vergaderen. Zo'n politieke inleiding als leidraad heb je nodig, en een zekere vergaderdiscipline ook. 't Is nou af en toe zo'n rommeltje..."

Wiky van Rijssel

de cpn op de radio

,,donderdag 28 november en 12 en 26 december 1985. 18.20 uur Hilversum 5 (middengolf).

de cpn op televisie

woensdag 15 januari 1986 19.12 uur Nederland II.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Peter Posthumus.

Eindredactie: Paul Wouters.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.

Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).

Het eerstvolgende nummer verschijnt vrijdag 20 december.
Sluiting van de kopij is 6 december.

Het IPSO (Instituut voor Politiek en Sociaal Onderzoek) zoekt per 1 december a.s.:

EEN VRIJWILLIG MEDEWERK(ST)ER

voor

SEKRETARIAATSWERKZAAMHEDEN

voor 20 uur per week.

De werkzaamheden zullen bestaan uit:
— postverwerking en archivering
— korrespondentie voeren
— serviceverlening
— ondersteuning huishoudelijke aktiviteiten

De werkzaamheden worden verricht in nauwe samenwerking met de twee koördinatoren.
Inlichtingen kunt u verkrijgen bij Trix v.d. Kamp en Henk Krijnen (020 - 251920). Schriftelijke reakties kunnen worden gestuurd naar: IPSO, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

Apartheidsfruitkalender

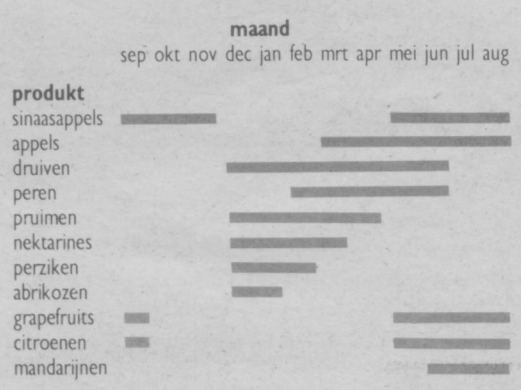

De kalender begint in september, de maand waarin we de aktie starten. Te zien is dat het apartheidsfruit het gehele jaar door verkrijgbaar is.

Doe mee aan de boykotaktie van apartheidsfruit!
Protesteer tegen de verkoop van apartheidsfruit bij:
- supermarkten
- kantines

Neem kontakt op met de plaatselijke Wereldwinkel, Werkgroep Zuidelijk Afrika of met het Komitee Zuidelijk Afrika, Oudezijds Achterburgwal 173, 1012 DJ Amsterdam (020-270801).

ontwerp: Erik Brouwer, **zetwerk:** Nico Swanink, **druk:** drukkollektief Luna

nr. 10 december 1985

VERSCHIJNT 10x PER JAAR

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

waarheidconferentie 2
over mensenrechten gesproken 3
wie heeft de hardste kop? 4
op bezoek in japan 5
sociale verzekering 6
nieuwe technologieën 7
verkiezingsconferentie 8

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

de brandweer en verder...

?

Zijn: ATV met herbezetting, herstel van prijscompensatie, en eventueel loonsverhoging, realistische eisen? Is de situatie in andere gemeentelijke diensten en bedrijven vergelijkbaar met die bij de brandweer? Ligt de kracht van de arbeidersbeweging in prikakties naar Den Haag of wijzen de ervaringen van mensen bij de brandweer in een andere richting? Wat is de rol van de Amsterdamse CPN geweest bij de brandweer-akties? Dit zijn vragen waaraan uitvoerig aandacht werd besteed op de openbare vergadering van de CPN op 10 december in de Hoeksteen in Amsterdam

?

loongolf

De brandweerakties hebben geleid tot een groot aantal reakties. Een daarvan was de ,,angst voor een loongolf''. Veel deelnemers aan de vergadering bekritiseren de opvatting dat werknemers egoïstisch zouden zijn. Volgens VVD en CDA, maar ook volgens sommigen binnen de PvdA en vakbeweging zou een loongolf de solidariteit met de niet-werkenden overspoelen en zou ATV met herbezetting het laatste zijn waaraan werknemers en werkneemsters zouden denken. Jan Berghuis (Hoogovens) is van mening dat de opvatting, een loongolf als bedreiging voor werkgelegenheid en solidariteit, een ,,afschrikkingsstrategie'' is. Looneisen en ATV met herbezetting kunnen zijns inziens heel goed samen. ,,Financiële ruimte is er. Kijk maar naar defensie en de hoge winsten in veel bedrijven.'' Ook Cor Ronner (brandweer) vindt de koppeling realistisch. Hij schetst de situatie bij de brandweer: ,,De bezuinigingen werd de mensen bij de brandweer teveel. Een *f* 400,- schoon-eis werd bij de MC, vakbond en gemeente op tafel gelegd. De brandweerlieden waren overtuigd van de rechtvaardigheid van deze eis en bereid om ervoor te knokken.'' Hij merkt verder op dat er in het begin alleen een looneis lag, maar later ging het om meer: ATV met herbezetting, een ander ploegenstelsel, openstelling van het beroep voor vrouwen en veiligheid voor brandweerlieden en burgers.

de situatie elders

In andere gemeentelijke diensten blijkt de situatie op een aantal punten gelijk te liggen. Herstrukturering, privatisering en een oude binnenstad met veel problemen maken de situatie bij het Amsterdamse GEB onzeker en leiden tot een hoge werkdruk (Rob Hille). De Sociale Dienst in Amsterdam krijgt er steeds meer werk bij, maar niet evenredig meer mensen (Hans Moren). De binnengemeentelijke decentralisatie leidt tot: een ongelijke verdeling van werkdruk (weinig ambtenaren bij de deelraden en nog veel op centraal niveau); ATV met 80% herbezetting leidt voor kleine afdelingen van de deelraden tot minder mensen; de politieke bestuurders van de deelraad willen ,,beleidsjongens'' wat ten koste gaat van de uitvoerende afdelingen. (Salomé Bentinck). Enkele deelnemers zijn van mening, dat gezien deze overeenkomsten in problemen met de brandweer, mogelijkheden zijn laten liggen om tijdens de akties van de brandweer meer bedrijven in aktie te brengen. De meerderheid vindt echter dat slechte omstandigheden nog niet automatisch leiden tot aktie. Daarvoor is nog een duidelijke politieke wil nodig. Kees de Jong (gemeentebedrijven) hierover: ,,Niet alle bedrijven zijn gelijk in aktiebereidheid'' en Jan Berghuis: ,,een druk-op-de-knop-beweging bestaat niet''.
Voor veel deelnemers staat wel vast dat er een duidelijke les te trekken is uit de brandweerakties. De akties van de ambtenaren in 1983 rond de 3½% waren gericht op Den Haag. Nu zouden centrale akties in Den Haag weinig zin hebben. De brandweeraktie is echter een krachtig strijdmiddel gebleken. Joop Stout benadrukt dat het van belang is voor de tâktiek van de arbeidersbeweging om daar te beginnen waar de mensen bereid zijn om een aktie konsekwent door te zetten, ,,Strijd begint bij de meest strijdbaren, dit kan een sneeuwbaleffekt hebben naar andere bedrijven''. Ina Brouwer stelt: ,,De regering is bang voor akties zoals die van de brandweer. De macht van de werknemers ligt op de bedrijven''.

foto boris klatser

Amsterdamse brandweerlieden in aktie

help de cpn aan *f* 100.000.-

de amsterdamse cpn

Riek Hoogkamp (gemeenteraadslid CPN) doet verslag van hoe de CPN haar rol als werkgever heeft opgevat en van de wijze waarop de CPN de solidariteit heeft georganiseerd. Ze is van mening dat signalen van mistoestanden qua arbeidsverhoudingen niet mogen worden genegeerd. Als werkgever mag je je daar niet van afschermen met algemene redeneringen zoals: dat er op alle portefeuilles 17% bezuinigd zou moeten worden, of de hele kwestie doorverwijzen naar Den Haag. De CPN was ook niet voor de inschakeling van de rechter toen de brandweerlieden hun akties wilden verscherpen en voor het eisen van schadevergoeding toen er teveel schuim in het stadhuis kwam. De CPN heeft voortdurend aangedrongen op onderhandelingen en voorstellen gedaan voor een bevredigende oplossing. Riek Hoogkamp en Cor Ronner geven aan dat alle problemen nog niet zijn opgelost. De bezuinigingen dreigen te leiden tot vermindering van de brandveiligheid van de stad. Riek Hoogkamp brengt het idee in om voorlopig de 17% bezuiniging op te schorten. Er moet een ,,totaalplaatje'' komen van de brandweer waarin zowel rekening wordt gehouden met redelijke arbeidsomstandigheden voor de brandweer als met de veiligheid voor de burger.
Tot slot. In alle discussiebijdragen klinkt door, dat men niet van mening is, dat eerst de winstgevendheid van het bedrijfsleven zou moeten herstellen, waarna pas eisen rond loon, arbeidsomstandigheden, herbezetting en een betere dienstverlening zouden kunnen worden gesteld. Een keuze tussen ATV en loon is een valse. Doorbraken hierin zijn mogelijk.

interview met henk clerx de brandweer en de amsterdamse cpn

De akties met de brandweer zijn succesvol verlopen. De Amsterdamse CPN heeft de afgelopen tijd in een ingewikkeld krachtenveld gezeten. De CPN-wethouder is in de positie van werkgever. De CPN-raadsleden en aktivisten in een direkte solidariteitsrelatie met de mensen bij de brandweer.

voortzetting op pagina 2

voortzetting van pagina 1

Henk Clerx, als distriktsbestuurder nauw betrokken bij de akties en ex-gemeenteraadslid in Amsterdam, vroegen we naar zijn mening over de stellingname van verschillende betrokken CPNers.
Vraag: Hoe heeft de CPN het jouw inziens gedaan als werkgever?
Henk: ,,De overheid is er als werkgever voor de brandweer op verschillende niveau's. De rijksoverheid legt een groot aantal diktaten op, onder andere op de ATV. De gemeente heeft wel ruimte, maar moet dat uit eigen middelen financieren. De gemeente kan dus boven rijksregelingen uitgaan door reiskosten te vergoeden, een hogere funktiewaardering en onkostenvergoeding. Er speelt echter nog een ander probleem dat gedeeltelijk losstaat van de mogelijkheden tot financiering: het is van groot belang om ernstige problemen boven tafel te krijgen. Dit betekent een verbetering van het overleg met brandweerlieden en versterking van de positie van MC's. Het CPN-distriktsbestuur heeft onmiddellijk de ernst van de situatie ingezien en zich achter de eisen van de brandweer geschaard. De CPN-wethouders stonden voor de opgave een bestuurlijk resultaten binnen te halen. Het overleg met de wethouder voor personeelzaken, Roel Walraven van de CPN, is echter minder vlot tot stand gekomen. Een gemiste kans is geweest dat het voorstel van de MC over 10% ATV niet is opgepakt. De konstatering van problemen rond werktijden, slapen op de kazerne, Rietkerkdagen en te laag betaalde overuren had in een vroeger stadium moeten plaatsvinden.
Vraag: Beoordeel je het optreden van de CPN-wethouders negatief?
Henk: ,,Nee, sommige punten hebben ze goed gedaan en andere minder. Te waarderen is dat ze niet alles doorverwezen hebben naar Den Haag en op Amsterdams niveau naar oplossingen hebben gezocht. Een ander punt is het kort geding dat het college aanspande. De CPN-wethouders waren wel tegen maar hebben kennelijk niet tegen gestemd. Van Thijn trad in ieder geval naar buiten met een ,,unaniem collegestandpunt". CPN-wethouders hebben zich wel duidelijk verzet tegen het tweede korte geding, dat dreigde, toen de akties iets uit de hand liepen door een teveel aan schuim. Terecht hebben ze ,,een goede orde" niet als uitgangspunt gekozen voor de beoordeling van de akties."
,,Het zijn van een aktiepartij en bestuurspartij geeft altijd problemen. Goed overleg tussen bestuurders en de basis is bij deze aktie belangrijk gebleken. Er zijn bij deze aktie spanningen geweest. Naar de toekomst toe zou het goed zijn om deze ervaringen te verwerken."

Barend Berenschot
Peter Posthumus

een waarheid-conferentie op een beslissend moment

'het zijn mijn vrienden die mij de waarheid zeggen'

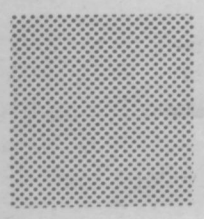

Ruim 70 mensen waren aanwezig op de CPN-conferentie over de Waarheid. Een intensieve, kritische en solidaire diskussie was het afgelopen zaterdag op de Hoogte Kadijk.

,,Met onze krant De Waarheid staan we voor een beslissend moment", aldus **Frank Biesboer,** lid van het dagelijks bestuur van de CPN, die de conferentie opende. ,,Beslissend over de vraag of het ons de komende tijd zal lukken het voortbestaan van de krant veilig te stellen. Dat betekent op zijn minst de uitdaging het huidige abonneebestand te handhaven in een situatie waarin de krant noodgedwongen op een kleiner formaat verschijnt. Vandaag willen we de bouwstenen aandragen voor een plan voor groei van De Waarheid".

Dat de mogelijkheden daartoe aanwezig zijn, illustreerde Frank Biesboer met de toegenomen aktiviteit voor werving en colportage in de najaarscampagne. Op de conferentie stond één van die bouwstenen centraal; de inhoud van de krant.

Constant Vecht, hoofdredacteur van de Waarheid, zette uiteen welke plannen de redactie ontwikkeld heeft om met de beschikbare middelen het eigen geluid van de krant verder te ontwikkelen.

,,Politiek is ons uitgangspunt identiek aan de uitgangspunten en idealen in het vernieuwde CPN-program. Vanuit diezelfde, binnen links overigens breed gedragen idealen, hebben we journalistiek bedreven. En dat journalistiek bedrijven was ook een bewuste keuze van zowel redaktie als uitgever".

Vecht noemde het Jaltanummer, de reis naar de vrouwenconferentie in Nairobi, de Zuid-Afrika berichtgeving, het jubileumnummer, de serie over de crisis in de cultuur en de verslaggeving van het volkspetitionnement als hoogtepunten waarin de sterke kanten van de krant naar voren kwamen. ,,Er is veel kritiek mogelijk, maar we hoeven ons niet te schamen voor de krant." Na het uiteenzetten van de moeilijke omstandigheden waaronder de krant gemaakt moet worden, gaf Constant Vecht aan dat ,,het verslag doen van interlinkse debatten, het zijn van een partijdige krant waar de keuzes helder zijn én een afwisselend, prikkelend en af en toe dwars journalistiek produkt maken" de drie pijlers van het redactionele beleid zullen zijn.

Een combinatie van verslag doen en campagne voeren.

Constant Vecht ging ook in op de kritiekpunten die op plaatselijke bijeenkomsten in de voorbereiding van de Waarheid-conferentie waren gemaakt. Sommige punten kan de redactie onderschrijven, maar acht het moeilijk te realiseren vanwege menskracht. Van andere kritiekpunten zegt de redactie: akkoord, maar dat proberen we ook. De versterking van het eigen geluid van De Waarheid acht de redactie het allerbelangrijkste. De krant moet zich duidelijk onderscheiden van andere kranten. Soms lukt het niet en worden ANP-berichten gebruikt. Zo mogelijk komt de krant er dan later op terug: bv. inzake de privatisering van de PTT. Ook de noodzaak van onthullingen in De Waarheid werd door Constant van harte ondersteund, met de aantekening dat dit de meest intensieve vorm van journalistiek is die vaak maanden voorbereiding kost. Hij riep ieder op dan ook vooral **tips** door te geven aan De Waarheid.

Grote aandacht voor de sociale zekerheid, de progressieve samenwerking, herkenbaarheid van de CPN in de krant en steun aan de partijen die zich inzetten voor samenwerking in de verkiezingscampagnes werden door Constant Vecht in het vooruitzicht gesteld.

een greep uit de diskussie

Het eigen geluid en beleid van De Waarheid de parlementaire berichtgeving, de band tussen CPN en Waarheid en die tussen lezers en krant vormden de centrale elementen in de diskussie. **Bram Hoeksema:** ,,de CPN en de Waarheid vormen een twee-eenheid". **Evelien Eshuis:** ,,Je kunt een hartstochtelijk voorstander zijn van de vernieuwing en toch veel kritiek op de krant hebben. De kritiek ter linkerzijde moet in de krant maximaal de ruimte krijgen. Er wordt teveel over de strategie en te weinig over de inhoud geschreven: de inhoud van de standpunten van CPN, PSP en PPR moet veel meer over het voetlicht komen. Bovendien vallen steeds meer mensen uit de boot door werkloosheid; zij herkennen zichzelf onvoldoende in de krant". **Cees IJmkers:** ,,Voorziet het PB de krant wel voldoende van informatie over CPN-standpunten?".

Harry van de Berg: ,,De pretentie van een volledige krant was vanaf het begin onhaalbaar; daar moet gewoon een streep doorheen. De oorzaak van het lezersverlies is niet in de eerste plaats het niet meer zijn van een partijkrant, maar bovenal het gebrek aan rebelsheid. De krant is te braaf. Rebelsheid moet systematisch aanwezig zijn in de hele krant. We moeten haar niet volstoppen met interlinkse debatten, géén opiniekrant maken maar vooral onthullingsjournalistiek bedrijven."

Ria Hille: ,,De redactie heeft goede plannen en heeft harde toezeggingen gedaan. Daar kunnen we prima mee aan de slag". **Jaap Knol:** ,,Hoe doorboren we de gedachten van de mensen. In de koude oorlog wonnen we wel abonnees, nu met de nieuwe koers van samenwerking niet. De samenwerking moeten we doorzetten maar de berichtgeving over onze eigen politiek is teveel achterwege gebleven. De mensen vinden hun eigen ervaringen onvoldoende terug. Socialistische inzichten en perspectieven, die we zelf moeten scheppen, moeten meer in de krant." **Paul Wouters:** ,,Het hoofdprobleem is de politieke binding tussen lezers en krant. De Waarheid moet meer een wapen van mensen worden. De situatie is nu anders dan acht jaar geleden, nu is een ondubbelzinnig steun nodig aan de socialistische stromingen ook tegenover de sociaal-democratische. De Waarheid moet in de raadsverkiezingen in ieder geval de gezamenlijke lijsten steunen met accent op de grote steden". **Hokon Hansen:** ,,Een complete krant kan dus niet, dus moeten we gewoon kiezen voor de activisten en kaders als belangrijkste lezerspubliek". **Siem van der Helm:** ,,Er is een offensief nodig. Daarom moet in de verkiezingen een taak van De Waarheid zijn het populariseren van CPN-politici". **Bart Luirink:** ,,Dat is onwerkbaar. De Waarheid moet maar aan één ding steun geven, namelijk de doelen van De Waarheid". **Bram Hoeksema:** ,,Het kan wel bv. een column voor Ina Brouwer"

versterking van de waarheid

Constant Vecht benadrukte na de diskussie dat dit soort bijeenkomsten meer gehouden zouden moeten worden. Hij gaf als zijn mening dat de Waarheid de komende tijd de CPN en de met haar samenwerkende partijen zal moeten steunen. Campagne voeren dus voor verandering van de politieke verhoudingen in ons land. Campagne voeren: dat was het centrale motto van de bijdrage van **Herman Meyer,** lid van het partijbestuur van de CPN, over de werving. De Waarheid kan uit het dal komen, als ze meer bekendheid krijgt en beter verkrijgbaar wordt. Herman deed tal van suggesties, waarbij goed georganiseerde en begeleide colportages een centrale plaats innamen.

,,Ik pleit voor een degelijke organisatie, voor het gebruiken van de gelegenheden en contacten die we hebben, voor het bezoeken van plaatsen die we tot nog toe met de krant niet hebben bezocht en zeer zeker pleit ik voor een grotere brutaliteit."
Een wekroep die de komende maanden beantwoord kan en moet worden!

Paul Wouters

een misleidend schrijven

Bij een aantal communisten is een nummer van 'De Rode Amsterdammer' in de bus gegleden met een oproep om géén geld te geven aan partij en krant maar aan het bovengenoemde blad.
Dit is gewoon het propageren van verdeeldheid en het ondergraven van de financieën van de CPN en verdient dan ook bestrijding. Het misbruiken van de CPN-organisatie voor eigen financiële doeleinden ten koste van die van de CPN is ontoelaatbaar.
In het betreffende nummer wordt deze aktiviteit gelardeerd met beweringen over de CPN-politiek die niet anders te kwalificeren zijn dan als misleiding. Opvallend is daarbij dat gesproken wordt over ,,het beruchte" programcongres waarmee deze groep leden nu afstand neemt van het CPN-program. Het opkomen van de CPN voor mensenrechten wordt verdacht gemaakt (zie elders in dit nummer) en over de brandweer presteert de Rode Amsterdammer het een artikel te schrijven waarin de intensieve aktiviteit van het Amsterdamse CPN-distrikt en het partijbestuur wordt verzwegen.
Op ons congres hebben we besloten dat er in de partij ruimte is voor overleggen op basis van minderheidsstandpunten. Daar houden we aan vast. Dit dient echter gekoppeld te zijn aan respect voor de uitvoering van meerderheidsbesluiten.

In tegenstelling tot eerdere opvattingen keert deze werkgroep van een aantal leden van de CPN zich daar nu tegen en overschrijdt daarmee de grenzen van elke normale organisatie. Het beste antwoord daarop is een vergroting van de inzet voor de Kerstenveloppe voor De Waarheid en voor de verkiezingsfondsen van de CPN.

JOHN GEELEN

Nieuwe inschrijfkaarten

Er zijn nieuwe inschrijfkaarten voor het lidmaatschap van de CPN gemaakt. Deze kaarten zijn gratis verkrijgbaar bij de afdeling propaganda (tst. 10).

scholingsdag zaterdag 1 februari

de cpn is een partij van de arbeidersklasse!

Wat is de historische betekenis van de arbeidersklasse in de strijd voor het socialisme?
Hoe is anno 1986 de arbeidersklasse samengesteld? en de arbeid*sters*klasse?
Groeit de arbeidersklasse of neemt ze in omvang af?
Hoe verhoudt de CPN zich tot de arbeidersklasse? Wat is een klasse?

Evelien Eshuis, lid van de CPN fraktie 2e Kamer zal het thema ,,De CPN is een partij van de arbeidersklasse" inleiden. Discussiebijdragen o.a. van Jan Berghuis, kaderlid FNV Hoogovens en Kees de Jong medezeggenschapscommissie gemeente personeel Amsterdam.
Op deze scholingsbijeenkomst, waar de positie van de Nederlandse arbeidersklasse zowel theoreties als prakties en in relatie tot de CPN aan de orde komt is de gehele middag ingeruimd voor discussie.
De scholingsbijeenkomst wordt gehouden op zaterdag 1 februari in het gebouw Sybilla, Hoogte Kadijk 145 Amsterdam, zaal open 10 uur, aanvang 10.30 uur, einde ongeveer 16 uur.
Deelname aan deze belangwekkende scholingsdag staat open voor alle geïnteresseerden. Je kunt je opgeven d.mv. giro betaling van *f* 5,- op girorekening 1980487 t.n.v. Stichting Vorming en Scholing van de CPN onder vermelding van 1 Februari bijeenkomst. Alle deelnemers krijgen achtergrond materiaal en discussie stellingen toegezonden.

over mensenrechten gesproken

De laatste weken zijn er in verschillende publicaties onwaarheden en verdraaiingen verschenen over het optreden van de CPN-fractie in de zaak van Irina Grivnina. Onder anderen in een interview met Fré Meis in de Volkskrant en nu weer in de ,,Rode Amsterdammer".
Aangezien ik merk, dat ook in de partij zelf geruchten en onjuiste informatie de ronde doen, vind ik het nodig de juiste feiten te vermelden. Een politieke discussie kan immers nooit gebaseerd zijn op een valse voorstelling van zaken. Wat zijn de feiten?
Een aantal jaren geleden werd onze aandacht gevraagd voor het lot van Irina Grivnina in de Sowjet-Unie, die gevangen had gezeten en jaren verbannen was geweest, omdat ze betrokken was bij een werkgroep die het misbruik van de psychiatrie voor politieke doeleinden onderzocht. Om aan verdere vervolging en pesterijen te ontkomen, wilde zij emigreren naar Nederland. Dat werd geweigerd. Wij vonden aandacht van onze kant voor haar zaak op zijn plaats. De CPN stelt zich teweer tegen schending van mensenrechten, omdat voor ons strijd voor socialisme en respect voor mensenrechten met elkaar verbonden zijn, of het nu gaat om Turkije, Iran, Indonesië, Zuid-Afrika, Chili, Nederland zelf, bijvoorbeeld rond de dood van Hans Kok in een Amsterdamse politiecel; dat geldt ook ten aanzien van de Sowjet-Unie.

Natuurlijk wilden wij niet getrokken worden in het anti-Sowjet vaarwater van met name de VVD, die plaatsing van kruisraketten onder anderen verdedigde met een beroep op dissidenten. Zo kwam het, dat terwijl Nijpels op een klapstoeltje voor de SU-ambassade zich wentelde in de publiciteit, Cathy Ubels, Ria Beckers en ik op een meer onopvallende wijze een bezoek brachten aan de ambassadeur van de SU en brieven schreven aan de opperste Sowjet, om te pleiten voor een emigratieverlof voor Grivnina. Ook leden van het dagelijks bestuur van de partij brachten de kwestie ter sprake bij bezoeken aan Moskou.
De kwestie van de mensenrechten, het pleiten voor verbetering van het lot van individuen of groepen personen mag geen partijpolitieke zaak zijn. Toen het erom ging om de executies in Indonesië te voorkomen en te stoppen, zochten wij ook zo breed mogelijke steun voor het protest. Dat ook de VVD daar op een gegeven moment aan mee deed, was op zichzelf goed. Dit breed optreden, los van partijpolitiek, hebben wij ook steeds rond Irina Grivnina bepleit.
Maar noch de VVD, noch de Boekowski-stichting, die zich in Nederland met name met deze zaak bezighield, lijken daarvoor gevoelig te zijn; daarmee benadelen zij de zaak zelf waar het om gaat. Scherp kwam dat naar voren bij de aankomst van Grivnina op Schiphol. Cathy Ubels, Ria Beckers en ik hadden na wikken en wegen besloten toch aanwezig te zijn om Irina te begroeten. Wij wilden voorkomen dat zij zou worden misbruikt in de persoonlijke en partijpolitieke propagandaslag van Nijpels, die immers niet te beroerd zou zijn om — vlak voor 1 november — terloops de rakettenkwestie aan de zaak van de dissidenten te koppelen. Gezegd moet worden, dat Irina Grivnina — hoewel meer dan eens daarom gevraagd — tot nu toe geweigerd heeft om hierop in te gaan.
De VVD regelde het echter zo — en de Boekowski-stichting liet dit op zijn minst ook toe —, dat niemand bij het aangekomen vliegtuig kwam behalve VVD-Kamerlid Voorhoeve, Nijpels en bij de gratie gods Dolman. Aan anderen werden geen pasjes voor toegang bij de vliegtuigaankomst verstrekt — door toedoen van de VVD. Zo werd duidelijk welke opzet in het spel was. Wij voelden er niets voor toen nog te gaan bedelen om toegang of om er een soort ellebogerig straatgevecht van te maken: wij gingen dus niet.
Dat zijn de feiten over de aankomst van Irina Grivnina op Schiphol. Beweringen alsof ik met Nijpels aan de vliegtuigtrap heb gestaan en dergelijke, zijn dus uit de lucht gegrepen en onwaar!
In de Haagse Post van 6 december verwijt Harry van den Bergh (PvdA) de Boekowski-stichting, dat zij de zaak van de mensenrechten tot een VVD-zaak hebben gemaakt. Wij hebben daar al jaren voor gewaarschuwd. Dat deze stichting vervolgens Van den Bergh royeert als lid van hun aanbevelingscomitee, hebben wij al middeleeuws genoemd; het wijst op een autoritaire en krampachtige houding die ze anderen zo vaak verwijt. De Boekowski-stichting maakt het zo steeds meer onmogelijk om als initiatiefnemer te dienen voor breed gezamenlijk optreden rond mensenrechtenkwesties. Iets waartoe Amnesty International door haar werkwijze wel in staat is. Dat de CPN zal blijven opkomen voor breed gedragen campagnes ter bescherming van de rechten van de mens waar ook ter wereld, mag na dit verhaal duidelijk zijn. Dat laster en onwaarheden rectificatie behoeven, eveneens! We hopen, dat diegenen die dit aangaat, die rechtzetting kunnen opbrengen.

Ina Brouwer

de cpn is een internationalistische partij

elli izeboud: ,,het wijsvingertje zou een vuist moeten zijn..."

De landelijke scholingsdag was in december gewijd aan vraagstukken van internationale samenwerking, solidariteit en samenspraak. Voor een opvallend grote groep kaderleden hield Jaap Wolff een inleiding over de historische achtergronden en ontwikkelingen in de arbeidersbeweging sinds de publikatie van het Communistisch Manifest. De kern van betoog verwees naar de vanzelfsprekendheid van internationale bundeling van de arbeidersklasse, die het resultaat was van de zich aandienende kapitalistische produktiewijze. Die internationale samenwerking was niet een onderbroken succes-story. Veel illusies en dromen gingen in scherven aan het over het hoofd zien van fundamentele culturele en nationale verschillen. Dat kan niet wegnemen dat het internationale karakter van onze strijd onmiskenbaar is en uit die strijd zelf voortspruit.

Over de vorm waarin dat internationalisme nu gestalte moet krijgen sprak Elli Izeboud aan de hand van ervaringen in de laatste jaren. Na de oriëntatie van de partij op haar autonomie in de jaren '60-'70, zijn we sindsdien tot een heldere positiebepaling gekomen. Een sterke pijler is de concrete solidariteit met allen die de strijd voor nationale bevrijding voeren. Dat is een voortzetting van onze traditionele strijd tegen imperialisme en kolonialisme van de eigen heersende klasse en de solidariteit met het Indonesische volk. Verder wees ze op de internationale dimensies van de vredesstrijd, die een sterke impuls ontving door ons optreden tegen de aanmaak van de neutronenbom. Het gewonnen zelfbewustzijn heeft in de afgelopen twintig jaar de internationale relaties ontdaan van kwalijke effecten uit vroeger jaren. Daardoor is onze inbreng niet alleen waardevoller geworden, het heeft er ook toe geleid dat onder ons heersende misverstanden werden weggenomen.
De tientallen ontmoetingen met communistische en andere linkse partijen en bewegingen in alle delen van de wereld hebben zeer veel bijgedragen aan een evenwichtige benadering, zowel van de eigen problemen als die van partijen en bewegingen elders.

De diskussie die zich na de middagpauze ontwikkelde bewees dat de concretisering van ons internationalisme in het middelpunt van de belangstelling staat. In het algemeen was de conclusie dat we niet alleen moeten voortgaan op de ingeslagen weg maar dat we onze aanpak moeten verbreden en meer aandacht moeten besteden aan de internationale samenwerkingsverbanden binnen de vakbeweging.

foto boris klatser

elli izeboud

nieuwe technologieën

Technologische innovatie wordt nogal eens voorgesteld als een toverformule voor een groot aantal problemen. Dit is niet de mening van Evelien Eshuis. In haar artikel, zie de Ledenkrant van november, konstateert ze een grote voortvarendheid bij rechtse politici en (internationaal-georganiseerde) ondernemers om nieuwe technologie te gebruiken voor eigen doelstellingen. Ze wijst op een groot aantal gevaren voor werknemers en werkneemsters, als deze innovatie aan deze lieden wordt overgelaten.
Een radicaal-links antwoord is haars inziens noodzakelijk. Hieronder een artikel van Rob Coenen. Hij gaat in op de ruimte voor de vakbeweging om sociale overwegingen een rol te laten spelen bij de planning en invoering van nieuwe technologiën en op mogelijkheden om de positie van vakbeweging en OR te versterken.
Ook de komende nummers van de Ledenkrant zullen we verder aandacht besteden aan centrale problemen rond automatisering:
— waarom wordt er geautomatiseerd?
— veranderingen in het arbeidsproces.
— verschillen per bedrijfstak
— bestaat er een werknemersvriendelijke automatisering?
— positie van vakbeweging, OR en linkse partijen.

redactie

de ondernemingsraad en de moderne technologie

een andere wereld

Veranderingen in de economie, in de wijze waarop geproduceerd wordt hebben gevolgen voor de organisaties van de arbeidersklasse. Voor communisten is dat niets nieuws. De veranderingen in de industrie van de jaren '60 waren aanleiding voor de vakbonden om te starten met ,,het bedrijvenwerk" en voor de ondernemers om via een wijziging in de Wet op de Ondernemingsraden een adviesrecht bij belangrijke reorganisaties te accepteren. De huidige technologie brengt veel grotere veranderingen met zich mee dan de reorganisaties van de jaren '60. De microprocessor maakt het mogelijk om in een zeer kleine ruimte (kleiner dan de nagel van je duim) een enorme hoeveelheid gegevens op te slaan. Wat vroeger dus in grote computer-gebouwen gebeurde kan nu al via een computeraansluiting op je eigen werktafel. We kennen allemaal de beelden via de TV: een fabriek waar auto's worden gemaakt door robots, er komt bijna geen mens meer aan te pas. Ook op het pakje koffie dat je koopt zitten al de gegevens om de koop van dit artikel elektronisch vast te leggen. Vervolgens kan dan het geld van jouw girorekening worden overgeboekt naar de rekeningen van de kruidenier en aan het magazijn worden doorgegeven dat er weer één pak koffie uit het rek is. Als er dan bijna geen koffie meer in het rek is wordt in het magazijn automatisch voor een aanvulling gezorgd.
De produktie van goederen komt dus in feite los te staan van de concrete menselijke invloed. Arbeid zal voornamelijk nog controlerend zijn en ook de administratieve afhandeling van de consumptie zal voor een zeer groot deel automatisch gaan. De invoering van de moderne technologie wordt dan ook wel vergeleken met de invoering van de stoommachine of de uitvinding van de boekdrukkunst. We staan nu al middenin de eerste fase van een maatschappij die er heel anders uit zal gaan zien.

zeggenschap in de bedrijven

De moderne technologie wordt in de bedrijven ingevoerd via zogenaamde ,,informatieplannen". Deze plannen (migratieplan wordt dat genoemd) hebben over het algemeen een looptijd van enige jaren. De volgende fasen zijn daarbij te herkennen:
a) het opstellen van het plan, waarbij de bestaande werkwijze (veelal handmatig) wordt beoordeeld op doelmatigheid.
b) de systeemontwerpfase, waarin de functies die de nieuwe aanpak moet hebben worden omschreven. Gekeken wordt naar de behoeften van de ,,gebruiker" — bedoeld wordt het specifieke bedrijf of bedrijfsonderdeel. In deze fase worden de gevolgen van de plannen voor de bestaande arbeidsorganisatie bekeken.
c) de systeembouw en de invoeringsfase. Procedurebeschrijvingen komen tot stand en de werkers krijgen de nodige opleiding. Daarbij volgt ingebruikneming.
d) de systeem-beheerfase, deze fase duurt zolang als het systeem in gebruik is.

Op grond van de huidige Wet op de Ondernemingsraden (art. 25) komt de OR meestal in het beeld aan het eind van fase b). Dat er dan al veel besluiten zijn genomen is duidelijk. Bovendien moet de OR dan een advies uitbrengen op een moment dat er eigenlijk uitsluitend sprake is van plannen op papier. Eerst enkele jaren later worden deze plannen concreet voor de werkers. Dán pas blijkt dat er écht sprake is van een grote vermindering van de menskracht voor de uitvoering van het werk. Want daar was het toch oorspronkelijk om begonnen: effectiviteit. Bij een grote bank betekent dat bijvoorbeeld het afslanken van een afdeling van 140 naar 20 arbeidsplaatsen.
De huidige Wet op de Ondernemingsraden is dus absoluut onvoldoende om de gigantiese veranderingen die plaatsvinden te 'begeleiden'. Dat hoeft geen verbazing te wekken, want het betreffende wetsartikel (25) is tot stand gekomen naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom OGEM, KSH e.d. en daarbij ging het niet om het invoeren van moderne technologie.

welke maatregelen zijn nodig

Om de invoering van moderne technologie op een maatschappelijk verantwoorde wijze te kunnen doen plaatsvinden zijn tenminste de volgende maatregelen nodig:
— invoering van de 25-urige werkweek met goede afspraken over herverdeling en herbezetting
— een quoteringssysteem om de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt veilig te stellen (vrouwen zijn de meest bedreigde groep werknemers naast jongeren)
— verandering in de Wet op de Ondernemingsraden zodat de personeelsvertegenwoordiging in het bedrijf werkelijk de mogelijkheid zal hebben het personeel te vertegenwoordigen (hierbij denk ik o.a. aan het omzetten van het adviesrecht in een instemmingsrecht). Meer en concretere voorstellen zullen binnenkort in de CPN-brochure ,,De Ondernemingsraad als instrument voor demokratische vernieuwing van de economie" worden gedaan.
— sterke vergroting van de opleidingsfaciliteiten voor iedereen om kennis te kunnen maken met de mogelijkheden en beperkingen van de nieuwe technologie.

Demokratische verhoudingen, juist ook binnen een arbeidsorganisatie zijn een essentiële voorwaarde om de nieuwe technologie verantwoord in te voeren. Dat is te illustreren aan de hand van een citaat van dr. A. Wentink, een IBM-medewerker: ,,Mensen die werkelijk iets in hun hoofd hebben, werkelijk iets weten, die zullen niet zo gemakkelijk bereid zijn om aan de kennisbanken mee te werken. Zij zullen alleen maar die informatie afstaan die niet voor hen gevaarlijk is en dus de minder interessante informatie".
Maatschappelijk zijn de demokratische verhoudingen essentieel. Zonder de hierboven geschetste maatregelen dreigt er een drie-deling van de samenleving:
— een kleine groep mensen zal lange werkdagen maken en veel geld verdienen;
— een wat grotere groep mensen zal onregelmatig als oproepkracht nog tijdens piekuren kunnen werken om bijvoorbeeld een storing op te kunnen vangen;
— een groot deel van de bevolking zal langdurig werkloos blijven en in de moderne maatschappij als technologisch analfabeet aangemerkt worden.

Hoe de maatregelen te betalen? Door de produktiviteitsstijging. Die zal nl. gigantisch zijn. Bij sommige automatiseringsprojecten zal er sprake zijn van een 100% rendementstoename in één jaar.

Rob Coenen

wie heeft de hardste kop

In de komende tijd zal er veel gepraat worden over hoe het verder moet in de strijd tegen de raketten. Een strategie debat waar veel CPN leden aan deel zullen nemen gezien hun betrokkenheid bij deze zaak. De raketten staan er nog niet en om de strijd tegen de plaatsing voort te zetten zijn er uiteenlopende voorstellen te bedenken. Er is een tendens tot radicalisering en er zullen pogingen zijn om koste wat het kost de beweging zo breed mogelijk te houden. Vanuit de ledenkrant willen we meedoen in de discussies die komen. Volgende maand zullen we een bijdrage plaatsen van Leo Molenaar die namens het partijbestuur mee doet in het KKN. Deze maand als voorzet een korte beschouwing van Peter Louwe uit Rotterdam.

Dit jaar vond een grote confrontatie plaats tussen de vredesbeweging en het rechtse rakettenblok. Het liet barsten na in dit rakettenblok, maar gespleten is het niet: de kamermeerderheid stemde voor. De strijd van de vredesbeweging werd zodoende te weinig in politieke resultaten vertaald. Hierdoor komen er barsten in de vredesbeweging zèlf.
Verschijnselen van moedeloosheid: de verwachtingen waren groter dan de successen. Konflikten tussen ,,radikalen" en ,,gematigden" — met name over de mogelijkheden de strijd politieke (en vooraf parlementaire) vertaling te geven. Zie de burgerlijke ongehoorzaamheidsdiskussie. Er zijn verbrokkelingstendenzen in de organiserende verbanden.

strategie

Om de breedheid en kracht van de vredesbeweging in stand te houden en te versterken, is een strategie nodig die onder andere omvat:

a. Het voor het voetlicht halen van de resultaten, die wel zijn behaald, maar worden onderschat (meerderheid bevolking bléét tegen; aantal handtekeningen; mobilisatiekracht beweging; barsten in CDA).
b. Een breed scala aan aktievormen en kleinere aktiedoelen, zowel binnen als buiten het parlement. Voor zo'n ,,eenheid in verscheidenheid" moet ruimte worden geschapen in de vredesbeweging.
c. Een uitgebreide diskussie op alle nivo's in de vredesbeweging over strategische vraagstukken: wat te doen na 1 november en welke organiserende verbanden zijn daarvoor nodig.
d. Het werken aan brede krachtenbundeling op speerpunten en momenten dat het rakettenblok kan splijten of dreigt te versterken. Daarover het volgende:

verkiezingen en formatie

Eén van de momenten dat de krachtsverhoudingen op vredesterrein drastisch kunnen veranderen, is de tijd van de verkiezingskampanjes tot en met de formatie van een nieuw kabinet, met de verkiezingsdag en het sluiten van het regeringsakkoord als hoogtepunten.
Dan zal het ons erom moeten gaan, de tijd vanaf nu tot en met de formatie te gebruiken om wiggen te drijven in de barsten van het rakettenblok. Maar zonder het (Belgische) mechanisme:
Kruisrakettenstrijd = verkiezingsstrijd = strijd tussen twee partijen = strijd tussen twee leiders; leider oppositie verliest = vredesbeweging verliest.
Dit zal in Nederland ook gebeuren als de vredesbeweging een duidelijk stemadvies geeft. Maar als de vredesbeweging niet optreedt in de verkiezingsperiode, laat ze daarmee de politieke vertaling van de vredesstrijd eventjes aan anderen over, en blijft de kans op ,,Belgische toestanden" groot.
Het gaat er dus om dat de vredesbeweging ook gaat optreden in de verkiezingsperiode en in de tijd van de formatie. Maar met welke speerpunten?
Volgens mij is hier iets vergelijkbaars mogelijk als in de strijd tegen de stelselherziening (de brief van 174 prominenten): het rechtse blok openbreken door verbindingen te leggen tussen groepen en mensen, die vanuit verschillende posities tegen dat blok zijn.

Breekijzers in het blok

Iedereen weet dat de CDA-VVD combinatie een rakettenblok is. De vredesbeweging kan moeilijk kampanje voeren tegen het CDA of de VVD afzonderlijk, maar ze kan wel de strijd tegen CDA-VVD-combinatie als één van haar speerpunten nemen.

Mogelijkheden:
— Kan het KKN niet, zonder stemadvies, verklaren tegen de CDA-VVD-combinatie te zijn? Wordt het geen tijd dat de vredesbeweging op zo'n punt een eigen bondgenotenpolitiek ontwikkelt? Er zijn meer bewegingen en personen die uit oogpunt van vrede en/of democratie, en/of... tegen de CDA-VVD-combinatie op landelijk nivo zijn. Willen die dat niet in het openbaar verklaren, voor èn na de verkiezingen? Zijn er geen mensen die in kranten en op tv willen motiveren waarom ze bij de gemeenteraadsverkiezingen anders zullen stemmen dan bij de landelijke.
— Er is brede oppositie tegen de afzonderlijke peilers van het kabinetsbeleid (vrede, sociaal-economisch, democratie, of...). Bewegingen en personen kunnen afzonderlijk proberen andere groepen kiezers (dus niet elkaar) te overtuigen van hùn prioriteitstelling. Dit kan leiden tot ander stemgedrag en andere Tweede Kamers.

Zo is er nog wel meer te bedenken.

Het is volgens mij vruchtbaar te kijken hoe de vredesbeweging in verkiezings- en formatietijd goed kan optreden, dan het angstvallig ontwijken van deze discussie in de partij (zie de ledenkrant van november).

Peter Louwe

ontmoeting met het japanse communisme

Atami, 19 november, een congreshal boven op een berg: ruim duizend gedelegeerden van de Japanse Communistische Partij luisteren gedisciplineerd naar de openingsspeech van Kenji Miyamoto, partijvoorzitter. Plotseling is er een snel toenemend geruis, het overstemt de spreker, ruim duizend papieren vogels lijken op te stijgen in de congreszaal. Wat blijkt: alle gedelegeerden zitten tijdens de speech mee te lezen in de congreskrant, waarin diezelfde speech staat afgedrukt. De vogels stijgen op als de bladzijde is afgelopen en iedereen tegelijkertijd zijn krant openslaat voor de volgende pagina.
„Tegelijk luisteren en lezen bevordert de concentratie op de betekenis van de speech", is de verklaring. De relatie met het Japanse onderwijssysteem wordt bevestigd. Het congres als zelfstudieproject.

Kyoto, 23 november, een zaal in het centrum: ruim duizend bezoekers aan één van de zeven voor de buitenlandse gasten belegde meetings. Razend enthousiast publiek, applaus, gelach, onstuimigheid, merendeels jongeren.
Zo Japans als het congres is, zo Amsterdams lijkt de meeting. Maar dat is natuurlijk onzin, beide momenten zijn deel van één werkelijkheid, die van het communisme in Japan.
Japan, een werkelijkheid met gedeeltelijk andere tegenstellingen dan die in ons landje. Een verzameling bergen die direct uit de Stille Oceaan oprijst. Slechts 15 procent van het land is bruikbaar. Een ongelooflijke ophoping van mensen in de zuidelijke regio van het belangrijkste eiland. „Tokio - woestijn" is de titel van een populair liedje. En dat is het: een stedelijke woestijn ingeklemd tussen de bergen en de oceaan. De woestijn strekt zich in zuidwestelijke richting uit langs snelwegen en de Shinkanzen (de supersnelle trein) tot in de regio rond Osaka.
De koortsachtige ontwikkeling van het kapitalisme na de tweede wereldoorlog lijkt zich ook psychisch in het gedrag van de mensen te uiten. Het liedje van Herman van Veen, „Opzij, opzij, opzij, ik heb zo'n vreselijke haast", had in Tokyo bedacht kunnen zijn. Werken, rennen naar bus of metro, en vervolgens... in slaap vallen. Een maatschappij onder **stress.**
Waarschijnlijk is het weldadige, hete Japanse bad beslissend voor de overleving van de mensen, evenals het gezonde Japanse eten. De traditionele levenswijze die in het privéleven nog sterk aanwezig is, lijkt de reden dat niet alle mannen knettergek worden. De vrouwen hebben daarentegen belang bij het zo snel mogelijk omvormen van die tradities.
Japan, een maatschappij met in meer opzichten een dubbele structuur. Een sterke scheiding tussen mannen en vrouwen, bijna leidend tot twee aparte werelden. Het oude, feodale en het nieuwe, kapitalistische Japan bestaan naast elkaar en verweven zich op een ingewikkelde manier. Gerobotiseerde fabrieken kunnen pal naast bijna middeleeuwse werkplaatsen bestaan. Extreme verschillen in arbeidsomstandigheden en lonen binnen de arbeidersklasse.

de japanse communistische partij

De meeste aandacht heeft Japan gekregen door zijn snelle economische opmars. De band tussen de economische machten en het staatsapparaat en de heersende politieke partij, de Liberaal Democratische Partij (LDP) is zeer direct.
Zeker zo opvallend is echter het bestaan van een communistische partij die een massakarakter heeft. Ook hier bestaat een interessante mix van tegenstellingen. Met meer dan 400.000 leden is de JCP in ledental de tweede partij van Japan, na de regeringspartij die 1,9 miljoen leden heeft.
Tegelijkertijd kenmerkt het politieke leven in Japan zich ook door het bestaan van agressieve vormen van anti-communisme. Voor de buitenlandse gasten merkbaar door regelmatig wisselende, kronkelige, door de politie bewaakte maar fantastisch mooie bergroutes van hotel naar congreszaal. Ter bescherming.
Een massa-partij, maar toch georganiseerd volgens strenge regels van een Japans democratisch centralisme. Op het congres merkbaar doordat de meeste diskussie in de voorbereiding had plaatsgevonden en het congresdebat bestond uit het onderstrepen van de gedane voorstellen.
Tegelijkertijd kenmerkt de JCP-leiding zich door een grote feitenkennis, zowel van nationale als van internationale situaties. De JCP is één van de beter geïnformeerde communistische partijen, met een open belangstelling voor de praktische politiek in andere landen. Daartegenover staat dan weer het praktisch ontbreken van de bij ons (de laatste jaren) gebruikelijke debatten tussen verschillende theorieën en concepties.
De JCP is tegelijk een oude en een jonge partij. Opgericht in 1922, illegaal tot 1945, hebben communisten jarenlang in de gevangenis gezeten. De leiding heeft een gemiddeld hoge leeftijd. Hoewel dit ook in sommige andere communistische partijen het geval is (met uitzondering van veel Noord-West Europese partijen), lijkt hier de andere verhouding tussen jong en oud in Japan als zodanig een rol te spelen.
Als geheel gezien is de JCP een jonge partij, het resultaat van de explosieve groei in vooral de zestiger en zeventiger jaren.
In 1961 heeft de JCP een nieuw partijprogram aangenomen, waarvan de essentie ook in het huidige program vervat is. Toen had ze 80.000 leden, nu meer dan 400.000. Het aantal lezers op AKAHATA, de partijkrant van de JCP, steeg in dezelfde periode van 300.000 tot meer dan 3 miljoen. In 1961 bezat de JCP drie parlementsvertegenwoordigers, nu 41.
Voor het goede begrip: Japan kent 120 miljoen inwoners. Alleen al de stad Tokio heeft bijna net zoveel inwoners als Nederland: 12 miljoen.
De omvang van de JCP en haar aanhang lijkt de laatste drie jaar op hetzelfde niveau gebleven te zijn.
Aan Shoji Niihara, dagelijks bestuurslid van de JCP, de vraag wat de achtergronden zijn van deze snelle groei van de JCP.
Niihara: „Allereerst onze nieuwe politiek (vastgelegd in het partijprogram van 1961) uitgaande van nationale onafhankelijkheid en van de onafhankelijkheid van onze partij. In de tweede plaats hebben we veel nadruk gelegd op het werk om het ledental te vergroten. Bovendien hebben we midden zestiger jaren besloten om concrete alternatieven tegenover de concepten van de regering uit te werken. We willen geen protestpartij zijn, maar constructief werken aan het oplossen van de problemen van Japan. Tenslotte hebben we onze onafhankelijke positie ook moeten verdedigen tegenover bemoeienissen van socialistische landen. Dat is een hele grote diskussie geweest voorafgaand aan het vaststellen van het partijprogram, dat in 1961 unaniem werd aangenomen."

jcp-program

In dat program wordt Japan omschreven als een hoogontwikkeld kapitalistisch land dat tegelijkertijd in feite ondergeschikt is aan de V.S. (dit laatste is één van de meningsverschillen met de socialistische partij). De JCP stelt zich een revolutionaire ontwikkeling ten doel in twee etappes: een democratische revolutie gericht op nationale onafhankelijkheid en democratie. Daarna zou de ontwikkeling naar een socialistisch Japan moeten worden geopend.
In 1976 nam de JCP een manifest aan waarin de kenmerken van het door haar gewenste socialisme nader werden omschreven. Ze omschrijft dit met de term „de drie vrijheden": vrijheid van bestaan, burgerlijk-politieke vrijheden en vrijheid van de natie. Dit wordt gebaseerd op „het wetenschappelijk socialisme" dat de JCP als haar grondslag ziet.
Het leidt tot een socialisme waarin de politieke vrijheden worden gegarandeerd en uitgebreid tot de economie, uitbreiding van de bevoegdheden van het parlement, meer-partijen stelsel, scheiding van de machten, vrijheid van geloof en geen staatsfilosofie etc. Het bestaande socialisme wordt niet als model gezien. In de internationale politiek zou Japan een ongebonden status moeten innemen en aansluiting zoeken bij de beweging van ongebonden landen.

samenwerking

Op het congres werd een frontale bestrijding van de regeringspolitiek gepaard aan scherpe kritiek op de socialistische partij (JSP). De verslechterende verhouding met die partij werd in nogal wat bijdragen als probleem gezien.
In de JCP-strategie is samenwerking een essentiële factor. Toch lijkt rivaliteit tusssen de verschillende progressieve stromingen in Japan nogal sterk aanwezig te zijn in een aantal bewegingen. In de vakbeweging bevorderd door een sterke binding tussen het vakverbond Sohyo en de socialistische partij. Ook in de vredesbeweging werkt dit door. Alleen de vrouwenbeweging lijkt hier aan te ontsnappen.
In de jaren zeventig had juist een ontwikkeling van versterkte samenwerking van met name JCP, JSP en Sohyo plaatsgevonden. Op haar congres in 1973 heeft de JCP een ontwerpprogram voor een democratische coalitieregering gepubliceerd, ter vervanging van de achtereenvolgende regeringen van de Liberaal Democratische Partij (LDP). Deze partij overheerst sinds jaar en dag in de politieke struktuur.
In de loop van de zeventiger jaren werden akkoorden bereikt tussen de progressieve partijen. Het vormen van een progressief bestuur in de Tokio-regio in 1967 heeft hierop stimulerende invloed gehad. In de plaatselijke verkiezingen van 1975 werden 205 progressieve besturen gevormd waarin de JCP deelnam. In 1977 waren dit er 310 waardoor 48 miljoen mensen bestuurd werden door progressieve coalities.

Dit heeft zich echter niet doorgezet. Vanaf 1980 is er een verwijdering ontstaan binnen de oppositiepartijen tussen de JCP enerzijds en de JSP en de Komei anderzijds. De laatsten sloten in januari 1980 een akkoord zonder de communisten. Plaatselijk bestaat nog wel samenwerking, zij het met meer moeilijkheden. Een aantal progressieve besturen zijn verdwenen.

Toch wonen er nog altijd 35 miljoen mensen in gebieden met progressieve besturen. De JCP ziet deze lokale coalities als belangrijk uitgangspunt om de boel ook nationaal weer in beweging te krijgen.
Op landelijk nivo concentreert de JCP zich op het versterken van het „Forum voor progressieve eenheid", waartoe zij in 1981 het initiatief nam en waarin nu 4 miljoen mensen verenigd zijn. Wat betreft de regeringsvorming stelt zij een breuk met de huidige internationale politiek van Japan centraal met het voorstel van een „non-nucleaire regering".

supportersorganisatie

Er zijn een aantal organisaties waarmee de JCP zeer nauwe banden heeft. Naast studenten-, jongeren en vrouwenorganisaties valt het bestaan van een supportersorganisatie van de JCP op. Een vereniging waarvan het doel bestaat uit het ondersteunen van de JCP. Het lidmaatschap daarvan brengt niet de verplichtingen van het JCP-lidmaatschap met zich mee. Een konkrete aktiviteit is het ondersteunen van de verkiezingskampanjes.
In Kyoto is bijvoorbeeld Seido Fukuoka, de geestelijk leider van de 1200 jaar oude boeddhistische Kiyomizu-dera tempel, aktief in deze organisatie. Hij verklaarde zich voorstander van het wetenschappelijk socialisme van de JCP vanuit boeddhistisch oogpunt. Vooral de vredespolitiek en het voorkomen van een kernoorlog werd daarbij door hem centraal gesteld.
In deze oude hoofdstad met zeer veel tempels zijn overigens veel progressieve religieuze mensen.

tegen alle kernwapens

Het voorkomen van een kernoorlog stond centraal op het JCP-congres. Wat de CPN en de JCP zeker gemeenschappelijk hebben is het geven van een absolute prioriteit aan de vredesstrijd en het voorkomen van een nucleaire oorlog. De JCP maakt nu veel werk van het ophalen van handtekeningen onder een internationaal appel van Hiroshima en Nagasaki. De gedachte dat Japan nooit meer een agressierol in Azië en de Pacific mag vervullen is een in de gesprekken steeds terugkerend motief. Het bestrijden van „Japans militarisme en fascisme" is één van de centrale doelen van de JCP.
De strijd tegen de kruisraketten in ons land is in ieder geval in de kringen van de JCP zeer bekend. In het algemeen tonen de JCP-leden een grote belangstelling voor de strijd in andere landen. Een bijeenkomst met buitenlandse gasten heeft een grotere waarde dan eentje zonder. Daar lijkt de JCP in Japan overigens niet alleen in te staan.
Het Japanse karakter van de JCP werd aan het slot van het congres nog eens onderstreept. Niet „de internationale" maar een gezamenlijk geroepen „Banzai". Een knipoog naar Samoerai-tradities?

Paul Wouters

foto: Akahato

het congres leest...

datums om te noteren:

zie ook pagina 8

6 januari 1986
distriktenoverleg

8 februari 1986
landelijke verkiezingsconferentie

de „socialen" in opmars

Het neo-liberale bewind is er de afgelopen jaren in geslaagd om grote gaten te slaan in het sociaal voorzieningensysteem. Van verschillende kanten is te horen dat het zo niet verder kan. Kritiek spitst zich toe op het regeringsbeleid. Hoe staat het met een sociaal antwoord? We vroegen een drietal communisten naar hun mening. Tilly Vermeer, medewerkster van de fraktie van de CPN in de Tweede Kamer, Joop Mantel van het landelijke WAO-beraad en Piet Brands van de Bouw en Houtbond.

Overgenomen uit De Waarheid 1985

initiatief biedt mogelijkheden

Tilly Vermeer is hoopvol gestemd. Ze ziet het initiatief van „prominenten", waaronder **Peter Buys, Gerard Veldkamp en Herman Bode,** als een „signaal" van „een brede verontrusting, breder dan links". Het is een samengaan van „verschillende sociale tradities: die van de arbeidersbeweging gericht op indekking van risico's van loonarbeid en op het scheppen van werkgelegenheid en die van de christelijken gericht op een humanitaire samenleving".
We praten met haar verder over de maatschappelijke betekenis van het initiatief. Ze konstateert: „er is nu een groep, die stelt: „zo kan het niet langer" en „er is iets anders tot stand te brengen, dan deze afbraak"'.
De initiatiefgroep zou haars inziens een „platformfunktie" kunnen vervullen voor „groepen die om verschillende redenen tegen het huidige regeringsbeleid zijn".
Vraag: De doelstellingen van de initiatiefgroep zijn onder andere: verbetering van de positie van langdurig werklozen, behoud van verdiscontering in de WAO, verbeteringen voor de minima, herstel van koppelingen, individualisering en het scheppen van nieuwe werkgelegenheid. Hoe deze doelen te realiseren zijn is nog niet uitgewerkt. Hoe beoordeel je dat?
Ze is het niet eens met degenen, die vinden dat de initiatiefgroep „direkt met kant en klare oplossingen had moeten komen". „De groep biedt mogelijkheden voor het op gang brengen van een proces". Voor haar speelt op dit moment: „wie zullen erop instappen en wie blijft erbuiten?" en „voor oplossingen zal nog diskussie nodig zijn".
Ze is van mening dat er in de initiatiefgroep een zinvolle diskussie gevoerd kan worden. Welliswaar zijn er verschillende benaderingswijzen van het vraagstuk, maar er is een basis. Ze wijst hiervoor onder andere naar de opmerkingen van **Veldkamp**: „hij wil geldstromen verleggen" en naar uitspraken van het CNV en **Ruppert:** „zij willen sociale zekerheid weer onderbrengen in het arbeidsrecht; sociale zekerheid is voor hen geen zaak voor de politiek maar voor de sociale partners". De deelnemers aan het initiatief zijn het er haars inziens over eens, dat er door de huidige regering op een verkeerde manier wordt bezuinigd, teveel in de hoek van de sociale zekerheid. Dat de huidige subsidiëring aan het bedrijfsleven (o.a. de WIR-leden) leidt tot ongewenste ontwikkelingen.
Vraag: Wat vind je van het uitgangspunt van de vakbeweging om stimulering van werkgelegenheid en behoud van koopkracht voor de laagste inkomensgroepen voor een deel te financieren uit de „loonruimte"?
Ze is het oneens met de opvatting, dat „verbeteringen vooral eigen inzet van de loontrekkenden zouden moeten zijn". „Voor dat inleveren komt waarschijnlijk niets terug. Het lijkt teveel op het oude buikriem verhaal".
„De regering zwakte dit standpunt vanuit een andere achtergrond af. Volgens de regering zou dit een te hoog beroep zijn op de solidariteit. Zoals is gebleken is dit niet het geval: de solidariteit is er. Met dat afzwakken heeft de regering andere bedoelingen. De regering wil verlaging van en minder mensen in de werknemersverzekeringen. Zoveel mogelijk mensen op een minimum niveau, is het motto van dit kabinet".

Vraag: Welke elementen zouden voor jou een rol moeten spelen in de strijd voor behoud en vernieuwing van het sociaal voorzieningenstelsel?
In de loop van het gesprek zet ze een aantal punten op een rij.
„De werkgelegenheid zou op een andere manier moeten worden gestimuleerd. Het huidige beleid is gericht op drukken van de kosten voor de werkgevers en op de geavanceerde industrieën. Van de ATV wordt weinig werk gemaakt. De invoering van nieuwe technologieën brengt een groot aantal nieuwe problemen in de arbeidsverhoudingen met zich. Een sterkere greep van vakbeweging en werknemers is nodig om sociale overwegingen bij deze vernieuwing mee te laten tellen.
Een sterkere greep van vakbeweging en werknemers is nodig om sociale overwegingen bij deze vernieuwing mee te laten tellen.
Daarnaast is natuurlijk van belang dat er andere prioriteiten worden gesteld bij de overheidsfinanciën".
Van betekenis vindt ze ook: „het bieden van meer ruimte voor initiatieven van de mensen met een uitkering". Ook qua arbeidsmarktpolitiek valt er nog veel te verbeteren. Deze politiek zou sterker gericht moeten zijn op: „het bieden van voorzieningen waardoor vrouwen en langdurig werklozen weer kunnen intreden in het produktieproces". Als laatste noemt ze herstel en vernieuwing van sociale rechten, demokratisering van beheersvormen en een andere financieringsgrondslag voor het sociale zekerheidsstelsel.

misschien wel een verkiezingsstunt van het cda

Het interview met **Piet Brands** gaat vooral over de vakbeweging. De precieze inhoud van het adres van de initiatiefgroep is hem nog niet bekend. Hij verbaast zich erover, dat zo'n man als **Veldkamp** nu pas, na 10 jaar afbraak, zijn stem laat horen. Hij staat daarom wantrouwig tegenover het initiatief.
Vraag: De vakbeweging heeft o.a. kritiek op dit kabinet, omdat de regering teveel met de rug naar de vakbeweging toe regeert. Voor de vakbeweging is dit ook de reden om zich politiek meer te profileren. Deel je deze opvatting?
Piet: „De werkloosheid heeft geleid tot een verzwakking van de vakbeweging. Deze regering heeft geen loonmaatregel hoeven afkondigen. Het kabinet kon gebruik maken van de wanorde. Ook de werkgevers spelen steeds meer in op de concurrentie tussen werknemers. De politiek van de regering en de grote werkloosheid heeft het stelsel van sociale voorzieningen aangetast. De vakbeweging is regelmatig in Den Haag geweest, maar daar werd niet geluisterd. Dit is overigens niet alleen de vakbeweging overkomen. Organisaties van uitkeringsgerechtigden overkwam het zelfde. De vakbeweging is echter niet lam. Ze zou alleen meer in de aanval moeten. De vakbeweging profileert zich inderdaad politiek meer. Dit moet ook wel want dit kabinet is anti-vakbeweging. In de nota **Kiezen voor nieuwe Kansen** heeft ze een groot aantal politieke eisen neergelegd."
Vraag: Hoe zouden verbeteringen in het sociale voorzieningensysteem zijn te bereiken?
„Sociale voorzieningen zouden losgemaakt moeten worden van de economische ontwikkelingen. Sociale zekerheid mag geen sluitstuk zijn. De sociale zekerheid is een verantwoordelijkheid voor werknemers, werkgevers en overheid. Het is echter terecht dat de vakbeweging meer ruimte opeist voor invloed op politieke beslissingen. De regering houdt geen rekening meer met wat de mensen ervan vinden

wie draagt de lasten?

De lasten zijn de laatste 10 jaar in toenemende mate op de werknemers afgewenteld. Ik ben het ook niet eens met de opvatting dat herstel van werkgelegenheid en behoud van minimum inkomens door de werknemers moeten worden gefinancieerd. Werknemers moeten niet verder worden belast. Er zijn andere mogelijkheden. De ruimte die werkgevers hebben is groot. Den Haag kan andere financiële prioriteiten stellen. Daarnaast betekent een andere financieringsgrondslag voor het sociale zekerheidsstelsel een betere lastenverdeling."
Als laatste verlangt hij: „de werkloosheid naar beneden drukken; invloed van werknemers op automatisering; herstel van koppeling tussen lonen en uitkeringen en individualisering van uitkeringen."

overschat of onderschat?

We vroegen Joop Mantel hoe we het initiatief moeten plaatsen. Is het een gelegenheidscoalitie of is er sprake van meer?
„Het initiatief komt niet uit de lucht vallen, het steunt op een breed en algemeen verzet. Iedereen heeft gehandeld vanuit zijn eigen achtergrond, er zijn dus verschillende motieven. In kerkelijke kring bijvoorbeeld waar men te maken heeft met de gevolgen van de arbeidsongeschiktheid is men zich steeds meer gaan bezig houden met de oorzaken. Ook artsen, die zich bezig houden met het afschatten voelen zich aangetast in hun beroepsethiek. Al die verschillende motieven geven aan waar bij dit initiatief de grens ligt.

in opmars

Het is niet meer, maar beslist ook niet minder dan wat er staat: Wat nu gebeurt kan niet doorgaan. Het absolute minimum is bereikt. Er moet eerst een maatschappelijke discussie komen. Zeker voor de WAO (750.000 mensen). Dat is een maatschappelijk probleem dat om een maatschappelijke oplossing vraagt en daarmee om een maatschappelijke discussie. De betekenis van het initiatief is dat het verzet dat vroeger afzonderlijk plaats vond nu bij elkaar gebracht is."

eigen inbreng

Vraag: Het initiatief is een uiting van een breed verzet tegen de regeringspolitiek maar is ons inziens daarmee nog niet inspirerend. Het richt zich tegen de politiek van dit moment, vraagt om uitstel en discussie, maar formuleert geen eigen voorstellen. Wat zou bijvoorbeeld vanuit de WAO-beweging ingebracht worden als punten in die maatschappelijke discussie?
Joop: „Allereerst natuurlijk onze eisen: handhaving van de verdiscontering in de wao; onze opvattingen rond het begrip passende arbeid; het voorkomen van arbeidsongeschiktheid e.d. Behalve het formuleren van eisen zal in de discussie die we willen voeren het financieringsprobleem aan de orde komen. De financiering heeft een verzekerings karakter en vindt in principe plaats vanuit de premieopbrengst. Het verzekeringskarakter verschilt natuurlijk van b.v. een particuliere verzekering omdat de wao een wettelijke basis heeft en omdat de premies omslagpremies zijn. Toch blijft de wao een verzekering die er is dankzij het feit dat mensen premie betalen.

In de huidige situatie met toegenomen werkloosheid moeten steeds minder mensen de premie opbrengen. Dat is onjuist. We weten allemaal dat door de technologische vernieuwing steeds minder mensen steeds meer kunnen produceren. De premie moet niet gerelateerd worden aan het aantal mensen dat produceert maar aan de totale produktie. Dit betekent dat het kapitaal zwaarder belast dient te worden, met name de kapitaal-intensieve bedrijven."

Vraag: Dit soort opvattingen zullen toch niet door Veldkamp worden ingebracht?
„Veldkamp heeft gezegd dat hij vijf à zes bronnen aan kan geven voor de financiering. Concreet heeft hij op de WIR gelden gewezen. Er zit dus in deze kringen in ieder geval ruimte voor discussie."
Vraag: kan een financiering uit algemene middelen het verzekeringskarakter van de wao aan? De regeling verschuift in de richting van een algemene voorziening. Heeft dit gevolgen voor het beheer?
Joop: „Dat is zo. Bij het ontstaan van het zekerheidsstelsel is een compromis gesloten over het beheer. Het geld is ondergebracht in de bedrijfsverenigingen waarin zowel werkgevers als werknemers stem hebben. Een verdere verschuiving in de richting van een algemene voorziening vereist een verdergaande democratisering van het beheer.

Peter Posthumus
Barend Bomans

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli.

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Redactie: Barend Berenschot, Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Peter Posthumus.

Eindredactie: Paul Wouters.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020-262565 (tst. 13).

Het eerstvolgende nummer verschijnt vrijdag 17 januari 1986.
Sluiting van de kopij is 7 januari 1986.

op 30 november herdachten we hannie schaft. *foto boris klatser*

het verschil tussen een platform en een netwerk

Het samenwerken zit weer behoorlijk in de lucht en het blijft daarbij de vraag of dit samenwerken nu leidt tot versplintering van links of juist tot het omgekeerde. Hoe moeten we in dit verband bijvoorbeeld het initiatief plaatsen waarbij Nederland verrijkt werd met een ,,netwerk voor politieke vernieuwing". Wie zijn dit nu weer?

Het netwerk voor politieke vernieuwing bestaat uit een respectabele lijst van personen die, hoewel zij nadrukkelijk op persoonlijke titel meedoen allen de sporen van verdienste dragen op links en progressief terrein. Tweede Kamerleden uit PSP, PPR en CPN resp. Bert Willems, Peter Lankhorst en Evelien Eshuis doen mee maar ook vertegenwoordigers uit de vakbond zoals Mária van Veen van de Vrouwenbond. Daarnaast mensen uit de PvdA waaronder oud-bestuurslid Piet Reckman. Vanuit verschillende maatschappelijke bewegingen o.a. Gied ten Berge uit de Vredesbeweging, Hans Beerens uit de Derde Wereld-beweging.

Op de lijst van initiatiefnemers staat ook de naam van Frank Biesboer (partijbestuurslid CPN) en we vroegen hem waarom.

„Dit initiatief is nodig omdat je ziet dat er aan de basis, op gemeentelijk niveau en op andere plekken in de samenleving allerlei gemeenschappelijke initiatieven genomen worden en mogelijk blijken terwijl dergelijke ontwikkelingen landelijk gezien stagneren. Een gemeenschappelijk optreden tussen b.v. PSP, CPN en PPR is niet gelukt. Ook weigert de PvdA naar links te kijken. We willen ons niet neerleggen bij die impasse. Vandaar ons initiatief voor dit netwerk om door te gaan met ideeën over progressieve machtsvorming te vormen waarin samenwerking en politieke vernieuwing, zoals deze in tal van gemeentes en andere maatschappelijke omgevingen plaatsvinden een uitloop te geven."

Wat klinkt dat weer vaag en algemeen, een bedding, een netwerk, wat bedoel je nou?

„Het is helemaal niet vaag, er zijn standpunten op allerlei gebied, in de vredesbeweging, op het terrein van de sociale zekerheid, op het gebied van de lokale politiek zoals in Maastricht en in Amsterdam op grond waarvan een veel grotere overeenstemming bestaat dan dat er landelijk tot uitdrukking komt."

Dat was langer het geval, althans dit soort gedachten leven in de CPN al langer.

„Dat klopt. Er is wat de politiek van de CPN betreft op geen enkele manier een breuk. Voor andere organisaties ligt dat anders. Vandaar ook dat mensen nadrukkelijk op persoonlijke titel meedoen. Tegelijk is duidelijk dat zo'n netwerk een samenwerkingsverband is, waarin diverse stromingen aan bod komen. Communisten hebben daarin hun inbreng, net als anderen."

Iemand als Paul Kuypers doet duidelijk mee vanuit een aantal teleurstellingen. Hij vindt dat er een kloof is tussen linkse politiek en samenleving. Hij wijst op een nieuwe lichting politiek aktieve mensen die naar zijn smaak progressief, cynisch en pragmatisch zijn en die geen aansluiting vinden bij de radicaal linkse politiek. Ook verwijt hij dat er in de linkse politieke partijen nog te veel opvattingen overheersen die 20 à 25 jaar geleden aardig waren maar zichzelf overleefd hebben. Teleurstellingen dus. Doe jij ook mee uit teleurstelling?

„Dat hangt samen met zijn achtergrond, wat hij zegt geldt veel minder voor mijn positie in de CPN. De partij heeft met de discussie over het program veel nieuwe ontwikkelingen verwerkt. Ook wat betreft het kontakt met bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden en de werkbeweging ligt dat in de CPN anders."

Het is nogal verwarrend want tegelijkertijd met het netwerk voor politieke vernieuwing is er een platform opgericht.

„Het platform is ontstaan als voortzetting van de stichting ,,linkse doorbraak". Wij hebben wel gesprekken met hen gehad, maar de verschillen bleken nogal groot. Zij richten zich nog heel duidelijk op de linkse hergroepering en willen zij bij de Kamerverkiezingen opwerpen als partner voor CPN en PPR. Dat is volgens mij een gepasseerd station. Bovendien, wij willen zich bij de Kamerverkiezingen opwerpen de PSP."

Wat is nou precies een netwerk?

„Dat is in de eerste plaats een kader voor verdere ontwikkeling van een discussie over brede en progressieve samenwerking zoals dat in Nederland op dit moment volgens ons nodig is. Daarbij is een netwerk geen organisatie met een formeel en onherroepelijk karakter, het blijft een opengewerkt geheel dat uitnodigt tot deelname. Die open sfeer zal er ook voor zorgen dat ideeën makkelijker aan de orde komen. Het gaat mogelijke versplintering tegen omdat het onderlinge beïnvloeding mogelijk maakt. Ik ben er van overtuigd dat het bundelend werkt en niet alleen vorm geeft aan allerlei samenwerking die nu groeit, maar dat het een bijdrage is aan de verdere ontwikkeling daarvan."

Peter Posthumus

let op! de cpn is in de buurt

Als hongerige havikken hebben veel journalisten zich op de interne partijstrijd gestort. De kranten stonden er bol van. En toen er niet veel meer te pikken viel, is de vogel 'm weer gevlogen. Na een dosis negatieve beeldvorming achtergelaten te hebben die nog tijden door zal werken!

Die beeldvorming verandert niet één-twee-drie, zeker niet ,,zomaar". Dus moesten daar plannen voor worden gemaakt, energie in gestoken, terwijl ook in ons distrikt (Rotterdam) de slagkracht verre van optimaal was.

twee vliegen in één klap

Onder dit motto heeft het distriktspropagandakollektief Rotterdam in '84 een aantal plannen ontwikkeld. Eén daarvan was de propagandatour.

Doel: naar buiten toe laten zien wat we als CPN willen en te bieden hebben, en naar binnen toe mensen weer enthousiast maken voor partijaktiviteiten.

De propagandatour is geen karavaan, die dan hier en dan daar weer aanwaait. Het is een 6 weken durende reeks van propagandaaktiviteiten per gebied (wijk/gemeente). Per gebied werd een thema gekozen, afhankelijk van de plaatselijke of landelijke aktualiteit. Er waren thema's als sociale zekerheid, ATV, GEB-beleid, vrede.

voor felle feministes en pissige proleten

De 1e week werden kleurige driehoeken geplakt met de tekst: Let op! De CPN is in de buurt.

De 2e week plakstroken met teksten uit ons 11 punten-program, zoals: atoomoorlog betekent: nooit meer vlinders in je buik, of vreemde spanning, nooit meer kameraadschap, zoete wraak, bevrijding, alle kernwapens weg! Of: racisme is likken naar boven en trappen naar onder. Ook werden die week muurkranten geplakt, over het gekozen thema.

De 3e week een stand met een minitentoonstelling op kleurige panelen en — indien mogelijk — muziek.

De 4e week werd er weer geplakt. Dit keer gericht op ledenwerving: voor felle feministes en pissige proleten de CPN. Voor stakingsbereide havenwerkers, voor muitende typistes de CPN.

De 5e week weer een vrolijke (soms mobiele) stand, pamfletten over het thema, uitnodigingen voor een openbare bijeenkomst, een persconferentie, geluidswagenwerk.

De 6e week een openbare bijeenkomst over het thema, met bekende sprekers, discussie, een borrel, en b.v. in Rotterdam-Noord een optreden van het Werklozentheater Delft.

bent u iemands balletje?

Eén van de afdelingen waar met plezier en voldoening wordt teruggekeken op de propagandatour is Voorne-Rozenburg. Geen grote afdeling wat ledenaantal betreft, wél qua oppervlakte.

Ze kozen vrede als thema en Rozenburg als plaats van handeling. Uit Brielle, Oostvoorne en Rockanje kwamen partijgenoten 's avonds laat naar Rozenburg, om daar de plakploeg te versterken. Met veel lol en plakplezier werd Rozenburg met de week kleurrijker gemaakt. Het was september, de pamfletten begonnen zó:

Voetballen is leuk als je de bal niet bent. Bent u iemands balletje? Als Nederland kruisraketten zou plaatsen, zijn we een bal in de wapenwedloop. En vroeg of laat is elke bal een lekgeschoten balletje. Kruisraketten worden niet gemaakt om ze in een loods te laten liggen. De meerderheid van de bevolking wil ze dan ook niet. Wees geen bal. Teken het volkspetitionnement.

Er werd grif gelezen en gepraat, in de vredesgroep en op straat.

Als klap op de vuurpijl was er de openbare bijeenkomst eind september: volle bak, er waren veertig niet-partijgenoten! En de Rozenburgse Courant verscheen met de toespraken van Marcus Bakker en Henk v.d. Gaarden op de voorpagina.

De propagandatour — zoals gepland — is daar afgelopen, maar werkt nog volop door: in het enthousiasme, de strijdbaarheid en slagvaardigheid van de afdeling; in de samenwerking die — mede door de propagandatour — is ontstaan tussen een aantal naburige afdelingen; in het besluit — na aandringen van Rozenburgse niet-partijgenoten tijdens en na de propagandatour — om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

De propagandatour bracht er een bal aan het rollen.

zoete lieve gerritje

Tja, wie zal dat betalen...? Honderden affiches, muurkranten, pamfletten en de alles-behalve-rooskleurige financiële situatie van de partij. Geen luxe affiches, geen drukkerijen dus. Roeien met de riemen die je hebt en — een al even gevleugelde als vaak hinderlijke uitdrukking — als je weinig hebt merk je pas hoe kreatief je bent.

We hebben gestencild op kleurig papier en/of met gekleurde inkt. Twee stencils aan elkaar en je hebt een leuke plakstrook, een stencil doormidden en je hebt 2 kleurige driehoekjes. Plak er 10 in een mooie vorm op een bushokje en het ziet er — voor heel weinig geld — heel aanstekelijk uit.

Distrikten of afdelingen die geïnteresseerd zijn of meer willen weten kunnen bellen: 010 - 374704 en vragen naar iemand van het propagandakollektief (Johan den Hartog, Peter Louwe, Herman Meyer, Pieter Bot).

De ,,originelen" zijn te leen, en een dagje stencillen levert leuk propagandamateriaal op!

Pieter Bot

het partijbestuur van de cpn
de redactie en medewerkers
van de ledenkrant
wensen leden en vrienden van de partij

een succesvol **1986**

verslag werkconferentie over het ontwerpverkiezingsprogram voor de tweede kamer

Het ontwerp voor het verkiezingsprogramma is her en der besproken, maar een definitief voorstel van de kant van het partijbestuur is er nog niet. Evenmin is er een overzicht voorhanden van de gevoerde discussies en van de binnengekomen reacties. Hieronder daarom slechts een allegaartje van opmerkingen, dat niet de pretentie heeft de stand van zaken evenwichtig weer te geven.

Met welk doel wordt het verkiezingsprogramma geschreven? Moet het een kort duidelijk propagandastuk zijn, dat goed bruikbaar is in de verkiezingscampagne, of moet het een uitgewerkt stuk zijn, dat de uitgangspunten vastlegt, indien er onderhandeld moet worden? Is het een propagandastuk voor de hele partij, of is het een uitgewerkt handboek voor de fraktie en voor het kleine aantal geïnteresseerden? Met deze diskussie hangt ook samen de rol van de inleiding, wat moet daarin staan, waarop moet die inleiding gericht worden? Moet de inleiding niet geaktualiseerd worden naar aanleiding van het 1 novemberbesluit en naar aanleiding van de top in Genève?

Op een aantal punten is in ieder geval opgemerkt, dat de nadruk minder op het parlementaire gebeuren en meer op de akties gericht moet worden. Dit geldt in ieder geval voor het gebied van de woonlasten en de volkshuisvesting. De huurharmonisatie dient afgeschaft te worden, want het is een verkapte huurverhoging. De leegstandswet wordt scherp afgewezen. Dit betreft ook het buitenlands beleid. Reakties van solidariteitscomités hebben duidelijk gemaakt, dat we ons minder op de regering moeten richten en meer op solidariteit met bevrijdingsstrijd.

Suriname legt een probleem bloot dat optreedt bij het schrijven van een verkiezingsprogramma. Wanneer moet de hulp aan Suriname hervat worden? Daarbij spelen een aantal overwegingen een rol: de verpaupering van het land en de Nederlandse verantwoordelijkheid, het opschorten van de steun als reactie op de decembermoorden, herstel van de demokratie zonder het Nederlandse staatsmodel als voorwaarde te hanteren. Maar wanneer de hulp hervat dient te worden is moeilijk precies van te voren te bepalen en dient de uitkomst te zijn van een hoogst aktuele diskussie en niet van een verkiezingsprogram.

Vanuit de vrouwenhoek komen een paar nieuwe punten. De onderhoudsplicht in het huwelijk dient afgeschaft te worden. Op termijn dient de wettelijke registratie van het huwelijk vervangen te worden door samenlevingskontrakten die naar behoefte en situatie de verplichtingen naar elkaar en eventueel naar de kinderen regelen. En er hoort een aparte paragraaf over seksisme en homohaat te komen.

Op ekonomisch gebied zijn er vraagtekens bij het eenzijdige stimuleringsbeleid. Alle aandacht is nu gericht op het handhaven van de koopkracht en op het opvijzelen van de ekonomische bestedingen. Niet dat dat slecht zou zijn, maar het is ook niet het wondermiddel tegen alle ekonomische kwalen dat het wel eens lijkt te zijn. We zijn geen eiland en met zowel de ekonomische vervlochtenheid met het buitenland, als de nieuwe technologische ontwikkelingen dient rekening gehouden te worden in het programma.

André van Oostveen

8 februari landelijke verkiezingsmanifestatie

Op 8 februari wordt het startsein gegeven voor de verkiezingsaktiviteiten van de CPN voor de gemeenteraden op 19 maart en de Tweede Kamer op 21 mei 1986.
Op die dag zal in de ochtenduren de partijconferentie bijeen komen, bestaande uit door de CPN-distrikten gekozen delegaties, om te besluiten over het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst.
In de middaguren zal de conferentie uitmonden in een manifestatie, waarmee de CPN haar inzet bij de komende verkiezingen wil uitdragen.
Dit hele gebeuren zal plaatsvinden in gebouw De Hoeksteen in Amsterdam. Ook de conferentie, waarmee de dag begonnen wordt, is zodanig opgezet, dat veel belangstellenden binnen en buiten de partij die kunnen bijwonen.

rechts in de minderheid

Om meerdere redenen zijn de komende kamerverkiezingen belangrijk. Het gaat op de eerste plaats om het in de minderheid brengen van de rechtse VVD-CDA coalitie. Dat is nodig om de feitelijke plaatsing van kruisraketten in ons land te verhinderen; de blokkade tegen arbeidstijdverkorting op te ruimen; de sociale zekerheid te vernieuwen en te beschermen; het levenspeil te verbeteren; de aardgasprijs te verlagen en voor een effektieve boykot van het apartheidsregiem in Zuid-Afrika.
Zo'n politiek moet er komen. In dat verband is een stem voor de CPN veel waard, omdat een stem voor de CPN een garantie is voor een strijdbare oppositie tegen rechtse politiek. En iedere stem meer voor de CPN is een grotere kans op machtsvorming voor een progressieve politiek in plaats van concessies naar rechts.

het strijden waard

De doelstellingen van de CPN zijn het waard om voor te strijden. Een sterke CPN-fraktie in het parlement is van belang voor de dagelijkse belangen van vele mensen; is belangrijk om de eisen van aktievoerders en bewegingen om te zetten in politieke resultaten; is nodig om een eind te maken aan de vernederende tandenborstelcontrôle; is ook nodig om er voor te zorgen dat Wibo ook de belasting betaalt, die hij verschuldigd is. Een sterke positie van de CPN, waard om voor te strijden.

kom naar de hoeksteen

Neem deel aan de verkiezingsmanifestatie en werk mee aan een krachtige start van de verkiezingscampanjes voor de gemeenteraden en de Tweede Kamer.
De conferentie begint om 11.00 uur 's morgens en de manifestatie om 14.00 's middags en duurt tot 16.30 uur.
Tijdens de manifestatie zal er naast de spre(e)k-(st)ers een uitgebreid cultureel programma zijn en een informatiemarkt. Toegangskaarten à *f* 5,- zijn binnenkort verkrijgbaar in de distrikten en afdelingen van de CPN.
Siem van der Helm.

verkiezingsfonds 1986

waarom de CPN 100.000 gulden nodig heeft!

Voorjaar 1986, twee verkiezingen. Op 19 maart voor gemeenteraden, waaraan de CPN in samenwerkingsverbanden of zelfstandig in veel plaatsen meedoet.
Op 21 mei voor de Tweede Kamer, waaraan de CPN zelfstandig meedoet.

Verkiezingscampagnes kosten veel geld.
Vandaar het VERKIEZINGSFONDS en ons beroep op u, in dit fonds te storten.
Dat is veel waard.

Om progressieve invloed in gemeenteraden te vergroten. Om de CPN een sterke fraktie te geven in de Tweede Kamer.

Als je een beter leven wilt;
als je op je rechten staat;
als je genoeg hebt van (kern)wapentuig
en van discriminatie, onrecht en uitbuiting;
als je rechtse politiek onuitstaanbaar vindt;
als je mee wilt werken aan het blokkeren daarvan
en aan het verjagen van CDA en VVD uit het Catshuis;
als je meer macht wil vormen voor een democratische, progressieve politiek in gemeenteraden en het parlement;

Dan is het de moeite waard om het verkiezingsfonds van de CPN te steunen.
Vul daarom deze envelop met een flink bedrag of geef ons machtiging om éénmalig een bijdrage van uw giro- of bankrekening af te schrijven.
U kunt dat doen via het gironummer van de CPN.
U kunt ook rechtstreeks storten op:
postgiro 511002 of banknummer 54.19.31.660 t.n.v. Algemeen penningmeester CPN o.v.v. verkiezingsfonds 1986.

de cpn op televisie

woensdag 15 januari 1986 19.12 uur Nederland II.

donderdag 26 december 1985
9 en 23 januari 1986.
18.20 uur op Radio 5.

Nieuwe CPN-vlaggen

Er is een nieuwe voorraad vlaggen. Het is de bekende rode vlag met als opschrift ,,CPN" (in witte letters). De vlaggen kosten *f* 25,- per stuk.
Belangrijk i.v.m. de komende verkiezingskampanjes.
De vlaggen worden alleen na betaling van het verschuldigde bedrag geleverd! Postgiro 511002, t.n.v. Algemeen Penningm. CPN, o.v.v. CPN-vlag.

een elpee om te hebben

Woede over apartheid kan je op veel manieren uitdrukken.
Een Nederlandse gelegenheidsformatie, luisterend naar de naam ,,Mother of Spear met Gemengde Gevoelens" komponeerde vier anti-apartheidssongs en zette ze op de plaat.
De Anti-Apartheids Beweging Nederland bracht deze elpee, getiteld ,,Apart? We zijn het zat!" uit in het kader van haar jongerenkampagne. Het is een zeer beluisterbare, afwisselende plaat geworden met disco, reggae- en ballade-achtige nummers. Ook de teksten houden je wakker, met name het lied ,,A cop a day" staat wat dat betreft als een huis.
Naast ,,A cop a day" zijn de volgende nummers te horen: ,,Apart? We zijn het zat!" ,,Sharpeville" en ,,Stemmen".
De opbrengst van de plaat gaat naar de Jongerensektie van de bevrijdingsbeweging ANC.
De plaat kost *f* 10,- (excl. verzendkosten) en is verkrijgbaar bij de AABN. (tel. 020-237335).

distriktenoverleg

Op maandag 6 januari 1986 vindt er een distriktenoverleg plaats over de **verkiezingskampagne** in 1986.
De propagandawerkgroep van het partijbestuur heeft een opzet gemaakt voor deze kampagnes. Deze kampagneplannen staan op schrift en zijn van belang bij de voorbereiding van het distriktenoverleg op 6 januari a.s.
Voor meer informatie kunnen jullie terecht bij de afdeling voorlichting en propaganda (tst. 10).

spreken in het openbaar

eendagskursussen voor kandidaatgemeenteraadsleden en andere belangstellenden

De gemeenteraadsverkiezingen staan weer voor de deur. Dat betekent dat er weer veel uitnodigingen komen voor het houden van toespraken, deelname aan discussieforums e.d. Náást al je schriftelijke propaganda zijn deze gebeurtenissen dé gelegenheid om kiezers te winnen. Een goed verhaal, dat onverstaanbaar is, levert weinig op, maar ook een goed verstaanbaar verhaal, dat saai is, of te betuttelend, of te weinig humor heeft, of te weinig aanspreekt op herkenning, of...
Word je straks gevraagd om te spreken en wil je leren:
— hoe je een toespraak schrijft,
— hoe je die zó kunt houden, dat je er mensen mee boeit,
— hoe je met een forumdiscussie omgaat,
geef je dan op voor één van de volgende kursusdagen:
zaterdag 11 januari '86 van 10.30 tot 18.00 uur in Arnhem; zondag 12 januari '86 van 10.30 tot 18.00 uur in Arnhem; vrijdag 31 januari '86 van 10.30 tot 18.00 uur in Amsterdam; zondag 2 februari '86 van 10.30 tot 18.00 uur in Amsterdam.
De kursus wordt gegeven door Pieta Bot, lid van de landelijke propagandagroep. Per kursus kunnen slechts 10 mensen deelnemen, schrijf je dus snel in!
Aanmelden bij: CPN afd. Voorlichting en Propaganda, Hoogte Kadijk 145, tel. 020-262565 toestel 10, 1018 BH Amsterdam.

aan de leden

Voor het jaar 1986 worden alle leden voorzien van een nieuw lidmaatschapsbewijs. Een dezer dagen zal iemand van de afdeling daarmee langs komen.
Dit biedt tevens de gelegenheid nog eens naar de kontributiebetaling te kijken.
De kontributieopbrengst is voor de partij één van de belangrijkste inkomstenbronnen. Toch blijven de inkomsten uit de kontributie achter bij wat mogelijk is.
We doen dan ook een dringend beroep op alle leden er aan mee te werken de kontributieopbrengst te verhogen. Dit kan door:
- daar waar achterstand bestaat in de betaling van de kontributie, een regeling te treffen waardoor dit zo snel mogelijk kan worden ingelopen. Als zich een of ander probleem voordoet bij de inning - iemand kan vaak niet thuis zijn, of een loper komt niet regelmatig langs, — kan er wellicht bekeken worden of de kontributie niet per giro betaald kan worden.
- nog eens te kijken naar de kontributieschaal. Sinds drie jaar werken we met een nieuwe kontributieschaal. Het was een besluit van het 28ste kongres in november '82. Toch zijn er nog steeds leden, die in een te laag tarief zitten. Op hen doen we een dringend beroep over te gaan op een hoger tarief.
- bereid te zijn over te schakelen op een hogere kontributiebetaling dan volgens de tarieven nodig is. Juist ook hiermee kunnen we de kontributieopbrengsten belangrijk verbeteren.

Hieronder nog een keer de te betalen kontributie per maand afhankelijk van het netto jaarinkomen:
f 1,25 (zonder inkomen)
f 2.— (tot *f* 12.000.-)
f 4.— (tot *f* 17.000.-)
f 7.— (tot *f* 25.000.-)
f 10.— (tot *f* 35.000,-)
f 15.— (boven *f* 35.000.-)

De financiële situatie van de partij is nog steeds niet rooskleurig te noemen. Met meer inkomsten uit de kontributie kunnen we hierin aanzienlijke verbetering aanbrengen. We vertrouwen erop dat alle leden er aan mee zullen werken dit tot stand te brengen.
Boe Thio, penningmeester.

politiek en cultuur

Ook deze maand weer een aflevering van Politiek en Cultuur met daarin een artikel van Johan Middendorp waarmee hij terugkijkt op de vijftigjarige geschiedenis van het blad. In al deze jaren vormen de dichtbedrukte pagina's van het blad de uitdrukking van het denken in het radicale deel van de nederlandse arbeiders beweging en in het bijzonder van het denken binnen de CPN. In de kolommen van P&C kwam en komt het denkwerk bijeen van een politieke stroming die niet alleen hardnekkig is maar ook meer continuïteit vertoont dan op dit moment wel eens wordt verondersteld zo blijkt uit de bijdrage van Middendorp.

In zijn speurtocht door de kolommen van het blad de afgelopen vijftig jaar stuit hij deze keer o.a. op de zelfstandige koers van de CPN in het conflikt tussen Moskou en Peking. In de andere artikelen in dit nummer is er veel aandacht voor sociaal economische ontwikkelingen. Pim Juffermans schrijft over de toekomst van de minima en Jaap Wolff over de te verwachten gevolgen van de alweer wegebende economische opleving. Wat concreter zijn de artikelen van Jan de Boo en Eddy Schwarzwälder. De eerste schrijft over de staking van gemeente personeel in 1955 en het eerherstel dertig jaar later. Hij verbindt dit met de aktuele discussie over de mogelijkheden voor een progressieve gemeente politiek. Eddy Schwarzwälder zet zich af tegen de opmerking van Bert de Vries als zouden de **,,CAO onderhandelingen het beste via de ondernemingsraden kunnen lopen"**.

Hij reageert aan de hand van concrete voorbeelden in de Amsterdamse haven. Veel aandacht ook voor vrouwenstrijd. Leni de Bruin en Marrianne Wittebol tekenden voor deze artikelen waarbij aan de éne kant de inbreng van vrouwen in de CPN tijdens de vijftiger jaren besproken wordt en anderzijds een document is afgedrukt: de persoonlijke aantekeningen van een vrouw aktief in CPN en NVB. Politiek en Cultuur is er met deze aflevering weer in geslaagd om een aantal problemen in het radicaal linkse denken op een heldere en weloverwogen wijze aan de orde te stellen. **Dat doet P&C overigens bijna iedere maand voor nog geen *f* 32,50 per jaar (studenten *f* 30,00).**

Een los nummer kan besteld worden door *f* 6.25 over te maken op postgiro 4474 16, t.n.v. Pegasus, Leidsestraat 25, 1017 NT Amsterdam.

denk aan de kerstenvelop

die op 12 december in De Waarheid was ingesloten.
Is er nog niemand geweest om deze op te halen neem dan kontakt op met het afdelingsbestuur of met het district.
Ook is het mogelijk het machtigingsformulier ingevuld rechtstreeks op te sturen.